M D K

Grüner

Kazinczy Ferenc levelezése XI. k. 171. l.

MTK

Grüner, G.

V. Ferdinánd koronázása, akvatinto

Koronázási kiáll. Történelmi Képcs. 1916. dec.

M. D. K.

GRÜNER György

Szt. Flórián-kápolna Fő u. 90.

testése és aranyozása

Pichler Sebestyénnel

Budapest müemlékei II. Bp. 1962. 200. l.

MDK

Grüner /Krenner/ aranyozó

1766 No. 35. számla szerint kifizetve.

Schoen Arnold:A budai szent Anna-templom. 2o9.-21o.l.
?

MDK

Grüner /Krenner/ aranyozó

1766-ban a budai Szent Anna templomon dolgozott.

Schoen Arnold: A budai Szent Anna templom.210.l

GRÜNER, Johann, pozsonyi asztalosmester

J. G., bürgerl. Tischlermeister, +67 éves korában, Pozsony, 1818 január 7. (1818, 45 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Grüner János György, aranyozó

1767 márc. 26. szerződés értelmében a Xa veri Szt. Ferenc oltár aranyozásával bízták meg. aug. 24-én a szószék aranyozá át is elkesziti.

Müller: Flóriánkápolna c/81. 1936. 40. sz. dolg. 4-84.l. Művtört. és Kerrég. Int.

Grüner JánosGyörgy,aranyozó

a föoltár foglalatának és aranyozásának elkészitesével bizták meg, ugy,hogy 1769 dec.30-án tekjey pompájában allott a föoltar. Hianyzott meg az oltárkep.

MüllerFlóriánKápolna.c/el.1936. 40.sz.dolg. 4-84.l. müvtört.és Kerrés.Int.

Grüner János György, aranyozó MDK

végzi el az aranyozást weber 1768-ban kapott megbizatásból eredö munkáin.
1769-ben öt bizták meg az orgona szobrainak s Fries Gaspár által a Xav.Szt.Ferenc oltár számára készitett kis fekete szekrényke aranyozásával.

Müller Flóriánkápolna. c/el.1936.4o.sz.dolg.4-84.l.
Müvtört. és Kerrég.Int.

a' Bécsi Nachdruckot, melly nem Taschenformat. (én az illyeket nem szeretem csak azért is, mert könnyebben elveszhetők, 's szememnek az apró betük miatt alkalmatlanok.) — Kifizeti az árokat az Ujhelyi Kereskedő, a' kit Augustusban e' végre hozzád fogok utasítani hogy által vegye, 's Tégedet azért terhellek megvételével, hogy bizonyosan megkapjam 's már Augustusban. Te a' könyvet köttesd-be, hogy mihelytt jő, mingyárt dolgozhassam. —

Ezen Kereskedő által küldd vissza nékem, kérlek, minden censurált és nem censurált Kézírásaimat, nevezetesen Gessneremet, mellynek nagy részben még simító kézre van szüksége. Tudod hogy én igen gyakran változtatok, igazítgatok holmit, 's hadd álljon nálam az a' mire Trattner Úrnak szüksége nincs. A' mi munkába fog vétetni, azt leküldöm idejében. — Ekkor vehetném a' Báróczi' olajba festett képét is.

Sajnálod, édes barátom, hogy napjaid folynak a' nélkül hogy nevedet literatori munkák által emlékezetessé tennéd. 24 esztendős vagy, még sok időd vagyon; 's azt hiszed e hogy a' Haza nem ismerimeg érdemeidet abban a' mit most is tészesz? Ítélj igazabban magadról. Nekünk, kiket lekötelezel, tisztünk lészen azt a' világgal tudatni; 's kinek inkább mint *nékem?*

A' kilencz kötet így fogna megjelenni:

I. Kötet. Szívképző Regék. — Báróczi képe. Apollo Vaticanus Vignette.
II. K. — Paramyth. Sztella. Clavigó. Testvérek. Római Carneval. Barcsay. Venus Medicis.
III. K. — Rigó Sámson. Lanassa. Miss Sara. — Bessenyei. Antinous.
IV. K. — Emília és Minna. — Gr. Haller László. — Flóra.
V. K. — Titus. Themist. Szalamandrín. Boufflers. Révai Miklós. Laocoon.
VI. K. — Hamlet. Roméo. — Primas Barkóczy. Pallas.
VII. K. — Yorick Utaz. és Lev. — Orczy. Dea Róma.
VIII. K. — Rochef. és Válog. Gn. — Csehy. Terpsichore.
IX. K. — Bácsmegyei. — Pászthory és Psyche.

Ezeket elég bőven adtam elébe Tr. Urnak utolsó levelemben, 's bízom barátságához, hogy nem tettem sikeretlen szót. Légy Közbenjáróm, 's vidd dolgaimat nála megbecsülhetetlen jóságod szerént. Örvendenék, ha első leveled azt a' hírt hozná, hogy Tr. Úr elfogadta tanácsomat. Én eggy Jelentés által, a' mellyet tulajdon nevemben teszek a' Publicumhoz a' Bácsmegyei Kötetének utolsó paginájáu ha Tr. Úr úgy kívánandja, mindent jóvá teszek.

Jelentsd azt is hogy nekem épen nem lesz ellenemre, ha a' rézbe metszett Címlapok elmaradnak, 's a' *K. F. Munk. etc.* typographiai betűkkel lesznek nyomtatva, vignette nélkül. Ennek a' Psychének Tr. Úr hasznát vehetné valamelly más Író' munkája előtt. A' Vignettek elmaradásáért én felelnék az ezt már váró Publicumnál.

Hogy Szalamandrínem elveszett, nagyon sajnálom. Nem képzeled Te, édes barátom, mennyivel gyengébbek szemeim ez idén mint eddig. Üveg nélkül a' nyomtatást nehezen, igen nehezen olvasom; felrakó üveggel 1803ban Tatán betört orrom miatt, melly által a' lélegzés elnehezült, élni nem akarok, 's úgy írni jobbommal hogy balom a' nagyító üveget tartsa, igen alkalmatlan. — Azonban a' Szalamandrín' fordításához haladék nélkül hozzá fogok.

Köszönöm hogy Ossziánnak fordítására buzdítasz, 's érzem a' Compliment' becsét. Engedd azt vallanom a' mit levelednek utolsó sorában mondasz: «érzem hogy Osszián t legméltóbban én fordíthatom.» — Batsányi sok esztendőket tölte e' munkában. Karthona a' Kassai Muzéumban áll. Vessd-öszve azt az enyémmel, 's ítélj, mellyik jobb. Úgy de B[atsányi] Karthont 1788-ban fordítá. Jó. De kezemben eggy más Ossziáni darabja, tulajdon kezével írva; ezt Bécsben dolgozá. Szólljon az az ő fordítása' becséről és az enyémről. A' B[atsányi] Ossziánja napfényt látni nem fog, minthogy B. azt kivitte magával, illő tehát hogy Ossziánt más fordítsa. Én kész vagyok erre, csak te segéllj; az az, vásárold meg nekem Ossiánt 1.) *übersetzt von Prof. Ahlwardt.* 2.) *übersetzt von Rhode.* ***Wiener Nachdruck.*** Én a' Rhode fordítását bírtam. Kikérték olvasni, 's eggyik Kötetét elvesztették, csak a' két Kötete van meg a' Berlini Origin. Taschenformat kiadásban. Vedd-meg te

levél, mellyet én ezen Románnak utána vetettem, többet ér mint maga a' Román. Így ítél Szemere, és Szemere *magától* ítél, nem *én utánam*. Bácsmegyei tehát nem csak legelől nem állhat, hanem kénytelen ott állani, a' hova én tettem, az az legutól, a 9dik Kötetben. Hogy az Olvasók azon inkább fognak kapni mint a' Yorick Érzékeny Utazásán 's a' Göthe' darabjain, az engem el nem szédíthet. Tudom én mit ér a' sokaság' tapsa, 's miatta magamat nevetségessé nem tehetem. Monstruosusabb felosztást mint a' mellyet Tr. Úr kíván, az Atomusok' fortuitus Concursusa sem tehetne. Ne is szólljunk arról. Én ma megújítom minapi declaratiómat Tr. Urnál, hogy sem a' theáteri darabok kirekesztésére, sem a' darabok kívánt felosztására nem állok. IX darabot adok-ki csak, és nem többet, de olly renddel és olly munkákból állókat, a' millyeket magam ítélendek jóknak. Ha Tr. Úr a' kiadástól eláll, azt felette fogom sajnálni, mert érzem hogy barátsága nekem nagy segédemre volt és az nélkül elakadhatok: de ezen esetre Bácsmegyeimet nem adhatom oda, mert ennek a' több Köteteken, mellyek nem lesznek olly köz ízlésűek, segélleni kell, 's Tr. Úrra bízom hogy mint tapasztalt Nyomtató nékem tegyen az öszvegyalúlódásra alkupontokat. Minekelőtte Tr. Úr Bácsmegyeihez fogott, én arra ajánlottam vala magamat hogy magamra vállalván a' begyűlt Előfizetésekért a' jót-állást, a' nyomtatáshoz hozzá fogatok. Ha Tr. Úr elfogadta volna ajánlásomat, most ez a' baj nem volna. Még addig a' theáteri darabok kirekesztése etc. felől szó sem vala közttünk.

Akármint tekintem a' dolgot, én jobbat nem tudok gondolni mint az volt volna, ha a' kilencz Kötet úgy nyomtattatott volna mint eggyüvé nem tartozó kilencz könyv — az az két czím alatt: az eggyik a' közönséges, és mind a' kilenczet eggyüvé foglaló: *K. F. Munk. Szép Liter. I. II. III. etc. Kötet;* a' másik: *Bácsmegyei Gyötrelmei, mellé van adva: Vak Lantos* etc. etc. 's így lehetett volna kezdeni a' Kiadást a' kilenczedik Köteten minden botránkozás nélkül, 's a' 9dik után a' 7diket, 4diket, rend ellen, kieresztgetni, még pedig azon vígyázással élvén, hogy a' kevésbbé kapós Köteteket sokkal kisebb számú exemplárokban nyomtatták volna mint a' tizenhárom eszt. olta szüntelenül sürgetett Bácsmegyeit, mellyből 1000 exemplár is el fog kelni. — 'S az épen nem szokatlan, hogy eggy sok Kötetekből álló Gyűjtemény kettős czímlap alatt jelenjen-meg. Herdernek Munkájinál ezt látni. Így bánt Göschen is a' Klopstock Geistliche Liederjeivel a' 7dik Kötetben. —

2702.

Kazinczy — Helmeczy Mihálynak.

Széphalom Júl. 27d. 1814.

Kedves barátom,

Júl. 18dikán írt leveledet tegnap késő estve vettem. Azzal eggyütt érkezék eggy levele Trattner Úrnak is. A' Grűner által metszett Psychét küldé-meg nekem mutatóúl, 's kimondja nyilván és világosan hogy Munkáimat csak úgy nyomtathatja ha kívánságára reá állok. — Szólljunk elébb a' *mennyei leányka Psyche* felől. Midőn én Grűnernek első levelemet írtam a' Vignettek eránt, 's a' Florentzi Muzéumnak eggy két rezét előmutatám, hogy úgy óhajtom a' kimutatott szobrokat tőle, a' híres franczia Művész David' keze által metszett Camee felől megvetéssel szólla válaszában, 's azt *französisches Machwerknek* nevezte *német megvetéssel*. Én a' ki Grűnernek igen szép Contourjait ismerem, azt reménylém, látván ezt a' David felől becsmérléssel szólló választ, hogy ő nekem vagy még jobb vagy legalább nem rosszabb vignetteket ad, 's ut vidi! ut perii! ut me malus abstulit error! A' Grűner' Psychéje a' legsilányabb mív a' mit képzelhetsz, olly mív hogy én azt Munkámnak elébe teljességgel nem tehetem. A' ki ezt hallja 's emlékezik hogy én Grűner felől melly magasztalásokkal szóllék, kénytelen azt gyanítani hogy én eggy kielégíthetetlen, nyügös, zsémbes ember vagyok. De ezen gyanu mellett, ám lássa az én mennyei lyánykámat, 's szólljon, nincs e igazam. Grűner csak contourokat dolgozik, 's azt igen jól; én tőle csak contourokat kívántam, ő pedig schraffírozott rajzolatot ada, mellyhez épen nem tud. Melly melly ez! dolgozik e így a' legügyetlenebb Rézmetsző is? — De ez eránt Tr. Úrnak írok. Szólljunk mi ketten Munkáim' Köteteinek felosztások 's némelly darabjaimnak kihagyások felől.

Ez előtt eggy héttel postára tett levelem elődbe adá hogy én nem valamelly szeszből (Caprice) ellenkezem Tr. Urral az eránt hogy Bácsmegyeim első helyt ne foglaljon-el írásaimnak sorokban, hanem azért mert Bácsmegyei ezen polczra annyira érdemetlen, hogy sok ízben szálla-meg az a' gondolat hogy azt a' nyavalyás Románt írásaimból egészen kirekesszem. Vagynak a' kik úgy hiszik — 's ez az ő hitek eggyez értelmemmel — hogy az a' Toldalék-

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. Kötet

for. 40 xr.»

2490. A levél 4. sora: «Eggy igen nagy tudományú *Kantianer*». T. i. Sipos Pál.

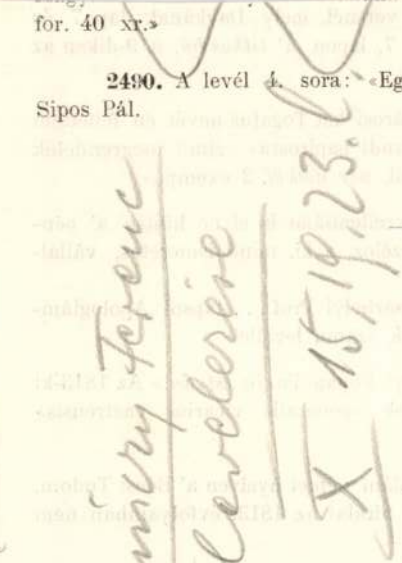

2482. 488. lap alúl 3. sor: «Azon két versnél, mely Daykának lap 7 és 9 ál [!], még nincs édesebb magyar dal.» A 7. lapon *A' titkos bú*, a 9-diken az *Esdeklés* olvasható.

2483. 490. lap alúl 4. sor: «A' Szászvárosi két Togatus nevét én feltettem a' Dayka Praenumeransai közzé.» A «hollandi papirosra» című megrendelők közt elő is fordúl, de csak így: «Szászvárosról, *név nélkül*, 2 exempl.»

2484. 492. lap alúl 2. sor: «Csak Ő Excellentiáját is el ne hűjtse a' pénzetlen idő!» Kazinczy Ócsai Balogh Péterre czéloz, a ki, mint ismeretes, vállalkozott a Horatius fordításának kiadására.

493. lap alúl 12. sor: «Eggy Maros-Vásárhelyi Prof . . . tapsol Apologiámnak.» T. i. Zabolai Kiss Sámuel. V. ö. a 2454. számú levéllel.

2485. 495. lap fölűl 14. sor: «A' Tábori Főpap *Varju István.*» Az 1813-ki sematismusban Varju István Viktor kanonok «generalis vicarius castrensis» czímmel van bejegyezve.

2486. 496. lap alúl 14. sor: «Recenseálám német nyelven a' Bécsi Tudom. Ujs. lev. számokra» (Virág *Thaliá*ját). Ez a bírálat az 1813. évfolyamban nem jelent meg.

Grüner
beisi rezin -

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. 171. l.

Grüner

bécsi rezin

l.

Kazinczy lev

XII. k. 28, 29, 31,
83, 134, 155, 234
255, 374, 376. l.

Grüner

běcí řezm

l.

Kazinczy lev

XIII. K. 295. l.

Grüner
verin

l,
Kazimczy lev
XVI. K. 412 l.

Grüner

reżim

l

Kazniczy lev

XXII 307, 309

496 l

Terra sigillata mécses VII. 141.

Vénül, 's vénüljön testem, de te lelkemet ittasd
Hébe! a' szent kelyhből, és soha elaggni ne hagyd.

És kérjük az isteneket édes barátom, ut sit sana mea mens in corpore sano.

Deák munkádat tisztán leírám, 's általadom a' censurának, bár ezzel eggyütt a' Logarithmus is kijöhetne; a' Barcsaira írt capitalis munkát deákul is magyarúl is küldd-el, 's mi egyebed vagyon, azt is. Szeretném őket eggyütt látni nyomtatásban.

Debreczenben meglátogatám Kis Sámuelt a' festés, és rajzolás professorát: «Hát mit csinál itt az Úr?» «Semmit.» «De mégis...» «Nem lehet Debreczenben semmit, mert itt nem kell rajzolás, nem festés.» «Hát minek a' Prof., minek fizetik?» «Én nem tudom.» «De legalább portretiroz?» «Itt a' sem kell.» Eggy tekercs Bécsi rajzolatját néztem copiak után, de illy arczokat élő embereknél nem láttam soha, az mind i d e a l. És képzeld barátom ezek a' Debreczeniek üldözik az i d e a l i s t á t, 's a' t e r m é s z e t kell.

Ölel, tisztel barátod, tanítványod.

[Megjelent az 1846-ki lipcsei kiadásban.]

2608.

Kazinczy — Helmeczy Mihálynak.

Helmeczi Mihály Úrhoz.

Széphalom Febr. 27d. 1814.

Kedves barátom,

Tegnapelőtt azonnal hogy Szemerének Lasztóczra jötte felől leveledből hírt vettem, megtekintetém ha megérkezett e. Emberem nem hoza vissza levelet, de a' helyett azt a' hírt hozta hogy Szemere még ma (az az akkor nap) nálam lesz. — Alkonyodik, 's Pali azon jelentéssel rohant karjaimba hogy ő copulálva van. — «Mikor?» — ««Ma. (az az 25dben).»» «'S az éjszakát még is nálam akarja tölteni?» — ««Igen; mert az usucapio Májusban lesz.»» Ő előre jött, hogy innen holnap (26.) Patakra menjen, 's a' Lasztócziaknak ott ebédet készítessen; eggyütt mennek Surányba (Bereg Várm.) a' sógorához Bay Józsefhez. — Pali itt hált; által adta a' Kis' paketjét és a' másikat, 's Annunciatiódat, 's a' Horvát' levelét

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. k. 254, 256

2607.

Kazinczy — Sipos Pálnak.

Széphalom, Febr. 27d. 1814.

Kedves Barátom!

Kezembe adtad deák nyelven írt isteni munkádat, fel fel sikoltok örömömbe, midőn olvasom. Kezemben Agendád is Tóthtól.

Én nékem most annyi a' dolgom, annyi a' bajom hogy nem tudom mihez kapjak. Báróczi biographiáját is felküldém Pestre, tudom ettől sem fogod megtagadni javallatodat mint a' Dayka életébe tett excursióktól.

A' Mondolat felől lehetetlen hogy ne írtam volna neked, az eggy Büberei, és nem egyébb, hanem malitiosus Büberei, de én nem nyavalyás felelgetéssel fogok reá felelni, 's már feleltem is, Apologiáját adván a' neologismusoknak a' Báróczy Biographiájában. Debreczenben magam mutattam a' galád könyvecskét, 's eggy értelmes ember g a l á d n a k nevezte.

Febr. 18kán Debreczenben voltam, 's ott Battyáni Aloyz társaságában eggy estvét töltöttem, közel 60 személy köztt, musika, és táncz alatt. Ez az 1790ben igen igen nagynak ismért férfi nagyon megöregedett, megváltozott; ezelőtt tíz esztendőkkel is lelkének húrjai egészen az enyémmel egyaránt adtak hangot, és most eggy pontban sem értünk-össze, borzadással jártam véle fel 's alá eggy fertálynál tovább: *ah quantum distat ab illo Hectore!!* Szidta Napoleont hogy ő hozta vissza a' superstitiot. Én pedig éppen azért áldottam a' mit tett t. i. hogy eggy libertinus bolond-népnek, melly publice praedicalta a' materialismust, és több ehez hasonló ostobaságokat, vallást, és moralis zabolát adott. Nagy ellensége az aequalitásnak, mert ugymond ha ma 3 ember 100 ezer ftossá tétetik, a' 3d generatio már nem lesz e g g y f o r m a. Elcsudálkoztam, 's kimondtam hogy a' franczia é g a l i t é nem a' birtok, hanem a' személyes jussok egyenlőségét tette ki; nagy barátja a' Feudalismusnak, a' réginek, mert ugymond az új nemeseket még kell hizlalni — holott a' régieket nem, — azok elég hizlaltak voltak. Valóban elszomorodtam hogy az ember megöregedvén, lelkében is megöregszik; a' kemenczére tettem karomat, 's úgy beszéllék a' füttöző házi gazdával, 's elnémulván, ezt az Epigrammát írtam:

feleségemhez 's a' Vida' ajándékát a' leányomnak, 's tegnap reggel Patakra ment. — Eggyik lova megrúgta a' másikát, 's a' négy közzül (mellyeket nevendékednek atyjától veve) kettőt nálam hagyott, 's csak kettőn méne-el.

A' Kis' pakétja hozzá 1793 olta írt leveleimet hozá hozzám. Pali felbontattatta, eggyet kettőt elolvasott, 's sikoltozott örömében. Én annyira el valék fogva Annunciatiód 's a' szándék és a' Pali' jelenléte által hogy még alig pillantottam beléjek. De már látom melly örömek várnak olvasásokban reám. Újra fogom élni a' szép örömeket.

Én Febr. 18dikán Debreczenbe indúltam, 20dikán oda értem, 's 23dikán már ismét ide haza valék. — Patakon Prof. Kézynél ebédelék, a' ki nekem elbeszéllte, hogy Prof. Láczai Jósef (a' *Ludhattyú* a' Tövisekben) eggy valakitól [!] postán kapta-meg a' Mondolatot, hogy triumphált megmocskoltatásomon, 's azt a' Seniorális Rátio alatt (melly némelly Uraknak 's Professoroknak jelenléteket kívánja) producálá, 's ő Láczai, 's Prof. Philos. Rozgonyi 's Prof. Juris Kövy rajtam múlatták magokat minden üres órájik alatt. Nyugtalanúl várják, mit fogok én erre mondani, 's Vályi-Nagy Ferencz, kit ezek mint nékem is, a' Pestieknek is barátját, rég olta metszenek valahol hozzá férhetnek, megmondta nekik, hogy én bizonyosan felelni fogok, még pedig úgy a' mint szoktam, (az az a' Vályi-Nagy' értelme szerént *diadallal.)* — Prof. Kézy azt veté ezekhez, hogy ő viszont megmondotta nekik, hogy Kazinczy erre felelni eggy hangocskával sem fog; mert azon felül, hogy ez eggy galád pasquill, a' mit K[azinczy] a' Dayka életében a' Neologismusok felöl mondott, indemonstrabilis való. 'S occinálgatta nekik onnan a' Plinius' szavait: Quod tanto maiorem apud doctos habere gratiam debet, quanto minorem apud indoctos habet. — Én megköszöntem Kézynek barátságát, 's kimondtam hogy én azt teljességgel nem szégyellem hogy másnak esze nincs, nekem pedig van; kimondtam hogy én nem csak nem szégyellem a' Mondolatot, sőt azt magam mutatom mindennek a' ki látni akarja; 's hogy valóban felelni reá teljességgel nem fogok: de a' Báróczy' életében újra szóllék a' Neologismusok felől, 's az nekem elég bosszú. — Vályi-Nagy belépe, 's nem felejthette hogy az ő versei vannak vetve a'

réz alá, 's igyekezett arra buzdítani, hogy feleljek, még pedig Rajnisosan, Szabó Dávidosan, Batsányisan. — Nem én! kiáltám; mert én kevély vagyok; nem szeretném magamat a' Somogyi Gedeonkákkal eggy lineába állítva látni. — Ekkor Nagy Ferencz beszéllé, hogy Láczai, Rozgonyi és Kövy őtet Dicshalminak csúfolgaták. Vályi-Nagy nem vala nem kész a' feleletre, 's őket viszont Pórhalmiaknak csúfolgatta. — Én pedig, édes barátom, nevettem Vályi Nagyot hogy ő az olly embercsékre mint Láczai, Rozgonyi 's Kövy haragudhatik. Kövy eggy nagy talentum 's tiszta fejű ember, de kevélysége 's kalvinista durvasága nem ismer határt. Nékem vele szoros szövetségem soha nem volt; de miolta olvasta Vitkovicshoz írt Epistolámat, azolta hátam megett mindég ránczigál. Bosszankodik a' Debreczen megsértéséért, hol ő Togátus volt. A' Togátusság indelebilis character mint a' Sacerdotium; a' tizedik generatión is ki lehet ismerni a' bides (büdös) dölyföt. — Rozgonyi ollyan, a' kire ezt lehet mondani Phaederből:

Noli irascaris, libere si dixero:
Diis est iratis natus, qui similis est tibi.

Ez az ember nem talált még a' nap alatt több embert, a' kit becsülni tudott volna, a' kiről nevetve ne szólljon, mint két Somosi nevű Togátust, és Palóczi László Borsod Vármegyei Notáriust, kinek Ragályi Jósefre írt verseit az Aesthetikai leczkéken minden esztendőben felolvassa, nagy bosszankodására hallgatójinak. — Láczai felől nem szóllok. Mutatják nyomtatott munkáji, melly férjfiú az. — 'S szóllj, gyalázat e illyeknek nem tetszeni?

Debr. Orvos Doctor Szent Györgyi Jósef Ur nagyon kért hogy közöljem vele a' Mondolatot. Tartok, ugymond, tőle hogy az én munkámat nyomtattatta-le valaki; mert én írtam eggyszer illyet. Megígértem hogy fogom, 's szabadságot adék neki hogy azt Nagy Gábor Debr. Prókátor Úrtól elhozathassa, mert én a' magamét, mellyet Postán kaptam, közlöttem ezzel.

Szent Györgyi ezt beszéllé: — Debr. Senator Böszörményi Pál, eggyike azoknak a' kik a' Debr. Grammatikán dolgoztak (de ennek és Domokos Imrének (a' Lajos fijának 's Senátornak nevét elhallgatta előttem Domokos Lajos, a' Fő Bíró. lássd Magy. Régis. és Ritk.) Superint. Benedek Mihályhoz eggy levelecskét külde, mellyet Szaklányisan új szókból szőtt. Benedeknek nagy öröme volt a' bolond levelen, 's mindent kért hogy írjanak több illyet, kérte

Szent Györgyit is, a' véghetetlen szép tónusú, igen igen szép moralitású embert, de a' kit az egykori Kálvinista deákság 's a' Debreczenben lakás nagy ellenségévé tett a' Neologusoknak. Ez az ember mind Kis Jánosnak mind nekem igen kedves barátunk, 's szüntelen harczolt kettőnk ellen, és bennünket attikai sóval csipkedett Antipurismusunkért. (Most Daykának élete megtérítette; de vannak relapsusai, 's félek hogy ismét a' Puristák' serge nyeli-el.) Ez a' Szent Györgyi engedett a' Benedek unszolásainak, 's írt eggy valamit. Midőn neki a' Nagy Gábortól elhozott exemplárt kezébe adtam a' legmetszőbb szélben az úczán, belé tekinte, 's azt mondta, hogy hála Istennek a' munka nem az övé. De meg lehet hogy még is az. Ma tehát írok neki hogy tudósítson.

Pápai Prof. Tóth Ferencz írja hogy Ruszek nála volt, 's szánt engemet a' megtámadtatás miatt. Mind Tóthnak mind Ruszeknek írtam, megköszöntem harátságokat, de azt is megírtam hogy tudom hogy az nem magának Somogyi Gedeonnak a' míve. Nagyon félek hogy Kisfaludi és Takács több részt vettek benne, mint becsületes és eszes embertől illik, 's szeretném tudni ki metszette, ki festette a' képet, 's ki dolgoztatta. A' guitarre ott a' Sonetto' lyrája, a' lant a' görög verseké, a' musicális háromszeg egyébé. Somogyinak agyában ollyan forma nem támadhatott; az ollyat csak az gondolhattameg és ki, a' ki engem közelről ismér. Ruszeknek megírtam hogy én a' Mondolatért nem haragszom, nyugalmamat meg nem zavarta, ha a' pasquillantot útálom is, és még inkább azt a' dölyfös Írót, a' ki az én Recensiomat 's Töviseimnek eggy Epigrammáját, melly neki tömjént is gyújt, meg nem emésztheti; — van, mondám, ennek is haszna; a' Folnesicsek és Pethék intimidáltatni fognak sületlenségeket fajzani. De mi kiket nem megszorúlás és viszketegség ragad a' szó' és szóllás' teremtésére, nyugodt elmével haladunk elébb.

Vettétek e már Recepisse mellett postára tett Biopraphiáját Bárőczynak? Eggy két posta nap alatt erről bizonyossá fogok tétethetni. — 'S mit mondasz arra a' Biographiára? Szemere nagy megelégedéssel olvasta töredékeit, 's a' Neologismus' Apológiáját benne.

Mivel leveled szerént is a' Mondolat nem a' Somogyi Gedeoné, legalább nem csak a' Somogyi Gedeoné, hanem eggy Kalvinista Papé is; 's mivel reá mások felelni fognak, továbbá, mivel én éreztetni akarom Somogyival és társaival mély útálatomat: — kérlek, a' Báróczy Biographiájában töröld-

ki egészen a' Mondolatot említő Scholiont, és abból eggy betűt se hagyj lenyomtattatni. — Töröld ki azt is hogy a' *Barcsay verseit Sípos Páltól várja a' Publicum.* Döbrentei adja ki a' mint látom.

Ugyan a' Báróczy Biographiájában a' magyar szó nélkül lévők' számában a' *Muth* etc. mellett említsd e' kettőt is:

Frechheit, Frevel.

Ennek tevésére nagyon kérlek.

A' Debr. Homiliákat Szemere csudálva nézte. Kölcsey Ferencz íratta-le azt, megnyervén a' Bibliothecáriust, *Lakszállási Tóth Mihályt*, hogy azt lopva írattassa-le. Akkor kértek 's nyertek reá engedelmet nem a' Debreczeni Collegium' Publicumától, hanem Prof. Tatay Sándor Úrtól, *mikor a' könyv már le vala írva;* különben Tóth *örökös üldözéseknek volt volna kitéve.* — A' Leíró Acsádi Pál nevű deák vala; most Leányok' tanítója Sárándon Debr. mellett.

Neidlnek még ma írok, 's válaszát Trattner Urhoz intéztetem. Hogy Grűner eggy Vignettért 30 Váltó fntot kér, már tudjátok, 's kérem Trattner Urat, hogy azért ne nehezteljen, a' 30 fntot ne sokallja, mert az Austriai felséges Monarchiában nincs ember a' ki e' munkát így tegye.

Annunciatiód, édes barátom, baráti szívvel van írva. Értem én hogy Néked engemet magasztalnod kell, mert azt kívánja a' czél. Sed ne quid *nimis!* Ártanál vele, és nem használnál, 's most nem kell a' darázsokat megpiszkálnunk. Mi vagyok én Wielandhoz képest, 's mi az a' magasztalás a' mit Göschen, a' Wieland' Kiadója, tett Wieland felől, midőn munkájit annunciálá? Ide zárom ezt az Annunciatiót,[1] 's kérlek hogy baráti érzéseidet az eggyszer mérsékeld, és mivel már a' czél miatt magasztalnod kell, úgy magasztalj, hogy sem nekem ne kelljen nagyon pirúlnom, sem ellenségeink a' dolgot el ne dönthessék. — Meg fogom próbálni, ha tehetek e valami jót, elmondván mint gondolom hogy tenni jó volna; 's német nyelven teszem azt, hogy stíled kiismerszék.

---

[1] Ma már nincs meg.

De legelébb azt mondom hogy Annunciatiód első §át és a' másodiknak hat első sorát hagyd-el. Nem tanácsos nagyon világosan beszéllni, mi haszna van literaturánknak, 's bizonyos tekintetekből szeretném elmellőzve látni Márs Istent.

Hr. Johann Thomas von Trattner, Sohn des verdienstvollen Mannes, aus dessen Officin seit 40 Jahren Ungarn so viele und wichtige Geistesproducte erhalten hat, übernahm die Leitung der Geschäfte seines würdigen Vaters, und ist gesonnen, jetzt, nachdem er mit der Ausgabe der Werke unsers Báróczy fertig geworden ist, alles das herauszugeben, was K[azinczy], sein Geistesverwandte und Freund, und nun sein Herausgeber und Biograph, gearbeitet hat. K[azinczy] hat seine Schriften in fünf besondere Fächer abgetheilt: 1) Szép Literatúra. 2.) Magyar Régiségek és Ritkaságok. 3.) Nyelvtudomány és Kritika. 4.) Egyveleg tárgyú Dolgozások. 5.) Levelezések. und liefert hier die zwey erstere Abtheilungen, nemlich die, für die schöne Literatur, und die der Alterthümer und Seltenheiten; diese in 5, jene in 15 Banden.

Die Abtheilung der Schriften für die schöne Literatur enthält die (remekmívek) Meisterwerke aus Marmontel, Göthe, Herder, Wieland, Metastasio, Lessing, Sterne, Shakespear, Ossian, La Rochefoucauld, Gessners sämmtl. Schriften und Klopstocks Messias und den neu umgearbeiteten Bácsmegyei. —

Die Abtheilung der Alterthümer beginnt mit den Homilien in ung. Sprache aus dem XIV. Jahrhundert, deren handschriftliche Codex aus der Bibliothek des Debrecziner Collegiums, sammt anderen wichtigen Stücken, die einer Bekanntmachung vollkommen würdig sind.

Man kennt den rastlosen Fleiss von K[azinczy], mit welchem er an Werken, die er in das Ungr. übertrug, Jahrelang unermüdet arbeitet, und ich habe die Beweise des hartnäckigsten Muthes vor meiner, wie er seine Schöpfungen seinen Originalen gleich zu machen sich bestrebet hat. Mint haladott eggy lépcsőről elő a' fenntebb lépcsőkre, 's elsiketűlvén azoknak szidalmaik eránt, a' kik nem emelkedhettek-fel annyira hogy az ő okait megértsék, mint ment-elő a' nyelvvel 's a' nyelvet mint vitte-elő magával.

(Itt osztán említhetnéd a' mi az Annunciatio 2dik §ban az én magasztalásomra mondatik; de úgy, hogy a' szertelen

magasztalás nékem gyalázatomra ne váljon. — Nevezetesen azt jó volna mondanod; hogy igen rendes az, hogy némellyek, kik ifjúságom' dolgozásait gyönyörrel, magasztalásokkal olvassák, most ellenkezőképen ítélnek felőlem, épen úgy mint a' Német Literatúra első Irói felől ítélt az *ő korok*. Említhetnéd azt is, hogy nékem az a' szép szerencse jutott, hogy a' jobbak épen úgy szeretnek mint a' pór sereg nem szeret.)

Az Annunciatio' czímjében tudatnod kellene talán, hanem ha azt az Annunciatióban magában fogod mondani akarni, hogy ezen Gyüjtemény m i n d e n dolgozásaimat magában fogja foglalni, kivévén a' poetikaiakat és Sallustomat. — Továbbá hogy most csak ez a' két Fach adatik-ki: de ugyan illy formában, illy papirosra, illy külsőben és épen e' betűkkel fognak a' több Fach' Kötetei is kiadattatni, úgy hogy a' Vevő a' maga exemplárját completírozhatja.

20. Kötetet kiadni eggyszerre mind a' Kiadónak mind a' Vevőnek nehéz volna. Minden Medard, vagy Sz. Istváni, vagy Jósef napi vagy etc. etc. Pesti vásárkor tehát négy Kötet fog megjelenni, úgy hogy 1816nak ez 's ez napjáig az egész munka nyomtatva lesz.

Minden Kötet előtt Nyelvünknek 's Literaturánknak eggy Hőse vagy barátja eggy szépen dolgozott rezen fog megjelenni. A' legelső négy Kötet előtt a' Fiumei Gouvernőr Pászthory Sándor, a' Báróczy, a' Révai Miklós, és a' Ráth Mátyás képeik fognak állani.

A' homloklapokat Grüner Urnak kezével dolgozott Vignettek ékesitik. A' Régiségnek legszebb statuáji lesznek rajtok: a' Vatikáni Apollé, a' Medicsiek' Vénusza, Laocoon, Psyche, Pallas, Antinousz 's mások. 'S így a' Vevő a' munkával toldalékképen 20 nagy ember portréját és 20 Vignettet is kap, 's ezeken olly mesteri munkák' csudálhatására fog eljuthatni, mellyeket eddig csak idegen munkákon láthatott.

Ámbár a' formatumot már megküldöttem, inkább újra küldöm-meg, mint hogy ez eránt Trattner Úr köztt és közöttem tévedés eshessék, 's Trattner Úr énnékem igen kedves dolgot tenne, ha 2 paginát a' Grobe Ciceroval és magyar nyelven írt textussal a' most mustrául küldött papirosra lenyomtattatna, 's nékem postán felküldené. De ezen próbaképen teendő nyomtatásban azt kellene tenni megszeghetetlen törvényül:

1.) hogy a' Columna sem hosszabb sem rövidebb, sem szélesebb sem keskenyebb ne legyen, mint azt itt én rajzoltam.

2.) hogy a' Columnák köztt épen illy széles spatium hagyattassék, és a' két Columna egymástól eggy hajszállal se álljon közelebb vagy távolabb.

3.) hogy a' sorok itt azon távolságban álljanak a' me lly ben a' Te Előbeszédedben Berzsenyinek versei előtt, az az hogy a' Columna 25 sorból álljon. Midőn a' Báróczy' élete rakatik vissza a' loculusokba, akkor azt a' textust lehetne könnyű munkával ide fordítani.

4.) hogy a' papiros ezen 2 paginához azon rizmából vetessék, mellyből most két ívet nekem mustráúl felküldél.

A' mint már említém, ide zárom a' Wieland munkáji felől Velínre nyomtatott Annunciatiót is. — Bár Trattner Úr azt cselekedné, hogy a' Te Annunciatiódat épen úgy nyomtatná az én formatumomban 's az általam választott

M I betűs és — — —[1] jelű

papirosra — mint Göschen nyomtattatá itt a' Wieland Annunciatióját *azon betűkkel, azon formátumban, és azon papirosra, mellyben a' kiadást ígéré.* 'S ha Trattner Ur ezt tenni akarná, nem volna szükségem a' most említett 2. pagina lenyomására.

Ird-meg az Annunciatiót, barátom, 's a' nélkül hogy azt velem látatnád, hagyd lenyomtatni, 's terjesszétek-el a' két Magyar Hazában. Élj igen szerencsésen. Ajánlom magamat becses barátságodba.

hív tisztelőd

Kazinczy Ferencz mpr.

Általvetted e már a' Pászthory' képét Mélt. Szőgyéni 'Sigmond Urtól?

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 119. sz.]

[1] Ide az eredetiben egy lóhere forma tollrajzot iktatott Kazinczy F.

Grüner

2609.

Ungvárnémeti Tóth László — Kazinczynak.

Drága Tekintetes Úr!

Díszem, Óltalmam, 's Ditsekedésem!

Mi nagy! mi édes! mi teljes vólt örömem! mikor a' Tekintetes Úr betses levelét vettem, mikor meg értettem, Kié, 's mikor végig olvastam; érzem; de nem tudom le írni, vagy ha tudnám is, enn kényemet el halgatom. Ez előtt tsak ugy buzgódtam a' Tekintetes Úr mellett, mint isméretlen tisztelője,[1] — mint ollyan, a' ki tsupán a' közhaszonra tekintettem. — Ma, — ezen a' szerentsés mai napon, mellyet fejér követtsel fogok meg jelölni, — nem tsak közhasznú Polgárt, — nem tsak tudós Magyart, — nem tsak jó izlésű Tudóst, — hanem egy kegyes Jóltévőt, 's egy nemes szívű Barátot (ha ugyan ezen szóval élhetek) tisztelek, szeretek, 's tsudálok a' Tekintetes Úr személyében. Örvendek rajta, hogy isméretébe jutottam a' Tekintetes Úrnak, 's fájlalom, hogy illy későn, a' midőn nem sokára el kell hagynom ezen Vidéket, mellyet Kazintzi díszesít!

Azon vallástétel, mellyet görög verseimről méltóztatik tenni a' Tekintetes Úr, kevéllyé teszen! az a' bölts tanáts pedig, mellyet a' Levélben olvasok, reményt, bizodalmas reményt nyújt. Éledek! Óh vajha sok Kazintziak vólnának! El követek minden módot benne, hogy a' Tekintetes Úr ajánlotta nemes eszközöknek hasznokat vehessem. — Sajnálom, hogy még semmi magyar darabommal nem kedveskedhetem. — Most tisztálom épen a' leg első tzímű kőlteményemet, A' Nősző Arisztipot.* Ez egy Víg Játék leszen Folyó beszédben. — A' második Tzím alatt leszen egy mérész darab hat lábú elegyes Jámbusokban: Nártzis, vagy a' gyilkos önn szeretet. — Ez egy szomorú Játék, mellyben még ma kezdem el a' verseket tizedelnem. A' harmadik Tzim alá jőnek az Ódák (hat, vagy hét Óda) és az Epigrammák, görög párjaikkal együtt, ha ugyan a' görög is meg érdemelheti, hogy napfényt lásson.. A' negyedik

[1] A levélíró a hosszú *ő* és *ű* hangokat *ö̋*, *ü̋*-vel jelzi.

* Én ezt a' szót Arisztip így ejtegetem: Arisztipnak, Arisztipot, — a' vastag magánhangzóú szók szerént: 's a' Tekintetes Úr betses neve győzött meg okomban, — mellyben ugyan azon magánhangzók vagynak: Kazintzi, Kazintzinak, 's. a' t. Gondolom, hogy nem hibázom. — U. Tóth L. jegyzete.

2591.

Kazinczy — Helmeczy Mihálynak.

Széphalom Febr. 6dikán, 1814.

Kedves barátom,

Tegnap előtt vettem Jan. 21dikén írt leveledet. Meg nem tudom fogni hol késhetett illy sokáig.

A' küldött Medián mustra testesebb a' Széchényi' Leveleinek papirosánál, de nincs olly szép. Ohajtanám hogy Trattner Úr az én nyomtatásomhoz szebbet kapjon. De inkább ezt, mint közönséges nyolczadrétűt. Ez fogja helyre ütni hogy Munkáim szebb papirosra (íróra, Hollandiaira 's velinre) nem fognak nyomtattatni.

Kezemben vannak a' Debreczeni Homiliáknak minden íveik, nem leírva, hanem lefestve. Nem győzöm csudálni a' gondos Másoló' gondjait. Én azt hiszem, hogy ezeknek kieresztése kedves ajándék leszen a' Nemzet előtt, 's a' birtokot becsesebbnek nézem mint Horvátunk.

Kistől várok igen is eggy csomót; de kitől jő a' másik, nem értem. — Régen hever eggy csomó Eggenbergernél számomra. Talán azt vette által Kultsár Úr. Tedd azt a' barátságot, tégy ezen érdemes Könyvárosnál kérdést eránta; és ha az a' mit várok, még nála vagyon, vedd által, 's add Szemerénknek. Szeretném ha a' Báróczy olajban festett képét is visszahozná Szemerénk.

Neidl és Grüner Uraktól még nem kaptam választ.

Eckhartshausenedet vettem, 's tudod eddig utolsó' köszönő levelemből hogy vettem.

Tatay írja hogy vette az Anyám' emlékezetére nyomtatott ívet 's a' mellé tett levelet. Azolta talán három levelet vevék tőle.

Báróczynak életét még e' holnapban fogod venni.

Én mind a' hálátalan mind a' hálátlan etc. szókkal élek. Jó az ha némelly szókban két formánk van: n**é**künk és n**ě**künk, v**é**le és v**ě**le, **á**d és **ă**d, diadal és diadalom. — Marmontelben nem lelem lap 49 az *ellenkezéskékkel* szót. Ne hidd hogy igen szíves köszönettel nem veszem ha botlást mutatandsz-ki eggyik vagy másik írásomban. Sőt azt becsülöm úgy a' mint valóban illik.

Szeretném látni Virágnak h a s l a g o s Epistoláját. Ha azt nekem megküldheted, kérlek, küldd. Tudod mennyire égek mindent látni a'

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. k.

mit ez a' nagylelkű ember ír. Szemerénk minap közlé velem eggy versezetét. De nem tudom érteni. — Hogy Horátzot fordítja, azt tapsoló örömmel értem. Horátznak Epistolájit csak neki kellene fordítani. —

Láttad e már a' Mondolatot? Tudsz e valamit Irója felől? Ha elveszett volna utolsó levelem, hadd mondom-el itt újra, hogy az a' marhaság nyugalmamat fel nem zavarta. Az nem egyéb mint pasquill. — Perünkben a' később [idők] lesznek a' Bírák, az pedig Somogyi Gedeont és Consorsait átkozni, kaczagni fogja.

A' *Schwärmert* ítéletem szerént Szemere legjobban találta-el a' *hévelös* szóval, ad normam *eszelös*. De mit keres az elsőbb *e* felett az accentus? Nem mondom hévem, hanem hevem. Való hogy úgy alig érti-meg az a' ki hallja. — *Rémzelősnek, ábrándozónak* vagy valami effélének nem nevezném, mert *rémlik, ábrándozás* egyebet teszen: az elsőbb homályos elme elébe tűnést, a' másik das dumpfe Brütent, és a' léleknek eltikkadását, nem felhevülését. A' *buzgok* szót gondolnám legalkalmasbbnak, a' mellyből ez a' szavunk formáltassék. — A' *rajoncz* sem tetszik, mert ki nem találtatja mit akar jelenteni. — Hát ha eggy új teremtésű szót adnátok ezen ideának?

Szent Miklósy ezt írja a' Mondolatra:

Te, kit kevélyen lát az egész Haza
Derült egének csillagi köztt dicső
Fénnyel ragyogni, melly mosolygva
Szétt-veri a' butaság homályát

Szép századunknak dísze, Kazinczy! ím'
A' kék Irígység' rabjai ellened
Mirígy epével a' Setétség'
Völgyeiből nyilakat lövellnek.

Te a' Dicsőség' karjairól mosolygj!
'S csak szánakozva nézz-le ezen pulya
Lelkekre, mert dühük nem árthat,
'S szárnyra kelő nyilaik nem érnek.

A' Nagy csak a' Jók' tiszteletére vágy,
Ezek pediglen tégedet áldanak.
Örűlj! örök virágzatú hírt
Nyertenek érdemeid jutalmul.

Én azt óhajtanám, hogy ez az érdemes ifju verseiben csak a' szív' érzéseit énekelné, 's ne vesztegetné erejét olly darabokra, melyleknek nem lehet állandó interesséjek.

Élj szerencsésen, kedves barátom. Trattner Urakat nagyon, de igen nagyon tiszteld nevemben. Tiszteld minden barátimat is. Vitkovicsunkat, Horvátot, Virágot, 's tudósíts, Yorikom nem tiltatott e el. Reszketek ezért, mert azt nagyon szeretném nyomtatva látni.

Tavalyi számolásaimból, jegyzéseimből látom, hogy Kulcsár Urnak adósa vagyok tavalyért is, ez idénért is. Szemere által küldöm-meg a' pénzt. Élj ismét szerencsésen.

Kérd Szemerét hogy vegyen számomra eggy exemplárt a' Rájnis Georgiconából. — Ő viaticum nélkül méne a' nagy útra. Eltiltotta magától a' Papot.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 119. sz.]

2592.

Kazinczy — az újhelyi ref. eccl. gyülekezethez.

Beköszönő beszéd,

tartatott az Újhelyi Reform. Templomban, Febr. 6d. 1814.

Tekintetes Nemes Ecclésiai Gyülekezet,

Tisztelettel vettem én a' T. N. Ecclesiának hozzám tétetett barátságos izenetét, mellyben engemet Curátori hivatalának felvállalására meghívni méltóztatott. Eleinte idegen valék annak magamat alája adni, mert nem értettem, mint felelhetnék-meg ezen nekem hízelkedő bizodalomnak; — én a' ki helyben nem lakom, 's az Ecclesia' tagjait csak igen kis részben, azt az eggyességet pedig és különözést, melly magát a' gondolkodás' és indúlatok' hasonló vagy hasonlatlan volta szerént minden nagyobb társaságokban szokta éreztetni, és a' melly annyi jót és annyi rosszat szül, teljességgel nem ismerem. Ide járúlt hogy azon függetlenséget, melly az én életemnek irígylést érdemlő szerencséjét teszi, megszakasztani nem akartam; és végre az, hogy, ha azt dolgaimnak nagyitások nélkül mondanom szabad, érzettem, hogy magamat új foglalatossággal nem terhelhetem, mert egyéb dolgaim erre időt nem engednek. De

minekutána Tek. Dókus László és Tisztel. György József Urak meggyőztek a' felől hogy szolgálatom az Ecclésia' dolgainak hasznokra lehet, eggyszerre elmúlt tartózkodásom 's az ajánlást elfogadtam. Itten vagyok, T. N. Ecclésia, 's kész vagyok teljesíteni a' mi erőmtől, ha mi van, kitelik. Fényt, elsőséget, hasznot nem keresek; azt ez a' hivatal nem ad; azt az eggyet keresem hogy a' Tek. N. Ecclésiának szolgálhassak; azt óhajtom, hogy érdemesnek találtathassam azon bizodalomra, mellyel magamat megtiszteltetve látom. Azok szerént a' mellyeket a' két Követ Urak előmbe adtak, úgy hiszem, hogy ha helyben nem lakom is, tehetek jót. A' melly pillantatban látni fogom hogy ez a' hitem megcsalt, vissza fogom vonni magamat; mert csak névvel lenni az a' minek cselekedettel illene lennem, arra kevély vagyok.

Nagy örömömre vagyon látni hogy a' T. N. Ecclésia a' Coadjútor Curátori hivatalt eggy olly férjfira bízta, a' kinek szebb és jobb gondolkodását én is ismerem, és a' ki a' viselt Vármegyei szolgálatban megszerzette magának azt a' köz hivatalt viselőnek igen szükséges tulajdont, hogy a' dolgokat serényen és sikeresen tudja végre hajtani. — A' hol az eggyütt szolgálók szeretik egymást 's becsülik önn-magokat, és a' hol egyedül a' köz jót keresik, nem a' magok érdemeiknek fitogtatásokat, ott minden jól, ott minden csendesen megyen.

Épen olly örömemre vagyon hogy Predikátorainkban két igen érdemes férjfiakat tisztel az Ecclésia. Az idősbb sok esztendők olta lakik közöttünk, 's tiszteletessé tette magát hivatalának értelmes és hív viselete, Paphoz illő jámborsága 's valóban példás erkölcsei 's számos gyermekeinek gondos nevelések által. Az ifjabb ezen fényes és más felekezetűek által is lakott helyen fényt vont magára és reánk, látatván kellemetes társalkodása által hogy valaha már kiszabadúltunk azon setét vad idők' lánczaiból, a' midőn a' Kalvín Atyánk' Követője még a' Luther' tanítványától is, kikkel mi azon eggy testnek tagjai vagyunk, és a' kiktől inkábbára csak név és némelly ceremoniák által külömbözünk, idegenkedett. Gyönyörű azt látni hogy Predikátorunkkal a' Római Hit' Papjai barátságosan társalkodnak, hogy annak érdemes hitvese a' Luther' felekezetéből való, és hogy Predikátori házunkban Catholicus, Görög és még Zsidó szülék' gyermekei is vesznek leczkéket.

T. N. Ecclésia! Újhely a' Magyar-országi Protestans Ecclésiák' történetében és számában fő helytt áll. A' megújított tudomány

Miért nincsen Debreczen csak ollyan is mint Pest? Vagy miért nincsen Debreczenben csak öt vagy hat szeretetre méltó, liberalis tudósnak lakhelye? Milly örömmel fogadtam volna mintegy négy év előtt az Intést, hogy ott egy professori cathedrát elfoglaljak! Én a' köznép' praeiudiciumait, hála, régen elvetettem, 's örömmel fognám még most is valami ollyasra adni magamat; de Debreczenben élni, o, azt ne adja az ég!

Egy szép Lyány azt mondá a' múlt télen, hogy plánumokat előre készíteni nem jó, 's hogy szoktassa magát a' szív, mindent úgy fogadni, mint az a' sorstól nyujtatik. Ezt teszem darab idő olta, de fáj nekem, ha így kell lassanként inkább inkább eltompúlni. Ne féljen édes Uram Bátyám, nem folytatom a' panaszt. —

Szemere, talán Februarban, íra nekem valamit a' Mondolat felöl. Azon kicsínyt, melly SzGyörgyinek munkája öt vagy hat év előtt, ha jól jön eszembe, Debreczenben láttam volt. A' többit nem, 's látni nem is óhajtom. Palinak nehány hetek előtt Lasztóczra írtam, ott áll valami a' Bessenyei' képe eránt is. Kértem Őtet, hogy azt tudassa Uram Bátyámmal 's talán eddig tudatta is.

A' pataki Ifjúnak verseit gyönyörrel olvastam. Ollyan lelkek nincsenek Debreczenben. Tót László nincsen poetai szellem nélkül, de telyesedik talán bene azon óhajtásom hogy a' görög verselésről a' görög Írók' magyarázatjára menjen-által. Eggy poetafő alkalmatosabb Homért és Pindart magyarázni, mint az a' sok száraz philologus, kiknek jegyzéseiket vagy méreggel vagy nevetéssel kell olvasnúnk. Azon studiumot én is óhajtottam volna magamnak, de itt könyveket nem kaphatok 's pénzért hozatni csak gazdagoknak való. Óhajtom azt is, hogy Tótnak magyar versei azon szellemben írattak légyen mint a' görögök, ezek szépek 's egyszerűek mint az Anthologiai darabok. Bár több ifjú íróink is tanúlnának görögül. A' Deák Litteraturának, főkép a' deák poetáknak studiuma nem viszen olly jó útra mint a' görögöké, ezt sok tapasztalás tanítja.

Én felette köszönöm Uram Bátyámnak az illyen tudósításokat, ezek nélkül azt sem fognám tudni mi történik nemzetünk' culturájával, annyira el van itt az ember zárva mindentöl. Az egész környékben nem tudok senkinél hogy Litteratur-Zeitung járna. A' Debreczenbe járót vagy meg nem kaphatja az ember, vagy nagyon csonkán. Két év előtt talán hat vagy hét évről való tudós Újságot szedtem fel a' Bibliothecából, 's nem volt egy év is tetemes csonkaság nélkül bekötve.

Ezekre kérlek, édes barátom, nagy bizodalommal megbecsülhetetlen jó voltodhoz. Múlnak a' napok 's nem haladunk. Félek hogy ez idén sem kezdjük-el a' nyomtatást, melly nekem nagyon nem kedves lenne. Ajánlom magamat barátságodba.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 119. sz.]

2632.

Kölcsey Ferencz — Kazinczynak.

Tek. Kazinczy Ferencz Úrnak

Kölcsey Ferencz forró tiszteletét!

Tót Mihály, kit Uram Bátyám Debreczenben meg nem találhatott, levélkém előtt, melyet hozá nehány napok előtt irtam, már búcsút vett hivatalától 's hosszas lakhelyétől. Úgy lehet hogy őtet többé látni nem fogjuk.

Hogy én Draveczkyné asszonnyal Bécsbe nem mentem, annak okát könnyű volna kitalálni, nem is úgy, nem is ollyankor esett a' hivás hogy elfogadhattam volna. A' múlt Januarban készültem Kállaival felmenni, már szekeret is fogadtam 's környülményim megakadályoztak. Soha semmit úgy nem fájlaltam, 's haragomban lovakért hánytam el a' pénzt, mellyel azon szép útat kellet vala megtennem. Ha nekem testvéreim nem volnának, lenne bár kissebb jószágom mint a' most engem illető rész, vagy ha testvéreim mások volnának, mi boldogúl és haszonnal foghatnám tölteni ezen életet, mellyből nekem kétség kívül már nem sok van hátra! Örökre fájlalom, hogy Pesten procuratori Censurát adni ezelőtt négy évvel időm nem lehetett azért, mert tutorság alatt voltam. Bár milly ellenkező lett légyen is a' törvény' száraz studiuma lelkemmel, de legalább könnyebben tehettem volna majd, hogy ide, hol most laknom kell, ne jöjjek. A' mitől már akkor előre féltem, megtörtént. Ollyan útra tetettem, mellyen én munkálni 's használni nem tudok, nem tudhatok. Az én belsőm tűzzel telyes, de külsőm, ezen nyomorúlt alkotmányu test, mindenre alkalmatlan. Szerfelett puha vagyok, 's ezen rövid látásu szem, ezen többnyire zúgó fej azt teszik, hogy félve lépjek minden társaságba, hol nagyon ismeretes emberekre nem találhatok. E' nélkül régen kerestem volna itt a' Vármegyében magamnak hivatalt, csak hogy munkátlan ne legyek.

ben mi némíthatná-el az ollyan embereket mint Somogyi Gedeon? — Minthogy annak mása kezem köztt nem maradt-meg, 's Isten tudja mikor vehetem a' nyalábot Trattner Úrtól, kértem Szemerét, hogy járjon végére tőled, ha nekem a' Báróczi' életét postán 's nyomtató papirosra levonva megküldötted e. Ha azt egyéb dolgaid köztt nekem megküldeni elfelejtetted, kérlek, add által Palinak, hogy azonnal postára tehesse, 's így bírhassam míg Trattner Úrtól az én nyalábom felérkezend is.

Adj neki eggy ívet a' Kis verseinek nyomtatványaiból is hogy lássam mint nyomtattatnak. A' Praefatiót hozzájok még meg nem írtam, de idejében veszi Trattner Úr. — Képét ki metszi Bécsben? Neidl e? 's ki a' második Kötet elibe való rezet?

Arra is kértelek, hogy szerezz nekem eggy illy czímű munkát: Romeo und Julie. Ein Trauerspiel nach Shakespeare von Christian Felix Weisse, 's a' Báróczy exemplárjaival küldd-fel Pfeffer és Mayer Specerey handlerek által, kiknek boltjok Pesten az Universitäts piaczán [!] vagyon, Ujhelyi Kereskedő Danielis Urhoz az én adreszem alatt. Szemere, ha Roméót nem vettél vagy nem találtál, azt nekem venni fog, 's felküldi.

Itt küldöm Trattner Úrnak Munkáimnak 5dik Kötetét (az az Miss Sarat, Ossziant, Boufflerst) — a' 8dik Kötetet (La Rochefoucauldot és a' Válogatott Gnomákat) — és a' 10 etc. Kötetet (Gesznernek minden munkájit.) — E' szerént mind az a' mit a' szép Literaturára ígértem, mind kezében van Trattner Úrnak, kivévén a' 6dik Kötetet (Hamlet és Romeo) és a' Messziás 4 Kötetét. 'S ezek eránt értsd kérésemet:

1ször.) Kérem Trattner Urat, méltóztassék felszámolni hogy minden Kötet hány ívet teend nyomtatásban; még pedig úgy, hogy ne csak *az egész Kötet'* ívei tétessenek-fel, hanem a' *Kötetet-tevő daraboké* is. Péld. ok. a' IV. Kötetben hány ívet teszen Emília — hányat Minna, — hányat a' Mesék! Ez nehéz munka lesz talán; de azért szükséges neki megtétetni, hogy, ha valamellyik darab nagyon sokkal vastagabb vagy véknyabb volna mint társai, tudhassam, mint kell úgy tenni az osztályt, hogy a' Kötetek alkalmasan eggyarányúak legyenek. — E' végre ide teszek eggy fél ív papirosat, mellyre a' hagyott hézagokban a' lapok számait fel lehessen tenni.

2-or.) Az első Lieferungra jelenjen-meg az első, az ötödik és a' hetedik Kötet — az az a' Szívképző Regék — Miss Sara, Osszian, Boufflers — és az Érzékeny Levelek és a' Római Carneval.

Az első Kötet előtt fog állani a' Pászthory' képe és az Apollo Vaticanus Vignettje. — Az ötödik előtt Révai' képe' és a' Psychéje — a' 7dik előtt a' Ráth Mátyásé és Laocoon. — A' Pászthory' képét Kir. Táblai Assessor Mélt. Szőgyéni Sigmond Urtól kell elkérni azon hozzátétellel, hogy épen azt engedje által a' metszésre, a' melly a' Gróf Sauer Kajetán Nagy-Váradi Nagy Prepost szobájában függött. — A' Révai képére itt megyen az útasítás. — a' Ráth Mátyás képét Győri Luther. Predik. Fábri Pál Úr fogja ennek testvérétől kölcsön venni. Itt hozzá a' levél.

A' Vignettek eránt magam írok Grüner Úrnak, de mikor írnom kell, ti szóllítsatok-meg; mert minek írjak addig míg nem tudom, kell e már munkához fognia?

3.) Maradjunk-meg az általam választott Mustra papiros, formát, és grobe Cicero mellett. A' most velem közlött garmond nem szép, épen úgy nem szép mint a' minap láttatott Mittel. Igy munkáim nem jőnek-ki czifrán és pompásan, 's azt nem is óhajtom; de nagy csínnel 's ékben, ezt pedig nagyon óhajtom. Ez lesz munkáimnak utolsó Kiadások, 's akarom hogy a' Kiadásnak külsője is éreztesse hogy ízlésem nem volt rossz.

4.) Minden Lieferungra 3 darabnál kevesebb meg ne jelenjen. Ha kettő jelenne-meg, mikor érnénk végét? Öregszem; ki tudja meddig élhetek még. Szeretném dolgozásaimat nyomtatva látni-meg. Pedig ha élek, ez a' Gyűjtemény még szaporodni fog.

5.) Minden darabhoz a' nyomtatott czímlapon kivűl eggy olly czímlapot is kell nyomtatni, melly csak azon darabokat adja-elő a' mellyek a' megjelent Kötetben állanak, hogy a' ki csak *eggyet* vesszen [!] péld. okáért az ötödiket, ezt czímlappal bírhassa. A' Herder' Munkáji közt így van az *Ideen zur Philos. der Gesch. der Menschheit* különös czímlap is.

6.) El kellene végezni Trattner Úrral, hogy ha valamelly előre nem láthatott okból Trattner Úr nem akarná folytatni a' nyomtatást, Tr. Úr lekötelezze magát azokat a' mellyek nyomtatást várnak, pénzért 's illő áron ugyan ezen formátban, ugyan illyen papiroson, ugyan illyen sőt épen ezen betűkkel nyomtatni. Külömben a' más betűkkel nyomtatott későbbi Kötetek nem fognának illeni az elsőbbekhez.

tett, meg zavartam a' mesét, és fel függesztettem a' dolog ki menetelét mind a' temetési Pompáig! — Ha nem remek a' maga nemében, úgy tartom, hogy nekem talán remekem. — A' mi a' nyelvet, 's az indúlatokat, festést illeti, — gondolom, elég jól, 's elég tüzesen megyen. Első próbatételem, — elsőbb még Aristipnál is. és, ha vagyon benne tsak ugyan meg feddetni való, — nem egyéb az, mint ennen magam mérészsége! Az Ódák között egy vagyon, mellyet, nem tudom, jóvá méltóztatik é hagyni a' Tekintetes Úr? Az Ágrai esküvés. — én evvel nem egyebet akartam, mint sem azt, hogy a' kik a' tudományokat nyelvünkre merték fordítani, meg ditsérjem. — A' Bakir, és a' Borostyán között tettem különbséget, nem tudom méltóztatik é jóvá hagyni a' Tekintetes Úr. — én azt a' Debretzeni Fűvész Könyvből tanúltam. — A' görögre nézve mások tanátsok szerént jónak találtam, hogy többnyire tsak magokban, minden Magyarázat nélkül iktatnám bé, ne hogy valami alatson pedantsággal vádolhassanak, a' mint ezt nagyon jól jegyzette meg Kézi Úr. Kaptam a' Professor Karlowszki Úr levelét is, a' ki néhány Kriszit közlötte is velem. Professor Kézi Úr közönségesen mondta ki reá ítéletét, — hogy sok helyeken Latiniszmusz vagyon benne; azt meg engedem: mert nehéz el kapni nekünk az igaz Helleniszmuszt. Karlowszki Úr erről egy szót sem szólt, — nem tudom, amaz miért szóll, ez pedig miért nem. Mind ezek mellett meg hagytam én azokból tsak ugyan némellyeket, mellyek nekem tetszettek. Cseresnyés Sámuel Úr szívesen el fogadta kérésemet, hogy engem Nagyságos Vay Ábrahám Úrnak ajánljon, 's azzal biztatott meg, hogy az Ünnepekben vagy személyesen, vagy levél által beszéllend Õ Nagyságával, úgy mind azáltal, hogy én is keresném meg Levelemmel. — a' mit már teljesíték is. —

Azt a' két tanító Levelet munkám végén nagyon szükségesnek látom, főképen az utóbbit, mert a' sok henye Professor Urak nem hogy fel tüzelnék az embert, hanem még el rettentik a' dologtól. — A' Mondolatot valahogy kezembe játszottam, 's a' Szótárját ki szedtem. Úgy tartom, hogy a' nevetséget, mellyet ő akart indítani, nagyobb katzaj váltja fel. Én az írójától semmit sem félek, — tsak a' Pesti Universitásba vehetném bé mennél előbb magamat. — Most *30dik* Mártiustól fogva Jesztrebben leszek, egészen *16dik* vagy *18dik* Áprilisig. Ha méltóztatik a' Tekintetes Úr körül nézni munkáimat, méltóztassék azt Jesztrebbe küldeni. Szeretném, ha másánt nem kellene le írnom azt a' nagy tsomót! de az is bajos, hogy magam-

nál tsupán tsak a' szemete maradna. Továbbá mindeneket a' Tekintetes Úr bőlts intézetére bizván, maradok

a Tekintetes Úrnak S. Patakon
1814dik esztendőben, — 29dik Martiusban

alázatos szegény Szolgája
U. Németi Tóth László mk.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 30. sz.]

2631.

Kazinczy — Helmeczy Mihálynak.

Helmeczi barátomhoz.

Eggyütt vele:

1.) Eggy jegyzés, mellyre a' darabok' vastagsága felől kérem feltétetni a' teendő calculust.

2.) A' Révai' képe, rézben. a' Schillerével 's a' melléjek szükséges útasítással.

Széphalom Apr. 3d. 1814.

Kedves barátom,

Mintegy nyolcz napja hogy datum nélkül írt leveled, az a' mellyben nékem a' Zocher' garmondját megküldeni méltóztatál, kezemben van. Eggy részről azért nem feleltem, mert Martz. 18dika olta fekvő beteg vagyok, másért azért nem, mert úgy hittem, hogy a' mi Szemerénk mindennap indúl már, 's ő elviszi holmimmel eggyütt levelemet is hozzád.

Ezen levelemben [!] úgy szóllasz a' Báróczi' élete felől mint a' mellyel teljesen meg vagy elégedve. Örűlök munkám' szerencséjének. Nem képzeled mennyi fáradságomba kerűlt az, az Erdélyből vett és általam ezerszer meg ezerszer sürgetett hírek' elkésése miatt. Kimondom világosan hogy abban tetszem magamnak, 's örűlök hogy Báróczy általam megtiszteltetett. Melegebb szívvel azt senki sem írhatta volna, kevesen irták volna olly jól. A' Neologismusz' Apologiája benne, úgy gondolnám, még azokat is elnémítja a' kik a' Dayka' életében tett excursio által el nem némítattak. Külöm-

Kazinczy Ferenc levelezése
M. K.

Mind a' 20 kötetet egyszerre kiadni a' Nyomtatónak nehéz volna. Azért minden Pesti vásárra hármat ígér, ha szándéka buzgón elősegíttetik. Minden kötet előtt Nyelvünknek 's Literatúránknak egy Bajnoka vagy Barátja, egy a legügyesb Művész által készülendő rezen fog megjelenni, és ugyan a' Szép Literatúra' Kötetei mellett: 1. Pászthory Fiumei Gubernátor. 2. Báróczy Sándor. 3. Prof. Révai Miklós. 4. Ráth Mátyás. 5. Gróf Haller László a' Telemach' fordítója. 6. Gróf Ráday Gedeon. 7. Generális Orczy. 8. Obester Barcsay. 9. Bessenyei. 10. és 11. A' két Teleki Grófok, József és Ádám. 12. Wesselényi. 13. Spisics. 14. Gróf Török a' Referendár. 15. Referendár. Cserei.

A' Régiségekéi mellett pedig: 16. Primás Barkóczy. 17. Eszterházy a Cancellariusz. 18. Szécsényi az Érsek. 19. és 20. A' két Zrinyi, a' Szigeti Hős tudnillik 's a' Költő. — Hogy a' Munka' külseje annál nagyobb díszt mutasson, a' homloklapokat Grüner Ur' kezével dolgozott vignettek ékesítendik. A' Régiségnek legszebb szobrai lésznek rajtok: a' Vatikáni Apollé, a' Mediciszek Vénusza, Laocoon, Psyche, Pallasz, Antinousz 's mások. Igy a' Vevő a' munkával toldalékképen 20 nagy Ember' képét és 20 vignettet is kap, 's ezeken olly mestermívek' csudálhatására fog eljuthatni, a' mellyeket eddig csak idegen munkáknál lehete szerencsénk látni.

A' többiről a' Nyomtató Úr fogja értesíteni a' nagyérdemű közönséget. Pesten Martz. 14-dikén 1814.

Helmeczi,
Doctora a' szép MM. 's B. a' P. m. k.
Fő tudományszéknél.

A' Munka nagy nyolczad rétben, 's épen illy betűkkel és papirosra fog nyomatni mint e' jelentés. Mind a' 20 kötet ötszáz ívnél többre menend, és így általjában mindenik 24, 25 ívnyi vastagságú lészen. Minden Kötetnek különkülön előfizetési ára Velínen 4 és Nyomtatón 2 Váltóforint. A' megjelenendő 3 első Kötetnek tehát előfizetési ára Velínen 12, Nyomtatón 6 Vf. Foglalatjok ez:

Az 1-ső Szívképző Regék Marmontel után megtoldva a' jó Anyával.

— 2-ik. Sztella, Clavigo, Testvérek, Yorick' Levelei.

— 3-dik. Paramythek, Titusz, Themistoclesz, Szalamandrin, és a' képszobor. —

Az előfizetés' ideje tart Martziustól Augustus' fogytáig. Medárd után, ha kivánt számú Előfizetők lesznek, nyomtattatni fog a' Munka azonnal, 's Augusztusi Vásárra a' 3. Kötet elkészül okvetetlenül. Hanem előre bátor vagyok tenni azon kinyilatkoztatást, hogy minden Előfizető a' 3. első Kötet' általvételekor köteles lészen a' következő 3. Kötetért eső árt letenni, 's ezeknek vételével ismét a' következő 3. Kötetre fizetni. Egy Kötet sem fog külön adatni, 's az előfizetési idő' elmúlta után minden Kötet 1 forinttal drágábban.

A' ki 10 Előfizetőt szerzend, ingyen kap egy nyomtatványt. Az Előfizetők' Nevei utána lésznek nyomtatva a' munkának. Alább írt kötelezi magát, hogy senkinek pénze el nem fog veszni, 's ha az Előfizetők' csekély száma miatt e' szép 's nagy szándék elakadna, pénze kinekkinek híven megtéríttetni.

Trattner János Tam.
Cs. K. pr. Könyvnyomtató.»

Ez után következik két lapon az «Előfizetés-Szedők» névsora.

Karácsay Ferenc levelére
K. T. k

a' *Nyelv* miként elő *Vele* 's *Által*a. Ő tárta fel előttünk a' magasb Szépnek sanctuariumát, 's mennyei Szvádájának édes bájai előidézték a' Palaeologismusz' tisztes hamvaiból az új Phoenixet. *Mert:* 's új világosság lőn. A' pulyaság 's myopismusz' baglyai hunyorogtak 's huhongtak, 's a' felavatott és az unoka nyelvvel rokon Lelkek a' boldog jóslatra—omenre—diadalmi paeánt zengtek. A' zsugori alakból egy gyönyörű Tündér termett, 's Attica és Látium, Párizs és London, Alemannia 's Petrarca nyelvének Grátziái virítnak ajkain. Illy nyomon lépdelt elő Róma' Nyelve, 's annak Leányai a' kalauz Görög 's anyjok után, illyeken Németországé a' Deák, Görög 's Európai míveltebb Nemzeteké után; de a' Gottschedi rettegősködések soha nem fogták volna kivedleszthetni azt a' néki saját zondonságból, nem soha kimosdathatni őt az eredeti döröngés 's óság szennyeiből, ha Klopstock és Göthe, Voss, Schiller 's más nagy Lelkek, túlemelkedve a Grammaticasteri fonákságokon 's előítéleteken, új útat nem törtek volna Róma' nyomdokai után.

A' mit Ezek hazai nyelvökre, azont tevék az elhunyt Báróczi is, 's főkép Kazinczy a' miénkre nézve. Igy 's nem másként telepíthető le Kazinczy Literatúránk' parlagain tudós Nemzettársainknak csudált, imádott remekeit. Egy *Ossian* ez a' minden századok' Homérja, ki sphaerákba ragadozó zengzeteivel olly bájlón 's lelkesen lebelgeti előnkbe hazája Diadalmasit, lelhetett e nálunk hívebb, dicsőbb Macphersonra Kazinczynál? — Ez és *Shakespeare:* kinek teremtő phantasiája egy Óceán 's prózával elegy drámai jámbuszának páthosza egy csapongó lángözön — egy *Herder* ez a' mindenható Pancratiasta és *Wieland:* kibe olly ritka, nagy 's annyifelé ágazó, 's mindég dicsőt szülő talentumok egyesültenek, hogy nem többek Ferney' Urán kivűl tán egy halandóban is — egy *Klopstock:* kinek mennyei rokon húrjai olly felséges hangzatokon zengék a' nagy Messiászt, és *Göthe:* kinél tán véknyabb 's bájosb pongyolában a' Grátziák' kecseit halandó szem alig láthatá, — egy *Lessing,* kit a' Német Áesthesisz Teremtőjének vall, és *Gessner,* az aranykornak ama' kedvencz Arcásza, kinek ecsetje olly szelíd, egyszerű hív és gyönyör képekben festi a' Természetet, hogy tétováznia kell magának e' mindenható Anyának, ha valóbb 's hívebb alakokban tudja e ön magát előteremteni, végre egy *Mármontel* 's *Sterne* szent és halhatatlan nevek az emberi Cultura' monumentumiban! 's azok is maradnak mindenkor; és mennyi csín és kedvesség, mennyi fenség, erő és tűz, mennyi báj és elmésség, mennyi kellem 's deliség ömlött el ezeknek mestermíveiken! 's ki honnosíthatá meg ezeket nekünk Kazinczynál méltóbban, ki hivebben 's szerencsésebben? csak ő futhata verseny pályát ezekkel, ő lesheté ki voltaképen lelkeket, az ő tollának szárnyai érheték el fellengzéseiket, csak az ő nyelve adhatá való mását Múzájokénak.

Mind e dicséretek még a' mellett is, hogy azokat baráti szív 's toll ömleszti, csak a' kaján előtt látszhatnak feleseknek, 's nem az előtt, ki Kazinczy' érdemeinek való becsét isméri, 's Őt velem egy szempontból ítéli, nézi. Méltán csudálkozhatni azonban, hogy sokan azon Hazafiak közzül, kik az ő fiatalkori dolgozásait gyönyörrel, magasztalásokkal olvassák, a' férjfikoriakról ellenkezőleg 's épen úgy itélnek mint a' Német Literatura' első Irójiról az *ő korok.* Mindazáltal örvendek 's végetlenűl örvendek Kazinczynknak azon szép szerencséjén, hogy a' jobb Lelkektől épen úgy szerettetik, tiszteltetik, valaminthogy a' pórseregtől nem; és szentül! mert attól kedveltetni dicstelenség. — Még egy két szót a' Munka külsejéről.

GRÜNER (Grünich) Joseph fegyvercsiszoló

Pozsony 1785

Mayer Dorka: Fegyvercsiszolók 1785-ből. Adalékok a pozsonyi luxusipar történetéhez.
= AD. 13, 1993 213-216. ll

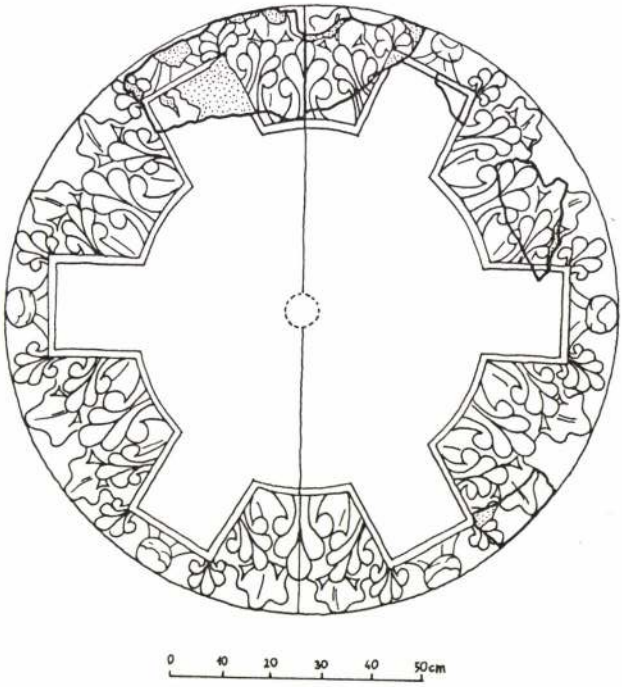

19. A pilisi kút pillérének fejezete (alulnézet), rekonstrukció

JOSEPH GRÜNER, rajzoló. butortervező

Karl Schubert rajziskolájának növendéke volt Kőszegen a múlt század elején. 1804-ben. Rajzai a Kőszegi Jurisich Miklós Múzeumban Kőszegen. 97.old. 10.jegyz. 8.,9.,10.képek.

SZABOLCSI, HEDVIG: Die Formentwicklung der Schreibschrancktypen am Ende des 18.Jahrhunderts 89.old.

Az Iparmv.Múz.és a Hopp Ferenc Keletázsiai Mv.múz. évkönyve, XI. 1968. Bpest. 1969.

Joseph Grüner

Kőszeg, rajza egy írópehrényről.
164. p. reprodukció.

Szabolcsi Hedvig: Magyarországi bútormüvészet a 18-19 század fordulóján,
Budapest, 1972

V. Ferdinand:

Koronázási díszben.

Egész alak, áll~~va~~, szem be ~~közt~~ néz~~ve~~. Fején korona van, jobb kezében a jogart ~~tartja~~ s baljával ~~a~~ palást alját tartja ~~fogja~~. Az arany-gyapjásrendet szalagon viseli. Oldalán kard lóg. Jobbról a ~~jo~~ rojtos terítővel letakart asztalon párna van, melyen a keresztes országalma látható. Az asztalterítőre Magyarország czimeré ~~van~~ himez~~ve~~tek koronával, ~~mely fölé~~ két lebegő angyal ~~koronát tart~~. A féltevont függöny rojtos. Felirata a kép alatt:

„FERDINAND V.
„König von Ungarn"

fölül: „1."
s alól jobbra: „V. R. Grüner del. et sculp."

Aquatinto, méretei a vonalkeretnek 14.9 : 8.9 c/m.
Készitette: Grüner R. V.

9151.

B. Püchler: Krönungs Almanach. Wien 1831. bei A. Haykul.

140/95 № 52.

Grüner R

V. Ferdinand:

A koronázási menet

Jobbról a balra tartó lovon ülő kincstárnok a koronázási emlékérmeket szórja, a melyekért a közönség küzd, ~~a mely-~~ mig ~~nek tagjai~~ annak a réfe a szőnyeget szaggatja. Balról az egyháznagyok előtt a zászlóvivők haladnak. A szomszédos házak ablakaiból számosan nézik a jelenetet. Felirata a kép alatt:

Der Kammer=Präsident wirft die Krönungs=Münzen aus".

s fölül jobbra: „3".

Aquatinto, méretei a vonalkeretnek 8.8:14.3 Cm.
Készítette: V. R. Grüner.

9153.

B. Püchler: Krönungs Almanach. Wien 1831. bei A. Heykul.

140/95 № 54.

V. Ferdinand:

Megkoronáztatása:

Az oltár előtt térdelő, kezében jogarral és országalmával ábrázolt király fejére a primás és a nádor a koronát tefzi. Balról a trónuson a fejedelmi szülők ülnek; oldalt a zászlós urak, a zászlótartók és a meghivottak foglaltak helyet; az oltáron innen álló asztalnál pedig a magyar hirnököt látjuk. Felirata a kép alatt:

„Die Krönung S. M. des Königs Ferdinand V."

fölül a jobb sarkon: „2"
s alól jobbra: „V. R. Grüner."

Aquatinto, méretei a vonalkeretnek 8.9: 14.5 c/m.
Készitette: V. R. Grüner.

9152.

B. Püchler: Krönungs Almanach. Wien 1831. bei A. Haykul.

140/95. № 53.

V. Ferdinánd:

A koronázási dombon.

A teljes diszben lévő ~~király~~ és egy balra fordultan ágaskodó lovon ülő király a keleti kardvágást teszi meg. A halmon innen a magyar hirnöktől jobbra s balra a zászlót vivőket, az egyházi s világi főurakat, meg a kőrönséget látjuk. A szomszédos házak előtt balra ~~tribünről~~ és nézik sokan a szertartást. A hátterben a Duna jobb partján lévő liget fái kötik le figyelmünket. Az égbolt felhős. Felirata a kép alatt:

„König Ferdinand V. schwingt auf dem Königsberge das Schwert" fölül jobbra: „5."

Aquatinto, méretei a keretnek 8.9 : 14.5 cm.

Készitette: V. R. Grüner.

9155.

B. Püchler: Krönungs Almanach. Wien 1831. bei A. Haykul.

140/95 № 56.

V. Ferdinand:

A koronázási eskü.

A nemzeti szinü ~~kelmével~~ szőnyeggel bevont emelvényen áll a király, ki jobb kezét felemel~~ve~~te a primás olvásása mellett az országnagyok előtt ~~leteszi~~ az alkotmányra az esküt teszi le. Az emelvény körül az egyházi s világi főúrak, az ország zászlósok, a zászlót vivők s az országgyülés tagjai, ~~a~~ mögöttük pedig a nagy közönség foglaltak helyet. A háttérben a szomszédos házak kötik le figyelmünket. Felirata a kép alatt:

„König Ferdinand V.ter legt den Inaugural-Eid ab."

fölül a jobb sarkon: „4."

Aquatinto, méretei a keretnek 8.8 : 14.3 cm.

Kepitette: V. R. Grüner.

9154.

B. Püchler: Krönungs Almanach. Wien 1831. bei A. Haykul.

140/95 No 55.

Grüner R.

sztrák rajzoló és rézmetező

L.

Szendrey - Szentiványi

608. l.

Budapest.

A délről felvett látképen
Pest látható, hová hajóhid veze
reglye kötött ki. Az utczákat j
Felirata:

OFEN UND PES

Kny., mér. a vk.

290-95-

Grüner R., osztrák rajzoló és rézmetsző. Az 1830-as évek közepén Bécsben következő magyar vonatkozású rézmetszetei jelentek meg:

1. Jelenetek V. Ferdinánd magyar királylyá való koronáztatásáról.

König Ferdinand V^ter legt den Inaugural-Eid ab. — König Ferdinand V. schwingt auf dem Königsberge das Schwert. — Der Kammer-Präsident wirft die Krönungs-Münzen aus. — Die Krönung S. M. des Königs Ferdinand V. — Valamennyi rézkarcz. 8.-r. Az utolsó jelzése: R. Grüner.

2. V. Ferdinánd király arczképe. Felirata: Ferdinand V / König v. Ungarn. / Rézmetszet. 8.-r. Jelzése: V. R. Grüner d. et sc. Vienae.

3. Selmeczbánya látképe. Felirata: Königl. freye Bergstadt Schemnitz in Nieder Ungarn. Rajzolta a bányászati akadémia egyik növendéke, aki a bal sarokban a következőleg jegyzi magát: Fdi. Legfelül bányász czímer s tőle jobbról és balról »Glück / auf!« Rézkarcz, folio. Jelzése: Grüner sc.

Tört. Képcsarnok grafikai gyűjteménye, Budapest.

Grüner V.

Selmeczbánya. T. 6383.

A hegyes vidék előterében fekvő városon innen balra bányásznövendékek végeznek két csoportban felméréseket és feléjök jobbról szolga közeledik állványokkal. Felirata:

Königl. Freye Bergstadt Schemnitz in Nieder-Ungarn.

fölül czimertől megszakitva: Glück auf!
alol balra: Fdi.
legalól középütt: Grüner sc.

Szines rm., mér. a rl. 34 : 46 cm.

140-95.

Selmeczbánya. T. 6290.

A hegyes vidék előterében fekvő városon innen balra bányásznövendékek végeznek két csoportban különféle felméréseket és feléjük jobbra szolga közeledik állványokkal. Felirata:

Königl. Freye Bergstadt Schemnitz in Nieder-Ungarn.

fölül czimertől megszakitva: Glück auf!
alól balra: Fdi.
legalól középütt: Grüner sc.

Rm., mér. a rl. ⊞ 34: 46.1 cm.

Szn. 646-98.
261-98-25.

11517.

Kolozsváry Ferencz.

Az előtérbeli folyón balról látjuk Kolozsváry Ferenczet, a ki az ellenség egy ezredesét és nyolcz közlegényét szállító csolnakot a part felé vonszolja, mi közben az ellene intézett támadás ellen védekezik. A dombos háttérben ágyutüz folyik. Felirata a kép alatt:

balról: Franz Kolosvary vom Szalader Kavallerieregiment...
Mannschaft ans Land zog.
jobbról: Kolosváry Ferentz N. Szala-Vármegyei Lovas Regementbéli vitéz 1809-ben jun. 19-én Nema mellett
... az azon lévő foglyokkal egyetemben a part mellé kivonta.
alól jobbra: V. Grüner inv. et fecit Viennae.

Szines rézmetszet, méretei 32.2:40 cm.

Szn. 25-911
204-911-8
Át. lelt. 4310.

D. Grüner F.

épitést

l.

Épitőmunka

1933. 112. l.

mint azokat az alkotásokat, amelyek ebből a szépes-sárosi iskolából származtatha
avagy ezzel szoros stiláris összefüggést mutatnak.

A régi magyar táblaképfestészet és fafaragás kezdeti emlékanyagának hián
sága az elé a helyzet elé állíthatja a részletkutatást, hogy a néha csak néhány töredé
kimutatható művészi fejlődés hézagait adatok hiányában történelmi beállítással töltse
Azok az általános gazdasági, politikai és társadalmi mozzanatok, melyek a ma
szárnyasoltár-művészet mintegy kétszázéves fejlődését kísérik, irodalmunkban
ismeretesek és így az emlékek tárgyalásánál az ismétlés helyett csak a fejlődést l
vetlenül magyarázó történelmi adatokra hivatkozunk és a Szepesség és Sáros k
emlékeit először az egész felvidéki táblaképfestészet kialakulásának keretében v
gáljuk meg.

Három évtizede annak, hogy a régi magyar művészet nagyérdemű búvára, vald Kornél, hosszú évek lankadatlan felvidéki kutatásainak eredményeként életé- főművével ajándékozta meg a magyar mult rajongóit, a Szepesség művészeti lékeinek trilógiájával. E három röpke évtized szövevényes távlatában nemcsak a ténelmi események száguldottak tova, szinte egy évszázad kereteit is kitöltő gazdag- gal, hanem a művészettörténet tudománya is jelentékenyen fejlődött. Az új meg- ásokban, ismeretekben és módszerekben a kutatások nyomán a középkor művésze- ek képzeletben páratlan, krisztusi hitében oly egységes és zárt világa egyre tisz- ban bontakozik ki előttünk. A valóság keresésének és művészi átérzésének e szinte tafizikus küzdelmét a név szerint ismert titánok mellett a névtelenek százai vívják g. Az így kialakult keresztény művészi közösség ereje kelti életre a régi magyar vészet gazdag világát, ad lendületet egyéni formanyelvének kialakítására és teszi nagyarságot az egyetemes európai művészi kultúra részesévé. A magyar művészi lt iránti nagy rajongás, a Felvidék névtelen primitívjeinek ösztönös szeretete vezet- te Divald Kornélt is a nagy türelmet igénylő anyaggyüjtés fáradságos munkájában. első kutatók, Henszlmann, Ipolyi, Myskovszky példáján hevülve száll síkra régi emlékeink megmentéséért. Kutatását elődeinél szélesebb alapra helyezte, hogy a gmaradt emlékanyagot legalább hűséges regiszterben és megbízható fényképekben

Grüner János [illegible]

aranyozó

l -

Müller Florián Kápolna

46. l - 47. l.

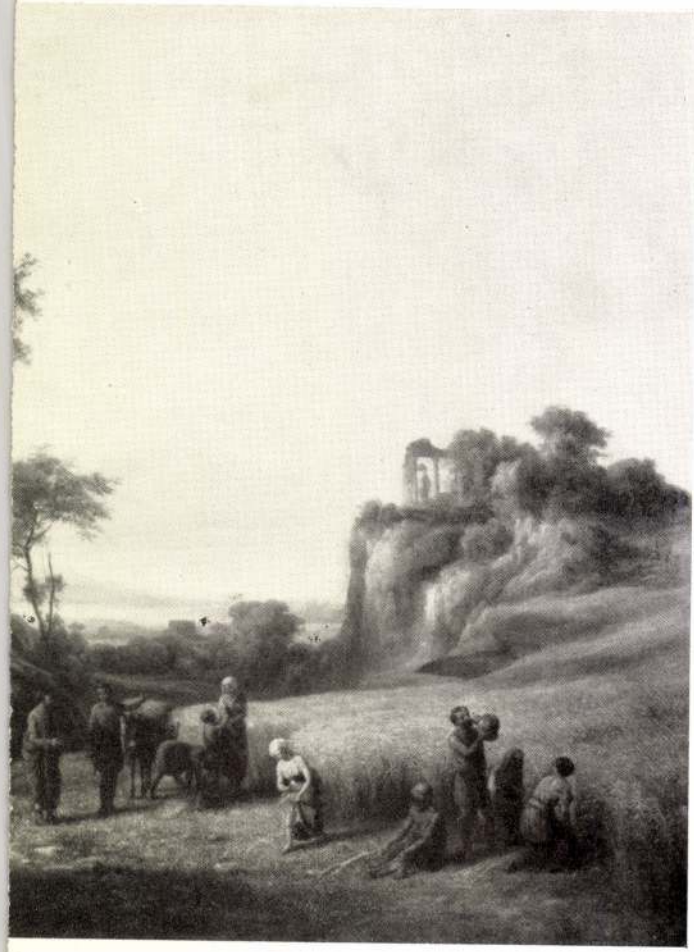

4

Grüner Nina: Havas utcza Döblingben.

BUDAPEST REJTE

EXOTIKUS ALAKOK A F

Száz meg száz furcsa idegen él itt Budapesten, munkásféle, üzletember, intellektuell és rosta, elegáns szélhámos, végül ügyes artista, a kiről keveset tud a nagyközönség. Ezek a különös figurák olykor valóban titokzatos életmódot folytatnak s a «nagyvárosi rejtelmek» ósdi klasszisába sorozhatók, — de a rendes, szolíd fajtájuk is annyira téves itéletekre ád alkalmat, hogy már csak ezért is érdemes tán közelebbről ismertetnünk.

Nálunk exotikus alaknak számítódik még sok olyan, a ki másutt, nyugati metropolisokban már régóta beleszürkült úgyszólván a nemzetközi forgalomba. Nálunk még utána néznek a ferdeszemű japáninak, sőt gyakran csődület is támad a nyomában olyan idegennek, a ki a párisi boulevardon, a berlini strassén, vagy a római piazzán föl se tűnik. S a föltünő érdeklődés mellett a legbolondosabb verziók terjednek el a többnyire szimpla exisztencziákról.

Igy vagyunk első sorban a khinaival. A pesti

— My Woman... maken Sie
Joxamo... Bild, cher monsieur...

A mikor a yes-ámént rámondtar
kapta remegő kézzel, de aztán mégis
rohant és megint átnyujtotta. A tá
tosságra inthették, mert félpercz m
változtatni akart szándékán, de m
zsebrevágtam a képet. Makogó-vinny
pora beszéddel könyörgött: baj ne
khinai beauté képemásán.

Három idősebb kinézer a fejét se
míg az udvaron tárgyaltunk. A mo
székrecsapva, fekete *selyemkimón* raj
fatalpú *knen* a lábukon: odahaza s
gány rajtuk s akkor nem állnak szó
nel. Körülülik a *hibacsit*, a kályhap
nes serpenyőt, a melyen széles faz
benne hazai tea. Az orrfacsaró bűz
szemmaró füst rémesebb. A teán ki
kább zsir nélkül főzött, vagy ink
burgonyás disznóhust esznek s vizb
Vacsorára csak ebédmaradékot lakm

Ø Grüner József

XVIII. 17

lád

3

Bedyggöri rajzisk

11. l.

Grüner Oszkár
bécsi rajzoló (?)
az alábbi mű ezes
tollrajz illusztrá-
cióit fenti kézi-
tette 1897-ben.

Bálint Zoltán:
Az ezredéves kiállí-
tás architekturája.
Bécs, 1897.

Budapest 5. Póstafiók 118.

68.804/1946. szám.

VI. ü.o.:

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK,

BUDAPEST.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

Hőgyes Endre.

A kötet „A sorsfolyó" című novellánál van felnyitva. A novella Gizellának és Istvánnak jegyességét adja elő.

338. **Makkai** Sándor: Magyarok csillaga. (Budapest, 1937.)

A legújabb Szent Istvánról szóló történeti regény.

„Emes álma" a szerző „Gesta Hungarorum" című öt könyves magyar hősmondájának 5. könyve. Emes álmában meglátja az egész magyar történelmet, többek közt Szent István uralkodását is.

331. **Bokor** Malvin, S.: Velencések. Történelmi regény az ifjúság számára. Budapest, 1925.

Szent Gellért életének regényes feldolgozása. Ifjúsági regények számára mindig szívesen választották a tárgyat Szent István korából.

332. **Vargha** Gyula: Hamvadó tüzek. Költemények. 1922—1926. Budapest, 1927.

A kötet „Királyok könyve" című részében több költemény foglalkozik Szent István életéből vett eseményekkel. A könyv az első versnél van kinyitva, amely a Koppány-féle lázadást regéli el.

333. **Cselőtei** Lajos: Első István király. Dráma. Budapest, 1930.

334. **Harsányi** Lajos: A nem porladó kezű király. Szent István

Grünes
körajzoló

l.

Bartha Liszt

21. l.

Melléklet a „DEBRECENI PROTESTÁNS LAP" 1938. évi

Karácsonyi ajándék!

Dr. HEGYALJAI KISS GÉZA:

SZÍVEM

HÁZI ÉS TEMETŐI IMAKÖNY
A SAJTÓ ÁLTALÁNOS ELISME
A LAPOK ISMERTETÉSEIBŐL

Az imádságos könyv legnagyobb részét az év minden napjára szánt imádságok töltik be, az e napra szánt szentírásbeli hely megjelölésével. Ezzel mindennapos forrása a lelki épülésnek, az élet állandó megszentelésének. Ez a könyv nem bizottsági tárgyalásokon fakóvá szűrt alkotás. Költői lelkű, eleven hitű evangéliumi ember üde, egyéni megszólalása. Ez az igazi protestantizmus. Az egyén lelkében megerősödött keresztyénség, amellyel minden hívő vállalja a közösséget. Ez a könyv a protestáns egyház hívőinek maradandó imádságos könyve lesz.

(Protestáns Szemle, 1938. 5. szá

Szerző, ki mint történetíró époly jónevű, mint beszédíró, költő, elbeszélő és regényíró, az imaírók közt is az elsők közé került. Ebben az első személyben szóló szép kötetében irodalommá tette a vallásos áhítatot. Olyan, mint a zsoltáríró nyelve, de mintha egy mai hárfás vinne új színeket a régi zsoltárszerző ihletébe. A bűnbánati imádságaiban rabulejtő erővel zendült meg a tisztaságát érző

Grünes M.D.K.

Liszt Fernc szülőháza doborjánba /Johann Stadler litográfiája rajza után /

repr.

Keresztury-Vécsey-Pulvyrá magyar zenet ritmet képe [illegible]

ve Ap. [illegible] 184.1.

M.D.K.

F. Grünes

Liszt Ferenc doborjáni szülőházának rajza "A doborjáni szülőház" felirással szerepel Barabás Tibor Liszt-tanulmánya mellékleteként. Repr. /F. Grünes rajza/

Barabás Tibor: Az ifju Liszt...
Film Színház Muzsika. Bp. 1961. okt. 6. V. évf. 40. sz. 42. l.

MDK

Grünes F.

Liszt Ferenc szülőháza Doborjánban.Kőnyomat. M.20.4-26 cm. Jelzés lent az irás felett:Nach der Natur aufgenomen v. F.Grünes. - Gedr. bei J.Rauh - Lith.v.J. Stadler.

Tört.Képes.graf.kiáll.1907. 84.l.

MDK

Grünes F.v.

Liszt Ferenc szülőháza Doborjaban.Kőnyomat. Rajzolta v.F.Grünes.Metszette J.Rauh.Lithografálta v.J. Stadler.

Tört.Képcs.graf.kiáll. 1907. 84.l.

Grünewald, Mathis MDK
(Gothardt-Neithardt)

némrajza egy halott asszonyról, akit azonosítanak Margareta Prellwitz-zel a híres Hans v. Schönitz anyjával.

(Louvre, Paris) A rajzot 1520-as években Hálleban készítette.

(ill)

Pigler, A. Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV. Tom. 1956. 1-2 n.
9.0.

Grünewald

Oltárképének ismertetését említi

Marianna D. Birnbaum: Élet Artúr pályája
Bp. Akadémiai Kiadó 1969. 22.old

Ø Grunevald

festo

d

Lepold Stefano

25. l

Siklován György, múzeumi szolga

X. 154

Grünewald Máté

festő

II. Mária és
II. Lajos arcképe
1510.

l.

Mátrai 1862

29. l.

javadalma iránt 1909. évi április
27.-én 265. nám alatt kelt előterjesztésünkben volt szerencsénk Nagrand Mihály
munkavezető állásának rendszerezését
tintelettel javaslatba hozni és reinletesen
felsorolni azokat az okokat, amelyek ki-
nevezését mind a műcsoléki üzy kol-
gálatában kifejtett hosszú tevékenysége,
mind bizottságunk nemzontjából támo-
ratják.

Mintán az állás rendszerezése
a 1910. évi költségvetés keretében nem
önetkezett be, javaslatunkat 1910. évi
május 20.-án 368. nám alatt megújí-
ottuk, végül is azonban Nagrand 1912.
i augustus 30.-án 22999. nám alatt
et rendelettel évi 3600 korona tintelet-
j mellett bizottságunkhoz munkavezé-
nek alkalmaztatott és azóta állásá-
n csak annyiban állott be változás,
ny folyó évi január 24.-én 4962./III. A.
ám alatt kelt kirattal tinteletdíja
évi díjjá változtattatott át,

Grünewald Ödön

festő

kiállítása a

Képzőművészeti

Szalonban

1931. jún.

IV. Mahomed:

Mellig, tojásdad me
~~[illegible]~~. Turbánját ~~[illegible]~~
bajusza kicsiny, ~~[illegible]~~ a
sek, ~~[illegible]~~ palástja brok
sorban:

Vera effigies
ni Magni T
Constan

Rézmetszet, méret

92

PAUL GRÜNEWALD
puskaagykészitő

MDK

szül. Kőszeg, 1657 körül,
megh. Pest, 1709. okt. 22.

Belv.Lib.Def.

Grünfeld E.

ötvös

Pest 1860-as évek

Horváth Szentpéteri

253. l

VINIEGRA.

GRÜNFELD Gyula

OMIKE 1909–1944

212
219
234

Ø

Grünfeld Hr.
diszletfestő

Der Ungar 1843. apr. 19.
(*** Theaterchronik.) (kritika)

Kalmár

Ø Grünfeld Izidor

1877/8. I. oki tanfolyam
Szül. Vámospércsen (Bihar m.)
1858-ban Nagyváradon 4 elemi.
Fényképész Gévaynál.

Maros folyó VI. 178.

Grünfeld Izidor

festő

1907

Címtár 1930. 83. l.

VASÁRNAP **23** Kath. Tekla sz. vt. Prot. Tekla	
HÉTFŐ **24** Kath. Fogolykiv. M. Prot. Gellért	Izr. 15. Szukkoth 1. n.
KEDD **25** Kath. Gellért pk. Prot. Kleof.	Izr. 16. Szukkoth 2. n.
SZERDA **26**	

M.D.K.

Grünfeld János, zsidó piktor

az 1842-es egri összeírás-
ban szerepel, mint vagon-
solan zsellér.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 334. old.

GRÜNFELD János zsidó piktor. Egerben 1842-ben irják össze a város hatvani hóstyájának I. negyedének 4. fertályában, mint vagyontalan zsellért.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

M. D. K

GRÜNFELD dráton

1924-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya ... 336. l

MDK

Grünfeld Vera

Illusztrációk, linómetszetek.

[redacted] kiáll. 1943.

Grünfeld Vera MDK

Képzőművészeti Főiskola Ifjusági Köre 1945. karácsonyi kiállitása:

"Ember"

"Táj"

"Táj"

M.Heil Olga-Kiss Bezső-Török Lajos: 1945. utáni művészeti életre vonatkozó adatok.
Művészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 221-250.l.
231.l.

MDK

Grünfeld Vera, festőm.

Csendélet. Akvarell.

Budai Izr. Nőegyl. helyis.-ben OMIKE képzőm. csop. téli kiállitása.
1944. febr. 21.-márc. 19. Kat.

MDK

Grünfeld Vera: Csendélet, aqu.

OMIKE Téli kiáll.A Budai Izr.Nőegylet helyiségeiben 1944. febr. 21-márc. 19.

Grünfeld Vera

festő

lás

Gais Vera

MKSz 1947

MIEFHOE

1943. kiáll: Illusztrációk linometszetek

OMIKE

1944 febr-márc

csendélet, virf.

D Grünhut Arnim

Kisplasztikus

1907.

Éimisk 1930. 83. l.

Sárosi vár IX. 168.

M.D.K.

Grünhut Ignác, órásm.

Seiwart Antal győri órás inasa volt. /1862/. 350.o.

Jenei Ferenc9 Régi győri Órásmesterek. 345.o.

Arrabona, 7.1965. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1965. Győr-Sopronmegyei Nyomda. Győr.

Grünhut István

Kisplasztikus

1906–8–

Éimisk 1930. 83. l.

Sopron kőfaragóiskola IX. 180

Grünhut József

aranyműves

Komárom

l.

Erredeveskiáll

XVI cs. 17. l

III

797 C
818 C

3890. Német művész.
A XVI. század második felé

Előkelő úr és hölgy.

~~Mindketten~~ Mellig és e
val. ~~Közülök~~ A férfi jobbra fordu
bi mosolyog és jobb kezét kin
ne, mig az utóbbi gyürükkel f
nyon nyugtatja. Öltözete a cs
nemez kalap és prémes kabát,
lokvédővel, vastag nyakláncz
csipkével. A menyezet fiókos
arany rosetta képez diszt.

Fresco, méretei 36:4
Vétetett 1909:IV. 2-
(565-909).
Elszámoltatott 1909:

1909

Grünhut József

aranyműves

l

Közlezrkiáll

1429. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Gyürkuti József
özv. Komáromi

Ernst Muzeum aukcioi
XVIII.

1786. LÁDIKA, filigrá
arany. Jelezve G

négy kiálló csi
Német, XIX.

Grünhut

Ötvös Komárom

Doboz · XIX-n

1. fele

magánt.

Ynl

SEPSISZENTGYÖRGY

Székely Múzeum: Aldobolyi kard.

Nagy Géza: A magyar középkori fegyverzetről.
AÉ, X-1890, 297 l.

Grünhut József
ötvös Komárom
Kőmagyötvj. 182. l.

Klisét pótolni! —o— (Csányi)	1060	Nr. 1037	GRÜNHUT JOS —o— Josephus Grünhut, M ca 1860. (1910-ben még él. — *1910 noch am Leben.* V Filigránmívű ládika. — *Kästchen in Filigranarbeit.* Auctio Ernszt, Bp. (Csányi).	V)

Grünhut J.

komáromi aranyminek

l.

Ráth György 1896

212. l.

„Ecce Homo!"

90g Németalföldi festő a XVII.-ből

Ø Grünhut Lajos

komáromi ötvös

XIX. sz.

vőd

Thaisz 19.l.

Könyv, papír és írószer
Kereskedése
GYERGYÓTOLVAJOS

M.D.K.

Grünich József, legjezőgyártó

1792-ben gyermere hal meg Pozsonyban.

Csatkai Endre: Pozsonyi képzőművészek és iparművészek 1750-1850 között

Művészettörténeti Értesitő, Bp. 1963. XII.évf. 1. sz. 28. old.

Grünler

MDK

Repr.:

Johann Nepomuk Hummel arcképe.

Grünler del. Fr. Sröber sc.

Horányi Mátyás: Esztergázi vigasságok. Bp. 1959.

177.l. 55. kép

Grünler, festő

Életképek, 1844.II.k.205-209.,242-247.
281-285.

Henszlmann Imre: Hölgy-vezető

Festészet, táblakép
Öreg ember, Grünler

Honderü, 1844. II. 115.

Mükiállitás

D Grünler

Hummel J.N. 10118

Mellig, jobbra, rendjellel. Felirata a kép alatt aláírásának másakép:

Joh. Nep. Hummel.

balra: Grünler del.
jobbra: Fr. Stöber sc. Viennae.
s legalól: Eigenthum und Verlag von Tobias Haslinger in Wien.

Rm., mér. a rl. 26: 19.7 cm.

Szn 148-99.
253-99-7.

Ø Grünn A

Nagyszombat:

Az emeletes s a homlokzat felett tornyos kórház előtt elkerített park van középütt virágágygyal. Az épülettől balra lévő facsoport alatti lóczán két beteg ül egymással beszélgetve, míg az úton szintén ketten sétálnak. Körülök az elől haladó botjára támaszkodik. A kerítés előtt jobbra két tót atyafi discurál. Filiratai a kép alatt:

„Das zu Tirnau von den Staenden des Pressburger Comitats erbaute Krankenhaus."

s alól balra: „Entworfen A. Grünn"

s jobbra: „Lith. von Wolf"

Könyomat, méretei a vonalkeretes véve 15.7 : 25.9 c/m.

Grünn János, kőrajzoló és kőnyomdász. Az 1840-es években Szegeden élt. Az 1846-iki pesti iparműkiállításon több művét állította ki.

Életképek. 1846. II. 347. l.

Grünn János

szegedi könyomdász
királyi szabadalom levele
egész terjedelmében közölve:
(Kelt 1845 márc. 19.)

Firtinger (214, 215. l.
74. 80, 100, 193, 204. l.)

1855-ben a nyomdát tőle
Burger Zsigmond vette át.
Apja Grün Orbán szegedi
nyomdász volt, kinek nyomdá-
ját 1844-ben vette át, s a
kör-erben kapta a királytól
szabadalom levelét.

Lehet, hogy csak bevezette
nyomdájába a könyomást,
de ő maga nem litografált

THISTORISCHEN MUSEUM

BURGRING 5.

Okt. 2.

, úr!

visszatérve 10 napos késéssel

a Van Dyck-kép felvételeit,

exisztál, amelyet tegnapelőtt bátor

ildeni. A harmadik felvétel,

égé, méretben ugyanakkora, quali-

béisi: Nagy formátum sajnos sosen

sebbek is megfelelnek Titkár úr

Grünn János

körajzoló és kőnyomdász

L.

Szendrey - Szentiványi

608. 1

Budapest.

A délről felvett látkép e
sziklaján két férfi van, kiknek
hiddal összekötött két város
hajó kötött ki; a háttérben ped
gyek látszanak. Felirata:

Ofen und P

foglalja el

Szines kny., mér.

290-95-

Grünn Orbán

Szegedi nyomdász. Kiadta Vedres István munkáit.

Kner Muzeum Gyoman; Magyar Grafika, 1970.5.sz.2.l.

MDK

Grünn Orbán

nyomdász

tekintető Szeged első nyomdászának. 1801 ben alapította műtelyét. Szabadalom levele nagy-alakú tártyalap, melytez a királyi pecsét fa-Tokban van nemzeti zsinorral kapcsolva.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói.
Grafikai szemle 1893 évf 57 83 l.

MDK

Grünn Orbán

könyv-nyomtató

műhelyében: Szeged Széchenyi tér 13 z alatt egyszerű fasajtóval indult mega nyomtatás másfél évszázaddal ezelőtt. 1849-ben itt. nyomták a Szegedi Hirlapot, 1859-ben a Szegedi Hiradót.

7. Szegedi Nyomda

Magyar Grafika II évf 1958, 6 sz 7392.

M.D.K.

Grünn Orbán
nyomdája

1801-ben nyomdája kezdi meg működését.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959.

90 l.

Postkarte: Gruß aus Berlin

MDK

A S. Grünspann. Rajz.

Schäfer litografálta.

11 jelenet a berlini hölgyek enthuziazmusáról. stb.

Berlin, S chepeler kiadó.1842. K arikat.

Fol. Eisenstadt. Wolf gyüjtemény.

Dr. André Csatkai : Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern". Jahrg. 1936. Hft. 2. S. 66.

MDK

A.S. Grünspann rajzát

Pa/nthalm litografálta.

"Liszt és flegma". Karikatura.

Három vándorfiu megcsodálja Liszt képét,
/A.Scheffer festménye/, és megállapitják,
ha hajukat megnövesztik,segitve lesz rajtuk.
Wien, Nat. Bibl.

Dr. André Csatkai: Versuch einer Franz Liszt Ikonographie. Sonderabdruck aus d. "Burgenländischen Heimatblättern.". Ja hrg. 1936. Hft. 2. S. 66.

D Grünspann Nándor

Ékitmenyes rajzban

II. dij

Értimisk 1908/9 12. l.

II. Rákóczy Ferenc

Mellig,
van forgóval és
haja, szemöldö
la leberetvált.
az aranygyap
attilája aranyhi
prémes és kötője

Olajfestés, vász
Festette: Mán
Vételára 600 f
Eredetije a kas
L. még az 1895.
1896. IV. 23 án
honnan 1896. XII. 28

96/95. L. 13728/95.

WEINWURM ANTAL

fényképész, első magyarországi chemigraphiai műintézete.

Budapest, IV., Károly-utca 3.

Készít mindennemű *cinkedzésű dúcot,* autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia útján. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotolitografiai úton a legjutányosabban sokszorosíttatnak. Külön berendezés házonkívül való fénykép felvételekre.

Magyar fém- és lámpaárú-gyár

részvény- társaság

BUDAPEST-KŐBÁNYA.

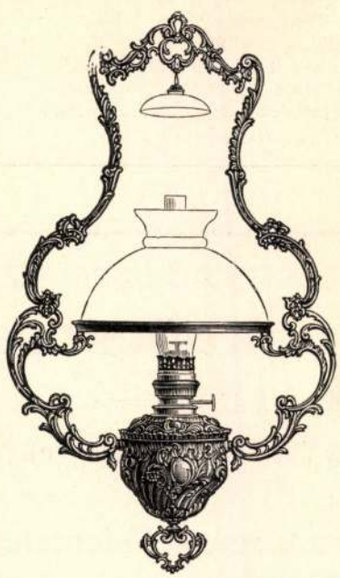

Raktárak Budapesten: V., Gizella-tér 1. sz., VI., Teréz-körút és Király-utca sarkán.

Raktárak Budapesten: VIII., Kálvin-tér és Üllői-út sarkán, X., Jászberényi-út.

POZSONYBAN: **Lőrinckapu-utca 1. sz.**

KOLOZSVÁRTT: **Belhid-utca 20.**

Megrendelhető

2 frtos havi részletfizetésre.

Munkácsy Mihály

élete és munkái.

Irta **Malonyai Dezső.**

24 műmelléklettel és 110 képpel, vázlattal.

Ára remek díszkötésben 24 forint.

Megrendelhető 2 frtos havi részletfizetésre.

Itt levágandó és SINGER és WOLFNER cégnek (Budapesten, VI., Andrássy-ut 10.) aláírva beküldendő.

Ezennel megrendelem a Munkácsy élete és munkái című díszművet 24 forint értékben, fizetendő 2 forintos havi részletekben a szállitástól kezdődőleg, Budapesten SINGER és WOLFNER könyvkereskedésében. Az esedékes és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll postai megbizással bevonni. A részletek be nem tartása az egész számla összegét azonnal esedékessé teszi.

Külön megjegyzés: .....

Lakhely: .....

Kelet: .....

Név és állás: .....

Fizetendő Budapesten. Olvasható aláirást kérünk.

ALAPÍTTATOTT 1869-BEN.

GRÜNSTEIN HENRIK

ékszer- és aranyárú-gyáros

Telefon 1090. Budapest, V., Marokkói-utca 2. sz. *Telefon 1090.*

Millenniumi kiállítás legnagyobb kitüntetés DISZOKLEVÉL.

Triesztben arany érem.
Szegeden és Székesfehérvárott Első díj.

Legfelsőbb kitüntetés Budapest, 1885. diszoklevél.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntőde és gépgyár részvénytársaság Budapesten.

Készit: *a)* gépeket és épitési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti fölszereléseket, transmissiókat.

Speciálitásai: *b)* **Kéregöntvény** vasuti kerekek, váltók, zuzóművek, hengerek és ágyugolyókhoz. **Acélöntés. Hengerszékek** kéregöntetü hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s **egész malomberendezések.**

Facsiszoláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek. Vizikerekeket nagy sikerrel pótló **turbinák. Zsilipek, csővezetékek, frictiós kapcsolások, rotatiós dynamométerek.** Mechwart-féle **forgó petróleum- és gőzeke.**

Elektromos világitás s erőátvitel egyirányu váltakozó- és forgárammal, dynamogépek, motorok, elektromos bányaberendezések, felhuzók, szellőztetők, elektromos utak, hordozható elektromos furógépek; elektromos daruk, szivattyuk, ivlámpák, mérőkészülékek, stb.

VÁROSI IRODA: Kossuth Lajos-utca 16. sz., a hol mindig dús választékát tartjuk a világitó-testeknek, a legkülönbözőbb kivitelben és stilusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerű elektromos-, gáz- és petróleum-motoraink és dynamogépeink is.

Schreiber J. és Unokaöcscsei

ÜVEGGYÁRAI

ZAY-UGRÓC és LEDNIC-ROVNYE (Trencsén-megye).

Főraktár:

BUDAPEST, régi posta-utca 10. szám (félemelet).

Nagy választék mindennemű üvegárukban.

Magyar Iparmüvészet
1897/98. 4. sz.

Grünstein Henrik

Ezer és aranyáru

gyárs

Bp.

l.

Ezredevés kiáll

XVI. cs. 17. l.

3891. Jan. Wouwerman.
Sz. Haarlemben 1629 oktob
deczember 1-jén.

Tájkép.

~~[illegible]~~ (e

~~A~~ folyótól szelt hegy
fatörzs és ~~egy~~ jobbrafordult
sé odább két férfi beszélget
másika ~~[illegible]~~ hátrafordultan
les utat kutya, távozó köpen
ti. Ez utóbbiakon túl, de a
és a hozzá tartozó szin köze
ti le figyelmünket. Az égbol
ják. Jelzése alól balra: »Wou

Vászon, méretei 56.5:4
Biehn János ajándéka 1

tartott az 1910. január 10-
az 1910. január 27-iki 4

Aj. 1909. Biehn

Grünstein Henrik

ehrenv.

l.

Körlerskiall

199.1

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Grünstein Henrik

otvös

l

Közlezrkiáll

1193 - l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Grünstein Henrik

ékszerv Bp

l ásd

diszoklevél

Közlezrkiáll

1259. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Grünstein Henrik

ékszerész

kerszetse női gyémánt
ékszer volt a kiállításon
játék második ugyeménye
20.000 frt. értékben

Kel 1885

I K. 1. f 113. l-

Nagyságos dr. Szentiva

Mélyen tisztel

Igazolom m. h. 28-
bizomanyi jegyzékemnek a
Ismételten igazolom
mely összeggel, Önnek b

Grünstein Henrik

anonym

wód

Kel 1885

III. k. 3, f. 422. l

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Grünstein Henrik

Egyesi aranyműves

l

Művészi Ipar

1891. 9. l

	Korona
—113/e. CSÉSZE aljjal, virág-mintával, Herend 1910, hat drb., darabja	35
—114/a. MOKKACSÉSZE, kinai minta után, Herend, két darab, darabja	35
—115/a. TÁNYÉR, Herend, két darab, darabja	25
KELETI HIMZÉS	80

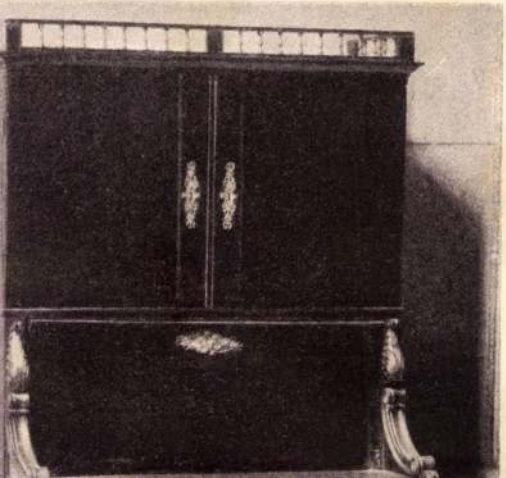

mésebb. Kezdve a gyermektől, ki az utcasarkon szénnel firkál katonákat a falra, minden idők középszerü művészéig, az utánzás egy csapáson botorkál: egyebet nem látnak a természetben, csak azt, amit megértenek s vissza-

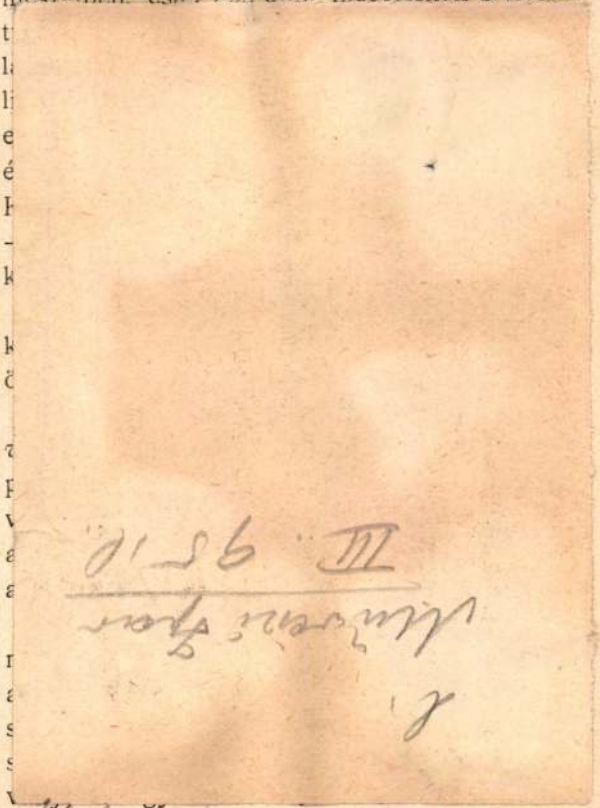

romaines . . . le visage abaltée par la pénitence, le coeur brulé par les infâmes désirs.« A mezítelen római szüzek ott táncolnak, misztikus világításban, előtte . . .

Marcel *Beronneau* az alvilág szörnyeinek éneklő Orfeust föstötte. Merőben Gustave Moreau utánzat, a színvéletlenségek arkhaikus meredtségek közé kényszerített furcsasága. Zománcmintának dolgozva — Moreau eleinte e célra szánta akvarelljeit — helyes, bár úgy is inkább különös, de ilyen tömérdek vásznon nem tudunk gyönyörködni benne, még ha eredeti lenne, akkor se. Magából [Moreauból is sebesen kiábrándul a szertelenségek iránt eleinte könnyen érdeklődő ember, hát még utánzóiból:

Itt van *Guillonnet* félkilométeres „footh ball" képe. Fehér és kék dreses labdások tülekednek az előkelő publikum előtt. Nagy az ellentét, majdnem bántó, a téma mozgalmassága s a képnek nyugodalmasan tompa freskótónusai között.

E. *Debat-Ponsan* képén Krisztus urunk szép alakja áll egy domb lejtőjén, előtte az ige martirjai, az igazságért megkínzottak és megfeszítettek holttestei, odébb tűz, pusztítás, öldöklés — és a kép baloldalán a világ urai, XIV. Lajos, I. Ferenc egy pápa, páncélos keresztes vitézek, mintha azért sorakoztak volna a Megváltó elé, hogy

Grünstein Henrik

aranynovi Bp.

Ráth György 1895

~~18.000.--~~

146 f

HAZAI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VATERLÄNDISCHE BANK
ACTIENGESELLSCHAFT

BANQUE DE LA PATRIE
SOCIÉTÉ ANONYME

Sürgönycim : — Telegramm-Adresse :
HAZAIBANK.

Telefon { számok / Nummern
61—01, 61—02, 61—03, 61—04, 61—21, 61-22.
Interurban telefon B—41.

Go 45

K
83

Nagysá

Tisztelettel értesitjük, hog

18.000.-- koronával, f

tárunknál lefizetett összegé

H. B. (Levelezés) 8. sz. 20000. 1923. — Hauptmann Budapest

Grünstein H.

Eisenerz

l.

Rath Georgi 1896

212. l.

Polyammenti táj.

205. Adam Pijnacker.

D Grünstein Hermann

Grünstein Hermann aranymű
ves és ékszerész, VII. Király-u. 13.
427-654

Budapest 1940. szept

Upwarden Letters

Upward Page 2

Grünstein Miksa

építész

szül. 1874. Brest.

Bresti műegy. okl. 1898.

Kismarty Lechner Jenő
közl

1955. nov. 23.

Grünstein Mihály

építész

Szül: Budapest 1874

Oklevelet nyert 1898

Műegyetem

appangyár
dapest
afski-út 15.

Táv. cim.	Tel.	Üzleti órák.	Folyószámla.
Patyolat	933-55	d.u. 2-6. ó.	Pesti Magy.
Bpest.			Keresk. B.
I. Badafski-út 15			

19. Levelünk jele: Sz. K. Kelet:

Budapest, 1933. junius 21.

megkaptuk. Sajnálattal közöljük,
ryt nem áll modunkban megadni,

MDK

Grünstein Miksa, ép.
Szül. Budapest, 1874-ben

Oklevél kelte: 1898
" száma: 1498

A m.kir. József Müegyetemen okl.-t, absolut.- vagy Okl. honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
ÉI-ÉM 17.1. 1931 jan. 15.

M. DV

Grünstein Nándor
aranyműves

A „hilaruhás nő" ékszerkésztete
a pesti aranyművestől szár-
mazik.

Héjjné Détáre Ongela: A „hila ruhás nő" ékszerei
Művészet, 1966. junius – 5 lap

MDK

Grünthal báró

Borbély Andor: Kéziratos ábrázolások Buda visszafoglalásáról. Tanulmányok Budapest multjából. V.k. Bp.1936, 135,136,139,14o l.

Grünthal báró

hadi nierűek

XVII. a.

lásd

//

Hannenstein alatt

Grünwald, kőfaragó (lapicida). A XV. század első felében Bártfán működött. Nevét az 1434—1436. évi városi számadási könyvek őrizték meg.

Grünwald Kőfaragó

Fejérpataky László: Magyarországi városok régi számadáskönyvei. Budapest, 1885. 360. l. — *Szendrei János dr.:* Magyarország középkori várai. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1908. 195. l.

Grünwald
Kőfaragó

Grünwald

höfaragó

L.

Szudrey - Szentiványi

608. l.

Budapest.

Középütt látjuk A Margitsz
insel gesehen) felvett Császárfür
lad el. Körülötte az ország és a
udvar külseje (CURHOF von ausse
DAMENSCHWIM-Schule von ausse
A gyógyudvar belseje (Curhof Inne
schule), a Nőuszoda belülről (DAMEN
kácsfürdő felől (ANSICHT von Luka
lokzata nyert elhelyezést. Felira

balra: CSÁSZÁRFÜRDŐ BUD
jobbra: KAISERBAAD

legalól középütt: Lauffer Vilmos

Am., mér. a vk. 14 :19.

28-92-48.

Grünwald, lapicida II. 195.

Mus. és Kst. Ert.

M.D.K.

Grünwald, keramikus

Grünwald, Gerlicze, Müller, Vanke és Oppe együttes szakértelme elég lett volna a bakonybéli kőedénygyár fellendüléséhez, de nem volt jó nyersanyaga, a kövér föld hiányzott. 263.o.

Mihalik Sándor: Bakonybéli kőedénygyártási próbálkozások. 257.o.

Folia Archaeologica. IX. 1957. Bp. Bibliotheca Kiadó Bp. 1957

MDK

Grünwald Ármin

14. lapon közölt tervhen részes

Groh István és tanirványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. é.n. 35 l.

MDK

Grünwald Ármin

22. ~~16.~~ lapon közölt tervben részes

Groh István és tanitványai. Magyar diszitőművészet. II.rész. Bp. én. 35. l.

MDK

Grünwald Arnold

megállapítja hogy a budai zsidótemplom „Judenkirch" nem volt olyan tornyos épület mint az 1684 ből való rézkarcon látható Mehekler kép — de kinagasló épületnek jelzi Boetliusnak 1688 ban megjelent könyvében látható kép.

Grünwald Arnold: A Buda-Várlegyi zsinagoga és zsidótemető helye török időkben

Bpest 1941.

Grünwald B.

MDK

A szent család, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Grünwald Béla /sz.1867/

Festészeti tanulmányait a bpesti mintarajz-
iskolában kezdte meg.Münchenbe, majd Párisb
ment s ott három esztendőt töltött a Julian
iskolában. Párisból visszatérve Münchenbe,
több éven át műterme volt.
"A Krisztus születését hirdető angyal meg-
jelenik a pásztorok előtt"c.képe megnyerte
a Műbarátok díját.

Modern magyar festőművészek. 121.l.

MDK

Grünwald

Művészeti hirek. A Hollósy-festőiskola...
Műcsarnok, 1899. 13.sz. 199 l.

Grünwald festö.

lásd Grünwald - Grünwald Béla alatt!

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 194/97. l.

MDK

Grünwald

A Nemzeti Szalon művésze, a párisi kiáll.-on kiállított és kitüntetést is kapott.

Hock János írása.

Nemzeti Szalon, 1900. téli kiáll. 4.lap

Grünwald MDK

egy késői képe

szerepelt a kiállításon, mely jul 31-én zárt.

Szucsák "lemér? Művész és közönség. Kiállítás Hajdússzoboszlón.
Hajdúbihar megyei Népujság. 1963. aug. 11.

MDK

Grünwald

Elnyerte a Lipótvarosi Kaszinó dijat, és a Fraknói-féle római dijat.

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat.1912. 34.l.

MDK

Grünwald

Münchenből Grünwald családostul végleg Nagybányára költözött.

Réti István: A harminc éves Nagybanya.

Magyar Művészet, 1926. 366.lap

Grünwald Béla MDK

Nyári délelőtt, olf.

Kora délelőtt, olf.

Itatás, olf.

Ruhaszáritás, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Grünwald

Grünwald egyike volt azon művészi csoportnak, akik 1896-ban Nagybányán megindították a mozgalmat és hosszú évekig ott is laktak.

Réti: Nagybányai művészek.

Nyugat, 1924.Márc.16. 401.lap

MDK

Grünwald

1900-ban egy kettős műterem épült Nagybanyan, egyikét ő foglalta el.

Réti I.: A nagybanyai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat.1912. 23.l.

MDK

Grünwald

"Vak bányász" és Vándorlegény" c. művei.

Réti István: A harminc éves Nagybanya.

Magyar Művészet, 1926. 370.lap

MDK

Grünwald

1902 tavaszan Ferenczyvel, Rétivel és Thormaval megalapitja az u.n. "Szabad iskolat." Nagybanyán.

Réti István: A harminc éves Nagybánya.

Magyar Művészet, 1926. 382.l.

MDK

Grünwald

1900.Páris. Exp.internationalen III.médaille kitüntetést nyerte.
1904.Saint-Louisban a Nemzetközi kiallitason, III.médaille kitüntetést nyerte.

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiall.kat.1912. 34.l.

MDK

Grünwald

1909.nyarán vált ki Grünwald a nagybanyai kolóniából.

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat. 1912. 56,57.l.

Grünwald

"A legifjabb müvésznemzedék legjelesebb képviselői" között emliti meg M.: "A téli kiállitás" c. beszámolójában, a Mücsarnokban -nov. 25.-én megnyitott- tárlatról, s mint irja: a müvész a "Mübarátok Köre"-féle 1500.- forintos dijára pályázott, de a beküldött müvet nem nevezi meg.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. dec. 6.
XIII. évf. 49. sz. 778-779. lap.

M.D.K.

Grünwald

A nagybányai művésztelep művészei illusztrálták Kiss József költeményei c. kötetet.
Közöttük szerepel a művész is.
"Irodalom" c. rovat.

Magyar Salon, Bp. IX 1897. dec. hó. 28. kötet
645. lap

M.D.K.

Grünwald

Ferenczy, Hollósy, Réti, Thorma János illusztrálták „Kiss József költeményei" c. kötetét, -mint a lap irja:-"a nagybányai müvésztelep izmos tehetségü festői".

"Irodalom" c. rovat
Magyar Salon, Bp. 1897. dec. hó
3. sz. 643. lap

MDK

Grünwald

Dec.17.-én a Műcsarnokban rend. nagybanyaiak kiállitásan műveivel szerepelt.

Cikk: A nagybanyai festő-iskola kiallitasa.

Vas. Ujs. 1898. 50.sz. 877.lap

MDK

Grünwald

Lyka: Két nemzedék. Uj Idők 1910-11. 2.sz.

49 l.

MDK

Grünwald Béla

"Összeesküvök sorsot húznak" c.képét a magyar kormany vette meg a Nemzeti Múzeum képtára számára.
Mint a Fraknói dij nyertese Rómaban tölt egy évet.

Modern magyar festőművészek. 121.l.

MDK

Grünwald Béla

Nevezetesebb képei: "Bércek között", "Völg
ben", "Otthon" /interieur/, "Est a karam-
ban" , "Isten kardja" , "Ruhaszaritás" ,
"Fehér szoba" , "Festés előtt" , "Kastély"
/római kép/ és "Várakozás".
Hollóssy müncheni festőiskolajaban,mint
tanár működött s ezt a hivatast töltötte
be Nagybányán is, a művész-telep megalaku-
lásától kezdve.

Modern magyar festömüvészek. 121.1.

Grünwald Béla

MDK

Felvinczi Takács Zoltán: Hollósy Simonról.
Szá évk. I.köt. Bp. 1918. 151-177. l.

Grünwald Béla MDK

Csak nevét említi a XIX.sz. végén a legkiválóbbal között.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.
79.l.

M.D.K.

Grünwald Béla

"Interieurje finom levegő studium",-irja müvéről Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1901. május hó
116-126. lap

M.D.K.

Grünwald Béla

"A boulevardon" c. képének repr.-ját hozza a lap "a müvész eredeti rajza a Magyar Salon számára"-megjegyzéssel.

"Selyem az élet" c. müve
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1901.2.okt.
5, 9. lap
/Ez uj kötet, azért kezdődik kis lapszámmal./

M.D.K.

Grünwald Béla

Lázár Béla: Téli tárlat c. cikkének "Az ember" c. fejezetében megjegyzi a müvész munkáiról: "szineiben mindegyre tüzesebb lett."

Magyar Salon, Bp. 1903. nov. hó. 4o. kötet 273-281. lap

M.D.K.

Grünwald Béla

"Magyar tájkép" c. fejezetben irja Lázár Béla a "Téli tárlat"-on szereplő müvész alkotásairól: "a tájképi háttér mily igaz, mily biztos, mily igaz a föld képe, alakulata, formája, szinharmoniája..."

Magyar Salon, Bp. 19o1. dec. hó, XXXVI. kötet 242-253. lap

M.D.K.

Grünwald Béla

Glatz Oszkár, Ferenczy Károly képviseli a tárlaton a nagybányaiakat, irja a lap elismeréssel a müvészekről "Hónapról-hónapra" c. rovatában -"A Nemzeti Szalon kiállitása" cimmel.

Magyar Salon, Bp. 1902. ápr. hó, XXXVII. kötet 60. lap

M.D.K.

Grünwald Béla

Gyüjteményét birálja Lázár Béla: "Müt rlatok" c. beszámolójában, de kiemeli a müvész meleg előadásmódját, szineinek ragyogását.

Magyar Salon, Bp. 1902. dec. hó XXXVIII.kötet 257-266. lap

M.D.K.

Grünwald Béla

"Attila kardja" c. müve "gyönyör a szemnek, de foglalkoztatja az értelmet is"-irja Lázár Béla:"Téli tárlat" c. beszámolójában. Az Akadémiának ajánlja megvételre, azután hozzáteszi "De vett-e már az Akadémia egy fia képet?"

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

Grünwald Béla festő.

V. T. 599/1899.

1899. okt. 31

Grünwald Béla jacht.

V. T. 806/1899.

1899. dec. 29.

Festészet.

„Isten kardja" c. kép.

(Grünwald Béla-tól)

Kr. T. 806/1899.

1899. dec. 29.

Grünwald Béla festő,
(München).

V. V. 1354/1897.
1897. okt. 20.

Ø Grünwald Ármin

keresk. min. tól 300 k

Értimisk 1908/9. 13. l.

Szolnok.

IL FIVME TIBISCO és IL F
balra térrajzban feltüntetve
től jobbra a középtérben és ba
rint megnevezett csapatok
diszes keretben:

L'ASSEMBRAMto DELL' ESE
DO S.A.E. DI BAVIERA, A
DI 22 FINO AL 26 DI GIV

fölül jobbra: 1.
magyarázó szövegének kezdete:
fejezése: G. la strada, c

Rm., mér. a rl.

198-91-2

Grünwald Hanna

Kisplasztikus

1905–8.

Minsk 1930. 83. l.

Scossa Dezso^a IX 148.

Grüne mintázó és vésnök müvész

Szobrász, ötvös, mintázó és zománcozó müvészek vettek részt Lippart éptész által tervezett ereklyeszekrény munkálataiban, mely Szent István jobb keze számára készült.
A diszes ereklyeszekrényhez nyolcvan font ezüst került felhasználásra.
A Főváros és Vidék c. rovat részletesen ismerteti a müvet, s annak külső és belső berendezését.

Divatcsarnok, Bp. 1861. dec. 3o.
53. sz. boritólapján.

mDK

Grüner,

"..... contourozásért /az általad proiectált iseának leábrázolásáért /35 tl.váltó tzédulát kivánt"

Kis János-Kazinczynak.
Kazinczy Ferencz levelezése. IX.k. Bp.1899,
483, 585.l.

M.D.K.

Grünwald Béla

"A Völgyben" c. képéről irja Lázár Béla: "Téli tárlat" c. beszámolójában: "...-szinte időnélküli hatást kelt minden, mint a vég és kezdetnélküli nappalok, hogy melodiákat ébresszen valami távoli, rejtelmes Elysiumból hangzót..."

Magyar Salon, Bp. 19o1. febr. hó
982-994. lap

M.D.K.

Grünwald Béla

"IV. Béla királynak az országban való visszatérése" c. müvét emliti Hevesi Sándor: "Képek, szobrok, rajzok" c. -az 1896-os ezredéves kiállitásról szóló- beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1896. junius hó. 25. kötet 546-568. lsp

MDK

Grünwald Béla

Csók István: Rippl-Rónai és én. Nyugat, 1935.máj.

Sz. D. K.

GRÜNWALD Béla festő

A Fészek első tagjai közé tartozik.

Hatvanéves a Fészek

Magyar Nemzet 1961. szept. 4. 4. l.

mdk

Grünwald Béla festőművész

A Műcsarnok portréja

Horváth Lóránt: Magyar századforduló 1961.

375.L

MDK

Grünwald Béla festőm.

Bobérágak a Műcs.ban. Vas. Ujs. 1901. 47.sz. 764.l.

MDK

Grünwald Béla, festö

Mezei tanulmány. erös és kész munka.

Lyka Károly: Müvészeti krónika. - A Nemzeti Szalon. kiáll. 1901 VII. 436.l.

Grünwald Béla MDK

Itatás, festm.

KMTárs 19o2/3. téli kiáll.

MDK

Grünwald Béla

GerLonModfest. 29.1.

EA..... ltsz.

Grünwald Béla MDK

Csendes utca
Csepel
Házak
Part mentén

Podolini Volkmann Arthur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla MDK

Öregasszony
Ülő akt
Fejtanulmány
Csendélet I-III.
Halászok
Podolini Volkmann Arthur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla NDK

Part
Tanya
Viz partja
Kisvárosi utca
Dunapart

Podolini Volkmann Arthur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla MDK

Hátakt
Férfi félakt
Álló hátakt
Vizpartján
Fürdő nők

Podolini Volkmann Arthur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla MDK

Vértes-hegy Pasztellek és grafikák
Fák
Havas táj
Vértes
Fejtanulmány
Tanya

Podolini Volkmann Artur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla festő

Lehet hogy azzal a gondolattal mentek Kecskemétre, hogy ott egy uj irányzatu müvésztelepet létesit, amely Nagybányával szemben a francia áramlatokat fogja képviselni.
Azonban csakhamar elhagyja stilizáló stiluást.

Passuth K.: A Nyolcak festészete, Bp. 1967. 54.l.

Grünwald Béla

Nagybányán Ferenczy Károllyal rokonsági viszonyban volt

Ferenczy Valér: Ferenczy Károly. Bp. én. (1935.) Nyugat k. – 191 l., 24 t. 15. l.

Grünwald Béla MDK

Kis utca
Félakt
Tabán
Csepel
Olvadó hó
Moóri részlet

Pasztellek és grafikák

Podolini Volkmann Artur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla

MDK

Fekvő akt
Fekvő hátakt
Öregasszony
Házak
Facsepert

Pasztellek és grafikák

Podolini Volkmann Artur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

Grünwald Béla MDK

Márciu~~s~~ Pasztellek és grafikák
E[R]dő széle
Falu
Tanya
Csendes táj

Podolini Volkmann Artur tanitványainak kiáll.
1926. ápr. Váci ut 15.

MDK

I.Grünwald Béla,

1902-ben az iskolán kivül dolgozott
1903-ban " " " "
1904-ben " " " "
még 1905-ben, 1906-ban

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 78.1.

M.D.K.

Grünwald [Béla]. festő

is szerepelt a hűvéshárban rendezett francia és magyar modern törekvéseket bemutató kiállításon.

Bölöni György: Képek között, Bp. 1967. 135. old.
/a cikk megj.: „Renaissance", 1910. máj. 10./

ABC

Grünewald Béla, Iványi

l.: Iványi Grünewald ≠ Béla

Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 108. l.

MDK

Grünwald Béla, Ivánnyi.

l.: Ivánnyi Grünwald Béla

Alföld, Debrecen, 1959. 1. sz. 109. l.

MDK

Grünwald Béla, br.érem

St.Louisi világ. kitüntetései. Vas. Ujs. 1904.
809 l.

MDK

Grünwald Béla

ezüstérem

Wlassics Gy: Párisi kiáll.kitüntetései. Műcs. 1900. 326-7 l.

MDK

Grünwald Béla

Müteremben, festm.

yj: A nagybányaiak. A Hét, 1899. 12-13 l.

MDK

Grünwald Béla

Művésztelep Nagybányán. Uj Idők, 1897.III.17.sz. 379 l.

MDK

Grünwald Béla, festőm.

Összesen 29 festmény van kiállítva a teremben
Közöttük fenti művész műve is szerepel.

Különfélék. ? - kiállítás/ cím a Kerpl.pl.-ban.
Magyar Iparművészet,1905. 223.l.

Grünwald Béla

"Régi jeleseink" között "nagyobb müvekkel" jelentkezik a tárlaton, melyről a lap "Téli kiállitás a Mücsarnokban" cimmel ir s felsorolja az ott szereplő képzőművészeket anélkül, hogy müveiket ismertetné.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. nov.x 29.
XXV. évf. 48. sz. 857. lap

Grünwald Béla

"Völgyben" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. ápr. 5.
XXV. évf. 14. sz. 214. lap

Grünwald Béla

"Este a karámban" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. ápr. 19.
XXV. évf. 16. sz. 253. lap

MDK

Grünwald Béla

"Nyires".Olajfm.

KMT 1903/4 téli kiáll. 32.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

"Tuniszi utca" c. képe közölve e

szám mellékleten. Eredtije pasztell.

Müvészet.- 1905. 4.sz. 271.l.

MDK

Grünwald Béla

A három királyok, repr.

KMT. 1903/4. téli kiáll. kat.

MDK

Grünwald Béla

Lugas.Olajfm.

KMT 1905/4. téli kiáll. 32.l.

Grünwald Béla, festő

M.D.K.

nevét Lyka Károlynak azzal a megállapításával kapcsolatban említi a szerző, mi szerint „nagy szerencsa a magyar művészetre, hogy Hollósy összekerült Nagybánya legjobbjaival."

Lengyel Géza: A fiatal Lyka Károly

Müvészettörténeti Értesitő, Bp. 1964. XIII.évf.

2.sz. 73-74 old.

MDK

Grünwald Béla festőm.

39. Otthon. Olf.

KMT 1961. tav.nemzetk.kiáll. Kat. 23.1.

MDK

Grünwald Béla

1896-ban ment Nagybányára

Szokolay Béla: A nagybányai művésztelep. Pásztortüz 1927, 1.sz. 22 l.

Grünwald Béla

MDK

IV. Béla a tatárjárás után visszatér hazájába,

repr.

Micsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Grünwald Béla

Pásztornak megjelenik a Krisztus születését hirdető angyal, olf.

Millenniumok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Grünwald Béla

A tolvaj. Olajfestmény.	850	korona.
Eső után. "	300	"
Esti szürkület. "	200	"
Arckép. "	Magántulajdon.	

KMTárs 1900/1. téli kiall. 39.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

az 1901.kiállitáson egy drasztikus képe szerepelt, a hordó leeresztése. Visszatetszest keltett.

Nikolszky Géza: A Nemz. Szal. 1901. első pécsi képkiállitása. -Dunántul 1926.jan.31. 2.1.

"Most, h. a Pécsi Képző művészeti Társaság meg alakult ...." (Visszaemlékezés e cikk)

MDK

Grünwald Béla, festöm.

A nagybányaiak közé tartozik.

Genthon:Modfest. 74.1. ? évz.

Grünwald Béla

MDK

Isten kardja, repr.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Baromfi etetés, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Grünwald Béla

MDK

IV. Béla a tatárjárás után visszatér hazájába, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK.

Grünwald Béla festő:

" Bércek között" /kép/

KM.Társ. 1901/1902. téli kiáll.

M.D.K.

Grünwald

"A szent család" c. képe gondosan kidolgozott mü"-irja Murányi Iván: Téli Tárlat c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895.
17. évf. a 848. lap után következő mellékletben.

Grünwald Béla MDK

Éjjel, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Esti szürkület, olf.

Arckép, olf.

Műcsarnok 1900/1901 téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Isten kardja, olf.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

A völgyben, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

A tolvaj, olf.

Eső után, olf.

Mücsarnok 1900/1901 téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Tájkép, olf.

Reggeli harmat, olf.

Hóolvadás, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Otthön, olf.

Mücsarnok 19ol. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla MDK

Völgyben, repr.

Mücsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Grünwald Béla, festőm. MDK

2. Völgyben. Repr.

KMTár 4. 1900/1 téli kiáll.

M.D.K.

Grünwald Béla
festő

A Julian akadémiára került
össze Ferenczy Károllyal. — Münchenben újra összekerültek ivel
multva.

Lyka Károly: Ferenczy Károly
Élet és Tudomány, 1959. dec. 27

MDK

Grünwald Béla

Fürdő fiu

Est

A: M.művészet a párisi kiáll.-on. Mücsarnok, 1900. jun. 17. 315.l.

MDK

Grünwald Béla

Emlékek a 25 esztendős nagybányai festőiskoláról.
Világ, 1951. nov. 25. 5.l.

MDK

Grünwald Béla

Müteremben

Mücsarnok, 1899. 3.sz. ~~xxxx~~. A kormány vásárlásai a nagybányaiak kiállitásán. 42 l.

Grünwald Béla MDK

Baromfietetés, olf.

Műcsarnok 1893/94. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Összeesküvők sorsot huznak, olf.

Mücsarnok 1893/94. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Krisztus születését hirdető angyal megjelenik a pásztoroknak, olf.

Műcsarnok 1892/93, téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Erdő szélén, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Grünwald Béla

MDK

Erdő szélén, repr.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

"Üdvözlégy Mária", olf.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

Grünwald Béla

MDK

"Üdvözlégy Mária", repr.

Műcsarnok 1891/92. téli kiáll.

MDK

Grünwald Béla

Petrovics MK IX

M.D,K.

Grünwald Béla, festő

[és felsorolva nerány legjobb nagybányai] „megfestettér legerősebb dolgairat ...” írja Fülep Lajos „A magyar műkritika” c. cikkében.

Idézve: Magyar Szemle, 1906. jan. 18. 33-34. old.-ról
Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev. és összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina 82. old.

Grünwald Béla festőművész

— **Magyar festőművészek sikere Milánóban.** Grünwald Béla, Rudnay Gyula és Aba-Novák festményeinek kiállítása a milánói Művészházban olyan nagy sikerrel találkozott, hogy a kiállítás tartamát tíz nappal meg is hosszabbitották. A magyar művészek diadalát bizonyítja, hogy a világhirű Brera-múzeum modern képtára számára *Milánó városa megvásárolta a három magyar festő egy-egy képét.* Ezenkívül sok kép került ismert és jelentős műgyüjtők tulajdonába.

3

8 órai Ujság 1931.XI.3.

Egyházművészeti kiállítások.

1931. XI. 19

Grünwald

az impresszionisták közül keropel münvével
den a kiállitáson
(gr. Zichy Béla és mások gyűjt.)

Fóthy János: Aukció kiállitás az Ernst-Mu-
zeumban.

P. H. 930. XI. 30.

Grünwald Béla.

Növendék-kiállítás nyílt meg a Váci-utan, ahol munkájával a haladók között szerepelt.
A munkáséfjúság tanára Podolini Valkmann Arthur festőművész.

Nemzeti Ujság, 1926. apr.

MDK

Grünwald Béla

Réti I.:Nagybánya.A Műbarát 1922.II.11-12. sz.

214,215,216,218,219.l.

Grünwald Béla MDK

Isten kardja, repr.

Mücsarnok 189o. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Az Isten kardja, olf.

Műcsarnok 189o. téli kiáll.

M.D.K.

Grünwald Béla

Müvészetét összehasonlitani Liebermann, vagy Leibe müvészetével "...igen élvezetes tanulmány..." irja a Helikon nemzetközi anyagának kiállitásával kapcsolatban a kritika.

Képzőművészet c. rovatban Vasárnapi kiállitási séta c. Szinházi Élet. Bp. 1923. január 14-Ø20. 3. sz. 34. lap.

MDK

Grünwald Béla

Modern Müvészet I. évf. 1. sz.
23.1.

Grünwald Béla

MDK

A szent család, repr.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Grünwald Béla

Három király

Pukk.: Téli térlat. A Hét 1903. II. félév.
752-753.l.

MDK

Grünwald Béla

Ruhaszáritás

Lyka K.: A Mücsarnok téli tárlata. Uj Idők 1903. II. 478.l.

MDK

Grünwald Béla

Művével szerepelt az 1901.évi tav.nemzetk. kiállitáson.

Lyka Károly: Tavaszi műtárlat.

Uj Idők, 1901. VII. 50, 51.l.

Grünwald Béla

MDK

Merengő, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Esti szürkületkor, olf.

Mücsarnok 1889/9o téli kiáll.

MDK

Grünwald-/Iványi/ Béla, festöm.
szül.1867.

1890 -ben a régi Mücsarnok kiállitásán
a közönség néhány különös képét láthatta, aminökhöz szemük eladdig nem szokott.

Réti István: Nagybányai müvészek.-IV.Grünwald-/iványi/Béla .
Nyugat. 1924.jul.1. 51.-254.l.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

"IV Bélát" festette meg a milleniumi kiállitásra, mint leendö nagybányai müvész./A müvész telep 1896-ban jött létre.

Réti István: A harminc éves Nagybánya.
Magyar Müvészet. 1926. 6.sz. 315,316.l.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

"Ruhaszáritás" Olf.

" A három királyok" "

KMT 1903/4 téli kiáll. Kat. 29.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

Lugas. Olf.

KMT 1903/4 téli kiáll. Kat. 31.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

"Ruhaszáritás" Olf.

" A három királyok" "

KMT 1903-4 téli kiáll. Kat. 29.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

"Nyires" Olf.

KMT 1903/4 téli kiáll. Kat. 32.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

A völgyben. Repr.

Lyka:Téli tárlat. 1900.-ol. 17 v.19.1.

Grünwald Béla festő M.D .K.

/ Iványi Grünwald Béla

/1867-1940./

Bércek között. 1901. repr.

Ablaknál.

3 évig Rómában dolgozott.

A Révai-villának festett óriási méretü Tavaszcc.

panneau /1907/

Genthon István: Magyar művészet a századforduló idejé

Bp. 1962. 19.1.

Grünwald Béla

"A Szent Család", /festmény/ "Hadur kardja", a "Baromfiudvarban" c. müveit, valamint a müvész portréját bemutatja a lap.
Repr.-ók.
-ai.: "Grünwald Béla" cimmel ir a müvészről, igen magasra értékeli müveit, s elmondja, hogy a "Nihilisták" c. képe "már a Nemzeti Muzeumban van".

Otthon, Bp. 1895. március hó
513, 529, 530-531. lapokon.

Grünwald Béla

"Nihilisták" c. művét "számottevő" alkotásként emliti meg Szalay Emil: "A téli tárlat" c. beszámolójában.

Otthon, Bp. 1893. december hó
I. évf. 3. sz. 259-264. lap

Grünwald Béla

Szinérzékét kiemeli Lázár Béla: "A téli tárlat" c. beszámolójában, de ugyanakkor birálja is, mivel nem vigyáz arra, hogy „a kiegészitő szinek kellő alkalmazásával megnyugtató, harmonikus hatást keltsen."

Otthon, Bp. 1903. december hó
33-41. lap

Grünwald Béla

Bensőséges előadásmodorát, szineinek összhangját dicséri, némely müvét szigoruan birálja Lázár Béla: "Mütárlatok" c, -több kiállitással kapcsolatos- kritikájában.

Otthon, Bp. 1902. december hó
17-26. lap

Grünwald Béla

Tájképein a fényhatásokat elemzi, s magasra értékeli müveit Lázár Béla: a "Téli tárlat" c. beszámolójának "A magyar tájkép" c. fejezetében. Külön kiemeli biztos vonalvezetését, finom szinharmoniáit.

Otthon, Bp. 1901. dec. hó.
18-29. lap

Grünwald Béla

A kritika nem nevezi meg müveit, melyek a Nemzeti Szalon kiállitásán szerepelnek, csak a müvész nevét emliti, mint egyikét azoknak, akik a nagybányaiakat képviselik, de a tárlat rendkivüli sikerének ecsetélésével, az ott szereplő alkotásokat is igen komoly elismerésben részesiti.
"Hónapról-hónapra" c. rovat közleménye.

Otthon, Bp. 1902. április hó
61. lap

MDK

Grünwald Béla

Éjjel, olajfm.

Műcsarnok, 1900/1. téli kiáll. 41.lap

MDK

Grünwald Béla

A Műcsarnok téli kiáll.-án "A völgyben" c. festményét állitotta ki. Repr.

Cikk: A Műcsarnok...

Uj Idők, 1900. VII.évf. 10.sz. 222 és 221.lap

MDK

Grünwald Béla

Éjjel, olajfm.

KMTárs. 1900/1. téli kiáll. 41.lap

Grünwald Béla festő M.D.K.

1902-ben Hollósy távozása után Nagybányán Ferenczyvel, Rétivel, Thorával szabadiskolát alapit.

Genthon István: Magyar müvészet a századforduló idején. Bp. 1962. 10.l.

MDK

Grünwald Béla

Tavasz, repr.

Mücsarnok 1904. tav. kiáll. kat.

Grünwald Béla.

Festményének reprodukciója a Vasárnapi ujság 1899 dec. 31. számában (emlitve)

Pestmegyei Hirlap 1900 jan. 7. 8 old.

Grünwald Béla, festöm.

174. Isten kardja. Repr.

Képzöm. Táj. 1899/1900. téli kiáll. Kat.

MDK

Grünwald Béla

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909. 237.l.

Grünwald Béla

Nyári délelőtt.	Olajf.	Nyires. Olajf.
Kora délelőtt.	"	
Itatás.	"	
Ruhaszáritás	"	
Kora délelőtt.	"	

Kültárs. 1902/3. téli kiáll. 28.1.

Grünwald Béla, festőm.

242.	A tolvaj.	Olf.
243.	Eső után.	Olf.
245.	Esti szürkület.	Olf.
246.	Arckép.	Olf.

Mücsarnok. 1900/1. téli kiáll. Kat. 39.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

a kontinensen ezidötájt tán egyedülálló -1903 aug.1.-
én rendeltetésének átadott Kálenhegyi-uti müteremház
elő lakói közé tartozik./KMTárs vette a telket s a
terveket Kann Gyula müépitész készitette./

Hazai Krónika.
Müvészet. 1903. 424.1.

MDK

Grünwald Béla

Holdvilágnál, olajf.
Tájkép, "
Reggeli harmat, "
Hóolvadás, "

KMTárs. 1900/1. téli kiáll.kat. 54.1.

MDK

Grünwald Béla

A kormány vásárlásai a mükiállitásokból. Vas. Ujs. 1898. 3. sz. 47.l.

MDK

Grünwald Béla

Orsz. Magyar Képzőm. Társ. téli kiáll. Vasárnapi Ujság 1892. 828,829.l.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Müvei az ezredéves kiállitáson

IV. Baéla visszatérése.

Genthon István:Ferenczy Károly Bp. 1963. 48.l.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Münchenben együtt jár a Café Luitpoldba Ferenczy Károl
lyal.

Összesküvök sorost huznak / Nihilisták cimen is ismere-
tes képe 1893-ban készült.

Benthon István: Ferenczy Károly -p. 1963. 24. 26.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Párizsi tanulmányai során ismerkedett meg Ferenczy Károllyal.

Isten kardja /18906

Ave Mária /1891/

Juhász és parpasztasszony /1891/

Genthon István :Ferenczy Károly Lp. 1963. 9.1. 14.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Est a tanyán c. képét Nagybányán festette . 1897-ben fejezte be.

Genthon István : Lorenczy Károly Bp. 1963. 54.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Apja gazdatiszt volt.

Holdkelte c. képét 1896-ban festette Nagybányán

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 49.l.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Nagybányán festette a Révai-villa számára óriási méretü panneau-ját, a Vendégséget ismertebb nevén Tavasz-t /1907/

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 123.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Háromkirályok /1904/

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 96.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Malonyay : Fiatalok c. könyvében szerepel

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 95.l.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Tavaszi kirándulás

Fehér szoba

Genthon István :Ferenczy Károly Bp. 1963. 91.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

Hollósy távozása után a Szabadiskolává alakult Nagybányán egyike volt, aki a korrekturát vállalta

1909-ig Nagybányán lakott, legalább nyaranta

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 85.l.

Grünwald Béla festő M.D.K.

1900-b an festette Nagybányán Bércek köz tt c. kompoz

ziciójét. Ugyanekkor festette Otthon c. interieurjét

Genthon István: Ferenczy Károly p. 1963. 65.1.

Grünwald Béla festő M.D.K.

1909-ben elhagyta Nagybányát.

Genthon István: Ferenczy Károly Bp. 1963. 127.1.

MDK

Grünwald Béla

"A három királyok" c. olajfestménye és a "Ruhaszáritás" c. műve a téli tárlaton.

Meller Simon: A téli tárlat.

Budapesti Szemle, 1904.jan.sz. 131-136. l.

MDK

Grünwald Béla

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ. 1903/4.évi téli kiállitásán Nyires c. olajfm. vevője Innocent Ferenc, Bp.
Lugas c.olajfm. vevője Gyárfás Jenő, Sepsiszentgyörgy.

Művészet, 1904. 213.l.

MDK

Grünwald Béla

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ. 1903/4.évi téli kiállitásán az állam megvásárolta Ruhaszáritás c.olajfestményét.

Művészet, 1904. 213.l.

MDK

Grünwald Béla

A st. louisi világkiállitason bronzérem kitüntetést kapott.

Művészet, 1904. 406.l.

MDK

Grünwald Béla

Cikk: Jánossy Béla dr. gyüjteménye.

Modern Művészet, 1905.I. 1.sz. 35.l.

MDK

Grünwald Béla

Otthon, repr.

Lyka K.: Uj képek a Nemzeti Szalonban. Uj Idők 1901. VII. 391.l.

MDK

Grünwald Béla

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll. kat. 58.l.

Grünwald Béla MDK

Ruhaszáritás, olf.

A három királyok, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Lugas, olf.

Mücsarnok 1903/4. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Nyires, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

A három királyok, repr.

Mücsarnok 1903/4. téli kiállitás

MDK

Grünwald Béla, festöm.

Erdö szélén. 1892.

Krisztus születését hirdetö angyal megjelenik a pásztoroknak. 1892.

A Mübarátok Köre által alapitott 1500 ft-os ösztön dijat nyerte el.

Mücs. -OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 14.1.

Grünwald Béla MDK

Antique, olf.

Felhők, olf.

Nagybányai hetivásár, olf.

A magyar müvészház Rómában éjjel, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla MDK

Holdvilág, olf.

Est, olf.

Lombok között, olf.

Festés előtt, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla MDK

Kastély, olf.

Antique a lombok között, olf.

Parkrészlet éjjel, olf.

Éjjel, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla MDK

Festés előtt, repr.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla

MDK

Tavaszk repr.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

M.D.K.

Grünwald Béla, festő

„hangulatos esti szimfoniáit"
emeliti:

Lyka Károly: „A Nagybányaiak", US TDÖK,
1897. dec. 19. III. évf. 12. a.
137-138. o.

Idézve:

Kortársak szemével, 1896-1945. Szerk. Németh Lajos,
Bev. és Összeáll. Perneczky Géza,
Bp. 1967. Corvina

57 old.

Grünwald Béla MDK

Nyaraló éjjel, olf.

Romok este, olf.

Cigányleány, tanulmány, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla

Fehér szoba, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Gyermekszobában, pasztell

Könyvszekrény előtt, pasztell

Mindszentek, pasztell

Tunisi utca, pasztell

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

Kiss József: Költeményei. Többedmagával a képek készitöje. Bp. Révai

Dr. Szemlér Löring gyüjt.-nekaukciója. 1936.
Könyvdiszek. - Könyvillusztrációk.
Arv.Közl. 1936. 5.rk.sz. 74.l.

Grünwald Béla

MDK

Fehér szoba, repr.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Holdvilágnál, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Grünwald Béla MDK

Szénaboglyák télen, olf.

Tavasz, olf.

Téli táj, olf.

Millenarnok 1904. tavaszi kiáll.

MDK

Grünwald Béla

Hét más társával 1898-ban kérelmet adott be Nagybánya városához, s ennek alapjan hatarozta el a közgyülés 8 műterem épitését.

Réti I.: A nagybanyai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiall.kat.1912. 23.l.

MDK

Grünwald Béla

1902-1910-ig negyedmagával vezette a "nagybányai szabad festőiskolát".

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiáll.kat.1912. 27.l.

Grünwald Béla

1906.februárban a Nemzeti Szalonban külön kiállitáson mutatta be egész addigi munkasságát.

Réti I.: A nagybanyai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiall.kat.1912. 39.l.

MDK

Grünwald Béla

Érdekes volt a gyors hatas,melyet a fiatalok
által importált új művészet igéi Grünwald Béla-
ra tettek.Gyorsan és elhatarozottan, töprengés,
gondolkodás nélkül lépett az új ösvényre.

Réti I.: A nagybányai festőkolonia története.

Bör-Réti Nagyb.kiall.kat.1912.49.1.

Grünwald Béla

lásd: Iványi Grünwald Béla

MDK

Grünwald Béla

Interieur, of.

Téli tájkép, of.

Müvészeti Krónika 1. sz. 1904. jan. 15.

MDK

Grünwald Béla

Ruhaszáritás, of.

Művészeti Krónika 1. sz. 1904. jan. 15.

MDK

Grünwald Béla

Magángyüjtemények. Modern Művészet I. évf. 1. sz. 33-38.l.

Grünwald Béla MDK

Otthon, repr.

Mücsarnok 19o1. tavaszi nemzetközi kiáll.

Grünwald Béla MDK

Kora délelőtt, olf.

Nyires, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

1892. A Mübarátok Köre által alapitott 1500 ft-os ösztöndij:" Erdö szélén" és
"Krisztus születését hirdetö angyal megjelenik a pásztoroknak".

1900. A Lipótvárosi Kaszinó 1000 koronás dija:
Isten kardja.

OMKT. Vándorkiállitások.1910.szept.8.-dec. 27. Eger. Miskolc. Kassa. Eperjes. S.a.ujhely. Debrecen. Gyöngyös.
Kat. 63.1.

MDK

Grünwald Béla, festöm.

Bércek között. "Olajfestmény" /?/

Képzöm.Társ. 1901-2. téli kiáll. Kat. 25.1.

Grünwald Béla, festő

--

A Nyolcak kiallitasan 1911.apr-ban szerepelteka halad6 irany oly képviselői is,mint:Beck O.Fülöp,Csók Istvan,Fényes Adolf,Ferenczy Karoly,Grünwald Béla,Gulacsy Lajos,Koszta József,Mednyanszky László,Nyilassy Sandor,Réti Istvan,Vaszary János,stb. 328.old

Horvath Béla: Bartók és a „Nyolcak 328.old

Műv. Tört.Ért. 1974. XIII. 4.sz. Bp.

Grünwald Béla

"Nihilista összeesküvés" c. müvét igen magasra értékeli Ják: "A Mücsarnokban" c. a kiállitásról közölt kritikájában.

A HÉT, Bp. 1893. dec. 3.
IV. évf. 49. sz. 353-354. lap. II. kötet.

Grünwald Béla

"Minden tekintetben megérdemli a méltánylást"-irja Lyka Károly, a müncheni Salon nemzetközi kiállitásán szereplő magyar művészeket méltatva, a "Müvészet" c. rovatban közölt kritikájában.

A HÉT, Bp. 1892. juli. 3.
III. évf. 27. sz. 433-435. lap.

Grünwald Béla

"Szent Család"-ja igen pogány kép. Ez a kiélt arcu, fénytelen tekintetü Mária, igazán blaszfémia. Nem, ebből a rongyszedő családból nem születtek próféták soha",-irja Bojtorján: "Mütárlat" cimmel, a Nemzeti Szalonban rendezett téli kiállitáson szereplő müről, a "Krónika" c. rovatban.

A HÉT, Bp. 1894. dec. 2.
V. évf. 48. sz. 758-760. lap

Grünwald Béla

"Óriás vászna, "IV. Béla tatárjárás után" csak méreteivel hat. Ujabb képeit a 384. oldalon emliti meg Masque: "Az ezredik év Szalonja" c. kritikájában, mely a kiállitáson bemutatott művekről szól.
Festményeit későbbi beszámolójában nem nevezi meg.

A HÉT, Bp. 1896. május 31.
VII. évf. 22. sz. 364-366. lap.

Grünwald Béla

Egy képének leírása - amely szerepel az 1904-es Télitárlatban az 24. oldalon

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

Grünwald Béla

„Kastély" c. képe
„Festés előtt" c. képe

említve

Fülep Lajosra művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp. Magvető 1974

54. old.

Grünwald Béla

Ferenczy Károly, Szinyei Merse Pál, Mednyánszky László, Beck Fülöp, Rippl Rónai József művészek nevét sorolja fel Marco: "A téli tárlat I." c. kritikájában, s elmondja róluk: Ezek a zok a művészek, akik idegenül járnak közöttünk, s akik vagy nincsenek ott a tárlaton, vagy a "független zsüri"-től kegyetlenül megtizedelve kerülnek be."

A HÉT, Bp. 1906. nov. 18. XVII. évf.
46. sz. 769-77. lap.

Grünwald Béla

- aláírja a művésztelep létesítéset kérő hivatalos levelet (Nagybányán)
- vezető egyéniség a művésztelep életében Hollósy távolmaradása után
- otthagyja a festőiskolát és Kecskemétre megy ott új otthonnak veti meg az alapját
- a római világkiállításon ő is képviseli a nagybányai festőiskolát

Említve: Hollósy Simon, Thorma János Réti István, Ferenczy Károly, Ferenczy Béni, Ferenczy Valér, Glatz Oszkár, Csók István, Grünwald Béla, Horthy Béla, Czóbel Béla, Frimm, Perlrott Csaba Vilmos, Ziffer Sándor, Mikola András, Boromisza Tibor, Jakab Zoltán, Börtsök Samu, Krizsán János, Réthy Károly, Dénes Vali, Bartók Margit, Lederer Dávid, Jeremiás Nándor, Debreczeny Zsolt.

Rácz Albert: Nyolc évtized festészete Nagybányán

Korunk 1977/4 281 old.

Grünwald Béla

Grünwald Béla

1911-ben Kiskőrösre megy a művésztelep vezető tanárának. Itt készíti az Uzsonna c. művét.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában. Bp. 1973. 15 p.

Grünwald Béla

Az Ilatás, Tavasi sétakocsikázás, Völgyben c művei említve.

Telepy Katalin: Tájképek a Magyar Nemzeti Galériában. 14p.

Grünwald Béla

Tekintélynek számított (1907 k.), s ezért a fiatalokunk jó volt anyagi és szellemi biztosítéknak mind a kiállító cég, azaz a Könyves Kálmán Rt., mind a nagyközönség felé.

Hornáth Béla: Perlroth Csaba Vilmos és Bornemissa Géza ismeretlen levele; Mügyűjtő, 1973/2. sz. 39. l.

Grünwald (Béla)

1907-ben Rippl-lel a modern szellem korábbi fázisát képviselte, mint Kernstok.

Horváth Béla: Perlroth Csaba Vilmos és Bornemisza Géza ismeretlen levele; Mügyüstő, 1973/2. sz. 39. l.

Grünwald Béla

Perlrath és Bornemissza 1908. aug. 30-i kernstokhoz ért levélben az ő neve is szerepel a kiállítók között. Ő vállalta magára „Könyves Kálmán"-ék Váci utcai helyiségének kiesszközlését.

Hornáth Béla: Perlrath Csaba Vilmos és Bornemissza Géza ismeretlen levele; Műgyűjtő, 1973/2. sz. 39. l.

Grünwald Béla

"Három király" c. művét kiemeli Pukk: a "Téli tárlat" c. kritikájában. A "roppant szines" képben a művész „elsőrangu kvalitásai nyilatkoznak meg."

A HÉT, Bp. 1903. nov. 15. XIV. évf. 46. sz. 752-753. lap.

Grünwald Béla

A Könyves Kálmán müintézet kiállitó helyiségeket bocsátott a képzőművészek rendelkezésére, hogy a nagy tárlatok után, itt állithassák ki müveiket. A nagy kiállitások és az itteni állandó kis tárlatok között az a különbség, hogy alkotásaikon feltüntetik az árakat is, igy ez a tárlat tulajdonképpen egy előkelő, párisias mükereskedés, a magyar müvészek közös szalon-müterme. A kiállitást a kultuszminiszter nyitotta meg. Itt szerepelnek a müvész munkái is. Müvészet c. rovat.
A HÉT, Bp. 1903. nov. 29. XIV. évf.
48. sz. 785-lap.

Grünwald Béla

"Nagyon érdekes forrongásban van, mióta elkerült Nagybánya szinei közül és a buja, teli, olasz szineket szivta föl lelkébe. Egyelőre még fojtogatják ezek a harsogó szinek és nem egészen engedelmeskednek a valőrbe rendező piktorérzésnek, de már bizonyos, hogy ez a forrongás, uj festői értékek fölfedezéséhez fog vezetni."
Marco: Tavaszi tárlat c. kritikája.

A HÉT, Bp. 1905. ápr. 23. XVI. évf.
17. sz. 280-282. lap.

Grünwald Béla

Hollósy Simon, Thorma János, Réthy István és Ferenczy Károly illusztrálta Kiss József albumalaku kötetét, mely Révai kiadásában jelent meg.

A HÉT, Bp. 1905. dec 10. XVI. évf.
50. sz. 844. lap.

Grünwald Béla

„Ez a kitünő müvész valami kataklizmán megy át. Gauguin müvészetét csodálta meg tulerősen, sőt egy izben egy Cézanne tájképet is megfestett, annyira hasonlóan a mesterhez, hogy ez már hatásnak is sok."
Marco: M.I.É.N.K. cimű kritikája a müvészről.

A HÉT, Bp. 1908. jan. 19. XIX. évf.
3. sz. 45-46. lap.

Grünwald Béla

Az Uránia helyiségeiben rendezett kiállitást a "Mühely" néven müködő müvészcsoport. A Tárlaton szerepelnek a müvész festményei, a csoport által tervezett lakberendezések keretében.
A Müvészet c. rovat közleménye beszámol a kiállitásról, valamint a müvészcsoport munkájáról.

A HÉT, Bp. 1908. márc. 8. XIX. évf.
1o. sz. 160. lap.

Grünwald Béla

"A völgyben" c. festményén a levegőben szelid illatok szállnak, a völgyben egy ifju pár a s szerelem dalát énekli," -mondja kritikájában Huba: A "Téli tárlat" cimmel.

A HÉT, Bp. 19oo. dec. 2. XI. évf.
48. sz. 77o-771. lap

Grünwald Béla

"Bércek között" c. festményének a legnagyobb sikere van a tárlaton, irja: L.: "A téli tárlat címmel. A kép Rákóczi korából mulató alakokat ábrázol. Kiemeli a mü meleg tónusát, a festői ruhákat s a nap játékát, de "élet kevés van a képen, a mulatók igen kevéssé mulatnak s még kevésbbé éreznek."

A HÉT, Bp. 19ol. nov. 24. XII. évf.
47. sz.782-783. lap.

Grünwald Béla

"Remek, kis téli, esti hangulata" szerepel a kiállitáson, melyről a "Nemzeti Szalon" cimmel, a Müvészet c. rovatban tudósit a lap.

A HÉT, Bp. 1902. márc. 30. XIII. évf. 13. sz. 210-211. lap.

Grünwald Béla

Arcképe szerepel a lap cimképén. Repr.
X.: "A téli tárlat cimmel ir a müvészről.
Nem tartja megfestésre érdemesnek mindazt,
amit a szabadban sétálva lát, vagyis müvész
és nem fotografus. Ugyanezt mondja Ferencyről
akivel a müvészt rokonléleknek tartja. "Kora
délelőttjei a földszakadékkal, egyike a leg-
szebbeknek, amit e finom érzésü müvész vala-
ha alkotott". Figurális képe, most nem sze-
repel a kiállitáson.

A HÉT, Bp. ~~1920~~ 1902. dec. 7. XIII. évf.
49. sz. 783-784. lap.

Grünwald Béla

"Isten kardja" c. müvén néhány erős vonást a gyenge háttérrel kapcsol össze. Bivalyából hiányzik az igaz magyar bivaly komorsága és fojtott ereje, de ennek ellenére festménye "bátorság, akció és lelkesedés dolgában az elsők közül való"-irja "Egy tárlatlátogató" a "Téli tárlat"-ról szóló kritikájában.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf.
53. sz. 904-905. lap.

Grünwald Béla

Ferenczy Károly, Hollósy Simon, Réti István és Thorma János illusztrálták Kiss József verses kötetének költeményeit.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 12. VIII. évf. 5o. sz. 8o3. lap után következő lap.

Grünwald Béla

"Kezdi beváltani, amit igért" -irja -us sign.-val Ignotus, a Müvészet c. rovatban, "Nagybánya" cimmel. Müveit külön nem méltatja.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 25. VIII. évf.
52. sz. 836-837. lap.

Iványi GRÜNWALD BÉLA

Képek, szobrok Temesvárért

MAGYAR NEMZET

MŰ-KINCS-TÁR

■ P. Szabó Ernő

Az árverési katalógusok címlapjára rendszerint az adott aukció legértékesebb tárgyairól készült fényképek kerülnek. Annak a jótékonysági árverésnek a katalógusán azonban, amelyet a Nagyházi Galéria rendez május 6-án, egy még csak elképzelésként létező művet láthatunk. A *Makovecz Imre* tornyos-szárnyas templomépülete, a temesvári református központ centruma rajzát. Nem véletlenül, hiszen az aukció megrendezésének célja nem más, minthogy a bevétellel a központ felépítését támogassák. Kik is? Ahogyan a beköszöntő fogalmaz, „a központ felépítését számos magánszemély, valamint határon inneni és túli kortárs képző- és iparművészek műtárgyak felajánlásával támogatják, kifejezve ezzel azon véleményüket, hogy a lelki épülés szoros kapcsolatban áll a művészi produktumok megbecsülésével".

A támogatók között van természetesen maga a Nagyházi Galéria és Aukciósház is, hiszen miközben a szokásosnál alacsonyabb kikiáltási árakkal azt szeretné elérni, hogy minél szélesebb vásárlói rétegek jelenjenek meg az aukción, a jótékonysági felajánlásból származó tételeket jutalék nélküli számlázza. Hogy milyen lesz a vállalkozás sikere, az csak a május 6-án 11 órakor kezdődő aukción dől el, a már megtekinthető kiállítás tanúsága szerint mindenesetre jó néhány kvalitásos mű található az árverésre felajánlott festmények, grafikák, plasztikák és iparművészeti alkotások között.

Örvendetes, hogy nemcsak erdélyi születésű magyar, de anyaországi alkotók, illetve román művészek is magukénak érzik a református központ felépítésének ügyét. A kortárs anyag mellett több olyan mű is szerepel az aukción, amely a XX. századi magyar művészet korábbi időszakaiból származik – *Iványi Grünwald Béla*, *Gáborjáni Szabó Kálmán*, *Farkasházy Miklós* és mások művei –, s mivel a licit az előbbiekhez hasonlóan alacsony áron indul, az esemény jó lehetőségnek ígérkezik formálódó gyűjtemények gyarapításához is. A jótékonysági aukció kiállításával egy időben *Fáy Győző* (1918) festőművész 16 festményét is bemutatja a galéria. A művész, aki *Burghard Rezső* tanítványa volt, a hatvanas évektől kezdve elsősorban Itáliában érte el sikereit. Ottani kiállításain számos díjat, kitüntetést nyert, nevét Vittorióként talán jobban is ismerik, mint Győzőként idehaza.

Az utóbbi napokban egyébként is a gyűjtők, műbarátok érdeklődésének középpontjába került a Nagyházi Galéria. Előbb huszadik századi festményekből rendezett kétnapos aukciót, majd szőnyegek, ikonok, fegyverek, keleti dísztárgyak árverését rendezte meg április 20-án. Festményaukciója főszereplője *Mednyánszky László* és *Nagy István* volt, a két saját útját járó különös-különc művész, akiknek művei nélkül aligha lehetne megírni a magyar tájképfestészet történetét. Előbbi a Felvidék hegyeit, a Tátra csúcsait, tavait festette újra és újra, az utak vándorait, az első világháború drámai jeleneteit, utóbbi az erdélyi táj drámai hangulatát idézte meg expresszív erővel. Az aukció csúcsára éppen Mednyánszky Hegytetőn vonuló trén című festményéhez kötődik (4,2 millió), az összeg harmadáért ment el a másik, Incselkedés című védett kompozíciója. Nagy István pasztellképei alacsonyabb árkategóriában mozognak (50–250 ezer forint között), de kialakult igényes gyűjtőkörük, s állandó irántuk az érdeklődés.

Majdnem hárommilliót ért *Szőnyi* Homokos partonja, kétmillió fölött ment el *Thorma* Virágszedő lánya, erős volt a licit *Koszta* Kukoricatöréséért, s láthatóan egyre nő az érdeklődés a sokáig háttérbe szorult *Gáborjáni Szabó Kálmán* munkássága iránt (Leány rózsaszínű blúzban, 900 ezer–1,6 millió). A műtárgyaukció csúcsára 16 millió forint volt, ezt egy XIX. század közepi perzsa „Mahál" szőnyeg érte el, amely 480 ezerről indult, tehát az emelkedés több mint harmincszoros volt! Ez a nap egyébként is a szőnyegek napja volt, bár más műfajokban is születtek szép eredmények. Egy *Kothgasser* műhelyéből származó színtelen, zománcfestett díszpohár 500 ezerért, Hiroshige Andó színes fametszete 120 ezerért, a Mária megkoronázását ábrázoló orosz ikon 340 ezerért ment el.

A magyarországi tavaszi aukciós szezon e héten a BÁV, majd az Első Budai Árverezőház és a Stúdió Antikvárium árveréseivel folytatódik. Ami a nemzetközi eseményeket illeti, a legnagyobb várakozás az a május 11-i New York-i aukciót előzi meg, amelyen a szuprematizmus atyja, az orosz *Kazimir Malevics* művei szerepelnek. Hiába volt meggyőződéses kommunista, a „formalistának" számító művészt a szovjethatalom csak egyszer, 1927-ben engedte külföldre, Berlinbe, ahol hetven képet állított ki. A barátainál hagyott művek egy része kerül most, a szovjet, majd orosz állammal és az örökösökkel folytatott hosszas tárgyalások után kalapács alá a Philips Aukciósház jóvoltából. A kiemelkedő jelentőségű művek értékét a szakértők nyolc–húszmillió dollár között becsülik – az érdeklődés éppen annak szól, hogy mennyire válnak be a jóslatok.

16.00 Ökovízió
16.30 Zöldpont
17.00 Hon-lap
17.30 Katolikus krónika
18.26 Théma
18.55 Alaphangok
19.00 Lendületben
19.30 Híradó
20.00 Panoráma
20.30 TS Bajnokok Ligája
22.50 Aktuális
23.10 Alaphangok
23.15 Pesty Fekete Doboz
23.45 Bajnokok Ligája

M2:

6.00 Naprakész
8.00 Parlamenti napló
9.00 Közvetítés a Parlamentből
16.30 Iskola utca
17.30 Fogadóóra
18.00 TS
19.40 Esti mese
20.00 Híradó
20.30 Hősök tere
21.00 Beszéljünk a jövőnkről
21.20 Drágakövek
23.35 Záróra
1.25 Az álom én vagyok

DUNA TV:

9.00 Reggeli muzsika
9.15 Millenniumi Krónika
9.45 Szókincsünk
10.20 Szerelmes ellenfelek
12.00 Déli harangszó
12.20 Esti kérdés
12.45 A Föld világa
14.25 A telhetetlen méhecske
14.45 Hungaria Litterata
15.15 Rendhagyó történelemóra
15.55 A civilizáció
16.45 Történelmi arcképcsarnok
17.00 Heuréka! Megtaláltam!
17.30 Mese
18.00 Napóra
18.55 Hej, hej, helyes beszéd!
19.00 Gazdakör
19.30 A XX. század...
19.40 Eltávozott nap
21.00 Kézfogások

17.30 Mire gondolok?
17.35 Senora
18.30 Híradó
18.50 Fókusz
19.25 Barátok közt
19.55 Csiíz!
20.55 Legyen ön is milliomos!
21.40 Viking tér
23.10 AutóMánia
23.40 Este
0.00 Neve: Senki
0.50 Fókusz, időjárás

TV2:

6.00 Reggeli kiadás
6.30 Jó reggelt, Magyarország!
8.30 A vipera
8.55 Vad angyal
9.40 Csupa-csupa élet
10.05 Egy titokzatos hölgy
11.00 Közvetlen ajánlat
11.30 Háló@világ
12.10 Baba-mama
12.35 Riviéra
13.00 Gazdagok és szépek
13.25 Mamma Lucia
15.10 MacGyver
16.00 Sunset Beach
16.45 Vad angyal
17.40 Camilla
18.30 Tények
19.00 Szerencsekerék
19.30 A vipera
20.20 J. A. G.
21.20 Vitriol
22.00 Jó estét, Magyarország!
22.45 Ablak Európára
23.15 A merénylet
1.25 Háló@világ

HBO:

6.30 Hollywoodi csemegék
7.00 Babar
7.30 Bean
— Az igazi katasztrófafilm
9.00 Ezer hold
10.45 Szép kis nap!
12.30 Selma és Johanna
14.00 Hollywoodi akcióhősök
14.30 Rock and roll szamuráj
16.05 Csenő manók
17.35 Egy hölgy arcképe

17.30 Prima-torna
17.35 Mese
17.40 ATV Híradó
18.00 Nap-nyugta
19.00 Pártatlan páros
20.00 Lan-guszta
20.30 Ingatlanpiaci körkép
21.00 Alexebbek
22.00 Hírek
22.10 ATV Híradó
22.30 Lapszemle
22.40 Színházi látcső
23.05 Premier plan

EUROSPORT:

8.30 Senior jégkorong-vb
10.00 Labdarúgás
12.00 Labdarúgás
14.00 Senior jégkorong-vb
14.30 Senior jégkorong-vb
17.00 Extrém sportok
18.00 Labdarúgás
18.30 Senior jégkorong-vb
21.00 Ökölvívás
23.00 Senior jégkorong-vb

SPEKTRUM:

8.00 Erdön-mezön Európában
9.00 Tudomány felsőfokon
9.30 A mérnök dicsérete
10.00 A világ főutcái
11.00 Múltunk titkai
12.00 Mi, nők...
13.00 Édenkertek
14.00 A Brit Királyi Légierő
15.00 Élve fogd el!
15.30 A kék mesevilág
16.00 Halászat
16.30 Múltidéző utazások
17.00 Korunk csodái
18.00 Állatenciklopédia
18.30 Állatenciklopédia
19.00 Háborúk titkai
20.00 Búvárok felfedezőúton
20.30 Felkapott fürdőhelyek
21.01 Az Egyesült Államok
22.00 Pánik
23.00 Kréta és Santorini
23.30 A nyolcadik földrész
0.00 Az atomkorszak
1.00 Magányos bolygó

12.00 Pontosan 12 óra
13.00 Oliver Geissen
14.00 Birte Karalus
15.00 Bärbel Schäfer
16.00 Hans Meiser
17.00 Dadus
17.30 Egymás között
18.00 Jó estét!
18.30 Exkluzív
18.45 Híradó
19.10 Vigyázat, robban!
19.40 Jó idők, rossz idők
20.15 Medicopter 117
21.15 A törvény nevében
22.15 Quincy
23.15 Magnum
0.10 Hírek
0.40 Öreglányok

ORF 1:

8.35 Családi ügyek
9.00 Dadus
9.20 Mr. és Mrs. Smith
10.05 Három férfi és egy kis hölgy
11.45 Confetti-tévé
14.55 Pacific Blue
15.40 Ürszekerek
16.25 Herkules
17.10 Kaliforniába jöttem
17.35 Focibajnokság
20.00 Sport
20.15 Medicopter 117
21.00 Önerőből
21.10 Lánycsapda
22.40 Focibajnokság
22.25 Bajnokok Ligája
23.45 Jégkorong-vb
1.30 Intim vallomások

KOSSUTH:

5.39 Falurádió
8.19 Mindennapi tudomány
8.47 Gyógyír
9.04 Napközben
11.00 Hírek
11.04 Zenés játékokból
11.34 Ne féljetek!
12.00 Déli Krónika
12.40 Ki nyer ma?
12.50 Törvénykönyv
13.05 Vendég a háznál
13.30 Tanúim lesztek!

23.00 Hírek
23.04 Egy énekes – több szerep

PETŐFI:

6.00 Kívánságreggel
8.00 Hírek
8.44 Sportreggel
9.00 Délelőtt
9.40 Gordiusz plusz
10.10 Délelőtti vendég
10.50 Zöld jelzés
11.05 Sporthírek
11.10 Hangalbum
11.48 Korkérdés
12.00 Jó ebédhez szól a nóta
13.00 Verkli
14.00 Csúcsforgalom
16.35 Biztonságban
17.00 Háztól házig
18.01 Kölyökrádió
18.30 Gordiusz-játék-tér
19.04 Unikum
20.00 Váltóhang
21.04 Holdbéli utazás
22.00 Tangó
22.25 Moziklub
23.00 Hírpercek
23.15 Ennyi...
23.59 Pontos időjelzés

BARTÓK:

6.00 Muzsikáló reggel
7.33 Rejtvény
8.06 Pódium
9.05 Kamarazene
10.05 Óravázlatok
10.46 Zenekari muzsika
11.40 Népdalaink foglalatban
12.06 Hangverseny délidőben
13.24 Ilosfalvy Róbert...
14.05 Nádas Péter...
14.42 Lemezbemutató
15.30 Neked szól!
16.05 Muzsikáló délután
18.05 Országos énekverseny
19.30 Teleobjektív
20.30 Balettzene
21.00 Kamarazenekari hangverseny
21.44 Ararát
22.48 Nagy zongoristák
0.00 Hírek
0.05 Notturno

Grünwald Béla

Az Irodalom c. rovat Bródy Sándor: „Az ezüst kecske" c. müvéről "Nász" cimmel ir, s felsorolja azokat a müvészeket, akik képeket festettek, vagy rajzoltak arról, amit a költő Bródy látott és leirt. Valamennyiüket, -közöttük a müvészt is- igen nagy elismeréssel emliti meg a beszámoló.

A HÉT, Bp. 1898. dec. 11. IX. évf.
5o. sz. 8o3. lap.

Grünwald Béla

"A nagybányaiak" cimmel, yj. sign.-val, a Müvészet c. rovatban közölt beszámoló, a müvész "Utolsó napsugár" c. müvét méltatja: nincs rajta ökrös szekér, távoli falu, kutya, hid, folyó, erdő, országut, csúpán egy kis hegynek a csucsa, melynek alsó része már árnyékba borult, s néhány gyermek, ki fölfigyel az oromra. "Szivhez szóló megható mü"-mondja a kritika és külön kiemeli "Müteremben" c. alkotását.

A HÉT, Bp. 1899. január 1. X. évf.
1. sz. 12-13. lap.

Grünwald Béla

Kernstok Károly, Márffy Ödön, Czigány Dezső, Gulácsy Lajos, Zichy Mihály Juhász Árpád, Rippl Rónai József, Ferenczy Károly, Fényes Adolf müvészek vettek részt az Uránia kiállitásán [illegible], melyet Tövis: "Az otthon müvészete" cimmel ismertet.
A modern müvészek és iparmüvészek MÜHELY néven alakult Egyesülete rendezte a tárlatot.

A HÉT, Bp. 1908. dec. 2o. XIX. évf.
51. sz. 835. lap.

Grünwald Béla

Réthi István, Thorma János, Csók István, Kernstok Károly, Nagy Sándor, Olgyay Viktor, Strobentz Frigyes, Vaszary János, Szinyei Mers Pál, Ferenczy Károly, Rippl-Rónai József Fényes Adolf művészek nevét sorolja fel és nevezi "kimart művészek"-nek Tövis: "Nemzetköziek és szövetségiek" c. kritikájában, s felkéri a belügyminisztert, oszlassa föl a szövetséget, mint alapszabályok nélkül működő titkos társaságot, mely fennállásával is, törvénybe ütközik. Eztuán felsorolja a vissza éléseket, majd fölszólitja a közönséget, hogy kerülje el a Mücsarnokot, ahonnan kitiltották a magyar művészeket.

A HÉT, Bp. 1908. nov. 22. XIX. évf.
47. sz. 761-762. lap.

Grünwald Béla

A Dembinszky utca és a volt Aréna ut sarkán 1912.III.13-án megnyilt Uj Szinpad részére készitett szinpadképeket és diszleteket Kozma Lajos.A Biró Mihály által tervezett plakát szerint e szinpad számára készitett dekorációt Biró Mihály,Falus Elek,Fényes Adolf,Grünwald Béla,Katona Nándor,Kernstok Károly, Magyar Mannheimer Gusztáv,Márffy Ödön és Rippl Rónai József is.

Koós Judith:Kozma Lajos munkássága Bp.Akadémiai 1975. 90 old.

Grünwald Béla

20 éve hunyt el Nikolsky Géza

Magyar Nemzet 1986. X. 4.

Grünwald Béla

Hollósy Simon életéről, 1886-ban megalapitott iskolájáról, szuggesztiv egyéniségéről, jellemszilárdságáról, rendkivüli pedagógiai hatásáról ir Szokolay Béla: "A Nagybányai Müvésztelep története" cimmel.
A müvészkolónia történetének visszaidézése során a cikk tiz festő nevét emliti meg. A felsoroltak a müvészpálya bizonyos időszakában Hollósy müvészi utjához csatlakoznak, igy ez indokolja, hogy a későbbiekben megemlitendő nevek mellett a Hollósy életpályának leirása szerepeljen. Fenti beszámoló a müvész nagyapjával kezdi, akinek neve Korbuly Karácson és szamosujvári örmény kereskedő volt. A Hollósy nevet édesapja vette fel.

ÉLET, Bp. 1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

A negyvenes években Hollósy édesapja Mármarosszigetre költözik. Az ifjabb Simont és két testvérét gondosan neveli. Az elemi iskola után négy gimnáziumot végez, majd beiratkozik a budapesti Kereskedelmi Akadémiára. Közben rajzolni tanul Klimkovitstól, s vendéglátogatóként jár a Mintarajz Iskolába. Itt Székely Bertalan művészete hat az ifju Hollósyra. Ezután apja hazaviszi, s rövid időre kereskedelmi tanoncnak adja.
Ekkor kezd próbálkozni az erdészettel. A hegyek között szeret kóborolni és ezalatt egész életére kiható bensőséges barátságot köt a természettel. Most már végleg eldönti, hogy festő lesz.

ÉLET, Bp. 1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

Mütermet alakit egy kerti fürdőházból s ott festeget cigányokat, másolatokat készit és rajzol. Másfél évet tölt Máramarosszigeten, amikor apja Münchenbe küldi. 1878-tól 1882-ig Gabl és Seitz tanitványa. Festészete igen gyo gyorsan fejlődik, munkáit ezüst éremmel és más kitüntetésekkel jutalmazzák. Seitz megbizza, hogy társait korrigálja. Elsők kiállitását 1880-ban a Műcsarnokban rendezi. Ez után majdnem minden évben kiállitja munkáit. "Tengerihántás" c. festménye közismertté te szi. Szokolay leszögezi: "ez a közvetlen naturalisztikus, de tulnyomóan rajzi szemléleten alakuló müvészet volt az, amelyből a magyar impresszionista festés kicsirázott."

ÉLET, Bp.1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

Teljessé akkor vált a magyar impresszionista festészet, amikor Hollósy egykori tanitványa, Thorma János párisi tanulmányutjáról hazaérkezve ismerteti mesterével azokat a legujabban már elfogadott szinproblémákat, melyek "a Nyugat másik müvészeti fókuszát foglalkoztatják." Igy -a maga iskolájával- Hollósy a "magyar naturalista festés kertésze lett,"s valósággal az egész magyar naturalista festőnemzedék tanitványául szegődik.
Ezután Nagybánya első megmozdulásairól, a várossal folytatott tárgyalásokról, a sajtóvisszhangról, a megalakulásról és az elsőként megérkező müvészekről számol be Szokolay cikkében.

ÉLET, Bp. 1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

A Müvésztelepre az elsők között érkezett meg május 8.-án Hollósy Simon, Réti István, Grünwald Béla, Rudnay Gyula, Kiszely, és nemsokkal később Ferenczy Károly és Horthy Béla. Az első esztendőben harminchárom festő tagja volt a Müvésztelepnek. Ezután, amig Hollósy volt az iskola vezetője, évről évre gyarapodott a müvésztelep festő lakója. 1897-ben még ötvenen, de 1900-ban már hetvenketten voltak.
A telep kiállitásainak sikereire való tekintettel a városi tanács 1898. márc. 26.-i közgyülésén határozatot hozott, hogy még azon év tavaszán felépit nyolc müteremházat.

ÉLET, Bp. 1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

Évi nyolcvan forintért, nyolc művész tiz-tiz esztendőre bérbevette a nyolc müteremházat:
Hollósy Simon, Csók István, Ferenczy Károly, Horthy Béla, Réti István, Thorma János, Iványi Grünwald Béla és Glatz Oszkár.
A Szokolay-beszámoló ezután az évről-évre egyre jobban fejlődő művésztelep munkáját, a művésznövendékek számára megszavazott juttatásokat, ujabb müteremházak épitését, majd ismét Hollósy további életét ismerteti. Utolsó nyarát tölti Nagybányán 1901-ben. Fonyódon 1902-ben, majd Vajdahunyadon, később Técsőn és Mármarosszigeten helyezkedett el iskolájával.

ÉLET, Bp. 1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

A müncheni iskolát 1917-ben Hollósy megszünteti és visszavonul Técsőre.
A művészkolóniára való visszaemlékezésben szó esik a telep későbbi sorsáról, a különböző városokban és egyéb helyeken létesitett ujabb művésztelepekről, majd az 1902-ben alapitott "Nagybányai Szabadiskola" küzdelmeiről, a fiatalok és az „öregek"közötti nézeteltérésekről és az akkori időket jellemző eseményekről. /Idézőjel Szokolaytól./
Végül a régi nagybányai művészek személyszerinti kitüntetését és elismerését is megemlitve, fejezi be a cikkiró a művésztelep történetének ismertetését.

ÉLET, Bp. 1926. május 2. XVII. évf. 9. sz. 178-181. lap.

Grünwald Béla

"A Nagybányai Festőiskola jelentősége" címmel Szokolay Béla igen széleskörű áttekintést ad egyrészt a Műcsarnok felavatásáról, annak művészi forgalmáról, az akkor megjelent sajtóvisszhangról, másrészt a millenáris esztendő körüli kiállítások helyzetéről, körülményeiről, a művészetpolitikáról, s nem utolsó sorban az akkor szereplő művészgárda tagjairól, működéséről, s valamint a Nagybányai Művésztelep megalapitásának előzményeiről. Hivatkozik az akkori esztétikai irodalomra, mely "hangsulyozta... és megjelölte annak szükségét", hogy azoknak a magyar művészeknek, akik a „magyar stilust" fogják megteremteni, feltétlenül itthon kell kifejlődniük. /Utóbbi idézőjel Szokolaytól./

ÉLET, Bp. 1926. ápr. 4. XVII. évf. 7. sz. 128-130. lap.

Grünwald Béla

A magyar közönséget informáló egykori magyar sajtó "okos, véresen igaz" cikkeinek hatására néhány eredetileg nagybányai művész: Hollósy Simon, Thorma János, Réti István, Ferenczy Károly, Grünwald Béla már megalapitották az első magyar művésztelepet Nagybányán. Szokolay cikke az alapitók közé sorolja Glatz Oszkárt is.
A művészképzéssel kapcsolatban emlékeztet Hock János: "Művészet reformja" c. művére, mely "a legnagyobb galibát okozta". Ehhez hozzászólt csaknem valamennyi művész, kösöttük: Ujváry Ignác és Pállik Béla, az esztétikusok közül; Alexander, Lyka, Malonyay.

ÉLET; Bp. 1926. ápr. 4. XVII. évf. 7. sz. 128-130. lap.

Grünwald Béla

A 2. sz. cédulán közölt előzmények után a mult századvégi kiállitásokkal foglalkozik a Szokolay-beszámoló: az 1897 évi december havában rendezett tárlatot és annak sajtóvisszahangját ismerteti elsősorban.
A Mücsarnok 1898 évi téli tárlatával egyidejüleg rendezték meg a nagybányai festők a Hollósy Iskolával közös második kiállitásukat.
Ezután a cikk rátér a Mücsarnok 1899.évi téli tárlatára, amikor a nagybányaiakat -egyöntetüen- elsimerő sajtó a Mücsarnok vezetőségét olyan ellenállásra hangolta, hogy 1900-ban már megtagadta tőlük, hogy "mint szekció" külön teremben rendezzenek kiállitást.

ÉLET, Bp. 1926. ápr. 4. XVII. évf. 7. sz. 128-130. lap.

Grünwald Béla

A megelőzőleg történt események után /-lásd: 1-3. sz. cédulát/- a nagybányai festők már csak egyetlen-egyszer, Nagybányán 1912. év nyarán rendezett jubiláris kiállitást kivéve, soha többé nem szerepeltek, sem ugy mint müvészeti csoport, sem önálló, vagy csoportos kiállitással,-fejezi be a nagybányaiak viszontagságos müvészi utját ismertető Szokolay-beszámoló.

Hollósy Simon: "Árnyas ut" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

ÉLET, Bp. 1926. ápr. 4. XVII. évf. 7. sz. 128-130. lap.

GRÜNWALD, Christian, pozsonyi fazekasmester
CH. Grünwald, bürgerl. Töpfermeister, 11 napos leánya meghalt. (1803, 567 l)

—

U. az, 7 napos lánya meghalt (1806, 845 l)

—

Ch. Grünwald, 29 hónapos fia meghalt (1808, 253 l)

—

U. az, 29 éves felesége meghalt 1809-ben. (1810, 77 l)

—

U. az, 5 hetes fia meghalt (1813, I. kötet, 329 l)

—

U. az, 2 hetes lánya meghalt (1814, 407 l)

—

U. az, 7 éves lánya meghalt (1815, 107 l) ./.

U. az, Mitglied des äussern Raths und bürgerl. Hafnermeister, 3 éves lánya meghalt (1819, 1129 l)

—

U. az, 1 éves fia meghalt (1819, 1153 l)

—

U. az, 2 éves lánya meghalt (1822, 1. kötet, 523 l)

—

U. az, 5 éves lánya meghalt (1829, 1039 l)

—

U. az, 43 éves feleége meghalt (1830, 371 l)

—

U. az, † 58 éves korában, Poznan, 1832 augusztus 29 (1832, 905 l)

—

Preußische Zeitung
(Zeitung)

Grünwald Dániel

bártfai festő

XVII. sz.

lásd

Arch. Ért 1918-1919

78. l.

Grünwald

bártfai festő-család

epitáfiumai-

ccod

2

Divald Magy művenel

176 d.

A Közép Evi stílus

apáról fiura

öröklődött.

Vecses

Grünwald Gy. J.

XIX sz.

205/a A Duna a Gellérthegy alatt, vörf. 23 x 30.

10 P

Almásy-Telleki V. 1941

Omlet 1897 Jav.:

Lori, Boris regel of

MDK

Grünwald Gy.

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

Grünwald Gy. Imre

"Fontos kérdés" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Otthon, Bp. 1898. 5. sz. füzet.
736. lap

Szűts Béláné

Henryk Grunwald: rajzai
(kiállítása Budapesten)

Vörös Lapja, 1949. nov.
I. evf. 3 sz.

M.D.K.

Grünwald Ignác, keramikus

A városlődi Zichy féle porcellán gyárban is dolgozott. 1852 után a Magyar tulajdonába került gyárban is találkozunk nevével. 44 éves korában halt meg Herenden. 208.o. 50. jegyz

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 19[illegible].o.

Folia Archaeologica. VII. 1955. Bp. "Művelt Nép" tudományos és ismeterterjesztő Kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Grünwald Ignác, keramikus

1847-ben a városlődi porcellán gyárban, mint "kasetta készitő" havi 25 frt. fizetést kapott. 203.o.28.jegyz
Egyúttal, mint égető is müködött.

Mihalik Sándor: A városlődi régi kerámia. 193.o.

Folia Archaeologica. VII. 195[illegible]. Bp. "Müvelt Nép" tudományos és ismeretterjesztő kiadó. Bp. 1955

M.D.K.

Grünwald Ignác, keramikus

1854.ápr.lo.-én érkezett a bakonybéli kőedénygyárba. A városlődi porcelán és kőedénygyárban nevelkedett. 263.o.

Mihalik Sándor: Bakonybéli kőedénygyártási próbálkozások. 267.o.

Folia Archaeologica. IX. 1957. Bp. Bibliotheca Kiadó. Bp. 1957

M.D.K.

Grünwald Ignác, keramikus

A városlődi és a herendi gyárban müködött. 1837. I. 25-én 24 éves korában Herenden házasodik.

* Mihalik Sándor: Stingl Vince herendi kerámia műhelye. 227. o.

A Veszprém Megyei Mázeumok Közleményei. I. Veszprém 1963

Ø Grünwald Ignác
festő
vir. Aradról 1837 ben
17 éves.

lásd
Fleischer Béu 47. l.

Doszkár János és

Háztatarozási, épitési és átalak

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Grünwald Ignác

17 éves, múl. Arad

1838

Bécsi akadémia
könyvtár

Matyó szoba V. 180.
— pitvar V. 180
— konyha V. 180.

Grünwald Imre

l. Gergely I.

Grünwald Imre, festő, l. *Gergely Imre.*

Grünwald (Gergely)

Imre

Hul. Budapesten 1868 jan. 15

Kr. 4 reál -

1883/84 II - vendéglát -

Hadrianus IV. 234.

Grünwald Imre

München

1883/84 - 1884/85, 1891/92 és 1899/900 a Benczur féle festőisk. növendéke

Ferkèpzomfoiskèvk

87 l.

Damasceni-Peretti tábornok mellszobrai a berlini Schlossmuseumban. A Vatikán Damasus-árkádja és a Pam-

III. 657. Grünwald Imre, $21^{3}/_{4}$ éves, kath., szül. Budapesten, Magyarországon, atyja kereskedő, Liezenmayer-festőosztálya, 1889 október 21.

Lom 188. l.

III. 592. Wellmann Róbert, 22 éves, prot., szül. Reuszmarkton (?) (Österreich), atyja magánzó, Hacki élő lapd lies osztálya, 1888 okt. 13. Az Akadémia birtokában van: férfi-

Gergely (Grünwald) Imre

A csillag e. Egé
repr.
Vas. Ujs. 1898. 282. l

Nyomatott Haynald papírkereskedelmi rt. (V, Bálvány-utca 15.) 63/95 70 kg-os műnyo

Grünwald Imre

Árverési Csarnok aukció kat.

33. n. 1926. jún.

Azt hiszem azonos Gergely I-vel.

34 – 41. nem szepel

Sinan basa:

Mellig, kissé jobbra nézve,
vesznek körül s a mely mögött
tett rudon függő bográcsokból la
szakálla hosszú. Bő ujjú köntöse
kereten: „SINAM BASSA"
a talapzaton: „Georgius Wickgra
Inventor
Dominicus Cust
s az „Ara tibi quondam praei
gressus perfide dedecora" be

Rézmetszet, méretei a ré

3907.

Grün_wald Imre

Mulatozó férfiakat ábrázol festménye, melynek cime: "Selyem az élet" és egy fiatal párt a "Boulevardon" c. festményén.
Repr.-ók.

Otthon, Bp. 19o1. okt. hó
41, 49. lap

Grünwald Imre

A müvész "..nevével most találkoztunk először" -irja M.: "A Mücsarnok téli kiállitása" cimmel, s beszámolójában felsorolja az első kiállitók neveit.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. dec. 18.
XIV. évf. 51. sz. 812. lap

MDK

Grünwald Gy. Imre

Hazai Művásárlók Egyesülete. Műcsarnok, 1898. nov. 20. 16. sz. 141-143. l.

MDK

Grünwald Gy. Imre

Zola György: Művészek lakomája. Mücsarnok. 1898. nov. 20. 16. sz. 144-145 l.

M.D.K.

Grünwald Gy. Imre

"Jól festett "Tehéntanulmány"-ai figyelemre méltóak"-irja Rippl Rónai János: "Tavaszi kiállitás" c. kritikájában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1895. juni. 2.
17. évf. 23. sz. 366-367. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

M.D.K.

Grünwald Gy. Imre

"Érdekes vita" cimmel tusfestmény.
Repr.

"Éjfél után" c. tusfestményét hozza a lap.
repr.

Magyar Salon, Bp. 1897. jan. hó. 26. kötet
735. és 738. lap

M.D.K.

Grünwald Gy. I.

"A kisérő" cimmel hozza rajzát a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 1896. dec. hó.26. kötet.
527. lap

M.D.K.

Grünwald Gy. Imre

"Tehéntanulmányai mesteriek"- modja N. Istvánffy Gyula festőművész: "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikjában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet 230-254. lap

M.D.K.

Grünwald Gy. Imre

"Fontos kérdés" c. szénrajzának repr.-ját hozza a lap, melyet a müvész a "Diák Otton" javára ajánlott fel.

Magyar Salon, Bp. 1898. ápr. hó
63. lap 29. kötet.

Grünwald Gy.Imre festő.

Látogatás a pusztán. Olajf.
Tehéntanulmány. Olajf.
Tehéntanulmány. Olajf.
Tanulmány. Olajf.

OMKT.1895.tav.

Grünwald Gy. Imre

Részlet a müteremből, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre

"Berukkolás", olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre MDK

Tájkép az Ipoly mentén, olf.

Műcsarnok 1892/93. téli kiáll.

Grünwald Gy.Imre MDK

Parkban, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

GRÜNWALD GY.IMRE, festő

14.ábra.-Szalonak vára.-Grünwald akvarellje.- Fekete repr. 29.old. Képek jegyzéke 41.old.

BÉKEFI ANTAL: A vasi várak zenei élete a török megszállás idején 8.old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv.-XX.évf. 1966. 1.szám. --- Szombathely, 1966.

GRÜNVALD GY. IMRE, festő

---

14. ábra. - Szalonak vára. - Grün

Grünwald Gy. Imre MDK

Hazafelé, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Grünwald Gy. Imre MDK

Látogatás a pusztán, olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Grünwald Gy. Imre

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

Grünwald Gy. Imre MDK

Tehéntanulmány I-II. olf.

Mücsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Grünwald Gy.Imre.

Magyar kiállitó művészek névsora. Műcsarnok, 1899.
22.sz. 346-348 l.

Grünwald Gy. Imre MDK

Hazafelé, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre MDK

Malom alatt, ol.f

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre

Szeptember, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre

MDK

Erdő mélyében, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre

MDK

Október, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Grünwald Gy. Imre MDK

Részlet Erdélyből, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Grünwald Imre

Vásárlások a Liezen-Mayer és Györök kiáll.ból

Műcs. 1900. 10.sz. 131-34.o.

Grünwald Imre MDK

Borus reggel, olf.

Micsarnok 1897. ~~kiállítók~~
tavaszi nemzetk. kiáll.

MDK.

Grünwald Imre:"Lori"c.festmény.
A Mücsarnok tavaszi kiállitása.

Uj Idők 1897.III. 23. 606. l.

Grünwald Imre festőművész: MDK.

A Mücsarnok tavaszi tárlatán szereplő egyik képét a király megvásárolata

/: "Lori":/

Uj Idők, 1897. III. 23. sz. 5o6. l.

Grünwald Imre MDK

Alkonyat, olf.

Mücsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Grünwald Imre,

aláírta az ivet, melyet a miniszternek küldtek Ujváry I. kontra Hock, avatatlan reformátorkodása ügyében.

Ujváry Ignác: Válasz az "Okiratos válaszra".

Kücsarnok. Hiv. lap. 1898. nov. 27. I. évf. 17. sz. 155.l

Grünwald Imre MDK

A csillag, repr.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Grünwald Imre

MDK

A *csillag, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Grünwald Imre MDK

Répaszedés, olf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

Grünwald Imre MDK

Falusi részlet, olf.

Mücsarnok 1897. téli kiáll.

Grünwald Imre MDK

Répaszedés, repr.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Grünwald Imre MDK

Lóri, olf.

Mücsarnok 1897. Tavaszi nemzetk.kiáll.

Grünwald Imre Jestö.

K. T. 1484/1897.
1897. nov. 17.

Festészet.

„Répaszedés" c. kép.

(Grünwald Imré-töl.)

K. T. 1484/1897.

1897. nov. 17.

Festészet.

„Falusi részlet" c. kép.

(Grünwald Imré-töl).

Kr. V. 1484/1897.

1897. nov. 17.

MDK

Grünwald Imre, festőm.

129. Alkonyat. Olf.

KMT.1898/99. téli kiáll. Kat. 27.1.

MDK

Grünwald Imre

A mücsarnok téli tárlata. Vas. Ujs. 1897. 827-828.l.

Grünwald István

az ábrázoló mértan és mennyiségtan tanára működése.

lásd

79, 82,

Jesch. 100. l.

Grünwald Viktor

festő

Magyarországról, 1842-ben

19 évés

lásd

Fleischer Béla 47. l.

atás

. . . . . könyvtárba

omdatermékekről.

mtatványok.						Főösszeg.
yádjelentés	Falragadz.	Szinlap.	Műsor.	Vegyes.	Összesen.	

J. Grünwald, festő

1866-ban Handelmayer Gusztáv kiadásában Pesten megjelent egy litográfiája II. Lajos páncéja néven. 292.o.

Kósa György: A Magyar Történeti Képcsarnok néhány újabb biedermeier képe. 291.o.

Folia Archaeologica. XIII. 1961. Budapesti Képzőművészeti Alap Kiadóvállalat.

GRÜNWALD, Jakob, pozsonyi fazekasmester

J. G., bürgerl. Hafnermeister, 2 hónapos lánya meghalt. (1812, 525 l)

—

J. G. bürgerl. Töpfermeister, 61 éves felesége meghalt. (1833, 479 l)

—

J. G. bürgerl. Hafnermeister, + 69 éves korában, Pozsony, 1836 március 26. (1836, 261 l)

—

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Grünwald Jakab

könyvkötő

Sopron

1833. máj. 8.

polg. eskü

Hász

Római emlékérmek V. 258.

Grünwald Jakab

weikheimi (Bajor-
ország) születésű
könyvkötő. Sopron-
ban 1833-ban nyert
polgárjogot.

Csatkó l.

BAGA & COMP.

LITOGRAFIAI MŰINTÉZET

CLUJ · STR · IORGA · No: 2

PLAKÁTOK
értékpapirok · tesz-
vények · oklevelek
és · cimkék ·
Speciális · térkép · és
hangjegykészitő · in-
tézet ·

LABOR IMPROBVS OMNIA VINCIT

Mindennemű · sok-
szorositások · a · leg-
művészicsebb · kivitel-
ben · gyorsan · és ·
olcsón · készülnek ·
: KÉRJEN
ÁRAJÁNLATOT

MÁLNÁSI „MÁRIA“ FORRÁS

TERMÉSZETES ALKALIKUS SÓS GYÓGYVIZ

A legjobb nyálkaoldó gyógyszer!

Gyomorégést azonnal megszüntet!

MINDENÜTT KAPHATÓ!

KUTKEZELŐSÉG: BRASSÓ

Grünwald János

Jestö

XVII. n.

l.

Arch. Ert. 1918–1919

78. l. 79. l. 80. l.

81. l. 84. l. 89. l.

90. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Grünwald János

bártfai kepirs

irod

Divald Kornél: A hét-
hársi szent Márton templom.
Bpest 1913. 17. l.

Körös folyó TV. 102

Grünwald

G. 2. *János*, festő, * Bártfán s valószínűleg u. o. halt el 1650 körül. Művei közül kiválók Buchholtz Simon festett stalluma, mely eredetileg a bártfai plébániatemplomban volt (jelenleg a Sárosmegyei Múzeumban).

III
677 (1303).
821 (78).

be néz és a keresztet akképen szo-
kezei is keresztben vannak.
zi. Ruhája magas, palástja piros.

5 cm.
5: VII. 26-án. 350 lirán. (161 frt 88 kr.)
31-én. (246/95.)
az 54347/95. min. számot.

29

Grünwald János

bártfai festő

lárd

Mihsaros

35, 36, 37, 62. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Grünwald János, festő. A XVI. század második felében Bártfán született, s alighanem ugyanott 1650 körül halt el. A működéséről szóló legrégibb adat 1614-ből való, mikor Koeller Jánosnak egy 1522-ben festett, s jelenleg a Sárosvármegyei Múzeumban lévő fogadalmi képét restaurálta. Művei közül kiválik Buchholtz Simon festett stalluma (eredetileg a bártfai plébánia templomban volt, jelenleg a Sárosvármegyei Múzeumban), melynek Buchholtz családját ábrázoló képét Mihalik József a következőképen irja le:

»Balról térdel a stallumot készíttető Buchholtz Simon, magyar ruhában, testén derékban átkötött atillában, melyre panyókásan van magyar szabású mentéje felkötve. Ennek részletei a legnagyobb figyelemmel vannak megfestve, úgyannyira, hogy a gomboknak »erdélyi zománczczal« való díszítése is konstatálható azon. Buchholtz Simonné a XVII. század elejét jellemző spanyol női viseletben a kép jobb oldalán van ábrázolva, szintén térdelő helyzetben, két kezét mellén imára összekulcsolva. A két alak között a földi mulandóság jelképe gyanánt Ádám koponyája van ábrázolva a két lábszárcsonttal, az anya mellett pedig a Buchholtz-család kis leánycsemetéje, fején pártával, nyakán spanyol gallérkával, az apa mögött pedig a család két fiúgyermeke van ábrázolva. A háttér hegyes tájék folyóval, várossal s a lenyugvó nappal, a kép alján pedig, a közepén, a képet festő művész monogrammját találjuk az évszámmal: HGP 1630, a minek értelme: Pinxit Hans Grünwald 1630.«

Divald Kornél: Magyarország középkori szárnyasoltárai. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.* 1908. 127. l. — *Gyöngyösy László:* Bártfa. *Vas. Ujs.* 1901. 558. l. — *U. az:* A bártfai csúcsíves főtemplom. *Vas. Ujs.* 1899. 398. l. — *Kemény Lajos:* A két Grünwald, János és Máté. *Művészet.* 1910. 394. l. — *Mihalik József:* Egy régi templomi székről. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1907. 44—45. l. (képekkel). — *U. az:* A bártfai építafiumok. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1907. 103. l. (képpel). — *U. az:* Vezető a Sárosvármegyei Múzeum gyűjteményeiben Bártfán. Kassa, 1906. 36, 37, 62. l. — *Művészet.* 1902. 362. l. — *Myskovszky Viktor:* Bártfa középkori műemlékei. A szent Egyed templomának műrégészeti leírása. Budapest, 1879. 102, 117, 123, 130. l. — *U. az:* A városház s a város erődítményeinek műrégészeti leírása. Budapest, 1880. 121. l. — *Tóth Sándor:* Sáros vármegye monografiája. Budapest, 1912. 703, 721. l.

bártfai polgár, felesége és gyermekei. A háttérben tájkép vízzel, hegyekkel, várossal és a lenyugvó nappal. Elül a festőművész jelzése: 1630 évszámmal oldalozott HG betükből álló monogram (= *Hans Grünwald*). Az ajtón Salvator Mundi festett képe, fölötte e felirat:

Wer begehrt in Himmel hinein Dem
musz Christus die Thür sein.

A szék baloldalán a készíttető neve és a készítés éve: SIMON BUCHOLCZ FIERI CURAVIT. A. 1630. A bártfai Szent Egyed-templomból. *Megszereztetett államköltségen.* — **Janovszki András sírtáblája (epitáfium)**, fából, festve és aranyozva. Csúcsán kartusban festett családjegy; felső tábláján:

Ehren gedöchtnis E. W. vnd W. W.
Hernn Andreae Janofsky weylandt alhier
gewesenen mitt gliedt eines Ehrsamen
Rhats sänes Alt. 73 jahr den 14. tag
oct. in gott vershi. Ao. 1628.

Képén fele részében lepattogzott bibliai jelenet. Alúl:

Die Gerechten werden Ewig Leben vnnd
der HERR ist ihr Lohn, vnnd der Höchste
sorgt für sie. Im bvch der Weiszn.

Janovszky András bártfai városi tanácsnok emlékére készült, aki 1628-ban halt meg. A bártfai

(4 db), a *Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége* (5 db), *Rhódy Alajos* bártfai polgármester (3 db), *Tirscher István* bártfai gyógyszerész (2 db) adománya és a *vallás és közokt. Minister* letéte (59 műlap).

A lépcsőházban és lépcsőfeljáratban:

Szobor, kősóból faragva, faszekrényben. Szűz Máriát ábrázolja. XVII. század. A soóvári sóbányából. A *soóvári m. kir. főbányahivatal* letéte. — **Feszület**, hársfa (csonka). XVII. század. Az *oszikói* rk. templom ajándéka. — **Feszület**, tölgyfából. XVII. század. Bártfáról. — **Szárnyas oltár képe**, 3 db, olajfestmény, aranyozott alapon. *Alexandriai Szent-Katalint, Szent-Borbálát* és *Szent-Ágnest* ábrázolja. XVI. század eleje. A *palocsai* rk. templom letéte. — **Templomi szék**, fából, gazdag faragással díszítve, sokszínűre festve és aranyozva. Szemöldöklécén e felirat:

Durch uns Christus sein Kirch auffricht
Wie uns lehrett das **Buch** der Schrifft
O das ich tzu dem bawe sein Ein tüchtigr zeügk von **Holcz** mecht sein.

A belső háttámla felső lécén:

Christus durchs Kreutz von leiden sein
Heilt die verwundten Seelen allein.

A hátdeszka képén a térdeplő *Buchholcz Simon*

Szent Egyed-templom utolsó renoválásáig annak falán függött. — **Sírtábla (epitáfium)**, fából, festve és aranyozva. Felső tábláján: Egy sor héberbetüs fölirat és CREDIDIT ABRAHAM DEO, ET IMPUTATUM EST AD IUSTITIAM. Ro. 43. A belső keret felső lécén: 10 H. XIIII. EGO VIVO ET VOS VIVETIS. Utána a festőművész H G P betűs monogramja, melynek értelme: *Hans Grünwald pinxit.* Képén Ábrahám, a mint Izsákot készül feláldozni. Ismeretlen bártfai polgár emléktáblája a XVII. század első feléből. A bártfai Szent Egyed-templom utolsó renoválásáig a templomban volt felfüggesztve. — **Fali gyertyatartó**, bronzból öntött. Emberi kart ábrázol. XVII. század. A *bártfai ág. ev. templom* letéte.

A mennyezetről függ:

Kézi lámpás, fa, üveglapokkal. XVIII. század. Kis-Szebenből. Ajánd. *Divald Kornél.* — **Kovács-cégér**, kovácsolt vasból, nemzeti színüre festve. Felső része egymáson átbújtatott véknyabb hengeridomú pálcából kiképezett fonadékot példáz, melyen 3 csoportban 14 kisebb-nagyobb lópatkó csüng. XVII. század. Egy eperjesi kovácsmester cégére volt. *Eperjes* szab. kir. város letéte.

A lépcsőház falain:

Szent-György képe, olajfestmény falapon. XVII. század. A *rónai* gk. templom letéte. — **Kereszt**, feszülettel, tölgy- és hársfa. XVII. század. Bártfáról. — **Szent-György** és **Szent-Theodor** képe, durva vászonra festve. XVII. század. A *hankvágási* gk. templom letéte.

Muz. és Kvt. Ért.

Grünwald János bártfai festő" I. 45.

Grünwald János

Érkezett 1905 ápr. 6.

269/1905 sz./ Pécs, 1905 márc. 30. 10 Egyt. ad 6946 1905 sz. a.)

Pécs sz. kir. város polgármestere beterjeszti a városi mű-
zenn és könyvtár szervezéséről és igazgatásáról alkotott
szabályrendeletét. (Elintézve a 338 sz.-mal. V. 27.)

Grünwald János, bártfai festő

Muz. és Kvt. Ert. I. 103.

1

Érkezett 1905 máj. 17.

428/1905 sz. (Dées, 1905 máj. 15. 174 sz. a.)

A déesi m. kir. áll. főgimnázgatósága jelentése a könyvek bekötéséről és a könyvtár nyilvánossá tételéről s kéri az engedélyezett 300 K kintalóanyozását. (1.) Válasz. VII. 21. 300 K elküldetett VIII. 4. e. i. 116/905)

Grünwaldt János

bártfai festő 1614 ben restaurálta és renaissance keretbe foglalta Koeller János 1522. ben festett képet.

↓

Művészet 1902. 362. l.
(A bártfai szent Egyed-templom ujabban elenyészett műemlékei.)

Ugyancsak fentitől Haid Lénárd főbíró epitáfiuma 1662-ből, gazdag renaissance keretben, a Megvaltó olajfestésű mellképével

u. o.

Blumberg Tamás epitáfiuma 1626-ból detto!!

Turkevei gard. Kvt. IV. 261

Grünwald János, festő

M.D.K.

bártfai születésű, 1614-ben.
Haid Lénárt bártfai bíró emlékére
készült epitáfiumra felhasználja
Koeller (Kochler) János 1522-ből
való és Krisztus bucsuját ábrázoló
képét.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye, Bp.
1913. 47. köt. 584. old. és 586-old.

MDK

Grünwald János, festö

a bártfai fötemplom festöje.

Gyöngyössy László: Bártfa.
Vas.Ujs. 1961. 48.évf. 35.sz. 553.l.

Grünwald János, festő

M.D.K.

Bártfán, 1614-ben restaurálta azt a fogadalmi képet, melyet Koehler János 1527-ben festett. A restaurálás következtében a kép erősen megrongalódott.

Divald Kornél: Magy. orsz. nárnyas oltárai.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1908. 42. köt. 127. old.

MDK

Grünwald János és Máté festők

a bártfai epitáfiumok készitői.

A magyarországi művészet története.I. 405.1.
Bpest,1961.II.kiadás.

Grünwald Károly

mühimző

O

l.

A 90 éves Do-

hány-utcai 31. l.

Jsidi templom.

MEGH

AZ ORSZÁGOS KATHOLIK

gróf Zichy Gyula pécsi püspök,

folyó évi *február hó 16-án,* délu

Társulat dísztermében

VASZARY KOLO

rendez, melyre a kulturális egy

a közoktatás munkásait, barátait

Grünwald Károly

mühimző

l

A 90 - XIV tabla

rtesitem, hogy a felmerülő költségek

630 / pengőt egyidejüleg a m.kir.pos-

ságod kezeihez kiutalványoztam. Az ösz-

r.államvasutak igazgatósága pénztárába

szt.28.ajtó/ fizetendő be s az ott ki-

int egy darab fénykép, a bérletjegy ki-

ság bérletosztályába nyujtandó be.

, 1935. január hó 10.-én.

ter rendeletéből:

ó Wlassics Gyula dr. s.k.

h. államtitkár.

v i c h T i b o r urnak

ár, a Müemlékek Orsz.Bizottsága elnöke

B u d a p e s t

I. Attila-u. 10 sz.

Grünwald Károly aranyhimező

Pesti Hirlap. 1879. febr. 15. 4.

a Deák Ferenc általános

jótékony-egylet....

M. D. K.

GRÜNWALD Károly

Tóraszekrény függőny bimzése Wechselmann Ignác építész terve szerint a pokány utcai templom részére

(1859.)

Repr.

Grünwald Fülöp-Naményi Ernő: Budapesti Zsinagógák Bp. 1949.

31. l. XIV. t.

MDK

Grünwald Mária

Kiállitási kritika

Zalai hirlap 1968 juni.9.

MDK

Grünwald Klára

"Liliom" c.festm.Repr.

Ország-Világ 1912.máj.26.XXXIII.évf.22.sz.

Grünwald Klára

Liliom c. képe regén.

Ország-Világ

1912. 576. l.

Grünwald Klára

1912/13 I. - 1914/15 I., 1915/16,
1916/17 II., 1917/18

18

Ferképzomfoiskòvk

871.

Grünwald Klára

Női fej c. Éjé
repr.

Gyöngyösy 71. l.

be néz. Fejéke piros, szürke hajának
kék ruháját csipkefodor díszíti s pi-
ctérben balról császári koronát veszünk

etei 7.4: 5.8 cm.

Grünwald Klára

foto

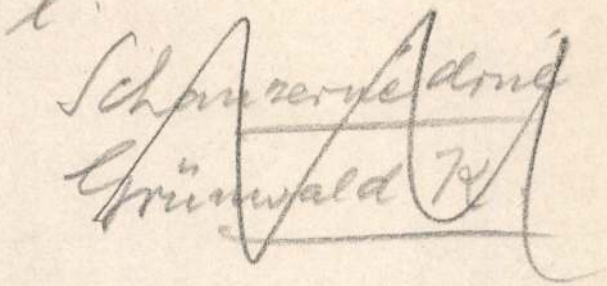

MKSz 1947

Grünwald Klára

Figyelemre méltó törekvések jellemzik azt a fiatal grafikus nemzedéket, amelynek tagjai a Nemzeti Szalon téli kiállitásán szerepelnek és alkotásaikon "az artisztikus szempontok dominálnak", -közli a Művészet c. rovat kritikája, majd felsorolja a résztvevőket: Barta István, Bánk Ernő, Csermely János, Diener Dénes Rezső, Ferenczy Valér, Klimó István, Metzner Ernő, Grünwald Klára, Miklósi- Mutschenbacher Ödön, Nagy István, Podvinecz Erzsébet, Scheiber Hugó, Somogyi Miklós, Teplánszky Sándor, Zádonyi Géza, Uitz Béla.

A HÉT, Bp. 1915. dec. 12.
XXVI. évf. 50. sz. 722. lap.

MDK

Grünwald Klára

Önarckép tanulm. of.

Csendélet, of.

N.Szal. tavaszi kiáll. 1916. ápr. 11. l.

Sch. Grünwald Klára

kiáll. Nemzeti Szalonban

1920. jan.-febr.

Hüvösvölgyi Tertrészlet,
olajf. 3000.—

1920. sept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Mária bucsu, olajf. 2500.—

Lelet, tamásfalvi VI-87

Grünwald Klára

Kul. Budapesten 1896
jan. 4. Izr. 4 polg.
1912/13. II. első osztbeli mu-
vésznő. Deák Ebner L. és
Erdössy Béla.
1913/14. I. másodosztbeli
u. o. és Pilch
D.
1913/14. II. " " "

Magyar Könyvszemle VI. 63, 64.

Grünwald Klára

festo

lásd

Schanzerné

Grünwald Klára.

Project für eine griech

Schnitt *A*—

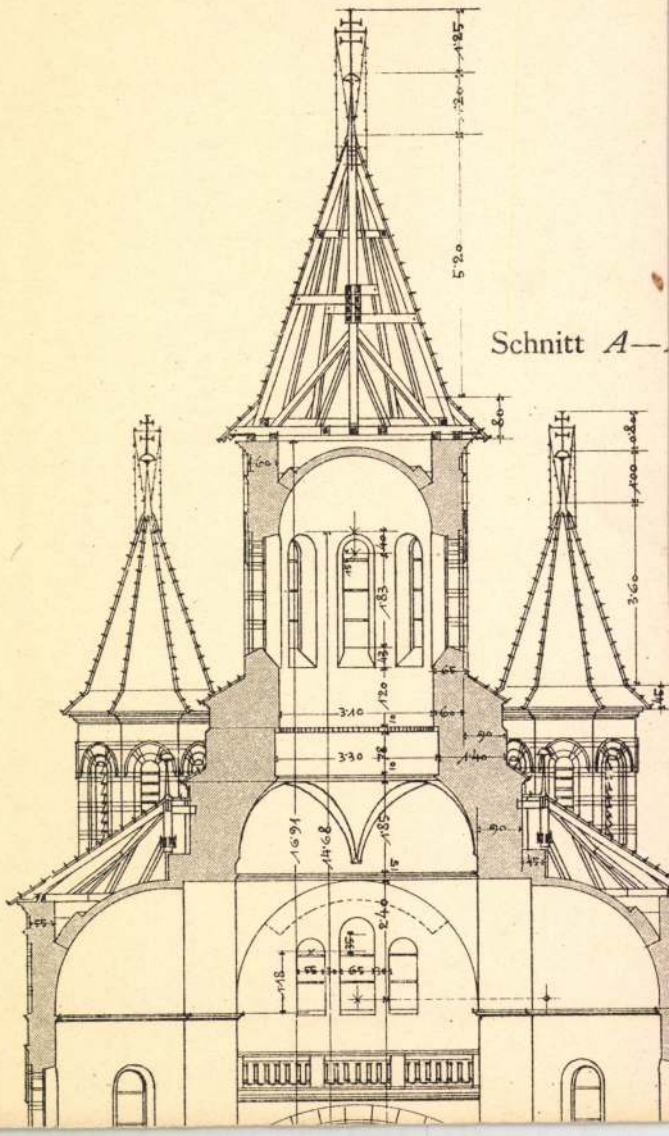

Grünwald Klára, festőnő; szül. 1896 jan. 4-én Budapesten. Művészeti tanulmányait Thein Miksánál végezte, akinek három évig volt a növendéke. 1910-ben, a Nemzeti Szalonban állított ki először.

Nemzeti Szalon Almanach. Budapest, 1912. 170. l.

Grünwald, Klara, Malerin, geb. am 4. Jan. 1896 in Budapest, war ein Zögling Max Theiss und der Ungar. Landes-Maler-Akademie. Sie stellte ihre vielversprechenden Arbeiten 1910 zum ersten Male aus.

Krücke I. 421.1

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Grünwald Klára

Jestö

gród

Krück I. 421. l.

Kalapácsfej, agancsból VI. 19

MDK

Sch.Grünwald Klára

Mária bucsu, of.

12. 1.

N.Szal. Őszi tárl. 192o. szept.

87

Grünwald Klára

1910. dec. kiáll. Nemzeti halon

Nehéz, feladat, vízf.

Női tanulmányfej, olaff. 150.—

1911. máj-jún. n. o.

Csendélet, olaff. 60.—

1914. dec. kiáll. n. o.

Spanyol nő, pasztell, 100.—

1915. ápr.-máj. kiáll. n. o.

Archép, olaff.

Csendélet, olaff. 120.—

1915. dec. kiáll. n. o.

A buldog, olaff. 300.—

Hortensiák, olaff. 250.—

1916. ápr. kiáll. n. o.

Önarckép tanulmány, olaff. 300.—

Csendélet, olaff. 350.—

Tovább nem vom ki-

Iskolán kívüli oktatás III. 190, 191.

Grünwald Klára

szül. Budapesten 1896
jan. 4 – Izr.
1912 –
1914/15, I. harmadéves
művesznő. Glatz O.
1915/16. I. harmadéves
Deák Ebner L.
1915/16. II. harmadéves u. o.
1916/17 II. negyedéves Glatz O.
1917/18 I. ötödéves u. o.
1917/18 II " " "

Grünwald

G. 3. *Klára* (dr. Schantzerné), festo, • Budapest 1896 jan. 4. A bpesti képzőmův. főiskolán Glatz Oszkárnál tanult. Arc-, táj- és csendéletképeivel 1910 óta sűrűn szerepel a Nemzeti Szalónban.

14 éves
már kiáll
1910

E. G. I 422 l

1912 - 18 képe
Deák Ebner
Glatz

lól látható, ~~[illegible]~~ szembe néz ~~[illegible]~~
tet akképen szorítja magához, hogy egymás
refszben vannak. Haja szőke és fejét dics-
ája magas és palástja piros.

retei 127 : 101.5 Cm.
Ft 88 Kr.

303 *)

Dr Grünwald Lajos

Grünwald Lajos ékszerműhely,
cégtul. Grünwald Ottó, V. Erzsébet
tér 1.
187-637

Budapest 1940-ben.

nÉSZET

PEST, XIV., ÁLLATKERT ~ TELEFON 220-400

Gyula urnak

Grünwald Máté

Muz. és Kvt. Ert.

Grünwald Máté bártfai festő" I. 102, 103

Érkezett 1905 ápr. 9.

286/1905 sz. (Déva 1905 ápr. 8. 17. sz. a.)

A hunyadmegyei tört. és rég. társ. elnöksége beküldi a szem. viszonyaira és számadásaira vonatkozó adatokat.

(Válasz. VII. 1.)

polgár sírtáblája (epitáfiuma) 1628-ból. Fából, festve. Felső párkánylécén Wolf János családjegye és e felirat:

Grabmahll des Ehrbaren vnd woll vorhaltenen H. Johannes Wolff mitt birger allhier welcher beii dvplin Jemerlich ehr mordett wahr Seines Aelters XXVIII. Jahr den XX. tag ivny im 1628 Jahrr.

Ez alatt: EPITAPHIVM HONESTI ET PROVIDI DOMINI IOHANNIS WOLFFII 20 DIE IVNI ANNI 1628 AETATIS VERO 28 PROPE DVPLIN OCCISI. Képének felső részén az Ábelt megölő Kain, alsó felén Wolff János feszület előtt térdelve. Az alsó lécen a kép festőjének M G betűs monogramja *(= Grünwald Máté)* és 1629 évszám. A sírtábla felállítása óta a bártfai Szent Egyed-templomban függött, a honnét azt a templom legutolsó renoválása alkalmával kihelyezték. — ~~Kép, *Barabás Miklós* 1843-ik évi rajza után készült kőnyomat. A gróf Andrássy György sárosi főispán 1842. szept. 28-án megtartott beiktatására szervezett bandérium négy tagját, gróf Szirmay Sándort, Szirmay Pált, Usz Ottót és Keczer Imrét ábrázolja lóháton. Ajánd. *Szegedy-Maszák Hugó.*~~

A padfeljárat melletti falon:

Bártfa városának és a városhoz tartozó birtokoknak térképe. Alúl a város madártávlati

képe. Tollrajz és vízfestmény. Készítette *Gáspár Gáspár* jezsuita mérnök 1768-ban. — **Áron zsidó főpap képe**, olajfestmény. XVII. század. A *rónai* gk. plébániatemplom letéte.

A mennyezeten felfüggesztve:

Örökmécs, pakfongból, domborúan vert lombokkal s virágfesztonokkal díszítve. XVIII. sz. Az *eperjesi* rk. plébániatemplom letéte.

szűz faszobra, XV. század. A bártfai Szent-Anna-kápolnából. A *bártfai* főtemplom letéte. — **Canon-tábla**, 2 drb, fekete keretben. 1581-ből való olasz metszet és nyomat. A bártfai főtemplomból. — **3 drb céhláda** (az ablak alatt), *a bártfai szitakötőké* (XIX. század); *az eperjesi szijjgyártóké* (1866-ból) és *a bártfai csizmadiáké* (1818-ból). *Eperjes* és *Bártfa* szab. kir. városok letéte. — **Fogadalmi kép**, architektonikusan kiképezett keretben. Lapján a szent-család. XVII. század. A bártfai főtemplomból. — **Kép**, szűz Mária a kis Jézussal. XVII. század. A *rózsadombi* gk. templom letéte. — **Weigmann Márton bártfai ág. ev. lelkész és iskolamester sírtáblája (epitáfiuma) 1625-ből.** Csúcsán az elhúnyt családjegye, ez alatt e fölirat: EPITAPHIVM VIRI REVERENDI ET CLAR. DN. MARTINI WEIGMANI ANNIS SVPERIORIBUS CONTINVIS XIV SCHOLAE HVIVS RECTORIS. GRAVIS POSTEA VERO PASTORIS ISTIVS ECCLESIAE ANNOS ANPLIVS . . . . VIGILANTIS PIE IN ONO PESTE DEFVNCTI A. AET. XLVII. AC. MDCXXII. XXIX. AVG. Az ez alatti táblán: *Grabmahll des hoch: Ach: Ehr: W. V. Wolgelerten Herrn Mart. Weig. Weil. Gew. Pfarhern: Act. 47. vnd seiner tugendt reich: hauss. F. Marg. Glassin. Act. 35. Jar.* Képén Jézus tanítványaival a genezáreti tó hullámain, alsó részén az epitáfiumot festő *Grünwald Máté* bártfai művész **M G** betűs monogramjával s

1625 évszámmal. Az epitáfium legalsó táblájáu egykor Weigmannak, nejének és gyermekeinek feszület előtt térdelő alakjai voltak ábrázolva. A főtemplomnak 1672-ben katholikus kézre jutása után azonban ezt a táblát a két felső feliratos táblával együtt bemázolták. A sírtábla a bártfai főtemplom utolsó renoválásáig annak falán függött, ekkor azonban azt onnét kihelyezték. — **Fogadalmi kép**, architektonikusan kiképezett foglalatban. Lapján Krisztus feltámadása. XVII. század. A bártfai főtemplomból. — **Kép**, Szent-Mihály arkangyalt ábrázolja. XVII. század. A *ladomérvágási* gk. templom letétje. — **Céhláda**, hullámosan hajló oldalakkal. XVIII. század. Egy eperjesi céhé volt. — **Céhláda**, díszes, a XVII. századból származó vasalással. Az eperjesi lakatosoké volt. — **Céhláda**, sárgarézzel montirozva. 1830-ból. Az eperjesi mészárosoké volt. Mindhárom *Eperjes* sz. kir. város letéte. — **Tükör**, faragott s részben áttört s az áttöréseken tűkörlappal bélelt aranyozott fakerettel. XVII. század. A zborói Rákóczi-kastélyból való. Állitólag *Zrinyi Ilonáé* volt.

A nagy szekrény oldalán:

A magyar szent korona, jogar és az országalma képe. Rézmetszet a XVIII. század végéről. — **II. Lipót** magyar király koronázási esküje. Rézmetszet *Q. Marktól*. XVIII. század vége. —

II. SZÁMÚ TEREM.

A földszinti csarnok hátsó része.

A jobb fal mentén kezdve:

Szent-Jakab apostol faszobra. XV. század. A bártfai Szent Egyed-templom régi s elenyészett csúcsíves főoltáráról. — **Czebner György bártfai polgár sírtáblája (epitáfiuma),** fából, festve és részenként aranyozva. Középső képe, mely részben lehullott, Krisztus feltámadását ábrázolja. A festőművész jegye: M G P betűkből kombinált monogram, melynek értelme: *Matheus Grünnvald pinxit.* Az alúl lévő képen a *Czebner-család* férfis nőtagjai térdelnek feszület előtt. Balról *Czebner György* bártfai polgár s városi centumvir fiaival, balról neje, szül. *Haid Katalin* leánykáival. A háttérben város hegyekkel. Czebner György 1610-ben halt meg 47 éves korában. E sírtáblát felesége készíttette. A bártfai Szent Egyed-templom legutolsó renoválásáig az a templomban függött. — **Szent-János evangelista faszobra.** XV. század. A bártfai Szent Egyed-templom régi s elenyészett csúcsíves főoltáráról. — **Láda,** fenyőfából, kapcsoló-pánttal és áttört frízzel ékesített

kulcslyuk-pajzszsal. Mellső oldalán festett csíkok. XV. század. A bártfai főtemplomból. — **Szoborcsoport,** fából, festve és részenként aranyozva. Közből a holdsarlón álló Szűzanya a gyermek Jézussal, balról Szent-Márton, jobbról egy szent püspök álló alakja. XV. század. A *bertóti* rk. templom letéte. — **Tumbatakaró,** fekete posztó, fehér posztóból applikált feliratokkal. Keresztje aranyfonálból vert csipkével díszített. 1785-ből. Az *eperjesi* ág. ev. templom letéte. — **Menyasszonyi láda,** fa, a XVII. századból Bártfáról. Ajándékozta *Milly Mihály* bártfai hentesmester. — **Krisztusszobor,** a feltámadt Üdvözítőt ábrázolja. XVII. század. A bártfai főtemplom elenyészett barok főoltáráról való. — **3 szobrocska,** hársfából. XVII—XVIII. század. A *tarcai* és *oszikói* rk. templ. letéte. — **Szobor,** fából. Nőszentet ábrázol, fején koronával. XVII. század. A *kriványi* rk. templom letéte. — **Szobor,** fából. Nőszentet ábrázol. XVII. század. Az *oszikói* rk. templom ajándéka. — **Szobor,** fából, férfiszentet ábrázol. XVII. század. Az *oszikói* rk. templom ajándéka. — **Szobor,** fából. Magyarországi Szent-Erzsébet. XVI. század. A *magasi* gk. templom letéte. — **3 db méhköpű,** hársfa törzséből, faragással s festéssel díszítve. Egyiken 1832 évszám. Bártfán készültek. Ajánd. *Palencsár János* oszikói rk. plébános.

Grünwaldt Máté

Weigmann Márton ágostai lelkész epitáfiuma 1625-ből. Krisztust a háborgó tengeren ábrázoló festmény-nyel, meg fenti muve volt. Az emléktábla predelláját az elhunyt arcképe diszitette.

Müvészet 1902. 362. l.

(A bártfai szent Egyed-templom nyabban elemzészett müemlékei.

Tassi gard. Rvt. IV. 261

Grünwald János és Máté

A KÉT GRÜNWALD, JÁNOS ÉS MÁTÉ. A törzsökös bártfai patricius családnak két képíró tagja, valószínűen testvérek, a XVII ik század elején. Máté működéséről az 1610—1641 ik évekből vannak adataink; míg vele egyidőben, az 1614—1630-ik években élt János. Nevükkel a bártfai városházán, a Szt Egyed templomban s az ottani múzeumban levő műveiken találkozunk. Az 1610-ik évben elhalt Czebner György bártfai polgár epitafiumán M. G. P. monogramm, azaz Matheus Grünwald pinxit olvasható; Weigmann Márton († 1622.) bártfai lelkész emléktábláján M. G. és az 1625. évszám, míg Wolff Jánosén († 1628) M. G. és az 1629. évszám, mint a mű alkotásának ideje. Grünwald Máté a városházán is festett az 1641-ik évben s címerekkel és monogrammos paizsokkal ékesítette a falakat. A bártfai múzeumban van egy fogadalmi kép, melyet az 1522 ik évben Koeller János festett; a festmény az Üdvözítőt a bibliai szent nők társaságában ábrázolja s Grünwald János az 1614-ik évben restaurálta a rajta levő felirat szerint: „Hanns Grünwaldt hat si im Jar 1614 renoviret und nev gezieret". Ő diszítette ecsetével Bucholcz Simonnak a Szt Egyed-templomában levő templomi székét az 1630-ik évben, amint a rajta levő H.(ans) G. monogramm és évszám tanusítják.

KEMÉNY LAJOS

—372.

Művészet. 1910. 394. l.

WÜRZINGER MIHÁLY, a tüzséri (Szabolcs vármegye) Lónyai kastély falképeit festette a XVIII. század középén. Az eperjesi származása Würzinger az 1791-ik évben Kassán telepedik meg s itt a város polgára lesz, amint a Kassa városa levéltárában őrzött s a polgárjogot nyert lakosságról vezetett jegyzőkönyvben olvasható: 1791. Würzinger Michael pictor Eperjesini oriundus.

—370.— K. L.

KÉPÍRÓ BOGDÁN GOTFRID. Az úgynevezett tilalmazások, arrestaciók könyvében, Kassa város levéltárában, Bogdán Gotfrid képíró neve elég sűrűn szerepel. Annak a tanubizonysága ez, amint egész élete folyása mutatja, hogy művészi temperamentum volt s talán ezért sem fel[illegible] ezeket a biról bizonyítványokat cemutatok. Az 1686-ik évvel kezdődnek s ez a legrégibb [illegible] egyúttal képírónkról, aki valószínűen a Kassa város levéltárában fekvő iratok közt gyakrabban előtűnő Bogdán István fia volt. Íme az adatok:

1686. október hó 3. Képíró Bogdány Gotfrid solemniter protestál, hogy három hét levén adva szolgalójának ellene való praetensiójának lionidálására s azon három hétre comparealván, ellene semmit nem edoceált mindeddigis, holott háromszor is elmult azon 3 hét. Azért kívánja absolutioját. Melyre nézve absolveáltatott általani (t. i. a biró által).

IRODALOM.

AZ IPARMŰVÉSZET KÖNYVE. A magyar iparművészeti társulat megbízásából szerkeszti *Ráth György* elnök. I. kötet 287 szövegképpel és 91 műmelléklettel. Budapest. Az Athenæum irodalmi és nyomdai r. t. kiadása 1902, n. 8 r. 532 lap. Ára 16 korona.

Az emberiség művelődésének multjában, mint az erdők százados tölgyfái, emlékjelek gyanánt emelkednek a képzőművészetek, a nagyművészetek alkotásai. De valamint a rengetegnek a fa óriások mellett a lombok, a virágillat s a madárdal adja meg az életet, a nagyművészetek alkotásai is csak a kisebb művészetek, az iparművészetek utján érvényesültek.

Innen van, hogy már az ókortól kezdve az iparművészet mesterei a művészekkel egyformán tiszteltettek. Ez a tisztelet volt részük a közép és renaissance korán át egészen a legújabb korig. Idézzük csak emlékezetünkbe az ötvösök, fafaragók, bronzművesek, fegyverkovácsok és könyvnyomtatók kiváló társadalmi állását hazánk XVI. és XVII. századi életében is. A legújabb korban a czéhek kebelében támadt számos visszaélés leszállitván az egész czéhélet kulturális értékét, ezzel együtt hanyatlott az iparososztály erkölcsi tekintélye is.

Mindez azonban csak egy fokozat, csak egy nyom volt a fejlődés örök törvényű utján, mert ma már az iparos osztály épúgy, mint az iparművészet mesterei ismét egyenrangú kulturális tényezők s újra fölemelkedtek a nagyművészetek testvéreivé.

Az utolsó világkiállitások megmutatták, hogy a régi nemzeti traditiók kegyeletes új életre keltésével is a magyar iparművészet egyenlő értékű alkotásokkal jelent meg a világpiaczon. Ez indította az e téren különben is már elévülhetetlen érdemeket szerzett magyar iparművészeti társulatot arra, hogy úgy a hivatásszerű műiparosok, mint a szakférfiak és művelt közönség számára egy könyvet adjon ki, mely bepillantást engedjen a művészi tevékenység e hatalmas ágának multjába és jelenébe.

E mű egyes, magokban zárt fejezetei összeségükben lehetőleg hű képét kivánják nyujtani az iparművészet teljes körének. A történeti fejlődés föltüntetésével párhuzamosan mindegyik fejezet a technikai eljárások titkaiba is beavat.

Az egész vállalatot, a «Magyar iparművészet könyvét» *Ráth György* szerkeszti, kit arra ösmert buzgalma, egy hosszú élet szakadatlan tanulmánya és nemes izlése mindenekfelett képesitenek.

A mű többé-kevésbbé terjedelmes, egymástól független tanulmányok soro-

templomban elhelyezve volt, s városi birák és senatorok arczképeivel díszített emléktáblák (Epitaphiumok) is, mely festmények alakjai ép ily magyaros costümben vannak művészi bevégzettséggel és természetes hűséggel festve.

Sajnos, hogy ezen díszes és nagy műbecscsel biró Epitaphiumok a bártfai plébániatemplom utolsó újítása alkalmával a templomból, hol századokon át függtek, egyszerűen s minden kimélet nélkül kidobattak! s most *összetörve*, *megcsonkítva* a régi gymnasium egyik termében vannak halomra dobva!*

Valóban sajnos és szomorító, ha egy oly fényes és gazdag történettel biró város, mint Bártfa, saját hirneves és tekintélyes biráinak, senatorainak és patriciusainak ezen tiszteletreméltó s műbecscsel biró emlékeivel oly kíméletlenül bánik s azokat oly kevésre becsüli! Pedig ezen emléktáblák, melyek nemcsak a festészet, hanem a szobrászat, az architektura tekintetében a hazai renaissancestil tanulmányozására nézve nevezetes műalkotások azelőtt a templom belsejének díszét és érdekességét nem csekély mértékben emelték, holott mindezen díszes emlékek eltávolítása által a bártfai templom belseje — sajnos — jelenleg igen üres és rideg.

Ily jóvá már nem tehető hiba és páratlan vandalismus történt a bártfai templom tornyának első emeletét díszítő s sz. Istvánt, sz. Lászlót és sz. Imre herczeget monumentális felfogással és művészi hatással, Emericzi és Krausz városi festőművészek által 1521-dik évben festett nagyméretű frescoképpel is, mely a templom utolsó újítása alkalmával bevakoltatott, így hogy jelenleg — mintegy intő példáúl — sz. László páncélos alakjának már csak két lábszára látható még!

Ily vandalismus azonban nemcsak itt, de másutt, nevezetesen Kassán, Körmöczbányán is történt.** A legszomorítóbb azonban az, hogy ez mind napjainkban történhetett, a midőn a műemlékek fentartására és megóvására szentesített törvényünk is van.

Hogy pedig ily dissonáns befejezéssel zárom be jelen közleményemet, ennek az az oka, hogy én minden kínálkozó alkalmat felhasználok arra nézve, hogy a mindinkább pusztuló műemlékeinkre figyelmeztessem.

Myskovszky Viktor.

* Mindezen jelenleg már megcsonkított emléktáblák leirását — szerencsére — közöltem a Magy. Tud. Akadémia által 1879-dik évben kiadott «Bártfa középkori műemlékei» cz. Monographiám I. kötetének 115—129. lapján.

** Lásd a pusztuló nemzeti műemlékeink megóvása és fentartása érdekében 1898-dik évben kibocsátott Memorandumomat.

Generosi Domini Georgii Winter Regiæ Liberæque Civitatis Bartfæ Iudicis primarii a rebellibus (?) Hungaris primo capti, et magno ære redempti, post vero propter Fidelitatem erga Regem et patriam contestatam, ab iisdem globo lætaliter trajecti di 15. Junii 1679. Generosæ Conjugi Judith Eisdorffer et filio Alexandro Winter mœstissima monumenta reliquentis.»

Szemléljük meg most közelebbről Winter György városi főbiró olajfestékkel vásznon festett arczképét. (2. ábra.) — Winter itt a legszebb férfikorában van ábrázolva, vállaira omló hosszú hajat, magyarosan kipedert bajuszt és egy kis spanyol szakált visel.

A szürke prémmel szegélyzett dolmánya sűrűen zsinórozott arany gombokkal, a dolmánya alatt viselt rövid áttilláján pedig zsinórzatnélküli gombokkal bir, áttillája derekához egy övvel van erősítve, összetett kezeit imára emeli, s sajátságos, hogy míg jobbja a dolmány alatt nyúlik ki, addig bal karján a dolmány újjasa van felöltve.

Az alak felett lévő felirat e következő:

Ecce! Georgius hic quondam cognomine Winter,
Pannoniæ Regi fidelitate gravis,
Hunc Mars sæva virum Caput Urbis morte rebelli
Tollit de medio barbara turba nece,
Morte triumphali superans Terestria Winter,
Cæsare pro patria victoriosus obit.

Winter György képében nemcsak érdekes costümképet birunk, mely a magyar nemzeti viselet történetére nézve nem csekély fontossággal bir, de egyszersmind Winter hű arczképét is, miután az arczban a művész egyénítés utáni törekvése szembeötlő és tagadhatatlan.

Winter György biró lakóháza a főtér nyugati házsorában, nem messze a templomtól fekvő Koreny-féle ház lehetett, mert e ház első emeletén egyik szobájának boltozatán Winter György monogrammos zárköve (G. W. Georgius Winter) még most is létezik (3. ábra).

Ezen, a XVII. század második feléből származó érdekes costümarczképet alighanem *Grünwald Máté* városi festőművész festé; tőle származnak egyszersmind a bártfai

kirabolván, a marhákat elhajtották, sőt a megerősített belvárost is ostromolni kezdték, de a polgárság a támadást visszaverte.

Ez alkalommal történt ugyanis, hogy Winter György városi biró, s a várost védő polgárság parancsnoka és vezére, nem messze az úgynevezett *olasz kaputól* (Wallenthor bei der Eisgrube) az ellenség golyója által halálosan találtatott.*

Azon a helyen, a hol Winter elesett, a következő évben, 1670-ban, Eisdorffer Judith, özvegye egy emlékkövet állíttatott fel, mely az úgynevezett Fröhlich-féle házikertben még ma is fennáll.

Ezen emlékkő egy két meter magas és hengeralakú falazott talapzaton áll és egy szivet fent kereszttel ábrázol (1. idom), a részben lekopott s már nehezen olvasható, bevésett felirata e következő:

IN · MEMORIAM · G · D · GEORGII · WINTERI · CONDAM · IVDIC · PRIMAR · LIB · AC · REG · CĪITS · BARTPHA · AERE · PRĪVS... KÖVAR REDEMPTI · DE · MVM · P.... HVNG..... TRAE... I. A · O · 1679 · DIE · 15 · IVNII · HOC · MONVMENTVM FIERI · FECIT · RELICTA · EIVSDEM · G · D · IVDITH · NATA · EISDORFFER A · 1680 · D ·

Winter György ezen emlékkövén, porhanyó homokkőből készülvén, az idő romboló vasfoga már meglehetősen észlelhető, mindenesetre kívánatos lenne, ha a városi tanács, a város védelmében hős halállal kimúlt egykori főbirájának emlékkövét gondozná és azt a végenyészettől megmentené.

Winter György biró emlékét azonkívül még egy olajfestésű arczképe őrzi, mely eredetileg egy a bártfai plébánia templomban lévő zászlón volt alkalmazva. A templom belsejének 1812-dik évben történt meszelése alkalmával e kép a zászlóról levétetvén, keretbe foglaltatott, s emlékszem, hosszabb ideig Petróczy Ferencz városi főbiró magánlakásán őriztetett, később azonban a városház egyik földszinti helyiségének a falára felfüggesztetett, hol az jelenleg is látható.

Ezen képre vonatkozik a városi jegyzőkönyvnek e következő feljegyzése:

«Occasione de albationis Basilicæ (így) parochialis Bartfensis ad S. Aegydium Abbatem. Anno 1812. institutæ, ad inventi certi antiquitate corruscantis Vexilli pro Civitate memoratu dignas dupplicis ordinis Inscriptiones huc inserere placuit et quidem in uno Vexilli latere: *Vexillum.*

* Lásd a város 1675—1681-ik évi jegyzőkönyveit.

Grünwald Máté, festő. G. Jánosnak (l. o.) alighanem testvére. A XVII. században Bártfán működött, s úgylátszik főleg epitaphiumok festésével foglalkozott. Ezek között előkelő helyet foglal el Weigmann Márton bártfai ág. ev. lelkész és iskolamester, valamint nejének, Glass Margitnak sírtáblája (1625), mely Mihalik állítása szerint a bártfai epitaphiumok között a legnagyobb s művészi kivitelre is elsőrangú. E sírtábla középső képe az Üdvözítőt tanítványaival a genezáreti tavon ábrázolja, az alsó képet azonban, mely az elhúnytakat ábrázolta, utóbb bemázolták. Tőle való Czebner György sírtáblája is (1610?), melyet jelenleg a Sárosvármegyei Múzeumban Bártfán őriznek. 1628-ban festette Wolff János bártfai polgár sírtábláját, mely eredetileg a többivel együtt a bártfai szent Egyed templomban függött, jelenleg pedig szintén a Sárosvármegyei Múzeumban van. 1641-ben Bártfa városa G.-al festette a városháza tornyos erkélyén ma is meglevő czímereket és monogrammos pajzsokat. Myskovszky azt hiszi, hogy Winter György bártfai városi bíró arczképét (1679), mely eredetileg egy templomi zászlóra volt alkalmazva, szintén G. festette. A művész monogrammja: M. G. P. (Matheus Grünwald pinxit).

Kemény Lajos: A két Grünwald, János és Máté. *Művészet.* 1910. 394. l. — *Mihalik József:* A bártfai epitafiumok. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1907. 102—103. l. (képpel). — *U. az:* Vezető a Sárosvármegyei Múzeum gyűjteményeiben Bártfán. Kassa, 1906. 19, 27, 59, 65. l. — *Művészet.* 1902. 362. l. — 1905. 96. l. — *Myskovszky Viktor:* Bártfa középkori műemlékei. A szent Egyed templomának műrégészeti leírása. Budapest, 1879. 102, 121, 122. l. — *U. az:* A városház s a város erődítményeinek műrégészeti leírása. Budapest, 1880. 48, 59, 63, 77. l. — *U. az:* Winter György Bártfa város bírájának arczképes zászlója és emlékköve Bártfán. *Arch. Ért.* 1903. 76. l. (képpel). — *Tóth Sándor:* Sáros vármegye monografiája. Budapest, 1912. 695, 715, 721. l.

Grünwald Máté

festő

XVII. 7

l.

Arch. Ert. 1918-1919

78. l. 83. l. 85. l.

87. l.

Grünwald Máté

A XVII. században Grünwald Máté ekkor festi itt a monogrammos címereket, amelyeket a restauráláskor kifürészeltek s a tornyos erkély újból való falazása folyamán változatlan állapotban raktak vissza eredeti helyükre.

Divald Kornél. A bártfai városháza. Művészet 1905. 96. l.

rk und Mythos.Mit 3 far-
07 ganzseitigen Abbildungen
/:P 24.-:/ P 12.40

LING.Der Altmeister d.
rei.Mit 99 teils viel-
nzleinen /:P 25.-:/ P 10.20

erdrucken und 99 Tafeln
/:P 27.-:/ P 8.20

e des Meisters
zleinen /:P 18.-:/ P 8.40

EPHICHE.Ein Auskunftsbuch
ebhaber.Mit 84 ganzseiti-
Abbildgen.Ganzleinen/P 18.-/P 4.80

zseitigen Bildtafeln Geb.
/:P 7.50:/ P 3.80

EI DES 19.JAHRHUNDERTES.
n.Gebunden P 2.20

TUR UND ARCHITEKTUR DES
.00 Abbildungen.Geb. P 2.20

NARD,ALTDORFER.Ausgewählte
opylaen Verlag.Jeder Band
/:P 6.-:/ á P 2.80

.Gelegenheitsarbeiten,
nd P 4.80

ndzeichnungen zu Mozarts
mile Ausgabe.Halbleinen/P28.-/P 9.60

GH.Leinen /:P 14.40:/ P 4.50

KUPFERSTICH DER RENAISSANCE

Grünwald

G. 4. *Máté*, festő. A XVII. században Bártfán működött s főleg epitaphiumokat festett. Ezek közül kiválik Weigmann Márton sírtáblája 1625-ből. Több műve van a Sárosvármegyei Múzeumban.

K. gy. I. 422 l

III
678 (1304)
820 (75)

ntán. L kendője fekete és

van ábrázolva
ssé balra fordult an Kezeiben köny-
vállaira omlik, L öltözete: bő

II. 26-án 100 lirán. (46 frt 25 kr.)
-én. (246/95.)
4347/95 min. számot.

30

Muz. és Kvt. Ert.

Grünwald Máté bartfai festő I. 45.

1907

Érkezett 1905 márc. 6.

1886/1905 sz. (Pécs, 1905 márc. 2. 6240 sz. a.)

Pécs sz. kir. város tanácsa kimutatása a városi mű-

zeum 1905 évi működéséről. (Válasz VII. 24.)

Grünwald Máté, festő

Művészet, IV., 1905. 96.

Divald Kornél: A bártfai városháza

MDK

Grünwald Máté és János festők

a bártfai epitáfiumok készitői.

A magyarországi müvészet története.I.
Bpest,1961.II.kiadás. 405.l.

Grünwald Mathiasz,lakatosm.

Budán dolgozott.Szül.Dantisko.Róm.k.házas.Budán polgárjogot nyert.1808.V.13. 249.o.

Temesváry Ferenc: Lakatosipari érdekességek a Magyar Nemzeti Múzeum gyüjteményében. 237.o.

Folia Archaeologica.XVII.1965.Bpest.Múzeumi Ismeretterjesztő Központ.Bp.

Grünwald Mátyás

kőműves

1774-ben kártulaj-
donos Aradon

Lakatos Arad

II. k. 224. l.

Grünwald Mátyás

festő

XVII. sz.

l -

Arch. Ert., 1918-19

78. l -

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Grünewald, Mathias
nemet festő
l.

Gerevich romantikonemt
223 l.

Csorba Gergely X. 218

l o s l e l e t

izetendő illetékek észrevett csonkitása

ya és kelte:

ott:

okirattal?

MDK

Grünwald

A bpi börze uj palotája. Epitő Ipar, 1905. 45.sz.
369 l.

MDK

Grünwald

Magánép. eng. Bpesten. Vállalkozók Közl. 1908. szept. 30.

GRÜNWALD Miksa építész

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 57.p.

MDK

Grünwald Miksa építész

Vállalk. Közl. 1908. szept. 9. 3.l.

Magánép. eng. Bpen.

MDK

Grünwald Miksa

Bornemisza-u. 41. kétemeletes ház; é.m. Grünwald Miksa.

Cikk: A magánépitési bizottságnak maj.2-an tartott ülésén új épitkezésre nyert engedélyt.

Epitő Ipar, 1910.maj.8-an 19.sz. 204.l.

MDK

Grünwald Miksa

Magánép.eng.Bpesten. Vállalkozók Közl. 1900. jun. 9.

Grünwald testvérek és Schiffer
építési vállalkozók.

M.D.K.

A föld, kőmüves és elhelyező munkát legolcsóbban, a tőzsde palota építésére a pályázaton ők nyerték. Az építkezéshez szükséges téglaszállításra is megbízást kaptak

A budapesti árui és értéktőzsde Szabadságtéri palotája felépítésének története és az épület művészeti leírása. 20 lap.

Budapest, 1908.

M.D.K.

Grünwald Testv. és Schiffer

A föld, kömives és elhelyezömunka leszámolási összegekkel kapcsolatban.

A budapesti járás és értéktőzsde ..... Bp. 1908, 1 lap.

Ø Grünwald Ottó

aranyműves
Bp. V. Erzsébet-tér
1.

Nemféok 1941

193.l.

10

Grünwald Ödön

nobrán

1923-25

Éimisk 1930. 83. l.

Spira Ede dr IX. 148.

Glücksthal Samu dr., ügyvéd, szül. Turócz-Szent-Mártonban 1864-ben. 1903. óta sz. v. biz.-tag. A pénzügyi, közlek. biz.-ban, bir. választm.-ban, közp. választm.-ban és a vill. müvek igazg. tanácsában müködik. Főtitkára az Egyes. Lipótv. Polg. Körnek, közp. ügyésze az O. M. K. E.-nek, elnöke az V. ker. segitö bizottságnak. A közgyülésen mint a Lipótváros és a közgyülés egyik vezérembere nagy alapossággal vesz részt a fontosabb ügyek tárgyalásában. A sok más közül nagyjelentöségü inditványa volt a tizes bizotts. megalakitása és a villamossági áramadó meghonositása. Ez idö szerint összes közjót. tevékenységét az V. ker. Népháznak szenteli, amelynek eddig a háboru tartama alatt a lipótvárosi polgárság körében 150.000 koronát gyüjtött. A Népházban naponkint 2—3000 ember étkezik. Politikai tevékenysége szükebb szinhelye ugyancsak a Lipótváros. Elnöke az V. ker. biz. tagok értekezletének és ugy ezen minöségében, valamint azon positiónál fogva, melyet az V. ker. polgári körben elfoglal, nagy körültekintéssel és ált. megelégedésre vezeti az V. ker. összes országos és községi polit. ügyeit. L.: V., Akadémia-u. 3.

Goldberger Leó dr. budai, III. ker. bizottsági tag, mérnöki oklevele van. Az ország egyik elsö kékfestö-gyárának tulajdonosa. A Goldberger S. és fiai cég vezérigazgatója, tanulmányait bpesti és lipcsei egyetemen végezte. Az ó-budai ker. társadalmi életében elökelö szerepe van és számos jótékony, kulturális intézménynek tagja. A fövárosi ügyek iránt már hosszu évek óta melegen érdeklödik. 1906 óta vir. biz. tag; a szoc. pol. biz.-ban müködik. L. VI., Lendvay-u. 18.

Goldmann József, szül. Csákotán (Pest megye) 1869-ben, tejnagykereskedö és jéggyáros, nagyhizlaló, nagybirtokos, Nógrád- és Esztergommegye virilistája, háztulajd., 1900 óta vir. biz. tag. Kezdeményezésére történt a fövárosban a frieslandi tenyészmarha import. L.: VII., István-ut 23.

Goldschmied Bernát, szül. 1855. Budapesten, v. könyvkereskedö, 1903. óta biz. tag. és iskolaszéki tag. A katonaügyi biz.-ban müködik. Tanári oklevele van. L.: VII., Ilka-utca 47.

Grauer Vilmos dr., szül. Budapesten, 1866, VIII. ker. viril. tag. 1897. óta a közokt. biz. müködik; ügyvéd és jogtudor. A közgyülésnél a közjótékonysági ügyosztály elöljárója; a szünidei gyermektelep egyes. elnöke; a budapesti szesz-likörgyárosok, készitök és kimérök ipartársulatának elnöke. Jelenleg mint katonatiszt szolg. hazáját. A budap. izr. hitközség egyik vezérembere és elöljárója. Többször tett nagyobb tanulmányutat. Számos közjót. egyl. vezetésében vesz részt s föképen a háborus menekülteket támogatja. L.: VIII., Rákóczi-ut 45.

Grecsák Károly kuriai tanácselnök; több kiváló jogi szakmunkát irt. 1885. sz. v. biz. tag. A magyar biróság egyik mély tudásu szaktekintélye és disze. L.: VII., Ráth György-u. 18.

Gregersen Endre dr., ügyvéd a Gregersen G. és fiai faáru és parkettagyár-cég egyik beltagja; tekintélyes tagja a Springer-pártnak. 1912 óta sz. v. biz. tag. L.: IX., Lónyay-utca 29.

Grossmann Miksa, hordógyáros és nagyiparos, a Józsefvárosi Kör egyik népszerü, oszlopos tagja; a jótékonyság terén ismert neve van a VIII. kerületben s mindenütt, ahol közjótékonyságról szó van; a közgyülés egyik szorgalmas látogatója és a közlekedési bizottság legszorgalmasabb tagja. 1894. óta sz. v.

biz. tag; a közlek. biz.-ban több életrevaló inditványt tett. L.: VIII., Népszinház-u. 27.

Grünfeld Miksa, likörgyáros, az Erzsébetvárosi Kör egyik régi oszlopos tagja szül. 1867-ben Szenicén. Keresk. akadémiát végzett, 1891-ben önállósitotta magát; gyára egyike az ország legelsö ilyen iparvállalatának; 1897 óta biz. tag. 1906 óta rendes tag; a közlek.- közokt.-ügyi az adókivetö bizottság tagja; a kereskedelmi kamara beltagja, az Erzsébetvárosi Kör választm. tagja. A közgyülés egyik legszorgalmasabb tagja és a kerület polgárságának önzetlen, fáradtságot nem ismerö szószólója. Számos jótékony, társadalmi és kulturális egyesület igazgatósági, választmányi és rendes tagja. Háztulajdonos és földbirtokos. L.: VII., István-ut 81.

Grünn János, p. ü. miniszteri tanácsos, az I. ker. társadalmi életében igen szép szerepe van. 1907 óta sz. v. biz. tag. A szabad Polgárok pártjának elökelö. népszerü tagja. L.: I., Pauler-utca 17.

Grünwald Mór okl. épitész és épitési vállalkozó, szül. Dunaszerdahelyen 1868-ban; 1906 óta vir. biz. tag. A háborus közjótékonyságból derekasan kiveszi részét. L.: II., Ostrom-u. 1.

Dr. Győry István ügyvéd, szül. Budapesten 1867-ben, szolgálaton kivüli százados hadbiró. 1910 óta sz. v. biz. tag. Jogügyi bizottságban müködik. Tanulmányutakat tett, Berlinben, Münchenben, Dresdában, stb. L.: IX., Üllöi-ut 29.

*

Hahóthy Sándor, ny. igazgató-tanár, szül. Kunóban 1850 augusztus 20-án, iskoláit Kecskeméten, Kolozsvárott végezte, Budapesten a bölcsészetet és az egyetemi hadtudományi tanfolyamot hallgatta. 21 év óta bizottsági tag, a közp. választm.-ban, a tanügyi, közjótékonysági, közlekedésügyi és fürdöi bizottságokban Elnöke az országos polg. iskolák tanár egyletének, a belvárosi Saskör érdemdús elnöke. L.: IV., Molnár-u. 15

Hainiss Géza dr., orvos, szül. Budapesten 1857-ben. egyetemi m. tanár közkórházi főorvos. 1897 óta sz. v. biz. tag. Kórházi bizottságban müködik. Orvosi tanulmányutakat tett Berlinben és Bécsben. A VIII. ker. Józsefvárosi kör elnöke. A VIII. ker. közjótékonysági egylet igazgatósági tagja. A VIII. ker. városi vöröskereszt egylet elnöke, a rokkantügyi és hadsegélyzö józsefvárosi bizottság társelnöke. Az orvosi kör és orvosclub igazgatósági tagja. A Ferenc József-rend lovagja, a hadiékitményes Vörös Kereszt tisztijelvényének és a II. oszt. Vörös Kereszt diszjelvénynek tulajdonosa. M. kir. udv. tanácsos, pestvármegye tb. főorvosa. L.: VIII., Föherceg Sándor-utca 27.

Hajdu Marcell dr., ügyvéd, született Turolukán, Nyitramegyében, 1881. december hó 23-án. Gimnáziumi tanulmányait Pápán és Budapesten végezte. Jogi tanulmányait a budapesti és heidelbergi egyetemeken folytatta. Doktori oklevelet a budapesti m. kir. tudományegyetemen szerzett; ügyvédi cenzurát pedig Marosvásárhelyt tett 1900-ban és azóta a Józsefvárosban folytatta ügyvédi praxisát. A közp. vál.-ban közlek. és szociálpol. biz.-ban müködik; 1906 óta sz. v. biz. tag. Neve különösen a magyar vivósport terén ismeretes; a Nemzeti Vivó-Club elnöke, a Magyar Athlétikai Szövetségnek pedig ügyésze. Kiváló érdemei vannak társadalmi téren és a józsefvárosi községi párt fényes győzelmében oroszlánrésze van, a Józefvárosi Kör gazdája. A „Fészek" ügyvezetö

Gyulai I. Főv. Almanach 1916-18. 50 l

dásait. Az amerikaiak támadásait is visszaverték a Maastól keletre levő magaslatokon. Az olasz harcztéren a Hétközség fensikján előretöréseket vertünk vissza. A Brenta és a Piave közt ismét meghiusultak az ellenség összes rohamai. A Fontana-Seccától délre olasz kézre jutott Sternkoppét ellentámadással visszahódítottuk. A Piave mentén a 27-ére virradó éjjel az ellenség nagy támadásra indult. A Valdabbiadene mellett a folyó balpartjára átkelt gyengébb osztagok nagyobb részét visszaszorítottuk. Digolino és Vidor közt elhárító tüzelésünk akadályozta meg az átkelést. Vidoron alul az ellenségnek sikerült kierőszakolni az átkelést. Csapataink ellentámadással szálltak vele szembe, este Moriago és Sermaglia falvak mellett folyt a harcz. A Montello északkeleti lábánál az átkelési kisérletek nem sikerültek. Pappadopoli szigetéről az angolok Teze és San Polo di Piaveig nyomultak előre. Két három betörési részt csapataink a szárnyakon eltorlaszoltak. A Piave mellett reggel óta új harczok vannak folyamatban. Szerbiában visszavonulásánk zavartalanul folytatódik.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Brüll Ignácz, dr., ügyvéd, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke, 70 éves korában, Budapesten. — Minaji Bornemissza László, Gömör és Kishont vm. volt alispánja, 79 éves korában, Rimaszombaton. — Grünwald Mór műépitész, a Grünwald Testvérek és Schiffer czég tagja, 49 éves korában, Budapesten. — Aisleitner Hugó, József királyi herczeg kisjenői uradalmának erdőtanácsosa, Budapesten. — Nagyidai Kossányi Róbert negyvennyolczas honvéd, nyug. főerdőmester, 85 éves korában, Liptóujváron. — Csontosi János, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Korvin-kodexek érdemes kutatója, Budapesten. — Horváth Miklós, Selmeczbánya polgármestere. — Schwarz Izidor, a Budapest-Lipótvárosi takarékpénztár vezérigazgatója, 55 éves korában, Budapesten. — Dr. Hajdu Béla, királyi közjegyző, autócsapatbeli százados, a katonai szolgálat alatt szerzett betegségben, 33 éves korában a pozsonyi helyőrségi kórházban. — Ifjabb Muslay Sándor, tartalékos hadnagy aranysarkantyus vitéz, Muslay Gyula, országgyűlési képviselő fia, 23 éves korában, Budapesten. — Dr. Doby Imre, kuriai biró, Budapesten. — Dr. Kövesdi Boér Farkas, népfelkelő főorvos, budapesti kir. tudományegyetemi tanársegéd, 28 éves korában, Budapesten. — Dr. Bölöni Barabás Ábel, főreáliskolai tanár, unitárius lelkész, egyházi tanácsos, az Arany János-Társaság tagja, 65 éves korában, Temesvárott. — Paál József, dráva-szabolcsi református lelkész, 67 éves korában, Drávaszabolcson. — Zsigmond Ilona, 22 éves korában, Szilágysomlyón. — Iglói Szontagh Álmos, állami felsőkereskedelmi és polgári iskolai igazgató, Alsókubinban. — Dr. Bán Ágoston, budapesti ügyvéd, a magyar jogtudomány egyik kiváló embere, 54 éves korában, Budapesten. — Berczeli György, az Első Magyar Általános Biztositó Társaságnak évtizedeken át volt jogtanácsosa, 79 éves korában, Budapesten. — Dr. Bartal Kornél, rendes tanár, 37 éves korában, Szegszárdon. — Bekeházi Beke Sándor, m. kir. pénzügyi titkár, 47 éves korában, Alsókubinban. — Orlitzky Frigyes János, szentbenedekrendi áldozópap, okl. főgimn. tanár, katonai lelkész, 33 éves korában, Komáromban.

Özvegy Oláh Mihályné, 71 éves korában, Aradon. — Dr. Elek Sándorné, 25 éves korában, Budapesten. — Hidegh Józsefné, született bártfai Szabó Ilona, Bodrogkereszturon.

Ne vásároljon pénzért beszélőgép hanglemezeket, mert használtak és töröttek helyett ráfizetés nélkül kaphat ujakat Wágner a «Hangszer-Király»-nál, (Budapest, József-körut 15). Kérjen a saját érdekében bővebb felvilágositást. Dalszöveges lemezmüsort és képes hangszerárjegyzéket kivánatra dijmentesen küld a Wágner czég.

SAKKJÁTÉK.

3125. számu feladvány Oppenoordt F.-től, Hága.

SÖTÉT.

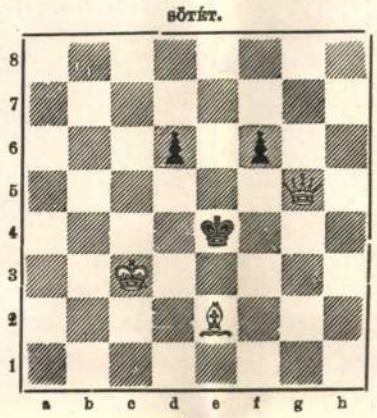

VILÁGOS.

Világos indul és a harmadik lépésre mattot ad.

A «VASÁRNAPI UJSÁG»

65-ik évfolyama.

A **«Vasárnapi Ujság»** a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap **évenként több mint 130 íven** s több mint másfél **ezer képpel,** *legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével* jelen meg.

Előfizetési föltételeink:

A «Vasárnapi Ujság» negyedévre 10 korona, félévre 20 korona, egész évre 40 korona.

Az előfizetések a **«Vasárnapi Ujság» kiadóhivatalába, Budapesten, Egyetem-utcza 4. szám küldendők.**

Szerkesztői üzenetek.

Sír a hold is. Zavaros kis vers, a hold-szimbolum nem jelképez semmit. A nyelve is költészet nélkül való.

Halottak napján. Hattyúdalom. Nem az a dal. Semmi biztatót nem találtunk verseiben, egészen a fűzfaversek módjára vannak irva.

Két Mária. Rutinnal van irva, de a képnek a melyet a két fiavesztett öreg asszonyról megrajzol, nincs semmi perspektivája.

Emlék. Ilyen dolgot erőteljesebben megirva lehetne csak elfogadhatni.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 33-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Magasan áll a fiastyuk az égen — Szólanak a kakasok a vidéken. Hajnalodik, hűvös csipős szél fúj, szél támad, — Hűvös szárnya legyingeti orczámat.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.**

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-utcza 11.

Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utcza 4.

FOGAK és teljes fogsorok szájpadlás nélkül, a gyökerek eltávolitása fölösleges — Specialista fog- és szájbetegségekben. —

FOG-tömések, arany fogkoronák és aranyhidak. tartós porcellán- és aranytömések. tiz évi jótállással.

FOG-huzás teljes érzéstelenitéssel; hasznavehetetlen, régi fogsorokat átalakitok Vidékiek egy nap alatt kielégittetnek — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDÜS JAKAB
fogorvos, egyetemi orvostudor,
Első Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest, VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

STOÓSZ GYÓGYFÜRDŐ
TÉLISZEZON: deczember—február.
Sanatoriális kezelés és ellátás. Sport. Saját tehenészet.
Prospektus a Menetjegyirodában (Vigadó-épület) Budapesten; a fürdőigazgatóságnál Stoószfürdőn.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett.
Rövid idő alatt dus hajat növeszt és megakadályozza a hajhullást, megóvja a korai őszülést és az ősz hajaknak eredeti szinét visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ára 15 és 20 K. BOTÁR Z. REGINA kozmetikai müintézete.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. I. em.
Arczápolás, arczgőzölés és villanymasszás egész nap.

Gabona-kézimalom
(Törv. védve.)

Eredeti gabona-kézimalom, erős tölgyfa, vagy vasburkolatban előtörővel és csigával, igen alkalmas minden gabonanemünek finom, v. dara őrlésére: egyszerü, de igen tartós kivitelü, kicserélhető őrlőtáblával, tömöritett anyagból és a legerősebb használatnál is majdnem elpusztithatlan. 4. sz. modell kézi forgatyuval kis üzem számára 160.— K. 5. sz. modell kézi lenditőkerékkel, nagyobb üzem számára 200.— K. 6. sz. modell lenditőkerékkel 240.— K. Tartalék-őrlőtáblák drbja 8.— kor., massziv állványok fából, vagy vasból fiókkal 80.— kor. külön.
Szétküldés ab Wien 20.— korona előleg beküldése ellenében, hátralek utánvéttel a vezérképviselet által
MAX BÖHNEL, WIEN, IV. Margaretenstrasse 27, Abt.
Ismételadóknak prospekusok dijtalanok.

EHRBAR

és minden más előkelőbb mestergyártmányu **zongorát, pianinót** legolcsóbban vehet a szolid kiszolgálásáról általánosan elismert
REMÉNYI MIHÁLY
czég zongora- és harmonium telepén,
Budapest, VII., Király-utcza 58. és 60.
Régi zongorák, pianinók vétele, becserélése, **javitása és hangolás.**
Megnyiltak a vasutak! * Lehet már zongorát vidékre szállitani.

Elsőrendű
hegyaljai szőlőoltványok és filoxeramentes
hazai magántermők
melyekből a **cs. és kir. udvari szőlők** részére is nagyobb mennyiség szállittatik, még kaphatók.
Kivánatra árjegyzéket küld. — Czim:
„NOVA" szőlőkezelőség, Arad, Szabadság-tér 10.

Lejátszott vagy törött hanglemezek
1·50 fillér darabonként megvétetnek
WÁGNER
«Hangszer-Király»
Budapest, VIII., József-körút 15.
Fiók: XI., Ráday-u. 18.
Telefon: József 35—92.

Pénzét vissza-fizetem, ha

tyukszem-szemölcs,
bőrkeményedéseit a Ria-balzsam három nap alatt fájdalom nélkül gyökerestül ki nem irtja. Ezrekre menő hála- és köszönőiratok. Ára jótálló levéllel 2.40 K üvegenkint, 3 üveg 5.50 K és 6 üveg 8.50 K.
KEMÉNY, Kassa I. Postafiók 12/123

Betegápolási czikkek
háború előtti elsőrendü minőségek, dús választékban: lázmérők, villamos testmelegitők, gyógyvillanykészülékek, cs. és kir. szab. sérvkötők, egyenestartók, haskötők, valamint az összes ortopädiai készülékek u. m. müllábak, mükezek, a technika legmodernebb elvei szerint kaphatók:
KELETI J. orvosi müszergyárban Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.

HAJHULLÁSNÁL

csakis a **világhirü** elsőrangu **gyorsan** és **biztosan** ható **«Haaroloid»** nyirfabalzsam hajpräparatumot használja. Orvosilag számtalanszor ajánlva, **ezerszeresen** kipróbálva. Nincs hajhullás, nincs fejkorpa, nincs viszketegség, nincs időelőtti megőszülés, a haj nem törik és nem hasad, hanem **dús, telt, selyempuha, fényes** lesz. A **«Haaroloid»** erősiti és élteti a hajbőrt és
ÚJ NÖVÉST
idéz elő. Ezren köszönik ennek a szernek gyönyörü hajukat! Ahol minden más szer hatástalannak bizonyult, ott a **«Haaroloid»** csodás hatást tudott felmutatni. Számtalan köszönő és elismerő levél rendelkezésre áll. Egy üveg használati utasitással, miként kell hajat ápolni K 7·—.
Nagy üveg K 12·50. Portóköltség külön. Diszkrét küldés (a tartalom megnevezése nélkül). Cim:
Parfumerie, «Zum Llydhof» Wien II/10. Praterstrasse 13

Fiatalos, üde arczbőrt
varázsol elő 10 nap alatt és eltávolit minden teinthibát, ugymint mitesszer, pattanás, sárgafolt, ráncz, orrvörösség, likacsos, hervadt, pettyhüdt bőrt, a **Dr. Kayserling**-féle szépitő-szer. A kura egyszerü, otthon végezhető, minden feltünés nélkül. Befejezése után az arczbőr ragyogó szépségben, gyermeki üdeségben és tisztaságban pompázik. 1 üveg 15·— K. Diszkrét szétküldés utánvéttel. — Gyár:
HIVARYON & Co. — Szétküldési hely: **GROSS ANTAL**
Budapest, VIII., József-körút 23. (Félemelet 1.)

Ujvári telefonál

Ujdonság! **Mesés felvétel!**

A világ legjobb hanglemeze!

Alig volt még magyar tréfás felvételnek olyan szenzációs sikere, mint ennek a hanglemeznek, melyet Ujvári Károly, a legkacagtatóbb, a legnépszerűbb budapesti komikus pompásan adott elő. Elejétől végig holtranevettető! Ez a hanglemez pénzért nem kapható, csupán 6 öreg, lejátszott lemezért.

WÁGNER

„HANGSZER-KIRÁLY"-nál,

Budapest, VIII., József-körút 15. (Telefon: József 35-92)

Fiók: IX., kerület, Ráday-utca 18. szám.

BESZÉLŐGÉPEK
200 koronától 1000 koronáig.

ÓVÁS!
Figyeljen a WÁGNER névre, hogy máshoz be ne tévedjen.

Dalszöveges
lemezjegyzék és árjegyzék
ingyen!

Lejátszott vagy törött hanglemezeket darabját 1·50 fillérért megvesszük!

Franklin-Társulat nyomdája, Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Grünwald Miksa

Grünwald testvé-
ser és Schiffer

Alpár Ignác
tervei szerint épi-
tették az alábbi
lásd valóját

ME. 1916. 9-10. sz

Könyvkereskedés

ORGALOM (A K. A. C. fotókiállításáról)

Grünwald Mór

épitész

szül. 1868. Dunaszerdahely

Bpesti műegy. okl. 1892.

Kismarty Lechner Jenő

Mózl

1955. nov. 23.

GRÜNWALD Mór építész [Dunaszerdahely 1868 - Bp., 1918.X.22.]

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 56,p. és ill.

MDK

Grünwald Mór

Vállalkozók Közlönye 1908. dec. 30. 8.1.

MDK

Grünwald Mór építész

Technikus városatyák. Épitő Ipar 19o9. nov.28.
448. l.

Grünwald Mór

építész

cród

Építő Ipar

1899. 43 sz.

(A Grünwald-ház)

abrukkal

fenti terve

Bpest, Kerepesi ut 30 sz

ardott

Elvey

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191____é

tésénél_____

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt _____, 191____

_____

tanu.

_____

tanu.

M D K

+Grünwald Mór épitész, épitén, + 1918. okt. 22. Bpest.

Épitő Ipar. Épitő Művészet /36.sz./ 1918. okt. 27.
287 l.

Grünwald Mór

okl. epitész és épitési vállalkozó

* 1868 Dunaszerda-
helyen. 1906 óta
vir. biz. tag Bpesten

Güthi 50. 1

~~Bronzkori tárgyak IX. 87.~~

Grünwald Mór

épitomester, kl. epitesp

(Grünwald testvérek és

Schiffer-cég) főv. biz. tag

l. Budapest.

Borotva-tartók, sümegvidéki

VI. 149

Grünwald Mór

építész

Szül. Dunaszerdahely 1868

Oklevelet nyert 1892

Műegyetem

Miklós

- tér 7.

Táv. cím. Tel. Üzleti órák. Folyószámla.

Levelünk jele: Kelet:

levelüket megkaptuk. Kivételesen
ni a 4%-os engedményt

MDK

Grünwald Mór, ép.
Szül. Dunaszerdahely, 1868-ban

Oklevél kelte: 1892
" száma: 806

A m.kir. József Müegyetemen okl.-t, absolut.- vagy okl. honositást nyert épitészek névjegyzéke. 1873-1928-ig.
ÉI-ÉM 17.1. 1931 jan. 15.

Grünwald Ödön

Grünwald Ödön kiállítása. Évről évre jelentkezik képeivel egy érdekes festő, Grünwald Ödön, aki a polgári életben egy kávéház főpincére, de aki a művészet terén megszerezte a napisajtó komoly elismerését és kritikai méltatását. Harmincnyolc kép szerepel a gyűjteményes kiállításon. Komoly, elmélyülő konzervativ festő. A régi lehetőségek keretét egyéni, festői mondanivalókkal tudja gazdagítani. Ez a legfőbb értéke.

Képzőművészet

1928. 6. sz.

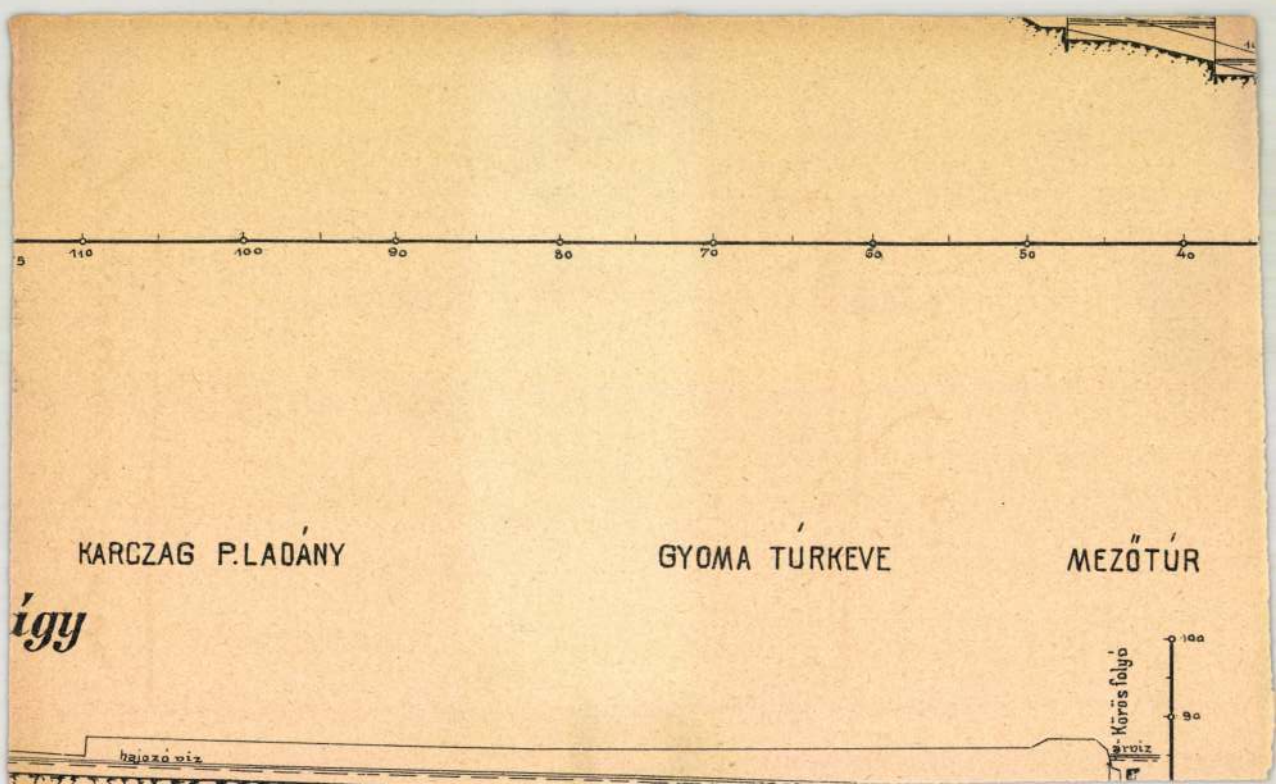
110
100
90
80
70
60
50
40
KARCZAG P.LADÁNY
GYOMA TÚRKEVE
MEZŐTÚR
így
100
90
Körös folyó
árvíz
hajozó víz

Grünwald Ödön

festő.

A bpesti Abbázia kávéház
főpincére 1925 decemberében
a Kovács kávéház első emeleti
különtermében hatvanhat
festmegétől kiállítást rendez,
mégek jobbára tájképek.
Két évvel ezelőtt is volt
kiállítása. Balatoni és bpesti
tájképei emlitésre méltók.

Pesti Hirlap 1925 nov. 28. sz.

Gyöngyösi Kandrakatom

Tafferner Béla: Kiü és
szinharmónia. Szept. 1885.

Grünwald Ödön

Nyság 1927 dec. 17

Grünwald Ödön festőművész és az Abbazia-kávéház vezető főpincére december 17-én nyitja meg gyüjteményes kiállitását az Abbazia fölötti első emelet különtermében.

szolgálatába, nagyobb és hazafiasabb elmélyülésre, céltudatosabb összefogásra, hogy a hazafias gondolkodás élő valósággá váljék. Ez egyesületek a jövő szociális feladataira, öntevékenységre készítik elő ifjúságunkat.

Meggyőződésünk szerint az ifjúság hivatásának nem szabad teljesen kimerülni abban, hogy egyedül és kizárólag tanulmányaival foglalkozzon, hanem lelkének másra is van szüksége. Az örökös tanulás, a folytonos tülekedés elfásulttá tenné lelkét, kedélyét, és észre sem venné, hogy elmúlik az ifjúság, elmaradt tőle a boldogság, valami hiányzik majd az életéből, amit nem akart észrevenni és amitől azután már elkésett... Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus. A fiatalságnak joga van a szórakozásra is, és a kemény munka után szüksége is van arra, a földi élet szépségeihez ez is hozzátartozik. De kerülje a közönséges, a testet, lelket megrontó, alantas mulatságokat, hedonisztikus dorbézolásokat; az ilyen könnyelmű, féktelen,

Grünwald Ödön

1920 jan. feb.

kiáll. Nemzeti szalonban

Virágos udvar, olaj.

800.—

Vallás és Közokt. minisztérium

V. 189

Grünwald Ödön

festő

1932. jan. 9-től.
kiáll. a Képzőmű-
vészeti Szalonban
III. csop. kiáll.

katalogus nincs,
csak meghívó

Könyvtár anyaga

ménytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Leny kép,		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Grünwald Ödön munkedvelő festő

Pesti Hirlap. 1925. nov. 28. 8

Grünwald Ödön kiphiállítása

Grünwald Ödön mühedvelo-festö

Pesti Hirlap. 1923. dec. 16. 9

két kiállítás

Grünwald Ödön képei, Kovács-Kávéház

Pesti Hirlap. 1925. nov. 28.

Grünwald Ödön képkiállítása

MDK

Grünwald Ödön

kiáll. A Képz. Szal.-ban

8 Órai Ujs. 1931, I. 18. lo o.
Kritika.

Budapest.

Lantos Magazin.1930.6.sz.472-475.l.

Grünwald Ödön a piktor-pincér.

Grünwald Ödön festőművész

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett.

NM.931.T.18.

Grünwald Ödön

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett.

Az Est 931. T. 18.

Grünwald Ödön festő

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett tájképeivel és kompozicióival.

Bölu. 931. T. 18.

Grünwald Ödön

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett képeivel.

Magyarország, 931. T. 18.

Grünwald Ödön

A Képzőművészeti Szalon csoportkiállításán szerepelt.

M.O.931.I.18.

Grünwald Ödön

Képzőművészet. 1931, 37. sz. 48 l.

gm. vas.

Hollókő ~~/Vargha/~~ 1
Szécsényi járás.

Története: A Kacsics-nem
az Illés ágból származó
Mikó és Jákó birtoka. A
irtak össze, 1720-ban pe
század elejétől a Forgác
bániája már 1342-ben meg
A Sárhegy északi
tövében a Szécsény-Pásztó
ségtől délre; dülőut vég
beépitésü település.

R.kat.templom. /Jourri Gr.
Jellege: Épült a XV. sza
Külseje: Közvetlenül a
ut szélén. Keletelt, ki
egyszerü épület. Vegyes
egészitve, pótolva. Kel

Grünwald Ödön

— A Képzőművészeti Szalon III. csoportkiállítása. *Grünwald* Ödön, *Barna* Pál, *Lordnt* Erzsébet, *Mészöly Munkás* Béla, *Perlusz* Gyula, S. *Szőnyi* Lajos festőművészek, e. *Geörcs* Lajos, s. *Schrotta* Frigyes, i. *Villám* Rózsa szobrászművészek és *Luttor* Ignác iparművész, mint a K. M. Sz. testület tagjai évadzáró III. csoportkiállítása január 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor nyilik meg. A kiállítás mindennap este 9 óráig lesz nyitva.

N.U.931.I.14.

N.U.931.I.16.

P.H.031.

Grünwald Ödön festő

** **Képzőművészeti Szalon.** Utolsó kiállitását rendezi ez az alkalmi müvészegyesület, mert helyiségét uj gazdájának kell átadnia. Az utolsó kiállitás valójában a két elözönek egyesitése, megtoldva egy uj festőnek anyagával. Az uj festő *Grünwald* Ödön. Tetszetős és izléses tájképeket fest. *(c. a.)*

Ujság 931 I 18

Ujság, 931.I.18.

Grünwald Ödön

— **Kiállítások.** A Képzőművészeti Szalon kiállítóinak sorába vasárnap *Grünwald Ödön* lépett be, aki az eddigi kiállítók munkái között is jóleső feltűnést kelt festményeivel. Adriai, balatoni tájak, pusztai hangulatok, csendéletek kellemesen színeslátású festője *Grünwald Ödön*, akinek munkáiból azt a szeretetet érzi az ember, amellyel a festő a természetet vászonra veti, ha technikailag még fejlődnie, mélyülnie is kellene. Grünwald Ödön kiállítása iránt érdeklődés nyilatkozik meg a közönség körében.

A Nemzeti Szalónnak *Páris Ila, Lőte Éva, Bokor Vilmos, Büky Béla, Halvax Gyula* és *László László* képzőművészek alkotásaiból álló LXIX. csoportkiállítását vasárnap délelőtt nyitotta meg *Kerlész K. Róbert* államtitkár, a művészeti ügyosztály főnöke, nagy közönség jelenlétében. Budapest székesfőváros törvényhatóságának képviseletében dr. *Liber Endre* tanácsnok jelent meg. A kiállítás iránti érdeklődés mindjárt a megnyitás napján jelentős művásárlásban is megnyilatkozott. A kiállítás naponként reggel 9-től délután 4 óráig van nyitva.

P.H.931.I.

Grünwald Ödön.

Képzőművészeti Szalonban rendezett kiállításon részvett.

PN. 931. T. 18.

Grünwald Ödön festő.

Képzőművészeti Szabadiskolában rendezett kiállításon részvett.

MH.931.T.18.

MDK

Éhen Gyula, Grünwald Ödön és Nádas Róbert

Szombathely várostól 60 munkáslakásra alkalma területet kértek, h. azon olcsó munkáslakásokat épithessenek.
A város épitöbizottsága a Füzes uton kivüli selyemréti dülöben jelölt ki területet, hó az épitkezést végrehajthassák.

Munkástelep, létesitése Szombathelyen.
Vállalkozók Közlönye. Bp. 1907. okt. 9. 8.1.

MDK

Grünwald Ödön festő

Grünwald Ödön, aki a polgári életben egy kávéház főpincére, évről-évre jelentkezik képeivel. 38 kép szerepel gyűjtm.kiáll.-an. A művészet terén megszerezte a napisajtó komoly elismerését és kritikai méltatását.

Cikk: Grünwald Ödön kiállitása.

Képzőművészet 1927. 6.sz. 24.l.

M.D.K.

Grünwald Ödön

"A főur, mint festőművész" cimmel rövid beszámoló közli, hogy az Abbázia-kávéház főpincére a Kovács-kávéház elsőemeleti helyiségében gyüjteményes kiállitást rendez.
A lap közli fényképét.

Szinházi Élet. Bp. 1923. dec. 29.-1924. január 5. XIII. évf. 53. sz. 7. l.

I 124

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Grünewald Paul

Foglalkozás: puszaagyzészítő (Bixenschiffter)

Szárm. hely: Gimsz (Kőszeg)

Hitfelekezet: _____ Csal. állapot: _____

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1687

A polgárjogért fizetett összeg forintban: _____

GRUNWALSKY FERENC
MAGYAR NEMZET:

2000. március 14., kedd

Fények és színek

Magyar kulturális napok Pozsonyban

(Munkatársunktól) Szlovákia fővárosába utazott egynapos hivatalos látogatásra hétfőn *Rockenbauer* Zoltán, a nemzeti kulturális örökség minisztere, hogy szlovák kollégájával, Milan *Knazkóval* megnyissa a pozsonyi magyar kulturális napokat.

A Magyar Köztársaság Pozsonyi Kulturális Intézete által szervezett ötnapos rendezvénysorozat a Fények és színek című két párhuzamos kiállítással kezdődik. Az egyik a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteménye, mely kapcsolódik a nagybányai művésztelephez. A másik tárlat a nagybányai iskola szlovák képzőművészetre tett hatását mutatja be. Emellett bemutatkoznak a kortárs magyar képzőművészek a Derkovits Gyula-ösztöndíjasok munkáiból rendezett kiállításon, valamint az érdeklődők megtekinthetik *Grunwalsky* Ferenc Test-Tér és *Kovács* Zita Fényzuhany című fotókiállítását is. Március 14-től öt napon keresztül tíz magyar filmet mutatnak be a 30. magyar filmszemle anyagából. Március 15-én a Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara lép fel. Három magyar író – *Darvasi* László, *Parti Nagy* Lajos és *Závada* Pál – lesz a vendége a csütörtöki irodalmi társalgónak, ahol *Szilasi* László irodalomtörténész a '90-es évek magyar prózáját mutatja be. Ugyanezen a napon a táncművészet rajongói *Ladányi* Andrea és társulata előadásában láthatják az Éjféli maraton című táncdrámát. Pénteken a Hegedős együttes ad népzenei koncertet a Honvéd együttes táncosainak közreműködésével. A szlovák kulturális minisztérium 2001-ben rendez a mostani, pozsonyihoz hasonló eseménysorozatot Budapesten.

ég

hogy ha a drogfogyasztás
eljesen megszűnnek-e ezek
gy maradandó károsodás-
adnak.
nem minden. Most tűnt fel
szabadságtabletta új, még
ebb, radikálisabb változata,
az a pszichoaktív szer, a
GHB, melyet „a nemi
erőszak drogjának" ne-
veztek el. Emlegetik „fo-
lyékony Extasy" és
„Fantasy" néven is. „Hip-
notizáló" hatása alatt az
áldozatok úgy írhatnak
alá csekkeket, használhat-
ják a bankkártyájukat
vagy vehetnek részt sze-
xuális aktusokban, hogy a
külső szemlélő azt hiheti,
öntudatuknál vannak, és
saját akaratukból cselek-
szenek. A GHB-ről hiva-
alos jelentést készített

hogy érintetlennek tűnnek, mikor felbontják őket..." Lagier szerint az új szer elleni védekezésként a lehető legszélesebb körben figyelmeztetni kell a veszélyeztetett csoportokat, továbbá fel kell hívni a rendőrség figyelmét a szintetikus drogok veszélyeire. Erre törekszenek Olaszországban is, ahol például Riminiben és Firenzében széles körű kampány indult. Hatmillió példányban osztottak szét figyelmeztető röplapokat a fiatalok között. A szórakozóhelyeken feliratok jelentek meg: „A kábítószer ostobaság!" vagy: „Legyetek boldogok Extasy nélkül!"

Sajnos Magyarországon úgy terjedtek el a szintetikus drogok a 15 és 30 év közötti korosztály tagjai körében, hogy az ellenük való védekezés még mindig gyermekcipőben jár. Megkezdődött ugyan az ellenpropaganda, de az adatok egyre riasztóbbak. A DADA-program keretében a rendőrök az iskolákban igyekeznek felvilágosítani a fiatalokat, s történtek energikus lépések a terjesztői hálózatok felszámolására is. A nyomozók és az őket biztosító egyenruhások időről időre lecsapnak a „hallucinogén" technozenétől hangos diszkókra, s ilyenkor a táncparkett meg a mellékhelyiségek gyakran tele vannak a vendégek által eldobált tablettákkal.

A drogdílerek nálunk is lépés-

A karácsonyi postaforgalom

A postavezérigazgatóság közli, hogy a karácsonyi postaforgalom zavartalan lebonyolítása céljából

1. december hó 19-én, vasárnap Budapesten az 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9., 10., 53., 61., 62., 72., 78., 82., 90., 112., és a 114. sz. postahivatalok 8—11 óráig köznapi teljes felvevő és pénztári szolgálatot tartanak;

2. december hó 23-án és 24-én az ország összes postahivatalainál a Budapestre szóló csomagfelvétel szünetel. A közhatóságok és hivatalok által feladottak, valamint azok címére szólók, végül a gyógyszertartalmú csomagok nem esnek e korlátozások alá. (MTI)

A posta nem vesz fel szállításra karácsonyfát

A postavezérigazgatóság közli, hogy a rendkívüli szállítási viszonyokra tekintettel, a postahivatalok karácsonyfát, további intézkedésig, postai szállításra nem vesznek fel. (MTI)

Finn egyetemi tanár emlékbeszéde Szinnyey Józsefről

HELSINKI, december 11. (Magyar Távirati Iroda)

A finn tudományos akadémia pénteki esti ülésén Toivonen Y. H. egyetemi tanár emlékbeszédet mondott Szinnyey Józsefről. Megállapította, hogy a magyar nyelvész tudományos munkásságának nagyrészét a finn-magyar kapcsolatok kiépítésének szentelte és ezzel nemcsak tudományos körökben, hanem a két testvérország lakosságának széles köreiben is örökre ismertté tette nevét.

Romániában megilliolják a kender- és lenhulladékok kivitelét

BUKAREST, december 11. (Magyar Távirati Iroda)

Megtiltották a kenderből és lenből készült hulladékok és rongyok kivitelét.

Egyesületet alakítanak a Magyarországon végzett bolgár öregdiákok

Szófia, dec. 11. (MTI)

A szófiai magyar egyletben december 9-én a Magyarországon végzett bolgár öregdiákok találkozót rendeztek. A bolgár öregdiákok, akik ma majdnem kivétel nélkül magasállású bolgár közéleti személyiségek, dr. Fehér Géza egyetemi tanár kezdeményezésére jöttek össze és elhatározták, hogy a Magyarországon végzett bolgár öregdiákok köréből egyesületet alakítanak. Az első alakuló gyűléssel egybekötött vacsorán mintegy 50 preminens bolgár közéleti személyiség jelent meg, de már az első napon további 70 személy kérte felvételét az alakulásban lévő bolgár-magyar öregdiák szövetségbe.

POLITIKA-ISTEN RABSÁGÁBAN

Makkai János legújabb könyve

— *Az emberiség nagy tömegeit minden időben önnön hiedelmei kormányozzák,* — ezzel a mondattal kezdi *Makkai* János új könyvét. A „hiedelem" szó egészen új tartalmat és értelmet kap a könyv további folyamán. Magában foglal Makkai János fejtegetései szerint *nagymennyiségű hitet, vallási, politikai, esetleg szűkebb korlátok között megmaradó civilizációs hitet és annak egész hatalmas energiáját,* ehhez járul még némi gondolati tartalom, amely azonban mindig csak alárendelt szerepet játszhat a hit őserejével szemben. Az emberiség sorsát, az életet és a halált, nagy tömegmozgalmak megindulását, kifejlődését és elmúlását *nem a tudomány, nem az ész irányítja, hanem az emberiség nagy hiedelmei.* Lényegükben, érvényesülésükben, hatásaikban ezek a hiedelmek egyformán érvényesülnek, akár vallási, akár pedig politikai jellegűek. Ennek az alaptételnek részletes kifejtése, a világtörténelem nagy eseményeire való alkalmazása tölti ki *Makkai* János könyvének kereteit.

*

A hit ösztönszerűen él az emberben, — nincs olyan ember a világon, aki „hitetlen" volna, aki ne hinne valamiben, vagy valaminek az ellenkezőjében. A hit szüli a vallást, a fejlődés későbbi időpontjában a hit tartja fenn a politikai rendszereket és végső fokon *a hit teremt meg mindent a szellem világában.* Amikor a hit ősérzelme valamilyen eszmével párosul, vagy amikor a nagytömegekben élő hit megkövetel, megteremt a maga számára valamilyen eszmét: *megszületik a hiedelem, a tömegember szellemi teljesítményeinek legnagyobbika.* Ilyenkor egy hatalmas és minden emberben meglevő erő magával ragadja az eszmét és hatványozott mértékben terjeszti tovább, úgy, ahogy az magától terjedni sohasem volna képes. *Az idea lehet téves,* sőt úgyszólván minden esetben az, *a hit maga viszont igaz és életteljes, mindaddig, amíg valóban fennáll,* mert a hit az emberi lélek és az élet legősibb, legdeterminánsabb tartalma. Az idea mindig olyan ígéreteket tartalmaz a hívő számára, amelyek nem teljesíthetők, be nem válthatók, mert ellentétben állnak az emberi élet körülményeivel, a lélektani és természeti adottságokkal. *Az idea éppen ezért csalódást hoz,* idővel veszít erejéből és vagy átalakul, vagy átadja helyét újabb ideáknak, — *a hit azonban megmarad,* mert a hit ősi energia, magának az életenergiának integráns alkotórésze.

Ez a folyamat különböző módosulásokkal újra és újra lejátszódik a világtörténelemben, ezt a szempontot alkalmazza *Makkai* János nagy vallási mozgalma megindulásának, diadalrajutásának és hanyatlásának magyarázatára, forradalmak és háborúk valóságos belső lényegének felkutatására. Amit ennek a munkának során elmond, amit tételenként felállít és bizonyít: *lenyűgözően nagyszabású gondolat. Makkai* János könyve *kísérletet jelent a világtörténelem eseményeinek új csoportosítására,* az ember minden harcának új leírására és magyarázatára. Érvelésének támogatására hatalmas történelmi, társadalomtudományi és természettudományi anyagot használ fel, legfőképpen, vagy legszembetűnőbben azonban *a tömeglélektan újkeletű tudományának ismeretanyagát veti a mérleg serpenyőjébe.* Ennek a kísérletnek jelentősége messze felülemelkedik mindazon, amit *Makkai* János eddigi könyveiben produkált, de általában *feljut a politikai irodalom legmagasabb régióiba*

*

Ami a könyv megírását illeti: Makkai János *fokozatosan új műfajt, vagy inkább kifejezési formát teremt a maga számára könyveiben.* Súlyos és meglehetősen elvont tudományos problémákkal foglalkozva, *teljesen távol tudja tartani magától a tudományos szárazságot és a kifejezés bonyolultságát.* Szerkezete egyszerű, előadóhangja tiszta, világos és közvetlen. Ez nem jelent egyet azzal, hogy *munkája a népszerű tudományos írás fogalomkörébe volna bevonható.* Teljesen és minden vonatkozásában tudományos színvonalon marad, de megközelíthető minden átlagosan felkészült olvasó számára. Ezentúl: *csodálatraméltó az a bátorság és célludatosság, amellyel egyenesen belevág az emberi sors problémáinak legsűrűbbjébe,* kijelöl a maga számára egyetlen utat a legveszedelmesebb útvesztőn át és *következetesen, elhatározottan végig is járja ezt az utat.* Az olvasó hamarosan meggyőződik arról, hogy *ehhez az energikus előretöréshez joga és ereje is van.* Felkészültsége impozáns, az elmélyedésre való hajlama, az egyes részletek kifejtésére szükséges anyag összehordásához való teljesítőképessége majdnem határtalan. *Az a szellemi épület, amelyet felépít, erőteljes, masszív, jól megalapozott.* Kritikája éles és könyörtelen, *nem ismeri a szentimentalizmust,* a kíméletet olyan illúziókkal szemben, amelyeket üresnek lát, megalkuvásra sehol sem hajlandó, kivéve talán az egész könyvet lezáró egyetlen és utolsó mondatot. A legélesebb, legrikítóbb színekben mutatja be, hogyan téveszti meg az emberiség önmagát újra és újra és hogyan követeli meg minden történelmi jelentőségű mozgalom vezetőitől is, hogy megtévesszék. Ezzel megjelöli az emberi sors alakulásának útját a multból a jelenen át a jövő felé.

*

Mindez természetesen nem jelenti azt, hogy azok az elgondolások, amelyek a *„Politika-isten rabságában"* kereteit kitöltik, vitathatatlanok, vagy legalább megcáfolhatatlanok, — ilyen végérvényes emberi igazságok nincsenek és nem is lesznek soha. Csupán annyi bizonyos, hogy *ez a könyv gondolatok és gondolattársulások hosszú-hosszú sorát fogja megindítani,* annak történelemfilozófiai tartalmáról a távoli jövőbe fog kinyúlni a vita. *Sok komoly gondolkozó fog hozzászólni ahhoz, amit Makkai János most előad,* annak egyrészét meg fogják cáfolni, másrészét meg fogják erősíteni, abból most még előre nem látható rész fog megmaradni további szellemi tevékenység alapanyagául. Ennél többet egyetlen politikai gondolkozó sem várhat művétől, — Makkai János bizonyosan nem is vár többet. És ez egyet jelent azzal, hogy *a „Politika-isten rabságában" jelentékeny mű,* amely egyelőre meg nem határozható körben hatással lesz az emberi szellem fejlődésére, talán a közgondolkozás alakulására is.

A mű jelentőségének elismerése *azt sem jelenti, hogy azzal szemben nem hozhatók fel kifogások már most,* a megjelenés utáni első napokban, az egész gondolati tartalom sokoldalú megvitatása és mérlegelése előtt. Elsősorban talán egy megjegyzés kívánkozik ide. *Makkai János ismételten és következetesen emberi fejlődésről beszél, anélkül, hogy szabatosan meghatározná, mit ért tulajdonképpen fejlődés alatt, amikor alaptételeiből az következik, hogy az ember, mint tömegmegmozdulások alanya és tényezője, nem fejlődik, hanem lényegileg mindig újra és újra azokon a folyamatokon megy át.* Azután: a könyv legrövidebb és legkevésbé sikerült fejezete az, amely korunkkal és jövendőnkkel foglalkozik, tehát az egész történelemfilozófiai elgondolás alapján az emberiség, helyesebben a fehér emberiség politikai jövőjére próbál következtetni.

Makkai János pesszimista történelemfilozófus, sok tekintetben pesszimistább Oswald Spenglernél is. Lényegbevágó az a megállapítása, hogy *az emberiség minden nagy hiedelem kialakulásának korszakában megváltást, boldogságot remél,* azért hoz áldozatokat, azért tesz hatalmas erőfeszítéseket, a megváltás, *a boldogság azonban chimera és soha be nem következhet,* ahelyett csak új küzdelmek jönnek.

— *Az új koreszmével mindig azt hisszük, hogy értelmünk megvilágosodott és a sötétségből a napfényre jutottunk* — írja a könyv második fejezetének végén. — *Kevesen veszik észre, hogy állandóan az örök sötétségben kell kóborolnunk...*

*

Az utolsó, tizenöt-tizenhat oldalas fejezetben annak megállapítását találjuk, hogy *mai világunk — a politikai fanatizmus világa.* Az egész emberiséget túltelítették politikával és ennek természetesen meglesz a visszahatása. — *Egyetlen politikai rendszernek kell eluralkodnia a földön, akkor bekövetkezik a megnyugvás a mai túlfeszített izgalmak helyén.* Ekkor eljön az új aranykor, a fehér fajta civilizációjának az aranykora, amely fölött egy új civilizációs hiedelem fogja az irányító hatalmat gyakorolni. A fehér fajta világuralma még nem ért véget, hanem további évszázadokra fog kiterjedni. *A jövendőt a mai életállapotnál jobbnak, emberi méltóságérzetünknek megfelelőbbnek kell látnunk és remélnünk.* Ezt harsonázza bennünk a hit, amely az élettel egyenlő, — ezek a könyv utolsó mondatai.

Ez a befejezés olyanformán hangzik, mint *„Az ember tragédiája"* végén a buzdító szózat: *Ember küzdj és bízva bízzál!* Egy minden ízében pesszimista mű *néhány buzdító szóval zárul,* de egész tartalmában és anyagában nem támasztja alá ezt a buzdítást, nem ad alapot és tápot a jobb jövőben való hithez, nem ad lelki energiát a bizalomhoz. Ez a rész, a konzekvenciák levonása, az egész gondolatrendszernek a jövő irányában való kiépítése egyébként sem fér bele ennek a műnek kereteibe. *Ez egy eljövendő második könyv feladata,* ez a mostani könyv pedig kapcsolatban fog állni sok más könyvvel, amelyeket mások fognak megírni, összeegyeztetve vagy szembeállítva *Makkai* János történelemszemléletével más felfogásokat. És Makkai János könyvének nagy jelentősége éppen ebben van, ezért tekinthetjük ezt a könyvet egész politikai irodalmunk *egyedülálló és rendkívüli értékének.*

THURY LAJOS

A bolgár képviselőház egyheti szünetet tart

SZÓFIA, december 11. (Német Távirati Iroda.)

Péntektől kezdve a bolgár képviselőház egyheti szabadságra megy, az egyheti szünet letelte után a képviselőház elsősorban az új állami költségvetéssel foglalkozik. (MTI)

HIREK

A háború időtartama pénteken túllépte az első világháború idejét

Helsinki, dec. 11. (MTI)
A Svenska Pressen londoni keltezéssel a következőket írja:

A második világháború most már kétségtelenül időtartamát tekintve is, felülmúlta az első világháborút. A mérföldkő a pénteki nap volt, amelyen már a meghosszabbodásba léptünk. Az angol sajtó nem tud válaszolni arra, hogy ez az új időszak meddig tart.

— **Szolnoki írók Budapesten** A szolnoki Versegi Ferenc Irodalmi Kör pénteken este mutatkozott be a főváros közönségének a Tudományos Akadémián. A vendég írókat és művészeket Novágh Gyula tanügyi főtanácsos üdvözölte és hangsúlyozta, hogy a szolnokiak bemutatkozása a főváros irodalompártoló közönsége előtt örvendetes jelenség már csak azért is, mert Szolnokot tizenkétszer pusztította el a történelem során az ellenség s ennek a városnak nem volt alkalma az irodalom és a kultúra megfelelő pártolására. A szolnokiak nevében dr. Szabó Ferenc polgármester mondott köszönetet a vendégszeretetért, majd ismertette Szolnok város történetét. Az irodalmi-est további során K. Tóth Lenke, Kemény László, Ignácz Rózsa, Gyomay György, Kiss Gábor és Molnár Imre adott elő költeményeket, illetve elbeszéléseket.

— **Néhai Bárczy István főpolgármester és néhai Melzer István könyvgyüjteményei az Árverési Csarnokban.** A Postatakarékpénztár Árverési Csarnoka Lónyay-utcai palotájában megnyílt a karácsonyi nagy aukció-kiállítás, melyen néhai Schmidt Miksa kiscelli kastélyából származó műtárgyak is szerepelnek a gazdag és változatos anyagban. A négynapos kiállítás után néhai dr. Bárczy István főpolgármesternek és néha dr. Melzer István könyvgyüjteményeinek, továbbá más magángyüjteményekből származó könyvritkaságoknak, régi okleveleknek és egy metszetgyüjteménynek kiállítása nyílik meg. A gazdag anyagról, melynek árverése december 18-án kezdődik, részletes katalógus jelent meg.

— **BEKÜLDÖTT HIREK. Vasárnap délben 12 órakor nyílik meg a Sajtókamara székházában** Polony Elemér festőművész képkiállítása. A kiállítás háziasszonyai: Dayka Margit, Kiss Manyi és Muráti Lili. — **Vasárnap a 13. számú Ezermester cserkészcsapat** teljesít őrszolgálatot az Ereklyés Országzászlónál. — **A Nemzeti Munkaközpont művelődési osztálya** december 23-án este 6 órakor a Zeneakadémia nagytermében „Magyar munkáskarácsony" címmel műsoros estet rendez. — **A Magyar Földrajzi Társaság** december 13-án, hétfőn este 6 órakor az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinóegyesület dísztermében Stein Aurél emlékestet tart. Előadó: dr. Cholnoky Jenő. — **A Szent István Akadémia** vasárnap délelőtt 11 órakor a Szent István Társulat dísztermében tartja ünnepi ülését. — **A Magyar Vegetáriánus Egyesületben** hétfőn este 6 órakor dr. Halász Henrik főorvos tart előadást. — **A Magyarországi Kárpát Egyesület** hetvenéves fennállását ünneplő díszközgyülése vasárnap délelőtt 11 óra 30 perckor lesz az Alkotmány-utca 6. szám alatt.

LENGYELNADRÁG

Irta: Fekete István

Abban az időben még így hívták a térdnadrágot, mely azonban nem harisnyában, hanem csizmában folytatódott.

Mindezt azonban csak később tudtam meg. Ugy kezdődött a dolog, hogy nadrágomat javíthatatlanul elszakítottam. Ez már, nem tudom, hányadik nadrág volt, azért a családi tanács — nagyanyám és édesanyám — elhatározta, hogy tekintettel a nagy fogyasztásra, nadrágszükségletemet házilag pótolják.

A végső lökést ehhez egyik divatlap adta meg, melynek szabásmintája nyomán — állítólag — rendkívül „nett" gyermekeknek való „lengyel-nadrágocskák" voltak készíthetők.

Ezen a sárga, hártyapapírhoz hasonló tervrajzon különféle szaggatott és eredményvonalak voltak láthatók, melyeken egy mérnök se ismerte volna ki magát, de nagyanyám szerint rendkívül egyszerű volt minden és csak mértéket kellett venni. A mértékvétel ünnepélyes formák között meg is történt, aztán már nem is volt más hátra, mint apám egy letett nadrágjának feldarabolása.

Ez a nadrág olyan öreg volt, mint jó magam, mert amióta eszem tudtam, mindig megvolt, de nagyanyám szerint még mindig olyan volt, mint a vas, mert Árpád csak angol szövetből dolgoztatott, Árpád mindig sokat adott magára.

A nadrág szétszabásánál különben úgy álltak, mint orvosok a boncoló-asztal fölött. A beteg nem hal meg, csak új formát kap . . .

Később az öreg varrógép beregni kezdett és kibontakoztak új nadrágom egyelőre homályos körvonalai.

— Mindenki megfordul az után a gyerek után — mondta nagyanyám nem kis büszkeséggel és bevallom, ez a jóslás szóról-szóra be is teljesedett . . .

Ne vágjunk azonban az események elé.

Egy havas, szép reggelen az új nadrág, a „lengyel-nadrág" ott feküdt a széken ágyam előtt, hanyagul, szinte fitymálva megfiatalodot formájában, a világot.

— Nem kell ezt próbálni — mondta nagyanyám munka közben —, mert olyan lesz ez, „mintha ráöntötték volna".

Izgatottan húztam fel a nadrágot. Térd alatt összekapcsoltam és álltam. Álltam. Ugy éreztem magam, mintha a nadrág nem lett volna befejezve, mintha én az emeleten lettem volna, a nadrág pedig a földszinten és mintha jó anyám nagyanyámra szemrehányó pillantást vetett volna.

„Nett!" — mondta nagyanyám, a divatlap hatása alatt —, csak a nadrágtartóval fel kell egy kicsit húzatni. És igy csizma nélkül nem is mutat igazán . . . Lengyel-nadrág csizma nélkül . . .

Csizmát húztam, nadrágtartómat megfeszítettem, de a nadrág lötyögős maradt és nem voltam sehogyse otthon benne.

— Nagy! — mondtam szomorúan, de titokban már szerettem volna levetni.

— Ez? Fiam, nem értesz hozzá!

— Bő! — keseredtem el.

— Bő? Ez bő? Hozzátok ki az albumot. Láttál te már lengyel-nadrágot? Nagyapád mindig ebbent járt.

Kihozták a családi albumot. A fényképek között ott volt megboldogult nagyapám képmása lengyel-nadrágban és olyan ráncos csizmában, hogy a nadrág ráncai a csizma ráncaival ölelkeztek össze.

— Idenézz!!

Néztem. Néztem a képre, aztán magamra és tényleg valami hasonlóságot fedeztem fel. bár nagyapám hatalmas szakállt, bajuszt viselt és jobbkezével nyirfakorlátba támaszkodott . . .

Ez ellen már nem szólhattam semmit, mert nagyapám említésére már könnybe borultak a szemek és ha most én azt mondom, hogy az egészben csak az öreg úr férfias szép arca és a nyirfakorlát tetszik, hát összedűl a világ.

Elindultam az iskolába. Az utcán megfordultak utánam az emberek . . . s amikor beléptem az osztályba, egyszerre csend lett.

Egyesek felálltak a padban, mások féloldalra hajtották fejüket, mint amikor valami nagyon furcsa dolgot látnak, aztán az egész iskolát majd szétvetette a nevetés.

Szerettem volna kiáltani, hogy ez lengyel-nadrág, hogy a nagyapám is . . . de csak helyemre támolyogtam és még ma is csodálom, hogy nem süllyedtem el.

*

Mindez ma jutott eszembe, hogy fiam lengyel-nadrágot kapott. Pont olyan ocsmány, bugyogyos volt, mint az enyém valamikor. Végignézett magán, a szeme felcsillant és azt mondta:

— Szép!

Változnak az idők.

— **Kolozsmegyében elszaporodtak a farkasok.** Kolozs vármegye egyes községei körül a kisebb erdőkben igen elszaporodtak a farkasok. Kolozsborsa községben egy falka tizenhét darab juhot tépett szét, Kide községben pedig szintén nagy pusztítást vittek végbe a juhok között. A községek lakói vasvillával verték szét a garázdálkodó állatokat.

— **Agyanütötte a kidöntött fa.** A baranyamegyei Sósvertike község erdejében faírtás közben egy hatalmas szálfa Károlyi Mihály napszámosra zuhant, aki súlyos sérüléseibe a helyszínen belehalt.

— **Földtömeg zúdult a személyvonatra.** A Kolozsvár felé haladó személyvonatra Nagyilonda mellett földcsuszamlás következtében nagyobb tömeg föld zuhant. A szerencsétlenség nem okozott súlyosabb sérülést az utasok között, a mozdonyt azonban kivetette a sínekből. A vonat hétórás késéssel érkezett be Kolozsvárra. A pályatestet ismét üzemképessé tették.

— **Súlyos szerencsétlenség egy Szív-utcai cipőüzemben.** A Szív-utca 4. szám alatti cipőüzemben, amely Donyádi Mihály tulajdona, súlyos szerencsétlenség történt. Poczok Endre cipészsegéd egy szeszlámpát akart meggyujtani, a lámpa felrobbant és Poczok Endre ruháját meggyujtotta. A cipészsegéd segítségére sietett Donyádi Mihály és a felesége is s így sikerült a lángokat eloltani. A mentők a Donyádi-házaspárt elsősegélyben részesítették, Poczok Endrét pedig haldokolva szállították a Magdolna-kórházba.

— **Halálragázolt az iparvasút egy öreg cigányt.** Benge baranyamegyei község határában az iparvasút elütötte Rádó János 80 éves süket cigányt, aki olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy a szerencsétlenségért terhben meghalt. A nyomozás megindult annak megállapítására, hogy a szerencsételnségért terhel-e valakit felelősség.

— **Rovásírás és gyorsírás.** Téglás Géza, a Gyakorló Gyorsírók Társaságának elnöke „A magyar rovásírás és a gyorsírás összefüggése" címen érdekes előadást tartott Forrainé Kovács Mária gyorsíróiskolájának XIII., Apály-utca 2/e alatt megnyílt új helyiségében. Előadásában rámutatott az ősi s a legmodernebb írásrendszer kapcsolatára. Forrai Sándor annak szükségét hangoztatta, hogy a rovásírást, az ősi magyar kultúra fontos bizonyítékát, a középiskolákban is tanítsák. Végül dr. Téglás Gézáné Az Irás című gyorsírási lap pályázatain nyert nagyszámú jutalmat osztotta ki buzdító beszéd kíséretében.

— **Az Iparművészeti Társulat és az Iparművészek Egyesülete ünnepi ülése.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat és a Magyar **Iparművészek Országos Egyesülete** ünnepi ülést tartottak, amelyen megjelent báró Wlassics Gyula államtitkár, Tóbiás Kornél dr. miniszteri osztálytanácsos, a főváros nevében Péczely Béla dr. főjegyző, továbbá vitéz Hász Aladár miniszteri osztályfőnök, Gyulay Ákos miniszteri osztályfőnök, Tihamér Lajos dr. miniszteri tanácsos és még sokan mások a társadalmi és közélet elökelőségei közül. Szablya János ügyvezető-elnök megnyitójában köszöntötte a társulat újonnan megválasztott tiszteleti tagjait, majd Richter Aladár bejelentette, hogy az illetékes hatóságok kitüntetéseket adományoztak a társulat kiváló művészeinek és mûpártolóinak. A kitüntetéseket báró Wlassics Gyula államtitkár és Tóbiás Kornél dr. adta át a kitüntetetteknek.

— **Országos iparosnagygyűlés lesz december 15-én.** A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége december 15-én, szerdán este hat órakor a Horthy Miklós Nemzeti Sportcsarnokban országos iparosnagygyülést rendez. A nagygyülésen a kormány tagjai közül is többen megjelennek. Az iparosnagygyülés iránt igen élénk érdeklődés nyilvánul meg.

— ELJEGYZÉS. Zamoróczi *Zamoróczy* Éva és dr. *Harnisch* Tibor jegyesek.

— **Két villamosgázolás.** Pénteken este Dömösi Sándor, az egyik 25-ös villamos vezetője a Fiumei-út 10. számú ház előtt észrevette, hogy a síneken egy eszméletlen férfi fekszik. Megállította a kocsit, szólt a rendőrnek és értesítették a mentőket. A mentők a férfit, akinek zsebében Hajdu József 32 éves gyárimunkás névre szóló iratokat találtak és akit minden valószínüség szerint az előző villamos ütött el, a Rókus-kórházba szállították. — A Váci-út és a Zápolya-utca kereszteződésénél egy 55-ös villamos vezetője vett észre a síneken eszméletlen férfit. A mentők a fit, akinél semmiféle személyazonossági iratot nem találtak, a Rókus-kórházba vitték.

— **Hősi halott.** Ifj. Farkas József m. kir. főhadnagy a szovjetfronton szerzett sebesülése következtében meghalt. A pécsi származású hős honvédtisztet Budapesten temették el katonai gyászpompával. Hozzátartozói lelkiüdvéért pénteken mutattak be gyászmisét Pécsett az Ágoston-téri templomban.

— **A Magyar Nemzeti Diákszövetség új tanárelnökének üdvözlése.** Az egyetemi és főiskolai ifjúság kiküldöttei ünnepi ülésen üdvözölték dr. Fülei Szánthó Endre egyetemi tanár, miniszteri osztályfőnököt, a Diákszövetség új tanárelnökét. Dr. Rajczy Imre vezértitkár üdvözlőbeszédében hangoztatta, hogy az egész magyar ifjúság egyhangú bizalommal tekint működése elé. Dr. Fülei Szánthó Endre válaszbeszédében köszönetet mondott Szinyei Merse Jenő kultuszminiszternek kinevezéséért, majd megköszönte az egyetemi ifjúságnak ragaszkodását és bizalmát. Hangsúlyozta, hogy céljának tekinti a magyar ifjúság nemzeti szellemben való nevelését és irányítását.

— **Elragadták az országúton a megvadult lovak, haldokolva került kórházba.** A kispesti országúton ma hajnalban eszméletlen férfit találtak, kihívták a mentőket és azok megállapították, hogy Mator István 41 éves isaszegi kocsis az eszméletlen férfi. Amikor rövid időre magához tért, elmondotta, hogy szekerével igyekezett Kispestre, de a lovak megvadultak és a kocsi keresztül ment rajta. A mentők vitték be a Horthy Miklós-kórházba.

— **Megmérgezte magát egy padon egy zeneakadémiai növendék.** Pénteken este a Döbrentei-térre hívták ki a mentőket, hol egy padon eszméletlen állapotban találták meg Nagy Gabriella zeneakadémiai hallgatónőt. A mentőorvos megállapította, hogy ismeretlen méreggel megmérgezte magát. A lányt, aki saját bevallása szerint családi okok miatt követte el az öngyilkosságot, életveszélyes állapotban vitték be a Körönd-szanatóriumba.

— **Gyógypedagógiai iskolát létesít Szombathely.** Szombathely város közgyülést tartott, amelyről feliratot szerkesztettek a kultuszkormányhoz egy gyógypedagógiai iskola létesítése érdekében s ezért a város jelentős anyagi áldozatokat is hoz. Azzal indokolják a kérdést, hogy Szombathelyen állították fel az ország első erdei iskoláját és megszervezték a vakokat gyámolító és nevelő iskolát is.

— **Mulatás után nem tudott elaludni, véletlenül megmérgezte magát.** Pénteken az esti órákban nagyobb társaság gyült össze Grünwald Valéria festőművésznő Sziget-utca 38. szám alatti lakásán. A társaság a hajnali órákig maradt együtt s amikor elmentek, a festőművésznő nem tudott elaludni, ezért nagymennyiségü altatót vett be. Reggel eszméletlenül találtak rá, értesitették a mentőket és azok súlyos állapotban kórházba vitték.

— TÉLI NAPSUGÁR címen nagyszabású irodalmi és műsoros estet tart a Népművelési Bizottság december 14-én a Művelődés Házában. Az irószereplők *Ignácz* Rózsa és *Babay* József lesznek, a művészgárda élén pedig *Szörényi* Éva, *Bordy* Bella, *Szilassy* László, *Barabás* Sári, *Somlay* Artur, *Raffay* Erzsi, *Kerén* Endre, *Baksa* Kató, *Cselényi* József, *Simonffy* Margot, *Martzy* Johanna és *Dániel* Ernő lépnek fel.

LÓSPORT

A decemberi ügetőmiting ötödik és hatodik versenynapja kerül lebonyolításra szombaton és vasárnap. A szombati műsoron jelentősebb esemény nem szerepel, ellenben a vasárnapi, Decemberi-díj páratlanul érdekesnek ígérkezik. Papiron kimagasló esély: Dávid és Listrac a köztük meglehetősen nehéz a választás, míg a helyekért is erős küzdelem várható Cecil, Cirkáló és Dudás között.

Jelöltjeink szombatra:

I. *Csalogány T.* — *Dárda* — *Dana B.*
II. *Jobbágy* — *Cimbora* — *Sarj*
III. *Bereck* — *Bimbó* — *Bravou*
IV. *Erdély* — *Etele; Emir* — *Patience; Fruska* — *Irány*
V. *Bob* — *Dancsi* — *Ripacs*
VI. *Kelevéz* — *Magnézium* — *Echo fia*
VII. *Extra* — *Álom* — *Gárda-Kürtös*
VIII. *Pamuki Barnalány* — *Hamis Cs.* — *Elimár D.*
IX. *Fenegyerek* — *Juhász* — *Mese.*

Jelöltjeink vasárnapra:

I. *Jancsi* — *Dolfy* — *Domoszlói Bajnok*
II. *Eldorádó* — *Domoszló* — *Eger II.*
III. *Izsák* — *Ara* — *Zoli*
IV. *Rézangyal* — *Zsupán T.* — *Celofán*
V. *Csongor* — *Tanoda* — *Sirocco*
VI. *Dávid* — *Listrac* — *Cecil*
VII. *Ballada* — *Zepperl* — *Babatündér*
VIII. *Extra* — *Szabolcs* — *Lepsi*
IX. *Masánszky* — *Bomba* — *Vera.*

A versenyek délután fél 2 órakor kezdődnek.

Spalarich Newyork Grill ma, szombaton este 8 órakor bemutatja
„Csalni nem szabad" mulatságos, 5 képes revüjét
Szőnyi Lenke, Fodor Arthur
felléptével.
RAGYOGÓ KISÉRŐ MŰSOR

BUNDÁK
Szemere szűcsnél
olcsón. — Erzsébet-körút 26.
Második emeleten!

Grünwald Valéria, festő és szobrász ; sz. 1904 máj.16. Bécsben. Előbb Budapesten Pátzay Pálnál szobrászatot, aztán Iványi Grünwald Bélánál festészetet és Zádor Istvánnál grafikát tanult. 1918-20. Párisban az Academie Scandinave-ban fejezte be tanulmányait. Kiállitott a Nemzeti Szalonban, az Ernst Muzeumban és a Mücsarnokban. 1952 óta müvészettörténeti kutatómunkát végez a Müvészettörténeti Munkaközösség, 1954 óta az ebből alakult Müvészettörténeti Intézet számára. Ernst Lajos mügyüjtő hugának, Paulának, a leánya.

Grünwald Valéria

MAGYAR MUVESZET

1931. 312

---

sitéshezkötött /szabad/ ipart üz

szám alatt bevezettük és részére

FUSZER - ES GYARMA

---ipárnak -

területén gyakorlására az igazol

UR -/urnöt/ az ---

--- IPART CSAK ÜZ

FOROLHATJA.

Kelt Szegeden, 1925. ev

/ P. H. /

DR.

---

mint első

GRÜNWALD VALÉRIA
53 Tanulmányfej gipsz

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1931

VÉSZI-NYOMDA, BUDAPEST

Kártyaadósságok és idegbaja miatt lett öngyi kos az Ernst-múzeum alapítójának fia

A főkapitányság életvédelmi osztályán ma délelőtt fejezték be a nyomozást *Ernst* Endre 41 éves műkereskedő öngyilkossága ügyében. A Nagymező-utcai

Ernst-múzeum alapítójának, Ernst Lajosnak a fia tegnap délután a Keleti Károly-utca 2. számú házban levő lakásán felakasztotta magát és holtan találtak rá.

A világháború előtti években alapította az Ernst-múzeumot *Ernst* Lajos műgyűjtő és képkereskedő.

Nyolc esztendővel ezelőtt az idős Ernst Lajos egy napon eltűnt a lakásáról. Jóbarátai tudták, hogy súlyos anyagi válságba került, más bajai is voltak, és biztosra vették, hogy öngyilkosságot követett el. Pár nap mulva Mohács közelében kifogták a Dunából a holttestét.

Az öngyilkosság után fia, Ernst Endre vette át a múzeum vezetését,

de pár évvel ezelőtt ő is anyagi válságba került és a múzeum vezetését *Almássy* grófnő, *Teleki* Éva, a kiváló szakértő vette át. *Ernst Endre mint alkalmazott működött a múzeumban egészen a mult év májusáig.* Akkor kilépett állásából, nagyobb végkielégítést is kapott. Ernst Endre azóta nem volt állásban, de

ismert alakja volt a budapesti és a siófoki kártyaklubeknak.

Az első időben mellészegődött a szerencse, nagyobb összegeket nyert, később azonban már nagy kártyaadósságairól lehetett hallani. Özvegy édesanyjával egy háromszobás lakásban lakott a Keleti Károly-utcában.

Tegnap délben édesanyját valami ürüggyel elküldte otthonról és mire hazatért,

fiát hálószobájában holtan találta.

Az idegbeteg képkereskedő a nadrágszíjával akaasztotta fel magát. Búcsúlevelet hagyott hátra, amelyet *Grünwald* Valéria festőművésznőnek címzett. Ebben anyagi okokkal és idegösszeomlással magyarázza öngyilkosságát.

Grün Wald Valéria

HIREK

Müegyetemi tanárok, ismert művészek és szakemberek lesznek a Soproni Nyári

„Köszönt
és függetlens
finn

Szinyei Merse Jen

Grünwald

G. 5. *Valéria*, szobrász, * Bécs 1904. Velencében és Budapesten tanult. 1931. gyüjt. kiállítása volt a Nemzeti Szalonban.

E. Gy. I, 422 l

d második és a XV. első felében)

egész alak, áll és kissé balra fordul.
Könyvet tart. Fejét dicsfény övezi,
omlik és öltözete bőnjú ruha.

méretei 81:34 Cm.
fot 25 Kr.
304

Grünwald Valéria

festő- és rajztanár

l. Tavaszi Szalon

XIII.

XIV

~~117~~

A m. kir. postatakarékpénztártól

16136

43 XII. 28 17

54

MÜEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hőgyes Endre u. 10. + 6636.65

Hivatalból
Dij átalányozva

Grünwald Valéria

született Wienben 1904. Már gyermekkorában is érdeklődött művészet iránt, de a szobrászattal tulajdonképen csak két éve, hogy intenzivebben foglalkozik. A Velencei kiállítás inspirálta az első szobor megmintázására. Szeretne nagyobb konceptiója alkotásokkal foglalkozni, de még erősen küzd a technikai nehézségekkel. Első izben kiállított a Szinyei Társaság zsűrije által rendezett Tavaszi Szalon kiállításon a Nemzeti Szalonban 1931. ápr. Koll. kiállítás a Nemzeti Szalonban. Tanulmányfejek, fig. tanulmányok

559. Pieter Bru

~~Kiabetett~~ Brueghelben 1525 Táján.

Az agg ház

A két öreg dérekon alól s ü
helyet, ~~ki~~ a kezeiben lévő
nek, ki bálkezét férjének
feltűnően táncos. A férj
szakálla leberetvált. Inge a
ke. Az apszony fokosője fehe
szik s kivágott ruhája elé
ezen jelzését olvassuk: PET

Ft, méretei 30:
A kamaraelni

489

Grünwald Valérie

Sz T. Tav. Ital. 1939. (Trust

Guggolò
Velencei részlet
Kikötő részlet

Gabrovjani Szabó Kálmán

római öztöndíj

Képzőm. Tőrk. Erk.

1930-31. 57. C.

Elnökség,

jük B. Jonter Gyula
lékei III. köbetének
ciről, melyek a vári
kortátját átvárolják,
et költségünkre
megfelelő kiadvá-
rövid harmálatra

kérjük szintén rövid
Vesmeküldetni:

Grünwald Valéria

Kobrás

életrajz, 6 mű

lásd

Nemzeti Szalon 1931 ápr

Fi. sop. kiáll.

Grünwald Valéria

kiáll.

Nemzeti Szalon

1931. ápr.

Föv. képt.

Grünwald Kálmán

Pest

1937. telefonja Buda-
pesten.

Grünwald Valéria

Grünwald Valéria festő
művésznő, VI. Bulyovszky-u. 3.
220-465

Budapest, 1940. szept

Levele

Sorszám	Kelet	Címzett
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		

Grünwald Valéria, sz. 1904.

Bánkódás, bronz
Akt tanulmány, gipsz
Krisztus vázlat, gipsz
Vágy, gipsz
Tanulmányfej, gipsz
" "

[illegible] csoportkiállításon. 1931. ápr.
7 l.

Reformkor művészete. Főv.Képt.XXXVI.kiáll.
1948. jul. 1.

MDK

Grünwald Valéria, szobrászm.

Tanulmányfej. Gipsz.

Nemz. Szal.-VI.Tavaszi Szalon. 1931. ápr. Kat.

MDK

Grünwald Valéria /Bécs, 1904--/

Vágy, gipsz

Tanulmányfej, gipsz

" "

N.Szal. 1931.ápr. 71.csop.kiáll.

Grünwald Valéria

Tanulmány feje, a Szinyei Társ. tav. tárlatán.

N.U.931.IV.5.

Grünwald Valéri:

Tanulmány feje, a Szinyei Társ. tav. térlatán.

N.U. 931.IV.5.

Grünwald Valéria

Est. 1931. IV. 22

— **Új csoportkiállítás a Nemzeti Szalónban.** A római kollégium szerette volna bemutatni eddigi művészi eredményeit a Nemzeti Szalón ma megnyíló kiállításán, de közbejött akadályok miatt a bemutatkozás egyelőre elmaradt. A Szalón hirtelen nyolc művész munkáit szedte össze. a gyors válogatásnak az az eredménye, hogy igazán nem egymáshoz illő művészek kerültek össze. *Teplánszky* Sándor, néhai *Pogány* Ferenc, *Heller* András, *Faragó* Endre, *Cziffery* József és *Pohárnok* Zoltán a csoport tagjai. *Grünwald* Valéria az egyetlen szobrász a kiállításon. Érdekesen kísérletezik.

Est 1931. IV. 22.

Grünwald Valéria

Szerepelt a Nemzeti Szalon LXXI.

csoportkiállításán.

8 ő. lí. 1931. IV. 22.

Grünwald Valéria

Szerepelt a Nemzeti Szalon LXXI. csoport-
kiállításán.

Lipsia 1931. IV. 22.

Grünwald Valéria

Szerepelt a Nemzeti Salon LIX. csoport-
kiállításán.

N. ll. 1931. IV. 22.

Grünwald Valéria

Szerepelt a Nemzeti Szalon LXXI. csoport-
kiállításán.

P H. 1931. IV. 21.

Grünwald Valéria

Szerepelt a Nemzeti Szalon LXXI. csoportkiállításán.

N. h. 1931. IV. 21.

Grünwald Valéria nobrázmüvén.

8 órai Ujság.
1931. IV. 22., 8.
(:Ber.:)

MDK

Grünwald Valéria /Bécs, 19o4--/

Bánkódás, br.

Akt tanulmány, gipsz

Krisztus vázl. "

N.Szal. 1931.ápr. 71.csop.kiáll.

Grünwald Valéria.

A Nemzeti Szalon kiállitotta müveit 1931-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat.

GRÜNWALD, Wilhelm, pozsonyi fazekasnegéd

W.G., Hafnergesell, † 39 éves korában, Pozsony, 1827 október 1. (1827, 1128 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

MDK

Grünwald testvérek, Arad

Az aradi Westinghouse-gyár épitése

Vállalkozók Közl. 1909, márc. 17. 4 l.

Kisdorog (Tolna)

R.k.templom, homlokzati órapárk
neszárásu szentéllyel. Klasszic
oromzattal. Háromboltszakaszos

(Knábel Kilmos, 1954)

Grünwaldt Hanns MDK

Az 1522-ben festett bartfai epitáfium német-nyelvü felirata szerint 1614-ben renoválta a képet. /Lásd K H mestert/

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.274.l.

Grünwalszky Ferenc

... Részletek Jancsó Miklós Csillagosok, katonák c. filmjéből ...

A fotókat Grünwalszky Ferenc készítette.

Új Irás VII. évf. 1947. nov., 9. sz., műmelléklet 1-2-3. old és ~~[illegible]~~ borító 3-4. old.

Grüsz Lőrinc

pesti jassobrass

1840

lásd

Gerő László

A Szervita-tér.

Budapest, 1947

61. l.

MOK.

Grüsgner Ármin
beliöntő

ezüst éremmel lett kitüntetve

÷ A párisi világkiállítás kitüntetései
Grafikai Szemle 1900 évf 9 f. 126 l.

Grüvilie (Crübilie, Crülich) Ferencz, ötvös. 1760-ban avatták mesterré Pozsonyban. Az ottani ötvös czéhnek 1773-ban és 1774-ben alczéhmestere, 1813—17-ig pedig főczéhmestere volt.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 88, 133. l.

Grubilic Ferenc

ötvös

1760 Porsony

Bécsi származású.

Kapmagyarországi 17 l.

Lópatkó, Anjoukon. VI. 134.

Grubilić Ferenc

Grubilić's Wittwe, pozsonyi ötvös V. 10

Mur. és Kst. Ést.

Grüvilie Ferencz, pozsonyi ötvös V. 142.

Mur és Kst. Ert.

Card

Grüvilie Ferencz, pozsonyi ötvös

V. 145.

Mur és Kst.-Ert

32. GRÜVILIE FERENCZ. *(Franciscus Grüvilie, Crübilie, Crülich).* 1760—1817.

1760. júl. 29-én *Franciscus Grüvilie* kéri a remeket. Megengedik neki. «Vordergelt»-ért lefizet 2 frtot. A remektárgy: «Ein Ring mit dreÿ steinen gemacht, alsz in die Mit einem Diamant oder Rubin und zweÿ seiten stein, der Ring auf jetziger Arth vor schnitten und mit fünferleÿ Farbe geschmelzt, alsz: Roth, Blau, grün durchsichtig, Schwartz und auch weisz.» A remek másik darabja «ein Sigil Prob Silber 2 Loth Schwer, geschnittn mit gewappnetn Helm und Schildt und zweÿ Löwn darin geschnitten». A «Zeit»-ért 50 frtot lefizet.

1760. aug. 13-án bemutatja remekét, de mert nagy hibákat találtak benne, enyhén mérve 3 arany büntetést szabnak reája.

Az ezüstremeket pénzzel váltja meg, letevén 50 frt készpénzt. Ezenkívül lefizet: a «Vordergelt»-ért 51 krt, a fél márkáért 12 frtot, a két lakomáért 14 frtot.

1761. jan. 18-án *Frantz Crülich* 6 évre szegődteti Joseph Sedelmayer-t. Ideje 1760. szept. 24-től számítódik. Mestere tartozik őt tanulása alatt a legszükségesebb ruházattal ellátni, felszabadulásakor pedig, jó magaviselete után, neki a «freÿ kleidt»-ot megadni. Beiró-pénz gyanánt 2 frtot lefizetett.

1765. márcz. 2-án *Frantz Crübilie* 6 évre szegődteti Mathiasz Martin-t. Évei 1764. ápr. 24-én kezdődnek. Kezesei: *Christoph Meszl* és a saját mestere, aki köteles őt ruházni. Kereszt-leveléért ura áll jót. A 2 frt beiró-pénzt lefizette.

1773-ban és 1774-ben alczéhmester.

1813-tól 1817-ig főczéhmester.

ohnehin die Zahl derer Golt- und Silben-Arbeiter sehr stark und die Zeiten sehr schlecht sind»), következéskép nincs lehetőség arra, hogy őt most a czéh felvegye. De miután e közben egy czéhbeli tag (t. i. Daniel Faber) meghalt és özvegyet hagyott hátra, *Reinhart* kérelméhez annál jobban ragaszkodott s hogy mindenféle kellemetlenséget, illetve akadályt kikerüljön, önszántából a czéh ládájába hajlandó 120 frtot befizetni azért, hogy ezzel a mesterek a mesterremeket, a «Jahreszeit»-ot és a lakomát letudják. A czéh, miután egy hely különben is üressé vált, *Reinhart Sámuelt* e helyre beveszi s neki a szokásos mesterremek elkészítését meghagyja.

1769. aug. 21-én bemutatja születési és tanulólevelét, miket a czéh jóknak talál s fel-

neki a mesterjogot a szokásos három darabból álló mesterremek kijelölésével. Ezt megteszi a czéh s feladja neki a remeket: egy háromköves gyürűt «wohl vorschnitten» és ötféle zománczczal «auf Schienn und Buckeln», átlátszó vörös kék, és zöld «und sotte» (?) fekete és fehér szinekben. A remek második tárgya egy 2 lat nehéz próbaezüstből készítendő pecsétlő «mit gewapnetn Helm und Schilt». A harmadik darab, az ezüstremek, 50 frttal megváltandó, amit le is fizet.

Kötelezi magát, hogy fentebbi remeket három hét alatt elkészíti. «Stuck Herr»-je Kojanitz Ferencz úr.

1762. febr. 26-án bemutatja remekét, a pecsétlőt és a gyürűt. Az elsőért 2 frtra, a gyürűért ellenben, melyen főbenjáró hibákat találtak, nagy kegyelemből 16 frtra büntetik. E mellett meghagyják

Grüvilie (Cribilie, Krübilie) Ferencz, ötvös. Pozsonyban 1808-ban lett mesterré. 1815 és 1817-ben főczéhmestere volt a pozsonyi ötvös czéhnek. Meghalt 1819-ben.

K.-Winkler Elemér: Pozsonyi ötvösjegyek. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 159. l. (Mesterjegye közölve.) — *Mihalik József:* Háromszáz év a pozsonyi

Grüvilie Ferencz, pozsonyi ötvös V. 88.

Grüvilie Ferenc, pozsonyi ötvös

V. 133.

Grůvilic Ferenc, pozsonyi ötvös

V. 137

ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 90, 92, 94, 142. l.

Grüvilie Ferenc

Grüvilie Ferencz pozsonyi ötvös
(1803–1819) mesterjegye
V. 159.

4

Grünlic Ferenc, pozsonyi ötvös T. 94.

Grüvilie Ferencz, pozsonyi ötvös V. 88.

Grüvilic Ferencz, pozsonyi ötvös V. 92.

Grüvilie Ferencz, pozsonyi ötvös V. 90.

Mur. és Kot. Ést.

Táblakép. Patak Jenő.

"A bártfai főtemplom belseje".

Grygolevszky müve a Müegylet kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1865.I.I.27.84.old.

Grygolewszki Sándor

Krakóban.

1865. jan. – febr. kiill.: A bártfai főtemplom Magyarországban, oláff., 600 frt.

Virták Ferenc 1828-ban nyert oklevele és pecsétnyomója VIII-60

Grygolewszki Sándor, lengyel festő az 1860-as években Krakóban. Magyar vonatkozású műve: A bártfai főtemplom Magyarországban, olajf. (600 frt.), mely a pesti műegylet 1865. jan.—febr. kiállításán volt kiállítva.

Az Ország Tükre. 1865. 58. l. — *Kiáll. lajstrom.*

Grygolewszki Sándor

lengyel festő"

L.

Szendrey - Szentiványi

610-l.

Budapest.

A pesti oldalról fölvett l
mely alatt gőzhajó halad el és
a feljárót kocsik, kofák és jár
pedig Buda vára és városa látsz

Kettenbrüc

legalól középütt: Stabilo arto

Am., mér. a vk. 16

152-93-28

Papp Emilie

Gryneusné

Muskádli

1936. 3. n. 48. l. (kép)
1936. 5-6. n. 67. l. (kép)
1937. 5. n. 79. l. kép
1943. 7-10 l. (Fejkötök, G.P.E. cikke, képezzel)

(mocar hinu fe. mořivůnkok)

Papp Emilia

Gryneaus Istvánné dr

Papp Emilia

festő

vül. Sopron

életr. l. Képm. Főisk. csók növendék Tan. út Párisban

Boz Magyarlex

384 h.

Figurális kompozíciók, of. N. Szalon és Ernst Miállitásain (?)

N. Képm. nők Egyes. tagja

Néprajzi kutatással foglalkozik.

VI. Pius archépe. Vászon, olaj,

Grynaeusné Papp

Emilia

(eddig is sürün
elofadult a
Muskátliban)

l.

Muskátli 1938.

130. l.

(Mag. Iparmivé-
wet

1938, 9-10 sz)

ről ~~készitett~~ évtizedeken á

~~drb. rajzlapot~~, melyek haszn

radva hagyatékába jutottak,

sikerült napfényre hozni.

Tekintve, hogy

amelyek gondozása és fenntar

zik és amelyek egyéb

ményében őriztetnek, kérjük

jék beleegyezését adni, hogy

ságunk gyüjteményében őrizte

Budapest, 1915. évi f

Gvynacusné Papp
Emilia

l vajrai és cikke

Muskátli
1941. 53, 54. l.
(Magy. Iparm
1941. 8. sz.)

Nagyteki

Tiszteletteljes

gyelő, a vajdahunyadi m.

vár felügyelője bejelenti

illetékeit, mely szerint

személyi pótlék cimén

ruhapénz cimén

tüzifa váltságdij cimén

koronát élvezett.

Gryneus Péter

a „Fotóművészet" c. folyóirat
pályázatain nívó- és évdíjasai között
van.

Magyar Nemzet
1969 jan 18

- Napló -

MDK

Grynaeus Péter

építészmérnök

boktai: Nem boszorkányság. Népszava 1959. jul.18.
1 old.

MDK

Gryphius nyomdászcsalád, XVI. század.

A nyomdászcimer históriája. Grafikai Szemle, 1938.
55.l. kép.

Grytten nagyszebeni aranymüvesmester.
XV.sz.

Arch.Sieb.1877.14.köt.201.l.

Grytten Merten

nagyszebeni ötvöstől
vásárolt 1497-ben olyan
ötvös műveket, amilyek
ból, ~~ke~~ királyna ajándékozott ~~nak~~
~~szánt~~ a város.
(Ulászló király)

3 kupat
aranyozott ezüst

Teutsch Herm

201. l
202. l.
227. l.

A latin szövegben
„Greten Merten"
és „Grytten Merten"

Valószínűleg át-
tesztő Merten
alá

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
BUDAPEST, IX., HŐGYES ENDRE-U. 10.

.06/1947 szám

Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium

BUDAPEST

V.Klébelsberg-u.

Grytten Mátor

XV. századk
kires ötös szász.
Nagyszebeben
~~kot?~~

mod

Om VII 452 l

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztar

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Gschebin E

Nagybánya k. k. 1912

124

Třída folio VI. 124.

Gschlösl József

1804-ben Györben öntötte a
bereindi rk. templom ha-
rangját.

Römer Flóris hagy. XLVII. c.

Gschlossl József

1817. Györben öntötte a pannon-
halmi apátsági templom egyik
harangját.

u. o.

1813. a somhegyi harangláb harangját
1805. az ugodi templom -

Römer Flóris hagy XLVII. c.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS
STATISZTIKAI HIVATALA

A székesfővárosi statisztikai hivatal legújabb kiadványát van szerencsém tiszteletpéldányként megküldeni.

Dr. Illyefalvi I. Lajos

Székesfővárosi házinyomda 1929 — 4068

Gschlossl József

1815, a német polányi templom egyik harangját
1804 a berendi templ. dtto
1804. a nagyteveli " "
1805. az adály-teveli ref (adatz?) templom egyik harangját

1813 a tapolczaföi kath. harangláb harangját

valamezit Görbem.

Rómer Flóris hagy
XLVI. cs.

BUDAPEST 62.
POSTAFIÓK 40.

1539

Méltóságos
Nagyságos
Tekintetes

dr. Szentiványi Gyula *úrnak*
úrnőnek

H

Gschlösel József

györi harangöntő

a csikvándi vk.

templom harangjai

évszám nélkül

az uzsai kolostortemplom (?)

legnagyobb harangja 1811-ből

Romer Th. jegyzők

1. 1861. 57. l.

97. l.

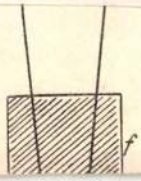

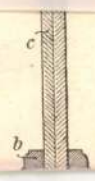

szerkezetet kiegészíti a kondenzátor elsütésére szol-
készülék, mely a gyujtást közvetíti. Amint a
brából kitűnik, az elsütő és a kapcsoló berendezés
abb szerkezetű Nobel-féle gépnél némileg külön-
a Mahler-félétől s előnye abban nyilvánul, hogy
két kontaktus az elsütés pillanatáig röviden van
, miáltal idő előtt való kisülés lehetetlen.

korongokat kemény gummiból készítik, felszínüket
osan csiszolják és sellakkollodium fénymázzal kenik
ogy az elektromosság gerjesztését fokozzák. Mind
om korong *(a)* közös *(t)* acéltengelyen van, melyet
orgatóval forgatnak. A dörzsölő pézsmaprém szőr-
kissé odanyomódnak a korongok felszínéhez, a
oldalát pedig viaszosvászon szigetelőre feszítik
t meg sárga rézlemezre.

szigetelők arra valók, hogy a korongokon gerjesz-
negatív elektromosságot lehetőleg gyengítetlenül
sék a kondenzátor szívópeckeihez, a szigetelőket
mes pamacsok mindkét oldalán sztanniol-lemezek-
onják be a prémben gerjedő pozitív elektromosság
és tökéletes elvezetése céljából.

külső borítás fémes összeköttetésben van a szikra-
vel. A szikramérő peckes *(g')* gombjának a lemez
gombjától való távolsága szerint bizonyos számú
forgatást kell végeznünk, hogy kellő feszültségű
omosságot fejleszszünk; a *(g'')* billentyűt meg-
va, kiegyenlítődik a kondenzátor külső és belső

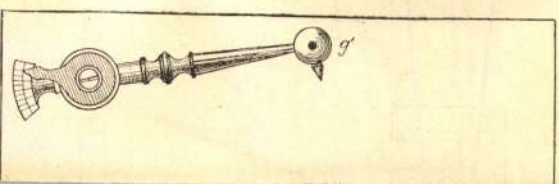

Gschlossl József Győrben
gschlössel, Gschlossel Pshlossl

öntötte a köv, harangokat:
bánki kath. harangláb 1803-ban
németteveli templ. 1804
nárai templ. 1804.
lázi templ. legnagyobb harangja 1804
adász-teveli ref. egyház. 1805
ugodi kath. templ. — 1805
rátóti kath. templ. — 1805
kajári templom 1807.
koppáni " " 1807
szölösi ref. egyház 1807.
edericsi templ. 1811.
somhegyi templ. 1813
tapolczafői kath. harangláb 1813
német polányi kath. templ. 1815
bakonyszombathelyi rk templom 1815
pannonhalmi főtorony 1817

Rómy Flóris hagy XL/X. cs.

SCHULEK JÁNOS
MŰÉPÍTÉSZ
Budapest, I., Horthy Miklós-út 86.
TELEFON: 69—2—43.

A Műemlékek

Gschiel András Janós

lásd

Jsöz Bpzene

98, 99. l.

legyzet.

A magyarországi Unitárius Egyház
Püspöki Hivatala.

Sz: 437-1907.

A „Müemlékek

Hálás köszönettel
ványának Tê

GSCHWIED János Lavater

1786 Csorna

SSz 2001/4.386.

H-1126 BUDAPEST, MÁRVÁNY U. 28.
TELEFON/FAX: 06(1) 214-08-58
E-MAIL: MESMDESIGN@ADAM.HU

1. kép. templom keletről a

ratok, a templomhoz hasonlóan, új horny
együttes erőteljesen magán viseli Északkel
lemző, szép, népies jellegét.

A környezetével együtt teljes mértékbe
tóber 22-én került sor. E helyen szeretnék
váló emberről, akiknek – Détshy Mihály
lői munkája mellett –, igen nagy szerepe
körülmények között ez az eredmény létrej
közösség akkori tiszteletesének, Balla „Ár

Gschwindt f

(itt L.)

1845 máj. írja a Spiegel (pag 606), hogy most van kiállítva Miller mühereskedésében két arcképe, mindenik Marra kisasszony énekesnő arcképe, az egyik Filomele, a másik Elvira szerepében, az előbbit litografálják.

Gschwind János

1824

Szül Pest évben

Bècsi Akad beir 1842 – 18 êveskoráb

Bècsi Kunstakad

Magy Nov MSCR

Pag 19

Gschwindt János f.

1844 nov. írja a Spiegel (p. 712), hogy a nemrég Pestre érkezett G. pesti születésű, tanítványa a bécsi akademiának, Eltkor két képe van kitéve, az egyik Taborsky énekesnő arcképe egy váci-utcai mühereskedésben, a másik egy uri-utcai dohányhereskedésben. Festette Varhegy Sándor arcképét is. Lakik az Angol Királynőnél.

Gschwindt János f

1844 okt írja a Spiegel (p. 656), hogy egy kitűnő ifjú műsége, J. Gschwindt, akademiai arcképfestő Bécsből, Pestre érkezett. Lakik szél-u, szemben a Tigrissel, a Berghoffer-házban.

Gschwindt J. f

1845 kiáll. Pest.: Willmers Rudolf zongorás arcképe
Önarcképe
A Spiegel szerint (pag. 934) Pesten lakó ifjú

Gschwind f

1846 okt írja a Spiegel (pag. 1293), hogy G., nagyon ügyes festő, átutazóban Pesten van. Télen át e műveit Kassán van, ott néhány megrendelésén dolgozik.

intellektuális norma a későkapitalizmus korában (és ezt nehéz lenne tagadni), akkor ennek tematizálása önmagában nem sok újdonságot hozhat. Greenberg nyomán még ahhoz is veszi a bátorságot, hogy napjaink konceptualizmusát a giccs tartományában utalja, mivel Kosuth követői a maguk önreflexivitásával nem tesznek hozzá különösebben sokat a domináns kultúrához (annak létrehozásához és fogyasztásához), és ezt bizonyos értelemben bárki megtapasztalhatja egy-egy innovatív reklám kapcsán.[9] Greenbergtől eltérően azonban Krauss már némileg bizonytalan abban, hogy mi is az a médium. Greenberg még festészetben és szobrászatban gondolkodott, és kifejezetten kilelte a hideg a pop art katyvaszától, illetve a konceptuális művészet üres fecsegésétől. Krauss ezért gyorsan ki is dobja a médium szót a szótárából, és helyette „technical support"-ról beszél, ami legalább olyan nehezen definiálható, mint az általa kritizált konceptualizmus. Krauss példái önmagukért beszélnek! Vajon mi is lehet az a technikai háttér, vagy inkább hátország, amelynek intenzív kiaknázása és önkritikus vizsgálata megőrizheti a greenbergi avantgárd erényeit? Ed Ruscha esetében az autózás, James Coleman-nél a diavetítés, Sophie Calle-nál pedig a tényfeltáró újságírás. (Speciel Mitchell elég nagy gondban lesz majd az autózás elméletével, hacsak ki nem adja az egyik doktoranduszának.)

Krausstól meglehetősen eltérő alapokon az amerikai-orosz újmédia-zseni, Lev Manovich is kukába akarja dobni a médium fogalmát, és helyette a software és a hardware rendszere alapján akarja megalkotni a maga posztmédia esztétikáját. (Erről szóló cikkét egyáltalán nem mellékesen éppen KissPál Szabolcs fordította magyarra.[10]) Manovich ugyan McLuhantől indul, amikor azt gondolja, hogy minden médium tartalma egy korábbi médium, de szerinte az elektronikus adatfeldolgozással új korszak vette kezdetét, hiszen a fotó, a film és a videó egyaránt digitalizálható a számítógép szupermédiumán keresztül. De, még ha a pásztázó elektronmikroszkópia és a VR-technológia ugrásszerű fejlődésén keresztül vizionálható is egy olyan világ, ahol az emberi elme nem tudja elkülöníteni a valóságtól egy topless-bár szimulációját, akkor is nehéz elképzelni egy Giotto-festmény „élethű" digitális reprodukcióját. Amúgy Manovich Krausshoz hasonlóan egy kicsit ködösen fogalmaz, amikor a fotót és a filmet éppúgy médiumnak tekinti, mint a festészetet, a szobrászatot, és nota benne a Fluxus-művészek happeningjeit, de hát lelke rajta. Mindenesetre még ha egy-egy jövőbeli, specifikus médium-elmélettel lesznek is gondok, az tagadhatatlan, hogy még mindig egzaktabbak lesznek, mint a posztmédia, amely még Kittler után is hisz a software kultuszában.[11] Szóval a posztmédia esztétika felvetése arra azért jó, hogy ne dobjunk a kukába olyan dolgokat, amikről nem tudjuk, hogy mire is lehetnek még jók egyszer.

No de ha ilyen cudar a helyzet már médiumok frontján is, akkor minek foglalkozzunk a médiaművészettel? Egyáltalán van ezzel a címkével bármi gond? Dehogy is van! A „media art" és a „new media" a magyar nyelv leleményeitől függetlenül is létezni fog. Viszont a média szó konnotációi mára már nagyon egyértelművé váltak (legalábbis kis hazánkban), így a szűk szakmán kívül szinte senki se gondol a média kapcsán olajfestékre, vagy éppen objektekre, esetleg ötletes és önreflexív szerkentyűkre. A média nagyjából egyenlő a tömegmédiával, ráadásul azzal a tömegmédiával, amely a technológiai konvergencia (egyszerűbben a számítógép és a digitális adatfeldolgozás) korszakába lépett. Így persze egy médiaművésztől elvárható, hogy tartalmilag és ideológiailag is reflektáljon a tömegmédia technológiáira és intézményeire, de ez könnyen válhat olyan tartalomszolgáltatássá, melynek során komolyan fennáll a beolvadás veszélye (mondom ezt annak, aki ilyesmitől retteg). Gondoljunk csak Bakos Gáborra, vagy éppen Till Attillára – és ezzel egyáltalán nem akarom minősíteni korunk vizuális kultúrájában betöltött szerepüket, hiszen az igényes szórakoztatás

---

[9] Rosalind Krauss: *Two Moments from the Post-Medium Condition*. October, 116, 2006. 55-62.
[10] Lev Manovich: *Posztmédia esztétika. Krízisben a médium*. (2001) http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=227
[11] Friedrich Kittler: *There is No Software!* (1995) http://www.hydra.umn.edu/kittler/software.html

GSCHWINDT, Robert *[Portrait painter and restorer] mid 19th c.; b.Austria.*
Studied: Acad. Arts, Vienna; Acad. Rome; Thomas Couture, Paris. **Member:** Union German Artists; Imperial Acad., St. Petersburg, Russia, 1862. **Exhibited:** Laurent Uter's Store, 1854-55; Todd's Carpet Store, 1856; Blackmar's Music Store, 1866-67; Grand State Fair, 1866 (best head in oil); Paris Salon, before 1854, 1879-80. **Comments:** Worked in Paris and Rome in the early 1850s. By 1854 he was in New Orleans where he worked until 1860. He was noted for the delicate touch and color he gave to portraits of women. His gallery/studio also served for the exhibition and sale of his collection of paintings, mostly from Europe. In spring he would travel north through the U.S. or to Europe, and acquire more paintings and prints. Returning to Europe during the Civil War, he was at St. Petersburg, Moscow and Paris about 1864, painting portraits and came back to N.O. ca.1866. In 1867 he auctioned off his collection of fine European paintings and left for Europe, exhibiting genre paintings in the Paris Salons by 1879. Also appears as Geschwindt or Schwindt. **Sources:** G&W; Thieme-Becker; Delgado-WPA cites New Orleans *Bee* (Dec. 29, 1854, Jan. 27, Feb. 5, 1855, and Nov. 15, 1856), *Orleanian* (Dec. 31, 1854), *Crescent* (March 21, 1859), New Orleans CD 1858-60. More recently, see *Encyclopaedia of New Orleans Artists,* 167.

FALK II, 1999

GSCHWINDT (Geschwindt or Schwindt), ROBERT. Austrian portrait painter and restorer, who worked in Paris and Rome in the early 1850's. By 1854 he was in New Orleans where he worked until 1860. Returning to Europe, he was at St. Petersburg (Russia) about 1864 and Paris about 1879. ¶ Thieme-Becker; Delgado-WPA cites New Orleans *Bee* (Dec. 29, 1854, Jan. 27, Feb. 5, 1855, and Nov. 15, 1856), *Orleanian* (Dec. 31, 1854), *Crescent* (March 21, 1859), New Orleans CD 1858–60.

🕮 *Groce/Wallace*, 1957

képviselőiként mindketten egyfajta misszionáriusi szerepet látnak el a reklámok és a bulvársajtó által behálózott médiadzsungelben. És ha már itt tartunk, akkor essen egy szó az intermédiáról is, amely a magyar szakmai köztudatban hajlamos összeolvadni a médiaművészet fogalmával. Hogy van-e valami gond az intermédiával? Természetesen nincs! Mindazonáltal a kifejezés nálunk egy olyan tanszéket jelöl, ahol Peternák Miklós, Tillman J. A. és St. Auby Tamás nem feltétlenül ért egyet abban, hogy mi is az intermédia. Nekem speciel az „inter" előtag jelentésével vannak problémáim. Pontosan azzal, hogy ez a médiumok közötti munkát, a médiumok közötti kísérletezést vagy szörfölést idézi fel bennem, nem pedig egy adott médium kitartó és szükségképpen belterjes elemzését, vagy egy olyan következetes alkotói program kivitelezését, amely például Csörgő Attila, vagy éppen Szabó Dezső munkásságát jellemzi. Ezzel persze nem azt akarom sugallni, hogy Dick Higgins és a Fluxus ideje már rég lejárt volna, hanem azt, hogy a médiumok radikális keverése a hatvanas években élte fénykorát, és a Fluxus is – oly sok más avantgárd társához hasonlóan – valamivel szemben, egyfajta ellenkultúraként jött létre. És lehet, hogy ez a bizonyos ellenség azóta nem sokat változott, de a szubverzió stratégiái annyira sokoldalúvá váltak, hogy manapság mintha már nagyobb lenne a respektje a mélybúvároknak, mint a szörfösöknek.

Low-tech

A low-tech gyökerei, akárhogy is nézzük, az „érzéki konceptualizmus"-hoz vezetnek, Andrási Gábor fogalmán keresztül pedig a nyolcvanas évek posztkonceptualizmusához, mint a transzavantgárd alternatívájához.[12] És akit nem rémített meg a rengeteg ronda terminus technicus annak azt is mondanám, hogy Erdély Miklós természettudományos konceptjeihez, valamint a „gondolat szépségének" és a „szépség gondolatiságának" bölcseleti párosához vezetnek. Erdélynek barkácsoló emberként már csak azért is itt a helye, mert a magyar médiaművészet megszületésében is kiemelkedő szerepet játszott, hiszen az Intermédia Intézet alapítói, Sugár János és Peternák Miklós is az Indigo csoportban kezdték pályájukat, melynek korai kiállításai (Szén és szénrajz, Homok és Mozgásformái, Művészkijárat) a képzőművészeti médiumok nagyon korai, és szisztematikus vizsgálataiként is felfoghatók. De ugyanez elmondható a videó kapcsán a Kreativitási gyakorlatokról is. Erdély művészetében manapság a gondolatiságot szokták hangsúlyozni (legalábbis én magam sajnálatos módon ezt tettem, de már bánom), pedig csúnya szóval élve a medialitás, avagy a médium-tudatosság is izgalmas benne. Erre az egyik legjobb példa Erdély filmművészete, amely a BBS-en keresztül arrafelé tereli a sztorit, hogy a médium-művészet valahol a hetvenes évek elején kezdődött a filmnyelvi kísérletekkel, Bódy Gáborral, Szentjóby Tamással és Maurer Dórával, a magyar művészettörténet-írás azonban – érthető politikai okokból – az avantgárd művészek esetében elsősorban a témára, illetve újabban az alkotások kultúrtörténetére koncentrált és koncentrál.[13] Jó példa lehet a *Verzió*, amely a zsidókérdés miatt került a figyelem középpontjába, miközben egy nagyon izgalmas filmnyelvi (film a filmben, avagy mennyire képezhető le a valóság, és kié is az a bizonyos valóság) kísérletként is értelmezhető. De még jobb példa a *Partita*, amely igazán low-tech eszköztárral, filmhulladékból és vidéki arcok vicceiből lett összevágva, és olyat mond etikailag, politikailag és ismeretelméletileg az Univerzumról, hogy az karfaszorító élmény.

De térjünk vissza Andrási alternatív nyolcvanas éveihez, aki amúgy az elsők között hívta fel a figyelmet a „kékacélosok" nemzedékére, akiket elsodort az új szenzibilitás, aztán

[12] Andrási Gábor: *A gondolat formái*. Nappali Ház, 1993/2. 70-77.

[13] A Balázs Béla Stúdióban többek között a következő képzőművészek készítettek filmet: Sugár János, Révész László László, Peternák Miklós, Uglár Csaba, Nemes Csaba, Fe Lugossy László és Wahorn András.

Gschwindt, Robert Artist, art teacher and dealer; active New Orleans 1854–67.

Robert Gschwindt, who may have been born in Hungary, studied at the Academy of Arts in Vienna, the Academy of Rome, and with Thomas Couture in Paris. Gschwindt was established as an artist at 87 Chartres Street, New Orleans, by 1854. At that time he advertised that he was available to paint portraits based on daguerreotypes. He also had for sale a collection of paintings from Paris and Rome. During the warm months in the last half of the 1850s, Gschwindt operated as an itinerant portrait painter in the northern United States or Europe. New Orleans business directories listed his studio at 50 Chartres Street in 1856 and 132 Canal Street (between Royal and Bourbon Streets) in 1856–58. Gschwindt advertised in late 1857 that he painted oil portraits from nature, or after daguerreotypes or ambrotypes, and that he offered instructions in painting. New Orleans directories listed Gschwindt's studio at 3 Carondelet Street in 1859 and 82 Camp Street in 1859–61. During the Civil War he operated in Saint Petersburg and Moscow, Russia. He returned to New Orleans in late 1866, where he established a gallery for the sale of European art, including many paintings by old masters. Gschwindt auctioned the remainder of his gallery in March 1867 and left New Orleans permanently, taking up residence in Europe.[1]

1. John A. Mahé, II, and Rosanne McCaffrey, eds., *Encyclopedia of New Orleans Artists 1718–1918* (New Orleans: The Historic New Orleans Collection, 1987), pp. 166–67; *New Orleans Bee*, Dec. 8, 1857.

A

📖 *P.E. Palmquist/T.R. Kailbourn*, Pioneer photographers from the Mississippi to the continental divide, Stanford 2005

GSCHWINDT (Geschwindt or Schwindt), ROBERT. Austrian portrait painter and restorer, who worked in Paris and Rome in the early 1850's. By 1854 he was in New Orleans where he worked until 1860. Returning to Europe, he was at St. Petersburg (Russia) about 1864 and Paris about 1879. ¶ Thieme-Becker; Delgado-WPA cites New Orleans *Bee* (Dec. 29, 1854, Jan. 27, Feb. 5, 1855, and Nov. 15, 1856), *Orleanian* (Dec. 31, 1854), *Crescent* (March 21, 1859), New Orleans CD 1858–60.

📖 *Groce/Wallace*, 1957

meg a neoavantgárd intézményesítése miatt kellett várni a sorukra.[14] Szóval ezek az alternatív médiaművészek (előre is elnézést kérek tőlük, de Gerbert és Gerhest is idesorolnám), még ugyan nem kaptak teret a biennálékon, de az általuk is művelt posztkonceptuális objekt- és installáció-művészet igen. Mégpedig éppen tíz éve, az 1999-es Velencei Biennálén *A techné vállalása* fedőnév alatt, amelynek koncepciója amúgy expressis verbis is tartalmazta a „low tech", meg a barkácsolás fogalmát, amelyet most a *Low-tech* kurátorai újrainstalláltak a forrás feltűntetése nélkül, pedig Csörgő Attila már tíz éve is low-tech volt, no de nem ez a lényeg. Hanem az, hogy Sturcz jó művészettörténészhez illően mindkét fogalmat rendesen meg is ideologizálta, sőt Andrási és András Edit nyomán egy kis kultúrpolitikát (merthogy a kultúrpolitika kritikája is kultúrpolitika, ugyebár) is csempészett az egészbe.[15] Sturcz „antimodernista" válogatása Bukta Imrével (ha muszáj, akkor szemtelenül „újalföldi festészet"-ként címkézném) indult és az „új generáció"-val, Csörgő Attilával, Erdélyi Gáborral, Imre Mariannal és Benczúr Emesével folytatódott, akik bizony komoly mediális kísérleteket folytattak a szó nemesebbik, médium-tudatos értelmében.[16]

Ehhez a fajta low-tech vonalhoz kapcsolódik nálam Pacsika Rudolf objektművészete, aki akár ott is lehetett volna a tíz évvel ezelőtti csapatban, de nem volt, hanem inkább valahol Hollandiában kóborolt.[17] Az elején azért emlegettem a Vajda Lajos Stúdiót, mert Pacsika „szentendrei" művész, és többször is kiállított velük, miközben installációi még a VLS széles spektrumában se igen találják helyüket, és engem fura módon Erdély és az Indigo objektjeire és environmentjeire emlékeztetnek (V.ö.: *Damm Working By Electricity*). A low-teches (valójában 2004-es) *Konspiráció-elmélet generátor* is igen komplex mű, és sok mindent magába sűrít Pacsika hol egészen abszurd, hol inkább ironikus objektművészetéből, amely paradox módon a rajzoktól a fafaragványokig ível, és a maga rizómatikusságában (Pacsika „link"-művészetének Deleuze felöli olvasatához lásd Müllner tanulmányát) természetesen arra törekszik, hogy ne lehessen odarajzszögezni semmilyen művészettörténeti tipológiához. Ennek pendantjaként a kitchenbudapestet se nagyon lehet betuszkolni semmilyen eszme- vagy művészettörténeti kategóriába, már csak azért sem, mert nem képzőművészek csinálják, hanem a modern digitális vizuális kultúra innovatív felhasználói. Szóval ez egy nagyon is high tech kezdeményezés az új médiát kutató és alkalmazó Sipos Melindával és Németh Péterrel. Persze a *Fénylugas* legalább annyira low-tech az ikeás alkatrészekkel, mint amennyire high-tech a programozásában, hiszen arról van szó, hogy a fénylugas digitális mozgóképeket interpretál újra, mégpedig úgy, hogy a meglévő képet reduktívan nem hetven ezer, hanem hetvenhárom pixel segítségével jeleníti meg egyfajta absztrakt fényorgonán.

De az újmédia után búcsúzóul még egyszer visszatérnék a low-tech igazi magyar sikertörténetéhez, amely szintén tíz éve (bár ha São Paolot is számításba veszem, akkor 15) kezdődött Andrási kiváló ismeretelméleti és „stílustörténeti" elemzésével Csörgő Attila avantgárd tudományáról.[18] Na jó, nem Andrási szövegével, hanem a „hitehagyott" festő objektjeivel és téridomaival, plátói testeivel és narancshámozásával, amely majd tíz évvel

---

[14] V.ö.: Andrási Gábor: *A modernizmuson túl. Generáció- és szemléletváltás a kilencvenes évek magyar művészetében.* In: Néray Katalin (szerk.): *Omnia mutantur.* Az 1997-es Velencei Biennálé Magyar Pavilonjának katalógusa. Budapest, 1997. 5-8. A „kékacélos" törzsgárdához tartozott: Július Gyula, Gerber Pál, Gerhes Gábor, Kungl György, de hogy zavart keltsek, kiállított velük Sugár János, Révész László László és a Hejettes Szomlyazók is.

[15] Andrási már említett tanulmánya mellett lásd még András Edit írását is a '97-es Velencei Biennálé katalógusában: *Fájdalmas búcsú a modernizmustól. Az átmenet időszakának terhei.*

[16] Sturcz János: *A techné vállalása. Posztkonceptuális objekt- és installációművészet Magyarországon.* In: *A techné vállalása.* Az 1999-es Velencei Biennálé Magyar Pavilonjának katalógusa. Budapest, 1999. 5-12.

[17] Pacsika pályaképéhez lásd: 2006-os szentendrei katalógusát Sz. Szilágyi Gábor interjújával és Aknai Katalin, Müllner András, valamint Nemes Csaba értelmező szövegeivel.

[18] Andrási Gábor: *A gondolat szépsége – Kételkedés a formában. Operatív geometria Csörgő Attila művészetében.* In: A techné vállalása, 1999. 26-30.

Gschwindt, Robert, b. Austria. Portrait painter in New Orleans during the 1850s who later returned to Europe and was active in Paris and St. Petersburg.

References: Fielding, p. 355. GW, p. 278. MM, pp. 166–167. TB, vol. 15, p. 157.

?

🕮 *P.C. Merrill*, German immigrant artists in America, Lanham, Md./Lo. 1997

GSCHWINDT, R.
Painter. He painted some excellent portraits in New Orleans in 1859 and 1860; studio at 82 Camp Street. No date could be found regarding his birth or death.

Fielding, 1384

GSCHWINDT, Robert

Genremaler. Erhielt seine Ausbildung in Paris und Rom, wo er in den Jahren von 1851 bis 1852 Mitglied des deutschen Künstlervereins war. Seit dem Jahre 1862 war er auswärtiges Ehrenmitglied der Akademie von St. Petersburg und stellte noch 1879/80 im Pariser Salon Genrebilder aus.

?

Fuchs, Maler
(19. Jh.) II, 1973

később médiumot váltva, kameraként hódította el a Nam June Paik-díjat.[19] Persze nem csak a kamera kapott díjat, hanem a „narancshéj"-filmből alkotott gömb is, mely valóban nagyon eredeti leképezése a térnek, illetve az einsteini téridőnek. És akkor még ott a Möbius-film és a Möbius-kamera is, és már mondani se merem, de Erdély Miklós köpönyege is ott lobog a téridő huzatában. Csörgő tehát a szó legnemesebb értelmében barkácsol, pontosabban kísérletezve épít, és számolva szerkeszt, meg biciklizik, ha ráér. Általában van egy kérdése (pl. hogyan képezhető le maradéktalanul a nézőt körülvevő tér?) és van egy elképzelése (egy gömbfelületen), és ahhoz keresi a technét, a technikát, és nem csak keresi, hanem meg is találja, és meg is építi.[20] De Csörgő számomra – ezzel együtt is – Várnaihoz hasonlóan nemcsak a szerelés, hanem a téridő és a leképezés művésze is. A narancs-tér és a Möbius-tér ugyanis egyszerre elméleti és gyakorlati konstrukció, mely felidézheti a téridőben önmagába csavarodó (véges, de határtalan) Univerzum Einsteinre visszavezethető elképzelését is. De közben magára a médiumra is reflektál, hiszen a Möbius-szalag egyúttal azt is megjeleníti allegorikusan, ahogy a leképezés és a képalkotás, a felvétel és a vetítés, a sík és a tér, a fotográfia és a szobrászat egymásba csavarodik, és ehhez még csak számítógépre sincs szükség.

---

[19] Csörgő sikerének és pályájának legvilágosabb foglalata: Dékei Kriszta: *„Amikor az egyenlet testet ölt az utcában." Csörgő Attila képzőművész, a 2008-as Nam June Paik–díj nyertese.* Magyar Narancs, 2008. december 18.

[20] Csörgő konstrukcióinak értelmezéséhez: Dékei Krisztina: *A gömbbe zárt világ. Gondolatok Csörgő Attila: Fél-tér című művével kapcsolatban.* (2002) http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=65 Peternák Miklós: *Möbius-tér. Csörgő Attila műveiről.* (2008) http://exindex.hu/index.php?l=hu&page=3&id=603 és Mélyi József: *Feljegyzések a kockadobálógépről.* Élet és Irodalom, 2008. november 14.

GSCHWINDT (GESHWINDT), ROBERT. Portrait and genre painter; restorer. From either Austria or Hungary,[1] Gschwindt studied "five years at the Academy of Arts in Vienna,"[2] and in Rome and Paris.[3] He came to New Orleans in 1854, opening "a parlor for painting" at 87 Chartres and exhibiting the results at Uter's Bookstore.[4] Admiration of his portrait of a "young Creole woman" was expressed by the Bee, February 5, 1855, p. 1, col. 1. Early in 1856 he was at 50 Chartres Street,[5] but in the fall he moved his studio to 132 Canal Street.[6] In 1857, after spending the warm months in the East, he returned to paint and also opened a "School of Painting," at 132 Canal Street.[7] He offered his own work and his collection of European paintings for sale in 1859.[8] This was probably in anticipation of his return to Europe in 1860.[9] He was in St. Petersburg, Russia, in 1864, painting court portraits;[10] and in Paris in 1879.[11] New Orleans collectors hold several of his paintings.[12] The Louisiana State Museum has four portraits.[13] A picture of Gschwindt can be found on page 79 of Scrapbook 100 in the Louisiana State Museum Library.

---

[1]Groce and Wallace, Dictionary, p. 278, citing Thieme-Becker; Daily Picayune, December 5, 1866, p. 9, col. 1.

[2]Bee, January 7, 1856, p. 3, col. 3; Daily Crescent, February 6, 1856; cited by the Louisiana State Museum Library Art Index.

[3]Bee, January 27, 1855, p. 1, col. 8.

[4]Bee, December 29, 1854, p. 1, col. 4, and p. 1, col. 1; Daily Orleanian, December 31, 1854, p. 1, col. 4.

[6]Bee, November 15, 1856, p. 1, col. 1, and p. 3, col. 2.

[5]Bee, January 7, 1856, p. 3, col. 3, February 22, 1856, p. 1, col. 6, March 11, 1856, p. 1, col. 2.

[7]Bee, November 23, 1857, p. 1, col. 5.

[8]Daily Crescent, March 21, 1859, p. 2, col. 1.

[9]Groce and Wallace, loc. cit.

[10]Daily Picayune, December 5, 1866, p. 9, col. 1.

[11]Ibid.; Groce and Wallace, loc. cit.

[12]Lynne Farwell, "Portrait Artists in New Orleans Between 1830-1880."

[13]Robert Glenk, Louisiana State Museum Handbook and Guide, pp. 52, 75.

Fay Thompson, 1977

GRUSS, Anton Abb.: S. 103

Historien-, Porträt- und Landschaftsmaler. Geboren im Jahre 1803 in Schab in Böhmen, gestorben am 22. Juli 1872 in Wien. Schüler der Prager Akademie seit 1825, ab 1835 namentlich von Fr. Kadlik. Er bildete sich auf Reisen durch Deutschland und Italien weiter. Von 1838 bis 1847 stellte er in Prag aus und malte in Kadliks Manier Altarbilder, war aber auch als Porträtist und Landschaftsmaler tätig. Seine letzten Lebensjahre verbrachte er in Wien als Kustos der Gräflich Harrach'schen Gemäldesammlung.

GSCHLIESSER, Ilka von

Landschaftsmalerin. Geboren am 3. Oktober 1869 in Bozen, gestorben am 23. Juni 1949 in Innsbruck. Studium bei Josef Gröber in Innsbruck, Tony Grubhofer in Bozen und Hugo Darnaut in Wien. Die Motive für ihre Landschafts- und Architekturgemälde entstammen Oberungarn, Ober- und Niederösterreich sowie Tirol. 1909 fand eine Kollektivausstellung ihrer Arbeiten in Innsbruck statt.

GSCHWENTNER, Josef Abb.: S. 104

Jos. Gschwentner den 16ten Aug. 1846

Blumenmaler. Tätig in Wien um 1846.

GSCHWINDT, Robert

Genremaler. Erhielt seine Ausbildung in Paris und Rom, wo er in den Jahren von 1851 bis 1852 Mitglied des deutschen Künstlervereins war. Seit dem Jahre 1862 war er auswärtiges Ehrenmitglied der Akademie von St. Petersburg und stellte noch 1879/80 im Pariser Salon Genrebilder aus.

GSELLHOFER, Carl

Porträt-, Landschafts- und Historienmaler sowie Radierer. Geboren am 28. Oktober 1779 in Wien, gestorben am 17. Mai 1858 in Wien. Besuchte seit 1790 die Wiener Akademie, speziell die Abteilung Friedrich Heinrich Füger's, unter dessen Einfluß er sich zunächst der Miniaturenmalerei zuwandte. 1819 wurde er als Nachfolger Hubert Maurers zum Professor der historischen Elementarzeichnung an der Akademie ernannt. Er wirkte dort bis 1851 und war auch als Kammermaler des Erzherzogs Karl Ludwig tätig.

GSTÖTTNER, O.

Landschafts- und Militärgenremaler. Wird um 1900 als in Österreich tätig genannt. Er arbeitete vornehmlich in Aquarell.

GSUR, Karl Friedrich Abb.: S. 105 - 107

K.F. GSUR 1922

Genre-, Porträt- und Landschaftsmaler. Geboren am 3. Juli 1871 in Wien, gestorben am 25. August 1939. Studierte an der Wiener Akademie unter Leopold Carl Müller, J. M. Trenkwald und Sigmund l'Allemand. Nach Studienreisen in Frankreich, Holland und Tunis arbeitete er in Wien, wo er auf den Ausstellungen des Wiener Künstlerhauses regelmäßig vertreten war und auch an den Ausstellungen des Aquarellistenklubs teilnahm.

GUBIG
Landscha
stellung
aus. In
Februar
Ölgemäl
Im Hint
„Ansicht
Wien. I
von and

GUDE
Pferden
lung zu

GUNT
Maler.

GUNZ
Porträt

Hin. Günzl p.

GURK
Maler
am 31.
in den
bei Wi
Esterh
reise u
er seit
fentlic
von u
bäude
umfas
zum K
ernann
rend d

GUS
Male
1802

GUT
Male

Gschwindt Róbert

Portorico. Gschwindt u. Pesten - - - -

Hullámzó tengeren vitorlázok.

tollr. litó. ——————

Gschwindt (?)

Nagy Zoltán jegyzete

alakjával.)

Finom hölgy szivar Rigyiczei Gyárból. Allegórikus táncoló alakok.

V^dik Ferdinand szivar Fuchs Philips és társa Pesten. —
(V. F. mellk. ovális keretben, mellette all. női alak.)

Kör szivarok. (Kerek asztal körül ülő olvasó, beszélgető alakok.
Fuchs Philips és Társa Pesten. —

Korona szivar. Felül középen a magyar korona, oldalt szivarú alakok. —

Engedje szivarok. (Két oppmástól tüzet kerő alak.) —

„Csárdás". Szivardobor címke. – Vágtató csikóssal. – Jelzés nélkül. –

(Szivardobor címke. Magyar ruhás lovas alakjával.) Rigyiczai Gyárabul. (orn. keretben). – Jelzés nélkül. –

Csárdás szivar. (Divatképpel a 40-es évekből.) Rigyiczai Gyárbul. tollt-lito. Jelz. nélkül. –

Vigadó szivar. Divatkép – tollt-lit. Jelzés nélkül. –

Szinyi szivar. Rigyiczai Gyárbul. (Szinyi a szigeti hidon.) –

Gyönyv szivar. – Női divatkép.

Szegedi vadász szivarok. (Vadász kutyával.) jelz. nélkül. –

Vadász szivarok. (Vadász kutyával és elejtett övrel.) –

GSCHWINDT *József*, arcképfestő az 1840-es években Pesten, hol magánfestőiskolája is volt. Willmers Rudolf zongoraművész arcképét 1845. állította ki a Pesti Műegyletben.

Fe. g. I. 422 c

1312. Andrea de Fossano: működött a XV. század
Krisztus a keresztfán (Máté

A keresztre feszitett Megvá
zott sebeiből, a jobb mellén lévő
ból kiömlő vére a keresztfán fut le
ponya mellett négyfelé folyik. Ke
teste kendővel van körülkötve. A
Magdolna karolta át, Balról összete
szent János nézi áhitattal mesteré
I.N.R.I. betüs táblácskát tettek,
kettő támaszkodik.

Fa, méretei 119: 68.5 cm.
Vétetett A. Glisentitől 189
Elszámoltatott 1895: VIII.
Az elszámolásra nézve l. az

904: IV. 26.

Gschwindt József

arcképfestő - a 40-es
években Pesten, hol magán
iskolája is volt.

Ujházy Ferenc felvegyz.
Szépm. Múzeum M. Mű.
Adattár -

Kistapolcsányi népkot. V. 78.

Gschwindt József

Pesten

1845. pesti kiáll.

Willmers Rudolf
zongoramüvész archeje,
olajf.

Archeje, olajf.

L 1845.

Kőszakócrák, miskolczi V. 179.

MDK

Gschwindt József

Csáky Rudolfné, of.

Reformkor müvészete. Főv. Képt. 36. kiáll. 1948. jul.

9. 1.

Gschwindt József

Csáky Rudolfné, olaj

Reformkor művészete. Főv.képt. XXXVI.kiáll.

1948. jul. 9 1.

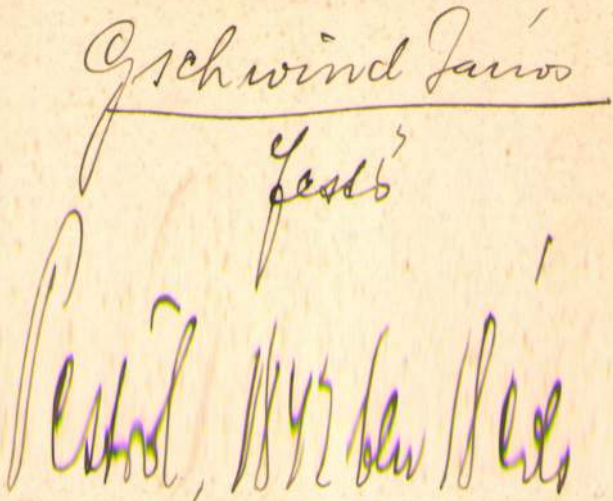

wieser vezetése alatt álló antik rajz-
osztálynak hallgatója volt.

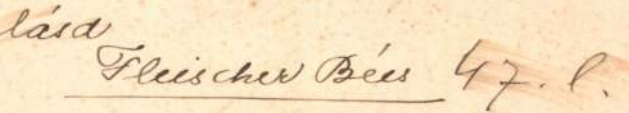

Doszkár János és

Háztatarozási, épitési és átalak

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

X. Má
Telefon

Eschwind Johann

18 evés, zúl. Pest.

1842

Bècsi akadèmia
könyvtàra

Mozaiktégla, római V. 1,

MDK

Gschwindt János, festőm.

Ltáb IV.

137. 1.

M.D.K.

Gschwindt János festő

Magyar portréfestő, Zichyvel egyházban lakott Bécs-

ben, 1859-ben meglátogatja Zichyt Pétervárott,
a pétervári Müvészeti Akadémia tisztelebeli tagjává
választották.

Berkovits Ilona: Zichy Mihály ... Bp 1964. 57. l.

MDK

Gschwindt Robert János, festő

A külföldi müvészettörténeti irodalom osztráknak tartja.
A párizsi magyar egylet tagja.
1846-ban Bécsben együtt lakott Zichy Mihállyal, Pétervárott találkoztak ismét.
Zichy Mihály 5o-ik születés napjára a párizsi magyar egylet vele akarta Zichy portréját elkészitet tetni, de ugy látszik magas honoráriumot kért.

Berkovits Ilona: Zichy Mihály baráti köre Párizsban
Müv.Ért.1956,V.évf.1.sz.1o,11 l.

Gschwindt János

győri lakatosmester

A győri tűztorony két-
fejű sasát fenti kerítette
s azt 1795-ben tették
fel a torony csucsára
A szabadságharc alatt
1849 junius 1-én a
kétfejű sast eltávoli-
tották s kevéssel utóbb
szélkakassal pótolták.
A Bach korszak alatt
vissza akarták helyezni a
sast, de ezt győrieknek
sikerült megakadályozni.
(Az osztrák címer tud-
tommal jelenleg a győri
muzeumban van)

Lám Frigyes. Egy győri
polgár a reformkorszak-
ban. Győr 1928. 109, 111. l.

(= 2148. Franz Werner)

2147 = Tamm:
Sz. Hamburgban 1658-ban. ✝ Wie
2147 Gyümölcscsoport.

gyümölcs-
A garmadából, a melyet egy
három körte, hét baraczk és egy a
hat kis szilvával. A gyümölcsökön

Vászon, méretei 36 : 73.5 cm.
Delhaes István hagyatékából(
Átvétetett 1902: I. 12-én

904 : IV. 27.

Gschwind Ägoston

Müvenet 1915. 93

Székelyudvarhelyi ref. Kollégium Könyvtárának állami felügyelet alá helyezése VIII. 228.

Gschwindt Ágoston

Acsó

l.

Kelp. 18. l.

Szennyes pusztai lelet IX. 51.

GSCHWIND *Ágoston*, festő, * Pest 1825 körül, halálozási éve ismeretlen. Párizsban Couturenál tanult, azután Münchenben dolgozott, hol 1859. néhány tanulmányfejével tűnt fel.

E. gy. I. 422. d

Andrea da Fossano (élt a XV. szá

Krisztus a Keresztfán:

A keresztre feszített
sebeiből, a jobb mellen
baiból kiömlő vér a ke
látható kopsnya mellet
szórés teste kendővel
Magdolna
zel all. Mária és job
keresztkörül, melyre „I.
lebegnek, kik körül kett

Olajfestés, fára,
~~tarkai fölül le v~~
~~Andrea da Fossa~~

Ltpa 131

220

4625/4
185 00/2

246/95 : 2

91 jkv.

297.

Gschwind Ágoston

Hul. Pest 1825 Pesttől
Párisba került Contur-
hoz. Erősen pasztozus an
festette archipelt.
Innen Münchenbe
került, hol 1859-ben
tanulmányfyokat alli-
tott ki.

Művészet 1915. 93. l.
(Régi magyar mű-
vesek.)

Gschwind August

aus Pest, geb. etwa 1825, Schulfreund des Schriftstellers Kertbeny, seit Jahren in Paris, Schüler Couture-s, sogenannter „Patiner", nehmlich Anhänger der neuen französischen Methode, die Farbe „Pate" mit der Spachtel dick aufzutragen und darauf mit Lasuren zu malen. Gschwind hatte 1859 in München einige höchst brillant behandelte Studienköpfe ausgestellt.

Kert. Mg. 126. l.

Régiségügynökök, szélhámos IV. 61-66.

Gschwindt Ágoston

* 1825

Láb II. 132

IV. 137, 150.

MDK

Gschwind Ágoston, festö
1825-ben Pesten szül.

Pestről Párisba került Couturehez, ki megszerette a talentumos fiatal müvészt. Erös, pasztózus felrakással festette arcképeit. Prisból Münchenbe került, ahol 1859-ben tanulmányfejeket állitott ki s keltett velük feltünést.

/"Ungarns Männer der Zeit" c.Kertbeny munkájából. Müvészekről,kikről vajmi keveset tudtak./

/-n/:Régi magyar müvészek. Müvészet. 1915. 93.l.
Adatok müvészetünk történetéhez.

GSCHWIND Agoston (pest.) F.M. 19.2.

50-60-m ever en idéig Consurenel tanul.
/Ly. N.r. 150./

Anyakvi sz.: .....

.....

im: .....

tárgyak: .....

lyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

tárgyain kivül tud .....

.....

itást vállal: helyben — vidéken.

ott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

jegyzések: .....

MDK

Gschwindt,

Fényes Elek 1836-ban megjelent forrásmüvében: "Magyarországnak s a hozzákapcsolt tartományoknak mostani állapotja statistikai és geographiai tekintetben", a jeles müvészek sorában emliti.

Pogány Ö.G.M. szobrászat a 19.sz. elsö felében. Bp.1939. ² 26.l.

M.D.K

Gschwind
rajztanár

A gyermek Madách Imre Pesten az 1837 es
években az olajfestést Gschwind rajztanár-
nál kezdte.

Vayerné Libolen Ágnes: Madách Imre
Művészet, 1964. augusztus. 10 lap.

Gschwind

l.

Lykanomzromantika
150. l.

BOZÓ MIHÁLY
KÖNYVNYOMDA
KÖNYV- ÉS PAPÍRKERESKEDÉS
CSONGRÁD
KOSSUTH-TÉR 6.

Tekintetes Európa Könyv- és
Lapterjesztő Rt.-nak

Budapest
V. Visegrádi-u. 36

Gschwindt

l.

LykaMagyműl800-50

171-2, 205,

263, 420, 534. l

Gschwindt
festi

l. Kósa 196-l

Gschwind Mihály

Jestő

1112. MINIATÜR-ARCKÉP, elefántcsontra festett. Tájképben vöröskabátos ülő férfi, balra folyó, az előtérben jobbra kutya. Baloldalt alul jelzás: „Pinxit Micahel Gschwind 1802.“ Állitólag egy Cziráky gróf arcképe. Fakeretben. Belső m. 10 cm., sz. 8.5 cm.

Ernst Museum aukciói

I.

4.80
3.20

em is szólva arról, hogy mennyivel nagyobb árakat érheeiner Lajos régiségkereskedő urnak is, amiért e mun-

ERNST LAJOS.

Gschöpf Erich
építész

Bud. 1874 sept. 19.

Rózsahegyen (Liptó m.)

1897. Fr. Schmidt-díj.

lásd Fleischer Béla 47. l.

15-én 59. sz. a.felszólitottam a tudomá-
ra, hogy az 1905 évről jelentésüket feb-
.

ellett kitüznünk, hogy módunkban álljon
. szövetsége ez évi közgyülése előtt be-

Gschwindt Mihály MDK

a képek fölött itélő bizottmány ez idén
a következő egyleti tagokból álland ill helyette
se: Gschwindt Mihály.

Tárház.-A müegylet ez idei első választmányi ülése
Vas.Ujs. 1859. 309.l.

Ø Gschwindt Robert

festő

13.14 ván Tét d'etude

cvod

Cat. spec. 2 l.

ardat

Ewer

.....mühely.

őnökség!

.....hó.....n történő kifize-

.....indokából személyesen meg nem

.....számu.....

i .....hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Gschöpf Erich, Rózsahegy MDK

~~xxxxxxxxxxxxxxx~~

Friedrich Schmidt-dij 1897

Bécsi képzőm. akadémia magy. ösztönd. névso
Fleischer Bécs. 1o5. 1.

MDK

Gschöpf Erich, Rózsahegy.

1897. Friedrich Schmidt-dij.

Bécsi Képzőm. Akad. magyar ösztöndijasainak névs. Fleischer, Bécs. 105.l.

Gsdhofer
Gesch.

Lösl

Arkiesi. Temesvári univ.
12. l.

Nyugta

azaz: ..... Korona ..... f-

ely összeget, mint évi ..... K lakpénzemből az 190..... évi .....

akbérnegyedre eső részletet, a .....-i m. kir. posta- és távir

..... pénztárból minden hiány nélkül felvettem.

Kelt .....-n, 190..... évi ..... hó 1-én.

zaz ..... K ..... f

Gsellhofer

Läb. II. 51, 53, 66.

Gsellhofer, Karl

(bécsi) külföldi művész

l

ar Almássy ~~[illegible]~~ [illegible] festék

~~[illegible]~~

temesvári magyar hára

számára

19. s.

LykaMagymúI300-50

17.332.l.

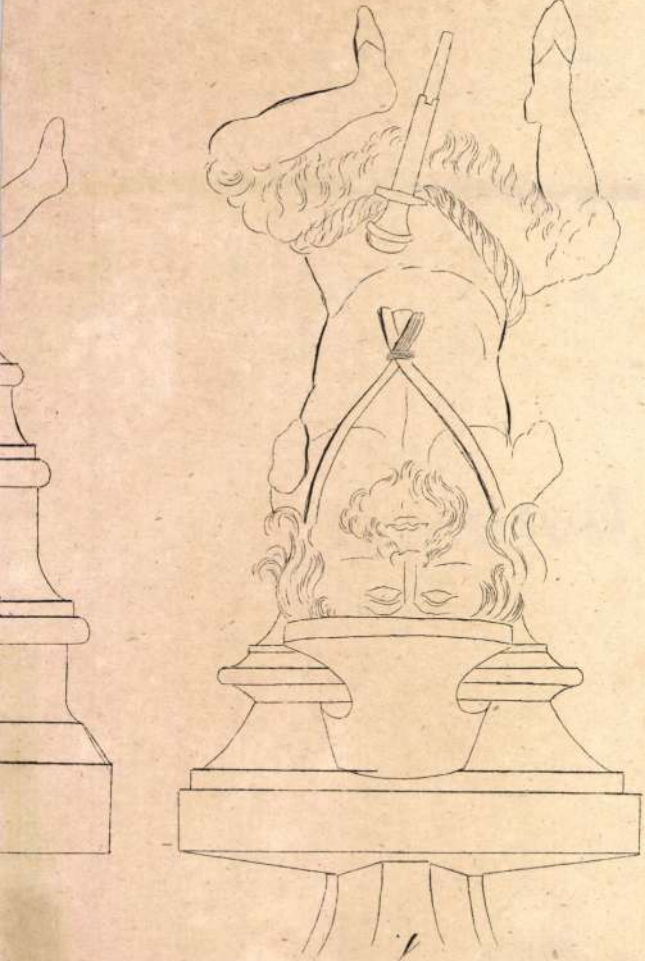

Lyka Ryke

Gsellhofer

Lsäb. III. 77

Bulletin de l'Academie des Sciences de Cracovie III. 200

MDK

Gsell Ilona divatrajzoló

Éva. Magyar Nemzet 1946. márc. 3.

Gspann Károly

A hollókői képzőművészeti táborba szeretnének jutni autostoppal hármau, a képzőművészeti szakközépiskola tanulói: Gspann Károly, aki ötvösművészetet tanul, Seres András szobrásznak készül és Földes Ildikó, szintén szobrászszakon tanul.

(k.k.g.): „Maszek" képzőművészeti tábor Hollókőn.
Nógrád, 1977. jál. 13.

I. 125

Illyefalvi: Pesti és budai polgárok 1686-1848.....I.

Név: Gstaltmayer József

Foglalkozás: könyvtárnestor

Szárm. hely: Pest

Hitfelekezet: R.K. Csal. állapot: nőtlen

A polgárjog megszerzésének időpontja: 1837 VI. 30

A polgárjogért fizetett összeg forintban: 6.

M. D. K.

GSTETTNER János óraszmester

Az eszterházai kastély toronyórája

1768.

Az Ipavművészeti Múzeum kokvei II. 1955.

Valkó Arisztid: Zenélő és ütő toronyórák

bajdani eszterházy kastélyokon 284-286 l

M.D.K.

GSTETTNER, Sigmund festő

1756-ban az Esterházy udvartartás-hoz tartozó szánt megaranyozza és kékesszínű hasírozással látja el.

Művért. 1955. 1. sz.

Valkó Aderján: Fertőd / Eszterháza, Süttör: Győr-Sopron megye/ mesterei, művészei 1720- 1768 között

128.l.

M.D.K.

GSTÖTTNER (Gstettner) Sipót Ausztriából, Zenész és Pestő

1756-ban nyer polgárjogot Kismartonban

Kismarton ~~kolostor~~ apácakolostor aranyozási munkák

Garas XVIII. 27. 221.1.

M.D.K.

GSTÖTTNER (Gstettner) Lipót festő

Garas XVIII. 17. 140, 221. l.

M.D.K.

GSTÖTTNER (Gsettner) Zsigmond pestő

1756 Eszterháza, kastély aranyozás,
1765 Kismarton pestis oszlop aranyozása
1770 Kismarton Esterházy Menageria kifestése
1771 Kismarton Esterházy kastély bútorok festése
1775 Kismarton rk.t. főoltár aranyozása
1779 Kismarton rk.t. aranyozási munkák

Garas XVIII. 221. l.

M.D.K

GSTÖTTNER (Gstettner) Zsigmond fe tö

Garas XVIII. 74, 221. l.

Ø Gstöttner, Sigmund

l.

Csat-Frey Öst Kunstt

XXIV. K

14, 15, 16, 51. P.

nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
Térkép		

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

MDK

Gtschebin,

.1898-ban az iskolához tartozott.

A Hollósy Iskola ideje. /1896-190l./ 76.1.

P. Guerard, grafikus

Bonnard Rákóczi képmása népszerű lehetett, mert gyengébb változatát ismerjük P. Guerard párizsi kiadó szignatúrájával, ellentétes beállitásban. 64.old. 5.kép

Gennerné, Wilhelmb Gizella: Adalékok az ifjú II. Rákóczi Ferenc és felesége ikonográfiájához 62.old

Müv. Tört. Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

P-Guerard, grafikus

5.kép.-Ismeretlen francia mester:II.Rákóczi Ferenc,.-.P
P.Guerard párizsi kiadó szignatúrájával.-MTKcs.G
graf.gyüjt.154/1939.Rézmetszet.30+19.3 cm.-Jel.P
Guerard. Fekete repr. 64.old 14.jegyz

Gennerné, Wilhelmb Gizella: Adalékok az ifjú II.Rákóczi
Ferenc ikonográfiajához 62.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Ep

MDK

Gualbert Raffael,

bár idegen művész, de hosszu éveken át festette a Tisza, Zagyva környékét.

a kolonia negyedszázados ünnepére ötszáz darab művészi alkotásból impozáns kiállitást rendeztek

Két nagy müteremben a régi mesterek képeit, melyek legtöbbje magántulajdonban van, -helyeztek el.

Hyba: Fényes ünnepség keretében nyilt meg a szolnoki művésztelep jubiláris kiállitása. -Szolnok.

Nemzeti Ujság. 1927. szept.20. 6.1.

Gualdo, Galeozzo

~~nem művés, hanem történetíró~~

könyvét ismeretlen művés illusztrálta

Murány:

A középtérben a hegy tetején van a vár, melynek csak terrajza szemlélhető s benne csak a három templom van jelezve. A háttérben s jobbra a hegyek közt, valamint az előtérben a templomok tornyai kötik le figyelmünket. A mezőn balra két s jobbra egy férfi halad. Felirata felül középütt:

„Muran"

s balra: „100".

Rézkarc, méretei a vonalkeretnek 15:19.4 s a réclapnak 15.9:20.2

Galeozzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Venezia 1676. pag. 100.

Ltsa T. 4171.

66/93 N° 47.

Végre a kép alatt hat sor magyarázat olvasható: „1. La Chiesa grande nel Castello" kezdettel és „20. Porta della qual prima ne sono 6 nella Città" befejezéssel.

Rézkarc, méretei a vonalkeretnek 12 : 24 s a rétlapnak 16 : 24.3 cm.

Galeozzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Vngheria. In Vienna 1676. pag. 92.

Ltpa T. 4144.

66/93 № 20.

Z Beszterczebánya:

A várban a „La Chiesa grande" (1), a „La Torre Alta con 4 cannoni" (2), az „Vna rondella" (3), az „Vna torre armata di Moschettoni" (4) a „La Chiesa de Vandali" (13) s a „Porta per la quale sentra nel Castello" (5) közelében a „Quartiere del Commandante" (7) ~~[illegible]~~, míg a városban a „La Torre della Piazza" (6) köti le figyelmünket. Jobbra a fákon innen van a „Fiume Corona nel quale entra la Bistrizza" s a „Strada di Cremdit" (14) mellett elfolyó „Fiume Bistrizza che entra nella Città"-n (11) túl a „Rondella della qual forma ne sono 14 attorno la Città" áll, melytől balra a „Porta di Cremdit" (8) vehető észre. A várostól balra a „Strada di Stuben" (15) vezet F és a városnak tulsó részén a „~~Strada~~ Porta di Plij o pris" van megjelölve. A háttérben balra a „Fondo delli Signori doue è la Montagna" (16) s a „Montagna, che signo reggia la Città" (19) köti le figyelmünket. Az előtérben a hegyek közt két község van, melynek tonyai messze ellátszanak. Felirata a kép fölött

„Nevsol ò Nevsolio"

s a felső bal sarokban: „92".

F honnan egy kiágazás csatlakozik a „Porta"-ha „della qual forma ne sono 6 nella Città".

Ecsed:

Az „il Castello" (A) térrajzban van feltüntetve s) azt ~~körös körül~~ „L'Agua e paludi, ne' quali sono molto boschi" (D) veszik körül. Ettől balra ~~Balra~~ („L'Agro" (F) s jobbra „la terra a' Cant: d' Zattmar" terül el. Fölül balra az „Eschet" feliratú magyarázó szöveg kezdete: „A. il Castello" s befejezése: „F. L'Agro", jobbra pedig ez áll: „99."

Rézkarez, méretei a vonalkeretnek 14 : 17.9 s a vézlapnak 14.5 : 18.3 Cm.

Galeozzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Venezia 1676. pag. 99.

Ltsza T. 4147

66/93 № 23

Kővár:

A térrajzban feltüntetett vár balra eső része az „Il Castello Maggiore" (A), míg jobbra az „Il Castello Minore" (B) van, melyhez a „Strada de Neubania" (J) vezet. A várhegyet az „Il Zivole Lapusch" futja körül, melynek mentén „I Precipitij delle zupi" (C) vannak jelezve. A háttérben hegyek hullámzanak, az előtérben balra a: „Monti Zipieni de boschi, et Alberi" (F) s jobbra „Vn Picciol prato" (E) köti le figyelmünket. Az előtér közepén, a hegy ~~alsó~~ tövében s a váron túl itt-ott katonák járkálnak. Alól balra:

„Kowar
in Transylvania"

czimmel magyarázat olvasható: „A. Il Castello Maggiore" kezdettel s „I. Strada de Neubania" befejezéssel; míg fölül jobbra: „99" áll.

Rézkara, méretei a vonalkeretnek 13.7 : 18.5 s a réztapnak 15.8 : 19 c/m.

Galeozzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Venezia. 1676. pag. 99.

Ltpa T. 4169.

66/93 N° 45.

Litova:

A középtérben emelkedő hegy tetején a vár van, hová út vezet, melyen a lovas előtt hárman iparkodnak fölfelé, kik körül az egyiknek kutyája közelében futkos. A háttért hegyek képezik s az előtérben jobbra három tiszt beszélget, kiknek egyike balra mutat. Nem messze tőlök még egy katona halad. Font a magasban madarak röpködnek. Felirata fölül

„Litova"

s a bal sarokban: „98".

Rézkara, méretei a vonal keretnek 12.4 : 17.4 Cm s a rézlapnak 13.8 : 18.7 Cm.

Galeozzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Venezia 1676. pag. 98.

Ltsa T. 4170.

66/93 № 46.

Károlyváros:

A középtérben van „Carl Stadt", ~~hol~~ térrajza, hol két templom ~~van~~ látható. ~~s melynek~~ Pástyai körül az „1" a „Serin Pastei", a „2" a „Neue Pastei", a „3" a „Karner Pastei", a „4" a „Thurn Pastei", az „5" a „Kräner Pastei" s a „6" az „Auersperg Pastei". Az előtérben a „Corona flu" s a „Cupa flu" folyik ösze („Mecusie"-nél) s ez utóbbinak mentén „Gradaz" és „Harnetiz" községeket találjuk. A háttérben a hegyek közt „Viniza"-„Svarza Triniano"-„Stamaz"-„Dobovaz"-„S. Maria"-„Jelsuia" és „Desnig" tűnnek szemünkbe. A vár körül F s az egyes községekbe vezető utakon katonák haladnak s itt-ott hol templom, hol pedig egyes fesület köti le figyelmünket. Alól balra magyarázó szöveg olvasható „1. Serin Pastei" kezdettel s „6. Auersperg Pastei" befejéssel s fölül „29" áll.

Rézkarc, méretei a keretnek 20.5 : 30.5 s a rézlapnak 21.6 : 31.8 cm.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Vienna 1676. pag. 29.

Ltsa T. 4164

F melyen innen „S. Antoni" van,

66/93 № 40.

Kálló:

Jobbra a „la fortezza" (A) s balra a „la Città" (C) látható s mind két helyütt az örtornyok kötik le figyelmünket. Az erőd bástyáin póznákat veszünk észre, melyekre emberfejek tűzvék föl. Az előtérben balra a „Strada di Tokai" (D) s jobbra a „Strada di Zattmar" (E) kanyarodik s az előbbin egy s az utóbbin két katona megy. Az utakon innen a mezőn két szarvasmarha hever s a beszélgetve haladó két férfin túl egy katona lát dolga után. Fölül balra „Kalo" felirású magyarázó szöveg van: „A. la fortezza" kezdettel s „E. Strada di Zattmar" befejezéssel, s jobbra: „95" olvasható.

Rézkarc, méretei a vonalkeretnek 14: 18.3 s a rézlapnak 14.5: 18.7 c/m.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Vienna 1676. pag. 95.

Ltfa T. 4163.

66/93 № 39

A középtérben emelkedő hegyen, melyet tövében vizzel telt árok vesz körül, van a kőfalakkal, bástyákkal s köröndökkel megerősített vár, hol a magasan felszökő örtorony közi le figyelmünket. A háttérben hegyek hullámzanak, s jobbra az áthidalt „Wagus Fluvius" folyik, melynek kiágazásánál egy csónakban hárman kelnek át. Az előtérben házcsoportok közik le figyelmünket, melyek körül három s a hid felé vezető uton két katonát veszünk észre. Feliratai fölül

„~~Gunun~~ Gununo"

s a felső bal sarokban: „168"

Rézkarc, méretei a vonalkeretnek 15:19.3 s a rézlapnak 15. 9: 20. 2 c/m.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In ~~Venezia~~ Vienna 1676. pag. 168.

Ltha T. 4158.

66/93 № 34.

A „Wagus Fluvius" tulsó partján a várost s a balról emelkedő hegy tetején a várat, mely kőfalakkal, bástyákkal s köröndökkel van megerősítve, látjuk. Az épületek fölött mind két helyütt a tornyok uralkodnak. A folyón át csölöpökre vert híd vezet s a szigeten innen két s azon túl egy csolnak halad. A vár aljában s jobbra a templom körül öfnesen hatan járkálnak. Felirata a város felett:

„Gununo"

s a sarokban balra: „167".

Rézkara, méretei a keretnek 14.8 : 19.3 s a rézlapnak 15.7 : 20.1 cm.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Vienna 1676. pag. 167.

Ltfa T. 4157.

66/93 № 33.

három hasábban: „1. La Madonna Chiesa del Castello" kezdettel s. 28. Due montagne, che dominano la Città" ~~[illegible]~~ befejezéssel, olvasható.

Rézkarcz, méretei a vonalkeretnek 12.: 28.7 s a reílapnak 20: 29.1 cm.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Vienna 1676. pag. 153.

Ltfra T. 4168.

66/93 № 44.

Korpona:

A (várban) „La Madonna Chiesa del castello" (1) körül a „Torre alta con due cañoni" (2), a „Torre della poluere" (3), a „Quartiere del Commandante" (4) s a „Torre armata di moschettoni" (5); a vártól balra a „Falsa braga con due batterie" (14) és a „Casa del Visconte solmi" (18) s jobbra a „Casa di Gasparo Paroli" (16) s a várost körül vevő fal mentén a „Bastione de Turchi con un pezzo di cannone" (6), a „Bastione inferiore" (7) a „Bastione verso il Borgo" (8), melyen túl a „Casa di Gasparo Paroli" (16) s a „Casa del Borij" (17) s a melyen innen a „Porta superiore con due cannoni" (15) látható, a „Riuellino contro il Borgo" (9), a „Riuellino nelle mura della Città" (10) s az „Altro riuellino nelle sudette mura" (11) köti le figyelmünket. Jobbra a „Borgo con 177 casa" (13) van, melynek két őrháza (Velletta ò sentinella) körül az egyikhez a „Strada di Schemiz" s kapujához, ~~Porta del Borgo~~ mely felé egy katona halad, a „Riuolo chiamato Erasniza" (26) hidjával kapcsolatban a „Strada di Altsol" (24) vezet. ~~A előtérben~~ A „Due montagne, che dominano la Città" (egyike) mögött (az előtérben) a „Porta del Borgo" (25) felé őten haladnak s a középtérben balra a hegyen „Torre" látható „dove si fa la guardia" (27). Fölül „Carpona" s „155" s a kép alatt

Kassa:

A középtér a lőrésekkel s tornyokkal ellátott kőfalaktól körülvett város foglalja el, hol a „Casa della prouianda" (1), a „La Torre della poluere" (2) melynek erkélyére négy emberi fej van kitűzve, a „La Chiesa de Padri Gesuiti" (3), melynek tornyán kakas ül, a „La Casa della Cittadenza" (4) s több torony köti le figyelmünket. A háttérben hegyek hullámzanak s az előtérben s jobbra különféle házcsoportok vannak, melyek közéleben fák díszlenek. Felirata fölül:

„Cassovia In Vngheria"

a jobb sarokban: „90";
alól pedig magyarázat van: „1. Casa della ~~della~~ prouidenza" kerekkel és „4. La Casa della Cittadenza" betűjével.

Rézkarc, mérete a vonalkeretnek 12 : 23.3 s a rézlapnak 15.5 : 24.5 %m.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d' Vngheria. In Vienna 1676. pag. 90.

Lfra T.4165

66/93. № 41

Nagy-Várad.

A „Criso Fiume" (D) és az „il piccolo Criso" (E) által körülvett s kőfallal bekeritett „la citt. abbruciat: d' Turchi"-ban (A) három házcsoport, melyek közt négy katona lát dolga után, köti le figyelmünket, melyek felett a templomok tornyai dominálnak. Balra a „la Fortezza"-ban (C) csak a két tornyú katholikus templom van feltüntetve, a melyet körben futó árok vesz körül. Balra s az elő-s a háttérben épületcsoportok vannak, melyekből a templomok válnak ki. A mezőn öszesen tizenegy gyalog katona járkál s egy lovas vágtat. Fölül balra: „Waradin" felirással magyarázó szöveg van: „A. la citt: abbruciat. d' Turchi" kezdettel s „E. il piccolo Criso" befejezéssel, míg a jobb sarokban „41" áll.

Rézkarc, méretei a vonalkeretnek 14 : 18.2 s a rézlapnak 14.9 : 18.7 c/m.

Galeazzo Gualdo Priorato: Ribellione d'Ungheria. In Vienna 1676. pag. 30.

Ltsa T. 4172.

66/93 N°-48

Eredménnyel végződött a magyar és cseh-szlovák politikai foglyok kicserélésének akciója

A közeli napokban hazatérhetnek a Cseh-Szlovákiában politikai fogságban lévő magyar fiatalemberek

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar és cseh-szlovák viszonylatban a politikai foglyok és őrizetben levők kölcsönös amnesztiájára vonatkozó tárgyalások a mai napon eredménnyel befejeződtek. Ennek következtében a cseh-szlovák köztársaságban politikai okokból fogságban, illetve őrizetben tartott magyarok szabadonbocsátása és hazatérése előrelátható an már a közeli napokban meg fog történni.

A hivatalos jelentés nagy megnyugvást keltett mindenütt. Már harmadik hónapja várják az itthonlévők aggódó figyelemmel a határon tulról érkező hireket, mi történt és mi történik azokkal a magyar fiatalemberekkel, akiket október elején az akkor még cseh megszállás alatt lévő magyar területeken politikai okokból fogságba vetettek a cseh katonai hatóságok. Az első napokban a legkomolyabb veszélyben voltak, de a magyar kormány nyomban megtette a szükséges lépéseket szabadonbocsátásuk érdekében, amikor tudomására jutott, hogy a megszállott cseh területen nagyobb számmal kerültek az ottani katonai hatóságok fogságába. A magyar kormány nemcsak a cseh hatóságoknál járt el, hanem gróf *Csáky* István Rómában, október 14-én, *Pacelli* biboros államtitkárnál és az olasz kormánynál is kérte a közbenjárást. Az eredmény meg is volt, mert gróf *Vinci* budapesti olasz követ még aznap tudatta a magyar kormánnyal, hogy a csehek nem állitják rögtönitélő biróság elé az elfogott magyar fiatalembereket. Munkács várának börtöneiben ekkor 343 elfogott magyar politikai fogoly volt.

Október végén a német kormány is közbenjárt a magyar politikai foglyok érdekében és ekkor alakult meg az alkalmi bizottság is, amely ettől kezdve állandóan napirenden tartotta az elfogott magyar fiatalemberek ügyét. Időközben az a terület, ahol politikai bűncselekmények címén elfogták őket, a magyar állam elválaszthatatlan része lett és a foglyokat Munkácsról Illávára vitték. A többszörös nemzetközi közbenjárásnak és az állandóan dolgozó külön bizottság folytonos sürgetésének az eredménye lett, hogy nemcsak a foglyokkal való bánásmód javult meg lényegesen, hanem *legközelebb valamennyien amnesztiában részesültek* és a sok viszontagság után a közeli napokban hazajöhetnek.

Révész Imre debreceni református püspököt díszdoktori oklevéllel tüntette ki a genfi egyetem

„A népszövetségi Genf tönkretette Magyarországot és a kálvini Genfre hárul a feladat, hogy jóvátegye a Népszövetség hibáját"

Debrecen, dec. 23. *(A Pesti Hirlap tudósitójának telefonjelentése.)* A debreceni egyetemen pénteken ünnepélyes keretek között adták át *Révész Imre* püspöknek azt a diszdoktori oklevelet, amellyel *a genfi egyetem* a protestáns egyháztörténelem terén kifejtett értékes tudományos munkásságáért kitüntette. Dr. *Bacsó Jenő* rektor intézett ebből az alkalomból beszédet *Révész* püspökhöz és átnyujtotta a genfi diszdoktori oklevelet.

Révész püspök válaszában kijelentette, hogy a diszdoktori diploma neki nagy tisztesség, mert *bizonyitja, hogy a genfi egyetemen észrevették a debreceni egyetem egyik professzorát,* a Kollégium egyik szellemi gyermekét, aki tudományos munkásságát igen nagy részben a kálvinizmus magyarországi és külföldi történetének szánta. Majd igy folytatta szavait:

— *Sajnos, nemcsak egy Genf van. Genf kettő van:* az egyik, mely szobrot emelt Kálvinnak az európai keresztyénség örömére és helyeslésével. A másik az a Genf, amelyikben *Kálvin szobrát fekete festékkel öntik le.* Genf nemcsak *Kálvin,* hanem *Rousseau* Genfje is lett. *Rousseau* akarata ellenére a *Népszövetség Genfjét épitették meg, azt, amely hamis idealista jelszavak örve alatt a legsötétebb igazságtalanságokat követte el, jobb sorsra érdemes népeken, elsősorban rajtunk, magyarokon.* A népszövetségi Genf tönkretette Magyarországot és a kálvini Genfre hárul a feladat, hogy jóvátegye a Népszövetség hibáját. Addig nem lesz Európában béke és igazság, mig a Népszövetség szelleme uralkodik.

AHOL A DUCE LAKIK...

— A VILLA TORLONIA —

Róma, dec. 23. *(A Pesti Hirlap tudósitójától.)* A palotát, amelyben Mussolini *dolgozik,* ismeri nemcsak minden római, de minden idegen is, aki az „örök városban" megfordul. Sőt, azok is ismerik, akik még sosem voltak Rómában, mert hiszen a mozi-hiradók hétről-hétre vetitik a *Piazza Venezia*-n szorongó óriási, lelkes embertömegek képét és magát a „Palazzo Veneziát" is, amelynek ma már igazán történelmi jelentőségü erkélyéről annyiszor hallatta érces szavát a Duce, komoly külpolitikai kérdésekben is...

Áhitatosan tekint fel mindenki a barna falu *Palazzo Venezia* széles ablakaira: ezek mögött dolgozik Mussolini! És vannak talán, az idegenek között, akik azt hiszik, hogy — itt is lakik...

A külföldiek közül, bizonyos, kevesen tudják, hogy — hol lakik tulajdonképpen Mussolini? Pedig könnyen lehetséges, hogy amikor elhaladnak a *Via Nomentana*-n, az uj *Aniene*-kertváros felé, a dübörgő autobusz ablakán kinézve, elragadtatással emelik tekintetüket a gyönyörü, főuri villát övező óriási parkra, annak sötét ciprusaira, széleskoronáju hatalmas pineáira és egy pillanatra át is suhan talán agyukon a gondolat: „Ugyan ki lakhat itt, ebben a csodálatos parkban, ebben a görög stilusu főuri otthonban?"

Ha az ember a *Porta Pián* át kilépett a *Via Nomentana*-ra, jobbkéz felől az első nagy park és az első nagyuri palotácska a *Villa Torlonia.* Jó párszáz lépésnyire van magától a római városfaltól és a Porta Piatól, (melyet Michelangelo tervei szerint épittetett IV. Pius pápa), de olasz könyvekben gyakran látni egy régi fényképet, amely 1870 szeptember 20-án készült és azt a jelenetet ábrázolja, amikor olasz katonák sebesült társaikat a Villa Torloniába viszik. Az „Uj Itália katonái, Róma ostromában, itt ütötték az első rést az „örök város" falain és a Villa Torlonia vidékén akkor még csak néhány nyaraló és kert volt: a sebesültek számára itt rendezték be, a „front mögött", a legközelebbi tábori kórházat.

A *Via Nomentana* jobboldalán még most is ott zöldel néhány nagyuri kastély parkja, mint a *Villa Mirafori* és a *Villa Massimo,* — de a másik oldalon sivár bérkaszárnyák sorakoznak. Ám ezek a fantáziátlan, szürke épülettömbök — furcsa szeszélye a városfejlődésnek! — később sem tudtak átjutni a baloldalról a Via Nomentana jobboldalára, amikor Róma már egyre lázasabb ütemben kezdett fejlődni ezen a vidéken is, a kiszélesitett ősi uton, amelyen valamikor római légiók és harci szekerek haladtak félelmetes lármájukkal. Most autobuszok dübörögnek, amelyek a Villa Torlonia terebélyes koronáju fenyőiről már elzavarták a távoli campagnára az ijedős varjakat. De az énekesmadarak, ugy látszik, nem ilyen félénkek: a négy utcára terjedő park mellékuteáiban, a dúslombu fákról, nappal is fel-felcsendül egy csiz, vagy egy rigó éneke...

A magas, sárgás-rózsaszinü kertfalak tetejéről római császárok márvány mellszobrai nézik a rohanó autókat, lassan döcögő boroskordékat, sulyos, csörömpölő autobuszokat. A főbejárat széles vasrácsos kapuja mellett pedig, kétoldalt, két kis görög templom áll: a portáslakás és a portásfülke. Gyönyörü pálmák erdeje zöldel a lejtősen emelkedő kert elején, majd két vörös gránit-obeliszk furja fejét a magasba, a zöld lombok között. Maga a főépület jó mélyen van a hatalmas parkban és homlokzata jón-oszlopos görög templomra emlékeztet... A mult század elejének divatja volt ez a „neoklasszikus" stilus, amelynek hatása alól nem tudott szabadulni a Villa Torlonia megteremtője, az első Torlonia herceg sem, aki ekkortájt nyerte el e magas rangot, érdemeinek elismeréséül. Régi amfiteátrummal, barlangokkal és mesterséges romokkal is gazdagitani óhajtotta az „örök város" nagy mecénása uj otthonát, ahol apja és anyja emlékére... hatalmas obeliszkeket is állittatott fel.

Az egyik obeliszk, a főbejárat vasrácsain át, az utcáról is látható; sokan könnyen azt hihetik, hogy akárcsak Róma többi obeliszkje, ezek is többezer esztendősek és — egyiptomi eredetüek. Pedig a felsőolaszországi Baveno-beli gránitbányákból kerültek ide, ahonnan Alessandro Torlonia herceg megrendelte az Ur 1838-ik esztendejében. Persze, amig ide, Rómába eljutottak, meglehetősen kalandos és főként fáradságos utat kellett megtenniök a *Lago Maggiore* partvidékeiről: majdnem az egész utat vizen tették meg! A Lago Maggiore-ről a *Ticino*-ra, onnan a *Pó*-ra és aztán az *Adige*-n át *Chioggiába,* hogy aztán a tengeren, az egész olasz csizmát megkerülve, az első obeliszk 1839 juliusában *Civitavecchiába* érkezzék és 1840 januárjában, ágyuk üdvlövései közben, XVI. Gergely pápa és Lajos bajor király és az egész olasz főnemesség jelenlétében, itt állitsák fel e csodás kertben. A másik obeliszket két év mulva állitották fel és erre az ünnepre Róma „népe" volt hivatalos.

Ma Mussolini lakik a Villa Torloniában. A mindig zárt vasrácsos kapu mögött kora reggel, a park széles utjain lovagol is egy-egy órácskát, amint ezt fényképek is megörökitették. De máskülönben nem igen élvezheti a gyönyörü park csodáit, mert erre már nem marad ideje. Innen jár be a Palazzo Veneziába, ahol már reggel kilenckor munkában van és ahol sokszor éjfélig is dolgozik, hogy csak éppen rövid ebédre és aludni térjen ide, haza. Máskor viszont már este nyolckor otthon van, de éjfélig is ég a lámpa dolgozószobájában, az óriási park magas kőfalai és vasrácsos kapuja mögött.

Bár, amióta kezébe vette Olaszország sorsának irányitását, tehát 1922 októben 28. óta, Mussolini Rómában lakik és hivatalosan a Villa Torlonia volt a lakása már azóta is, — de valóságban csak alig pár esztendeje, hogy ide véglegesen beköltözött. Az első években a gyönyörü ősi ut „baloldalán", a sivár bérházak egyikében, kis négyszobás lakásban lakott a fasizmus vezére: ezt a lakást is csak egyik barátjának és hivének előzékenységéből kapta, amikor képviselőnek megválasztották, mert akkoriban Rómában is, mint mindenütt Itáliában, lakásinség volt. Nagyobb lakást nem is akart talán bérelni akkor Mussolini, akinek családja ez időtájt még Milánóban lakott, de nemsokára ideköltözött Donna Rachele is, Eddával, Vittorio és Brunóval. Ekkor már kicsi lett a lakás a közben miniszterelnökké kinevezett Mussolini számára. És ekkor ajánlották fel számára — a Villa Torloniát. Mussolini el is fogadta: de egyelőre csak azokra az alkalmakra, amikor ünnepiesen, miniszterelnökhöz méltóan kellett otthonában fogadást rendeznie... Csak később, évek multán fogadta el lakásnak is a Villa Torloniát, ahol nemcsak Itália miniszterelnökéhez és vezéréhez méltó környezetben, de nagyobb csendben is élhet és dolgozhat otthon is.

(B. I.)

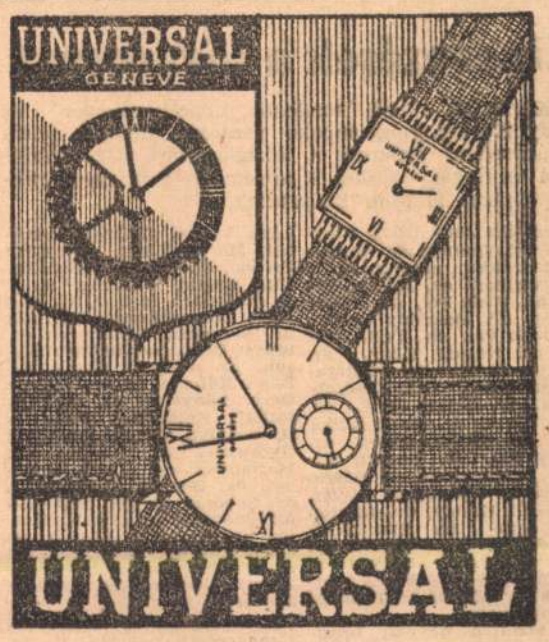

Hitler béketervekről tanácskozik Ribbentroppal és Wiedemannal

London, dec. 23. A News Chronicle berlini levelezője ugy tudja, hogy *Hitler* karácsonyi pihenője alatt fontos béketervről tanácskozik *Ribbentrop* külügyminiszterrel és *Wiedemann* kapitánnyal, bizalmas szárnysegédével. A német vezér és kancellár állitólag kész Chamberlain legutóbbi alsóházi felszólalására két gesztussal felelni: 1. *Németország vállalja a békeközvetitést Olaszország és Franciaország között,* 2. közvetlen lépést tesz a London és Berlin közötti megegyezés érdekében.

Funk német gazdasági miniszter januárban Londonba látogat. Németország kész jelentékeny engedményeket felajánlani Angliának kedvező kereskedelmi egyezmény ellenében. Az amerikai kereskedelmi egyezmény megnehezíti Németország külföldi devizaellátását és Angliának az a fenyegetése, hogy ellentámadásba megy át a külföldi piacokért folytatott harcban, még jobban kiélezi a nehézségeket.

Pál jugoszláv régens kinevez egy magyar szenátort

Belgrád, dec. 23. (Inf.) *Pál* jugoszláv régensherceg, a kormány javaslatára, a legközelebbi napokban öt uj szenátort nevez ki. Az elterjedt hirek szerint az egyik uj szenátor dr. *Várady Imre,* a jugoszláviai magyar népcsoport egyik vezető személyisége lesz. Szenátusi képviselethez jut a jugoszláviai albán kisebbség is. Ezt a népcsoportot *Ferhat Draga* bég fogja képviselni, akit 1926-ban a jugoszláv törvénykezés jogerősen tizenkét évi fegyházbüntetésre itélt politikai gyilkosságra való felbujtás cimén. Ferhat Draga még két évet le is ült ebből a büntetésből, ekkor azonban kegyelmet kapott. Kineveznek még három volt Zsivkovics-párti képviselőt is szenátorrá. Ezek a képviselők közvetlenül a választás előtt kiléptek a Zsivkovics-pártból, tiltakozásképpen az ellen, hogy Zsivkovics választási paktumot kötött Macsek Vladimirral.

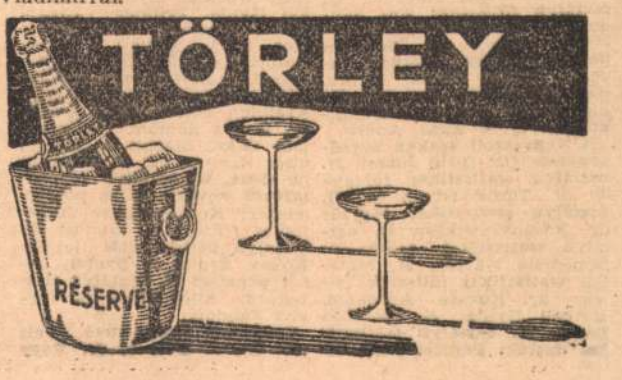

Kinevezések a fővárosnál

Karafiáth Jenő tanácsos főpolgármester és Szendy Károly polgármester pénteken délután hozta nyilvánosságra azoknak a közigazgatási tisztviselőknek a névsorát, akiket a november 4-én meghirdetett pályázat alapján kineveztek.

Karafiáth Jenő titkos tanácsos, főpolgármester **segédfogalmazókká** nevezte ki a következőket: dr. Kölber János, dr. Haás Pál, dr. Faller Ferenc, dr. Szecsődy István, dr. Deák Pál, dr. Frits Miklós, dr. Noseda Tibor, dr. Waskó Iván, dr. Mattyasovszky Jenő, dr. Péczely Gyula, dr. Rajkai Jenő, dr. Pálos László, dr. Ipolyi Keller Imre, dr. Csölle Miklós, dr. Gálffy Pál, dr. Lamoth Mihály, dr. Szemere László Gusztáv, dr. Barkóczy Olivér, dr. Belső Károly, dr. Marton Pál László, dr. Szenteleky László, dr. Szén Ernő, dr. Fajth Tibor, dr. Nagy Iván, dr. Siményi Dezső és dr. Koroknay Miklós fogalmazási gyakornokokat.

II. osztályu ügyészi fogalmazók lettek: Dr. Zubriczky Sándor, dr. Várhidy László, dr. Szentgyörgyi Elemér.

Főszámvevő-helyettessé nevezte ki a főpolgármester: Benesch István számvevőségi főtanácsost, számvevőségi főtanácsosok lettek: Tichler Károly, Briestyánszky Sándor, Zachara Mátyás, Szoyka Emil és Huszka Viktor számvevőségi tanácsosok; számvevőségi II. osztályu tanácsosok: Kuna Elek, Duday Mihály, Bucheit Károly, Kertay Mihály, Domonkós Ferenc, Sólétormos Lajos, Finda Jenő, Verhovay András, Voigt János, Hacker Ferenc és Szenthelyi Ferenc, számvevőségi II. osztályu főtisztek: Péntek Gyula, Antal Gábor, Gabnai Ferenc, vitéz Pintár Lajos, Görög Sándor, Nedeczky Mihály, Deák Viktor, Rábold Béla, Janovich László, Halbwidl Frigyes, Béldy Zoltán, Vágó László, Trenbeczky László, Takács Lajos, Benedek Máté, Skolnik Béla, dr. Dávid István, Bánkuti István, Veszely Géza, számvevőségi II. osztályu tisztek: Varga Ernő, Bagó Gusztáv, Hornyai Gyula, Szilassy László, Mészáros Gyula, Eschenbach Antal, Seidl Béla, ifj. Szirmay László, Kemény Károly és Rolla Jenő Zoltán.

Szendy Károly polgármester **II. osztályu főjegyzővé** nevezte ki: Morzsányi Károly és dr. Kállay Albert tanácsjegyzőket.

II. osztályu tanácsjegyzők lettek: dr. Szemere Károly, dr. Gellért István, dr. Szitnyai Béla, dr. Széll Lajos, dr. Kenessey Elek Fodor Kálmán, dr. Wurmb Gyula, dr. Turcsányi Elek, dr. Szalai József, dr. Hajnos László, dr. Zakariás Gerő Sándor, dr. Lukáts Ödön, dr. Grigássy Béla, dr. Kaán Viktor és dr. Szücs Lajos.

II. osztályu fogalmazók: dr. Kölgyessy László, dr. Kántor Pál, dr. Végh László, dr. Alm Emil, dr. Okolicsányi Pál György, dr. Mádai Károly, dr. Michailovits Árpád, dr. Palika Jenő, dr. Török Béla, dr. Veres Samu, dr. Kovárzik Károly, dr. Malontai Aladár, dr. Tomcsányi Géza, dr. vitéz Barcsay András, dr. Koroknay Ferenc, dr. Regőczy Mihály, dr. Unger Béla, dr. Bukovszky Péter, dr. Borvendék Ferenc, dr. Juhász István, dr. Krompaszky Attila, dr. Fazekas József, dr. Szabó Endre, dr. Ivánkay József, ifj. dr. Salamon Géza és dr. Debreczeni József.

Tiszti ügyészhelyettes lett: dr. Kiss Károly alügyész, tiszti alügyész dr. Ruttkay Imre és ügyészi I. osztályu fogalmazók dr. Fodor Elek, dr. Laszy Pál és dr. Balás Gábor.

A mérnöki szakon műszaki főtanácsos lett: Csizmazia Béla műszaki tanácsos. **Műszaki tanácsos:** Licskó Pál.

II. osztályu főmérnök: Rejtő Oszkár, Hunyadi Domonkos, vitéz Magyar Győző és Szimély Károly. II. osztályu mérnökök lettek: Talabér István, Bánhidi Béla, Szentiványi Imre, Bertalan Albert, Csulák János, Dallos Béla, Sándor Ernő, Szendery József, dr. Kiss Zoltán, Szabó Dániel, Zsingor Gyula és Bittó Elemér.

Műszaki főfelügyelővé nevezte ki a polgármester Slunka Alajost, **II. osztályu felügyelők lettek:** Martosi Ferenc és Anton Ágoston, **II. osztályu főtisztek:** Ács Sándor, Dörre Sándor és Lorberer Árpád, **II. osztályu tisztek:** Király György, Puchász Tibor, Sailer Endre, Kelemen Dénes, Gyertyánffy Elemér, Garami Tibor, Simkó Károly és Zuna Andor.

A vegyészeti szakon segédvegyész lett: Bittó József, **II. osztályu statisztikai főjegyző:** dr. Török István és **II. osztályu statisztikai jegyző:** dr. Rásonyi Viktor, **II. osztályu statisztikai felügyelő:** Dobrovits Mátyás. **II. osztályu statisztikai főtisztek** lettek: dr. Kovács Ábrahám, Marcell Gyula és Szeredás Rezső, **II. osztályu statisztikai tisztek:** Perczel Rolf, dr. Láng László, Györkös Erzsébet, Hartai Ilona, dr. Eöry Ferenc, dr. Tüskés Andor, dr. Titz László, Noszlopy Judit és Genersich Margit, **II. osztályu könyvtárosok** lettek: dr. Lamatsch Sándor és dr. Szász Béla, **segédkönyvtárosok:** dr. Kalmár Gyula, dr. Baán Kálmán és dr. Chirke Géza, **könyvtári II. osztályu főtiszt:** Kolozsvári Géza, és **II. osztályu tisztek:** Rozgonyi Györgyné, dr. Szmrecsányi Marianne, dr. Ugrik Erzsébet, dr. Berczel Kornélia és dr. Schöner Magda, **Muzeumi őrré** nevezte ki a polgármester dr. Gerevich Lászlót, **az emlékművek felügyelőjévé:** dr. Schoen Arnoldot és **muzeumi titkárré:** dr. Szilágyi Jánost.

A polgármester **állatorvos főtanácsossá** nevezte ki dr. Kazár Gyulát, **állatorvos tanácsos** lett: dr. Fülöp Imre, **II. osztályu főállatorvosok:** dr. Szekeres Jenő, dr. Horányi Endre, dr. Lippay Lajos, dr. Laczkó József, dr. Koppányi István, dr. Kosztolányi Sándor és dr. László Sámuel, **II. osztályu állatorvosok** lettek: dr. Szabó Barna, dr. Persa László, dr. Méhes György, dr. Örs Tibor, dr. Zilahy András, dr. Gerő János és dr. Veress Mihály, **segédállatorvosok:** dr. Jáky Jenő, dr. Kaszab Mihály, Babó Sándor, dr. Ercsei Vilmos, dr. Marcis Tibor, dr. Géczy Ferenc és dr. Mocsári László.

A polgármester az **Idegenforgalmi Hivatal aligazgatójává** nevezte ki: Dérföldy Lux Vilmost, az **Idegenforgalmi Hivatal II. osztályu titkárává** pedig: ifj. dr. Szelnár Aladárt.

Köztisztasági főtisztek lettek: Takács Béla és Schmidt Ede. **II. osztályu tiszt** pedig Révhelyi Kálmán.

Adóhivatali főtanácsosokká nevezte ki a polgármester: Luzsa Lászlót, Martos Jánost, Baumann Sándort, Szirmay Lászlót és Tichler Ödönt, **adóhivatali II. osztályu tanácsosok** lettek: Csendes István, Jászai József, Csornay János, dr. Ligeti Árpád, Széles Antal, dr. Avató Sándor, Göndör Sándor, dr. Hartmann Ottó, dr. Toperczer Péter, Sárszegi Ödön, Baros Imre és vitéz dr. Ivátson Ferenc, **adóhivatali II. osztályu főtisztek** lettek: Lay Géza, Szeifert József, dr. Bori Ferenc, Németh János, vitéz Bereznay Emil, Molnár Ferenc, Somogyi Béla, Vittonyai Mihály, Herpka Károly, Füzes István, Kohányi Károly, Halász Zoltán, Garancsi Péter, Markóczi Emil, Erdőkürti Zoltán, Sigmond Sándor, Faragó Ferenc, Toperczer László, dr. Greguss Gyula, Tarlós Zoltán, Boros Iván, Lenkei László, Elevényi Károly, Harsányi József és Szilcz Lajos. **Adóhivatali II. osztályu tisztekké** nevezte ki a polgármester a következőket: Csintalan Andor, Haraszthy Tamás, Virányi Imre, Török János, Bokor Gyula, Tóldi Géza, Szakmándy Károly, Urhegyi István, Reinhardt Béla, Módly György, Paksy Jenő, dr. Steinberg Károly, Fábos József, dr. Spett Ferenc, Pintér István, Mészáros László, Buzáth Emil, Nagy Károly, Leppold Ödön, Pallagi Károly, Pék Ödön, dr. Nagy Zoltán, dr. Dobolyi Dezső, Czuppon Benedek, Marót István, Vitéz Henrik, ifj. Kendi Károly, Pettendi Pál, dr. Major Ákos, dr. Papp István, Draskovits Sándor, Kámarás Antal, Sass Jenő, Kozma Ferenc, Fürjes Kálmán, Várhegyi József, Kopeczky Ferenc, Kovács István, Fodor Emil és Sulla József.

A polgármester adószedő főellenőrré nevezte ki: Füstér Károlyt, **adószedő ellenőrök** lettek: Bognár Gyula, Csuka Ignác, Papp János és Bajkap Pál, **II. osztályu főtisztek az adószedői szakon:** Varga András Rezső, Füller Mihály, Halka Imre, Kőmives Mátyás, Haeffner Ödön, Radó Gábor, Perjési Lajos, Aszódi Attila, Nagy János, Szatmáry Béla, Bárody László, Medveczky Jenő, Faluvégi Sándor és Motyvay Dezső. **Adószedő II. osztályu tisztek** lettek: Szabó János, Hranitzky Károly, Tankó András, Bálint József, Guckler Gyula, Bánhegyi Gyula, Prinner István, Bruzer Zoltán, Harmath József, Odry Miklós, Kövesi Kálmán, Nyilas Árpád, Mika József, Domonkos Endre, Kiss András, Kardos Kálmán, Kreibich Dénes, Kály Árpád, dr. Gozon Sándor, dr. Csizmás Lajos, Machó R. Zoltán, vitéz Kertész Pál és Gyuranna Géza. **II. osztályu főpénztárossá** nevezte ki a polgármester: Koppenmayer Józsefet és Frigyesi Jánost. **II. osztályu pénztárosok** lettek: Kókay Árpád és Dzubay Jenőné; **pénztári II. osztályu tisztek:** dr. Eller Tibor és Vargha Sándor.

Gazdasági felügyelővé lépett elő: Barna Béla és dr. Nagy Béla, gazdasági II. osztályu főtisztté: Turcsányi Dezső, Gáty Miklós, Buzás Dezső és Józan József s **gazdasági II. osztályu tisztekké** pedig: Szemere Márton, Havasi Antal, Németh Imre és Stomfai Imre.

Kertészeti II. osztályu intézők lettek: Bodonyi János és vitéz Dénes Kamilló.

Segédhivatali főigazgatók lettek: Guttay Ferenc, Vida József és Hornyák János, **segédhivatali igazgatók** pedig: Szénássy György, Bíró László, Kelndorfer Zoltán, Gyüre Sándor és Nagy László, **II. osztályu irodafőtisztek:** Horváth Imre, Szentjobi Pál, Komporály Ágoston, Pernyei József, Éless László, Kovács Kálmán, Kellner Emil, Marton László, Koltai János, Belánszky Sándor, Bereck László, Sándor Pál, Fábián Béla, Csattogányi Endre, Philipp Gyula, Perczel Miklós és Csáfalvay Géza. A polgármester **II. osztályu irodatisztekké** nevezte ki: Borbély Károly, dr. Ferenc Ignác, Hortobágyi Béla, Martos Ferenc, Juhász József, Pap Oprá János., Dezsényi István, Cortivó Ferenc, Kovács József, Tóth Kálmán, Bálint József, Révfalvi Alfréd, Hatolkay Szaniszló, Decker Albert, Dörnyei Imre, Enyvváry Norbert, Deák Imre, Bártfai Jenő, Horváth Béla, Horváth Ferenc, Kőszegi Pál, Szentirmai Tibor, Kondor Béla, Dantzinger Antal, Szendy Sándor és Csáki Józsefet.

Kezelő főtisztek lettek: Vékey Krisztina, Kröner Teréz, Logodi Margit, özv. Kulifay Istvánné, Szöreghy Cornélia, dr. Huray Györgyné és Arczfalvi Anna, **II. osztályu kezelőtisztek:** Kozma Anna, Máté József Ferencné, Pajzs Flóra, Staud Ivánné Bérczy Ernőné, özv. Faust Istvánné, Balogh Ilona, Bakos Erzsébet, Szakács Margit, Magyary Lászlóné, Csármann Edit, Huba Margit, Márkus Irén, Lumbe Ottóné, Bertalanffy Katalin, Molnár Margit, özv. dr. Kostka Istvánné, Stand Klára, Cselényi Elemérné, dr. Szűts Tivadarné, Bertalan Anna, Molnár Márta és Kathona Lászlóné.

A polgármester **tüzoltó főparancsnokhelyettessé** nevezte ki: Erlesbek György tüzoltóparancsnokot, **tüzoltóparancsnokká** pedig: Szilvay Kornélt és Wunderlich Antal tüzoltó alparancsnokokat. **tüzoltó alparancsnokok** lettek: dr. Benedek Mihály, Somorjai István és Kőry Árpád tüzoltó **főfelügyelők, tüzoltó főfelügyelők:** Kéler Dénes, Máté Ernő, Zsámbéky Sebestyén és Regőlyi Győző, **tüzoltó felügyelők** lettek: lovag Gesztődi Ernő, dr. Marinovich Endre és Bercsei Tibor.

A polgármester végül **gépésszé** nevezte ki: Kaszper Jánost.

A kinevezések január 1-től érvényesek.

Kinevezték a visszacsatolt Felvidék bíróságainak vezetőit

A kormányzó *Zachár István* budapesti ítélőtáblai tanácselnököt a kassai királyi ítélőtábla elnökévé, *Gazdy Béla*, az ítélőbirák és ügyészek részére megállapitott III. fizetési csoport jellegével felruházott miskolci ügyészségi elnököt kassai királyi főügyésszé, *Csarnóy Pál*, az ítélőbirák és ügyészek részére megállapitott III. fizetési csoport jellegével felruházott szekszárdi járásbirósági elnököt az ungvári, *Forgách Tivadar* kassai birósági főtanácsost a kassai és *Soós Imre* komáromi birósági főtanácsost a komáromi királyi törvényszék elnökévé az ítélőbirák és királyi ügyészek részére megállapitott III. fizetési csoportba, dr. *Sztehlik Károly* putnoki járásbirósági elnököt az ungvári és dr. *Fülöp Dezső* kassai volt vezető ügyész, kassai gyakorló ügyvédet a kassai királyi ügyészség elnökévé, végül *Szakady Géza* beregszászi vezető járásbirót a beregszászi és *Tariska Lajos* rimaszombati birósági tanácsost a rimaszombati királyi törvényszék elnökévé az ítélőbirák és királyi ügyészek részére megállapitott II. fizetési csoportba kinevezte.

A pozsonyi Uj Hirek a magyar-szlovák testvériségről

Pozsony, dec. 23. A pozsonyi „Uj Hirek" vezércikkben foglalkozik Szlovákia és Magyarország kölcsönös viszonyával és ezzel kapcsolatban a szlovákiai magyarság szerepével. A vezércikk, amelyet dr. Kozma Ferenc, az „Uj Hirek" főszerkesztője és az *Egyesült Magyar Párt* országos főtitkára irt, többek közt a következőket mondja:

A szlovákiai magyarság tudja, mi a küzdelem. Mai helyzete nem könnyü, de vállalja sorsát, mert sziklaszilárd a meggyőződése, hogy a magyar és a szlovák államiság kölcsönös elismerése mellett a két népnek utat kell találnia egymáshoz. Az utolsó két évtized okozhatott sebeket, politikai utjaink elválhattak, a közelmult eseményei próbára tehették idegeinket: a magyar-szlovák testvériség gondolatát azonban egyik oldalon sem szabad elejteni. *A szlovákiai magyarság legfontosabb feladatát a mai körülmények között abban látjuk, hogy ezt a gondolatot ápolja és élő kapocs legyen Magyarország és a megujhodott Szlovákia között.*

A kormányzóné nyomorenyhitő mozgalma

A kormányzóné segélyakciójára *december 21-én* a következő adományok érkeztek:

Ujpesti Posztógyár rt. 250 P, Haltenberger Sámuel december havi nyugdija 121.20 P, Hamilton Római Kat. Jótékony Egylet, François Lajos és társa 100—100 P.

Gyárfás Gyula 85 P, Jeszenszky L. 50 P, Rialto Filmszinház, Lantos János 35—35 P, Wipla Részvénytársaság, Langsfeld Géza, Pengő Asztaltársaság 20—20 P, Bányamozgó Tokod 15 P, Iparmozgó Dombóvár, Világ mozgó Szekszárd, Apolló Mozgószinház Orosháza, Muszanek Teréz, vitéz Viola István, Neográdyné, Gamhi Perzsaszövő Egyesület, özv. Gál Endréné 10—10 P, dr. Erdélyi Alajos, Vén Béla, Bányai Béla, Palka József, dr. Kovács István 5—5 P, Turul Mozgó Kiskundorozsma 4.16 P, dr. Kenyeres Balázs 4 P, Turul Mozgó Enying 3.50 P, Panesné és leánya együtt, Szinát Oszkárné, Postahivatal Solt 3—3 P, Faller Lázár, Kacsirek Ferenc, Bereznai Gyula 2—2 P, Albert János 1 P.

Természetbeni adományok: Columbia Textil rt. 300 pár harisnya, Boon J. W. és társa rt. 40 kg. csokoládé, Fáth 18 drb. nadrágszij, 35 gombolyag pamut, 1 pár cipő, 35 darab alsónadrág, 180 pár harisnya, 3 csomag cipőfüző, 14 doboz gallér, Lőffler Sámson 60 darab pulover, 41 darab gyermeknadrág, Viktória Kötő- és Szövőgyár 216 pár harisnya, Salamander 17 pár gumicipő, dr. Winchkler egy csomag ruhanemü, Wámoser Gyula 3 férfiing, 5 trikónadrág, 6 női zsebkendő, 6 darab maradék, Incze Sarolta egy paplan, egy dunna, egy takaró, Gross és Weiss 12 darab sapka, 24 kalap, Fischer Bélané 24 darab férfikalap, Engel G. 128 darab női sapka, 40 darab kalap, Állami Tanitónőképző Intézet Győr 23 darab sál.

Nápolyi Betlehem

Egy világhirü és páratlan műkincs kiállitása a Nemzeti Muzeumban

A *Nemzeti Muzeum* földszinti csarnokában, az *Emericána* művész céhének jóvoltából, olyan élményt kap karácsonyi ajándékul a magyar közönség, amelyről jogosan elmondhatjuk, hogy egészen kivételes.

Egy XVIII. századbeli hires nápolyi szobrász, *San Martino*, korának többi neves nápolyi művésze segitségével megalkotta *a világ legnagyobb és legszebb Betlehemét*, amely nemcsak a vallásos művészet, nemcsak a Betlehem-kultusz szempontjából, hanem mint műalkotás is páratlan a maga nemében. A mai Nápoly egyik ismert festője és iparművésze, *Comm. Ezechiele Guardascione*, huszévi munkával összegyüjtötte a közel háromszáz esztendős Betlehem figuráit, amelyek idők folyamán szétszóródtak és nápolyi családokban vándoroltak nemzedékről nemzedékre, azután, mikor végre együtt volt a teljes Betlehem, hatalmas hátteret festett hozzá, körhorizonttal és *igy a hatszáznál több alakból álló páratlan műalkotás* a keresztény emberiség közkincsévé vált, mert Guardascione városról városra és országról országra jár a Nápolyi Betlehemmel, hogy mindenütt elragadtatást, csodálatot és áhitatot váltson ki a szivekből. Igy jutott el az idei karácsonyra hozzánk is.

Barlangszerü fülkében áll a Nápolyi Betlehem, a háttérben kék ég, kék tenger, köröskörül *Capri*, *Amalfi* sziklás partjai. Ez természetes, hiszen San Martino, a Betlehem alkotója, nem a Szentföld, hanem a saját hazája életével, lelkével tölti meg Krisztus születésének ezt a csodálatos ábrázolását, épugy, mint a reneszánsz festői. Oldalt ódon nápolyi házak, az erkélyen kiváncsi, csodálkozó, beszélgető emberek, férfiak, nők természetesen mind a délolasz settecento század viseletében. A láthatár felől, oldalról, előlről, mindenünnen százan és százan sietnek Betlehem felé, hegyi ösvényeken, országutakon, hidakon. Gyalog, hintón, szekéren, lóháton érkezik a tömeg, itt juhokat, oti teheneket, ökröket hajtanak a pásztorok, kutyafalkát terelnek vadászok, menyecskék kosarat cipelnek, árusok batyu alatt görnyedeznek és az egész áradat a középen emelkedő domb felé vonul, ahol — mint egyes velencei festők képein — régi római templom romjai alatt fekszik jászolban az Isteni Kisded, mellette a Szüzanya és Szent József. A romok felett magasan, angyali csoport lebeg és az emelkedésre vezető ösvényen a Három Királyok közelednek lóháton, kiséretükkel, ajándékok terhe alatt roskadozó szerecsen szolgákkal. *Ott áll egy érdekes férfialak is, aki mintha a magyar barokk főurainak jellegzetes öltözetét, magyar hajdivatát viselné — a művész talán szándékosan állitott magyar embert a Kisded születési helyének közvetlen közelébe.*

Comm. Guardascione elmondja, hogy a Betlehem alkotója tulajdonképpen *az évenként megtartott nápolyi nagyvásár életének középpontjába állitotta az Ur születésének eseményét* és valóban, a mindennapi élet profán hullámzása árad a jászol körül, amelyben az ujszülött Jézus pihen. Szinte ugy érzi az ember, mintha a Három Királyokon kivül, az egész tömeg csak a „betlehemi vásárra" igyekeznék gyanútlanul, hogy ott mind tanui legyenek az Ur eljövetelének. A kocsmákban beszélgető, vitatkozó csoportok ülnek, a mészárszékben alkudoznak a vásárlók, de már valami különös izgalom látható rajtuk, — a jászolból kisugárzó égi erő megragadta hétköznapi lelküket.

Megnézünk egy-egy alakot egészen közelről. A fafaragásu, felöltöztetett szobrokon a legtökéletesebb természethűséggel faragtak ki minden vonást, formát, ízületet, — Guardascione mester elmondja, hogy *a reneszánsz merev formahagyományai után ezek a faragványok mutatják az átmenetet a barokk-ábrázolás realizmusa felé*, igy tehát művészettörténeti jelentősége is van a Nápolyi Betlehemnek.

A háttérben ódon nápolyi betlehemes énekek pásztori dudahangja varázsolja még elevenebbé a képet, — órákig kell előtte állanunk, hogy csak részben is áttekinthessük, magunkba olvaszthassuk ezt a nagyszerü látványosságot, amely, különösen igy karácsony táján, hódolatot és áhitatot vált ki szemlélőjéből. **F. J.**

*

Péntek délben mutatták be ünnepélyes keretek között a Magyar Nemzeti Muzeum előcsarnokában a XVIII. századbeli nápolyi betlehemet, amely a legnagyobbszabásu e nemben és mintegy száz alakot tartalmaz. A legkiválóbb XVIII. századbeli nápolyi szobrászok faragták. A megnyitáson megjelent *Angelo Rotta* pápai nuncius, gróf *Vinci* olasz követ és felesége, *Mészáros János* általános érseki helynök, *Hóman Bálintné*, gróf *Zichy István*, a Nemzeti Muzeum főigazgatója, a főváros képviseletében dr. *Pacher Béla* tanácsjegyző, dr. *Horváth Henrik*, a fővárosi muzeumok igazgatója és sokan mások. A megjelentek nagy érdeklődéssel nézték a hires Betlehemet, valamint az Emericana művészcéhjének magyar betlehemeit, amelyeket fiatal magyar művészek készitettek az Emericanatól meginditott magyar betlehemes mozgalom keretében. A kiállitás naponta 9-től fél 5-ig tekinthető meg, 50 filléres belépődij mellett.

Kanada is elismeri az abesszíniai hódítást

Ottawa, dec. 23. A kanadai kormány felkérte lord *Perth* római angol nagykövetet, közölje az olasz kormánnyal, hogy *Kanada elismeri Viktor Emánuelt Olaszország királyának és Abesszinia császárának.*

Tolsztoj unokáját nevezték ki szófiai szovjetkövetté

Moszkva, dec. 23. *(A Pesti Hirlap tudósitójának távirata.)* A szovjetkormány gróf *Tolsztoj Sándort* nevezte ki Szófiába orosz követnek. A gróf a világhirü költő unokája. Néhány évvel ezelőtt csatlakozott a bolsevizmushoz és azóta irodalmi téren is buzgólkodott a kommunizmus érdekében. *(Sz.)*

Guardascione

festő Budapesten
1938.?

Zsebnaptár 1938-

Mlle Hivatal

940.

ágos Bizottsága

y	száma:	2933 elu.	1940.
	kelte:	V/14.	1940.
	beérkezése:	V/20.	1940.

k száma:

intézett szám:

ma: 784/1939.

ma:

Kantezkyné

ta: csuloni

Guardián Ferenc

Ésmékkel
szerepel a Jósefvárosi Képző-
művészkör 1971 évi Tárlatán

K. É.: Képzőmův. kiáll. a
művelődési központban

Gaur hávag Dolgozók tagja 1971
V. 14

Guba Imre, ötvös. A XVII. század elején Eperjesen élt.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 247. l.

Guba Imre

özv.

L.

Szudray-Szentiványi

46 l.

Budapest.

A délről felvett látképe
szen [redacted] Ó-Budáig, jobbra ped
tól körülbelül a Redoutig. A pa
hajók kötöttek ki, kocsik és já
alatt bárkák közlekednek. Felir

OFEN U. P

Rm., mér. a vk. 12.7

112-93-96

Guba István totális térberendezései

Novotny Tihamér

Guba István: Avarszemle, 1987

VILLÁMZÁR A SZEMRE! DE AZÉRT...

Guba István 1952-ben született Mezőkövesden s ebben a kisvárosi, félparaszti kultúrkörnyezetben nevelkedett, majd innen költözött Szentendrére 1977-ben, ahol bizonyára nemcsak a Ferenczy Múzeum egykori fotós munkatársaként, de a Vajda Lajos stúdiósok munkáin keresztül is mélyebben megismerkedett a modern művészet áramlataival. (Bár már „matyó-éveiben" is szerezhetett némi beavatottságot e téren *Bukta Imre* és *Bernáth(y) Sándor* társasága révén!)

Olyan művész ő – értsd: ellenművész! –, akit magánélete és, nálánál józanabb szemszögünkből nézve, önsorsrontó, önpusztító természete miatt kapásból elutasíthatunk ugyan, de elementáris, életszagú művei és térberendezései előtt mégsem mehetünk el becipzározott szemhéjakkal, és nem némulhatunk el „bogáncszárat", szankciószerű hallgatási fogadalmat téve nyelvünkre.

Bár 1982-ben igen szép, ötletgazdag, kisebb térberendezéseket is alkalmazó egyéni fotókiállítása volt (*Garda Aladár* marosvásárhelyi művész, MAMŰ-tag társaságában) a VLS Pinceműhelyében – s részt vett több csoportos megmozduláson is (Aktok 1987, Pest Megyei Autodidakta Tárlat 1987, ahol a kiállítók többsége VLS-tag volt, „Szabad Téri" Tárlat a Vajda Pincében 1987, Gravitáció 1988), sőt, két totális térberendezést is készített ugyanitt (Pre Humus Assemblage 1988, Első szentendrei kollektív Újságszemle [sic!] 1990) –, az eredetileg fotós szakképzettségű, de amúgy autodidakta Guba deviáns magatartása miatt mégsem lett úgynevezett Vajda-tag. Ezért azonban botor dolog lenne hibáztatni bárkit is!

Sokkal fontosabbak ennél azok a stiláris mozzanatok és az a szemléleti rokonság, amelyek *ef Zámbó István* korai, gátlástalanul expresszív, ösztönös módon kreatív, neodadaista antiművészeti gesztusaihoz és korszakához kötik őt. (Lásd: ef Zámbó István: *Saját készítésű DADA UFO*, (UFO megy), 1973 körül.)

Ha *Claes Oldenburg Hitvallását* olvasom, Guba István kiállításai jutnak eszembe. Milyen kísérteties hasonlóság a deklarált művészeti credo és annak 20–25 évvel későbbi megtestesülése között! Idézzünk csak a neves amerikai pop artos képzőművész totális művészetet hirdető ars poeticájából:

„Hitvallásom az a művészet, amely a való élettől nyeri alakját..., amely hordható, mint a nadrág, kilyukad, mint a zokni, amelyet, mint cukrászsüteményt megehetünk, de amelyet mélységes undorral ott is hagyhatunk, akár egy darab sz...t. Hitvallásom a begörbített fémek, az összezúzott üveg, a földre rántott tárgyak művészete... Hitvallásom a kocsmai locsogás, fogpiszkálás, sörözgetés, tojásdobálás, sértegetés művészete... Hitvallásom az eső áztatta kenyér művészete..., a rothadó almák bús, barna művészete..., a rozsda és a penész művészete... Hitvallásom a játékmackók és vízipuskák, fej nélküli nyuszik, kifordult ernyők, megerőszakolt ágyak, törött, barna csontú székek... művészete. Hitvallásom az a művészet, amely úgy terebélyesedik ki, hogy művészet voltáról sejtelme sincs, amelynek megadatott, hogy nullpontról induljon el."

De Guba térberendezéseinek más nemzetközi rokonai is vannak. Talán elég utalnunk a dadaizmus és a szürrealizmus meghökkentő, „álomözönszerű" és érzéki töltésű tárgyaira, s a nemzetközi szürrealista kiállítások fantasztikusnak és képtelennek tűnő totális környezetműveire (*Taxi esőben, Szürrealista manökenek, Duchamp-terem* 1938; *Babonák terme, Szürrealista oltárok* 1947; E.R.O.S. kiállítás, *Kannibállakoma* 1959/60; *Doktor Faustroll birodalma* 1976 stb.) Talán ef Zámbó István: *Dzsámbó Sztivin híres amerikai filosz és Rab Ráby kutató alvadt vérkép kiállítása a nehézsúlyú lélekemelők klubjában* című beszámoló riportját is ezek a vad, fantasztikusan tobzódó szürrealista kiállítások ihlették meg. (Lásd a SZAFT Dokumentum '86–'88 c. újságot!)

Guba István totális, tehát az egész adott teret felhasználó, beépítő környezetműveit a legszívesebben *Paul Thek* (1933–1988) kellőképpen teátrális, költői, politizáló, interakcióra ingerlő, katartikus jellegű, szociális szürrealizmusnak is nevezett térépítményeihez és -berendezéseihez hasonlítanám. Magyar viszonylatban ugyanezt az összevetést, bizonyos fenntartásokkal, *Konkoly Gyula, Altorjai Sándor* (1933–1979), de legfőképpen a *Hejettes Szomlyazók* csoportjával tudnám megtenni.

Guba mint excentrikus, előlép az eltűnt időből. Látszólag elkésett, de mégis megérkezett. Aszinkron fejlődésünk következtében talán sohasem volt ekkora létjogosultsága egy szintetikus jellegű, pop- és Fluxus-szemléletű művészetnek, mint manapság. Mintha találkozni látszana végre a stílus és a valóság! Mintha erősödőben volna egy kritikai szemléletű, a társadalmi problémákra is reagáló, a művészet nyelvén politizáló, erősen szubjektív jellegű új pop, új Fluxus-művészet is!?

Guba térberendezései azonban nemcsak a pop art oldenburgi nézeteivel, de *Ben Vautier* antiművészeti elveivel is rokoníthatók: „Mondj bármit = Totális

Guba István kiállítása, 1986, Budapest, „R" klub

költészet. Szedj össze bármit = Totális szobrászat. Tégy úgy, mint máskor = Happening." S ezzel itt vagyunk a pop art ikertestvérénél. Guba minden eddigi nagyobb kiállítását happening (akció, performance) kísérte, amelyet barátaival együtt bonyolított le.

Az ötvenes-hatvanas évek happeningjét nevezték „élő kollázsnak" vagy „megelevenedett tromp l'oeil"-nak. *Susan Sontag* pedig így határozta meg: „Az assemblage a festészet, a kollázs és a szobrászat keveréke: kaján leleménnyel választja meg (főleg hulladék) anyagait: rendszámtáblákat, újságkivágásokat, üvegcserepeket, gépalkatrészeket vagy a művész zokniját. Az assemblage-tól már csak egy lépés vezet az egész szobáig, a környezetig. Az utolsó lépés – a happening – egyszerűen embereket helyez a környezetbe, és mozgásba hozza a környezetet."

Guba az „R" Klub-beli kiállításán, amelyet a helyszínen lebonyolított zenés akció nyomán *Duna-Anyónak* is nevezhetnénk (Budapesti Műszaki Egyetem 1986), kiaggatott fényképeit steril paszpartuk helyett feminin ruhadarabokba öltöztette. Egészen különös képzettársításokra repítettek bennünket e ruhák fodrai, kipreparált szárnyai, a terítők absztrakt mustrái, a függönyök hajfürtjei és csipkehálói, a szőttesek puritán, avított csíkjai a bennük rejtőzködő képek mezítelen „gólem" figuráival, rózsaszirmok finom erezetű mikroplánjaival, dombháton átúszó hátakkal, fehéren vakító rajzolatú madártollakkal stb. Egymásra torlódott kultúrhistóriai stílushordalékok, kimustrált technikai eszközök és talált tárgyak találkoztak e berendezett térben, amely több részre tagolódott: egy dunai biopanoptikum szabadidő-halász kellékei akadtak itt egy horogra a barokk parasztszentképek és szentsarkok auráját idéző fotómontázsokkal, -kollázsokkal és -applikációkkal.

Első szentendrei kollektív Avarszemle című kiállításán (Mirán Presszó 1987, ma az Aktív Galéria része) a termet vastag avarréteg borította. Ezt a szakralizált „ökológiai paradoxont", ezt a legkülönfélébb tárgyakból és tárgyegyüttesekből, sőt műalkotásokból álló eklektikusan vad és brutális egyveleget az őszi avartenger itt-ott még a falakra is felkúszó, formátlan és artikulált hullámai megnyugtatóan egységes egésszé varázsolták. A terem közepén átlós irányban „úszó" hajó faránál egy mennyezetig érő karcsú avaroszlop növekedett az égig. (Az ég természetesen fikció volt.)

Pre Humus Assemblage című kiállítása volt talán a legteátrálisabb s egyszersmind a leggroteszkebb is. (Guba ebben az időszakban *Jeles András* amatőr társulatában színészkedett.) A VLS pincéjének fő falát egy óriási, 14 méter hosszú, fóliára festett hal borította, amelyet előzőleg egy igazi happening során, tárogató, dob és sramlizene kíséretében a Dunából halásztak ki és vittek ünnepélyesen a kiállítás helyszínére. A terem rusztikus kőfalait kátránypapírból készült álfalak és vakablakok tették még komorabbá, bizarrabbá és sejtelmesebbé, s az assemblage-ok az egész teret beszédes tárgylények néma színdarabjává változtatták.

Ugyancsak itt, az *Első szentendrei kollektív Újságszemle* című kiállításán, a pince megtelt térdig érő újságpapírral, sőt a terem egy részén a falat is elborította. „A napilap par excellence ateista." – mondja *Hamvas Béla,* majd hozzáteszi – „Este megsemmisül. Távlattalan. Nincs ideje. Tiszavirág. Mélység nélkül. Misztérium nélkül." Így már értjük az újságtengerből konokul előbukkanó személyes, individuális jelzéseket: a magán-mitológia fotóiból kirakott, meghajlott, hatalmas, fekvő feszülettestet, s az aranyozott képkeretbe foglalt fekete „csendet" stb.

Guba minden látszat ellenére művész, olyan elementáris, brutális, primitív hőfokon, amit nekünk is érdemes lenne hébe-hóba kipróbálni.

ef Zámbó István: Saját készítésű DADA UFO (UFO megy), 1983 k

Rügyező bálványok

Gaál József műtermében

Gaál József a 80-as évek elején találta meg saját, archaikus, mítoszt idéző motívumokból építkező, egyedien szürreális stílusát, ekkor kezdte el rajzolni, majd festeni többfejű, tárgyakkal összenőtt lényeit. Abban az időben lelt rá saját hangjára, amikor művészetünkben az újfestészet volt a meghatározó irányzat, formavilága – és ebben áll eredetisége – mégis eltér ettől a színekre és gesztusokra építő kifejezésmódtól.

1983-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán grafikusként, majd még három évig mint művészképzős dolgozott ott. Mégpedig szemben az árral – hiszen ebben az időben a grafikusok is festeni kezdtek –, ő megmaradt a par excellence grafikai műfajoknál, a rajznál és a rézkarcnál, ezen kívül még pecsétnyomatokat és kollázsokat készített. Korai, különböző növényi elemekből, csillókból, moszatokból összeálló pecsétrajzai a keleti művészet dekoratív–mitikus világát idézik. Fekete papírra fehér festékkel alkotott pecsétmunkáit 1984-ben mutatta be első önálló tárlatán, a Bercsényi Kollégiumban. E debütálás után szinte évenként kiállított: Galéria 11, 1985; a Képzőművészeti Főiskola Kiállítóterme, 1986; Szerb templom, Balassagyarmat és a Hincz Gyűjtemény Kamaraterme, Vác, 1988; Óbudai Pincegaléria, 1989; Stúdió Galéria, 1990.

A továbblépést, a minőségi változást művészetében az Óbudai Pincegalériában rendezett *Prothesis* című tárlata hozta. Ezen a bemutatón elsősorban kollázsok és sötét színvilágú ceruza-, illetve tusrajzok szerepeltek; kollázsok, melyek különféle anatómiai és természettudományos könyvek kivágott, felragasztott, majd tussal továbbrajzolt ábráiból állnak. A protézisek különféle archaikus művészeti produktumokra emlékeztető, kacska kezű, nagy fejű, meredt szemű bálványok. Ugyanezen a bemutatón találkozhattunk odúkba falazott, sírkamrákban kuporgó, tárgyakból és figurákból összenőtt, bizarr és szuggesztív lényeivel.

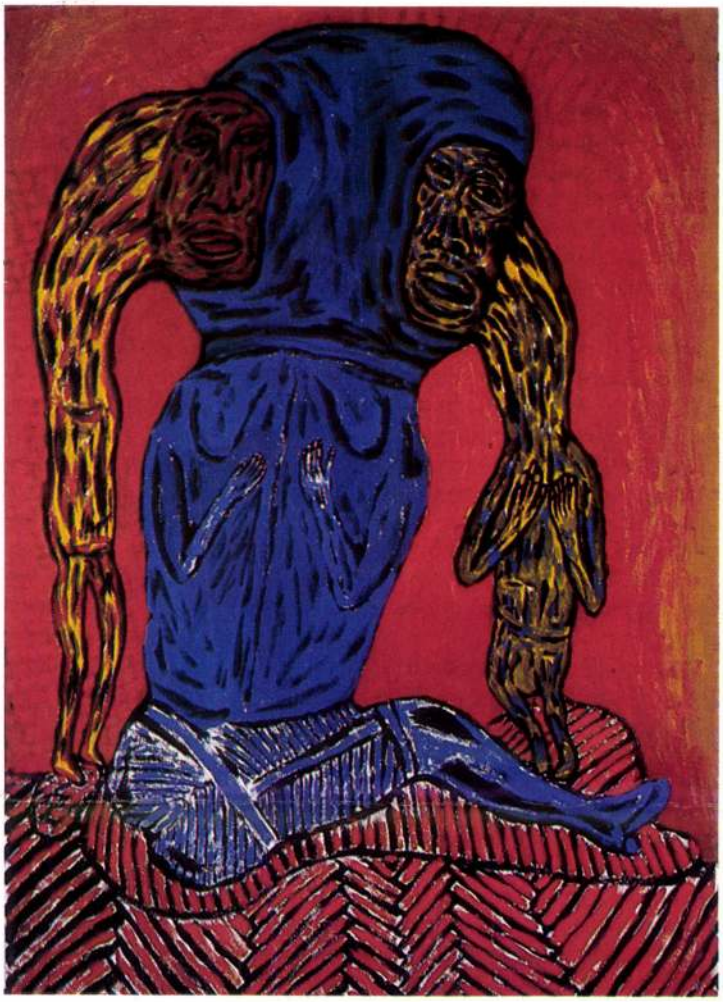

Gaál József: Kék bálvány, 1990, tempera, tus, papír, 102×73 cm

A múlt év nyarán a Stúdió Galériabeli tárlatán azután ismét új anyaggal, színes, papírra festett képekkel jelentkezett a művész, de nem tagadta meg grafikusi énjét sem, mert a harsogó színű festmények mellett kiállított egy visszafogott színvilágú, zöldesbarnás monotípia sorozatot is.

Művészetét vizsgálva azonnal le kell szögezni, hogy munkássága azért jelentős, mert a töredékekből, idézetekből építkező új-festő generációs társaival szemben sikerült kialakítania egy olyan szerves, önmagából építkező kompozíciós formát, ahol a foltok és a tömegek mindig egymásnak válaszolnak. Ezt Gaál úgy éri el, hogy nem a keret vagy a papír széle határolja kompozícióit, hanem ezen belül második keretként egy burok tartja össze a motívumokat. E szerkesztési elv megfigyelhető már az 1987-ben készült *Graeculusok színháza I* című színezett tusrajzán, ahol a hatalmas fejű, csökött végtagú, barázdált felületű, félprofilban ábrázolt koturnusos figuráit barnáspiros holdudvar veszi körül.

Kompozíciós megoldásainak másik sajátsága figyelhető meg az *Álomcsorgás* című (1987) rézkarcán, mégpedig az a, már az archaikus művészetben is alkalmazott módszer, amelyik a fontos, a mondandót hansúlyozandó testrészt – fejet, nemi szervet – a többi részlethez képest óriásira növeli. E grafikán látható bálvány is fallikus szimbólum, de ezen túl

GUBA htvai
91 5. 37-39

Új Művészet

GUBA István

Avarszemle, 1987-91.5.37

[kiállitása] 1986, Bp., R.Klub, - 1991.5.38

Új Művészet

Ø Gruba János
Mezőkövesdi Hucsm

cvid

Huszturanimo
1641. 1761.
képekkel

735.

I
343.

735. Philippe de Champaigne.

Sz. Bruxellesben 1602-ben. † Párisban 1674-ben.

Nő képe.

Csaknem térdig látható, áll és kissé jobbra fordult. Jobb kezében legyező van és balját leeresztve tartja. Fürtözött haja és szemöldöke fekete, szeme barna, fülbevalói hosszúkás gyöngyszemek, fátyol-kendője széles, gallérja és ujj-hajtókája csipkés, bőujjú fekete ruháját zsinórzás díszíti.

Vászon, méretei 92·5 : 76 cm. — Mündler VII : 18.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok :

a) Az Esterházy-Képtárban. 1812 : XI. 50. *Ph. de Champaigne :* Bildniss einer Frauensperson. — 1815 : IX. 18. *Ph. de Champaigne :* Bildniss einer Frauensperson. — 1835 : XIV. 7. *Ph. de Champaigne :* Porträt einer Frau. — 1844 : II. 50. *Ph. de Champaigne :* Weibliches Bildniss. — 1865,

Guba János

vincsmester

Mezőtöverd

l.

Huszmagyorn

2. tábla

mdk.

Guba János szücsmester

pulárrózsának nevezte a szücsrózsát (talán pohárral rajzolták elő.) A hímzett díszítést a szücsmester rajzolta elő.

Dajaszászné Dietz Vilma: A mezőkövesdi kuzsu.

Néprajzi Muzeum Évkönyve 1956, 65 l.
(A kuzsu kivarrása)

mdk

Guba János kuzsuvarró szücs

idősebb 1841–1903 és fiatalabb zintén János zul.
1882 mindkettőnek műhelye volt Kövesden.

Dajaszászy ne Dietz Vilma: A mezőkövesdi kuzsu.

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1956, 74. l

MDK

Guba Jolánka

mezőturi népművész jelölt

irókás diszitést végez.

Busi Vince: A brüsszeli világkiállitásra készülnek Mezőtur népművészei.
TISZAVIDÉK. 1957 máj. 18.

MDK

Guba Paul

építőmester

1779 nov. 19 én leégett az eszterházi szinház. Dec. 18-án Michael Stöger tervei alapján az uj szinház alapkőletétetele. Haunold tervei csak 1780 jan. 26-ra készültek el. Ha Stöger át is vett valamit Haunold terveiből, ő a szinház építője./ Tervezője. Kivitelező Paul Guba épitőmester. A diszkapuk kőfaragója Balthasar Emerich, a homlokzat puttocsoportját Johann Heinrich Schroth készitette. A szinház belsejének festői munkáit Bazalius /igy!/ Grundmann vezette.

Horányi Mátyás: Eszterházyi vigasságok. Bp. 1959.

126.l.

Ø Guba Rudolf

festő

l.

Józsefordályi kiáll

50. l.

	Bevétel		Kiadás	
	Korona	fil.	Korona	fil.
án	1.224	87	.	.
óra			60	--
as			60	--
b.			60	--
			60	--
r			60	--
jében			344	60
járd.			29	67
b.hóra			60	--
	1.224	87	734	27
	734	27		
5.XII.31.	490	60		

GUBÁN GYÖRGY

KERTVÁROSI KIÁLLÍTÁSOK. A XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal Önkormányzati Galériájában (XVI., Havashalom utca 43.) Gubán György tűzzománcművész Magyarország gyöngyszemei című kiállítása látható, nyitva ügyfélfogadási időben szeptember 12-ig. Az Erzsébet-ligeti Színházban (XVI., Hunyadvár utca 43/D). Darázs István népi fafaragó művész „Stációk I–XIV" című kiállítása tekinthető meg szeptember 31-ig.

NÉPSZABADSÁG, 2001. AUG. 27.

27.o.

Gubalski, Josef festő

Borsod-Abauj-Zemplén megye képes műemlék-jegyzéke. Szerk. Szabadfalvi József, Cseri Miklós. Miskolc : Herman Ottó Muzeum, 1992
VII. köt. 50

Füzér, ref. templom, főoltárkép 1870

GUBÁNOCZI MÁRTONY, lakatosmester

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-mes tereiről. Az egyik 1784.-ből, a másik pár évvel későbbi. 64. mesterség, 519. név. Az arab számok a két listát, a rómaiak az öt osztályba való sorolást jelzik. 263.old
/ 1, 2./ V. lakatos. 265.old

U.VARGA MARIANNA: Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA REGIA. István Király Múzeum évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

Gubányi Eszter Békés megyei Nap 1998. IV. 8

Gubányi-képek a Tourinformban

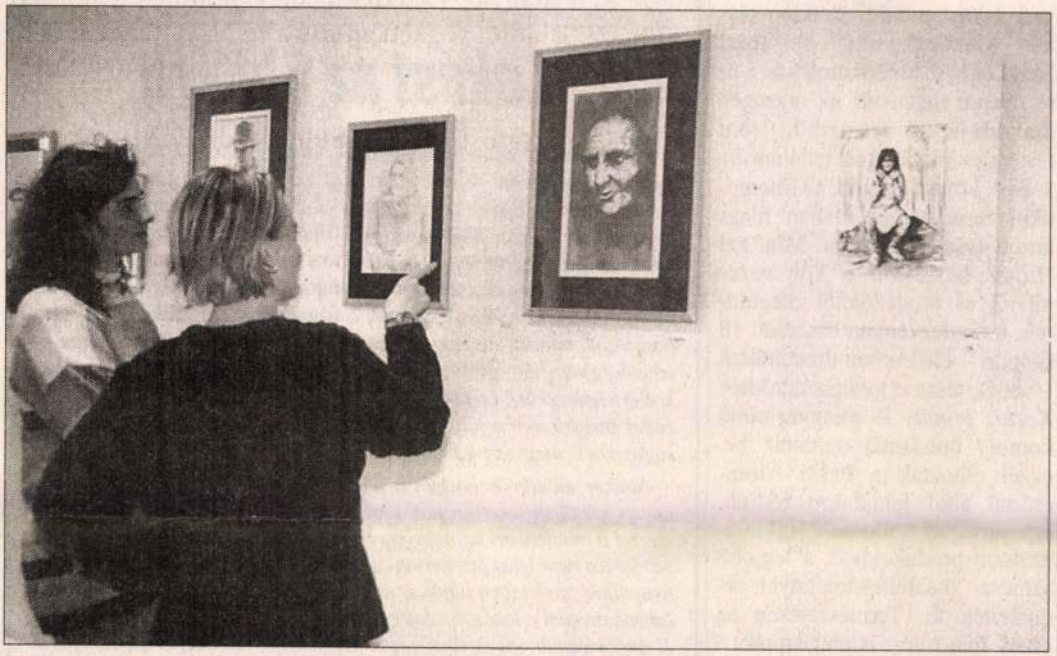

A festményeket meg is vásárolhatja a látogató

BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

GYULA – Ha a Föld csak néhány méteres lenne... az emberek csodálkozva bámulnának rá... Körüljárnák a kiemelkedéseket és bemélyedéseket, csodálnák a teremtményeket... Ha a Föld csak néhány méteres lenne.

A fenti mondatokat egy képversből kölcsönöztük. A vers a gyulai Tourinform Kisgalériában olvasható, *Gubányi Eszter* helyi alkotó festményei szomszédságában. Gubányi Eszter képei a természet szeretetéről, megőrzésének fontosságáról árulkodnak. Az akvarelleken, tusrajzokon, ceruzarajzokon állatokat, tájakat és portrékat láthat a betérő vendég. Van itt róka, oroszlán, kenguru, bagoly és sas, majom, mókus és egér, de indián életképek, erdőrészletek, tájak is várják a képzőművészetet kedvelő látogatót.

Gubányi Eszter kiállítását április 2-án nyitotta meg Réthy Zsigmond muzeológus a Tourinform Kisgalériában. A tárlat anyaga még néhány hétig, április 30-áig látható.

Kiss Ottó

Komédiás siker

A gyomaendrődi Bethlen Gábor Mezőgazdasági és Ipari Szakképző Iskola Komédiás Köre évente megnyeri az országos diákszínjátszó fesztivált. Nem történt ez másként az idén április 2. és 4. között Pakson, az Energetikai Szakközépiskolában megtartott fesztiválon sem. Mint azt *Hajdu Lászlótól*, a kör vezetőjétől és rendezőjétől megtudtuk, a rendezvényen összesen 18 csoport – elsősorban dunántúliak – vettek részt, a gyomaendrődiek *Kornis Mihály* Körmagyar című komoly bohózatát mutatták be, ezzel elhozták a Paksi Atomerőmű által felajánlott fődíjat, egy serleget. A fődíjat a legkimagaslóbb produkcióval, a legjobb színészi összteljesítménnyel érdemelték ki. Természetesen az arany minősítést is megkapták, a korábban már kiérdemelt gyémánt minősítést megszüntették. Mivel a zsűri értékelése szerint a Komédiás Kör produkciója a felnőttek között is megállja a helyét, ezért meghívást kaptak Kazincbarcikára, a július 1. és 4. között megrendezendő Felnőtt Nemzetközi Színjátszó Fesztiválra. A csoportot a Körmagyar bemutatására várják a budapesti Új Színházba is.

M. L.

NAP-szúrás

Lakást az életért!

A kormány március elején határozott annak a konstrukciónak kidolgozásáról, mely szerint az erre vállalkozó nyugdíjasok életjáradék fejében felajánlhatják lakásukat egyes bankoknak. A jelenlegi elképzelések szerint egy ingatlan átlagos piaci értéke négymillió forint körül lesz, amelynek tulajdonjoga a szerződés megkötésekor a bankhoz menne át, ennek fejében életük végéig – a számítások szerint átlagosan tíz évig – havi tizenhatezer forint járadékot kapnának a nyugdíjasok. Ezt valami meg nem határozott mutató alapján évente az inflációhoz igazítanák. Arra is lehetőség van, hogy bizonyos mértékig egy összegben kapjanak pénzt. Ekkor értelemszerűen csökken a járadék mértéke. A lakás piaci értékét – s ennek megfelelően a járadék összegét – felére csökkenti, ha a nyugdíjas ragaszkodik megszokott otthonához, s nem fogad el kisebb cserelakást.

Amikor először hallottam a konstrukcióról, azt hittem, félrehallok. Olyan körülményeket hoznak létre az áremelésekkel és a nyugdíjrendszerrel a mindenkori kormányok, hogy az egy élet munkájából megszerzett lakást nem lehet fenntartani a nyugdíjból. A megoldást pedig nem a nyugdíjak emelésében látják az ötlet kiagyalói, hanem abban, hogy hajlandók átvenni a lakások tulajdonjogát. Úgy, hogy egy átlagos lakás piaci értékének átlagos esetben a felét fizetik ki (tíz éven át fizetett havi tizenhatezer forint ugyanis még kétmillió forintot sem tesz ki). Arról ugyanis szó sincs, hogy a járadék örökölhető lenne, míg a lakás ára le nem „ketyeg". A megdöbbenéstől sokáig levegőt sem kaptam, s ezt az egészet nem tudom megemészteni. Különösen nem egy szociális érzékenységet hangoztató kormányzattól! A nyugdíjas nem tehet arról, hogy az árakat emelni kell. Mint ahogyan vétlen abban is, hogy nyugdíja értéktelenné vált, mert a jelenlegi kormány „jogelődje" nemes egyszerűséggel másra használta az általa befizetett nyugdíjjárulékot. A kormány most nem tesz mást, mint visszaél ezzel a helyzettel. Persze jól tudom, nem lesz kötelező a lehetőség igénybevétele. De a szükség sokakat rávisz majd az ajánlat elfogadására. S ez nem változtat azon a meggyőződésemen, hogy ilyesmit kitalálni egyáltalán nem „elegáns" dolog. Hogy finom legyek...

DAL

1021

„Nagyon szerettem festeni”

„Nincsenek vágyaim, csak tudjak adni valamit” — mondja *Gubányi Imréné* a homokmégyiek Csöre nénije, aki nyugdíjas évei után kezdte el festeni a paraszti világot. Szeptember 17-én nyílt a kiállítása a kecskeméti Naiv Múzeumban.

A bemutatkozás

Az őszeleji virágok pompáznak a házhoz vezető járdaszegély mellett. Lehet jelkép is, hiszen Gubányi néni csodálatos tányérokat fest; de inkább jele egy szépérzékkel megáldott asszony virágszeretetének, álmainak. Az egyik utcai szoba fala teli képpel, tányérral. Az ablak melletti konyhai asztal leterítve viaszosvászonnal, rajta festék, ecsetek.

— Ez a „művészasztalom”, itt dolgozom — mondja Csöre néni — hellyel kínálva bennünket. Kerek arca derűs, mosolygós. Azután emlékezik kérdések nélkül is.

— Öt gyereket kellett eltartanom, mert férjem ott maradt a háborúban. Mikor 37-ben férjhezmentem, kértem a Gubányit, hogy festhessek, de az volt a válasz: abból nem lehet megélni, csak a kapálásból. Mikor azután Böddre kerültem cselédnek, kifestettem az egész házat.

— Azelőtt is pingált?

— Legeltettünk, és pásztorkodás idején, de különösen az iskolában sokat festettem. A gyerekeknek menyecskéket rajzoltam. Istenem, de régen is volt! — teszi hozzá, és folytatja: — Szóval először Gábor Lajos volt nálam, tudják az a kalocsai, aki népművészettel foglalkozott. Festettem neki is menyecskéket.

— Az öt gyerek mellett volt ideje?

— El kellett őket tartani, így hát a festékeim az ólba kerültek, és ott vártak rám a nyugdíjig. Ötvenegy éves koromban jelentkeztem Kalocsán a Porcelánba, de amilyen szerencsétlen voltam, csak ötvenéves korig volt felvétel. Kimaradtam. Így hát tányérokat kezdtem festeni, meg a leszázalékolás nyecskéket.

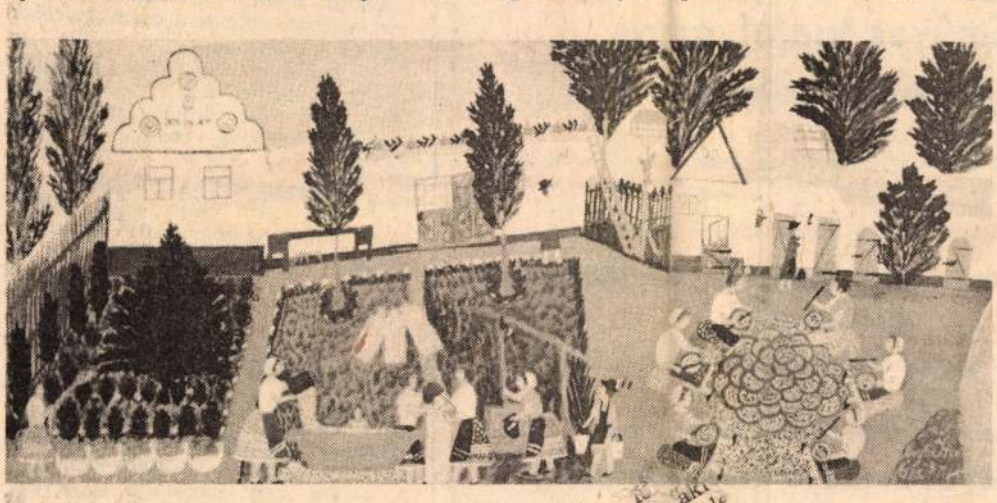

● Napraforgó bugázás.

● Locsolás.

Étlen-szom dolgoztam

Új képek és köcsögök állnak ba heverőjén. A padon lemezjáts

— Mikor tudt festeni?

— Mindenki s hanó világban, sem veszik az dolgoztam, csiná kéket és újra csináltam. Megf ricafosztást, me voltak a szép

A beszéd em szire tűnt múlt

— Bánszki P nész jött el hoz Amikor meglátt met, elcsodálkoz ta: sajnálja, ho lált rám. Biztat zak, és azt mon kép kellene a ra. Én meg ét goztam, aztán lejött, leesett a

— A kiállítás nai József költő el —, azt mond az asszonyra, a raterő van, hog öt gyereket is ják, olyan bol voltam soha. Ot kám és Imre, a azt mondta: Én hogy maradt ma raterő, édesanyá

— Min dolg néni?

— A lelkem gyok, boldog v ket festek.

— A falu hog vészetét?

— Azt gondo merik, meg leh vetnek. Valaki tad Csöre a va Mert, hogy varr

— Nem bánja

— Nyugodtan tem leélni és a lefesteni. Ezért lek és este nyol ha úgy belemele ledkezem a fár fáradt vagyok, kertben és újr bántam meg.

ákkel mérhetetlen fájdalmunkat
nyhíteni igyekeztek. Gyászoló
család, Kiskunhalas. 1798

Baja, Nagy István út.
3629

Töltőképes boroshordók

7 HL-ESTŐL 80 HL-ESIG
ÉS 500 DB SZABVÁNY MÉRETŰ

melegágyi keret eladó

Érdeklődni lehet: munkanapokon 8-tól 12-ig
a kecskeméti „ÚJ TAVASZ" MG. TSZ központi telepén
(Korhánközi út, 4. km-nél)

4021

INGYENES, TÍZHÓNAPOS

kőműves-tanfolyamra jelentkezhetnek

legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkező 20—45 éves dolgozók 8 általános iskolai végzettséggel.

A tanfolyam helye: Kecskemét és Kalocsa.

6 hónapos építőipari könnyűgépkezelő-képző tanfolyamra

18—45 éves férfi és női dolgozók 8 általános iskolai végzettséggel.

A tanfolyam helye: Kecskemét, Házgyár.

6 hónapos betanító asztalosképző tanfolyamra

18—45 éves férfi dolgozók. A tanfolyam helye: Kecskemét: asztalosüzem.

A tanfolyam kezdete: 1978. október 24.

A tanfolyamok alatt és után folyamatos munkát biztosítunk. A jelentkezőkkel szerződést kötünk. Szociális juttatások a kollektív szerződés szerint.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban:

BÁCS MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT,
Kecskemét, Klapka utca 34., földszint 10.

BÁCSÉP
KECSKEMÉT

3835

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., DÉLI ÚT 81
Telefon: 337-148, 340-726

PETŐFI NÉPE

1978 SEP 20

* * *

A gépkocsivezető elüt egy libát. Megáll, kiszáll az autóból, felveszi a libát, beteszi a csomagtartóba és indulni akar.

— Hé, maga! — szólal meg egy hang a kerítés mögött. — Remélem nem azt akarja mondani, hogy a kórházba viszi?

* * *

— És szép férfi a vőlegényed?

— Óh, igen! Szép kék szemeket örökölt a mamájától és szép fehér autót a papájától.

* * *

— Találd ki mit főztem ma!

— Előbb megeszem. Sokkal érdekesebb lesz, ha azután próbálom meg kitalálni.

* * *

— Olvastam a hirdetését az újságban, amelyben fiatal és szép nőt keres. Nem érkeztem későn?

— De igen! Legalább tíz évet késett.

* * *

A vendég tanulmányozza az étlapot, azután így szól a pincérhez:

— Mit ajánlana, ha úgy rendelnék, hogy a számlát azután magának kellene kifizetnie?

* * *

— Már egy éve járunk együtt Vlagyimir, és csak most tudtam meg, hogy nős vagy! Miért nem mondtad ezt soha nekem?

— Az embernek nem jut eszébe minden apróság...

* * *

— Hogy lehet az, hogy te mindig 3-asokat és 4-eseket hozol haza?

— Én sem tudom papa. Lehet, hogy a jobb jegyeket exportáljuk.

(Ford.: Lipcsey Lászlóné)

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 FEB 11
SOMOGYI NÉPLAP

Özv. Gubányi Imréné naiv művész

1021

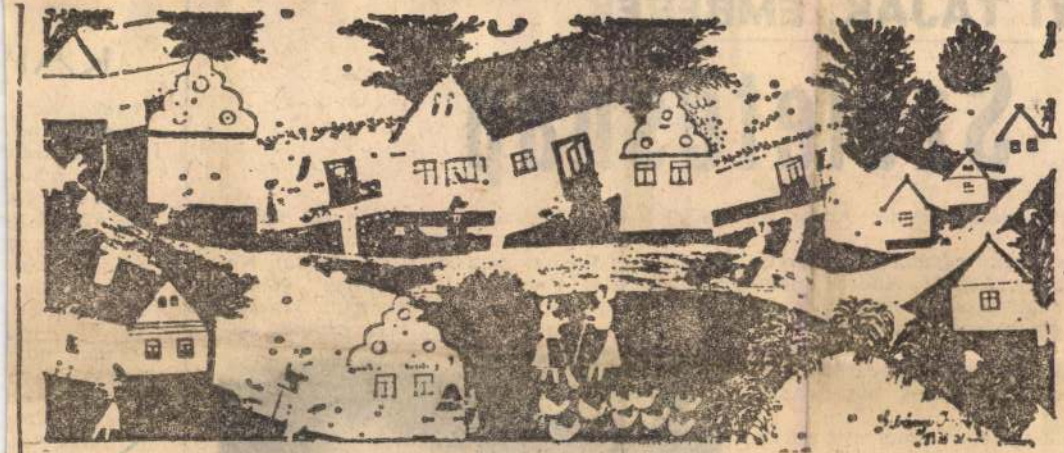

Özv. Gubányi Imréné: Meszelés búcsúkor.

GYI TÁJAK, EMBEREK

Születésnap

gyi Pál mellett Fodor Andor is
ne.
biztos érzékű egyengetője, Takáts
olta, hogy legyek András, nem
az Andor. András nevű költönk
történt második megkeresztelé-
aszán.
mit szóltak a névváltozáshoz?
csak az volt fontos, hogy Bandi

rás a fényképalbumot nyitogatva

zigorú ember volt, vaskézzel fogta

összejöhettem barátaimmal. Aztán ott volt a Válasz szerkesztősége, melynek révén megismerhettem Weöres Sándort, Illyés Gyulát, Németh Lászlót, Pilinszky Jánost. És ott volt az Eötvös Kollégiumban Fülep és Colin Masson.

— Az ötvenes évek irodalmát, értékes ter-

KAP

A sarki kert.
prése alól az
gyöngéd szir
Hézsút, a túl
jönnek a rég
táskájukat k
mellükhöz, n
Fejük virága
húzó tekintet
zsinórján vis

Az utca másik
rozsdás, mag
a kovácsmest
hajnali csönd
ül Veres Pét
Bajusza szár
A homlokra

Özv Gubányi Imréné
naivművész

Vas Néplap
1979 IV-8

Özv. Gubányi Imréné: Meszelés búcsúkor.

Mi a véleménye?

Kérdez: Lakatos Ferenc

Az üzemi étkezésről

A teljes foglalkoztatottság egyik szükségszerű velejárója, hogy az emberek többsége az ún. közétkeztetést veszi igénybe. A napi legfontosabb táplálékot, az ebédet bent a munkahelyén, vagy másutt — ahová előfizetéses jegye szól — fogyasztja el. Városon, falun ez már megszokott jelenség. Mindazonáltal újra

AZ O

LEVELEINK

Szombathelyen a Váci Mihály út 53—55. számú OTP lakóházba tavaly december 29-én költöztünk. A ház negyven lakója boldogan vette birtokába gyönyörű új otthonát. Örömünket még az sem zavarta, hogy sárban, kiálló földbuckákon keresztül bukdácsoltunk bútorainkkal. Bíztunk abban, hogy — miután elkészült a lakóház

özv. Gulácsy Imréné

Témaválasztását a földmüvelés, a falusi

szokások, a gyermekkori emlékek
hiteles néprajzi megörökitésének
szándéka — vezeti.

Bánszky Pál: A naiv müvészet határai.
MÜVÉSZET, XXXX 1979.junius - 10.lap

Gubányi Imréné

Özv. Gubányi Imréné, 59 éves
Homokmégyben lakó asszony
elmondja, hogy teljesen egyedül
van és akkor érte el azt amit
egész életében kívánt, festeni kez-
dett.

Bánszky Pál: A naiv müvészet határai.
MÜVÉSZET, 1979. junius - 10.lap

özv.Gubányi Imréné

Leányöltöztetés

Bánszky Pál: A naiv művészet határai.
MŰVÉSZET, 1979/6. - 10. lap /3.kép/

3

3 özv. Gubányi Imréné: Leányöltöztetés,
olaj, farost lemez, 47×66 cm, 1978 (Magyar Naiv Művészek Múzeuma, továbbiakban: MNMM)

Özv. Gubányi Imréné, náv művész „Meszelés búcsúkor."

2) Folytatás

D.J.: Magyar Náv Művészek Múzeuma.
Napló (Veszprém),
1979. jan. 20.

özv. Gubányi Imréné: Meszelés búcsúkor

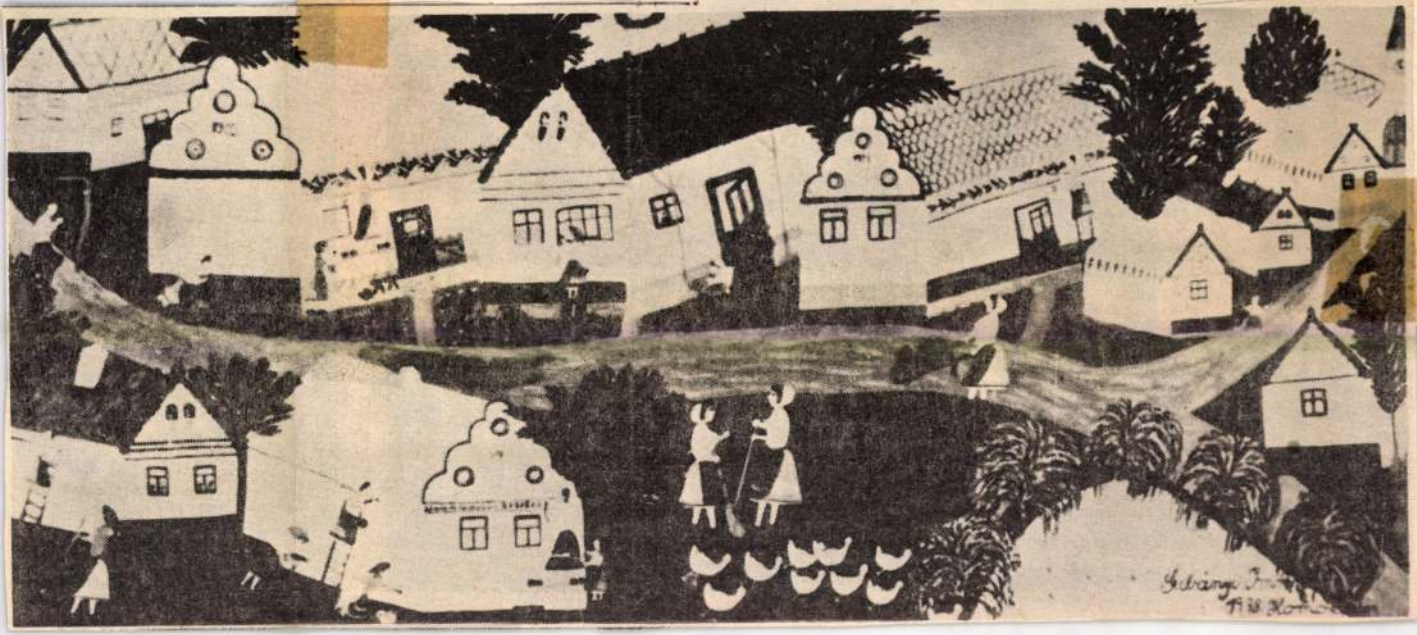

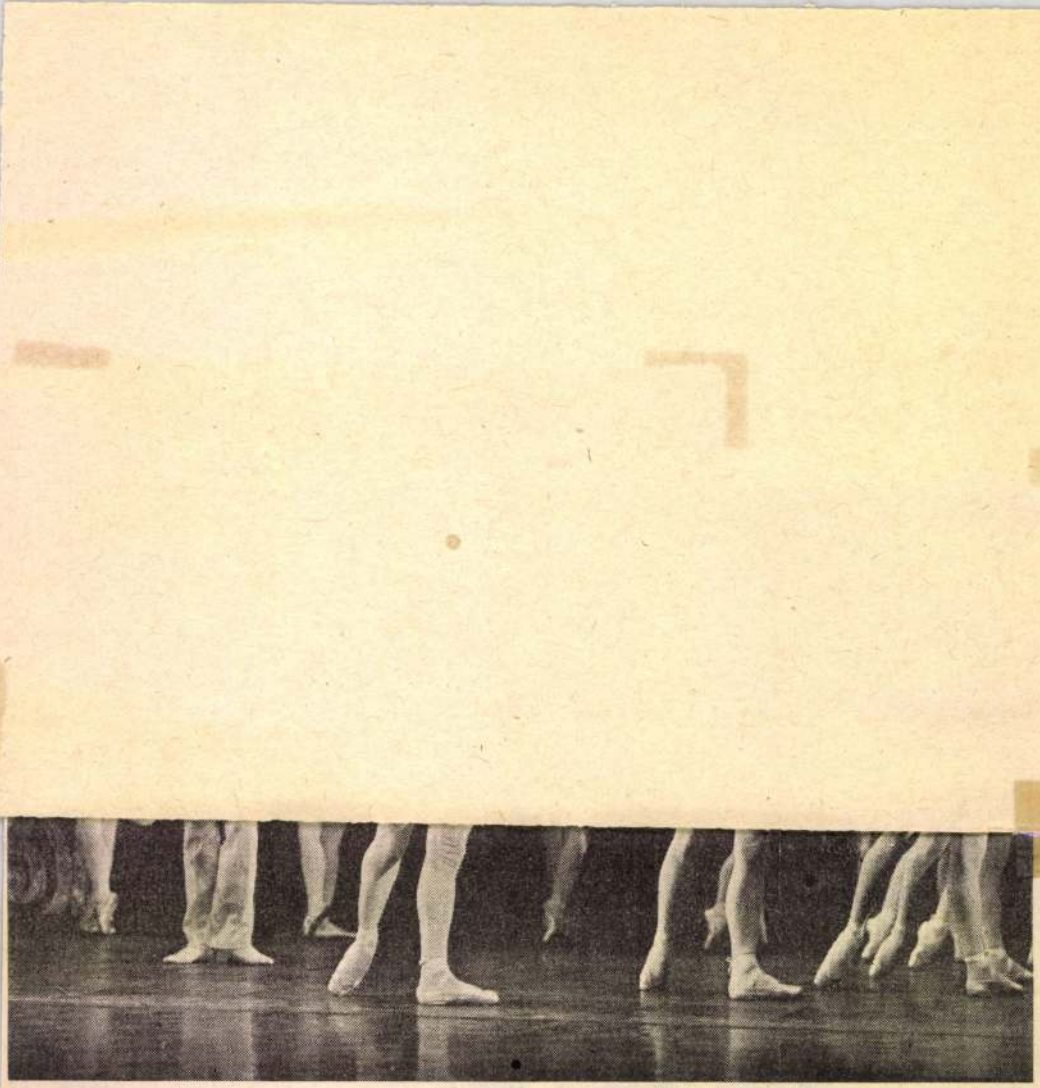

Az Erkel Színházban két szereposztásban mutatják be „Viva la vita" címmel Fodor Antal koreográfus négy egyfelvonásos balettjét. A képen: Erényi Béla a „Rossiniana" című balettben.

(MTI fotó – Benkő Imre felvétele – KS)

Özv. Gubányi Imréné, naiv művész 1) Folytatás

A Kecskeméti Múzeumban, a naiv művészek állandó kiállitásán láthatók a művész művei.

D. J.: Magyar Naiv Művészek Múzeuma. Napló (Veszprém), 1949. jan. 20.

miszerint nem lenne-e jobb ezeket a tárgyakat háborítatlanul az alkotó környezetében hagyni. Kívánhatjuk-e azonban ezektől az emberektől, hogy elszigeteltek maradjanak, vagy akárhány képük, szobruk van, és kérve-kérik tőlük, akkor se adjanak el semmit?! Bár a naiv alkotók a művészeti élet peremén helyezkednek el, nem függetleníthetők a képzőművészeti élet és a közművelődés adott struktúrájától. Csarejs Jánosnéhoz hasonlóan ébred fel bennük a vágy: megmutatkozni a társadalom előtt. Kénytelen-kelletlen s nem lemondva a naiv művészet határainak tágabb vizsgálatáról, e művészet funkcióinak teljesebb számbavételéről, napjainkban mégis elfogadjuk azt a keretet, amelyet a kiállításon szerepeltethető kép és szobor mércéje jelent. Ezzel együtt is fontos figyelemmel kísérnünk azt, hogy milyen céllal és mennyire sajátos körülmények között szü-

5 *Őrsi Imre: Boszorkányszék, részlet, japán akác, 139 cm, 1976 (MNMM)*
6 *Palcsó Mária: Fátyolos nő, olaj, farost lemez, 50×40 cm (MNMM)*

Özv. Gubányi Imréné, naiv művész/

„Meszelés búcsúkor."

Dömötör János: Magyar Naiv Művészek Múzeuma.

Nógrád, 1979. jan. 17.

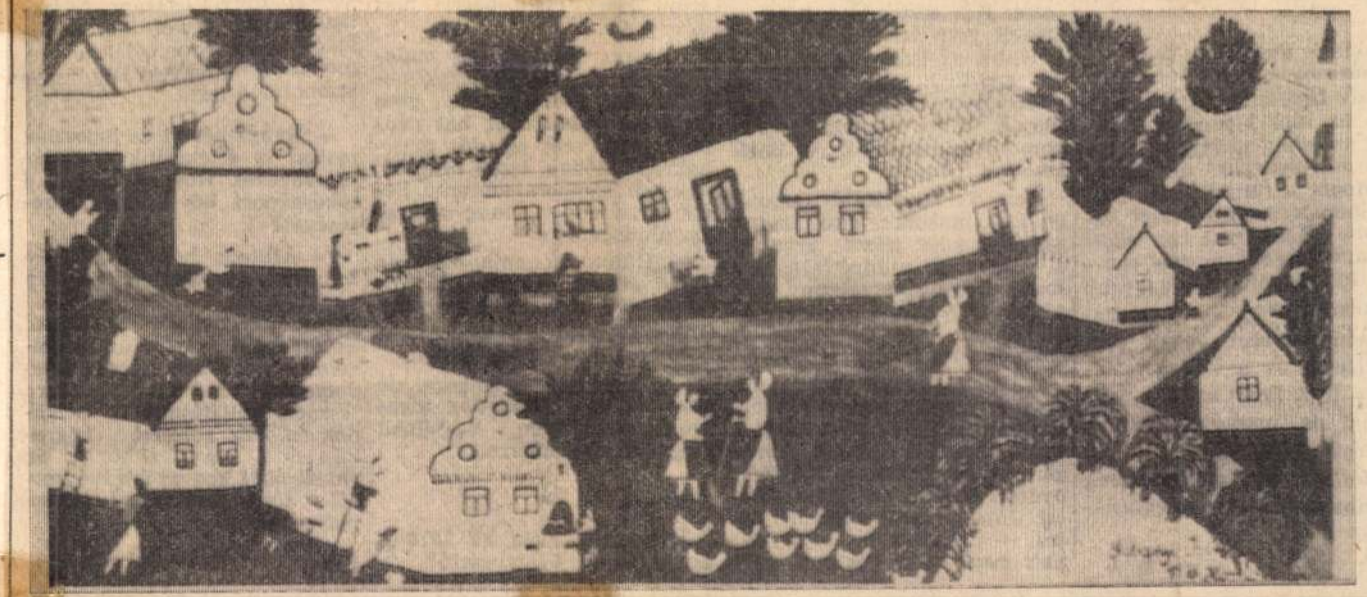

Özv. Gubányi Imréné: Meszelés búcsúkor.

nak valamennyi munka-
ren nagy tartalékai van-

Sokfelé szokatlan lesz a
ıházások nélküli szelektív,
nzív fejlesztés útján meg-
ni az első lépéseket, meg-
ni az eddig aránylag köny-
n szerteguruló forintokat,
záfogni a termékskála szű-
séhez, s azonos (vagy ke-
ebb) létszámmal, az eddi-
(vagy kisebb) anyag-, ener-
, időráfordítással nagyobb
ményt, nagyobb (tiszta)
delmet elérni, vagyis töb-
fizetni be a költségvetés-
dę úgy, hogy azért a vál-
tnál is maradjon annyi,
nnyi szükséges a további
ődéshez és az emberek
színvonalának megtartá-
oz.

g. f.

öreg gépek a ludasak, ezt azonban a vevő nem veheti észre. Két esztendeje, hogy a szögek nem kerülnek meós kezekbe, az üzem maga minősíti gyártmányait, méghozzá példás szigorral. Idejét sem tudják, mikor kaptak utoljára komoly reklamációt. Az önellenőrzés bevált.

Nem kevés fejfájás okozói az idős masinák, ettől is nagyobb gondot jelent azonban a szögverők utánpótlása. Bizonnyal a magas zajszint, meg a feszített tempó is hozzájárul ahhoz, hogy nem számít „menő" üzemnek a szögverő.

— Nézze, régen úgy volt, hogy a szegcsomagoló ifjúsági üzemben kezdték a munkát a gyárba kerülő fiatalok, jómagam is ott tanultam meg kenyeret keresni — mondja Bocsi József üzemvezető-helyettes — Néhány év után onnan ment ki-ki végleges vagy

vezmény
zésére te
színű, h
élhet vel

Kucser
getik, m
ház szór
bajuszos
re vigyá
nákra. V
nyugodt
dig most
asztaldön

— Hár
egyik gé
att 4—50
a boríték

Havi 4

— Itt s
van értel
becsülnek
flegmán

Milyenr
esztendőt

Gubány i Imréne.

naiv festőművén

Népmesei ihletésű képei a hajósi tárlaton

Vargya Mihály
ciNC

Petőfi Népe
1979 dec 16

Gubányi Imréné

naiv festő

benélgetés Hajóson a Vízművelődési Táborban

Magyarország 1983
1983 IV. 4.
3. műsor 11°5

özvegy Gubányi Imréné, népi festő

□ ÖZVEGY GUBÁNYI IMRÉNÉ festőasszony és Orbán István fafaragó munkáiból nyílt kiállítás Kecskeméten, a Magyar Naiv Művészek Múzeumában. A tárlat november 26-ig tekinthető meg.

– □ özvegy Gubányi Imréné

Esti Hírlap, Bp. 1978. szept. 18

2.

Gubányi Imréné naiv festő

Kalocsai napokat rendeznek november 21 és 28. között Kőbányán, a Pataky István Művelődési Központban. Gubányi Imréné naiv festő munkáiból lesz ez idő alatt kiállítás és kalocsai népművészek mutatkoznak be hímzéssel, előírással, pingálással, tojásfestéssel. A gyermekeknek kalocsai népszokásokat mutat be Szép Ilona előadóművésznő.

◆

Magyar Nemzet 1983. XI. 15.

Gulácsy Irénné

Munkái

Forrás 1984 / 10

özv. Gubányi Imréné, náv festő

Ötödik alkalommal szól a tudósítás a hajósi nyári képzőművészeti tábor eseményeiről, az ott folyó munkáról. — Szerepelnek a kiállításon özv. Gubányi Imréné munkái, a náv festő minden létező magyar művésztelep kedves színfoltja lehet.

Csoltói Gyula: Jegyzetek a hajósi képzőművészeti alkotótábor kiállításáról.
Petőfi Népe, 1983. febr. 8. 5. old.

GUBÁNYI IMÁÉNÉ

1021

DOLGOZÓK LAPJA

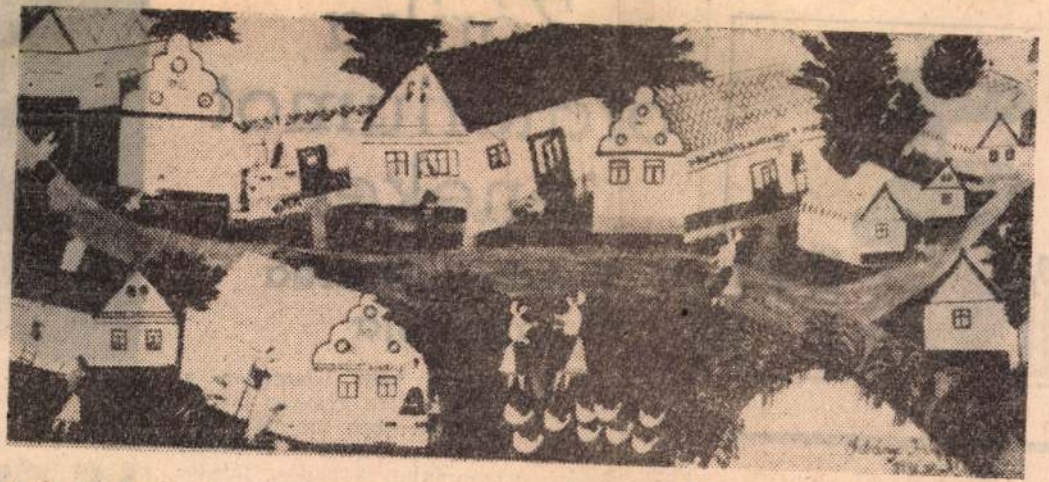

A naiv művészek kecskeméti múzeumában. Özvegy Gubányi Imréné: Meszelés falun.

DOLGOZÓK LAPJ

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA
1981 FEB 2 2

Z
ora
énekel

Zsadon Andrea portréja

Zsadon Andrea neve nem ismeretlen a tévénézők előtt. Mostanában gyakran láthatjuk a képernyőn operettekben, musicalokban, legutóbb a szilveszteri gálaesten hallhattuk szép koloratúr szopránját. A pajkos, játékosan naív szerepekkel, a kacér, csábító, vagy tragikus színészi alakítással egyaránt tud azo-

Gubányi Imréné

Forrás 1984/10

TAMÁS LÁSZLÓ

FESTŐ, PINGÁLÓ, MESEMONDÓ, NÉPI JÁTÉKKÉSZÍTŐ

Gubányi Imréné vallomása

Gubányi Imréné naiv festő, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának tagja, nemrégiben kapta meg a Népművészet Mestere címet.

Ebből az alkalomból kerestem fel kalocsai lakásán. Ablakából jól látni a színes fénynyalábokat égre vetítő — lassan a város jelképévé váló — Schöffer-tornyot.

A naiv festő lakásában a képek beszédesen idézik a múltat, szántó-vető ősei életét. Elgondolkodtató, hogy a tegnap még földet művelő asszony ma egy modern lakótelepi lakás ablakából lesi meg a hajnalokat — s festi képeit. Miután kirepültek gyermekei a családi fészekből, elkezdte azt, amire mindig vágyott. Ecsetet ragadott a maga gyönyörűségére és megeleveníti a Kalocsa környéki földműves ember mindennapjait. Micsoda erő rejtőzködött a festő asszony szívében eddig, hogy megőrizte titkait, s élete alkonyán kibontotta festői tehetségét. Így vall életéről:

— 1920-ban születtem a Dunapataj menti Böd-pusztán, nagyanyámék házában. Szüleim első gyermekeként láttam meg a napvilágot. Néhány hetes koromban Homokmégyre költöztünk.

Bödre csak vendégségbe jártunk. Emlékszem, hogy nagyanyámék házában két család lakott — legalább tízen-tizenketten — egy szobában. Hamarosan mi is megszaporodtunk, öten lettünk testvérek.

Apám cseléd volt, anyám kézzel varrt a kalocsai uraknak, polgároknak. Ebből éltünk szűkösen. Nyolcéves koromig libákat őriztem, meg a testvéreimre vigyáztam.

Nyolcéves fejjel odaálltam anyám elé, arra kértem, hogy küldjön el szolgálni. Anyámnak könnyes lett a szeme, s azt mondta, hogy jó lesz, mert így kaphatok új ruhát búcsúra. Szentgyörgy-napkor elmentünk Szakmárra a községháza udvarára a cselédfogadásra. Olyan volt, mint a vásár. Volt ott libapásztornak, kanásznak, gulyásnak, kisbéresnek, nagybéresnek való. Ott álltunk az udvaron és vártunk, csak kiválaszt valaki bennünket.

Egyszer odajött egy „irgalmatlan" kövér asszony, nagyon mézes-mázas beszéddel. Azzal kezdte, nem baj, hogy kicsi vagyok, neki éppen jó vagyok. Nyolc pengőt kért anyám egy hónapra. Nem is alkudozott, nyomban megadta.

El is indultunk hazafelé, útközben betértünk a gazdámék házába Öregténybe.

Először bevezetett a kamrába, ahol léccel volt kerítve az egyik sarok. A kamlár lakattal volt lezárva. Benne sok kolbász, sonka, szalonna, sajt, méz, túró és nagy gyirkás kenyerek.

„Ne félj, jó sorod lesz itt!" — mondogatta a gazdaasszony.

— Másnap korán reggel indultam vissza, kevéske ruhámat batyuba kötve. Útközben egy tíz év körüli fiú szegődött mellém, őt kanásznak fogadták.

Kezdődött az új élet. Száz libát kellett a faluszéli mezőre hajtani. Reggelire egy karéj kenyeret és két kockacukrot kaptam, ugyancsak annyit a kanászfiú is. Ebéd rendszerint bab volt. A vacsora megint csak egy szelet kenyér és egy kis bögre aludttej.

Bizony éhesek voltunk, de szólni nem mertünk. Vacsora után az istállóba vezettek. Egy rossz subadarabot kaptam lepedőnek, szénát párnának, ruháimat takarónak. Nem aludtam egész éjszaka, mert zörögtek a láncok, a bolhák csíptek szüntelenül. Kiültem a küszöbre és néztem a holdat meg a csillagokat. Ezen az éjszakán fogtam fel először gyerekfejjel a szegények életét. Pirkadatkor keltek a gazdámék. A gazdasszony megkérdezte, hogyan aludtam. Mondtam, nem jól. Erre ő azt felelte: „Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát". Mondtam a szülének, hogy ebből a rossz subadarabból nem lehet jó ágyat vetni. Mire ő csípőre tette a kezét és azt kiáltotta: „. . . sza mög a fél világ az egészet, mért teremtett az isten annyi szegényt". Ezután a szánkón aludtam. Egy hét múlva nem fehér kenyeret kaptam, hanem egységes lisztből sütöttet. Olyan színe volt, mint a földnek. Egy kis karéj a kanásznak és nekem, ugyanannyi a kutyának is. Bizony kénytelenek voltunk a kutyának nem adni, az ő részét is egymás között osztottuk szét. A kanász három hétig bírta, de én kibírtam a hat hónapot.

A gazdámék menye sem kapott több ennivalót, így hát összefogtunk, és loptunk, amit csak lehetett, nehogy éhen haljunk. Pontosan aratáskor született meg a menyecske első gyermeke. A kicsi megbetegedett, de nem engedték orvoshoz vinni, mert a lovaknak az aratásnál volt dolguk. A gazdasszonyom azt mondta a menyének, hogy vegye a hátára, úgy vigye a jóslóhoz. Nagy könyörgésre engem is elengedett. Egy piros ágyterítőbe bekötöttük a csöppséget. Én vettem a pólyát a hátamra. Elindultunk. Nagyon kíváncsi voltam arra, hogy mit csinálnak a gyerekkel. A jósló vette az olvasóját és hangosan elkezdett imádkozni, majd valamilyen füvet főzött, azzal mosdatta a kis beteget. Azt ígérte a jósnő, hogy a harmadik fürdés után meggyógyul. Kérte, hogy vigyünk egy lepedőt, ami még nem volt vízben, meg három tavalyi szappant.

A kisgyermek meggyógyult, de gondolom nem a ráolvasástól. Megfigyeltem, hogy mindig a fejét forgatja a csöppség, és ha az ajkához értem, mindig elkapta a kezem. Nem volt annak más baja, csak az, hogy éhes volt. Adtam neki tejet, főtt krumplit, szépen nődögélt. Le is telt az időm.

— Még azon az őszön a bödi tanítónőhöz szegődtem. Nem sokkal később apámék is odaköltöztek érseki cselédnek. Jó sorom volt. Nyáron mindig bejártunk Kalocsára, sokszor megfordultunk az érseki kastélyban, mivel a tanítónőm apja érseki titkár volt. Egyszer azt mondta a nagyanyám, menjek haza Homokmégyre, mert minden jóravaló lány a falujában megy férjhez. Úgy is történt. Hazamentem a katolikus kántorhoz szolgálni. Három gyerekre kellett vigyázni, de amellett kedvemre pingálhattam egész szobákat is. Amikor már nem volt üres hely a falon, akkor a földre rajzolgattam tüsökkel. A kántor hiába mondogatta anyámnak, hogy adjon iskolába, mert valami rejlik bennem. A szegénység miatt nem vállalhatták a taníttatásomat, pedig elemi iskolában kitűnő tanuló voltam.

— 1938-ban férjhez mentem egy szegény paraszthoz. Ő is cseléd volt, és nemcsak falubéli, hanem szomszéd is. Így összeillettünk. A szerelem is nagy volt, a föld is egyforma. Hozzájuk kerültem menyecskének, nyolcan lettünk a háznál. Hajnaltól napestig

a határban dolgoztunk. Közben a férjem bevonult katonának. Megszületett az első gyerekünk.

A faluban megforduló idegenek felfigyeltek arra, hogy szépen tudok pingálni. A kántor hiába győzködte az apósomat arról, hogy a festéssel sokra vihetem. Megígértem azt is, hogy minden pénzt hazaadok, de hiába volt minden hadakozás. Otthon csak lopva festhettem, s mire igazán belejöttem volna, kitört a háború. Vége lett mindennek. Majd jött a második gyerekünk. Apósom meghalt. Anyósom egyszer azzal állt elő, hogy túl sokan vagyunk, valakinek el kell mennie. Úgy éreztem, hogy fölöslegesek vagyunk. Visszaköltöztem apámékhoz a két picivel. Jártam az urakhoz napszámba, így tudtam a kenyeret megkeresni.

Közben a férjem megsebesült, hazakerült három hétre. Majd ismét kiment a frontra. Bántott a lelkiismeret, hogy apámék nyakán vagyok. Hát elmentem szerencsét próbálni.

A bödi tanítónő örömmel fogadott vissza. 1942. október 1-én két kocsit küldött az intéző értem. Pedig egy is elég lett volna, de én kettőt kértem, hogy eltitkoljam a szegénységemet, mivel nem volt más bútorom, mint egy sublat, egy asztal, két szék, egy ágy. Napszámba jártam az urakhoz, mosni, vasalni, takarítani. Az élet ismét megindult. A szobám bútorozva ugyan félig volt, a konyha meg üresen állt, mégsem voltam senki nyakán.

1944 nyarán kaptam értesülést férjem sebesüléséről. A fronton gyomorlövést kapott. Sikerült hazahozatni Székesfehérvárról a kalocsai kórházba. 1944. november elején megszűnt a hadikórház, így mindenki mehetett amerre látott. Amikor hazajött a férjem, kocsis lett az uradalomban. 1947-ben megoperálták a gyomrát, és megmondták neki, hogy néhány éve van hátra. Ő is, én is tudomásul vettük a sors csapását. Ekkor már három gyermekünk volt, majd megszületett a negyedik, majd három évvel később az ötödik.

Megszűnt az uradalom, kaptunk 10 hold földet. Nappal a földet műveltem, az éjszakát a varrógép mellet töltöttem. Nem is jó rá visszagondolni.

Szerencsére hamarosan megalakult a tsz. Mivel volt egy kis házhelyünk, csak kapaszkodtam, hogy építsünk házat. Férjem nem akarta, de én az öt gyerekre hivatkoztam, és nagy könyörgések után csak elkezdtük az építkezést, 1952-ben.

1954-ben meghalt a férjem. Ott maradtam öt kiskorú gyermekkel és egy félig kész házzal. Kukoricaszár volt az ablakban és a plafonon. Egy szoba és egy konyha volt készen, onnan vittük ki a koporsót. Úgy éreztem minden összetört, remény, cél, élet. Három napig feküdtem, lemondva mindenről, s akkor odaálltak a gyerekek az ágyamhoz, s azt kérdezték, mi lesz velük.

Nekik csak egy édesanyjuk van és senki más. Ez a mondat adott erőt, felkeltem, főztem az éhes szájaknak. Úgy éreztem, nekem még sokkal erősebbnek kell lennem, mint eddig. A földem leadtam a tsz-nek, elmentem az óvodába dolgozni.

A legidősebb fiam ott akarta hagyni a gimnáziumot, mert én egyedül úgy sem bírom taníttatni. Kár lett volna megtörni az életét, visszaküldtem hát a kollégiumba. Kitűnőre érettségizett. Utána Sopronba került, ott szerzett erdőmérnöki diplomát. A másik fiam műbútor-asztalos szeretett volna lenni, ő Pesten végzett. Jött a legidősebb lányom is. Baján tanult, a közgazdasági technikumban. A legkisebb lányom tanítónőnek készült gyerekkora óta. Tanár lett belőle. — Ez idő alatt bizony megöregedtem, eljött a nyugdíjazás ideje.

Egyedül maradtam, s végre megadatott az, amire mindig nagyon fájt a szívem. 1975 óta festek. Először csak népviseletbe öltözött menyecskékkel kezdtem. Úgy éreztem, ez nem elégít ki. Újabb és újabb képek születtek. Tudtam már, hogy nincs megállás. Visszagondoltam a régi időkre, a búcsúra, a fosztásra, aratásra, az ifjúságom éveire, a

sok szép népszokásra, amelyek már eltűntek a mai életből. Csak le kellett hunynom a szemem és mindent láttam magam előtt, amit később le kellett festenem.

Most már teljesen benne vagyok a festészetben. Semmi bajom nincs, ha leülök dolgozni. Pedig mennyi mindent végigcsináltam. A szívem kifáradt, sok-sok éjszakai munka van benne. A festés mindig visszahozta az életkedvemet, mindig vígan, tiszta szívből dolgozom. — Bánszky Pál művészettörténész fedezett fel 1977-ben, és arra biztatott, hogy fessek még több képet, mert szeretne kiállítást rendezni a képeimből a kecskeméti Naiv Művészek Múzeumában. El is készült harminc képem. A végén már olyan fáradt voltam, hogy csak dalolva tudtam festeni a kimerültségtől, álmosságtól. Az utolsó kép nem akart megszületni. Egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy a bevonulók nótájára csak megmozdul az ecsetem, így készült el a búcsúzkodó katonáról szóló képem. Utána megnyugodtam, s félálomban a reggelt vártam, hogy újra festhessek.

A kecskeméti kiállítás után Homokmégyen, Kalocsán és a környező községekben láthatták képeimet. Kiskőrösön, Baján, a budapesti Mezőgazdasági Múzeumban, NSZK-ban, Kanadában, Svédországban is volt kiállításom.

Néhány képem Japánba, Amerikába, az NSZK-ba került. — Azt akartam, hogy csak festéssel foglalkozhassak egész nap. Így jött az ötletem, hogy beköltözöm Kalocsára. A város tanácselnöke segítségemre volt a lakás megszerzésében. Az elválás igen nehéz volt a szülőfalumtól, de a képek segítettek, erőt adtak.

A Művelődési Központban többször felkértek játékkészítésre, mesemondásra, daltanításra. A nyári kézműves-táborba több hétig bejártam, ahol rongylabdát, csutkababát, papsapkát, csókát és sok érdekes népi játékot készítettünk a gyerekekkel. Éreztem, hogy szükség van a munkámra, örömet szerezhetek a gyerekeknek.

Már a képeim is tudnak beszélni, pedig amikor elkezdtem, azt hittem, hogy csak számomra és unokáim számára jelentenek gyönyörűséget.

Jóleső érzés, ha külföldiek keresnek fel, és alig értjük egymást, de a szemekben ott látni, hogy érzik, értik képeim lényegét. A kiállítás-megnyitók alkalmából sokan körülvesznek, a kérdésekre alig győzök választ adni, mert minden képnek megvan a maga története. A lakodalom, a fonóház, a temetés, a tollfosztás, a szerenádozás, a szüret, mind-mind fiatal éveimet idézik fel. A mai fiatalok el sem tudják képzelni az egykori paraszti munkát, a búzavetést, az aratást, gyűjtést, cséplést, de ha látják a képet, én elmesélem a történetét, az magával ragadja őket. Hál' istennek megértem, hogy a nehéz súly lement a vállamról, a hosszú várakozás után nyugodt szívvel, tiszta lélekkel végezhetem azt, amire mindig vágytam. A betegségem sem érzem, ha jóízűen dolgozom.

Úgy beleélem magam a régi idők szokásainak megfestésébe, hogy az idő múlását észre sem veszem.

A leáldozó nap utolsó sugaraival süt rám. Most már a kapa nem gyötör, a képek tartják életem oszlopait. Nagyanyám gyakran mondta, hogy aki dalol, sohasem fárad el. Énekszó mellett festegetek, nem nehéz, mintha babot fejtenék.

Egy kevéssé ismert világról tudósít a naiv művészek tárlata

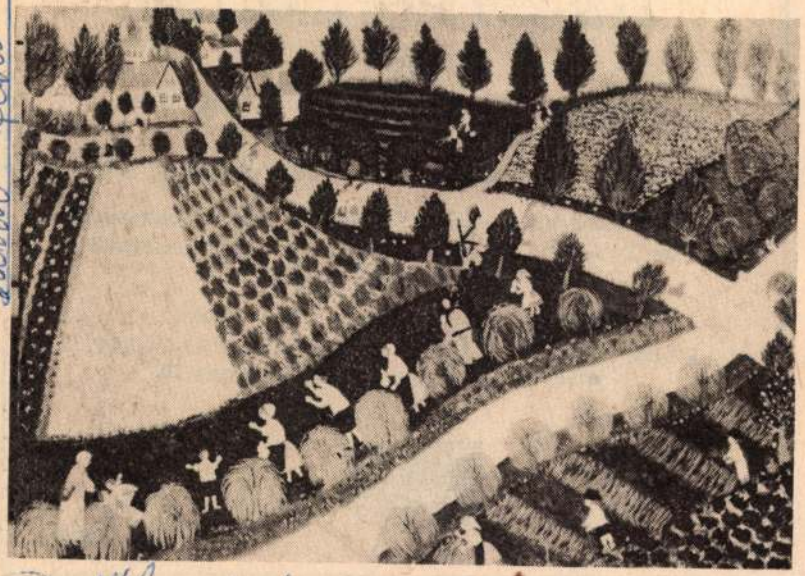

● Özvegy Gubányi Imréné: Ballada.

Már lassan hagyománnyá válik, hogy a kecskeméti Naiv Művészek Múzeumában nemcsak az állandó kiállítás gazdag, változatos és viszonylag gyakran felfrissített anyagát tekinthetik meg az érdeklődők. Az épület hátsó szárnyrészében berendezett helyiségekben évente több alkalommal is újabb és újabb alkotókkal, felfedezettekkel ismerkedhet meg a közönség.

Jelenleg a homokmégyi *özvegy Gubányi Imréné* képei és *Orbán Istrán* fafaragó szobrai láthatók az alkalmi kiállításon. Mindkettőjük neve ismerős már Bács-Kiskun megyében.

Özvegy Gubányi Imréné a Kalocsa környéki pingáló asszonyok színeit, formaelemeit viszi varázslatos hangulatú festményeire. Néprajzilag is hiteles képei az élet ellesett pillanatait ábrázolják, kendertörést, temetést, aratást, locsolást vagy majálist elevenítenek meg megkapó, üde éleslátással.

Petőfi Népe, 1974. okt. 13.

szoba kiadó. Kiskunfélegyháza, Attila utca 17/a. (Közben.) 2681

KÜLÖN bejáratú bútorozott szoba kiadó. Kiskunfélegyháza, Attila utca 35. 2679

BÚTOROZOTT szoba lányoknak kiadó. Kiskunfélegyháza, Lónyai utca 25. 2678

KÜLÖN bejáratú bútorozott szoba kiadó. Kiskunfélegy-

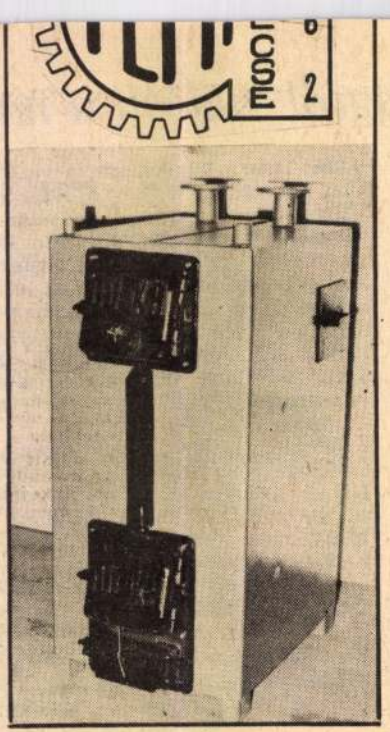

18—45 éves férfi és női dolgozók 8 általános iskolai végzettséggel.

A tanfolyam helye: Kecskemét, Házgyár.

6 hónapos betanító asztalosképző tanfolyamra

18—45 éves férfi dolgozók. A tanfolyam helye: Kecskemét: asztalosüzem.

A tanfolyam kezdete: 1978. október 24.

A tanfolyamok alatt és után folyamatos munkát biztosítunk. A jelentkezőkkel szerződést kötünk. Szociális juttatások a kollektív szerződés szerint.

Jelentkezés: személyesen vagy írásban:

BÁCS MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT, Kecskemét, Klapka utca 34., földszint 10.

BÁCSÉP KECSKEMÉT

3835

GUBÁNYI IMRÉNÉ

emlitve

ld.Csordás Ferenc

Dánszky Pál: Magyar naiv művészet

UJ TÜKÖR 1980./XVII/ 6.sz.24.o.

Közel multban rendeztük meg a Kalocsa melletti özv.Gubányi Imréné kamara kiállitását. Ő sem régen fest, mindössze egy éve. Hát hogy hogyan indult ez, halljuk Gubányi nánitől hitelesen.

- Hát megpróbálom elmesélni,hogy hogy is indult el. Ez egy nagyon régi vágy volt bennem. Mint a fának a sarja, mindig letört, levágták, de ugy éreztem, mindig kisarjadzik bennem. Nagyon sokat köllött rá várni. Tányérokat azért festegettem lopva a kis konyhában, itt, ott, de ugy-e ezekre azért nem tudtam rátérni. Hát eljutottam életemben odáig, hogy fölneveltem a gyerekeimet, és akkor a végén hova jutottam, egyedül maradtam. Hát mireis gondoljak,hogy uj életet tudjak kezdeni, rá gondoltam a szép fiatal lányságomra, arra a boldog szép estékre, a kukoricafostás, a bab-bugázás, hát ott mindenféle jött.Ugy éreztem, elindultam egy úton, amelyik éppen olyan szép lesz az életemben, mint a fiatalságom. Elkezdtem festeni. Festettem, festettem, egyedül voltam, de már ugy éreztem, nem vagyok egyedül. Körülvett az a régi sok szép emlék, az a sok szép szokás, volt abba szerelem, mindenféle,ami régen volt. Hát mondjuk rá, először festettem a Balladát. Ezt én a dédnagymamámtól hallottam mesében. De a nőtáját azt megtanitotta velünk.Hogy hogy is volt, mint is volt a régi szerelem,még az ő idejében, az 1800-as években. Megpróbálom eldanolni,hogy maguk is hallják.

Hát ez ugy a szivünkhöz nőtt,hogy még máig is danolom az unokáimnak. Hát utána persze eszembe jutottak azok a téli szo esték. Ugy-e akkor az volt a falun a szokás,hogy mentünk a fonóházba. Hogy fontunk,vagy nem fontunk, hát az nem volt fontos,

1979. I. 2. TV. 20.50 /Z./
Müvesteti Magazin.

csak gyüttek a legények, oszt szórakoztunk, boldogok voltunk.
- Ezek a megélt élmények hiteles világ hogyan alakult ki?
- Hát amikor elkezdtem festeni, megfestettem, ugy éreztem, hogy jól esik, akkor utána aztán egyiket a másika után csináltam. De hogyan? Reggel mikor fölkelek, semmi nincs. Kimegyek a hátsó udvarba, visszaérek, kész a kép. Megérett, abból engem kiábránditani nem tud senki. Festem a képet.
- Hát először gondolatban születik meg a kép és aztán
- Igen.
- Aztán csak kivitelezi
- Igen. Mintha csak valamiről nézném, behunyom a szemem, odaülök a kis asztalkámhoz, és akkor csak gyünnek a népek, az mind a helire megy, ahova annak menni kell, azon semmit javitani nem kell azután.

özv. Gubányi Imréné, naiv festő

Kecskeméten működik a Magyar Naiv művészek Múzeuma, melyben állandó kiállítást rendezve a kezdetektől a ma élő művészekig terjed a hatalmas anyag. – Szeleczki Mihály és özv. Gubányi Imréné műveit láthatatjuk a kiállításon.

„Meszelés bicsúkor" c. /repr./

Dömötör János: A magyar naiv művészek múzeuma.
Szolnok megyei Hírlap, 1979. jan. 9.

1984.VII.15.Kossuth 5,oo-7,23/Z

1021

Előttünk a vasárnap

- Negyed 8 lesz 4 perc múlva. A nyár többek között az alkotótáborok időszaka is. Sok helyre invitáltak bennünket, és mi a baranyai kisközségbe Hajósra mentünk el. Azt tapasztaltuk, hogy a helybeliek nagyon megszerették a művészeket. Sokat, és szívesen beszélnek velük akár az utcán, akár egy-egy pohár sör mellett. Itt ismerkedtünk meg Bözsi nénivel, pontosabban Gubányi Imrénével, a népművészet mesterével, egy naivfestővel. Aki szívesen beszélt életéről, festői pályájának alakulásáról, és természetesen a terveiről is.

- Állandó kiállitáson van Kecskeméten, Vasi Károly múzeumban van kiállitáson. Münchenben van önálló kiállitáson, és nagyon sokfelé vannak képeim, már tavaly kaptam meg a népmüvészet mestere cimü kitüntetést, Budapesten, gyönyörü helyen voltam, és nyilik kiállitáson Badacsony Tomajban, augusztus 4-én kezdődik. És akkor 11-ig. Egy bétig kalocsai napok lesznek ott, és ott lesznek ezek a képek.

- És mióta tetszik ~~/~~ festeni, rajzolni?

- Hát, mit mondjak magának, amit vissza tudok gondolni, nyolc éves koromtól, az óta él bennem. De sajnos kibontakozni csak, nagyon sokat vártam, 55 éves koromban tudtam, amikor nyugdijba mentem. Addig csak a porban, akáca tüskékkel, meg a palatáblára, csak igy tudtam. De éreztem mindig, hogy él bennem valami. És akkor 5 családom van, egyedül neveltem, mert a férjem háborúba odahalt, és akkor azokat a szárnyaira bocsátottam, közben nyugdijba mentem, ugy hogy akkor alakult ki bennem. Ugy elkezdtem, mintha legalább is régtől csináltam volna. Ugy, hogy 75. óta dolgozok. Azt mondják a jó hirnek is mindjárt ugy-e hire támad, a rossz hirnek is, és fölkeresett a Bánszki Pál, müvészettörténész, és akkor ő mondja, hogy mit csinálok, hogy csinálom, és akkor én csak néztem nagyot, hogy mit akar. Azt hittem, valaki följelentett, vagy mi, talán, hogy festek, ugy-e falun voltam, még én, most költöztem be Kalocsára két éve, és akkor mondja, hogy ő hallotta ezt, hogy én milyen értékes munkákat csinálok. Mondom értékes? A szomszédasszony azt mondta, hogy én ilyenekkel töltöm az időmet, ilyen vacakokkal. Hogy én lefestem a régi lakodalmat, a régi körösztölőt, hát mindent a régit. Azelőtt ami 5o éve történt. És akkor mondta, hogy nem, mert ez nagyon értékes, nagyon, nagyon, csak csináljam, és én akkor ébredtem arra rá, hogy nem csak addig köllötött csinálni, hogy én most kiraktam magamból a gondolatomat, hanem ez az utánunk való generációnak nagyon értékes. 78-ban volt az első kiállitásom Kecskeméten, a Naiv múzeumban, csináltam, csináltam, közben jöttek külföldiek, mert mondjuk jobban külföldre vitték a képeket.

- Milyen képet tetszik most készitени?

- Búcsúmenetet. Nem látta?

- Igen, igen, láttam,

- Hát azt csináltam, hogy vagy a bevonulást csinálom, vagy a piacra menést, mikor, én a régiségből gyüjtögetek mindent. Ugy gondolom, hogy már csináltam szoba belsőt, konyha belsőt, külsőt, zöldövezetet, és akkor most megcsinálom a farsangi fölvonulást. Az nagyon szép emlék volt, fehér, havas táj, azon fogok dolgozni, az a fehér, ami ott van, az arra van elkészitve. Dolgozok. Hát, ameddig csak tudok, vagy ameddig birok. Sok témán van, úgy, hogy nem tudom, kétszáz évig kellene élni, hát addig úgy sem élek.

--- ooo ---

Gubacsi Attila

festőműrén

„Áldozat" c. munkája a Zaporvári Vaszary János teremben

Somogyi Néplap
1978 dec. 7.

Lengyel András
cikke

GUBCSI ATTILA festő

Forrás XX. évf.6.sz. ± 96.p.

SZEGEDI MŰVÉSZ KECSKEMÉTEN

A Szegeden élő, kiskunfélegyházi születésű Gubcsi Attila festőművész kiállítását rendezték meg március végén Kecskeméten, az Erdei Ferenc Művelődési Központban. A tárlatot Adorján Mihály városi tanácselnök nyitotta meg.

23 24 25 26 27 28 **29**
30 31

JÚNIUS

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
		1	2	3	4	**5**
6	7	8	9	10	11	**12**
13	14	15	16	17	18	**19**
20	21	22	23	24	25	**26**
27	28	29	30			

87 4173/40 - ZRINYI NYOMDA BUDAPEST

Gubcsi Attila kiállítása 1999

Napfény

Mennyi is?

A tanyavilág

Tél

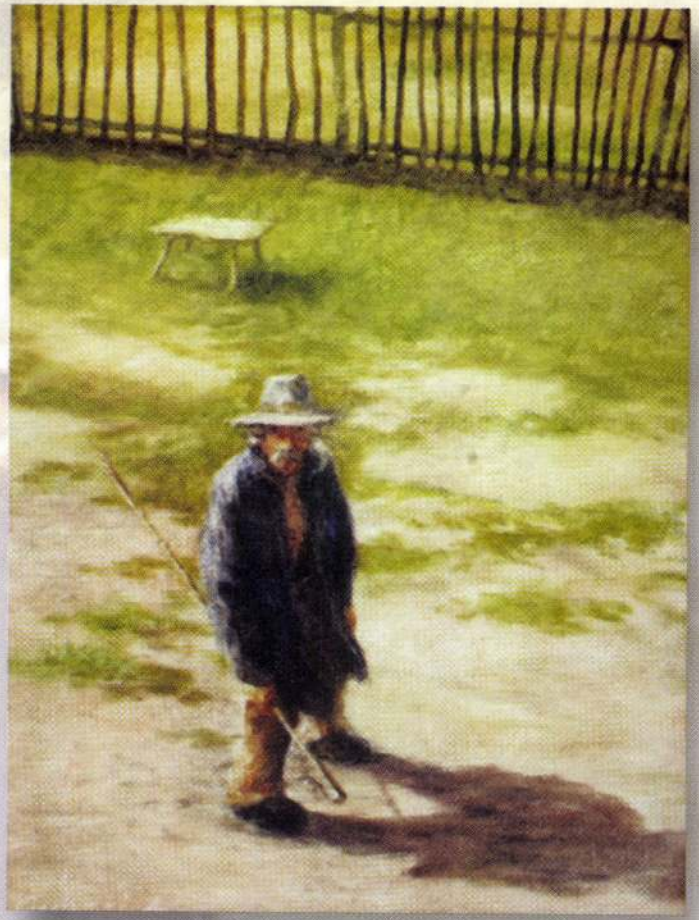

Jani bá

T-anyám

Egymásra utalva

Délidőben

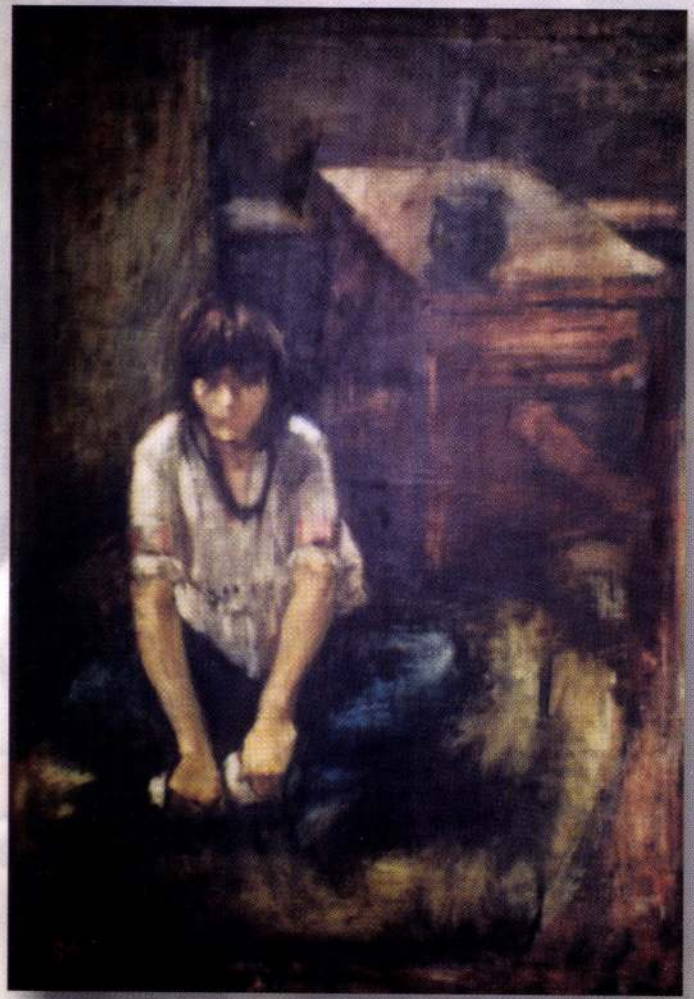

Dolgos nők

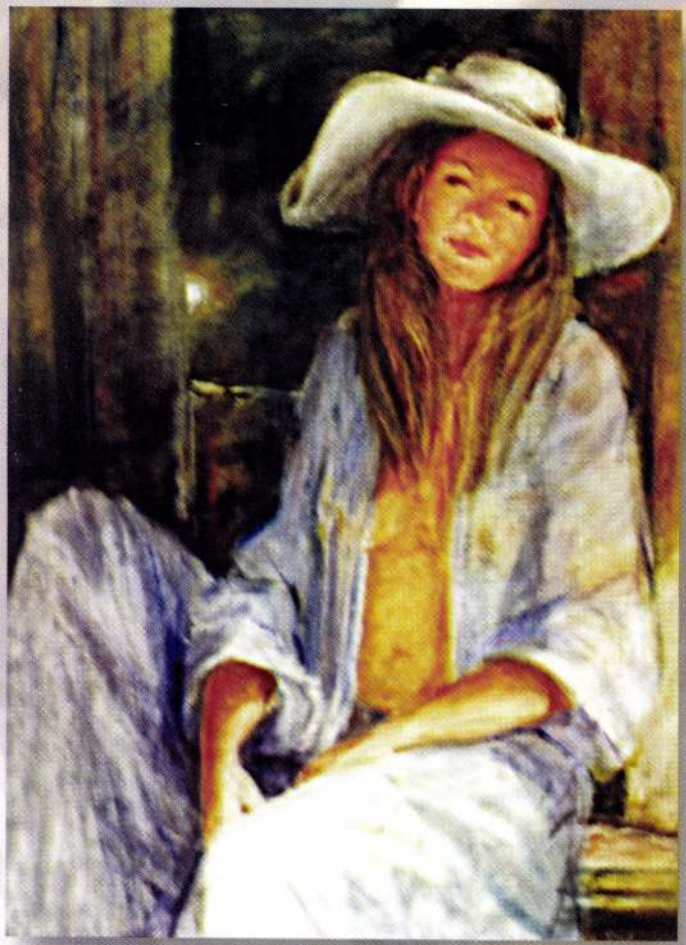

Fehérben

Holtág

Egyedül

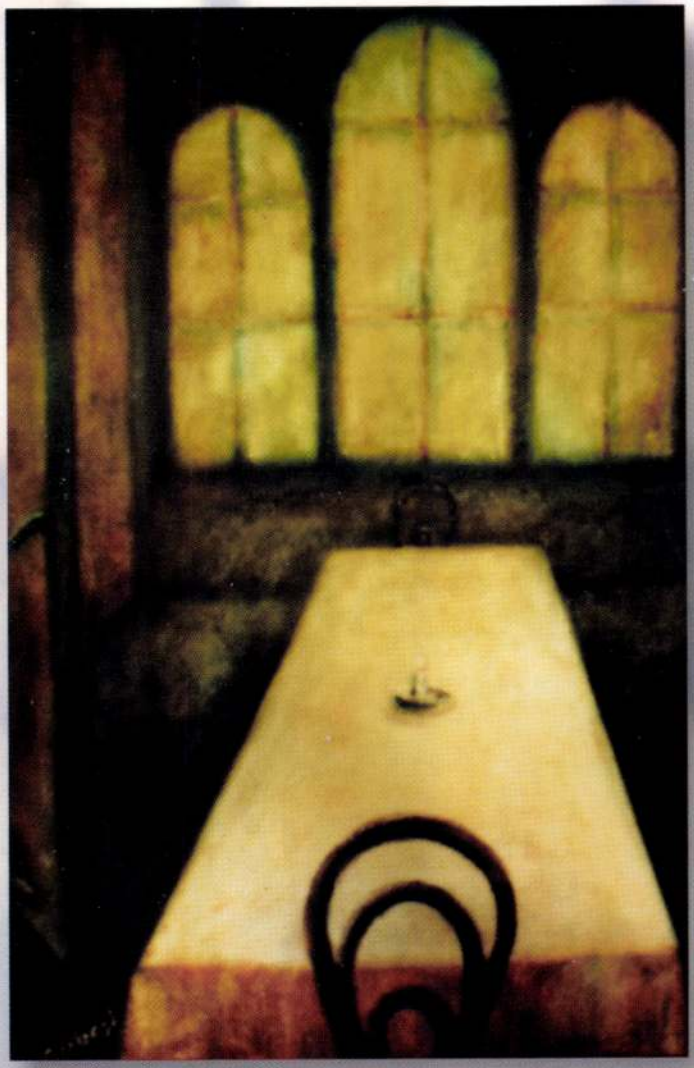

Elhagytál

Pihe nő

Vízparton

Ennyi is

Tiszánál

Vízesend

Gördülő kő

Tengerparton

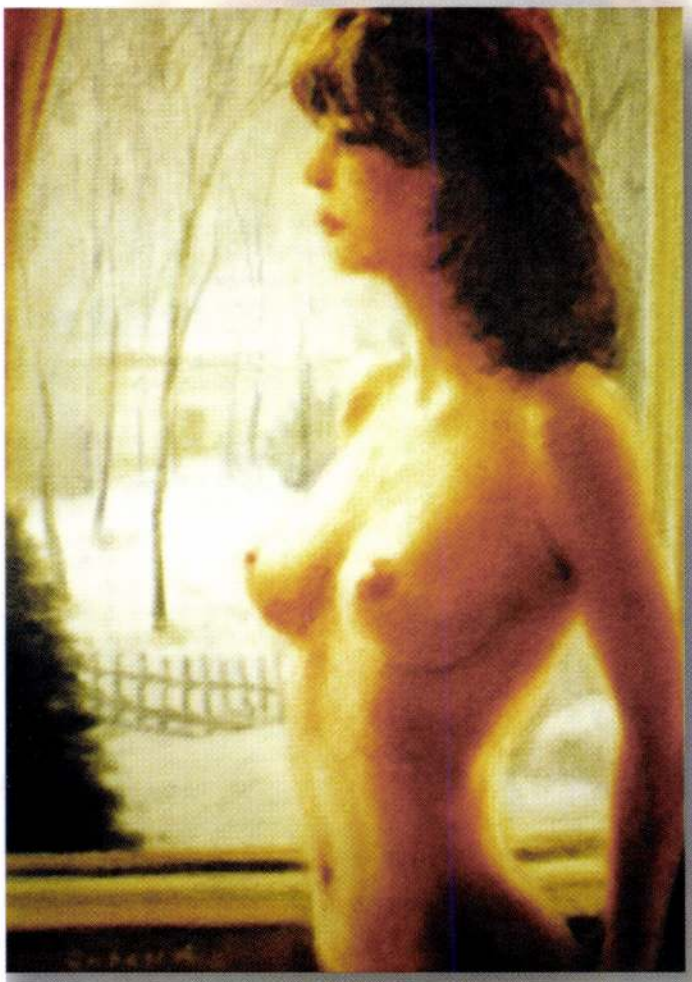

Akt

20 ÉV

Gubcsi Attila életmű-kiállítása* 1999. május 25-én délután fél ötkor** nyílik meg a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem aulájában. Az ünnepi beszédet ***Kő Pál tartja.

Bécs és Csongrád, Brüsszel és Veszprém, Vaja és Sopron között húzódnak a szín-terek. S az idő: **1979-1999.**, *Budapest és ismét Budapest.* Akkor a Képzőművészeti Főiskola küldte világgá, s most a Közgáz hívta „vissza".

A szülőváros, *Kiskunfélegyháza* mellett a főváros volt a legtöbb kiállítás színhelye. Az aula az a szellemi szentély, amelyre gondolva először nagy levegőt kellett vennie, s az elmúlt 20 év legszebb darabjai mellé a helyhez és a közönséghez méltó új képeket festenie.

A művész és a kritikusok legkedvesebb festménye a ***„Mennyi is?"***, a szegény és mégis méltóságteljes öregember és az üres kéz filléres viszonya. ***Gubcsi Attila*** most egész festészetét elhozta Budapestre, a pénztudomány házába, hogy általában is feltegye a kérdést: mennyi is?
Mire vitte – mire vittük?
Az alföldi magyar festőiskola fiatal művésze érzékeny ember. Ezért a képei is emberiek.

A tárlat 45 festménye a 45 éves művész eddigi legátfogóbb kiállítása.

A női szépség – mindenekelőtt és a legszebben.
A táj – békében.
A szegénység, szolidan – ahogyan megrendítő.

Ez a ***hármas*** Gubcsi Attila magával ragadó témaválasztása a vásznon.

GUBCSI ATTILA

ÁRLISTA

	Cím	Ár		Cím	Ár
1.	Mennyi is?	130.000,-	24.	Annyi is...	100.000,-
2.	Pihe nő	120.000,-	25.	Öregen	90.000,-
3.	Naplány	110.000,-	26.	Dolgos nőm	90.000,-
4.	Kisvirág	100.000,-	27.	Házasság	90.000,-
5.	Jani bá'	80.000,-	28.	Lovag	90.000,-
6.	Otthon	65.000,-	29.	Elbújni jó	-
7.	Testvérek	65.000,-	30.	Párban	75.000,-
8.	Jó	88.000,-	31.	Vágyakozás	65.000,-
9.	Angyalhaj	70.000,-	32.	Szőke tini	60.000,-
10.	Tavaszi arc	-	33.	Ártatlanság	60.000,-
11.	Balatoni fények	60.000.-	34.	Ébredés	65.000,-
12.	Hárman, mi, testvérek	65.000,-	35.	Flóra	75.000,-
13.	Egymásra utalva	75.000,-	36.	Édes álom	90.000,-
14.	Gördülő kő	90.000,-	37.	Melankólia	75.000,-
15.	T-anyám	65.000,-	38.	Öcsike	95.000,-
16.	Tél	65.000,-	39.	Az Alpokban	65.000,-
17.	A tanyavilág	70.000,-	40.	Vízcsend	65.000,-
18.	Elhagytál	85.000,-	41.	Délidőben	90.000,-
19.	Akt	80.000,-	42.	Vízparton	80.000,-
20.	Tengerparton	80.000,-	43.	Párban	75.000,-
21.	Fehérben	85.000,-	44.	Tiszánál	70.000,-
22.	Egyedül	65.000,-	45.	Badacsony	95.000,-
23.	Holtág	70.000,-	46.	***Önarckép, 1979-99.***	***?***

Gubcsi Attila kiállítása

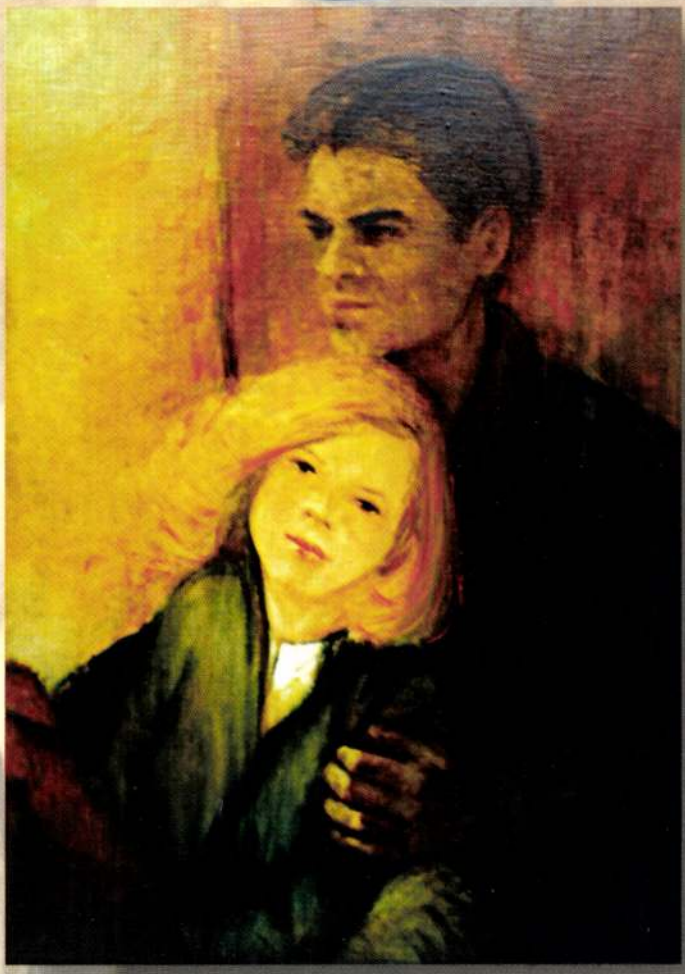

Meghívó

Tisztelettel meghívom Önt

a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem aulájában tartandó kiállításom megnyitójára

1999. május 25-én 16^{30}-kor.

A kiállításon bemutatom 1979-1999. között festett képeim válogatását.

A kiállítást megnyitja: Kő Pál.

A megnyitó után legyen a vendégem egy koccintásra.

Gubcsi Attila

festőművész

Mellékeljük a kiállításhoz készült katalógust és a kiállított képek árlistáját.

Gubcsi Attila

— **Gubcsi Attila festőművész munkáiból** nyílt meg kiállítás hétfőn a kiskunfélegyházi Móra Ferenc Művelődési Központban. A tárlaton a fiatal művésznek a fantázia-tájképei, portréi, zsánerképei láthatók a hónap végéig.

— LŐRINCIBEN Kiss

Magyar Nemzet 1984. IX. 11.

Gubcsi Attila, festő

Gubcsi Attila 1954-ben született Kiskunfélegyházán. A Képzőművészeti Főiskolát 1977-ben fejezte be Iván Szilárd tanítványaként. 1978-tól Kaposváron élt, majd 1985-ben szűkebb hazájába, az Alföldre, Szegedre költözött. Több évig dolgozott Feszty Árpád A magyarok bejövetele című monumentális körképének restaurálásán.

SZEMÉLYES, EGYSZERŰ, KÖZVETLEN

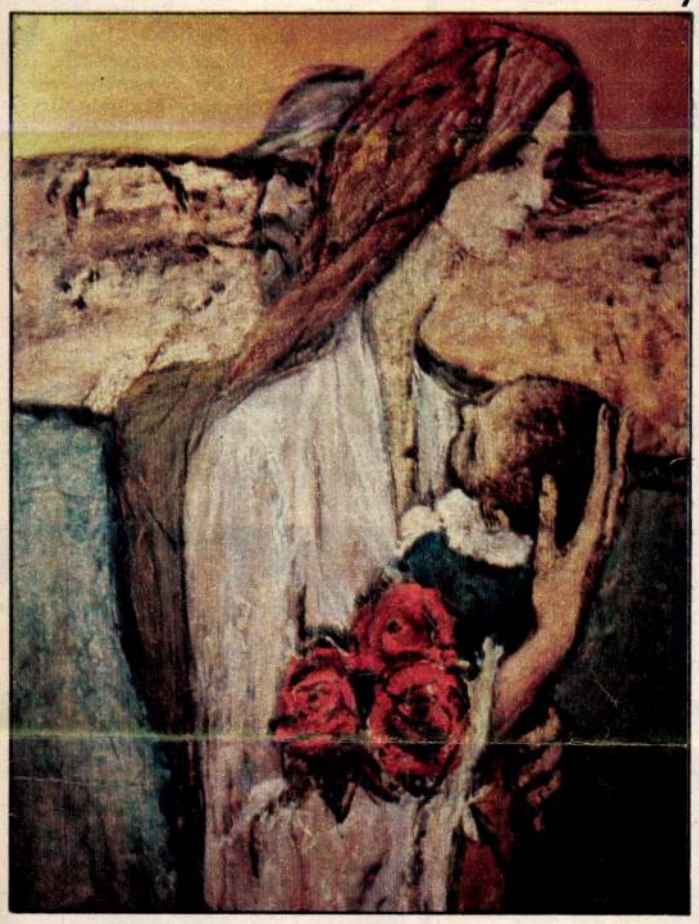

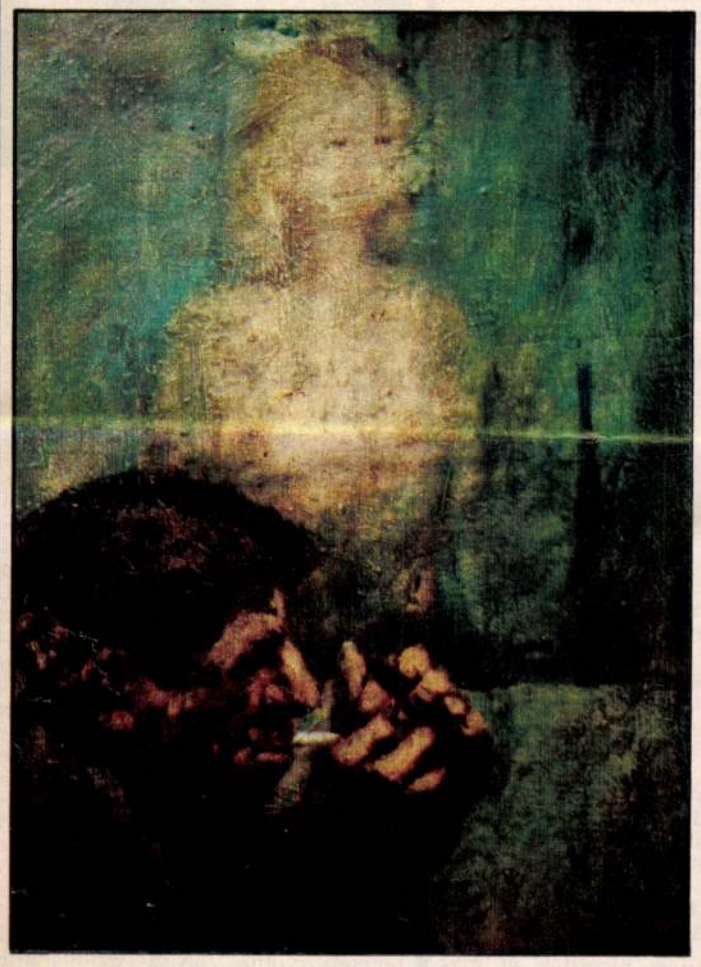

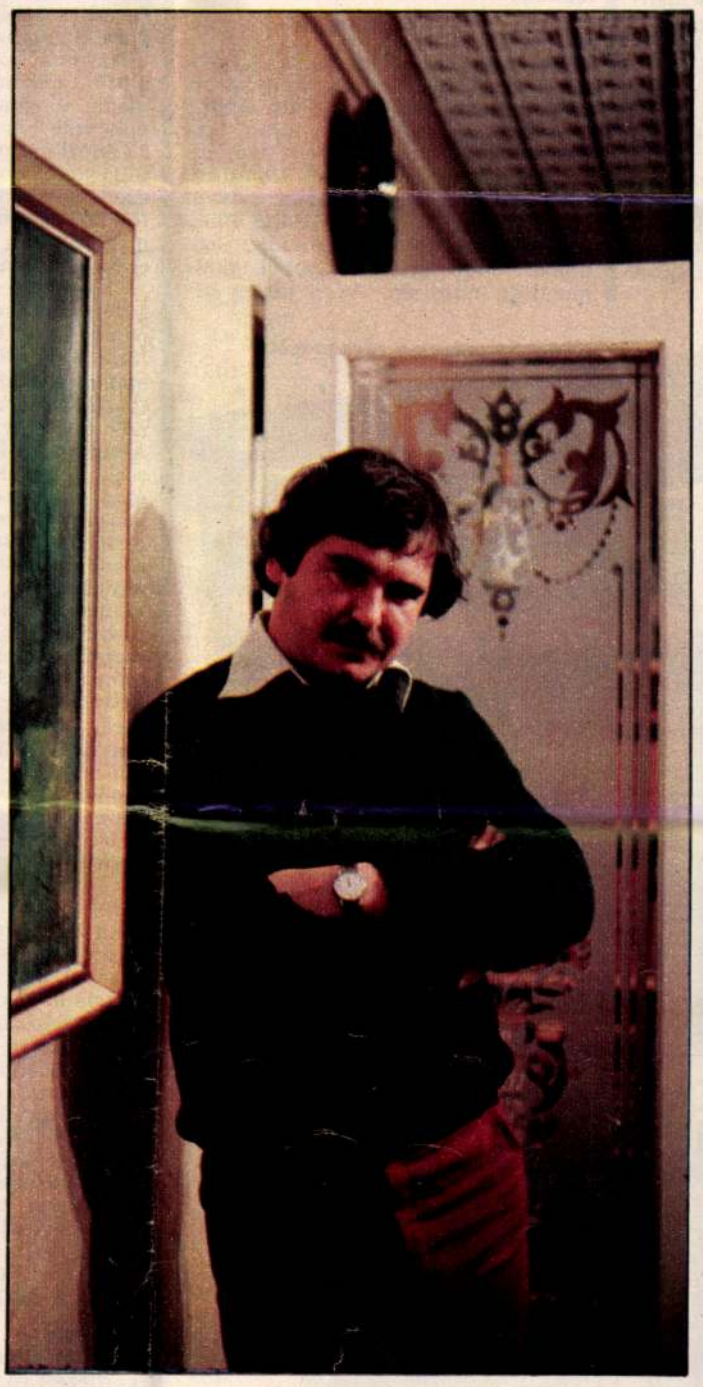

Mit jelent fiatal festőnek lenni — ma? Mi az, ami lelkében, gondolataiban arra késztet egy fiatal embert, hogy a festészet eszközeivel keresse az utat a világ nagy és kis igazságainak megértéséhez? Életünk hihetetlenül felgyorsult, kell, hogy találjunk valamit, ami kapaszkodó, biztos pont a hírözön, a háborúk, a fegyverek, rossz hírek sokasága között. Az ember egyre inkább vágyik valahová, ahol megpihen a szem és a lélek, rendeződnek a tépett idegek. A festészet lehetőség arra, hogy megfejtsük a titkot, a természet csodáit, a ránk rótt szenvedéseket, de a boldogságot is.

Gubcsi Attila művészete a nagy egészet próbálja megragadni szimbólumokkal, pillanatnyi tűnődések rögzítésével. Ennek ellenére képei mindig tartalmaznak valami egészen személyeset, egyszerűt és közvetlent, ami azonnal a művész ismerősévé teszi a nézőt. Képein szinte beszélgetést kezdeményez az emberekkel. S a művekkel folytatott párbeszéd egyre mélyebb régiókban ragadja magával a nézőt, felismerésekre készteti a hétköznapokból, olyan pillanatokról, melyek valójában észrevétlenül suhannak el.

Az egymás mellé sorolt figurák önálló teret teremtenek, akár a táj, vagy csak egyetlen száraz fatörzs is. A kompozíciók mintegy hétköznapi színpadképként válnak önálló világgá. A festészet lehetőségeiből, a járható utak közül Gubcsi Attila az egyik legnehezebbet választotta.

CSAVLEK ANDRÁS

1.	3.
2.	4.

SOLTÉSZ ÉVA FELVÉTELEI

1. **Esti séta**
2. **Cigarettaszünet**
3. **Elbújni jó**
4. **Gubcsi Attila**

22

XIII/22

zófiájával kezeli az eseményt. „Calati juncu ca passa la china" — Lapulj szittyó, míg elvonul az ár — szól a maffiás közmondás. S ők most a maguk módján lapulnak is. Annyira semmiképp, hogy a közvélemény, főleg persze a szicíliai, de az egész olasz közvélemény is, leírhatná őket. A maxi-per kezdete, február 10-e előtt nem egészen két héttel, pontosan január 27-én, azon a napon, amelyen Palermóba érkezett a miniszterelnök, Bettino Craxi, a reggel nyolc és délelőtt 11 óra 30 között eltelt három és fél óra alatt 8 üzletet, 2 szupermarketet, 4 gyógyszertárat, 2 sütödét, 2 benzinkutat, 2 halkereskedést, 2 bankfiókot, 1 lottóárudát, 1 férfit, aki éppen kilépett egy bankból, 2 külföldi turistát a szállodájuk előtt és egy távolsági busz sofőrjét rabolták ki. „Vállalkozásaik" átlaghaszna 460 000 líra volt. Mindeközben nagy fölvonuláson adták a miniszterelnök tudtára a város állítólagos munkanélkülijei, hogy — mint feliratuk szóltak — „A maffiát akarjuk!" „A maffiával lehet dolgozni, nélküle nem!"

szolag nyugodtan szívta [illegible] szivarját. A „ketrecek" félkörben nem voltak túl népesek ezen a tárgyalási napon, de a bírósággal szemben, a golyóálló fülkében ott ült és vallott Salvatore Contorno, akit Tommaso Buscettával együtt az FBI bocsátott rövid néhány napra az olasz bírák rendelkezésére. Sietni kellett hát kihallgatásukkal. És nagyon vigyázni rájuk. Különösen a Sindona-ügy árnyékában. Így érthető, hogy a carabinieriken kívül az FBI is vigyáz a két „megtért maffiozóra", Buscettára és Contornóra. Őt hallottam, amikor az aulába léptem.

KITÖR A VIHAR

Azaz csak hallottam volna. A ketrecek felől fölhangzó kiáltásokat alig tudtam kihámozni, de amint Contorno szóhoz jutott, újból kitört a vihar. Nagynehezen értettem meg, miért. Azért, mert Contorno csak szicíliai nyelvjárásban beszél, olaszul nem. A védők pedig, főleg az északról jöttek, ugyanúgy egy kukkot nem értettek abból, amit mondott, mint én. Az ő heves til-

k kavart majd egy óráig art. Végül Giordano elnök ült elvállalni a fordítást ól olaszra. (Alberini ügyvéd torno jogtanácsosa mondta ben: „Velem is mindig szibeszél, tényleg nem tud más .)

hogy megnyugodtak kéa kedélyek, Contorno hozt a történetéhez. Szavaiból djáratok, kivégzések, árultak föl, amelyeknek egyik lője volt. A hetvenes évek e azonban üldözötté vált. üldözötté. Nem sikerült előt ellenségeinek, „felégett mögötte „a földet": tizenonát és barátját ölték meg. hhez a ponthoz ért, kizöklátszólagos nyugalmából: nte, sono infiammato, mi (Elnök úr, bepörögtem, bo-

Aztán belemerült a számára legfájdalmasabb veszteség, főnöke, Stefano Bontade meggyilkolásának részletes leírásába. És akkor kitört megint a vihar, hiszen helyek, nevek, dátumok röpködtek a szájából — szicíliaiul. „Hívjanak tolmácsot. Én még az amerikaiakkal is így beszélek. Értsék meg, nem tudok másként . . .!"

Az elnök nagy nehezen ismét rendet teremtett és Contorno a szomszédos „ketrecek" lakóit, a fejeseket, Pippo Calót, Michele Grecót, Liggiót vette sorra. Állításai, ha lehet, még terhelőbbek voltak, mint Buscetta állításai, amelyek már korábban elhangzottak.

Az már aztán valódi lélegzetelállító maffiás színjáték számba ment, ahogyan leírta, miként akartak vele is végezni 1981. június 25-én Palermóban. Székén előrehajolt, két keze ökölben. Talán csak ezen látszott erőfeszítése, amivel fölidézi a történteket. Nyugodtan, megfontoltan, mint aki készült erre az alkalomra.

„Apámnál voltam. Oda jött értem a feleségem a kisfiammal, meg annak az egyik barátjával, hogy átmenjünk az anyósomhoz. Én akkoriban éppen bújkáltam egy 24 éves börtönbüntetés elől. De hát tudja, elnök úr, hogy van ez erre mifelénk. Akadtak akik nyugtattak, hogy csak közlekedjek, nem „látnak meg" a zsaruk. A fiam barátja is hozzám kéredzkedett a kocsiba, de nem engedtem beszállni. Valami rossz érzés volt bennem napok óta, úgy éreztem, valaki folyton a nyomomban van. És tényleg, ahogy befordultam a via Giafarra, ott jön szembe velem szép komótosan a Nino D'Angelo (ő is ott ült az egyik ketrecben — G. G.). Átinteget. Ez meg mit keres errefele, ahol évek óta nem járt. Én, a vén róka, szagot kaptam és megláttam a szomszédos ház egyik üzletének bejáratában signor Bettát (ő is az egyik ketrecben — G. G.), kezében egy adóvevő. Én ezekhez a szerkentyűkhöz értek, mert sokat csempésztem belőlük. Mintha rólam adná le valakinek a jelzéseket. És már kanyarodott is kifelé a szomszédos utcából egy motor és rámszabadult a pokol. Sajnos, a gyereket találták el először. Ömlött belőle a vér Kidobtam a kocsiból, hogy ha rám lőnek, ő legalább ne kapjon többet és annyira csak nem gazok, hogy egy kicsire külön lőjenek . . ."

És Michele Greco jelenlévő embereinek szinte szüntelen szitkozódása közepette aprólékosan leírta az ellene intézett véres támadás minden részletét.

RÉSZLETEK A JEGYZŐKÖNYVBŐL

— Mondja, miért nevezték el magát Coriolano della Forestának? — kérdezett rá az elnök.

— Azért, elnök úr, mert szinte szüntelenül szökésben voltam, bújkáltam, és inkább szerettem volna erdőben, mint városban élni. (A „foresta" szó erdőt jelent.)

Ezután a véres, de számára hihetetlen szerencsésen végződött támadás után költözködött Contorno az USA-ba, ahol azonban, vagy másfél kiló heroinnal a táskájában lebukott.

Elmondta, hogyan kezdődött pályafutása a Cosa Nostrában. „Mimmo Teresi vitt be (ő is hallgatta a tanúvallomást az egyik ketrecből — G. G.) . . . igen, ugyanaz az ember, aki akkor lőtt rám. Föleskettek . . ."

Leírta, akár Buscetta, hogy fest a szervezet, hogyan választják a „fejeseket", a tízes csoportok vezetőit, mi a kötelessége Michele Greco „katonáinak".

„Marhaság, amit az újságok összehordanak győztes meg vesztes maffiáról. Az igazság az, hogy a Corleonéból valók befurakodtak a mi „családunkba" is, és egymás után buktatták le, vagy árulták el az embereinket. Júdások . . ."

Lehet, hogy mire ezek a sorok megjelennek, Contornót visszavitték az USA-ba. Itáliában nem enne meg sok kenyeret, akárhol őriznék is. Tényeket, neveket, dátumokat sorolt a maga nyelvén. Hadba szállt egykori társai ellen. S ezt nemigen tűrik. Talán az FBI meg tudja menteni.

Franco Donarelli rajza Tommaso Buscettáról, a maffia nagy vádlójáról

Tommaso Buscetta, a másik nagy „bűnbánó", még látványosabban „öklözött". Legnagyobb ellenfelein, Michele Grecón és Pippo Calón, a maffia két kitűnőségén töltötte ki bosszúját a csupazöld tárgyalóteremben. Hogy a bokszhasonlatnál maradjak: először sarokba szorította, aztán kiütötte őket.

Meg kell adni, pompás taktikai érzékkel tette. A maffia történetében először ütközött frontálisan két fejes, Calo és Buscetta, mégpedig a maffia nyelvén és technikájával. Csak úgy sütött belőlük a gyűlölet. Még halálos fenyegetések is elhangzottak a tárgyalóteremben. Calo minden áron azt akarta bebizonyítani Buscettáról, hogy szenvedélyes hazudozó.

— Jó, a hazugság hazugság, de a gyilkosság — gyilkosság. Te pedig azzal a koszos két kezeddel ölted meg Giannuzzu Lallicatát, aki a te „családodba" tartozott. Signor Calo, azzal az ártatlan pofájával . . . Gyerünk, állj ide, bánd meg legalább, amit tettél. Beszélj!

Egy légy zümmögését is hallani lehetett volna, olyan csönd ülte meg a termet.

(Folytatjuk)

Kedélyes percek a rács mögött

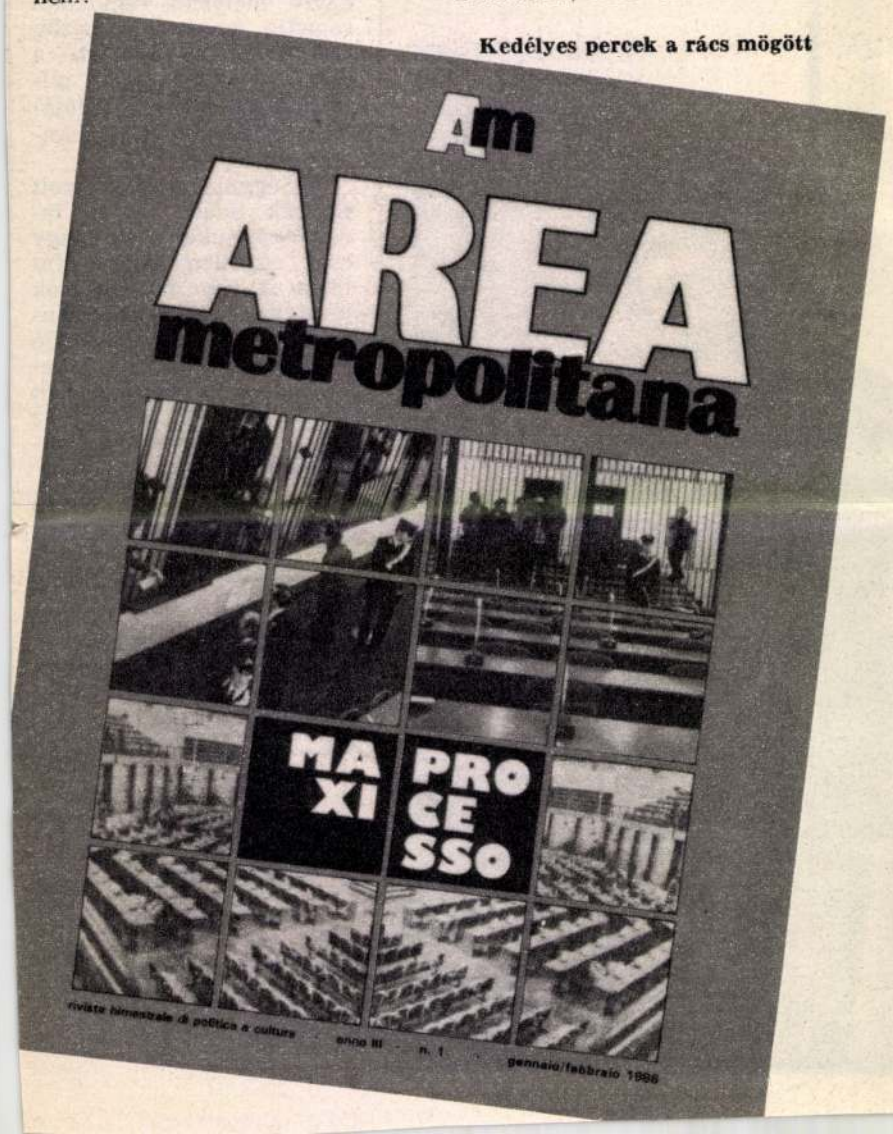

Gubcsi Attila

A kiskunfélegyházi múzeumban rendez-
ték meg a KISZ és az ~~MSZ~~ SZMT képzőművé-
szeti pályázatára - amatőrök részere - beér-
kezett műveket, melyek a kiállításra al-
kalmasak voltak. - A kiskunfélegyházi
Gubcsi Attila műve szerepelt a távlatok és részt
vehet ang-ban a Martényi képzőmův. i tábor munkájában.

K. Z.: Fiatal képzőművészek kiállítása.

Petőfi Népe, 1973. márc. 20.

Gubcsi Attila: Laci bácsi.

Gubcsi Attila
Somogyi Néplap
1972. augusz. 14.

a »sort«, majd a Balatonlelle következik. A lelleiek »ősze« az elmúlásra emlékeztetett. Tavasszal viszont ragyogó teljesítményükkel felküzdötték magukat a »páholyba«, ahonnan gond nélkül figyelhetik az alattuk levők viaskodását. A 7. helyezett Balatonboglár kétségkívül a bajnokság meglepetése. Tavaly csak a szerencse — és a létszámemelés — tartotta bent őket. Erősíteniük nem sikerült, kénytelenek voltak bedobni a mélyvízbe a fiatalokat. S kiderült, hogy a Balaton-parti fiúk »tudnak úszni«: sorra szerezték a pontokat és a meglepetéseket. Így történhetett meg az, hogy bajnokság kezdetétől »bérlik«, a 13. helyet. Egy ponttal a földváriak előtt áll a Kadarkút és a Lengyeltóti; ők sincsenek teljes biztonságban, hiszen elég egy kis lazítás, s már a kiesőjelöltek között találhatják magukat. A tótiak tehát — az előző bajnokságtól eltérően — az idén a tűzzel játszanak.

Közeledik a hajrá, élesebb lesz a küzdelem, amely fönt és lent is ígér izgalmakat. Valamennyi csapatnak teljes erőbedobásra van szüksége ahhoz, hogy a hátralevő mérkőzéseken ne okozzon csalódást szurkolótáborának.

Gy. L.

Középiskolássport

A középfokú iskolák tájfutói a Zarany-erdőben küzdöttek a bajnoki címért. 13 iskola, 102 versenyzője rajtolt. Kategóriánként az alábbiak végeztek az első két helyen: F 17: 1. Péter (Táncsics G.). 2. Csizmadia (Munkácsy Gimnázium). F 15: 1. Németh Z. N 15: 1. Mátyás (Élelmiszeripari Szakközépisk.), 2. Böhm (Munkácsy Gimn.).

A tókaji parkerdő adott helyet a tájfutók váltóbajnokságának. 18 fiú- és 9 leánycsapat vetélkedett. A győztesek: F 17—15: Táncsics gimnázium (Bejczi, Ágoston, Péter). N 17—15: Élelmiszeripa-

Gubesch Márkus, ötvöslegény. 1593—97-ig Goldschmied Miklós brassai mesternél tanulta az ötvösséget.

Gyárfás Tihamér: A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 47. l.

Gubesch Márton, ötvös. A brassai ötvös czéhnek 1573, 1574, 1578, 1579, 1583 és 1590-ben czéhmestere volt.

Ballagi Aladár: Kecskeméti W. Péter ötvöskönyve. Budapest, 1884. 5. l. — *U. az:* Brassai ötvösök és ötvösművek. *Arch. Ért.* 1890. 390. l. — *Deák Farkas:* A kolozsvári ötvöslegények strikeja. Budapest, 1886. 15. l. — *Gyárfás Tihamér:* A brassai ötvös czéhmesterek könyve. *Századok.* 1909. 234, 235. l. — *U. az:* A brassai ötv. tört. Brassó, 1912. 94. l. — *Resch, Adolf:* Die Kronstädter Gold- und Silberarbeiter. *Korrespondenzblatt.* 1884. 20. l.

D Gubicska Ferenc

aranymüves

Hül. 1884. Esti tanf.

ékitményes festés

Értimisk 1903/4. 45. l.

NIST
EN

BAYERN

Eine Kunstgeschichte Bayerns in Wort und Bild in zirka 30 Einzelbänden. Durch den billigen Preis ist es jedem ermöglicht, sich ein reichhaltiges und umfassendes Anschauungsmaterial von Kunstbesitz seiner näheren und weiteren Heimat zu erwerben. Jeder Band enthält nebst wissenschaftlicher Einführung von 8 Seiten 96 Tafeln meist ganzseitige Abbildungen auf bestem, holzfreiem Kunstdruckpapier.

Format 19 × 27 cm

Preis pro Heft RM.

Versandbereit lieg

Heft I

Oberpfälzische Klöster und Wallfahrtskirchen
von Hauptkonservator Dr. Mader

Heft II

Die Unterfränkische Stadt
von Konservator Dr. Röttger

Heft III

Das Unterfränkische Dorf
von Konservator Dr. Ritz

Heft IV

Unterfränkische Burgen
von Konservator Dr. Gröber

Gubicska Ferenc

ékszerész-tanonc

Bül. 1884.

Esti tanfolyam

ötvösség

Értimusk

1902/3. 66. l.

Debreczen I. 24-39.

1905. VII. 10.

Felterjesztés: Lintia Dénes oraviczabányi áll. tanító 1904. évi gyüjtésének a temesvári természettudományi társulat helyiségeiben való elhelyezése tárgyában.

(443/1905.)

Gubicza Dezső

Budavár, 1940. sept

Gubicza Dezső kertépítő irodája,
XI. Horthy Miklós-út 22. Nyáron: XI.
Budaörsi-út 15. 268-494

Gubicza Dersö

kertépitö

szül. 1885-ben. Kitanulta a kertészetet, majd vegezte az iparmüvészeti fördolat. Mint kertépitö müködött Europaszerte. A wiesi, bpesti, berlini és a spanyol kiör-udvarnál müködött és számos parkot létesitett. Pályafutását Sorokságon kezdte, s körségének szeretette ide vinza vonzotta. A világháborúban az orosz fronton volt. Munkái számos kitüntetésben részesültek.

Lad Peorsesebet

295. l.

(Személyi adattar)

KIFIZETTETETT

M. KIR. ÁLLAMPÉNZTÁR IX. ker.

Budapest, 19 09 év 11 26 hó n.

Gubicza Gyula asztalos

butorok

Tér és Forma, 1936 IX.243

Ø Gubicza Mátyás
teszéri farágó

Gubicza Pál
teszéri farágó

l.

Sörös Pongrác: A
bakonybéli apátság tört.
II. A pannonhalmi
Szent-Benedek-Rend
tört. IX. K. Bp. 1904.
544. l.

al:

zembe néz. Gyűrűs jobb kezében közelebbről meg nem
nt; baljával pedig a gyermek Jézust karolja
törött. Haja hullámos, palástját
k derekát szalaggal kötötte meg. Keblén arany
. A talapzat mezőin rosetták vannak állatfejekkel
.

bor, magassága 46 c/m.
rász, XIV. sz.
november 27. én a 63490 sz. leirattal
1000 frton. — Kifizettetett 1896. decem-
n oltatott 1897. február 2-án. C77/97.
s elfogadtatott 1897: III. 25-én a 13050 sz.

az Iparmuvészeti Muzeumban helyeztetett el.

artandó

Gubig
Ferlo

Wien

Leo Ungar 1844. jül. 27.
Wegweiser ü. Anzeigeblatt
(Sz.: Perther Kunstausstellung 1844.)

Kalmár

S.C. Gubitz (emlékez 1840 körül Bécsben)

„Tájkép pikenikkel"

o.v. 36 x 57 cm S.l.b. S.C. Gubitz

kikiáltási ár: 10000 Ft.

BÁV 46. Képaukció katalógus. Bp. 1978. szeptember

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1968 AUG

Gubis Mihály

1021

Gubis Mihály Arckép

Foglalkoztatási és jövedelempótlási törekvé a békési Október 6 Tsz-b

Úgy látszik, nem mind arany, ami fénylik. Sok-sok biztatás hangzott el az utóbbi időben a nagyüzemi libatartásról, s a békési Október 6 Tsz hozzá is látott. Ám a tojás és a pecsenyeliba felvásárlása nem mutatkozott olyan gördülékenynek, mint az erről ejtett sok élő és írott érvelés. Az idén is csaknem idegsokk kerülgette a tsz vezetőit, hatezer liba sorsa miatt. A tenyésztojást is nagyon nehezen tudták értékesíteni, pedig a szakértői vélemény és a tény szerint általában 95 százalékos a tenyészképessége, vagyis egyike a legjobbaknak az országban. A pecsenye-, vagyis a sovány liba értékesítése teljesen reménytelennek látszott még nemrégiben is, pedig sok időt töltöttek el az ország különböző részein piackutatással. A nagy gondot a BOV Orosházi Gyáregysége oldotta meg egy dicséretes kísérletezéssel. A tsz vezetőinek legnagyobb megelégedésére kilogrammonként 25 forintért vásárolja meg a sovány libát, amit feldolgoz és füstölve értékesít

réből is jelentős igénny fel.

Csakhogy nem egysz homok kibányászása, ben a kibányászás eng se. Személyi feltételkér egy gyakorlott bánya szabott meg a hatósá belátta, hogy csaknem l diplomás embert egy il ső fokon kis kapacitású bányához kapni, akkor gedett egy vizsgázott, g tő emberrel is. A má hónapja tartó huzavon esetmentesség-biztosítás vita nyújtja még.

Feltétlenül szükséges pos körültekintés, a l baleseti veszély elhá Véleményünk szerint ehhez túl hosszú az edd három hónap. Bűn len való minőségű, olcsón h hető homokot vásárol békési lakosok és építői lakozások ellen a műkö gedély kiadásának tová gátása.

GUBICZA JÓZSEF

AZ ÚJJÁSZÜLETÉS REMÉNYÉVEL

A községháza története 1889-ben kezdődött: egy tűzvész ugyanis földig rombolta a Zrínyi utca elején állott régi községházát. Ezután öt évig bérházban helyezték el a község legfontosabb hivatalát, majd 1894-ben Kováts János bírói működése idején egy magánlakást vásároltak meg erre a célra, amely azonban kicsinek bizonyult. A községi képviselő-testület ezért új, emeletes községháza építését határozta el.

Úgy döntöttek, hogy az új községházát a Kossuth Lajos (ma Péceli) út és a Széchenyi (ma Kelecsény) utca sarkán fekvő községi kocsma helyén építik fel. 1910. március 30-án a képviselő-testületi ülésen egyhangúlag Gubicza József tervét és költségvetését fogadták el. A kőművesmunkák elvégzésével magát a tervezőt, az asztalosmunkával Szabó Józsefet, az ácsmunkával Orafszky Józsefet, a bádogosmunkával pedig Horváth Józsefet bízták meg.

A rákoscsabai községháza a 30-as évek elején

Az építkezést 1911 márciusában kezdték el és októberben fejezték be. Az ünnepélyes felavatásra november 18-án került sor: a katolikus és a református templomban is ünnepi istentiszteletet tartottak, majd a község polgárai az új községháza dísztermébe vonultak, ahol Tüskés Mihály községi bíró nyitotta meg az ünnepséget. A Himnusz eléneklése után dr. Lakatos Kálmán plébános mondott beszédet: „Legyen ez az épület az igazságos törvényhozásnak, a nemeslelkű áldozatkészségnek, a szeretetnek és békességnek csarnoka. Legyen ez az épület egyszersmind záloga a hazaszeretetnek is." Beszéde után felszentelte az épületet.

Utána Szánthó Géza lelkész mondott megható imát, majd Kovach Károly községi főjegyző emelkedett szólásra, aki az új községháza építésének történetét ismertette. Legnagyobb sikere azonban Kaál József községi képviselőnek volt, aki hangsúlyozta: „...összetartással nagyon sok dolgot végezhetünk, ami az egyes embernek nem sikerül!" Az ünnepség az épület hivatalos átvétele után a Szózat eléneklésével ért véget.

Talán említsük még meg Pintér Endre községi képviselő nevét, aki nem szavakkal, de tettekkel jelentősen hozzájárult az új községháza felépítéséhez; egy évtizeden keresztül harcolt, bizonyított, kért... (Már akkor is *így* volt!)

Az új községházában helyezték el az 1911. szeptember 19-én rendelettel szabályozott községi apparátust: a főjegyzőt, a két aljegyzőt, a végrehajtót, az írnokot, a községi bírót, a pénztárnokot, a törvénybírót, a közgyámot, a díjnokokat és az elöljárókat. A szabályrendelet értelmében megszervezték a szépészeti, a közegészségügyi, közmunka és tűzrendészeti bizottságokat is.

A községháza falai több hatalomváltást is megértek: így 1918-ban, amíg a törvényes elöljáróság Cinkotán volt eskütétel végett, szélsőséges elemek a községházát elfoglalva, a főutcán éleslövészetbe kezdtek — szerencsére senki sem sérült meg. 1919-ben itt is megalakult a szovjet, amely néhány hónapi tevékenység után átadta helyét az új községi vezetésnek. 1944-ben a nyilas hatalomátvétel után innen hirdették ki a kiürítési parancsokat...

A hatalomátvételek közben azonban a polgári közigazgatás folytathatta a község érdekében kifejtett békés működését. A községháza 39 évig tölthette be az építők szándéka szerinti hivatását: Rákoscsaba szívében a két ősi felekezet temploma között a község hivatalos központját jelentette, ahová bizalommal járulhattak a csabaiak ügyeik elintézése végett.

Az 1950-es Budapesthez csatolás után a romló állapotú és fokozatosan elhanyagolt épületben általános iskola, majd zeneiskola kapott helyet. Az idősebb csabai polgárok néha kellemes és kellemetlen élményeiket megidézve, fel-feltekintgettek az épület magas erkélyére, amelynek porladó vakolata egy régi, letűnt polgári világ egyre távolodó messzeségére emlékeztette őket, egy világra, amely nem jön vissza soha... Vagy mégis?

EPILÓGUS

Június 18-án a Rákoscsabai Polgári Kör sikeres utcabált rendezett a rákoscsabai volt községháza udvarán, ahol megjelentek a polgári kör vezetőségének tagjai, önkormányzati képviselők, a helyi sajtó képviselői és — természetesen — a vigadni vágyó csabai polgárok. Talpalávalóról a Kristály együttes gondoskodott. A hagyományos táncok között a helyi ifjúság mediterrán körtáncokat mutatott be.

Fél tízkor e sorok írója volt abban a szerencsés helyzetben, hogy mint a polgári kör elnöke bejelenthette: „Most már *miénk* is a községháza!" Előző nap ugyanis az önkormányzat helyet adott a polgári kör községházával kapcsolatos és közösségi ház létrehozását kívánó kérelmének! A bejelentést a több mint száz főnyi résztvevő kitörő örömmel és tapssal fogadta.

GYÖNGYÖSSY MÁRTON

RÁKOSVIDÉK 1994 jul. 7. old.

NAPOZZUNK, DE MÉRTÉKKEL!

Az újságokban, tévében és rádióban az utóbbi időben sokat hallani a napozásról és annak veszélyeiről. Az emberek egy része egyáltalán nem merészkedik ki a napra, míg többségük fittyet hányva az intelmekre, napimádóként, reggeltől estig sütteti magát a tűző napon. Ezért szeretnék ismételten szólni, tárgyilagosan, a napozás veszélyeiről.

Mint sokat hallottuk, a légköri szennyezettség emelkedésével egyre csökken az ózonréteg a föld felett. Ez a változás felelős azért, hogy olyan hullámhosszú sugarak is érkeznek a légkörön keresztül a földre, amilyenek korábban nem. A barnulásért az UV-A sugarak, míg a gyulladásáért az UV-B sugarak felelősek. Napjainkban ez utóbbiak nagyobb mennyiségben jutnak hozzánk, mint korábban, és a bőr gyulladását előidézve, különböző bőrbetegségeket okoznak. Köztük legijesztőbb a bőrdaganatok nagy számú növekedése. Egy rosszabb indulatú bőrdaganat kialakulásáért a gyerekkori leégést, jobb indulatú bőrdaganatok kialakulásáért az élet során a napon eltöltött órák számát hozzák összefüggésbe.

Azonban nem kell magunkat teljesen megfosztani a napozás örömeitől, hiszen a gyermekeknek is szükségük van a fejlődésükhöz napsugárzásra, és a felnőtteknél is fontos biológiai folyamatokhoz elengedhetetlen a napenergia. Elsősorban a gyermekeket kell óvni a leégéstől, ami elkerülhető, ha délelőtt tíz óráig és délután három óra után vannak csak napon. A déli órákat a felnőtteknek is tanácsos mással eltölteni. Ki-ki bőrtípusának megfelelően, fokozatosan, először csak húsz-harminc percet töltsön a napon. Az érzékeny bőrűeknek segít a napfényvédőkrémek használata. A 10 és a fölötti faktorszámú fényvédők hatásosak igazán.

A szoláriumok elsősorban UV-A, kis mértékben UV-B sugarakat bocsátanak ki, a berendezés típusától függően. Leégést kevésbé okoznak, de hosszú távú rendszeres használatuk a bőr korai öregedéséhez vezet.

DR. FEJŐS ZSUZSANNA
bőrgyógyász-onkológus szakorvos

KÖZKATONÁK

Talán sohasem esett szó az újságokban eddig azokról, akik a gyár, a szövetkezet vagy intézet kapuit őrzik, akik a közös vagyont védik, akik akkor is ott vannak őrhelyükön, mikor vasárnap van, és mások pihennek, és akkor is, mikor éppen a karácsonyi gyertyákat gyújtogatják.

A portásokról van szó, a „kisegítő állomány"-ról, akik szürkén, szinte névtelenül, kis pénzért vagyont őriznek.

Akiket észre sem vesznek, csak vannak, de bezzeg észre veszik, ha nem ülnek a helyükön, és üres a porta. Ők azok, akiket név szerint csak akkor említenek, ha a rendőri hírekben az áll, hogy K. József portást szolgálata teljesítése közben agyonütötték.

Ők azok, akik útba igazítanak, akik mindenkit ismernek, tudják, hogy a teméntelen kulcs közül melyik nyitja a keresett ajtót, de a jövő-menő emberek legfeljebb csak annyit tudnak, hogy a portást Laci bácsinak hívják.

Kedves Olvasó! Ha látsz vasárnap délután egy idős embert a busz felé ballagni kis táskával a kezében, melyből kilóg a kávésüveg nyaka, gondolj arra, hogy ott megy egy közkatona.

Még ha sohasem esik róluk szó...

KŐRÖS GYŐZŐ

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink és Hirdetőink figyelmét, hogy a Rákosvidéknek szánt leveleiket, hozzászólásaikat stb. az alábbi címekre juttathatják el:

1172 Budapest, II. u. 11.

vagy

1656 Budapest Pf. 161

Bevásárlóhét

WHIRLPOOL-termékek
(hűtők, fagyasztók, mosógépek, tűzhelyek)
5 % engedménnyel 1994. július 1-9-ig.

AWG 370 mosógép	AWG 327 mosó-szárító	AWG 646 mosógép

****ILEX**ILEX**ILEX**ILEX***

ILEX

KERTÉSZETI ÁRUDA
1173 Budapest,
Bakancsos u. 7.
Rádiótelefon: 06-60-325752

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 287-748, 340-726
1977 OKT 1
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Gubis Mihály
szobrászat

1021

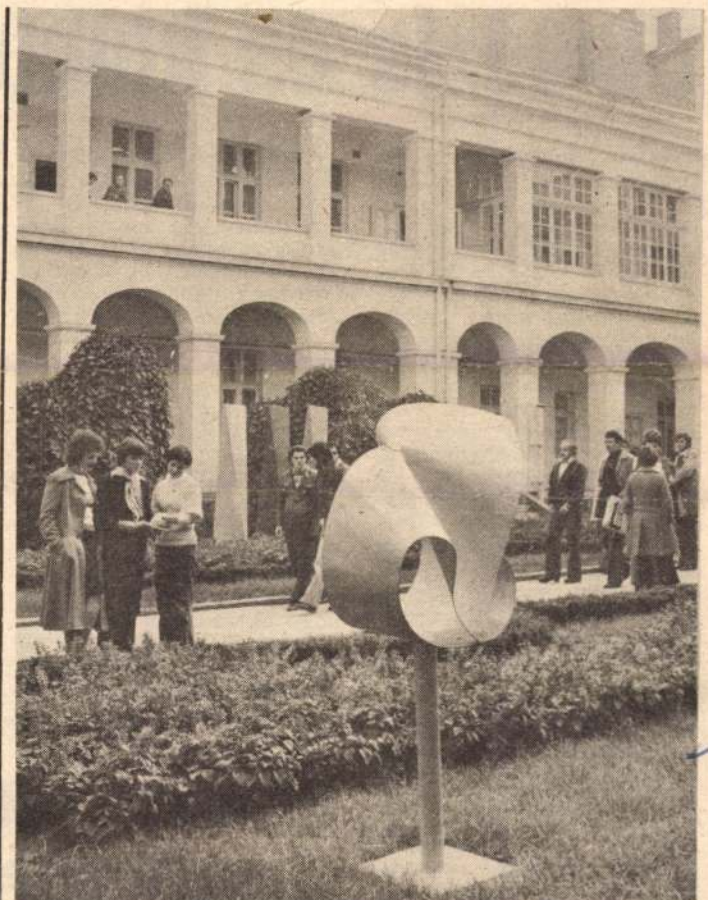

Tegnap délután nyílt meg az öt fiatal Békés megyei képzőművész — Gubis Mihály, Lonovics László, Mayerhoffer Miklós, Fajó János, Mengyán András — fém térplasztikáit bemutató kiállítás a békéscsabai Városi Tanács udvarán. A megnyitón Mladonyiczky Béla szobrászművész szólt a művészi életforma és alkotás növekvő feladatairól, társadalmi szerepéről és a kiállítást követő további lehetőségekről. A városi tanács és a MEZŐGÉP Vállalat patronálásával lehetőséget kapott művészek új kezdeményezést bemutató kiállítása október 30-ig tekinthető meg. **Fotó: Veress Erzsi**

Hipnózis és klubt

A közelmúltban zajlott le Prágában a szocialista országok első alkoholizmus- és kábítószerellenes kongresszusa, melyen a magyar résztvevők közül ketten Békés megyeiek voltak és négynapos tanácskozáson mindketten előadást is tartottak. Dr. Marsal György, a gyulai alkoholgondozó vezetője ismertette a hipnózissal végzett alkoholelvonó kúrák tapasztalatát és eredményét, mely utóbbi többszöröse a hagyományos kezeléssel történteknek. Ebben nagy szerepe van egyebek mellett a kétféle gyógymód közti különbségnek, mert a tablettaszedés sok kellemtlenséggel jár, a hipnoterápia viszont mentes ettől. A kezelés alatt az orvos és a beteg közel kerül emberileg is egymáshoz, mód van a problémák megbeszélésére, s így nemcsak a különböző italokkal szembeni tartózkodás alakul ki, hanem fokozható az önbizalom és az akaraterő, amelyre oly nagy szükség van minden alkoholista esetében. A bizalom eredményezi, hogyha mégis visszaesik valaki, akkor nem húzódik el, hanem újból visszamegy segítségért az orvosához. Előnye még, hogy erre a kúrára szívesebben jelentkeznek, s maga a család is jobban elfogadja, mint a másikat. S az utókúra a járóbeteg-ellátásban termeléskiesés nélkül megoldható.

mertette ezek három fajtáját, melyből az egyik a nem ivóké. Ezek általában nagy létszámúak, és sokan látogatják olyanok, akik nem voltak alkoholisták. A másik formát az alkoholellenes küzdelem jellemzi, mert itt, mint a bizottságokban határozatokat hoznak, intézkedéseket tesznek, s ezzel akarnak eredményt elérni. A harmadik típus a gyógyult alkoholisták klubja. Tagjaik főleg meggyőzéssel dolgoznak, saját példájukat állítva mások elé, akiket felkeresnek, majd bevonnak a közös tevékenységbe, feladatokat adva nekik. Leginkább azt, hogy ők is hasonló munkát végezzenek. Az ilyen klub nem veszi át a hatóságok és társadalmi szervek szerepét,

Fél év alatt 668 községfejleszté

Csütörtökön ülést tartott a kondorosi Nagyközségi Tanács. A testület megtárgyalta a tanácstörvény végrehajtásának tapasztalatait, a tanácsnál és intézményeinél folyó személyzeti munkát, valamint a háztáji és kisegítő gazdaságok helyzetét.

Palyó Mártonné megbízott költségvetési csoportvezető beszámolt az első félévi

Székek és fémek

Gubis Mihály festőművész színházi tárlata

A szentendrei Vajda Lajos Stúdió rendszeresen ad ki elsőkötetes, 40—50 év körüli verselőket, Békéscsabán mutatva be a könyveket. Még szerencse, hogy a pályakezdő irodalommal próbálkozók fényévnyi távolságra vannak a képzőművészet műfajában messzire jutottaktól. Gubis Mihály a stúdió tagja, és rangos alkotóként ismert a vizuális világban. Legutóbb a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Fonyban állították fel köztéri alkotását: egy széket. Ezzel a tárggyal már sokan fejeztek ki emberi karakterű gondolatokat. A gubisi művet (széket) befogadták a kis északi település lakói, de a forma, gondolat és a tovább izgatja, hiszen a legutóbbi békéscsabai kiállításán akvarellek és olajképek is erről vallottak.

A Jókai Színháznál keresve sem lehetett volna jobb helyszínt találni a műfaji határokat ötvöző happening és a műtárgyakat jól láthatóan bemutató tárlat megrendezésére. Az alternatív alkotókat pártoló színház vezetője, Konter László egy rendhagyó megnyitót prezentálhatott. Gubis Sárospatakról egy kihangosított telefonon át utasításokat adott számára (ugyanaznap nyílt az említett városban bemutatója), mely szerint védőöltözetet magára öltve el kellett vágnia elektromos darabolóval egy fém kapupántos deszkát. Amikor a kettészelt anyagok elváltak egymástól — asszociálva a szalagátvágásokra —, megnyílt a kiállítás.

A hétköznapi életben valószínűleg észrevétlenül megyünk el a kemény fémek és a melegebb tapintású fák mellett, olyannyira megszokottá vált együttes létezésük. Gubis éppen ebből az izgalom nélküli helyzetből akar feszültséget kiváltani. A falakon látható kompozíciók olyan műegyüttest alkotnak, amelyen a fa és a fém esztétikája kapott frekventált hangolást. Mindkét anyag látszólag zárt rendszer, ám harmonikus formaelemként műteremtményekké válhatnak. A befogadói megérzés, az ősi (mármár vaskorszaki) dimenziók felsejlésétől akár kultikus hangokat idéző mitikus tartalmakig is terjedhetnek. A természetesség és a mesterségesség mozzanatai villóznak, amikor természeti formák, alakzatok megidézésével vagy átformálásával találkozunk egy-egy cím nélküli darabon.

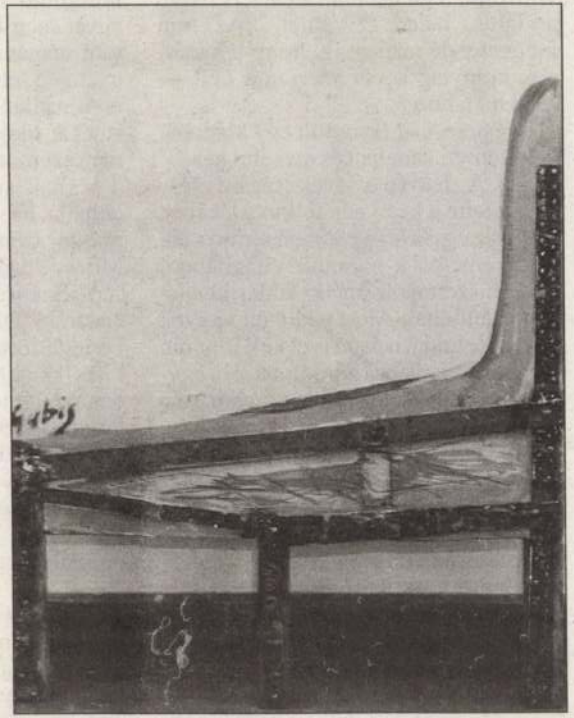

Vas-fa szék — emberi gondolatok közvetítésére

Emberaműba motívuma még egy opuszként megjelenik, de a szék már egy másik önálló nyelvezet horizontjának megjelenését sejteti. Különös művekkel találkozhat a tárlatlátogató, ha elfogadja ezt a világot és tágra nyitja odaforduló receptorait. S itt nem az elfogadáson vagy az elfogadhatatlanságon van a hangsúly. A természetben sok helyen találhatunk ember által alkotott fát és fémet, amiből akár korukat, gazdájukat is kikövetkeztethetjük. Amit utolsónak gondolunk, az az érvényes gondolat. Nyitott kérdések a publikum felé, zárt objektek a művész részéről. Ez az alkotói megformálás a kinyilatkoztatások igazságtartalmával nem mindig egybeeső értelmezési lehetőséget kínál.

De éppen ez inspirálja az alkotó és a befogadó közötti dialógust. A laikus archaizálásnak ugyanúgy helye van a szándéktulajdonításban, mint a filozófiai bölcseletnek, vagyis a műfaj credójának megfelelően: minden ember művész.

Cs. Tóth János

utánfutóra a vadonatúj hordókat Boros János gyulai kádármester műhelyében. Ő korábban elment, hogy már aznap kipakoljon. A kádárok is általában többnapos utakon próbálnak szerencsét, főleg az alföldiek járnának rosszul, ha naponta kelnének útra.

Kisebbeket, nagyobbakat vegyesen rakunk fel, szám szerint tizennyolcat, gondosan hullámpapír közé, mert minden apró sérülés elcsúnyíthatja a mester munkáit, ő pedig nagyon háklis erre. Jut az autó hátsó ülésébe is a szépen kongó mestermunkákból. Luxus lenne a kéthetenkénti szekszárdi nagyvásárra úgy elmenni, hogy férne még a sátor alá, aztán meg mit lehet tudni, hátha éppen „azt" keresi majd valamelyik tolnai borász. Este kilencre érünk a vásártérre. A kádároké az autósmozi melletti gyep, ahová koromsötétben állunk be. Boros autója mellett nagyobb teherautónyi eladnivalóval várja a hajnalt a kecskeméti Gál János, meg Mócza Lóránt, utóbbi harmadéves tanonc. Ő is ugyanazokból a tankönyvekből tanul, amelyeket mestere is forgatott harminc évvel ezelőtt... Már a platón rakosgatja a nagykabátokat, aludni készül, nehezebben bírja a

vonzotta, legfeljebb a faipar. Testvére asztalos, innen az „ihlet". Az sem megvetendő manapság, hogy a kádárnak aránylag kevés szerszám kell — teszi még hozzá.

Mestere, Gál János tölt egy kispohár kecskeméti kertaljait és mesélni kezd.

— A hatvanas évek téeszesítése tönkretette a kecskeméti borvidéket is, pedig az egyik legbővebben termő volt. Kecskeméten a második világháború előtt huszonnyolc önálló kádár kisiparost számláltak. Most pedig én vagyok egyedül. Látja, nekem is el kell jönnöm ide, hogy eladjam a hordóimat. Ha egykettő elmegy belőle, már szavam sem lehet.

— Csak ilyen nagyokat készít?

— Én csak 5—600 litereseket. Szakmán belül ez mindig is megoszlott, ki melyikre állt rá. Ugyanígy van az eladással is az ember, már ami a vásárokat illeti.

— Csak nem azt akarja mondani, hogy jól megférnek egymással és soha nem lépnek a másik lábára?

— Pedig azt. Kialakult a szokásrend.

— Mennyit kell dolgozni szezononként ahhoz, hogy megérje?

hóforduló a bevétel időszaka, tizenegyet meg készülünk rá. De mondhatom magának, az utóbbi évek nagyon gyengén alakultak. Akár hiszi, akár nem, a kilencvenkettes árak hetven százalékát tudjuk csak hozni. A vásárlók meg azt mondják, még ez is sok. Sajnos a bornak sincs ára. Minden gyenge, láthatja, ha széjjelnéz az országban. De muszáj csinálni, nincs más választás. Mire váltsak én már ötvenhárom évesen? Szükségből folytatjuk már csak, kádárok, borászok. Pedig egy ma is keringő történet szerint a hírös városi híres kádárhoz, Juhász bácsihoz '37-ben odaállított egy ismert, híres zsidó borkereskedő és azt mondta, kéne neki 500 darab ötszáz literes tölgyfahordó, de nincs egy fillérje sem. Gond egy szál se, így a mester, egy kis előleg elég lesz, oszt viheti. És mindenki fair volt. Na próbálja meg most...

✷

Az 1955-ös számú helyjegyet vásároljuk meg. Ember ember hátán a vásárban, de mi tagadás, a hordók környékén csak néhányan érdeklődnek. Boros János ősei valamikor Elszász-Lotharingiából érkeztek az Alföldre, még

kádár volt, de felő, nincs tovább. Két lánya aligha készít majd dongát, abroncsozza a tölgyszeleteket. Két éve ráadásul súlyos műtéten esett át, jó darabig tíz kilót sem tudott felemelni. Furcsán fogja a früstökölnivalót, két ujja bánja, hogy kegyetlen volt a fűrész. „Harmincöt év alatt egyszer biztos, hogy elnézi az ember... csak egy pillanat műve volt..."

Van időnk beszélgetni, kevés a vevő. Különben is, többnyire visszatérő vásárlói vannak. Országszerte ismert és elismert a szakmában. „Amióta önálló kisiparos vagyok, ilyet nem éltem meg, hogy csak az utolsó pillanatban vásárolnak az emberek. Szezonvégkor. Pedig rengeteg szőlő termett. Szeptember közepéig szinte egy hordóm sem kelt el. Gondolkodom, tán kiszállok én is. Jönnek a beton- és acélkádak, felborítva az évszázados hagyományokat. Ez óriási károkat okoz a magyar borászatban, mégha a németek találták is ki. Látom, mosolyog, azt hiszi, túlságosan hazabeszélek. Kétségtelenül nagyon drága a tölgy, de a bor ízét a műanyag nem adja meg."

Azért nem biztos, hogy annyira járja az a Gál-mondta nagy békesség. Igen-

ig. Tizenegy után Gál mester hiúságnak minősíti a mai vásárt és csomagolni kezd. „Csak leszedtük, meg visszaraktuk a hordókat." A többiek sem lelkendeznek. Pakolunk mi is haza. Még egy-két hét vége, amikor kezdődhet minden előlről, aztán irány az erdő. A faválogatás már a jövő szezont sejteti.

✷

Békés megyében ebben a tanévben nem oktatnak kádárszakmára egyetlen tanulót sem. Sem tizenévest, sem felnőttet. Nem rendkívüli dologról van szó, mert Szűcs László szerint nyolc-tíz szeptemberrel ezelőtt is hasonló volt a helyzet. A Békés Megyei Kézműves Kamara oktatási vezetője még hozzáfűzi: „Összesen öt mester dolgozik a megyében; egy Csabán, egy Gyulán, a többi három másutt. Hogy miért idegenkednek a fiatalok a kádárságtól? Nagyfokú precizitást kíván, apró pepecsmunkát, ami — tisztelet a kivételnek — nem ízlik a mai fiataloknak. No, persze azt se feledjük, a miénk nem bortermő vidék, kevesebb hordóra van szükség. Ha egyáltalán akad, aki vesz, lehet, hogy már a fém mellett szavaz."

Fábián István

Gubis Mihály festő

A Patak-csoport tárlata a Pappenheim-kastélyban

Hat öntörvényű képzőművész közös kiállítása Iszkaszentgyörgyön

Mi az, ami összeköthet, csoporttá kovácsolhat hat képzőművészt?

Az 1994-ben alakult Patak-csoport tagjai nagyjából egyidősek: Somogyi György kivételével még innen vannak az ötvenen.

Mondhatom tehát, hogy azonos generáció tagjai.

Az életrajz tényeit tovább sorolva mondhatom, hogy mindnyájan vidékiek. Békéscsabáról, Szigetszentmiklósról, Érdről, Szentendréről jöttek.

Ha a művészetük felől közelítem meg a kérdést, mondhatom, hogy mindnyájan absztrakt, non-figuratív festők. Ez azonban meglehetősen általános besorolás. Hiszen ahányan, annyiféleképpen non-figuratívok.

Aknay János művészi stáció, melyek az ő esetében igen erősen fonódtak össze személyes sorsával, a rendtől, a geometria harmóniájától kezdve, a drámaiságon át vezettek az áhitatban testet öltő megtisztulásig.

Gubis Mihály képei, alkotásaira rányomja a bélyegét, hogy alkotójuk performer. Olyan művész, aki számára a tett, az akció a legfőbb érték, még ha múlandó is, a mű hatása pedig a nézőre tett erős, esetleg sokkoló benyomásban van. Művei művészi gesztusok: „kis dolgok"; néhány erőteljes vonal, folt, egy hétköznapi tárgy képe, ám mégis valósággal beleégetik magukat a néző emlékezetébe.

Kéri Mihály sárbogárdi születésű. A Patak csoport valamennyi tagja közül talán az ő munkái a legexpresszívebbek. Ugyanúgy erős, mondhatni elemi hatás elérésére törekszik képeivel, mint Gubis Mihály, ám amíg Gubis akcióművész, szobrász és alkalmazott grafikus egyben, addig ő tisztán festő. Amit fest, az túl van a meghökkentőn: vad, drámai érzések gomolyognak ecsetje nyomán.

Penyaska László, *Hann Ferenc*, a Patak-csoport bizonnyal legjobb, legavatottabb ismerője szerint alapvetően introveltált — befelé forduló —, filozófikus alkat. Ezzel szemben engem kiállított képei éppen üdítő vidámságukkal, pajkosságukkal ragadtak meg, amikor először találkoztam a művész munkáival a Patak-csoport székesfehérvári bemutatkozása alkalmával.

A csoport kritikusainak, én úgy találtam, a legnehezebb dolguk mintha akkor lenne, amikor *Puha Ferenc* képeiről kell szólniuk. Tényszerűen annyi állapítható meg, hogy a művész az utóbbi években fokozatosan fordult a kalligráfia felé, majd különleges emblematikus jeleket kezdett festeni. A már idézett Hann Ferenc szavai szerint ezen képek a méltóságról, az emelkedettségről üzennek. Puha Ferenc műveinek általában vett dekorativitása számomra is nyilvánvaló, némelyik kiegyensúlyozottsága azonban szinte már — nem találok jó szót — andalít. Különleges dolog ez akkor, amikor nem az önmagáért való szép, hanem az önmagán túlmutató, a köznapian csúf korunk esztétikájának ideálja.

Somogyi György immáron egy évtizede, a régi mestereket idéző kitartással festi, kutatja ugyanazt a témát, a szigetet, latin nevén az insulát. Képeiben, nyomataiban absztrak voltuk ellenére is jelen van a természetközeliség. Konkrét, de talán elvont értelemben méginkább. Hiszen a kavargó részletekből harmonikus egész szerveződik.

Mi tart össze, mi kovácsol csoporttá tehát fél tucat festőt?

A közös hitvallás. A Patak-csoport fél tucat tagja ugyanis vallja, vállalja: stílusdivatoktól, ízlésdiktátumoktól függetlenül kívánnak dolgozni. Nyitottan, fogékonyan mások — a többiek — műveire, de mégis mindvégig a maguk útját járva.

Velük együtt hiszem: a kép, a mű erkölcsi cselekedet is, amelyet egyedül a szakmai színvonal hitelesít.

(A Patak-csoport tárlata április 25-től május 4-ig, 10 és 17 óra között látható az iszkaszentgyörgyi Pappenheim-kastély Vörös termében.)

B. Kiss László

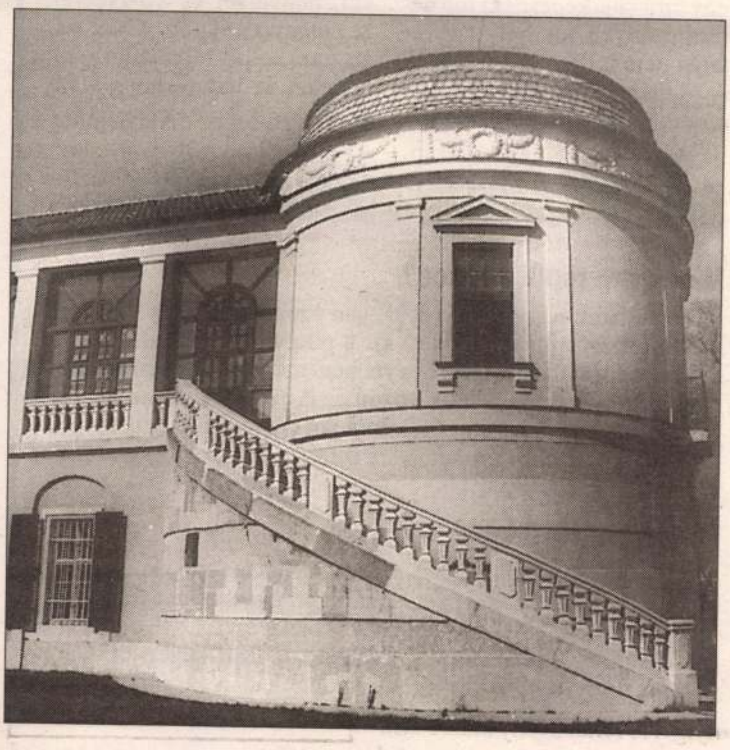

„szülőszoba"

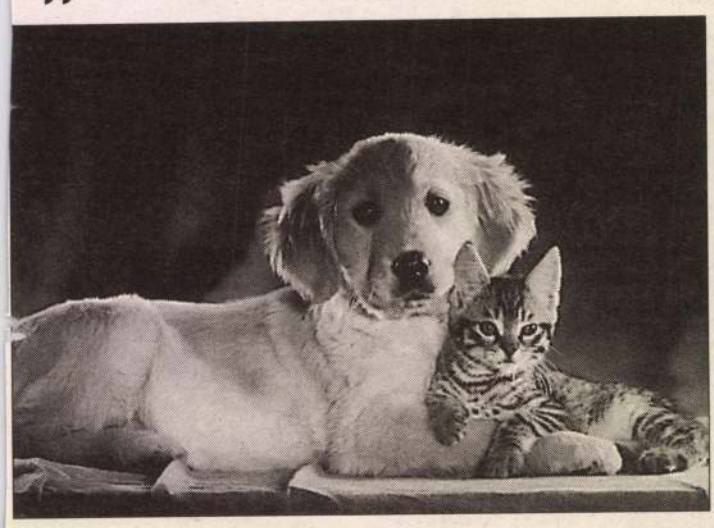

cipőjét. Ekkor lett figyelmes valami mocorgásra a kutyaházban.

— Ejnye, no! Mégis itt vagy, Csutak!? Gyere csak ki! — és azonmód kihúzta Józsi az ebet. Aztán kis híján hanyatt esett a meglepetéstől. A házikó mélyéről nyervogás hallatszott. A család másik kedvence, Cilu ott melengette éjjel született csemetéit, és szinte könyörögve hívta vissza Csutakot, aki addig elállta a reggeli fagyos levegő útját... **zs. f.**

VIDÁM PILLANATOK

— Tudod fiam, én a te korodban nem mertem hazudni...

— És hány éves korodban kezdtél el merni?

*

— Miért kaptál egyest biológiából, amikor azt mondtad, hogy az összes kérdést tudod?

— Azokat tudtam is, csak a válaszokat felejtettem el...

*

— Anyuuu! Nézhetem egy kicsit a tévét?

— Igen, de ne kapcsold be...

*

— Pikkelyes, négy lába van és telefonál. Mi az?

— ???

— Halló...

*

— Én ajándékozok, te ajándékozol, ő ajándékoz. Milyen időben van ez, Pistike?

— Úgy karácsony táján...

llag

ltalános iskolásoknak

lók közül senki nem ért el 13+1 egfejtők tehettek. A 11. kérdés radt a lapból.
akik a következő megoldást küld-

l.
ság Székesfehérvári Csoportja és a Bakucz Beáta (Székesfehérvár), aleta Dóra (Dunaújváros) kapja.
megjelenéstől számított két héten Bemutató Csillagvizsgálóba: 8000 rítékra írjátok rá iskolátok nevét.

rduló

or?
gároz
lénk

alileo nevű űrszonda?

?

orszem
centrikus világkép kialakítása?

melyik ismert nagybolygó van

űrhajós?

zánkból teljes holdfogyatkozás?

is látható holdfogyatkozás?

tökös a legközelebb a Földhöz?

dós, akiről csillagot neveztek el?

ató a Fiastyúk?

melyen áthalad évi útja során a tövi csillagképnek?

Tavasz van, gyönyörű...

Végre mehetünk ki a szabadba, a jó levegőre, szaladgálni, biciklizni — és kirándulni! Elő a kényelmes cipőt, fel a hátra az elemózsiás batyut, aztán neki a világnak. Egyedül azért persze nem tanácsos elindulni, márcsak az eltévedés veszélye miatt sem: beszéljétek rá anyut, aput, a nagyit, a tesót legalább egy kis sétára — az is valami, ha többre nincs idő.

Az igazi azért mégiscsak egy jó kis kirándulás valahová ki a zöldbe. Csak elő kell venni egy turistatérképet és ki fog derülni, milyen sok hely van — talán nem is túl messze tőletek — a megyében, ahová bizony érdemes elmenni körülnézni.

A pákozdi arborétumba például, ahol gyönyörű környezetben játszhattok és közben még a növényekkel is ismerkedhettek, de legalább ennyi szépséget találtok az alcsútiban is. Jót lehet barangolni a velencei pincesoron vagy Sukorón a sok szép felújított paraszthéz között, a dégi vagy a martonvásári kastély parkjában. Itt van múzeum is, ahová érdemes benézni. Aki pedig hegyet szeretne mászni, annak ott a Vértes minden szépségével, hegyeivel és völgyeivel, zegzugaival együtt. Csak választani kell és rábeszélni a felnőtteket az indulásra — a végén hálásak lesznek érte ők is...

TUDOD-E...

Miért nem repül a stucc?

A madarak nagy része repül, van azonban néhány faj, amely más mozgásformát fejlesztett ki: a pingvin például az úszást, a strucc pedig a futást. A stucc egyébként mérete miatt sem alkalmas a repülésre. A futómadarak között az Afrikában élő strucc a leggyorsabb — képes elérni 50 kilométeres óránkénti sebességet is — és a legnagyobb: kétméteresre is megnőhet, a súlya pedig akár 135 kiló is lehet.

Milyen madár a kivi?

Új-Zéland egyik jellegzetes állata, gyorsan futni nem tud, ezért elbújik, ha veszély fenyegeti. Ezt olyan ügyesen műveli, hogy a tudósok is csak 1813-ban fedezték fel létezését. Csak éjszaka jön elő a fészkéből, gilisztákra és rovarokra vadászik, igen jól: szaglása ugyanis egészen különleges, minden madárénál fejlettebb.

Gubis Mihály

Öregedés .. műve (eml.)

szerepel az alábbi tárlaton

Bracko István: Fiatal csabai festők tárlatán

Békésmegyei Népnyság 1969 III. 9.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
1979 MÁR 1 1

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Gubis Mihály

1021

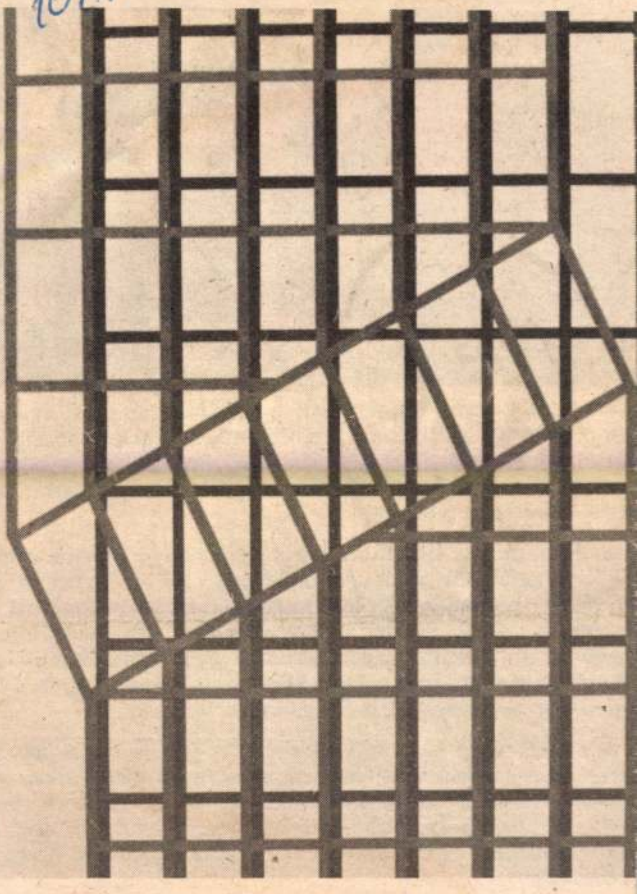

Gubis Mihály: Párhuzamos elmozdulás

Ez évtől kezdve Bulgáriában is elkezdik az ipari robotgépek gyártását. A „Beroe" Kombinátban gyártott berendezések, amelyek a raktározási, szállítási munkában nyújtanak leginkább segítséget, tökéletesen megfelelnek a korszerű műszaki követelményeknek.

A Bulgáriában előállított robotgépek két csoportra oszthatók: az egyik „Pirin" néven ismeretes, ezek aránylag egyszerű, de sok munkaerőt és időt igénylő munkafolyamatokat végeznek. A másik csoport neve: „Beroe", ezek elektronikus számoló, ill. számító „agyrendszere" már bonyolultabb, ami lehetővé teszi programozásuk körének bővítését (például csővezetékek hegesztésére is alkalmasak lesznek).

Mindkét típus sorozatgyártását 1980-ig meg akarják kezdeni, de a szakemberek már az ezt követő feladatokra gondolnak. A cél: a meglehetősen önálló, úgynevezett alkalmazkodásra képes robot kifejlesztése, amely rövid idő alatt képes változtatni tevékenységét a munka optimális elvégzése érdekében.

Képünkön: robotgépszerelés a „Beroe" Kombinátban

Gubis Mihály

Ölelkező formák.

Lóska Lajos: Békés képzőművészei.
Mű vészet, 1978. julius - 18. oldal.

GUBIS Mihály festő

Uj Aurora 1988.1.

minitárlat

Deim Pál

Három fiatal békéscsabai képzőművész

Három békéscsabai fiatal képzőművészt kell bemutatnom, ez írásom célja, de talán nem hiábavaló a körülményeket, előzményeket is szemügyre venni, ha csak felületesen is. Mindig érdekelt a csíra, az első erőfeszítések, a talaj, az éghajlat, a képzőművészeti műtrágya: jut-e belőle minden maghoz stb. stb. Ha Békéscsabának megtartó ereje nincs is, valaminek mégis lennie kell és kellett, amitől az átlagosnál több művész, elsősorban képzőművész kerül ki e környékről. Mint egy palántanevelő tsz csak palántákat nevel, és azok máshol növekednek, hoznak gyümölcsöt. Én a nagyhírű nyomdákban látom ezt a csíráztató erőt. A szép kiadványok formálják környezetünket, különösen, ha valaki személyesen is részt vesz egy könyv vagy egy plakát kivitelezésében. Könnyen grafikussá válik ilyen környezetben egy ügyesebben rajzolgató gyerek. Ezért lehetett igény képzőművész-szakkörre is, és ezért létesült az alkalmazott grafikai tábor is. A Mokos József által vezetett szakkör volt *Gubis Mihály, Lonovics László és Bereznai Péter* kezdő lépéseinek színhelye is. Bereznai végzettsége szerint még nyomdász is, Gubis és Lonovics pedig szitanyomással foglalkozik, így résztvevői az alkalmazott grafikai művésztelepnek is. Itt egy ideig Fajó János és a Pesti Műhely hatása erős. Fajó ekkor már Budapestről jár vissza az új lehetőség láttán. Néhány műtermes lakás is épül. Itt kap műtermet Schéner Mihály is, aki ettől kezdve még gyakrabban dolgozik Békéscsabán és kapcsolódik be a művészeti közéletbe. Dolgozik a színházzal is. Kapcsolata van a fiatal művészekkel, akik Misi bácsinak szólítják. Vásárhely hatása felől is érdeklődtem. Ezt ugyan tagadták, de mikor Kohán György festőművész szóba került, Bereznai nagy lelkesedéssel említi, hogy saját képein többször megjelenik egy sötét amorf forma, ami a Kohán-képek bivalyfejeinek tovább élő fenyegető szinonímája.

A kezdeti, jó alapokat nyújtó geometrikus irányzatból hamarosan átlendültek a kor stíluskövetelménye szerint egy szubjektívebb, önboncolgató stílusmegtartás felé. Talán Lonovics tart ki legtovább a kísérletező, indulatokat kerülő, rendet sugárzó festészet mellett. Ez talán összefügg azzal, hogy hármójuk közül ő vállalt pedagógusi állást (végzettsége rajztanár). Lonovics munkásságában a rétegződéseknek, eltolódásoknak jut fontos szerep. Egy forma eltolódásos, többszöri ismétlésével új alakzatot hoz létre. Ez a természet építkező módszere is. Egy építőelemből ezer, százezer, millió variáció épülhet. A változatok természetesen behatároltak, mert csak egy emberi életszakasz áll rendelkezésre. A variációk sora most ott tart, hogy a rétegződések már nem zárt alakot öltenek. Nyitottak, a térben elfolyók, vonalak végei elpengenek, szétfoszlanak. A változás másik lényeges része a fény. vonalak fényvonalakká váltak. Ezzel oldottabbak lettek a formák, vagy inkább

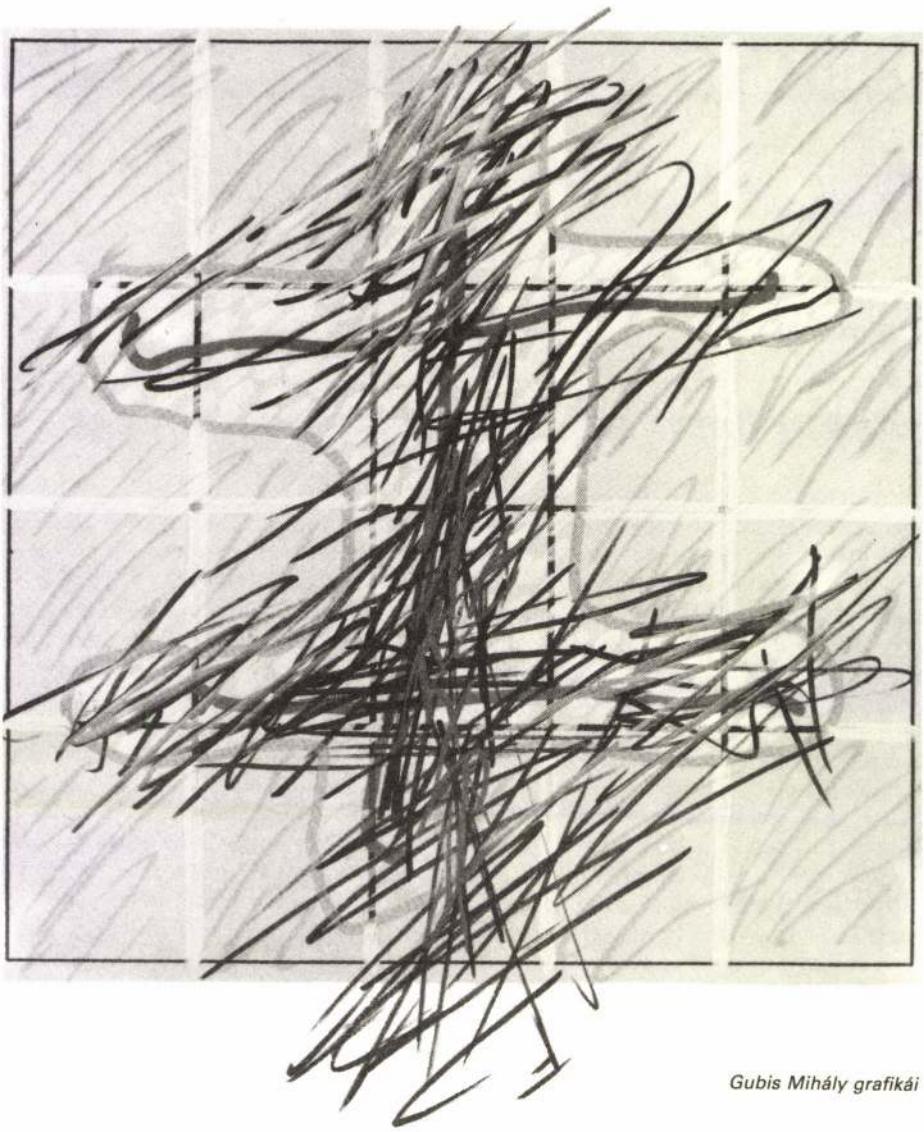

Gubis Mihály grafikái

csak egy téren átsuhanó bizonytalan formát észlelünk, de még inkább csak teret érzékelünk. Valószínű, a fény teszi ezt, mert a fényvonalak nem igazi vonalak, pillanatszerűek, elmosódottak. Ezt fokozza a fényvonalak cikázása is, gesztusként lendülnek a térben. Fénykalligráfiáknak is nevezhetjük e munkákat. Látomásszerűek, misztikus hatásuk is van. Bennem furcsa érzést kelt az, hogy egyik vonal sem indul el egy „külön útra". Mindegyik vonal ugyanazt teszi, mint a többi. Uniformizáltak, egyszerre lépők, együtt táncolók, minden együtt párhuzamosan és egyformán; beprogramozott világunk jelei.

Bereznai Péter 1955. február 7-én született Mezőberényben, nyomdászcsalád gyermekeként. Ő maga is nyomdász, a békéscsabai Dürer nyomdában dolgozik 1971–75-ig. A zebegényi művésztábor tagja 1971-ben és 1972-ben. Ő is jár Mokc József képzőművész-szakkörébe. Összeismerkedik a szintén nyomdában dolgozó I

Lugossy Lászlóval és Ef Zámbó Istvánnal. (Ők a későbbi szentendrei Vajda-stúdiósok.) 1975-ben Szentendrére költözik. 1980-tól tagja a Fiatal Képzőművészek stúdiójának. 1982-ben részt vesz a rangos Ljubljanai Grafikai Biennálén. Bemutatott művei alapján meghívják tagnak az amerikai World Print Cuoncilba. 1981-től tagja a szentendrei Grafikai Műhelynek. 1984-től tagja a Művészeti Alapnak. 1986-tól alapító tagja a szentendrei Artéria Galéria alkotóközösségnek. Ezen kívül számos hazai és külföldi csoportos kiállítás résztvevője.

Bereznai nemcsak szülei révén tartja a kapcsolatot Békéscsabával, hanem Gubis Mihály festőművésszel mintegy alkotói kapcsolatban van, közös művészi programjuk van. Mindketten jelek újraértelmezésével, illetve új jelek keresésével foglalkoznak.

Bereznait a jelek kultikus, mágikus hatása érdekli, anélkül, hogy törődne a jelek valódi jelmivoltával. A jel vagy jelek egy-egy közösség számára érthetők, felfoghatók. Bereznai jelei szubjektívek, kvázi jelek, tehát nem érthetők, csupán mágiájuk van. Titokzatosakká válnak pont azért, mert közvetlen jelentésük nincs. Úgy, mint mikor előkerül egy régi tárgy a földből, rajta ákombákom ismeretlen (régen ismert) jelek, megejtenek titokzatosságukkal, sőt sokkal inkább azok, ha érthetetlenek. Kezünkben tartva-látva múltat idéznek, belénk süt őseink titokzatos üzenete. Ez a hatás általában szertefoszlik, ha a tárgyat, jelet értelmezzük. Túl reális, érthető, hétköznapi lesz. Így a nem pontosan értelmezhető modern jel az elmúlt korok jeleinek üzenetét, hiteket, félelmeket, mágiát tolmácsol. Bereznai jelei általában nyugtalanítók sötétek, (mint Kohán bivalyfejei), nem szimmetrikusak, esetlegesnek tűnnek. Tanácstalanul állunk előttük kirekesztve értelmezéséből. Egyszerre vagyunk múlt és jelen. A villámlást ma is csodáljuk és féljük, de mennyivel nagyszerűbb volt, amikor még nem ismerték a villámok titkát, mikor még azt hitték, hogy Zeusz csapkodja a fejünkhöz. Ezért a titokért is szeretjük a művészetet, ezért szól évszázadok, évezredek távlatából a mának, de a jövőnek is.

Ma a művész nem gyárt kiadványokat, nem akarja megváltoztatni környezetét,

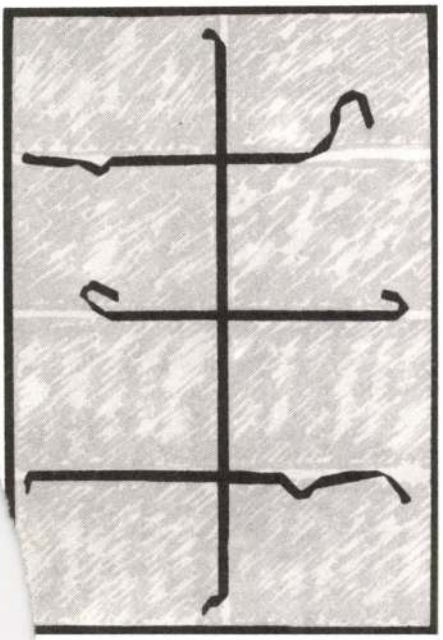

nem hisz az egyedül üdvözítő, előremutató művészeti stílusban. A művész számára önmaga felszabadítása a fontos. Bereznai így vélekedik erről: „A mindentagadás, a szabadosság lett úrrá. Valamilyen megfoghatóbb dolog azért kellene, amitől el lehetne térni. Ma nincs mitől eltérni, vagyis mindentől el akarunk térni. Nincs igazodási pont. A művészet forradalma a személy teljes felszabadítása. Sprintelőké a világ, nem a meditatív típusé." Az igaz, hogy a ma művésze mindenkitől különbözni akar, de érdekes módon mégis rengeteg az egyforma, hasonló. Sokan mondják, hogy ő nem megy másnak a feje után, neki saját véleménye van, de azért ő is „farmert" hord, mint sok-sok millióan, behódol minden divatnak (emlékezzünk a magyarországi orkánkabát-őrületre, vagy az egyforma sátortetős házakra, de említhetném a répanadrágot, és a hifitornyot minden házba „mozgalmat" stb.). Tehát kettősség munkálkodik bennünk, az önálló, szubjektív, máshoz nem hasonlító énünk és a közösségbe hasonulás vágya. Tehát a majmolás is tulajdonságunk. Most felszabadítjuk magunkat, hogy utána ismét kereshessük egymás kezét.

Én szeretném ezt a XX. századi nagyon színes, változatos képzőművésze burjánzást. Ha egy gótikus táblakép-kiállítást nézek, a századik képnél már biztos unatkozom. De egy modern képzőművészeti kiállításon a századik kép után

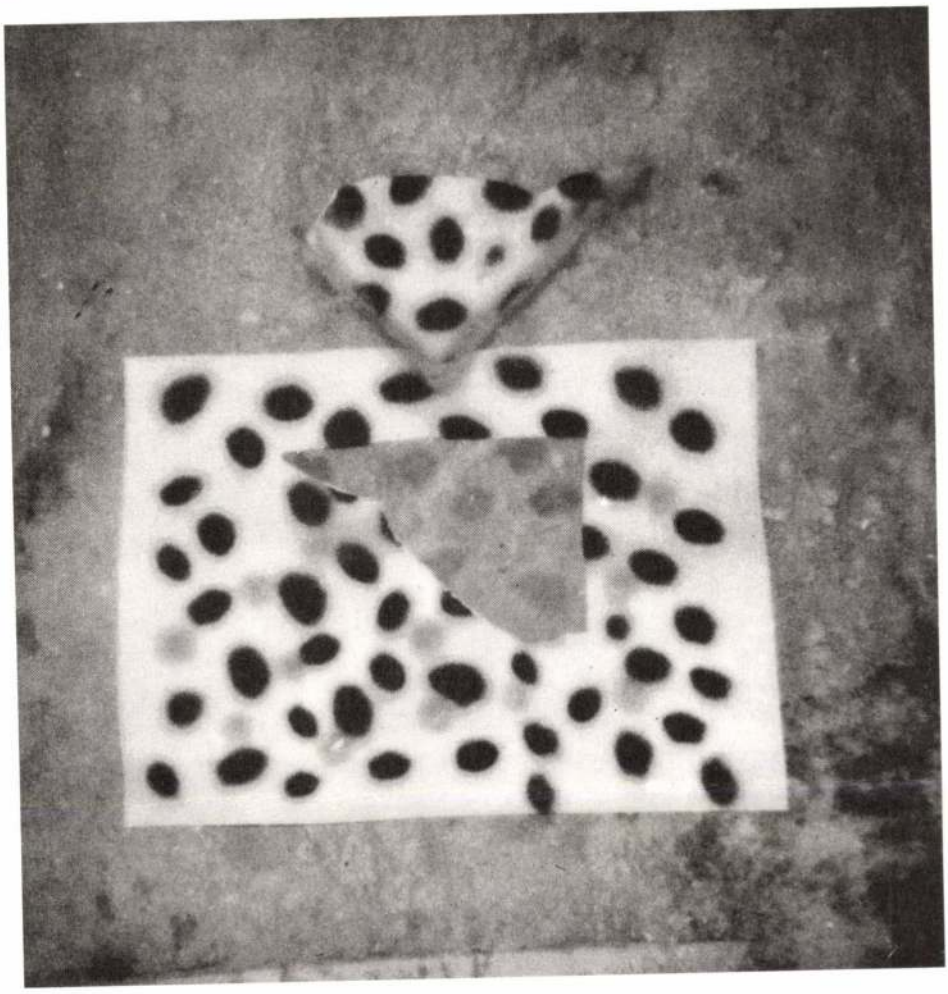

Bereznai Péter grafikái

felvillanyozott állapotban vagyok. Ilyen megfontolás vezethette azt a „nyugati" múzeumigazgatót, aki nemrégen úgy rendezte meg gyűjteményét, hogy a klasszikus műveket keverte a XX. századi művekkel. A szemtanú szerint lenyűgöző a hatás.

Térjünk vissza Bereznai múltat is idéző jeleihez. A jelek mágikus hatását erősítendő lebegteti azokat a kusza térben. A lebegés fokozza a misztikus hatást. Lásd, régi alkotásokon az égi jelek, angyalok, istenek rendszerint lebegnek.

Megkérdeztem Bereznait, miért jött Szentendrére lakni.

Válasza: „Mert festő akartam lenni, és akkor, fiatalon úgy láttam, hogy a szentndrei festészet a legeurópaibb. Ma már provinciálisabbnak látom." Azt már nem érdeztem, hogy ezt degradálódásnak értsem vagy sem. Én úgy gondolom, ha művészetben erősödik a szubjektív magatartás, akkor a provinciális ízeknek is yre fontosabb szerep juthat.

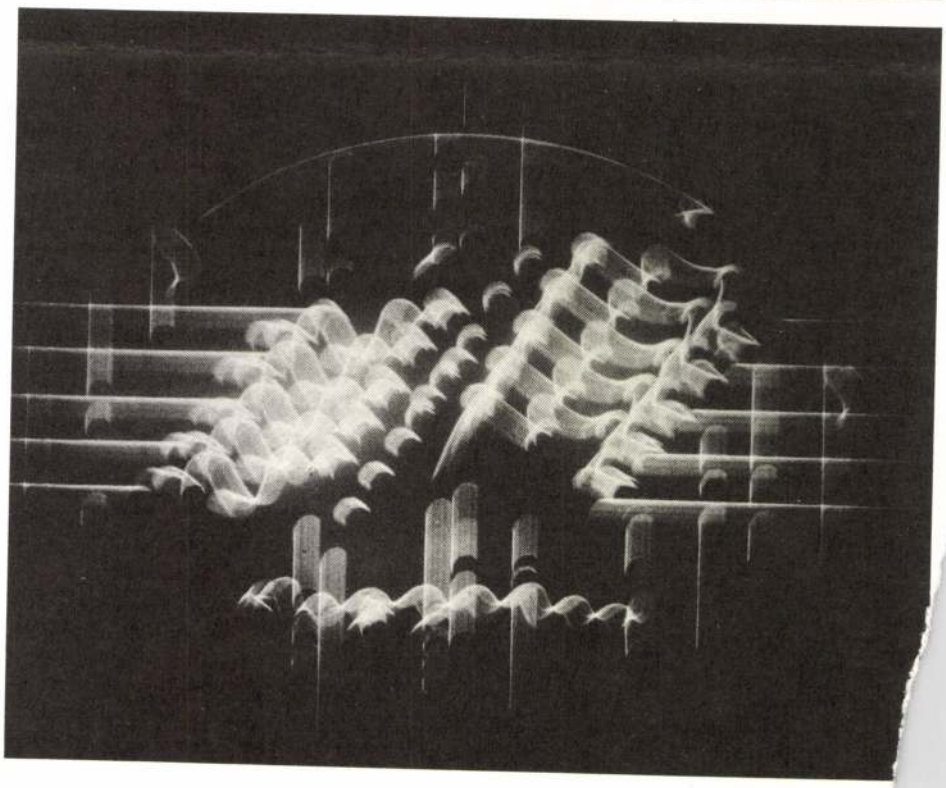

Gubis Mihály 1948. április 4-én született Békéscsabán. Képzőművész-táborokban képzi magát, és természetesen ő is jár Mokos József szakkörébe. Rendszeres résztvevője a békéscsabai Alkalmazott Grafikai Művésztelepnek. 1979-től a Művészeti Alap tagja. Megismerkedik Fajó Jánossal és a Budapesti Műhellyel. Ez viszi a szitanyomás és a konstruktív művészet felé; jó alapozásnak bizonyult. Ebből a fegyelmezett világból lassan alakul át, ahogy Sarusi Mihály író nevezi, „vonalszaggató" Gubis Mihállyá. Sarusi Mihály így ír még: „Gubis születést és halált észleltetne vonalban, kunkorban, sodorintásban, lepedőlobbanásban... de kegyelmed, Zászlós uram, hogy képzeli eztet a vonal-arrébblökődést, gyanús az Úr zászlaja, mit lobogtatja fennen eztet a pocsék lepedőt, tán csak nem szintén. Akárki nem teheti ezt a vonallal, a vonalhoz nyúlni tilos, a vonalhoz mindenféle művészkéknek semmi közük!" Schéner kérdezi Gubistól: van-e reménye az individuumnak, hogy újra a közösséghez szóljon, mert úgy látom, hogy a közösséghez szóló régi jeleket műveiben mint egy eldobott tárgyat jeleníted meg. Ám egy kiterített négylábút látok benne, te azt mondod, kettős kereszt. A mű értelme rejtett marad még az alkotó előtt is. Idézzük Picassót: „Mint képzelik azt, hogy a néző úgy élhesse át képeimet, ahogyan én átéltem? A kép hozzám messziről jut el, ki tudja milyen messziről; kitaláltam, láttam, megfestettem s emellett másnap magam sem látom, hogy mit csináltam. Mint férkőzhetnének álmaimba, ösztöneimbe, vágyaimba, amelyek sokáig alakultak, míg napvilágra kerültek; hogyan akarják megragadni, ami bennem talán akaratom ellenére jelent meg." Máshol azt mondja: „A kép csak a nézője által él. Aznap, amikor a képet megvették és fölakasztották a falra, más jelentősége lett, s a festészetnek befellegzett." Schéner mégis azt mondja, valahogy szót kéne érteni. Az embereknek hozzá kellene férni ezekhez a modern művekhez. Az összképben mégis van valami közös, mert ötven év múlva is jól felismerhető lesz, hogy ennek a kornak a művészete. Társadalmi, morális feladata nincs a művészetnek, de üzenete mégis van mások számára, jel, jelrendszer van benne. „Gubis: örülök, ha megértésre találok, de nem törekszem rá." A történelem folyamán kialakult jelek nagy részében csalódnia kellett. Ezért az eldobott, összefirkált, megtépázott, deformált jelek. Szükség van-e jelekre? Ösztönös művésznek tartom magam. Schéner: „Az ösztönnel bajban vagyok. A mostani liberalizmusban jobban látni a zűrzavart. Én Görögországba járok arányokért, léptékért." Gubis még fiatal művész, miért járna klasszikus arányokat keresni. A fiatalság bálványledöntő, pimaszul szembeszegülő, változtatni akaró, indulatos és világmegváltó. Majd később arányokra vágyó, rendteremtő, a folyamatosságban hívő, a provinciális erőket is megbecsülő alkotóvá válik. A ma lázadói a holnap klasszikusai.

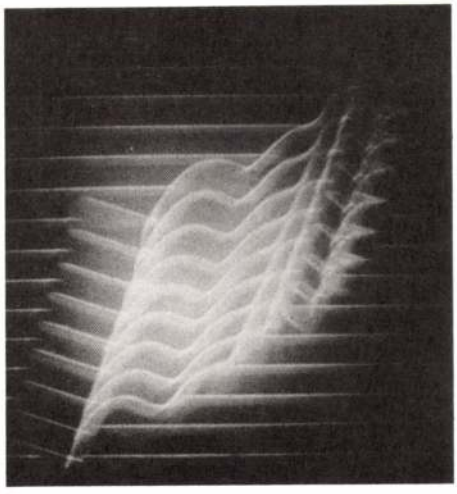

Lonovics László grafikái

Cseke Péter

Megtervezett barangolások

Ceruzavázlatok Beke György portréjához

Beke György első írása 1943-ban jelent meg. Attól kezdve – kisebb-nagyobb megszakításoktól eltekintve – folyamatosan jelen van a különböző lapok hasábjain. De talán nem tévedek, amikor azt állítom: nevét akkor jegyezték meg végérvényesen az emberek, akkor figyeltek fel rá sokat váróan az olvasók, amikor a *Demse Antal Klézséről*, a *Seprik a plojesti utcát*... (újabb kiadásokban: *Magyarok az olajvárosban*), a *Gyimesi krónika* című riportjaival ismerkedtek, s majd ezeket követően a *Magunk keresése* (Bukarest, 1972) című kötetét vehették kezükbe. Ez a riportokat és esszéket tartalmazó kötet lezárta Beke György írói fejlődésének első szakaszát, és ugyanakkor utat nyitott későbbi törekvései számára. A nemzetiségi sorsérzékelés mélyebb lélegzetvételétől 1968 táján megpezsdült romániai magyar irodalomban Beke egy olyan műfajjal dobogtatta meg az emberek szívét, amelynek korábban nem sok becsülete volt: a riporttal. Emlékszem, hogy mennyire vártuk mindig a déli órákat, amikor belépett a Falvak Dolgozó Népe kicsiny szerkesztőségébe; bukaresti évtizedei alatt nem tartozott szorosabb értelemben a szóban forgó lap szerkesztőségéhez, de mert itt érezte jól magát, hát rendszerint itt „vert tanyát"; ám az is meglehet persze, hogy azért kedvelte a falusiak hetilapját, mert szerkesztői mohó kíváncsisággal lesték: vajon milyen újabb izgalmas kéziratot húz elő mindig degeszre tömött táskájából? Sosem felejtem el azokat a délutánba hajló órákat, amikor felolvasta a *Demse Antal Klézséről* című riportját, s utána megkérdezte: „Na, mit szóltok hozzá? Ugye hogy így is lehet riportot írni...?!"

Nem azt mondta: *csak így lehet,* hanem hogy *így is*. Ám ezzel valami új kezdődött el Beke György pályáján. A létérzékelés olyan foglalatának bizonyult attól kezdve a Beke-féle teherbírású riport, hogy nem volt szükség többé irodalmi segédfogalmak emelőszerkezetével bevinni ezt a műfajt az irodalomba; hiszen benn volt az, irodalmi rangon szólalt meg; csak éppen észre kellett venni. És akinek volt szeme a látáshoz és füle a halláshoz, az kiérezhette ezekből az írásokból, hogy rólunk van szó, a mi sorsunkat mondja fel egyre nagyobb lélegzetvétellel és teherbírással a *magunk keresésére* vállalkozó Beke György.

Attól kezdve írói programja is ez; a *magunk keresésének igénye* és a *kölcsönös megismerés eszméje* helyez messze zengő hangszekrényt a legjobb írásaiban vibráló gondolatok mögé.

Hogy mit köszönhetünk ennek az írói programnak? Magam mindenekelőtt nagyszabású riporteri vállalkozását emelném ki, mely a különböző tájegységek

GUBIS Mihály (1948)
84. Békéscsabai Bábfesztivál, 1990
Békéscsaba Puppet Festival
offset, 100x70 cm
j.j.l. Gubis Mihály – ny.n.
ltsz.: xy 90.480

A változás jelei : Plakátok 1988-1990.
: Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-
dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin
Bp., MNG, 1990 18.

Gubis Mihály, grafikusművész

Cs. Tóth János: A vizuális szemlélet becülete. Szereday Ilona pályakép.

A csabai művésztelepen 1983-ban új arcok jelennek meg és az eddigi-már említett-koncepció is átformálódik. (Schmall Károly) és még többen). Magyarország új grafikai image-ének megfogalmazását tűzi ki céljául a csabai grafikusokkal együtt dolgozó műhely (Gubis Mihály, Lovovics László, Szereday Ilona, Zahorán Mária).

Művészet, 1989., 4., 46-old.

(63. old.)

Gubis Mihály

Képzőművész

„MTI Tudomány szerint visszavonta műveit a bélésesabai nyári tiállításról"

Jegyzet:
Ridey Gábor

Művészet
89/1

GUBIS MIHÁLY

A szentendrei Művésztelepi Galériában három — a középgenerációhoz felzárkózó —, a szentendrei festészet geometrikus-absztrakt vonalát folytató művész mutatkozott be (X. 2.—X. 30). *Aknay János* konstruktív szerkesztésű képeit újabban székely rovás-jelek gesztusszerű alkalmazásával teszi oldotabbá; *Bereznai Péter* munkái a „neo-geo" hatása alatt születtek, *Gubis Mihály* vonal-központú művészetében pedig a minimal- és gesztusfestészet elemei ötvöződnek. Munkásságuk fontos része a szentendrei autodidakta műhely, a Vajda Lajos Stúdió újraélénkülő tevékenységének.

Művtört.Ért. 1989 1-4 179.

ld. 41., de (T) nélkül

ld. 41.

ld. 41., de (T) nélkül

o (O) eredeti cím
a (A) szerzőséggel kapcsolatos
k (K)onferencia sztereotíp címe
c konferencia egys. (C)íme
n - " - (N)umero
h - " - (H)elye: város, áll., orsz.
i - " - (I)deje
b (B)ibliográfia
e (E)gyéb megjegyzés

t (T)estület neve
h testület szék(H)elye
a (A)ltestület

c konferencia (C)íme
n (N)umero
h (H)elye: város, áll., ország
e (É)ve, ideje

GUBIS MIHÁLY

91 10. 61

Új Művészet

Aktuart

MŰVÉSZETI GALÉRIA

Szentendre, Pátriárka u. 7.

Tisztelettel meghívja Önt

GUBIS MIHÁLY

kiállításának megnyitójára
1992. augusztus 7-én,
pénteken 18 órára.

A kiállítást megnyitja:
Dr. Hann Ferenc
művészettörténész

Új Művészet
szerk.
Bp.
Báthori u. 10. 7/
702.

1054

Gubis Mihály kiállítása

'92. augusztus 7 (18 óra) - 24-ig

Vasfas zobrok

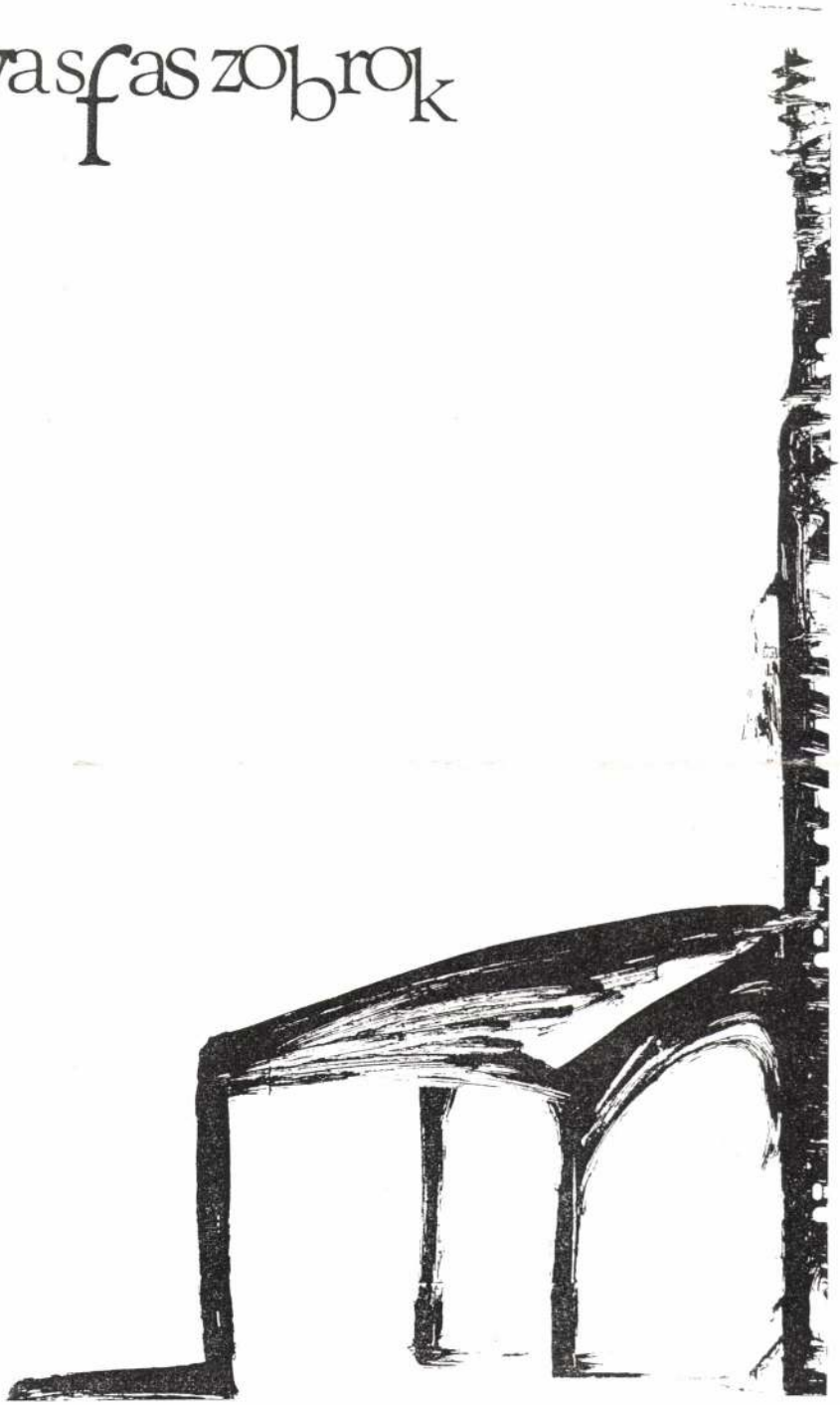

MŰVÉSZTELEPI GALÉRIA
SZENTENDRE

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
(FERENCZY MÚZEUM)

Tisztelettel meghívja Önt

GUBIS MIHÁLY
kiállításának megnyitójára

1996. május 3-án (pénteken) 17 órára

A MŰVÉSZTELEPI GALÉRIÁBA
(Szentendre, Bogdányi u. 51.)

A kiállítást megnyitja
NOVOTNY TIHAMÉR
művészeti író
(Ferenczy Múzeum, Szentendre)

A kiállítás megtekinthető
1996. május 3-tól június 9-ig
szerdától - vasárnapig 11-től 17 óráig

(A megnyitó napján a Művésztelepi Galéria
kiadványait 50%-os kedvezménnyel árusítjuk.)

GUBIS Mihály

Lakás/Adress: Gubis Mihály - 5600 Békéscsaba, Irányi D. u. 4-6. Tel.: 06-66 447-643 Hungary

THE DIRECTORATE OF THE MUSEUMS OF PEST COUNTY
(FERENCZY MUSEUM)

requests the pleasure of your company

at the opening of the exhibition of
MIHÁLY GUBIS

on 3rd May 1996 Friday, at 5 p. m.

AT THE GALLERY OF THE ARTISTS' COLONY
(51 Bogdányi Street Szentendre)

Opening speech by
TIHAMÉR NOVOTNY
essayist of art
(Ferenczy Múzeum, Szentendre)

The exhibition will be open
until 9th June 1996
Wednesday - Sunday 11 a.m. - 5 p.m.

(On the day of the opening the publications of
the Gallery of the Artists' Colony are sold at a discount 50%.)

GUBIS MIHÁLY

Békés Megyei Mihály

Békés megyeiek Fonyban

Réthy Zsigmond emlékének ajánlva

(Folytatás az 1. oldalról)

Fony észak-magyarországi négyszáz lelkes település a Hernád mentén, egy völgykatlanban, Tokajtól és Szerencstől északra, Sátoraljaújhelytől nyugatra, a szlovák határ közelében és *Gubis Mihálynak* van ott egy tanyája. A kiállítás színhelye a Fony Széke Kocsma és Galéria. A 20 x 20-as méret ötlete – tudniillik a kocsmában túl nagy képeket nem lehet elhelyezni – *Somogyi Györgytől,* a fesztivál és a művésztelep gerincét képező PATAK Alkotócsoport egyik tagjától származik. A csoport többi tagja: *Aknay János, Gubis Mihály, dr. Hann Ferenc, Kéri Mihály, Penyaska László* és *Puha Ferenc.*

A kiállításra a résztvevők meghívásos alapon küldenek képeket, az idén Magyarországon kívül 16 országból, összesen hatvanhárman. Az országok: Japán, Thaiföld, Dél-Korea, Kanada, USA, Finnország, Dánia, Hollandia, Németország, Svédország, Franciaország, Spanyolország, Románia, Szlovákia, Lengyelország, Algéria. A Kossuth-díjas Schéner Mihály is küldött képet, az ő neve mellett a többi Békés megyei kiállítóét emeljük ki: *Réthy Zsigmond, Molnár Antal, Váradi Zoltán, Kalapos László, Bereznai Péter, Gnant János, Nagy Z., Farkas Imre, Simon József, Gubis Mihály, Penyaska László, BMZ, Boldog Gusztáv, Nyári Attila.*

Beghdadi Badreddine (Algéria – Békéscsaba): Fony Széke

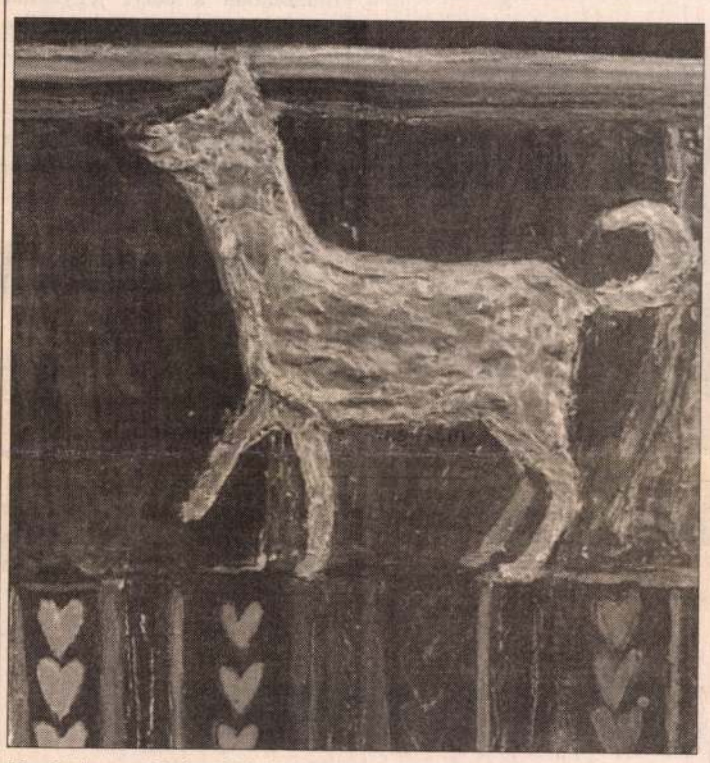

Marija Lena (Szlovákia): Animal

Sok nem hivatásos alkotó is adott be munkát, köztük olyanok is, akiket nem is hívtak meg, csak valahonnan tudomást szereztek a fesztiválról.

A kiállítást május 23-án nyitotta meg *Novotny Tihamér,* a szentendrei Vajda Stúdió és a Ferenczy Múzeum képviseletében, a fővédnök: *Wechner Tibor* művészettörténész levelét és jókívánságait *Somogyi György* olvasta fel, *Kalapos László* szín- és fotóművész pedig a kocsmaajtóban szavalta el *Pilinszky János* Apokrif című versét. A megnyitó után először a nyíregyházi Aros Éva performance-át nézhették meg a megjelent alkotók és a falubeli szimpatizánsok, majd a 40 Labor intermediális alternatív zenekar műsorát. Ezután BMZ Angyalszínháza következett, benne Dí Édes, Bí Em Em és Bí Em Zet. Az előadás epicentruma Gubis Mihály Fony Széke szobra és a talapzatát körbefolyó patak volt. Ennek a pataknak és csobogójának a művészek elmondása szerint olyan tiszta a vize, hogy abban egy döglött kárász is feléled. Az estet stílusokon, kultúrákon és korosztályokon átívelő örömzene zárta a helyi tűzoltószertárban, melyben a 40 Laboron kívül fellépett a békéscsabai Wagadogu zenekar is és mindenki, aki még fel tudott lépni.

A kiállítást és a fesztivált már teljesen elfogadta és befogadta a falu. *Ivancsó János* polgármester adott bort és kenyeret, nagyon sokat segített a rendezésben és tevékenyen részt vett az esti mulatságban is. A helybeliek örülnek az eseménynek, hiszen történik valami, olyan nekik ez, mint egy búcsú, ahol érdekes, gyakran furcsa emberekkel lehet komázni. Sokat segített a falu élő grófja is, *Pataj Tibor,* aki ma kecsketartással és kecskesajt készítésével foglalkozik. Aztán sokat segített Marcella és Csaba, akiknek Bábakalácsház nevű vendégházában szállt meg több résztvevő.

A májusban megnyitott 20 x 20-as kiállítás egy évig, a következő megnyitóig látható a fonyi kocsma-galériában. Maga a 20 x 20-as program négyéves és kétezerben ér véget, utána el kell dönteni, mi lesz az anyag sorsa, épül Fonyban egy faluház, abban talán el lehetne helyezni.

Az idei fonyi program nem ért véget a kiállítás megnyitásával, augusztus közepén indul a nemzetközi alkotótábor Gubis Mihály tanyáján. A táborban egyébként egyre többen készítenek faszobrokat, az idén kifejezetten ezzel a szándékkal érkezik New York-ból Lucy Hodgson. Ezekből a faszobrokból lassanként kialakul egy faszoborpark. Ennek első darabja Gubis Mihály sokat emlegetett Fony Széke szobra, amivel kapcsolatban a művész elmondta, hogy hosszú távú terve még hat ilyet állítani az északi és a déli sarkon, valamint minden egyes kontinensen, ez utóbbiak közül az európai már meg is van Fonyban. Természetesen ezek a rendezvények nem jöhetnének létre támogatók nélkül. Befejezésül említsük meg közülük a Békés megyeieket: Békéscsaba önkormányzata, Színfolt Kft., Kereskedelmi és Hitelbank Békéscsaba, Csabai Konzervgyár Rt., Alaszka Kft., Seresker – Gyula, Dobrotka Pál és mások.

Józsa Mihály

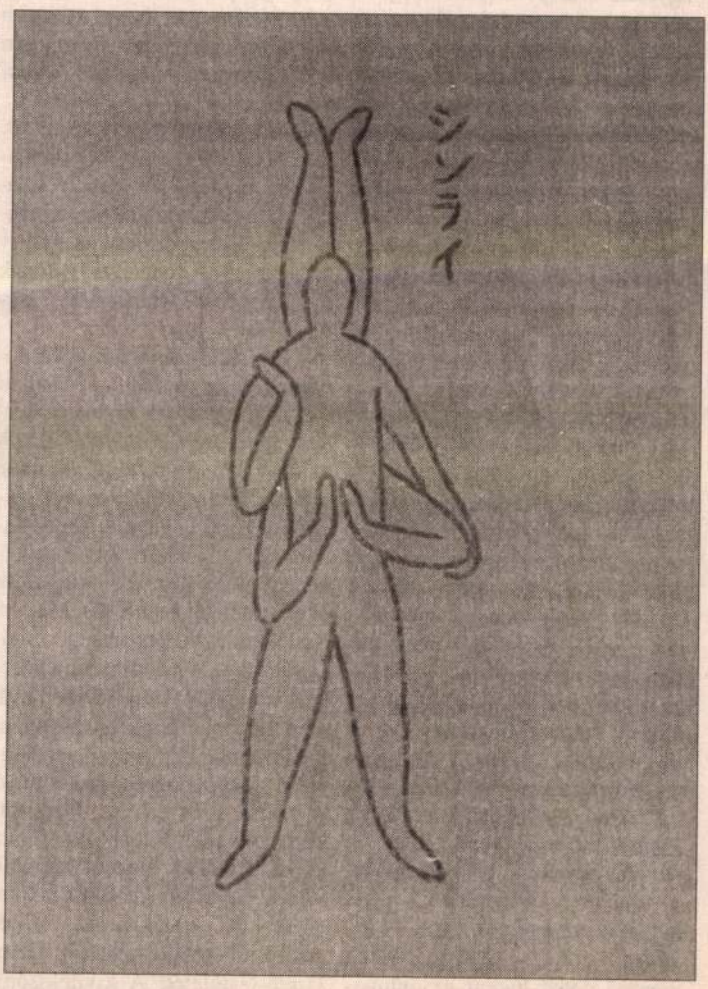

Sakiko Yamaoka (Japán): Simpatico

Tilos a tűzgyújtás

Az FVM felhívása

A rendkívül meleg, csapadékmentes időjárás, valamint emberi felelőtlenség, gondatlanság következtében az utóbbi hetekben megnőtt az erdőtüzek száma.

A további tűzesetek megelőzése érdekében az ország teljes területén lévő erdőkben és az erdőterületek határától számított 200 méteren belüli területen – a kijelölt tűzrakóhelyen is –, valamint a közút és vasút menti fásításokban mindennemű tűzgyújtás, beleértve a parlag- és gazégetést is, 1998. augusztus 15-étől átmeneti időre tilos.

Kérjük a közúton és vasúton utazókat, hogy égő cigarettacsikket és dohányneműt ne dobjanak ki a járművek ablakán, mert a kiszáradt árokparton, vasúti töltések mellett keletkező tüzek sok esetben közvetlenül erdőt és mezőgazdasági területeket is veszélyeztetnek. Felhívjuk továbbá az erdőben kirándulók, valamint a mezőgazdasági területeken dolgozók figyelmét arra, hogy égő dohányneműt eldobni nem szabad, azt minden esetben gondosan el kell oltani.

Aki a tűzvédelmi rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.

A tilalom feloldására a fokozott tűzveszély elmúltával későbbi időpontban intézkedik a minisztérium.

Tankönyv ingyen és féláron

A szeghalmi önkormányzat idei évi tankönyvtámogatási koncepciója két elemre épül. Százszázalékos tankönyvtámogatást kapnak az általános iskolások közül azok, akik rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülnek – szociálisan rászorultak. Mindazon gyermekek után, akik az említett kategóriába nem sorolhatók, a tankönyv árának csupán 50 százalékát kell megfizetniük a családoknak. Ingyenes és kedvezményes tankönyvtámogatás 1150 fő általános iskolást érint Szeghalmon. A középiskolába járó mintegy 500 gyermek azon része, aki szociálisan rászorult, szintén ingyen juthat tankönyvhöz az idén. A többi tanulót, beleértve az eljárókat is, fejenként 5000 forint tankönyvhozzájárulásban részesíti a városi önkormányzat. **O. F.**

Pillanatkép Füzesgyarmatról FAZEKAS FERENC FELVÉTELE

Mit kell tudni a

A Magyar Köztársaság elnöke 1998. október 18. napjára tűzte ki az általános önkormányzati választásokat.

A választásra jogosultakról minden településen névjegyzék készül és azokat augusztus 19-étől 26-áig közszemlére teszik.

A névjegyzékbe történtő felvételről szóló értesítőt („kopogtatócédula") a választópolgárok augusztus 17. és augusztus 21. között megkapják.

A névjegyzékből való kihagyás vagy felvétel miatt augusztus 19-étől 26-án 16.00 óráig lehet kifogást benyújtani a helyi jegyzőnél.

Az értesítővel egy időben kézbesítik az ajánlószelvényeket.

Külön, más-más színű ajánlószelvény szolgál a polgármester, az önkormányzati képviselő, a megyei önkormányzati lista, valamint a kisebbségi önkormányzati képviselő jelölésére. A választópolgár jelölési fajtánként csak egy jelöltet, illetőleg listát ajánlhat.

Törvényesen ajánlani az ajánlószelvény teljes kitöltésével és saját kezű aláírással lehet a hivatalos ajánlószelvényen.

Rontott vagy hibásan kitöltött ajánlószelvény az ajánlási időszakban a helyi jegyzőnél cserélhető új űrlapra. Jelöltet, listát ajánlani 1998. szeptember 25-én 16.00 óráig lehet.

Választási típusonként (polgármester, kislista, megyei lista

Crazy-show Me

Augusztus 21-én, pénteken 19.30 gárda életéből, avagy Musical kovácsházi Crazy Theátrum zenés az érdeklődők Mezőhegyesen, a Jó lődési Központban.

Műsoron: a Hair, a Vörös malom, popfesztiválról, a Jézus Krisztus szup Grease, a Song and dance, valamint a sicalek részletei. Belépődíjat nem kell

Ottlaka: „állam az államban"?

Fidesz-panasz hatmillióról, egyebekről

(Folytatás az 1. oldalról)

Lassan elkészül belőle az általános iskola fűtéskorszerűsítése, a vizesblokk, de egyes képviselők előtt homály fedi a kivitelezés mikéntjét. A polgármester túllépte hatáskörét, mert a munkák kivitelezőjét ő választotta ki egyedül. A képviselők beleegyezésének, egy erre irányuló, rendkívüli testületi ülésnek sehol sincs nyoma. Olyan ez, mintha orránál fogva vezetné a polgármester a testületet. Természetesen első lépésként nem a sajtónyilvánosság útján kerestem kérdéseimre választ. A legutóbbi önkormányzati ülésen számos kérdést tettem fel, amire nem válaszolt a polgármester, de ígéretet tett arra, hogy írásban tájékoztat. Hetek teltek el és nem történt semmi. Érdekelt volna az is, hogy mennyit költött Pusztaottlaka a romániai testvértelepüléssel, Világossal fenntartott kapcsolatra, ami csupán néhány főre korlátozódott a településen. Megítélésem szerint több százezret. Nem érzem, hogy az itteni lakosok hasznát látnák ennek a kapcsolatnak. A világosiak találkoztak már tömörkényiekkel, mezőkovácsháziakkal, de ottlakai megmozdulásra nem emlékszem. Mi a magunk 500 lakosával nem biztos, hogy passzolunk a tízezer lélekszámú Világoshoz. Rossz anyagi körülményeink miatt át kellene gondolni ezt az együttműködést és új alapokra kellene helyezni az egészet. Arra is kíváncsi voltam, hogy Ottlaka mennyi pénzt kapott az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került települések (ÖNHIKI) pályázatán. A polgármester ezt nem tudta megmondani, de a napilapok már másnap hozták az összeget. Ezúton is szeretném a lakosság figyelmét felhívni, hogy közel 8 millió forint érkezik a településre, ami több is, mint a beadott igény. Gondolom az új kormány felismerte, hogy a kisebb helységeket nagyobb mértékben kell támogatni – sorolta *Tolnai Péter.*

Szabó Miklós polgármester dr. *Baráth Mihály* jegyzővel hivatalukban fogadtak és együtt válaszoltak a Fidesz elnökének felvetéseire. Előrebocsátották, hogy többet a sajtó útján nem kívánnak nyilatkozni a „Tolnai-féle" kérdésekben.

– Forráshiányunk 14 millió forint. Amikor az említett testületi ülés volt, nem volt hivatalos adat arra, hogy mennyi pénzt kapunk az ÖNHIKI pályázaton. Nyilván hallomásból tudtunk ezt-azt, hiszen nekünk is vannak kapcsolataink. Sajnos a kormány elég későn döntött, de mi is sürgettük őket (jómagam a Békés Megyei Kistelepülések Szövetsége elnökeként tettem ez irányba lépéseket). A pénz működésre kell, mert így is vettünk fel 500 ezer forint munkabérhitelt, de szerencsére fizetőképesek maradtunk. A NEK-től és a központi környezetvédelmi alaptól valóban közel 4 millió forintot kaptunk fűtéskorszerűsítésre és az iskolai vizesblokk kialakítására. Minderről szóban tájékoztattuk a képviselő-testületet. A kivitelezőről is mindenki tudott, hiszen a lakossági, gázszerelési munkálatokat is ugyanez a vállalkozó végezte kifogástalan minőségben, sőt néhány önkormányzati ingatlanban is dolgozott. Az iskolában a napokban lesz a próbaüzem, a szeptemberi tanévkezdésre minden készen áll. Ez a beruházás nagyságrendileg nem esik közbeszerzési eljárás alá, ezért visszautasítom, hogy túlléptem a hatáskörömet – nyomatékosította Szabó Miklós polgármester.

– Világoson az idén négyszer voltunk, ami le is van könyvelve – vette át a szót a jegyző. – Nem tudom, hogy egyeseknek miért szúrja a szemét ez a hétéves kapcsolat. A költségvetésben e célra 70 ezer forintot szavazott meg a testület, ám ennek az összegnek bőven alatta vagyunk. Tavaly Ópusztaszerre kirándultunk a világosiakkal és a polgármester tömörkényi kapcsolata révén ott meg tudtunk ebédelni önköltségi áron. Az ottani polgármester kezdeményezett egy baráti sporttalálkozót a romániaiakkal, aminek már a visszavágója is megvolt. Természetesen örömmel vállaltuk a kíséretet. Mezőkovácsházán én vagyok a labdarúgó-szakosztály vezetője, így ott is összehoztunk egy odavissza meccset. Ezeknek a sportkapcsolatoknak van jövőjük és nem hinném, hogy rossz fényt vetnének Pusztaottlakára.

Beszélgetőtársaim elmondták, hogy az önkormányzat, a polgármesteri hivatal munkáját nem fedi homály, nincs titok. Munkaidőben bárki betekinthet a jegyzőkönyvekbe.

Baukó Ildikó

GUBIS MIHÁLY fotó

Művészek a szegényekért

Ezzel a címmel másodjára rendez kortárs kiállítást és aukciót a Magyar Máltai Szeretetszolgálat debreceni csoportja és a a Szeretetszolgálat Hajdúságért Alapítvány a debreceni Déri Múzeum időszaki kiállítótermében.

A felhívásra 46 képzőművész 64 alkotását ajánlotta fel, ezeket április 5–18. között tekinthették meg az érdeklődők. Az árverésre, amelyet Veszprémi Gyula vezet, április 26-án 16 órától kerül sor. Az aukcióra az alkotások fotóival Lukács Tihamér fotóművész és a Bogáti Nyomda jótékony célú felajánlásával ízléses katalógus jelent meg.

Gubis Mihály: Gönc, kacat

A következő művészek ajánlották fel műveiket az árverésre: Ásztai Csaba, Baráth Pál, Benyó Ildikó, Berki Viola, Bíró Eszter, Bocsák Krisztina, Bráda Tibor, Burai István, Csíkszentmihályi Róbert, Cs. Pataj Mihály, Cs. Uhrin Tibor, Dévényiné Pál Katalin, D. Király Sándor, Égerházi Imre, Egri Tibor, E. Lakatos Aranka, Fátyol Zoltán, Gall Gábor, Gonda Zoltán, Gubis Mihály, Györfi Lajos, Karpáti Gusztáv, Karsai Ágota, Kovács Ferenc, László Ákos, Lukács Gábor, Pál Nagy Balázs, Palotai Erzsébet, Papp Gábor, L. Ritók Nóra, Sipos Zsófia, Subicz István, Szabó László, Szilágyi Elek, Szilágyi Imre, Tamus István, T. Bogáts Erzsébet, Topor András, Tóth Irén, Tóth Lajos, Török Anikó, Torok Sándor, Vígh István, Wrábel Erzsébet, Zeke Gyöngyi, Zsombori Erzsébet.

ÉMG apr. 16. 97.

KITEKINTÉS

Opera

BUDAPEST

Magyar Állami Operaház. Április: Salome 16; Manon Lescaut 17 (18 h); Tannhäuser 18, 25 (mind 18 h); Don Pasquale 19 (11 h), 27; A köpeny – Gianni Schicchi 19; Triptichon 20 (18 h); Fidelio 24, 26; Lammermoori Lucia 29, 30. Május: A makrancos Kata 1, 2, 3, 4; Don Pasquale (11 h); Gioconda 9 (18 h); Triptichon 10, 11. (mind 18 h).

Erkel. Április: Carmen 18 (18 h); „Táncot kívánnék látni" 19, 20, 24, 25; Három a kislány 20 (11 h), 26, 27 (11 h); Parasztbecsület – Bajazzók 27. Május: Három a kislány 3, 4 (17 h), 8; A bahcsiszeráji szökőkút 10 (11 h), 11; János vitéz 11 (11 h).

Színház

BUDAPEST

Fényírók f

Néhány barát lelkesedésből született videós találkozójából pár év alatt az ország jelentős nemzetközi kulturális seregszemlélévé nőtte ki magát a győri Mediawave Vizuális Művészeti fesztivál. Az idén „Másfajta kapcsolat" alcímet viselő rendezvénynek április 28–május 3. között ad helyet a Rába-parti város. A program középpontjában természetesen a filmek versenye és bemutatója (játékfilmek, tv- és videodokumentumok, 25 év alatti rendezők) áll, amelyre a világ minden részéből több s tek. A bemu emelten szere és európai röv garet Mead ut dai és amerik illetve nagy-b bikus alkotók

A filmen programjában zenei és tán mint kiállítás A kínálat so genstern (Ro tó (Jugoszláv

Zene sorozat

Négy név, négy muzsikus — egyikük Norvégiáb ából, ketten Amerikából —, négy koncert gyor Jan Garbarek, a neves norvég tenorszaxofonos s gyarországra. Ezúttal meg sem áll Pécsig, ahol ár

Gubis Mihály: Fony széke (fa, 1996)

Foto: Gubis

KERTALJA MŰVÉSZTELEP és a PATAK CSOPORT

Patak Csoport

ARTCOLONY
FONY, HUNGARY

BAJI MIKLÓS ZOLTÁN (BMZ)

(1961, Békés)
Cím: 5600, Békéscsaba, Lepény Pál u. 3. fsz. 3.
Telefon: 06-30-351-980

A művész saját magáról : galaktikus látogatónak vallja magát, a végtelen időben létező kozmikus lénynek, ki „Angyal-szakon" végzett. Díjai: „angyali vigaszdíj" és „ön-ünneplés - folyamatosan".

GUBIS MIHÁLY

(1948, Békéscsaba)
Cím: 5600, Békéscsaba, Irányi u. 4-6.
Telefon: 06-66-447-643

Festő, grafikus, szobrász és performer. Egyik alapítója a Békéscsabai Országos Grafikai Művésztelepnek és a FAK Képzőművészeti Szekciójának. 1979-től tagja a Művészeti Alapnak (MAOE). 1984-től vesz részt a szentendrei Vajda Lajos Stúdió munkájában és annak minden jelentős megmozdulásán. Svédországban, Erdélyben és Finnországban tájművészeti alkotásokat mutat be 1986-87-ben. 1994-95-ben a PATAK Csoport egyik szervezője. Díjak: 1978 Országos Alkotó Ifjúság Pályázat III. díj; 1991 Az Év Legjobb Plakátjai, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja; 1992 a VII. Országos Tervező Grafikai Biennálén a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja; 1993 Kisgrafika: a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja; 1996-ban a X. Országos Tervező Grafikai Biennálén a MAOE díját kapja. Számos csoportos kiállításon szerepelt munkáival itthon és külföldön. Fontosabb önálló kiállítások: 1982, 1991 Békéscsaba, Munkácsy Mihály Múzeum; 1984 Szentendre, Vajda Lajos Stúdió; 1984, 1985 Gyula; 1987, 1995 Szentendre, Művésztelepi Galéria; 1993 Csók István Galéria, Budapest; 1994, 1995 a PATAK Csoport kiállításai Sárospatakon és az Öreghegyi és Felsővárosi Közösségi Házban.

BMZ–Gubis Mihály:
1 **„Türemkedő örökség"** **installáció, 2000x200x200 cm**
2 **„Akció az élővízcsatorna sajátos megmentése érdekében" (akciófotó)**
Békéscsaba, 1997. március 17. Fotó: Nyári Attila

BARABÁS FERENC

(1954, Kaposvár)
Cím: 5600 Békéscsaba, Bánát u. 59.
Telefon: 06-66-327-569

1968-ban végzett a lipcsei Hochschule Graphik und Buchkunst-on. Könyvtervező és grafikus. Folyamatosan részt vesz a „Szép könyv"-versenyeken, ahol több alkalommal oklevelet és 1992-ben díjat kapott. Rendszeresen állít ki az Alföldi Tárlatokon és a békéscsabai Tervező Grafikai Biennálékon. Önálló kiállításai: 1990 Delphoi (Görögország), Kner Múzeum, Gyoma, Kner Nyomda kiállítóterme; 1996 Jókai Színház.

Tüzes tenyér **számítógépes grafika, 40 x 50 cm**
Háromszög számítógépes grafika, 50 x 40 cm

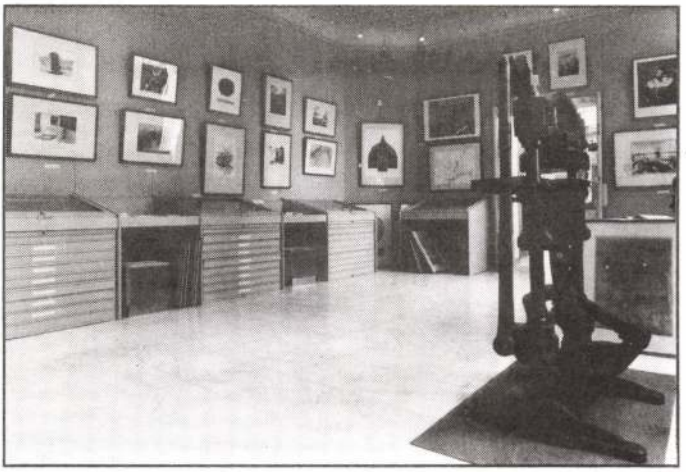

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
GRAFIKAI ÉS ÉREM KABINET

A Magyar Grafikusművészek Szövetsége
és a Képcsarnok Vállalat

tisztelettel meghívja
Önt és kedves családját

Gubis Mihály

grafikusművész
kiállításának megnyitójára

1993 április 19-én, 16 órakor

A kiállítást megnyitja:

Dr. Hann Ferenc művészettörténész

Budapest V. ker. Váci u. 25. Tel.: (36-1) 118-25-92

Deim Pál: Három fiatal békés-csabai képrőmű ész. [Gubis Mihály, Lonovics László, Bereznai Péter] Új Aurora, 1988. 1. 33-39. ill.

XX 45 - IM

11. MOB irattár 1895/186.
12. MOB irattár1891/27. „Helyszíni felvételek jegyzéke vázlatalakb
től 41 db és 4 db falkép, ebből 11-es sorszámon „Jaák templom
1893. október 19.
13. MOB irattár 1893/6. és 1893/29.
14. OMvH Tervtár, ltsz. 00817-00820. A terv a templom nyugati ka
latnak az Iparművészeti Múzeum udvaráról a Szépművészeti M
nő áthelyezéséhez készült. Bővebben: *Debreczeniné Mezey Alice-S*
inkarnációi. In. Hitelesség, módszer, kivitel a magyarországi g
bet. Bp., 1996. 91-108.
15. OMvH Tervtár, ltsz. 17.048-17.054. tervlapok. A 280 x 200 mr
ban vegyesen készültek.
16. A három lapra Bardoly István hívta fel a figyelmemet, amit ezú
17. A helyszíni vázlatok a tervtárban találhatókkal azonos formátu
val készültek.
18. OMvH Tervtár, ltsz. 17050. és 17053.; *Möller-hagyaték* 140/22.,
19. OMvH Tervtár, ltsz. 17048., 17049., 17051-17054. és *Möller-hag*
20. Czobor Béla jelentése. MOB irattár 1889/133.
21. *Czobor Béla:* A jaáki apátsági templom. Archaeologiai Értesítő, U
22. MOB irattár 1889/123.
23. MOB irattár 1889/133. „...Küldetésünkben f. hó 2-11 napjain já
Ede alispán úr elnöklete alatt a helyi bizottság két értekezletén
napon át a munkálatoknak épen nem kedvező időjárás mellett
sági templomot s a mellette álló vele egykorú kápolnát."
24. MOB irattár 1889/133. számhoz. „Felvétetett Jaákon, 1889 évi
templom biztosítási és helyreállítási házilagos munkálataihoz sz
erő iránti tájékozás ügyében.
Jelen voltak: Stegmüller János jaáki apát Úr elnöklete alatt. Dr. (
országos bizottságának előadója, Magyarász Nándor helybeli pléb
Börzsönyi Ferenc községi bíró és Möller István építész..." A nég
ban rögzíti a helyben és a közelben található építőanyagokat, az
kat stb. „Kutatásaink eredménye felől [...] tisztelettel ide zárt, k
tanak képet. Legyen szabad ehelyütt is hangsúlyozni, miszerint
állott rövid és zord időhöz képest lehető s oly tág keretet enge
senki sem alkalmazott".
25. A templom déli, elbontott részeiről és a tornyokról Möller följe
seinél többet még Gyalus László felméréseiből és leírásaiból se
26. Ld. a 18. sz. jegyzetben közölt idézet utolsó mondatát.

GUBIS MIHÁLY

SZÉKEK ÉS OBELISZKEK címmel nyílt meg Gubis Mihály kiállítása vasárnap Szentendrén a VLS Pinceműhelyében. A tárlat november 30-ig tekinthető meg, hétfő kivételével naponta.

NÉPSZABADSÁG, 2001. OKT. 29. 31.o.

GUBIS Mihály

A Vigadó Galéria

(Budapest V., Vigadó tér 2.)

tisztelettel meghívja Önt
1996. december 19-én (csütörtökön) 18 órára

TIZENKILENCEN A VAJDA LAJOS STÚDIÓBÓL

c. kiállításának megnyitójára

Megnyitja:

NOVOTNY TIHAMÉR

Ferenczy Múzeum, Szentendre

A kiállítás megtekinthető 1997. január 19-ig
hétfő kivételével 10–18 óráig.

A kiállítás létrejöttét támogatták:

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Vajda Lajos Stúdió Kulturális Egyesület

AKNAY JÁNOS • BALOGH ISTVÁN VILMOS • BEREZNAI PÉTER • BERNÁTH(y) SÁNDOR • BUKTA IMRE • GUBIS MIHÁLY • BORGÓ GYÖRGY CSABA • GYÖRFFY SÁNDOR • IMREH TIBOR • KIS TÓTH FERENC • KÓTAI TAMÁS • KRIZBAI SÁNDOR • FE.LUGOSSY LÁSZLÓ • MATYÓ(FALVI) GÁBOR • SELÉNYI KÁROLY ISTVÁN • SZIRTES JÁNOS • TÓTH ISTVÁN • VINCZE OTTÓ • EF.ZÁMBÓ ISTVÁN

VAJDA LAJOS STÚDIÓ

Gubis Mihály grafikusművész
5600 Békéscsaba, Irányi u. 4–6.
Telefon: (66) 447-643, 06 (30) 653-883,

GAME ROAD KFT.
5600 Békéscsaba, Széchenyi Liget,
Szabadtéri Színpad
Telefon: 06 (20) 237-464.

A kiadvány része a Disznók közé keveredett ember című megjelenésre váró könyvnek, amelyhez anyagi támogatásával hozzájárult
a Nemzeti Kulturális Alap.
The National Cultural Foundation financially suppurted the future publication of
the book: The man who got mixed up with the pigs.

Angol fordítás: Alexander George
English translation: Alexander George

Kiadványszerkesztő / Pubication editor:
Barabás Ferenc grafikus

Web szerkesztő / Web editor: Antalfay László

Aki a műveket belőtte / Art injected by: L. Pikó J.
Fotó / Photo: V. Molnár A. és F. Nyári A.

Szó szerinti értelmezés

BMZ elhatározza, hogy a bőrét vásárra viszi. Hogy fest ez szó szerint? Három saját tervezésű grafikát tetováltat a testére. A tetoválásokat plasztikai sebésszel leoperáltatja. A leoperált bőrt konzerváltatja, golyóálló tartályba helyezteti, majd a Világhálón felvezetett propaganda után a Duna Galériában árverésre bocsátja.
Jogi szempontból tiszta az ügy, nem haladja meg a testtel való önrendelkezés jelenlegi elfogadott mértékének, egy átlag plasztikai műtétnek a kereteit. Valószínűnek látszik azonban, hogy a műveletsor elemzésekor nemcsak esztétikai, de gazdasági problémákkal is találkozunk. Az alábbiakban tehát a két szempont keveredni fog.
Adott egyrészt az a feltételezés, hogy egy grafika önmagában nem eléggé hírértékű ahhoz, hogy medializált környezetben megfelelő mértékű figyelmet generáljon. Másrészt adódik a feltételezés, hogy a művészeti infrastruktúra nem elég hatékony közvetítő, nem képes műtárgy és piac között eredményesen kapcsolatot teremteni. Mivel mindenki számára a jelenlegi társadalmi szerkezet alapján húsbavágó kérdés a befektetett munka ellenértékéhez hozzájutni, ennek érdekében stratégiát kell kidolgozni. Egy művész számára kézenfekvő megoldás a feltűnő (hírértékű) módszerek alkalmazása ilyen esetben, nem véletlenül hívja az angol a kiállítást exhibition-nek. Ugyanakkor gazdasági szempontból nem elég önmagában egy kiállítást rendezni, pláne nem egy nonprofit helyen, ahol senkinek, a művészen kívül nincs gazdasági érdekeltsége. A művésznek kell magára vállalnia a sikeres tranzakció szervezésével és lebonyolításával járó összes feladatot. Ez a helyzet esetünkben a műtárgykészítés módjában is megjelenik. Ezért lép a képbe a szubkultúrából a divat hátán a popkultúrába igyekvő testdíszítés. A tetovált grafikák magánmitológiaként kidolgozott jelek kombinációiból állnak, melyek eredetileg nem tattoo-tervek, bár megállapítható, hogy kifejezetten jót tesz nekik az új médium. A tetoválások testen való elhelyezésén viszont látszik, hogy csak átmeneti jelleggel vannak a testre illesztve: ezt a gyanút erősíti az egyik tetovált ábra vertikális elhelyezkedése (nehéz elképzelni azt a testhelyzetet, amelyben érvényesülni tud). Mivel azonban a szerző szándéka nem a saját (vagy mások) testének díszítése, hanem egy műtárgy előállítása és sikeres forgalmazása, le kell választani a képet a testről (ajánlott irodalom: Roald Dahl: Skin, ajánlott film: Peter Greenaway: Pillow Book). A leválasztott képet aztán megfelelő módon kell csomagolni, ezt a célt szolgálja a konzerválás, a golyóálló üveg és az acélkeret. A következő lépés a bemutatás helyének és módjának kiválasztása: itt biztonsági örök által felügyelt kiállítóterem. A nonprofit galériákban megszokott szcenárió módosítása, a kiállítást őrző nénik/bácsik vagy bölcsészhallgatók kicserélése biztonsági őrökre a sikeres tranzakció érdekében végrehajtott beavatkozás, s így mint jelentéshordozó szintén a mű részévé válik. A kiállítás aukcióban kulminál, amely a műtárgyvásárlásra ösztönző társadalmi aktusok legelterjedtebb módjaként ugyanígy funkcionális módon beépül a műbe. Az aukció publicitását biztosítja a Világháló (WWW), amely divatmédiumként a művelet sikerét ugyanúgy hozhatja, mint ahogy bukásának is (ami esetünkben a sikertelen gazdasági tranzakciót jelenti) oka lehet.
Mi marad az akció után? Marad egyrészt három, sajátságos anyagból, az anyagválasztással összehangolt technikával készített képtárgy, másrészt három heg a szerzőn. A sebek akkor is behegednek, ha pénzmozgás nem következik be. **b²**

No 2.
Rakéta hajtású nyalókalélek, kereszt, vér, akasztófa

Anyag: emberbőr, tetoválás.
Tálalás, védelem: Békés Float Vállalkozás Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20.
Multisec-C, C1, SA ellenállási osztályú, N-felépítésű 19 C 1 SA típusú, 19 mm vastag, golyóálló üveglapok, bonthatatlan, A/3 méretű acélkeretben.
Bőrképméret kb: 40x40 mm.
Kikiáltási ára: 50 BMZ SEJT
A kioperált, a licitálás tárgyát képező képek a valóságban nem a művész lábáról, hanem más intim testrészeiről lettek eltávolítva (a műtétről fotográfiák és videofilm készült). A művész haláláig magán, a lábán hordja a kioperált, az Ön leendő tulajdonát képező képek ikertestvéreit, amelyek elővásárlási jogáért, s a művész elhalálozását követő végrendeletben rögzített birtoklási lehetőségért már lehet küzdeni!

Eladom a bőröm!
I'm selling my skin!

FOR SALE!

http://WWW.C3.hu/collection/BMZ/

No 2.
Rocket powered lolly pop soul, cross, blood, noose

Material: Human skin, tattoo
Setting, protection: Békés Float Vállalkozás, Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20
Multisec-C, C1, SA resistance department, N-build-out 19 C 1 SA
Type: 19 mm thick bullet proof glass plates, unbreakable A/3 steel frame
Skin Picture Size: approximately 40X40 mm.
Starting Bid: 50 BMZ CELLS
The auctions subjects (meaning the body parts removed by operation), where not removed from the artists legs. The body part pictures where removed from the artist's more intimate areas. The operation was recorded on video cassette, and photograph. Until his death, the artist will keep the sister pictures (of the retracted pictures) on his body. These sister pictures can be pre-purchased. You may bid for the possession rights of these pictures which will be included in the artist's will!

Human Skin Auction BMZ Hungarian Art Angel

Ten years ago, a "non-official" artist named Ken Ayaps broke the Hungarian cultural laws, and said the following: "Everyone takes his own skin to the market". After all these years I feel that this tired common place factor is understood better, and is philosophically more understandable. This above statement is more actual, we live in a world of hyper marketing agents. WHAT I DO!

☛ With the help of my friend Lipták Pikó János (the tattoo expert), I implanted three of my brush paintings into my own skin. In other words: With the help of an expert, I record my thoughts in a format that has been rarely publicized. A tattoo brings underground technology into the dirty, situation free world of the picture.

☛ My revolutionary action: The arts and knowledge activities shall be newly unified. The decoded contradiction with the code.

With my actions, I changed the conventional artistic thought process. After my death not only my thoughts and physical arts will be left on earth. I will also leave three painted portions of my skin, therefore I will physically stay here. I removed my skin portions with the assistance of medical knowledge. Considering the middle age autopsy factors and the belief of the martyrs : I hereby leave my pictorial art, along with the DNS information in my cells. When considering the fast development of genetic experiments, I feel that copies of me can be presented even thousands of years from now. It's a great feeling that 1000 years from now, I can be present in multiple copies of my art.

☛ Moral relationship of the past and the passing. The fact that there is a portion of a human body being presented is not new. Throughout history the following has been presented: skeletons, mummies, portions of primitive people prepared from enemies, remains of people in Nazi death camps.

Examples: hair, material prepared from human skin for use or hobby, embryos retracted for medical purposes, human body parts, and human bodies. The above retracted (portion) remains represent real people. For this reason, the moral respect for people after their short lives is systematically re-dimensionalized. The once personal body parts will one day become purchasable legally or illegally. Examples: for knowledge, art, humanity morals, artifacts, collection, etc.

As a living and functioning artist, I hereby choose not to wait for death.

☛ I make myself and culture available for prostitution. I make my body parts available for purchase from a business oriented standpoint. (Prostitutes do this!) I make myself and culture available for prostitution, but my goals contain the following:

☛ I hope to establish a foundation in the name of Artist angels. I intend to enrich the young artist "plants", and give them experience.

☛ I'd like to initiate the BMZ 2000 project which can contribute to everyone's knowledge.

☛ I'd like to finally publish the book: The man who got mixed in with the pigs prepared by Bohár András. This work examines my brain, soul, and other body parts on the autopsy table.

I hereby salute the following people with my widespread actions: özv. Baji Gergelyné, born : Árgyelán Rozália (my grandmother)Ady Endre, Andrej Rubljov, Bódy Gábor, Bartók Béla, Erdély Miklós, Éjas Kovács József, Fehér Klára, Gobbi Hilda, Hajas Tibor, Hajnóczy Péter, Hamvas Béla, Jimi Hendrix, Joseph Beuys, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kazimir Malevics, Kiss Manyi , Kohán György, Kondor Béla, Ladányi Mihály, Latabár Kálmán, Moholy-Nagy László, Paul Klee, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Rudolf Schwarzkogler, Samu Géza, Tadeusz Kantor, Tamkó Sirató Károly, Teller Ede, Tóth Menyhért. All victims of all wars, NEOISM.

Tilos Rádió,

BÉKÉS FLOAT VÁLLALKOZÁS
üveg, tükör és lakatos munkák, speciális vagyonvédelmi, biztonsági üvegek. Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20.
Telefon: (66) 446-515, fax: (66) 453-368.,

Körös Security Kft.
Személy- és Vagyonvédelem
Tel: (66) 453-253/ 140 mell.
06 (30) 556-912,

REDBURN HUNGARY KFT.
Elektronikus vagyonvédelemi rendszerek tervezése - kivitelezése

1115 Budapest, Petzvál J. u. 9/A.
Tel: (1) 203-6185, mobil: 06-30/541-295, 06-20/573-354,

KNER Étterem Békéscsabán, Hidegkonyhai készítmények, hidegtálak igény szerinti megrendelésre. Békéscsaba, Baross u. 9–21.
Tel: (66) 449-249/234 mell.,

MINIPOL Kft.
5600 Békéscsaba, Szarvasi út 103.
Tel: (66) 441-257, 447-654,

Gotta GALÉRIA
5600 Békéscsaba, Andrássy út 29–33.
Telefon/fax: (66) 323-967

Az esemény támogatói, akiknek köszönjük:
We hereby Thank the following entities who are sponsoring this event:

C³ Kulturális és Kommunikációs Központ,
Soros Alapítvány Hungary
Budapest, Országház utca 9.,

Vigadó Galéria Budapest,

Békéscsaba Megyei Jogú Város
Kulturális és Sport Bizottsága,

Körös Print-Pack Nyomdaipari és
Csomagolástechnikai Kft.
5600 Békéscsaba, Orosházi út 32.,

KOPI COOP
NYOMDAIPARI ÉS KERESKEDELMI KFT.

Kopi Coop Nyomdaipari és Kereskedelmi Kft.
5600 Békéscsaba, Orosházi út 103.
Telefon/fax: (66) 454-085
E-mail: kopicoop @ moha.syikszi.hu,

Torontói Magyar Rádió

KIADÁSSZERVEZŐ ÉS NYOMDAIPARI SZOLGÁLTATÓ KFT
Békéscsaba Bánát utca 59
TYPOSRAFIKA
H-5600 ✆ 66 327 569

No 1.
Üstökös vibrátor, háromszög, kiskapu, angyal

Anyaga: Emberbőr, tetoválás
Tálalás, védelem: Békés Float Vállalkozás
Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20.
Multisec-C, C1, SA ellenállási osztályú,
N-felépítésű 19 C 1 SA típusú, 19 mm vastag,
golyóálló üveglapok, bonthatatlan,
A/3 méretű acélkeretben.
Bőrképméret kb: 40x40 mm.
Kikiáltási ára: 50 BMZ SEJT.

A kioperált, a licitálás tárgyát képező képek a valóságban nem a művész lábáról, hanem más intim testrészeiről lettek eltávolítva (a műtétről fotográfiák és videofilm készült.) A művész haláláig magán, a lábán hordja a kioperált, az Ön leendő tulajdonát képező képek ikertestvéreit, amelyek elővásárlási jogáért, s a művész elhalálozását követő végrendeletben rögzített birtoklási lehetőségért már lehet küzdeni!

No 1.
Comet vibrator, triangle, small gate, angel

Material: Human skin, tattoo
Setting, protection: Békés Float Vállalkozás,
Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20
Multisec-C, C1, SA resistance department,
N-build-out 19 C 1 SA
Type: 19 mm thick bullet proof glass plates,
unbreakable A/3 steel frame
Skin Picture Size: approximately 40X40 mm.
Starting Bid: 50 BMZ CELLS.

The auctions subjects (meaning the body parts removed by operation), were not removed from the artists legs. The body part pictures where removed from the artist's more intimate areas. The operation was recorded on video cassette, and photograph. Until his death, the artist will keep the sister pictures (of the retracted pictures) on his body. These sister pictures can be pre-purchased. You may bid for the possession rights of these pictures which will be included in the artist's will!

Íme, a levetett önbőrképek, melyek gazdát cserélhetnek

Hail to the removed skin pictures which can change owners

Játékszabály-ismertető

Hölgyeim és Uraim! NET-en, virtuálisan és a valós valóságban is licitáló műgyűjtők, tisztelt érdeklődők! Engedjék meg, hogy ismertessem Önökkel a szabályt, amely betartása elengedhetetlen BMZ saját bőrére LPJ által betetovált, majd testéből műtéti úton eltávolított képeinek megvásárlásához.

Mint azt a kedves WEB-látogatók érzékelhetik: nem mindennapi játéknak lehetünk részesei.

BMZ többek között „huncut idődimenzió kalandornak" vallja magát. Jelen esetben, ha nem is lépünk más idődimenzió-síkba, de valamit mindenféleképpen kapunk. Részesei lehetünk egy ártatlannak tűnő médiumpartynak, amely a Mega Bytokkal közvetített öröm után visszaránt bennünket a kézzelfogható realizmusba. Ha részt szeretnének venni a játékban, akkor vezessék mouse-ukat a **Click to the leg**-re!

A monitor jobb oldalán látják a három elárverezésre szánt BMZ-darabot (szó szerint értendő). Kérem, válasszák ki az egyiket és klikkeljenek rá kétszer! Most a monitor bal oldalán, a licitszámlálóban láthatja a pillanatnyi tétet. Legyen szíves, e-mailen adja meg nevét, e-mail címét, majd tegye meg tétjét!

Képletes fizető eszköz a „BMZ SEJT", egy „BMZ SEJT" valódi értékét megtudhatja, ha átszörföl a http://www.interlog.com/~ zsolt-ra.

Köszönöm!
dr. Cs. Tóth János
művészeti író,
a Móra Ferenc Könyvkiadó vezérigazgatója

Rules of the Game

Ladies and Gentlemen, virtual bidders, and bidding collectors, respected inquiries!

Please let me inform you of the rules for the purchase of BMZ's own skin (that was tattooed on by LPJ, and removed by an operation procedure).

For those just nice visitors arriving on the WEB, you must feel that you have entered an unconventional game.

BMZ thinks of himself as a "crafty time dimension adventurer". In this situation we get something even if we don't step into another dimension. We can become a part of an innocent looking medium party which has been broadcast by way of megabytes. We will be retracted into reality after happiness. If you want to take part, click on "click to the leg". You can see the three BMZ pieces on the right side of the screen (literally). Please choose one of them and click on it twice. Now you can see in the bid counter your present item on the left side of the picture. Please email me your name and your email address, and at last let me know how much you want to risk.

The so called "money" is the "BMZ CELL", you can know the real volume of it if you browse to http://www.interlog.com/~ zsolt-ra

Thank you!
Dr. Cs. Tóth János
Art author,
and Managing Director of
Móra Ferenc Book Publishers

Verbal Understanding

BMZ decided to take his skin to the market. What does this mean verbally? He tattooed three of his own artworks onto his body. The tattoos will be removed by a plastic surgeon. He will preserve the skin, put it into a bullet proof case, run a campaign on the Internet, and then auction it in the Duna Gallery.

The situation is legal. It does not overlap the body possession laws, or the frame of an average plastic surgery procedure. However, we did experience some ecstatic and economic problems. Therefore the two viewpoints below will be a little mixed.

A graphic work of art does not generate suitable attention in a medial atmosphere. It's also possible that the artistic infrastructure is not a very effective broadcaster. It cannot find a connection between the work of art and the market. A strategy must be worked out, because the current social structure makes it hard to find the return value of a work of art. An artist must find noticeable, effective, and newsworthy solution. No wonder the English use the word exhibition. At the same time, it is not economically viable to just have an exhibition, especially in a non-profit place, where the only economically effected individual is the artist. The artists must discharge all the assignments which will make a successful transaction possible. This factor is in effect for the preparation of our work of art. This is why body decorations have stepped out of sub-culture, and into the fashionable pop-culture. The signals of tattoo graphics work out a self styled mythological combination. These where not originally tattoo plans, but we can determine that the new medium has done them a great deal of good. However, in this arena we see that the tattoos are only temporarily placed onto the body. This suspicion arises from the fact that: there is a tattoo which is in a vertical position. We know that this tattoo would be awkward in this position. Since the producer is has placed it own his own body, it is just used as an artistic projection, and has to be removed from the body. (Recommended Reading. Roald Dahl: Skin, Recommended Movie: Peter Greenway, Pillow Book). The removed picture must be suitably packaged. That is why we are using preservation and a bullet proof case. The following step is the place of exhibition: in this case it is a place that is guarded by security guards. The only change in the non-profit gallery, is the presence of security guards. This has been arranged for in the interest of a successful transaction. The conventional factor for the purchase of a work of art will be utilized. The World Wide Web (WWW) will ensure the publication of the auction. It's style media can ensure success as well as failure. To us, this could mean an unsuccessful economic transaction.

What happens after the auction? There will be three pictures prepared from unique material, and three scars. The scars will heal regardless of the cash flow.

b²

ÜDVÖZLÖM A JELENBEN!

Köszönöm, hogy érdeklődik bőröm iránt, akar belőlem egy darabot. Ha valóban így van, akkor ne tétovázzon, készüljön a nagy napra; amelyen tulajdonába kerülhet egy olyan mű, amely magába zárja a művész genetikai információit. **Ezúton tisztelettel meghívom Magyarországra, Budapestre, a Duna Galériába** (XIII. kerület, Pannónia u. 95. sz.) **1997. december 19-én 17 órára**, a valóságos árverésre.

Az árverést dr. Cs. Tóth János művészeti iró, a Móra Ferenc Könyvkiadó vezérigazgatója vezeti. Az élő (valóságos) árverésen az Interneten licitálók közül azon hölgyeket és urakat tudjuk figyelembe venni, akik személyesen, vagy megbízottjuk által képviseltetik magukat. Ha megtisztelnek személyes jelenlétükkel bennünket, akkor az önök tétjét tekintjük hivatalos, induló árnak. (A licitálási fizetőeszköz valódi értékét megtudja, ha átszörfől a http://www.interlog.com/~zsolt címre.) Ha csak játszott a neten, az is nagyszerű, s ezúton köszönjük közreműködését.

A személyes, vagy személytelen találkozásig is angyali üdvözlettel

BMZ, a Hungarian Art Angel.
✆ 06 (30) 351-980

I WELCOME TO THE PRESENT!

Thank You for inquiring about my skin, you want a piece of me. If this is true, don't wait. Prepare for the big day during which you can acquire a piece of art that holds the artists genetic information.

I respectfully invite you to Hungary, Budapest, The Duna Gallery

(XIII. district, Pannónia u. 95. December 19, 1997. 5p.m. This is when the real auction will take place.

The auction will be led by Dr. Cs. Tóth János, art author, Managing Director of Móra Ferenc Book Publishers. The ladies and gentlemen who bid on the Internet must represent themselves in person, or send someone to represent them. If you honor us with your presence, your bid will be considered as the starting bid. The real value of the bid payment tool can be found if you surf to :

http://www.interlog.com/~zsolt

If you just played on the net that's OK, and we Thank You for your cooperation.

Until we meet in person or not in person, I send you my angelic regards

BMZ, the Hungarian Art Angel
✆ 06 (30) 351-980

Program:

Megnyitó, **1997. december 10-én, 18 órakor a Duna Galériában** (Budapest XIII. kerület, Pannónia u. 95. sz.) Ünnepileg megnyílvánulnak, beszélnek: **Bohár András** filozófus, **Lóska Lajos** művészettörténész, **Beöthy Balázs** művész, a **C³** munkatársa, **dr. Cs. Tóth János** művészeti író, a Móra Ferenc Könyvkiadó vezérigazgatója, **Rajcs Renáta** iparművész, **Tilos Rádió DJ. Mangó.**

☛ Licitálási játék az Interneten: 1997. november 21-től – 1998. január 11-ig. http://WWW.C3.hu/collection/BMZ/

☛ Árverés a kiállítás helyszínén: 1997. december 19. 17 óra. Vezeti dr. Cs. Tóth János művészeti író, a Móra Ferenc Könyvkiadó vezérigazgatója.

Program:

Opening, **December 10, 1997, 6 p.m., The Duna Gallery** (Budapest, XIII. district, Pannonia u. 95.) Speaking engagements: Philosopher **Bohár András,** Art Historian **Lóska Lajos,** Artist **Beöthy Balázs,** C3-colleage, **Dr. Cs. Tóth János** (artist author, and Managing Director of Móra Ferenc Book Publishers), Industrial Artist **Rajcs Renáta, Forbidden Radio DJ Mangó.**

Bidding Game on the Internet: from November 21, 1997. – January 11, 1998 http://WWW.C3.hu/collection/BMZ/

Auction to take place at the exhibition site: December 19, 1997, 5 p.m. The function is led by Dr. Cs. Tóth János, art author, and Managing Director of Móra Ferenc Book Publishers.

Emberbőr árverés BMZ Hungarian Art Angel

Tíz évvel ezelőtt egy „nem hivatalos" művész, Ken Ayaps, az akkori magyarországi kultúrtörvények ellen hivatkozásként mondogatta: minden ember a saját bőrét viszi a vásárra. Ennyi év elteltével még aktuálisabbnak, a hipermarketing ügynököktől hemzsegő világunkban esztétikailag, esztétika filozófiailag is újraértelmezhetőnek találom ezt a fáradt közhelyet.

MIT TESZEK? – Három korábbi ecsetrajzomat ültettettem át saját bőrömbe aktuális barátom, Lipták Pikó János tetováló mesterrel. Vagyis: gondolataimat szakemberrel íratom át egy, a képzőművészetben eddig, ezen formában ritkán publikált hordozóra. A tattooval – e médiumot tekintve – undergroundtechnikát hozva a klasszikus táblaképszemlélet poros, szituációmentes világába.

☛ Forradalmi tettem: A művészetek és tudomány újraegyesítése. A dekódolt szembesülése a kóddal. Cselekedetemmel megváltoztatom az eddig érvényes művészi, alkotói hagyaték fogalmát. Halálom után nemcsak a szellemi és a tárgyi alkotások, használati tárgyak maradnak itt a földön, hanem belőlem három festett bőrdarab, vagyis fizikai értelemben is itt maradok. A tudomány, az orvostudomány segítségével távolíttatom el bőrdarabjaimat, megidézve a középkor titkos boncolásainak hangulatát, alkimista kísérletező mártírjainak hitét, olyan műveket hagyva az emberekre, amelyek a láttatott képeken kívül magukba zárják sejtjeim DNS-információit. Vagyis a genetikai kutatások rohamos fejlődését figyelembe véve akár több ezer év múlva több példányban is előállíthatnak. Kecsegtető az érzés, hogy így elméletileg 1000 év múlva a műveimből rendezett bemutatón is több példányban jelen lehetek.

☛ Az elmúlt és az elmúlás erkölcsi viszonya: Az, hogy egy adott személy egykor eleven darabja kiállításra kerül, abszolút nem új dolog az emberiség történetében (csontvázak, mumifikált testek az úgynevezett primitív népek által a korabeli ellenség testrészeiből készített tárgyak, a náci haláltáborok áldozatainak maradványai, pld.: haj, emberbőrből készített hobby vagy használati tárgyak, orvosi, oktatási célra kipreparált embriók, emberi testrészek, testek).

Az előbb felsorolt példákra jellemző, hogy az egykori valós személytől elválasztott testi maradványok egykoron konkrét személyeket – még szűkítve – személyt jelentettek. Ebből adódik, hogy a kegyeleti erkölcs, a halottak iránti tisztelet rövid földi idő eltelte után szisztematikusan átdimenziálódik. Az életében személyiségi jogokkal bíró emberből valamilyen célért – tudomány, művészetek, elrettentő, emberiség erkölcsi mementó – legálisan (régészeti leletek, gyűjtőszenvedély stb.), vagy illegálisan pénzzel megvásárolható áru lesz.

Én, mint még élő, funkcionáló művész, ezt az időt-(halálomat) nem várom ki.

☛ Prostituálom magam és a kultúrát. Nyíltan biznisz-orientáltan bocsátom áruba testem részeit. (A prostik is ezt teszik!) Prostituálom magam és a kultúrát, de céljaim fedeznek:

Az interneten árverezett műveim árából:

☛ Alapítványt kívánok létrehozni a Művész angyalokért címmel. Az alapítványból fiatal intermédiával foglalkozó művészpalánták tápta-laját szeretném trágyával dúsítani.

☛ Be szeretném indítani a BMZ 2000 projektet, amely mindenki gyarapodására válhat.

☛ Végre ki szeretném adatni a Bohár András filozófus által szerkesztett, A disznók közé keveredett ember című könyvet, amely az agyamat, lelkemet, s egyéb részeimet vizsgálgatja a boncasztalon.

Többsikú akciómmal a következők előtt tisztelgek: özv. Baji Gergelyné, született Árgyelán Rozália, a nagymamám, Ady Endre, Andrej Rubljov, Bódy Gábor, Bartók Béla, Erdély Miklós, Éjas Kovács József, Fehér Klára, Gobbi Hilda, Hajas Tibor, Hajnóczy Péter, Hamvas Béla, Jimi Hendrix, Joseph Beuys, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kazimir Malevics, Kiss Manyi , Kohán György, Kondor Béla, Ladányi Mihály, Latabár Kálmán, Moholy-Nagy László, Paul Klee, Pilinszky János, Radnóti Miklós, Rudolf Schwarzkogler, Samu Géza, Tadeusz Kantor, Tamkó Sirató Károly, Teller Ede, Tóth Menyhért minden háború áldozata, a NEOIZMUS.

No 3.
Edény, dolgát végző boldog angyal, a világegyetem kapuja, angyal

Anyag: emberbőr, tetoválás.
Tálalás, védelem: Békés Float Vállalkozás Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20.
Multisec-C, C1, SA ellenállási osztályú, N-felépítésű 19 C 1 SA típusú, 19 mm vastag, golyóálló üveglapok, bonthatatlan, A/3 méretű acélkeretben.
Bőrképméret kb: 40x40 mm.
Kikiáltási ára: 50 BMZ SEJT.
A kioperált, a licitálás tárgyát képező képek a valóságban nem a művész lábáról, hanem más intim testrészeiről lettek eltávolítva (a műtétről fotográfiák és videofilm készült). A művész haláláig magán, a lábán hordja a kioperált, az Ön leendő tulajdonát képező képek ikertestvéreit, amelyek elővásárlási jogáért, s a művész elhalálozását követő végrendeletben rögzített birtoklási lehetőségért már lehet küzdeni!

No 3.
Pot, happy angel exercising his task, the gates to the universe, angel

Material: Human skin, tattoo.
Setting, protection: Békés Float Vállalkozás, Békéscsaba, Szerdahelyi u. 20.
Multisec-C, C1, SA resistance department, N-build-out 19 C 1 SA.
Type: 19 mm thick bullet proof glass plates, unbreakable A/3 steel frame.
Skin Picture Size: approximately 40X40 mm.
Starting Bid: 50 BMZ CELLS.
The auctions subjects (meaning the body parts removed by operation), were not removed from the artists legs. The body part pictures where removed from the artist's more intimate areas. The operation was recorded on video cassette, and photograph. Until his death, the artist will keep the sister pictures (of the retracted pictures) on his body. These sister pictures can be pre-purchased. You may bid for the possession rights of these pictures which will be included in the artist's will!

BMZ
HUNGARIAN ARTANGEL

SKIN @UCTION

EG! klikkelj a LÁBRA! click to the LEG! klikkelj

ELADOM A BŐRÖM!

Így karácsony előtt ne agyaljon az ajándékon! Jöjjön el a Duna Galériába, az Önbőr árverés című kiállításom megnyitójára! Nézze meg saját bőrömre készített műveimet, szeressen bele e ritka műkincsekbe! Licitáljon rájuk az árverés előtt az Interneten, vagy a kiállítás idejének derekán megrendezett hivatalos aukción! Tegyen magáévá belőlem három vagy legalább egy darabot, ezzel is támogatva nemes céljaimat! Így közös tettünkkel új dimenziót hozva a mezei művészlét egyre elasztikusabb, remény szerint táguló spektrumába.

I'M SELLING MY SKIN !

Don't ponder about gifts before Christmas! Come to the Duna Gallery, and attend my skin auction exhibition! Take a look at my art work that was prepared on my skin, and fall in love with this rare art form! Place your bids before the auction on the Internet, or during the official auction held during the exhibition! Take three of me or at least one, and support my noble goals! With this, you will mutually bring a new dimension to the field of art. One that is more elastic, and one that stretches into the spectrum of hope.

DUNA GALÉRIA

GUBIS MIHÁLY

1948-ban, Békéscsabán született.

Autodidakta képzőművész. 1975 óta jelentkezik rendszeresen műveivel. Tevékenységi területe: festészet, képgrafika, az alkalmazott grafika valamennyi műfaja. A Magyar Alkotóművészek Egyesületének és a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének tagja. Fontosabb kiállításai Magyarországon, NDK-ban, Finnországban, Lengyelországban, Hollandiában és Romániában voltak.

1. TRIPTICHON I.	akril, vászon,	80x120 cm
2. TRIPTICHON II.	akril, vászon,	90x150 cm
3. GENERÁCIÓK	vegyes technika, papír,	70x100 cm

The Fony's Mayor office
Under the Garden Artist Colony
For "Fony" Foundation
"Gergely mountain" People College Academy
Hungarian Arts Council

Requests the pleasure of your company

M i h á l y G u b i s

C h a i r

sculptur dedication

on augusztus 24, 1996 at 16 p.m.
at the village square

opening speech by
Tibor Wehner essayist of art
(Hungarian Arts Council, Budapest)

First protectorate:
Miklós Németh, East-Europan Development Bank/London
and
Mrs. Miklós Németh, "Fony" Foundation estabiliher

A Fonyi Polgármesteri Hivatal,
a Kertalja Művésztelep,
a Fonyért Alapítvány,
a Gergely-hegy Népfőiskola,
a Képző- és Iparművészeti Lektorátus

tisztelettel meghívja Önt

G u b i s M i h á l y

S z é k

című szoborának avatására

1996. augusztus 24-én 16 órára
a falu főterére.

A szobrot felavatja Wéhner Tibor
művészeti író
(Képző- és Iparművészeti Lektorátus, Budapest)

Fővédnökök:
Németh Miklós , Kelet-Európai Fejlesztési Bank/London
és
Némethné Szilágyi Erzsébet, a Fonyért Alapítvány alapítója

Gubis Mihály

A Fonyi Polgármesteri Hivatal,
a Kertalja Művésztelep,
a Fonyért Alapítvány,
a Gergely-hegy Népfőiskola
a Képző- és Iparművészeti Lektorátus

tisztelettel meghívja Önt

J á n o s i C s a b a

S á m á n

című szoborának avatására

1996. augusztus 24-én 16 órára
a falu főterére.

A szobrot felavatja Wéhner Tibor
művészeti író
(Képző- és Iparművészeti Lektorátus, Budapest)

Fővédnökök:
Németh Miklós, Kelet-Európai Fejlesztési Bank/London
és
Némethné Szilágyi Erzsébet, a Fonyért Alapítvány alapítója

The Fony's Mayor office
Under the Garden Artist Colony
For "Fony" Foundation
"Gergely mountain" People College Academy
Hungarian Arts Council

Requests the pleasure of your company

C s a b a J á n o s i

S a m a n

sculptur dedication

on augusztus 24, 1996 at 16 p.m.
at the village square

opening speech by
Tibor Wehner essayist of art
(Hungarian Arts Council, Budapest)

First protectorate:
Mr. Miklós Németh, East-European Development Bank/London
and
Mrs. Miklós Németh, for "Fony" Foundation establisher

GUBIS MIHÁLY

Új művészet

2002/dec.

8.o.

ni 2. Vera ikon 3. Angyali üdvözlet 4. Híradás a pásztoroknak
7. Krisztus az Olajfák hegyén 8. Jairus lányának feltámasztása
szítés 12. Szent Mihály arkangyal 13. Mária halála 14. Próféták

zati fala
—5. csatajelenet töredékei 6. üldözés töredéke 7. birkózás töredéke
ia: 9—10. Margit megkérése és a kérő visszautasítása 11. Margit
Bálványimádás és Margit olajban főzése 14. Margit a sárkánnyal és
ottak-feltámadása 17. az ítélő Krisztus 18. az apostolok 19. angyal a
na 21. a közbenjáró Mária 22. a könyörgő Szent János 23. Szent
Szent Dorottya 26. Vera ikon és álló szentek

város 3. Köpenyes Madonna 4. Deészisz 5. kárhozottak, töredék.
alin-legenda: 7. Szent Katalin eljegyzése 8. Hitvita 9. Katalin a bör-
3. töredékek Szent Jakab és Szent Kálmán legendájából. — Alsó
osság 16. Mária koronázása 17. töredék. — Északi fal, felső sáv:
20. birkózás 21. a kun lefejezése. — Alsó sáv: Passió-jelenetek:
25. Pilátus kézmosása 26. Töviskoronázás töredéke 27. Ostorozás

GUBIS Mihály

Művészet, 1990.2.

KIÁLLÍTÁS

Viharsarki tárlatok

Ki hitte volna – avantgárd kiállítássorozat egy viharsarki kisvárosban. Felerősíti az ellentétet, hogy az első tárlat színhelyéről – a Békési Galériából – ajtó nyílik a Magyar Nemzeti Galéria

időeltolódással – „hamisítatlan gyárvárosi miliőben is bemutatták a műveket Csabán a Tégla Közösségi Házban. A rendezők igyekezete, fáradozása eredményesnek mondható, ha figyelembe

3

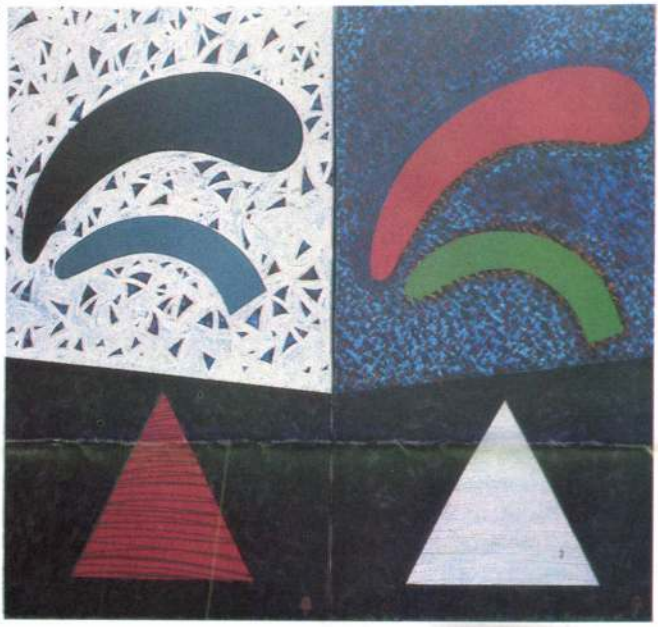

XIX. századi gyűjteményének ott bemutatott anyagára. A Jantyik Mátyás Múzeum boltíves termei is ellenállás nélkül fogadták falaikon a sajátos műveket. Nem szentségtörés-e ilyen helyzetben az úgynevezett „újérzékenység" vagy „újszenzibilitás" ifjú követőinek alkotásaival sokkolni a közönséget? Ráadásul – némi

1 Aknay János: Repülés, akril, vászon (diptichon), 220 × 120 cm, 1988
2 Somogyi György: Készül a fészek, olaj, farost, 45 × 30 cm, 1987
3 Gubis Mihály: Fészek, akril, vászon, 90 × 100 cm, 1988
4 Baji Miklós Zoltán: Kapu, olaj, akril, vászon, 129 × 127 cm, 1988
(fotók Gubis Mihály)

3

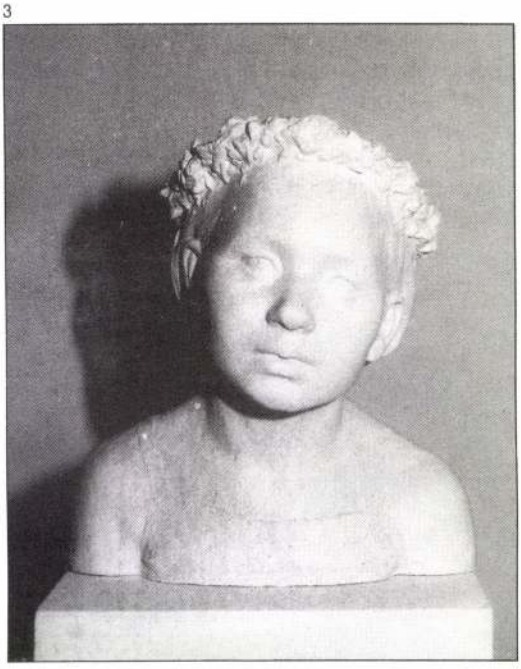

Magyar–Cseh Barátság Galériát. Erre az eseményre a Művészeti Alap képviselői mellett Zirc város művészeti életének irányítóit, a Barátság Grafikai Gyűjtemény kezelőit is vendégül látták.

1 Ctirad Stehlik: Terebélyes fa, kőnyomat, 64 × 48 cm, 1984
2 Jaroslav Lukavský: Népdal, fametszet, 50 × 30 cm, 1976
3 Miroslav Pangrac: Kislány koszorúval, gipsz, 33 cm, 1973
(fotók Szűcs István)

tes szerepeltetése az apátsági épületben ma még csak „jámbor óhaj"...

A Zirci Galéria következő kiállításai: *Palotás Rezső* fotóművész (1990); *Lugossy Mária* üvegtervező iparművész (1990); Zircen és környékén született művészek együttes szereplése (*Duschanek János* és *Fejér Zoltán* festőművész, *Lengyel András* grafikusművész – 1990); *Sorozatok* címmel válogatás a Barátság Grafikai Gyűjteményből (1990).

Szűcs István

Gubis ~~[illegible]~~ Mihály

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Grafi Nyomdiak 1980 DEC 21

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1021

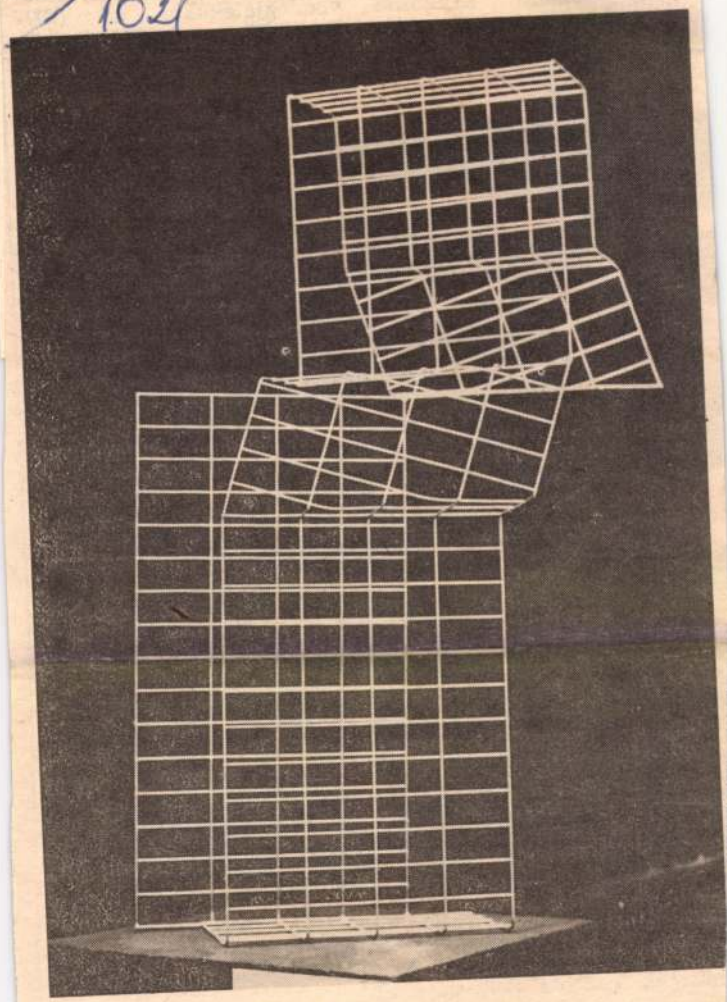

Gubis Mihály: Térháló

mindig vala
újat és hazait

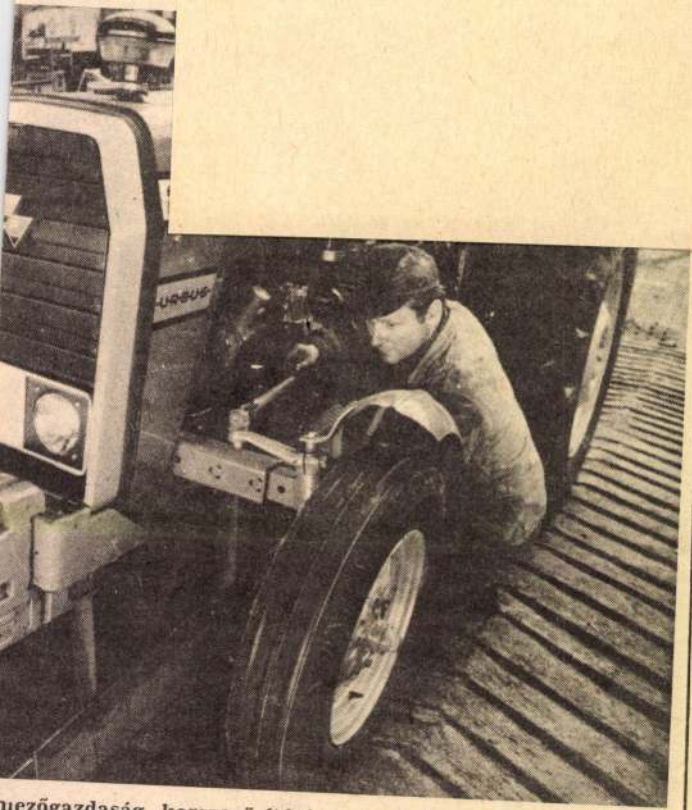

mezőgazdaság korszerűsítésére irányul. Varsó közelében
traktorgyár, ahol Massey—Ferguson—Perkins-licenc alapján
előszalag már működik, a munkások betanítása megkezdő-
traktorok kísérleti összeszerelése

(Fotó: CAF — KS)

GUBIS Mihály grafikusművész

Uj Auróra 1982/3.sz. záródisziei
Gubis Mihály alkotásai

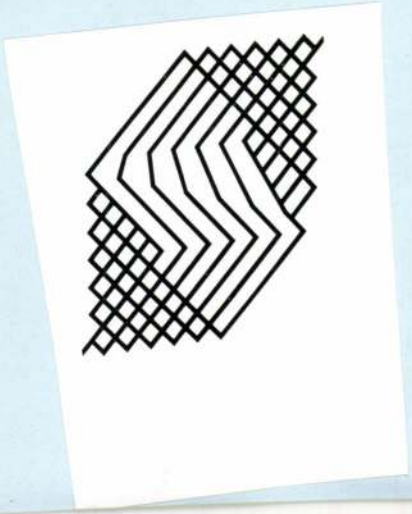

ZENEAKADÉMIA KISTEREM

1984. szeptember 24-én, hétfőn
és
szeptember 28-án, pénteken este fél 8 órakor

KERTÉSZ ISTVÁN
(barokkhegedű)

PERTORINI REZSŐ
(barokkcselló)

RADOS FERENC
(fortepiano)

MOZART: Esz-dúr szonáta, K. 302.
D-dúr szonáta, K. 29.
G-dúr szonáta, K. 379.

#

HAYDN: Asz-dúr trió, Hob. XV:14.
esz-moll trió, Hob. XV:31.
D-dúr trió, Hob. XV:7.

Jegyek előadásonként 40–60 forintos áron válthatók az Országos Filharmónia jegypénztárában (V., Vörösmarty tér 1.)

GUBIS Mihály

KOSZTA ROZÁLIA: Művésztelepi kiállitás Békéscsabán 1982. =
Uj Auróra, 1983/1. 96-97.p.

Gubis Mihály a szivárvány szineiből lobogtatja a fehér fényt, az őrá oly jellemző geometrikus vonalak megjelenitésével.

Gubis Mihály, grafikusművész 1.) Folytatás

Novotny Tihamér: A vonal: maga az ember. Gubis Mihály művészetéről,

1 Gubis Mihály: Stációk, In memorian Bartók Béla, vegyes technika, textil, (9x) 220 × 80 cm, 1985

Művészet, 1987. nov., dec., 20-old.

Attrakció *vagy az* Éjszaka a
nál fogva, eléggé határozot
– Nem is szükséges, sőt l
ta, hiszen mégsem képregé
mennyi csak eszköz, amely
festői gondolatnak kell kifej
sem mondható el három m
– *Igazán úgy gondolja, h*
ménynek a ránézés pillanat
a műveire, amihez csak el
közel a néző?
– Véleményem szerint eg
Míg egy irodalmi mű birtok
festő ezzel nem terheli a né
– *És ha a pillanat mégs*
keveset vesz észre abból, a
– A legfontosabb – bízon
Lehetséges persze, hogy ez
dolog. A téma átélésére azc
ségem. Ezt már megróbáltar
fogusban. Szeretném, ha id
dahiba folytán – abban a bi
kesen jelent meg. „Mi a cél
magának a kép létrehozásá
korlása, ami ugyan fárasztó számomra, de ha jól megy a munka, örömet, kielégülést okoz. Másrészt él bennem a vágy és a remény, hogy képeim nézői közül számos embernek sikerül

Gubis Mihály, grafikus művész 2.) Folytatás.

Novotny Tihamér: A vonal: maga az ember Gubis Mihály művészetéről.

2 Gubis Mihály: Középkor, vegyes technika, textil, 200 × 130 cm, 1984

Művészet, 1984. nov., dec., 21-old.

·1·

4 Gubis Mihály: Liberta, vegyes technika, textil, 140 × 110 cm, 1987
5 Gubis Mihály: Szentendre, vegyes technika, vászon, 90 × 50 cm, 1987 (fotók Gubis Mihály)

Gubis Mihálynál pedig éppen ezt a képi struktúrát, ennek sajátos karakterét, jelentéseit kell alaposan szemügyre vennünk, még ha a fekete-fehér vagy ezüstfekete sávok optikai vibrációi, hullámzásai formaillúziói szerepet kapnak is a jelentések hordozásában. Csakhogy éppen ezek a jelentések, szándékok mások már, mint az optikus művészetnél: a hangsúlyok eltolódtak.

Lehetséges, hogy ezeknél a kijelentéseknél már nemcsak a vizuális – nyelvi, esztétikai – mondanivalót kell keresnünk. A szép, harmonikus, dinamikus, átlós, strukturált, feszes, stilizált stb. jelentések mellett figyelnünk kell a leginkább szimbolikusnak nevezhető jelentéstartományokra is."

Gubis strukturális művészete valóban egyrészt a szimbolikus, másrészt a személyes tartományok felé nyílt meg. *Ibos Éva* művészettörténész hívta fel a figyelmet arra, hogy Gubis ugyanakkor tépte fel először az egyenes vonalat, amikor a síkkonstruktivista csoport legjobbjai is megérezték e stílus tarthatatlanságát, s ugyanekkor gyorsultak fel művészetének gondolati metódusai is. Mivel ragasztószalagot használt vonalai festésénél, rájött, hogy a vonalak végei pöndörödni is

4

Saját bevallása szerint azonban a konstruktív munkáktól való lassú elszakadást, a változást több sikertelen barátkozási kísérlet okozta az építészettel. Terveit, elképzeléseit ugyanis nem sikerült a gyakorlatban megvalósítania, pedig nagyon fontosnak tartotta volna. Ennek ellenére funkcionális kísérleteinek továbblépésre serkentő tapasztalata és kategorikus tanulsága az volt, hogy az egyszerűség hordozza legtöményebben a bonyolultságot. Eljutott ugyan oda, hogy ösztönös indíttatású, intellektuális munkákat készítsen, de mindmáig megőrizte

5

Gubis Mihály, grafikusművész

Ibrahim: Képeslapok Békésosabáról, az alkalmazott grafikai művésztelepről.

8 **8** Gubis Mihály munkája
(fotók Váradi Zoltán)

Művészet, 1987. október, 16-old.

Gubis Mihály

Gubis Mihály: Ölelkező formák,
szitanyomat, 31x31 cm, 1977

Vállalások és telj

RENDHAGYÓ GONDOLATOK A DÉLKELET-

Gubis Mihály, grafikusművész 4.) Folytatás.

Novotny Tihamér: A vonal: maga az ember. Gubits Mihály művészetéről.

4. Liberta, vegyes technika, textil, 140 x 110 cm, 1987. /repr./

5. Szentendre, vegyes technika, vászon, 90 x 50 cm, 1987. /repr./

Művészet, 1987. nov., dec., 22-old.

Gubis Mihály, grafikus művész

3 Folytatás

3 Gubis Mihály: Hármaskép, vegyes technika, bélésselyem, (3x) 250 × 130 cm, 1987

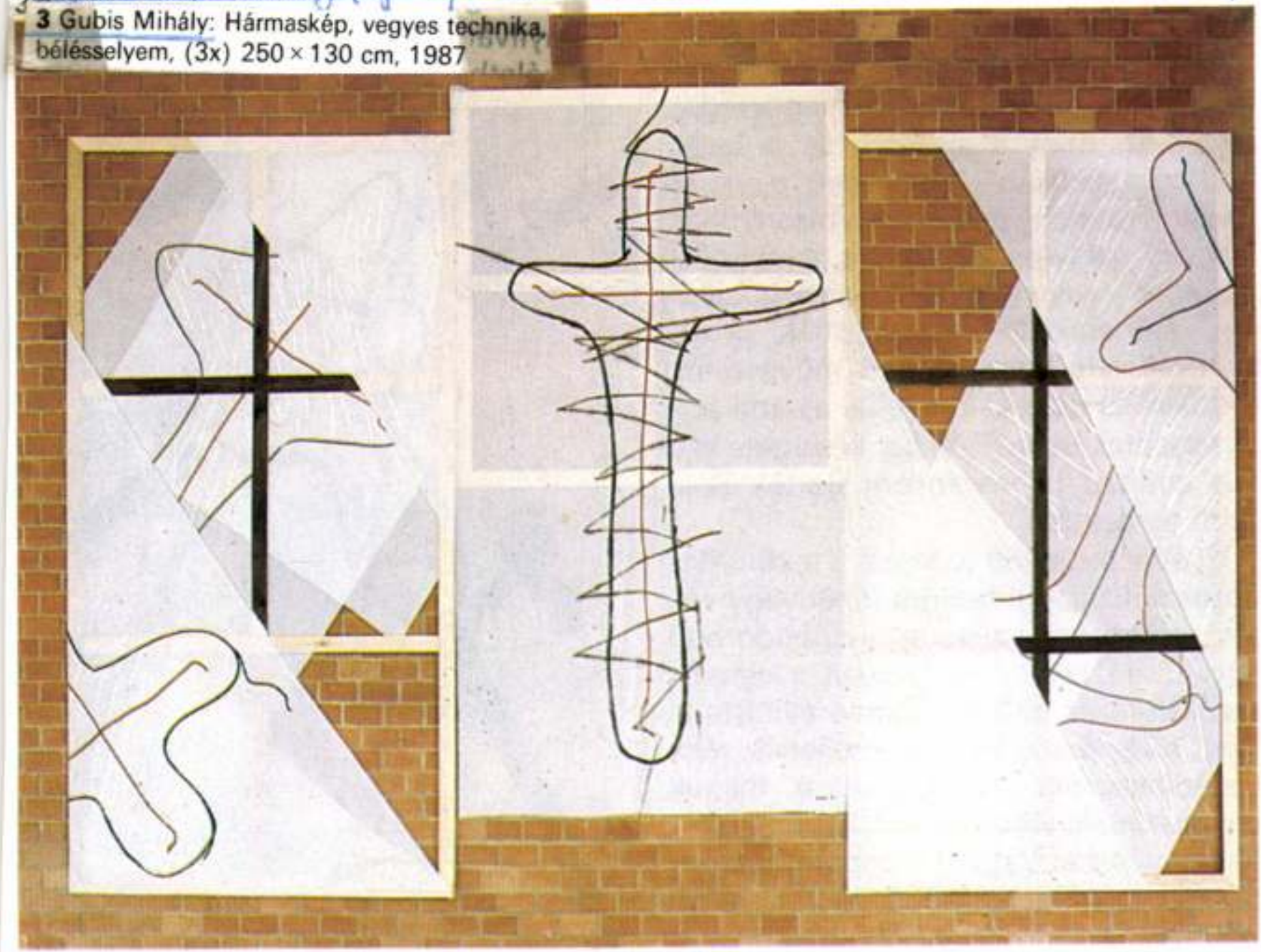

Nyolcsy Zsuzsa mondi: maga az ember, Gubis Mihály művészetéről

Művészet, 1987. nov., dec.,

21-old.

tudnak. Egy emberibb esetlegességet is magában hordozó világ általánosítható képe tárult a szeme elé: a „vonalhúzóval" szabályozott egyenes megtörik, az eleje és a vége esetlegesen felpenderedik. Olyan ez, mint a születés és a halál. A „dogmatikusan" értelmezett egyenes vonal tartományai szűknek bizonyultak számára, s a felpenderedések, a hurkolódások, a csavarodások „lappangó elemei" átértelmezték, átalakították, új dimenziók felé vitték eddigi művészetét. Atonális és dodekafón zenei asszociációk ébredtek benne – ekkor készítette el a már említett In memoriam Bartók Béla című sorozatát.

Új élményt adott számára a textil. Alapozás nélküli, rendszerint fehér vagy vörös vásznakra festette felpöndörödő egyeneseit, keresztmotívumait, s felfeszítés, keretezés nélkül, lógatva állította ki őket, hogy szabadon lenghessenek,ráncosodhassanak, simuljanak a maguk anyagszerűségében. Erre épült az 1984-es szentendrei Vajda Pincében megrendezett, valamint az 1985-ös rotterdami kiállítása is.

Guczogi György, építész

Gerencsér László – Guczogi György – Puhl Antal – Fiala István: Rangsorolás nélküli megvétel. (22. sz. pályamű). (repr.)

Fejleszthető családi házak, 1983. Tesvpályázat.

Magyar Építőművészek, 1984. 2. 5-old.

Gubits Mihály

Miltalas

Lóska Lajos: Békési művészet, 1978.
Művészet, 1978. július - 18. lap.

Gulyás Mihály

Békéscsabán megnyílt a Csabai Stúdió fiatal tagjainak első önálló kiállítása, melyen munkáját szerepel.

Békésmegyei Népújság, 1969. márc. 2.

Gubis Mihály

A megjeszékhelyen, a Helyőrségi Klubban megnyílt képzőművészeti bemutatón vegyestechnikájú lapjai szerepelnek.

T.A.: Képzőművészeti bemutató a megjeszékhelyen, Zalai Hírlap, 1972. aug. 15.

Gubis Mihály

Megvýlt a megjerzékhelyi Helyőrségi klubban, a képzőművészeti bemutató, melyen „Álom a körletben" c. kompozíciója díjat kapott. (említve)

T.A.: Képzőművészeti bemutató a megjerzékhelyen. Kalai Hírlap 1942. aug. 15.

Gubis Mihály (1948, Békéscsaba -
grafikus

„Szitanyomat I-IV" Szerigrafia 458x539 mm
„Modulációk" I-II" Szerigrafia 689x498 mm

szerepelt az Országos Grafikai Műcsarnok, Békéscsaba, 1977
művei között.

- Katalógus a könyvtárban -

Fiorentino Santi Gucci

Garagta Báthory István krakkói síremlétét

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

290.old.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Gubis Mihály

1980 JAN 20

Képeink

Mai Köröstáj-számunkban a megye egyik legfiatalabb képzőművészének, Gubis Mihálynak néhány alkotását mutatjuk be. Békéscsabán él, a MEZŐGÉP Vállalat dolgozója.

Művészettörténetileg a századelő konstruktivista irányzatainak mai képviselőjeként, újjáértékelőjeként tarthatjuk őt számon. A geometriai idomokból, alakzatokból építkező fiatal képzőművész alkotásainak egy része az alkalmazottság feltételeinek tesz eleget.

Eddig már több alkalommal — egyéni kamarakiállításokon és csoportos tárlatokon — mutatkozott be a közönségnek. Jelenleg a békéscsabai Jókai Színház előcsarnokában látható kiállítása. Gubis Mihály tagja a Magyar Népköztársaság Képzőművészeti Alapjának.

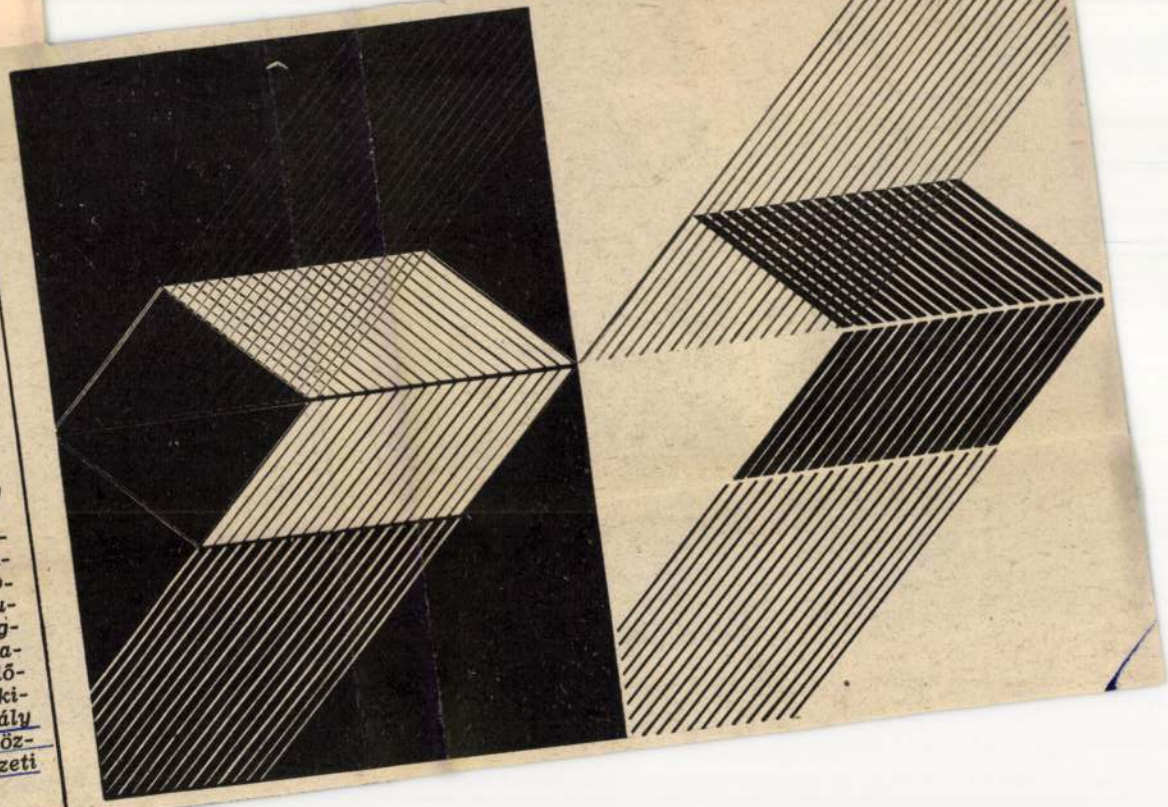

A Liszt Ferenc Zeneakadémia. A nagyterem

(Hauer Lajos felvételei és MTI-fotók — KS)

SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HIRKTÓ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Gubis Mihály

1980 JAN 20

kézitáskájából, Tomi meg a zsebéből kotorászott ki egypár forintot, s egy csomóba

felcsepereduset. [illegible] tudja, hogy Tomi együtt jár Erzsivel, azzal a fekete hajú

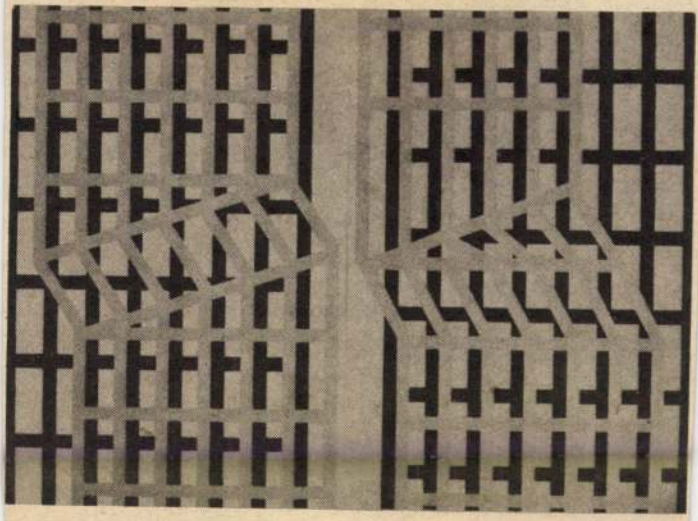

ját" — a l
eszközöket, fo
jokat felhaszr
lönböző gene
lői írják. A
szovjet irodal
nalától azonban nem maradnak el a penzaiak sem. A hétköznapok felé fordulva ők is igyekeznek bemutatni azokat a pozitív és negatív jelenségeket, amelyek elősegítik, illetve akadályozzák a társadalmi haladást.

***

A prózaírók módszerének egyik jellegzetes vonása az, hogy a ma emberének pszichológiáját próbálják feltárni. Érdemes itt megemlíteni Ny. Pocsivalin remekbe szabott elbeszéléseit, amelyek az Esti Könyv című kötetben jelentek meg; valamint a Szárazság című regényét is. Ő azon szerzők közé tartozik, akik a jelenábrázolás

ni, s olyan emberalakokat teremteni, akik az olvasók körében kedveltek, népszerűek maradnának hosszú ideig. Számos alkotás nem ütötte meg a mértéket, már ami az emberek mélyebb lelkivilágának plasztikus ábrázolását illeti.

Az írás további része a Penza megyei költőkkel foglalkozik, és az Elkísérsz az útra? című antológiában található verseket elemzi. Például Gyina Zlobina költészete — szakítva a hagyományokkal — teljesen új egyéni látásmódról tanúskodik. Líráját áthatja a gyermekkor iránt érzett nosztalgia, a szülőföld szeretete, a falusi életmód, ami egyfajt

Gubis Mihály

Muzeumi
plakát

V.Kiss Margit: Alkalmazott grafikai müvésztelepm Békéscsabán.
MÜVÉSZET, 1980.november 5.lap.

Gubis Mihály, grafikus

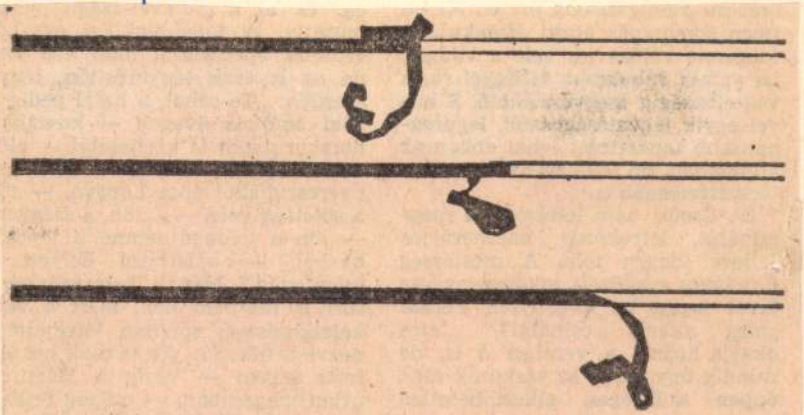

Gubis Mihály: A vonal struktúrája

Gubis Mihály: A vonal struktúrája 12

Élet és Irodalom, Bp., 1983. febr. 25. XXVII/8

Gubis Mihály textilgrafikus

BÉKÉSCSABAI GRAFIKUS tárlata nyílik meg a hétvégén Rotterdamban. Gubis Mihály tizenhat textilgrafikáját mutatják be a hollandiai város egyik kerületének művelődési központjában.

Népszabadság, 1985. 11. 19

Gubis Mihály

A hét végén nyílik meg Rotterdamban Gubis Mihály békéscsabai grafikusművész tárlata az egyik kerület művelődési központjában.

Magyar Nemzet 1985. 11 19

Gubis Mihály grafikus

L. Scheiber M.

84-86

Scheiber Mihály: Gubis Mihály grafikusművészről

Ly Aurora, Békéscsaba, 1980 1980/3

Gubis Mihály, grafikus

L: Tóth Enő

Dés Endre: Új cap a napsütésben 74-80

Új Auróra, Békéscsaba, 1981. dec. 1981/3

Gubis Mihály

"Ne törjétek össze játékainkat"

(repro)

V. Kiss Margit: Alkalmazott grafikai műhelytelep...
Művészet, 1980. november – 5. lap.

Gubis Mihály

A múzeumi kiállításhoz
tervezendőplakát pályáza-
ton veszvészt a művész.

V. Kiss Margit: Alkalmazott grafikai művésztelep...
Művészet, 1980. november – 5. lap.

Gubis Mihály

Szuromi Pál: Rezignáltan, kulturáltan

Művészet, 1983. november

Gubis Mihály, grafikus

L. Kner Izidor

Rideg Gábor: Gondolatok egy művésztelepről 47-50
Új Auróra, Békéscsaba, 1982. 9/IX. 1982/1

Gubis Mihály grafikus

GUBIS MIHÁLY, békéscsabai grafikusművész tárlata a hét végén nyílik Rotterdamban. Az 1948-as születésű művész az egyik rotterdami kerület művelődési központjában mutatja be tizenhat textilgrafikáját.

Magyar Hirlap, 1985. 11. 19

Gubis Mihály, grafikusművész

A gyulai Dürer-teremben látható a Békés megyei képző- és iparművészek kiállítása. — Gubis Mihály humorosan, játékosan kunkorodó papírszeletek láthatók rzitányomatán. /említve/.

B. Sajti Emese: Kiállítás a nosztalgia rzellemében?
Békés Megyei Népújság, 1984. jún. 15.

Gubis Mihály

kiállítása Kertendrén
a Művésztelepi Galériában

Népszabadság, 1987. IX. 29

Gubics Lukáby

kiállítása Turkevén
a Finta múzeumban

Népszabadság, 1987. IX. 16

Gubits Mihály

Alföldi Tárlat Békéscsabán

M. Mensat.

1987. IX. 12.

Gubis Mihály

Alkalmazott grafikai biennále

Magyar Nemzet 1984. IV. 30.

GUBIS MIHÁLY

CHIKÁN Bálint: Gubis Mihály. = Magyar Hirlap, 24.évf. 34.sz. 1991 febr. 9. 1.p. ill.

ltri fenomeni come l'espansione
vertiginosa del territorio di Pest),
ese, l'aggiornamento sulle più mo
do urbano e all'ambiente, in gene
vita europei, pongono, pur con
oli che Budapest nella giusta col
effettive o spirituali, di centri
ttive realtà umane.

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA
(FERENCZY MÚZEUM)

Tisztelettel meghívja Önt

GUBIS MIHÁLY
kiállításának megnyitójára

1996. május 3-án (pénteken) 17 órára

A MŰVÉSZTELEPI GALÉRIÁBA
(Szentendre, Bogdányi u. 51.)

A kiállítást megnyitja
NOVOTNY TIHAMÉR
művészeti író
(Ferenczy Múzeum, Szentendre)

A kiállítás megtekinthető
1996. május 3-tól június 9-ig
szerdától - vasárnapig 11-től 17 óráig

(A megnyitó napján a Művésztelepi Galéria
kiadványait 50%-os kedvezménnyel árusítjuk.)

Lakás/Adress: Gubis Mihály - 5600 Békéscsaba, Irányi D. u. 4-6. Tel.: 06-66 447-643 Hungary

THE DIRECTORATE OF THE MUSEUMS OF PEST COUNTY
(FERENCZY MUSEUM)

requests the pleasure of your company

at the opening of the exhibition of
MIHÁLY GUBIS

on 3rd May 1996 Friday, at 5 p. m.

AT THE GALLERY OF THE ARTISTS' COLONY
(51 Bogdányi Street Szentendre)

Opening speech by
TIHAMÉR NOVOTNY
essayist of art
(Ferenczy Múzeum, Szentendre)

The exhibition will be open
until 9th June 1996
Wednesday - Sunday 11 a.m. - 5 p.m.

(On the day of the opening the publications of
the Gallery of the Artists' Colony are sold at a discount 50%.)

Vasfas zobrok

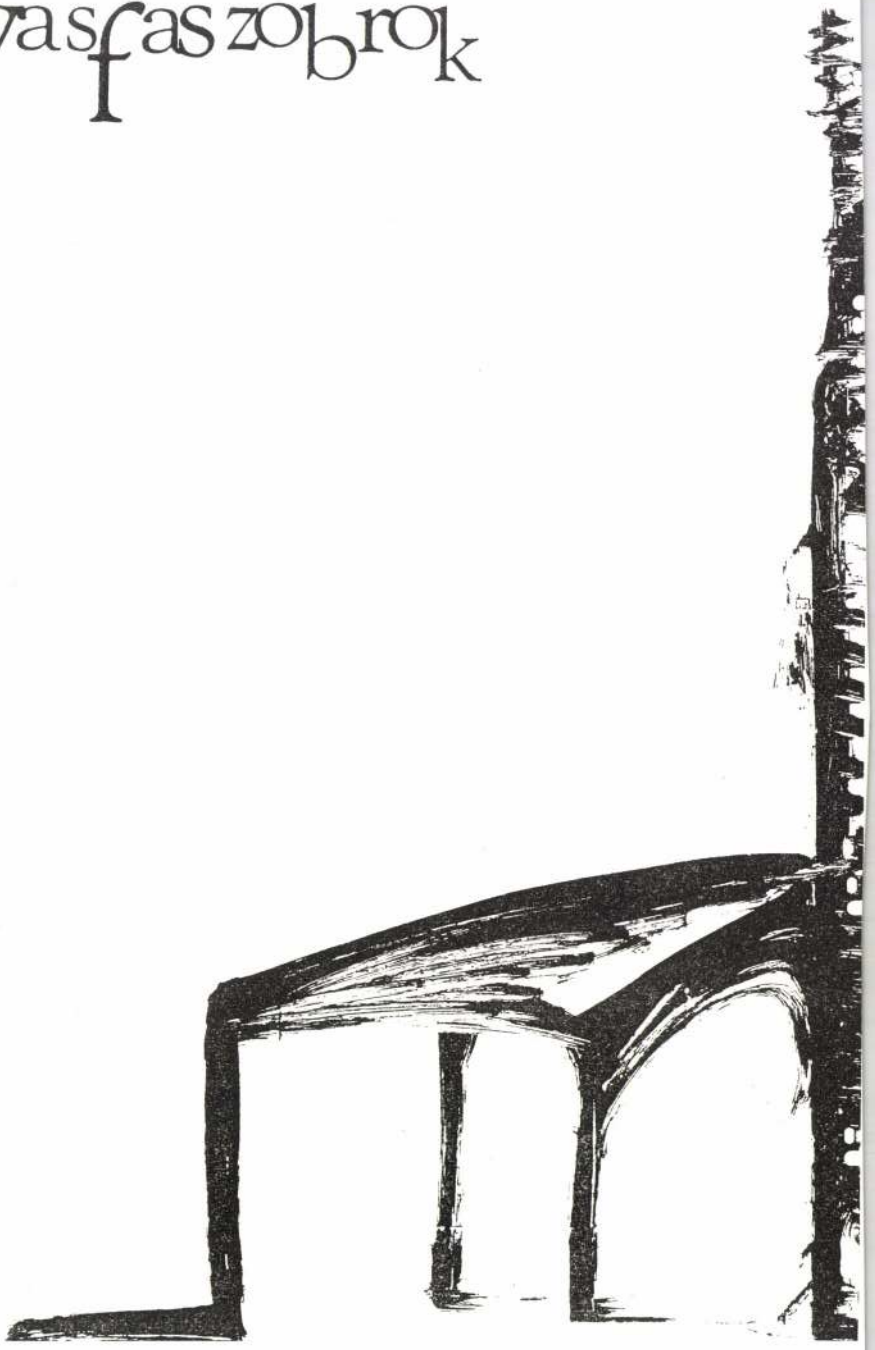

MŰVÉSZTELEPI GALÉRIA
SZENTENDRE

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

6

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 MÁJ 2' 01

GUBIS MIHÁLY

1021

Gubis Mihály: A vonal struktúrája

ÉLET ÉS IRODALOM 12

balladáról a véleménye. Líráját egyszer megdicsérte. Verseskönyvét 1881. december végén levélben köszönte meg, és saját példányában egy sorhoz („Tiétek a czél és mienk — az út") odaírta: „Optime" (*Scheiber*, Magyarok IV. 1948. 282.).

Arra a versre utalok, amelyben az akadémiai díjjal jutalmazott, serkei református lelkésznek, Almás Balogh Sámuelnek gyújt emlékmécsest. A tiszteletes úr szívesen látta vendégül házában a zsi-

Most a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár — *Berza Lászlónak*, a Budapest Gyűjtemény igazgatójának kezdeményezésére — 100 példányban megjelentette hasonmás kiadásban a költő születésének száznegyvenedik évfordulójára. E sorok írója kérte fel az utószóra.

A hasonmás kötet talán ösztönzést ad Kiss József művei kritikai kiadásának elkészítésére és leveleinek összegyűjtésére.

Scheiber Sándor

feltüntetve a forrás, a pontos lelőhely. A magyar kiadói gyakorlatban konok félelem uralkodik a lábjegyzetet illetően. A francia esszéhagyományok s a kiadói gyakorlat még szubjektívebb jellegű szövegben, szépirodalomban is gyakran s következetesen él a lapalji jegyzet lehetőségével. Bosszantó az is, hogy sehol sem szerepel az, megjelent-e már, hol s mikor a kötet egy-egy írása.

Rokonszenves a szerző nyugodt hangja, nyitott szemhatára és tájékozottsága. Olykor szívesen hal-

mond. A *Szabálytalan arcképek* szerzője olyan felkészült írástudó, aki vállalhatná a szabálytalanság, a szenvedély s akár a tévedés kockázatát is.

Bikácsy Gergely

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Mihály Gubis

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1983 OKT 17

1021

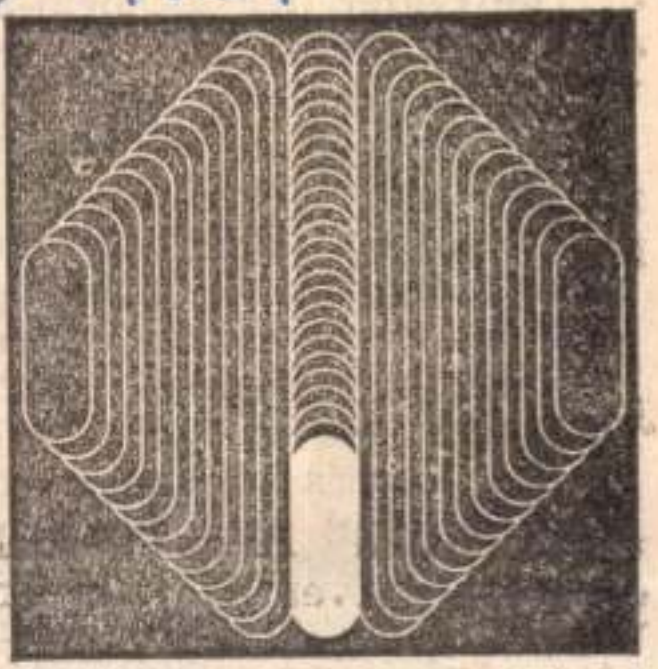

Mihály Gubis (geb. 1948): Parallele Wende IV., 1980, Siebdruck

Zeitgenössische ungarische Grafik

ab. Im Rahmen der Kooperation arbeitet man — unter Anleitung sogenannter internationaler Problemkommissionen — an 24 komplexen Forschungsthemen der Natur- und Gesellschaftswissenschaften.

Auf der Plenarsitzung am ersten Tag des Gedanken-

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 237-748, 340-726

Gubis Mihály, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 FEB 25.

1021

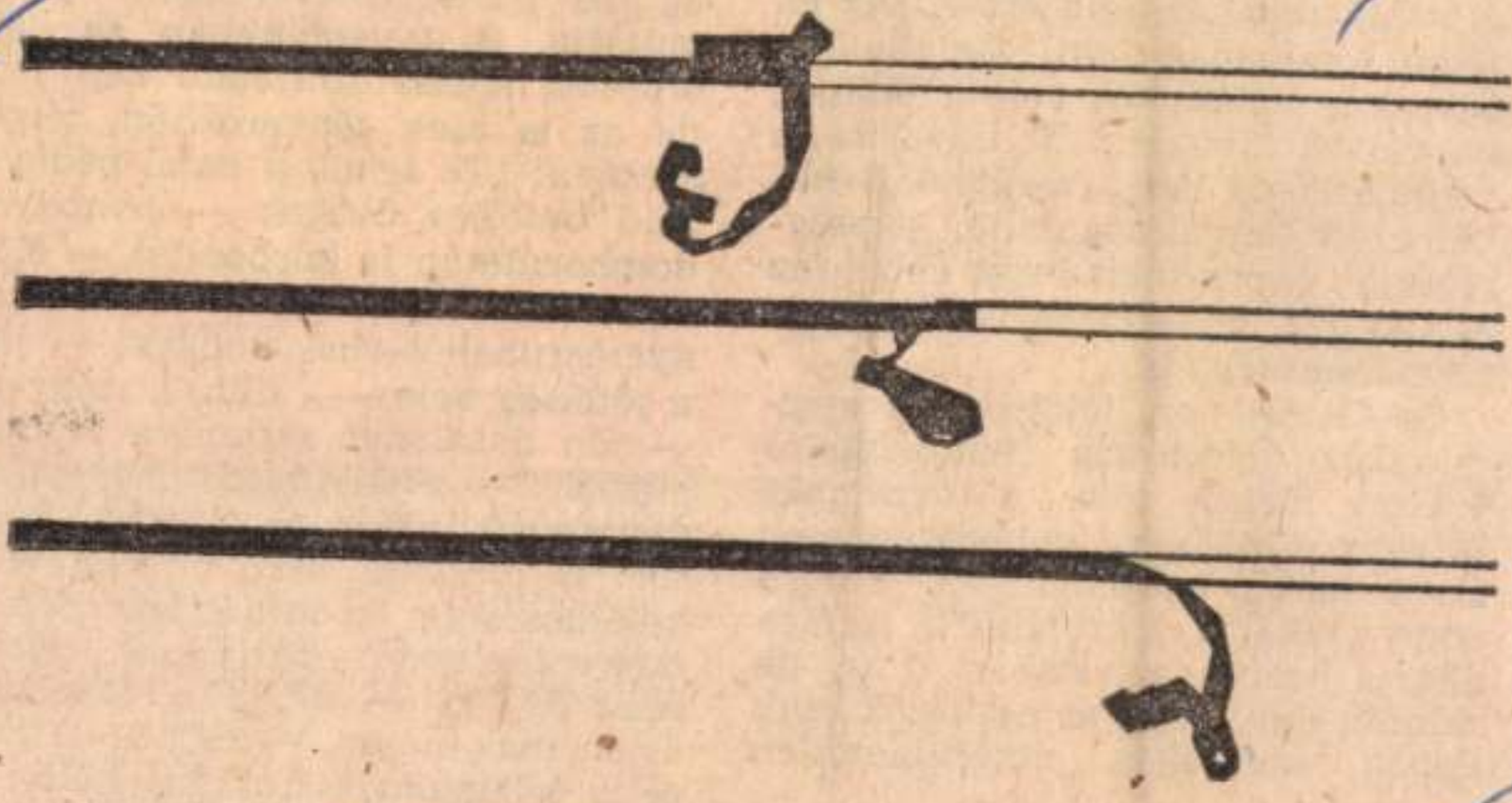

Gubis Mihály: A vonal struktúrája

pen lélektani mélyfúrás, mely e
érzelmi alapigazságig ért el. Az é
ilyen sorscsapás alatti átalakulás
idegenné válása (és vele a világé
ha valaki rábukkan, felfigyel rá,
végtelenségig megverselhető. S m
vel egyik legvalóságosabb, legpre
nánsabb tapasztalat lehet ebben
állapotban, bő leltárba vétele a le
természetesebb is.

De Csoóri nem leltározó, a me
csinálás, létrehozás enumerác
jellege idegen tőle. A mesterség
látványos eszközeit rokonszenvesen
távol tartja az élménytől. Persze
„meg akarja csinálni", „létre
akarja hozni" a versben ő is, de
mindig úgy, hogy az eszközök csak
éppen szükséges, elkerülhetetlen

házból, — hálóinged helyett a
szemfedőd." Még a verszáró négy
sort is idéznem kell, mert a vers
keletkezésére, spontán létrejöttére
nézve árulkodó: „Te is csak beszél-
tetsz engem — végig a Mártírok
útján magamban, — csöpög fejem-
re a háztetőkről a lúgos hólé, —
csöppre csöpp, mint az elítéltre."

A fentieket általánosítani lehet-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743 / 340-726

Gubis Mihály, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1982 JUL 16
1021

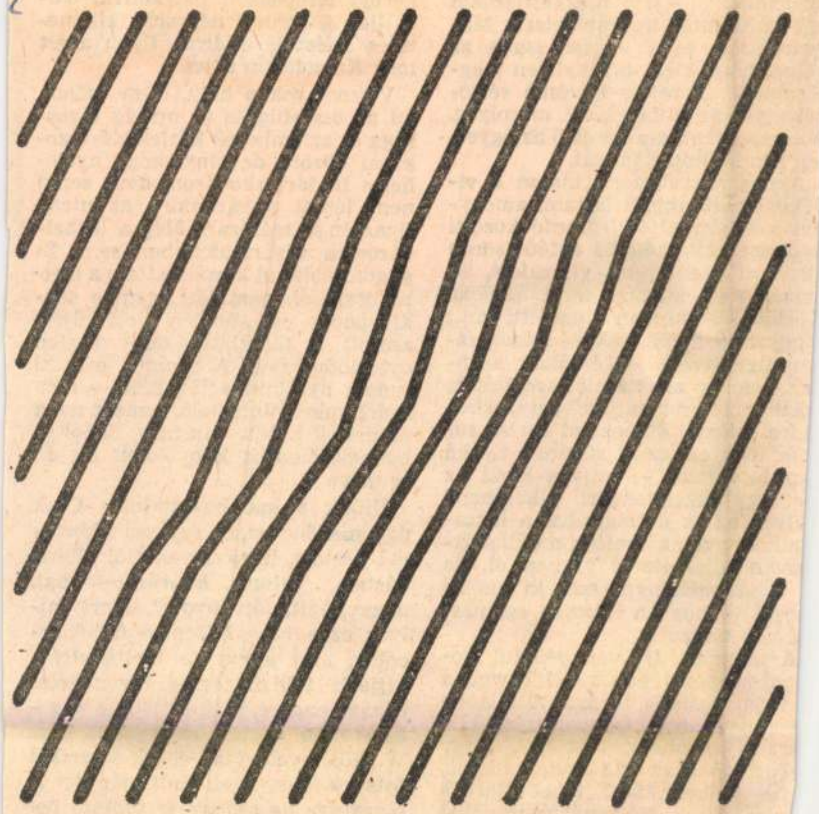

Gubis Mihály szitanyomata

tteni sajtóviszonyokat.
elelem tömören. — T
gyanabból. — Ha me
gy külföldiről, hogyan
yarország, és a legel
olna, hogy *kicsi*, bizor
értődnék. Errefelé ke
lékenyek az emberek.
A társaságban amúgy i
en bennszülött kanada
Aztán visszakozom,
lékből *csak* annyit lát
nyi a Montreal és To
nyolcszáz kilométeres
lrohant mellettünk
rország meg akkora, mint Európa.
Körülbelül annyian élnek itt, mint
Magyarországon és Csehszlovákiá-
an együttvéve — északon azon-
an, ahogy az itteniek mondják,
zázkilométereken át egyszerűen
incs semmi. Elképzelni ezt se tu-
om. Milyen az a semmi? És ha
an is valami — milyen lehet az
et egy Jeges-tengeri kikötőben?
ilyen az az ország, ahol a lakos-
g kilencven százaléka a déli száz-
ntvan kilométeres sávban él, de
a sáv néhánypárezer kilométer
sszú — hogyan képesek egymást
ámon tartani?
A méretek. Itt van például To-
nto központjában a CN Tower, a
nadai vasutak tornya. A világon
legmagasabb: ezernyolcszázöt láb,
százötven méter. Tetejéről, ahogy
Toronto Star írta annak idején,
zta időben látni lehet Barbra
reisandot. Négyszázharminchat
terig liften is föl lehet menni.

rókocsikból, nem jo
ki, pedig csúcsidőben volt olyan
zsúfolt a földalatti, mint Pesten
csúcsidőn kívül. A vonaton meg ki
tudom nyújtani a lábamat — nem
azért, mert nincs tele, hanem mert
az ülések között van hely. Sehol se
böknek oldalba könyökkel. De én
se mást.

Ülünk a konyhaasztalnál. Csak
úgy mellékesen, az európai fölényé-
vel közlöm, hogy Torontótól többet
vártam, valami káprázatosabbat,
nagyvilágit, látványosat. Mert mi-
lyen ez a város? Bent a felhőkar-
colók, meg a gyanús mellékutcák,
kijjebb földszintes és egyemeletes
házak tengere, még kijjebb a vége-
érhetetlen kertvárosi övezet. Erre
W. közli velem az észak-amerikai
őslakos fölényével, amit már úgy is
olvastam, de sehogy se tudtam be-
lenyugodni, hogy igenis, ez a tipi-

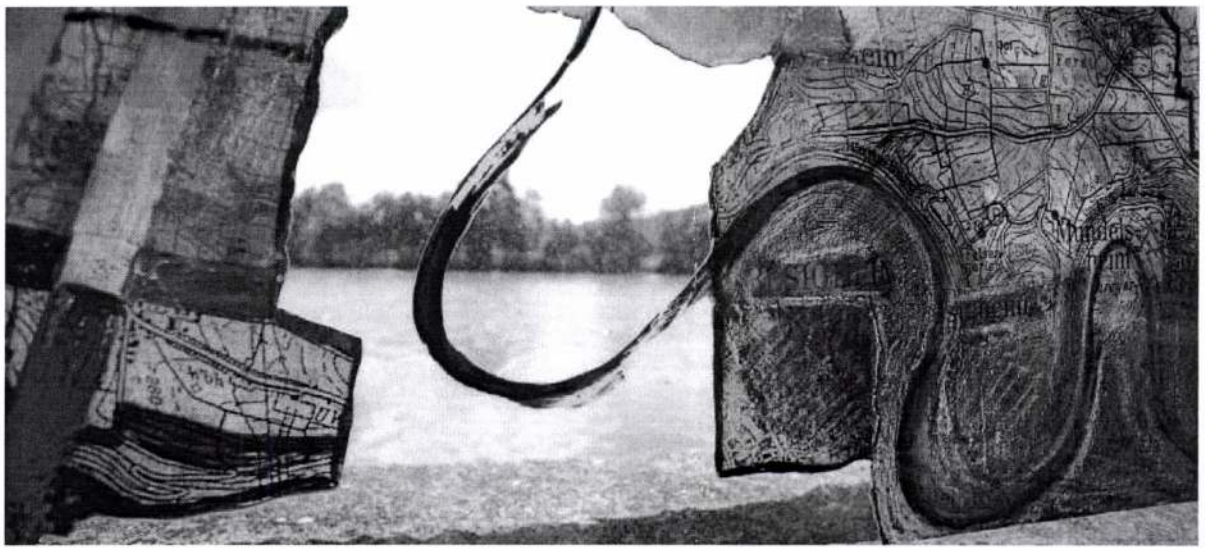

Der Fluss als Kunst und dahinter im Original fließend: neun Maler haben an der Mundelsheimer Käsberghalle ihre Sicht auf den Neckar verewigt. Dort ist gleichermaßen Anfang und Ende der Freiluftausstellung Neckarkunst II, an der sich Künstler aus dem Kreis Ludwigsburg ebenso beteiligt haben wie Kollegen aus China, Italien, Ungarn und Israel. Fotos Andreas Weise

Das Leben, der Tod, die Kunst

Unterwegs auf den Pfaden der Neckarkunst II

KIRCHHEIM/Neckar. Fünfzehn Kilometer sind es am Flussufer entlang von Kirchheim nach Mundelsheim. Dazwischen stellen zwei Dutzend Künstler ihre Werke aus und bieten so die Kulisse für einen Ausflug, der elementare Gefühle zulässt.

Von Holger Gayer

Was für ein Gewusel. Insekten allerorten, Schnaken, Falter, Käfer auch, davor Hühner, dahinter Wasser und ein wenig von alledem, was sonst noch dazugehört: das Leben, der Tod, die Kunst. Gedanken. Sie tragen den Menschen, fliegen mit ihm, vereinen sich im Wind, der jene Kompanie von Fahnen flattern lässt, die der Bietigheimer Künstler Roland Bentz an diesem beziehungsreichen Ort aufgestellt hat, Kirchheim am Neckar. Nicht unbedingt der Nabel der Welt; selbst im Kreis Ludwigsburg eher im Zonenrandgebiet gelegen, wo das Schwäbische allmählich ins Fränkische übergeht. Doch Zufall ist es nicht, dass der Skulpturen- und Bilderpfad mit dem Namen Neckarkunst II hier beginnt; das Dorf ist ob seiner eigenen Affinität zur Kultur – jüngst zu besichtigen an einem Wochenende, das Kunst im Mai betitelt war – bestens geeignet als Startpunkt für einen Ausflug, der Entspannung verheißt und dazu angetan ist, mit dem Fahrrad oder zu Fuß diesen aufregenden Fußballtagen zu entfliehen.

Fünfzehn Kilometer sind es am Flussufer entlang bis nach Mundelsheim, wo die Neckarkunst endet und am 17. Mai jemand starb, dessen Name seither untrennbar mit dieser vom Landkreis organisierten Freiluftausstellung verbunden ist: Mihály Gubis.

Die Geschichte seines Todes ist eine, die in ihrer Tragik nur das Leben schreiben kann. Erschlagen worden ist der Ungar von der Skulptur eines Künstlerkollegen, die beim Abtransport aus einer Werkhalle in Mundelsheim umgekippt und auf den wehrlosen Menschen gefallen ist. Fassungslos, hilflos, entsetzt sind jene, die unmittelbar dabei waren. Auch vielen Unbeteiligten fehlten die Worte, als sie von dem Unglück erfuhren, und dieser Zustand hält bis heute an, weil einem schlicht die Luft wegbleibt in Anbetracht dessen, was passiert ist.

Das Vermächtnis des Mihály Gubis: der Stuhl von Walheim

Ob's ein Trost ist, dass Mihály Gubis wenigstens ein Vermächtnis hinterlassen hat? Mächtig strebt es den Wolken entgegen an seinem Platz, den die Neckarkunstmacher ihm zugewiesen haben in Walheim zwischen Bundesstraße, Flussufer und Ortseingang. Zwei grob behauene Baumstämme weisen nach oben, wie eine Himmelsleiter. Im Sinne des Künstlers handelt es sich um die Lehne eines riesigen Stuhles, der zwar keine Sitzfläche hat, aber dennoch ein Thron ist. Doch für wen nur? Für den Allmächtigen womöglich, der den Schöpfer des Thrones so unvermittelt zu sich geholt hat?

Mihály Gubis selbst sah den Walheimer Stuhl als Teil seines Weltprogramms. Auf jedem Kontinent inklusive der beiden Pole sollte ein solcher Stuhl stehen; sieben wären es dann gewesen, die bis zum Jahr 2012 hätten aufgestellt sein sollen. „Der Stuhl", schrieb Gubis, „ist ein unausschöpflich reiches Symbolelement, übernational und gleichzeitig in verschiedenen Sprachen ist er ein Gegenstand, der in verschiedenen Umgebungen eine Art des Verstehens und des Gefühls erhält und den ich als visuellen Träger meiner internationalen Kunst gewählt habe." Gerne hätte Gubis mit seinen Stühlen „ein Netz über die Erde gespannt", und die Spitzen der Statuen hätten dann „die Erde als die Wiege der großen Kulturen" verbunden.

Das Windtor von Bernd Zimmer in Hessigheim

Eine einsatzbereite Armee von Faltern, Käfern, Schnaken

Das Projekt wird unvollendet bleiben. Eine Tafel haben deswegen seine Kollegen aus dem Kreis Ludwigsburg, aus Italien, China und Israel beim großen Stuhl in Walheim angebracht. „Zum Gedenken an Mihály Gubis", steht da. Und: „Wir fanden einen Freund und haben ihn für immer verloren."

Fünf Kilometer entfernt, in Kirchheim, am Start des Neckarkunstausflugs, erinnert eine schwarze Flagge inmitten des Fahnenfeldes von Roland Bentz an den jäh verunglückten Freund. Spontan hat Bentz damit auf den realen Tod reagiert, der sinnbildlich ohnehin mitschwingt in seinem Werk, das wie eine einsatzbereite Armee von Insekten wirkt. In Reih und Glied stehen sie da, die Viecher, gedruckt auf Stoffbahnen, die an Baumstämmen hängen, welche an der Spitze Astkränze haben, die so herrschaftlich anmuten wie die Dornenkrone, die Jesus trug. Bemerkenswert auch das Terrain, auf dem die Insektenfahnen stehen: eine Wiese ist es, in unmittelbarer Nachbarschaft zur Kläranlage, und darauf springen glückliche Hühner, die immer hier laufen dürfen, wenn nicht gerade Vogelgrippealarm ist. So lassen sich vielerlei Deutungen finden zu diesem Werk, das schon zu Beginn der Kunsttour zum Verweilen einlädt.

Doch weiter geht es, über Walheim und Gubis' Stuhl nach Besigheim, vorbei am Tautropfen von Kurt Tassotti in Richtung Hessigheim, wo die Felsengärten warten – und ein Skulpturenquartett, das sich harmonisch in die samtene Landschaft fügt. Eine Mischung aus Poesie und Technik ist es, die Dieter Kränzlein (Pleidelsheim), Michaela Fischer (Auenstein), Shaul Sinai (Israel) und David Fine (ebenfalls Israel) am Wegesrand platziert haben: Sandstein, der behauen oder mit Stahltrossen verbunden ist, haben die beiden Israeli als Material gewählt; dagegen stehen die Werke der Hiesigen, die moderner wirken, grau, aber nicht weniger dynamisch.

Und dann, ein paar Schritte entfernt, das Windtor von Bernd Zimmer, das so elektrisch aussieht, als seien da ein Plus- und ein Minuspol direkt an der Bootsanlegestelle derart nah beieinander, dass ein Millionen Volt starker Lichtbogen erstrahlen könnte. Energie und Tod. Faszinierend ist das – und warm bleibt's auf dem Weg nach Hessigheim.

Dort ist die Kunst in die Schleuse gezogen, und das gleich dreimal: Es gibt am Kai eine in der Luft verharrende Kinderschaukel des Ludwigsburgers Markus Merkle, die schnappschussartig wirkt, als hätte einer die Zeit angehalten. Die Schleusenhäuser dagegen, von der Kornwestheimerin Sibylle Möndel verziert, leben von der Spannung zwischen der abstrakten Malerei und dem architektonischen Monstrum der Technik. Schließlich, am anderen Ende, der Katarakt von Uli Gsell aus Ostfildern: wie ein Schlüsselloch, durch das man heimlich schauen könnte, um in der Ferne Mundelsheim zu entdecken.

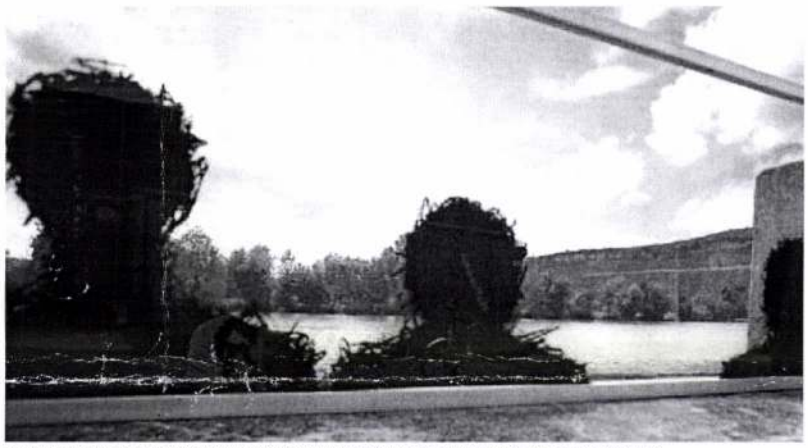

Schwarze Gestalten, die auf den Fluss blicken und auch ein wenig wirken wie die Trauergemeinde, die sich eingefunden hat ...

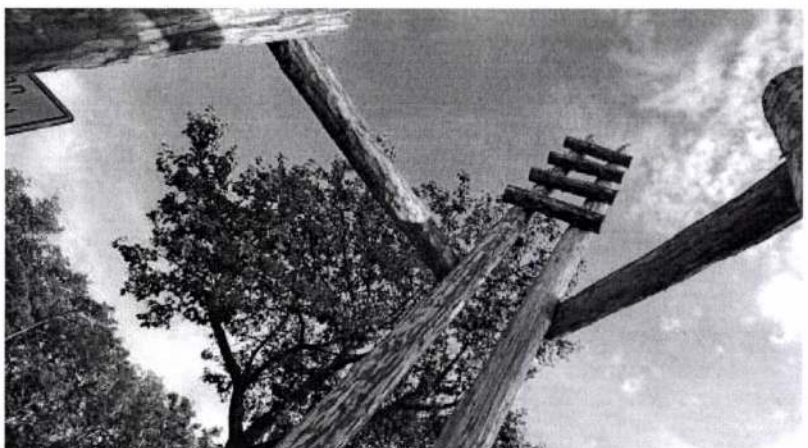

... nach dem Tod von Mihály Gubis, dessen Stuhl in Walheim zum Vermächtnis eines auf tragische Weise verunglückten Künstlers geworden ist.

Dort, an der Käsberghalle, ist Anfang und Ende zugleich, denn man kann die Tour natürlich auch hier beginnen und sich dann gen Kirchheim auf den Weg machen. Neun Künstler haben in Mundelsheim auf Kunstglas gemalt, und es lohnt sich, nicht nur auf, sondern auch durch die Werke hindurchzublicken, weil sich die Bilder erst richtig erschließen, wenn man dabei betrachtet, wie im Hintergrund der Neckar fließt. Zur Entspannung empfiehlt sich außerdem eine Pause auf den Bänken, die der örtliche Schachverein spendiert hat. Drei Tische stehen davor, in die insgesamt vier Schachfelder in unterschiedlichen Varianten eingelassen sind. Schwarz und Weiß treffen dort nicht nur im Spiel aufeinander, sondern an diesem herrlichen Nachmittag auch ein Paar: sie aus dem Sudan, er aus Mundelsheim, mit zwei gemeinsamen Kindern, die auf eine wunderbare Weise Harmonie bedeuten.

Mihály Gubis hätte sich bestimmt gefreut über diesen Anblick.

Die Skulpturen und Bilder der Neckarkunst II sind noch bis Oktober entlang des Neckartalradwegs zwischen Kirchheim und Mundelsheim zu sehen. Abgesehen von der im Artikel beschriebenen Route kann man von Kirchheim aus auch über Gemmrigheim nach Besigheim fahren. In Gemmrigheim ist dann die Skulptur „Treibholz" des Pleidelsheimer Künstlers Jörg Failmezger zu sehen.

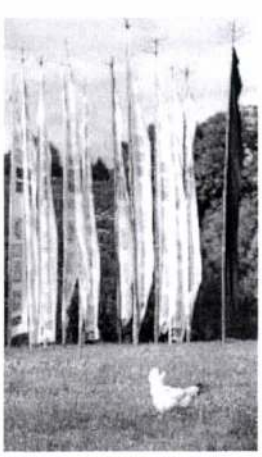

Gubis wird auch von Roland Bentz in dessen Fahnenfeld (rechtes Bild) gewürdigt.

A MAGYAR HÍRLAP
KULTURÁLIS MAGAZINJA

Ahogy tetszik

Szerkeszti: Mészáros Tamás

1991. február 9., szombat

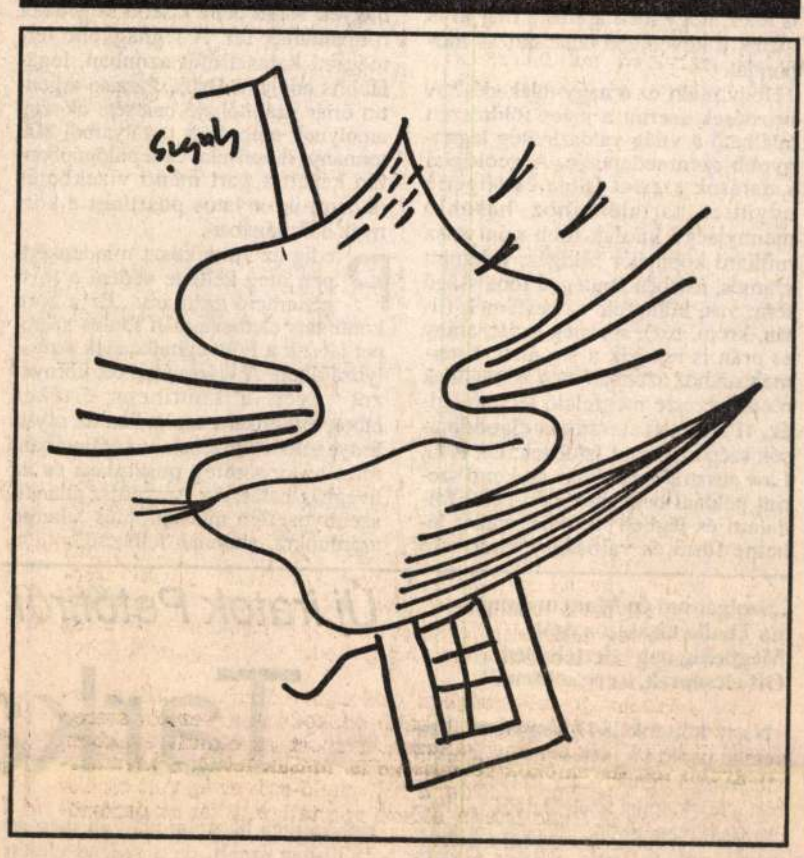

GUBIS MIHÁLY

Békéscsabán született 1948-ban. Egyike azon művészeinknek, aki sorsfordítóan élte át a hazai művésztelepi mozgalom aranykorát. Békéscsabán rendszeresen részt vett az Országos Grafikai Alkotótelep munkájában, s 1978-ban, tehát 30 évesen mutatkozott be először majdnem önálló tárlattal a nagyközönség előtt. Három akkori kiállítótársával közös szellemiséget, a szigorú, kassáki hagyományokig visszanyúló újkonstruktivizmust képviselték.

A dekoratív geometria irányából így közeledik az alkotó a már-már mimetikus művészet felé. Ehhez a változáshoz feltehetően hozzásegíti az a tény is, hogy 1984 óta a szentendrei Vajda Lajos Stúdiónak is tagja, s a „vajdásoktól" nagyon erőteljes figuratív inspirációt kapott. A lassan évtizedes kettős szakmai kötődés — Békéscsaba és Szentendre, az alkalmazott és az autonóm grafika — formailag érlelt, tartalmilag gazdag művészetet alkotó grafikussá tette Gubis Mihályt.

Chikán Bálint

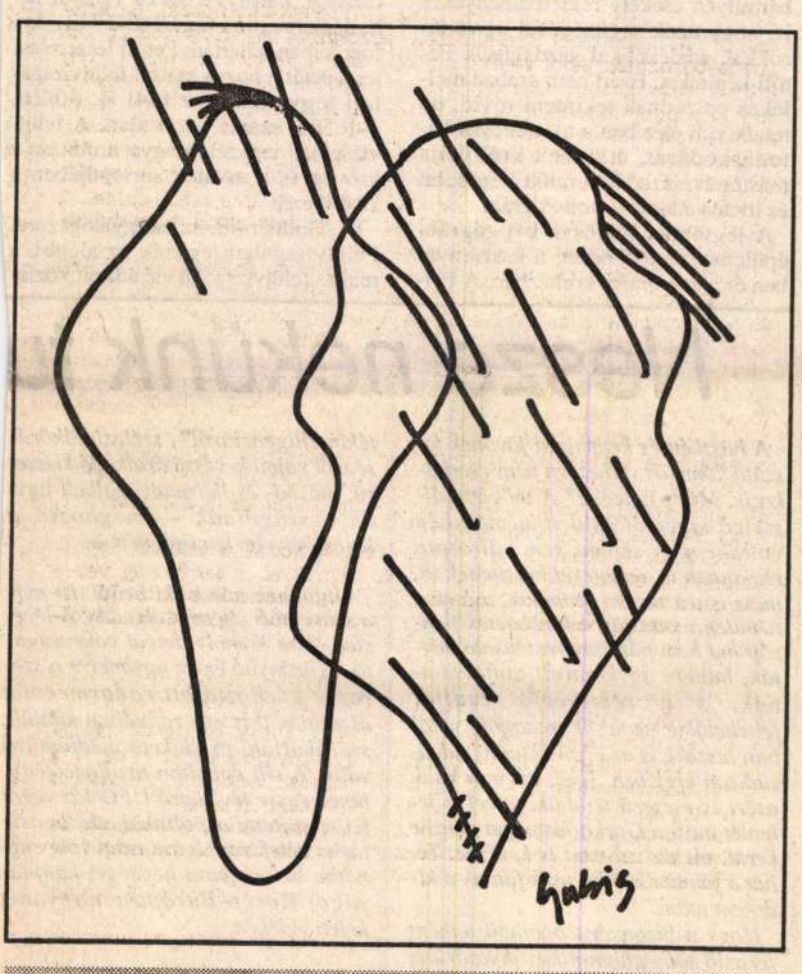

Olvasóink elnézését kérjük ezekben a hetekben magazinunk esetleges szóelválasztási és betűhibáiért, amelyek lapunk technikai átállásának ideiglenes velejáról.

Viták az Antarktisz sorsáról

Világpark vagy

Tizenegy ország kutatói indítottak központosított rohamot a Nemzetközi Geofizikai Év és a Nemzetközi Geofizikai Együttműködés idején a legrejtélyesebb kontinens, az Antarktisz titkai ellen— immár több, mint harminc évvel ezelőtt. Mi történt azóta? Kötetekre rúgó irodalma van az újabb országok csatlakozásával végrehajtott kutatási programoknak s nem utolsósorban a „hatodik kontinens" vastag jégtakarója alatt rejtőző természeti kincsek felderítésének.

Főleg ez volt az oka, hogy a kutatók érdeklődésének hatóköréből mindinkább a politika érdekkörébe is átkerült az örök jég e zord birodalma.

Ezért aztán tizenkét ország részvételével már 1959-ben sikerült létrehozni az Antarktisz Egyezményt és az azt aláíró országok szervezetét. (A tagországok száma azóta 39-re emelkedett. Hazánk 1984-ben csatlakozott a dokumentumhoz.)

A résztvevők azóta is azon vitatkoznak, mi legyen a jégvilág jövője. A huzavona a szervezet tanácskozásai keretén belül folyik, melyek közül a legutóbbit december közepe táján tartották Chilében. A jelenlegi alapkérdésekben most sem született egyhangú és végleges megegyezés, amit az is jelez, hogy idén áprilisra már ki is tűzték a következő tanácskozás időpontját.

Hogy miért ez a nagy tülekedés? A becslések szerint a jeges földrészen található a világ valószínűleg legnagyobb szénmedencéje. A geológiai kutatások szerint Líbia és Nigéria együttes tartalékaihoz hasonló mennyiségű kőolaj, több mint száz milliárd köbméter földgáz, valamint számos, részben stratégiai fontosságú fém: vas, különféle színesfémek (titán, króm, réz), sőt még ezüst, arany és urán is rejtőzik a jég alatt. Kitermelésükhöz azonban még nem állnak rendelkezésre megfelelő technológiák. (Persze, fantasztikus elgondolások szép számmal születtek. Dr. P. G. Law ausztrál Antarktisz-szakértő szerint például belátható időn belül földalatti és jégben futó alagutakat lehetne fúrni és valóságos kitermelő városok létesülhetnének a felszín alatt, erőművekkel, automatikus bányagépekkel. Az új-zélandi külügyminiszter azonban reálisabb. Szerinte addig úgysem kezdődik meg az ásványok kiaknázása az Antarktiszon, amíg ezek világpiaci ára a mostaninak a háromszorosára nem emelkedik.)

De más akadálya is van — illetve reméljük, hogy lesz — a jég alatt rejtőző természeti kincsek kiaknázásának. Az tudniillik, hogy ez jóvátehetetlen károkat okozna a kontinens érzékeny ökológiai egyensúlyában. Mind több jel mutat arra, hogy a délsarki környezet nem képes megbírkózni az emberi tevékenységgel együttjáró szennyezéssel. És itt nemcsak a kontinensen körülbelül háromezer embert foglalkoztató mintegy ötven kutatóbázisról, településről van szó, amelyek tisztítatlanul eresztik a sarki tengerbe szennyvízüket. Hulladékégetéssel szennyezik a levegőt és az állomások körül szinte mindenütt üres konzervdobozok, járműroncsok, épületanyagok hevernek. Szánhúzó kutyák pusztítják a pingvineket, a helikopter-forgalom zavarja a madarak telepeit, fészkelését. Nem is szólva a még drasztikusabb beavatkozásokról, például a leszállópályák építéséről, melyek során néha kisebb szigeteket robbantanak fel. A legnagyobb természeti katasztrófát azonban, legalább is eddig, a Bahia Paraiso argentín óriás szállítóhajó balesete okozta, amelynek megsérült tartályaiból 800 tonnányi diesel-olaj és repülőgépbenzin került a part menti vizekbe és okozott iszonyatos pusztítást a környék élővilágában.

Pedig az Antarktiszt mindenképpen meg kellene védeni a jövő generáció számára. „Ez a zord kontinens életbevágóan fontos szerepet játszik a Föld éghajlatának szabályozásában. A viszonylag ősi környezet révén a kontinens értékes laboratóriumként szolgálhat az olyan fenyegető változások vizsgálatában, mint az ózonréteg pusztulása és az üvegház-hatás. Az Antarktisz állandó szennyezetlen mérőállomás lehetne számunkra, ahonnan felbecsülhetjük,

Új iratok Petőfiről

„Szolgáltam én Mars uramnál
És Thalia kisasszonynál,
Mégpedig nagy tiszteletben...
Ott elcsaptak, itt elszöktem."

Tarka

Nagy költőnk 1847 augusztusában vetette papírra a fenti sorokat, amiből világosan kitűnik, hogy 18 éves korában a közkatonai szolgálatból való elcsapását élete egyik jelentős fordulópontjának tartotta. Illyés Gyula szerint Petőfi életének minden fordulata egy-egy lecke, amelynek mint költő látja majd hasznát, de az is lehet, hogy épp e fordulatok tették költővé.

Petőfi Sándor számára a cs. kir. hadseregben 1839. szeptember 6-tól 1841. február 28-ig tartó, egyéniségével nehezen összeférhető keserves szolgálata nagy iskolát jelenthetett. Verseiből is kiolvasható, hogy a lelki és fizikai megpróbáltatások nem kis szerepet játszottak költővé érésében.

Az elmúlt időszak hevült vitája azt bizonyította, hogy a Petőfi-kutatás korántsem merítette ki lehetőségeit, sőt számos izgalmas irodalmi, esztétikai, történeti, életrajzi probléma vár megoldásra, feltárásra. Elengedhetetlenül szükség van filológiai pontosságú, hiteles, oknyomozó tudományos, bármilyen csekély részeredményekre is, hogy azok segítségével új vonásokkal, adalékokkal gazdagítsuk Petőfi-képünket. Ezért nem szabad mellékes epizódnak tekinteni rövid, de rendkívüli életében a másfél éves katonáskodását, melynek krónikája másfél évszázaddal ezelőtt kezdődött és fontos állomása volt Zágráb.

A legtöbbet biztosan két zágrábi épületben tartózkodott: a kaszárnyában és a helyőrségi kórházban. A Petrinjska utca 18. szám alatt áll még az 1830-ban emelt, de a század elején átépített kaszárnya, melynek földszinti helységeiben volt Petőfi 200 fős századának elhelyezési körlete. Az Ilica utca 1 szám alatti kórház helyén, melyben a kamasz közkatonát 1840 októberétől 1841 januárjáig gyógykezelték, ma már toronyszálló emelkedik.

Másfél évszázad homálya a sorsnak nemcsak azt a furcsa fintorát feledtette el szinte teljesen, hogy rövid éltű költőnk másfél esztendeig egy ezredben szolgált báró Joseph Jelacic őrnaggyal, hanem azt is, hogy hét hónapot Zágrábban töltött. Csak a remény élt bennem 1990. október 25-ig, hogy a zágrábi Horvát Levéltár (Arhiv Hrvatske) őriz-e Petőfiről hiteles és eredeti katonai iratokat. Emlékezetes marad számomra az a csütörtöki nap, amikor az egyesített bánsági, károlyvárosi és varasdi főhadparancsnokság1840-1841. évi fondjaiban feltártam Petőfi leszerelési rendeletét a hozzá csatolt felülvizsgálati jegyzékkel az 1841 R. 30/26. —R.586. számú jelzet alatt. A felülvizsgálati jegyzék magyar fordítása a szöveg és a rovatok sorrendjében a következő:

Br. Gollner 48. sz. sorgyalogezred. Felülvizsgálati jegyzék az alábbi, a magas felülvizsgálat elé állított közle-

Nesze nekünk tu

A büszkén és keményen jövőnek feszülő kőmelós vélhetően nem csodálkozik. Miért is tenné? A mögötte díszelgő szocreál épülettüneményben voltaképpen semmi sem változott. Hajdanán is tömegeket hülyítettek itt, most is azt teszik. Mondjuk, a forma némileg módosult, az ügyeletes banzájt ma nem pártkongresszusnak hívják, hanem agykontroll tanfolyamnak, s a résztvevők ezuttal feltehetőleg nemcsak mutatják, valóban hisznek is az épen aktuális üdvözítő tan erejében. Igaz, ezt már csak azért is ésszerű tenniük, mivel a jelenlét most a Gorkij fasorban pénzbe kerül, méghozzá nem is kevésbe. Tehát a jámbor delikvensek futnak a kidobott után.

Hogy a bizonyára bombaüzletként terjedő tömeghipnotikus divatőrület képességeiket maximálisan kihasználó szupermeneket eresztene a szélrózsa minden irányába, erről mindmáig a legcsekélyebb információm sincs, a dolgok láthatóan ugyanolyan pocsékul mennek, mint azelőtt, egzakt szakértelemről, társadalmi „játékintelligenciáról", széleslátókörűségről vajmi kevéssé árulkodó kisszerű, másod- és harmadvonalbeli agyak országolnak — méghozzá a legcsekélyebb kontroll nélkül.

*

A blöffnek mindenki bedől. Itt már a szakemberség sem akadály. A tévéstudióban komoly arccal válaszolgató légiirányító és az ugyanerre a szerepre kárhoztatott radarmérnök akaratlanul is egy rafináltan kitalált, szórakoztató produkció médiumává válik. A téli égbolton átvillanó fénytüneményre kivirágzó UFO-láz végre felpezsdítette a politikai sárdagasztásba belefáradt, gazdasági völgymenetbe belerokkant népséget-katonaságot Közép-Európa e nagyonis keleti vidékén.

*

S lehet, hogy Könyves Kálmán anno dacumál azt tudta elhitetni ismereteikben még úgy látszik bízó magyarjaival, hogy boszorkányok pedig nincsenek, a cseh filmszatírák humorán nevelkedett prágai filmművészeti főiskolások kiválóan megcsinált film-

éjszaka leforgása alatt többszörös milliárdos lehet valakiből, a

arra, hogy a műgyűjtő szenvedély tárgya legyen, a reprezentatív (régi)

lyamán azonban a ja-
nye is megingott. Állí-
galmuk nem volt arról, mi-
lyen erőssé vált a tíltakozás az antarktiszi bányászkodás megkezdése ellen és a következő konferenciáig felülvizsgálják álláspontjukat. Az angolok viszont attól félnek, hogy ha nem lépnek érvénybe a CRAMRA előírásai, a különféle országok megrohanják az Antarktiszt és kedvükre kutatnak és bányászkodnakmajd ott. Chílében ugyanis kiderült, hogy egyes országok, amelyek nem tartoznak az Antarktisz Egyezmény aláírói közé, máris készülődnek az ásványok kiaknázására. Pakisztán például kilenctagú expedíciót küld Ausztrália szektorába, e célból.

A tanácskozás egyetlen eredményeként született környezetvédelmi egyezmény-tervezet hangsúlyozza, hogy a CRAMRÁnak, vagy valamilyen hasonló szabályozónak mindenképpen érvényben kell lennie addigra, midőn a bányászat továbbra is fenntartandó ideiglenes tilalmát feloldják. Egyébként csak az angolok szorgalmazták, hogy a CRAMRÁ-ra végül is szükség lehet és a tíltás nem tekinthető végérvényesnek.

Abban mindenki egyetértett, hangoztatta az angol delegáció vezetője, hogy a közeljövőben nem folyhat bányászati tevékenység az Antarktiszon, s ezt egyelőre

Hasonló mikrogépeket már készítettek szilíciumból, hiszen ma már fejlett, jól bejáratott technológiák állnak a mikroelektronikai ipar rendelkezésére. A szilícium azonban törékeny, a parányi alkatrészek közé

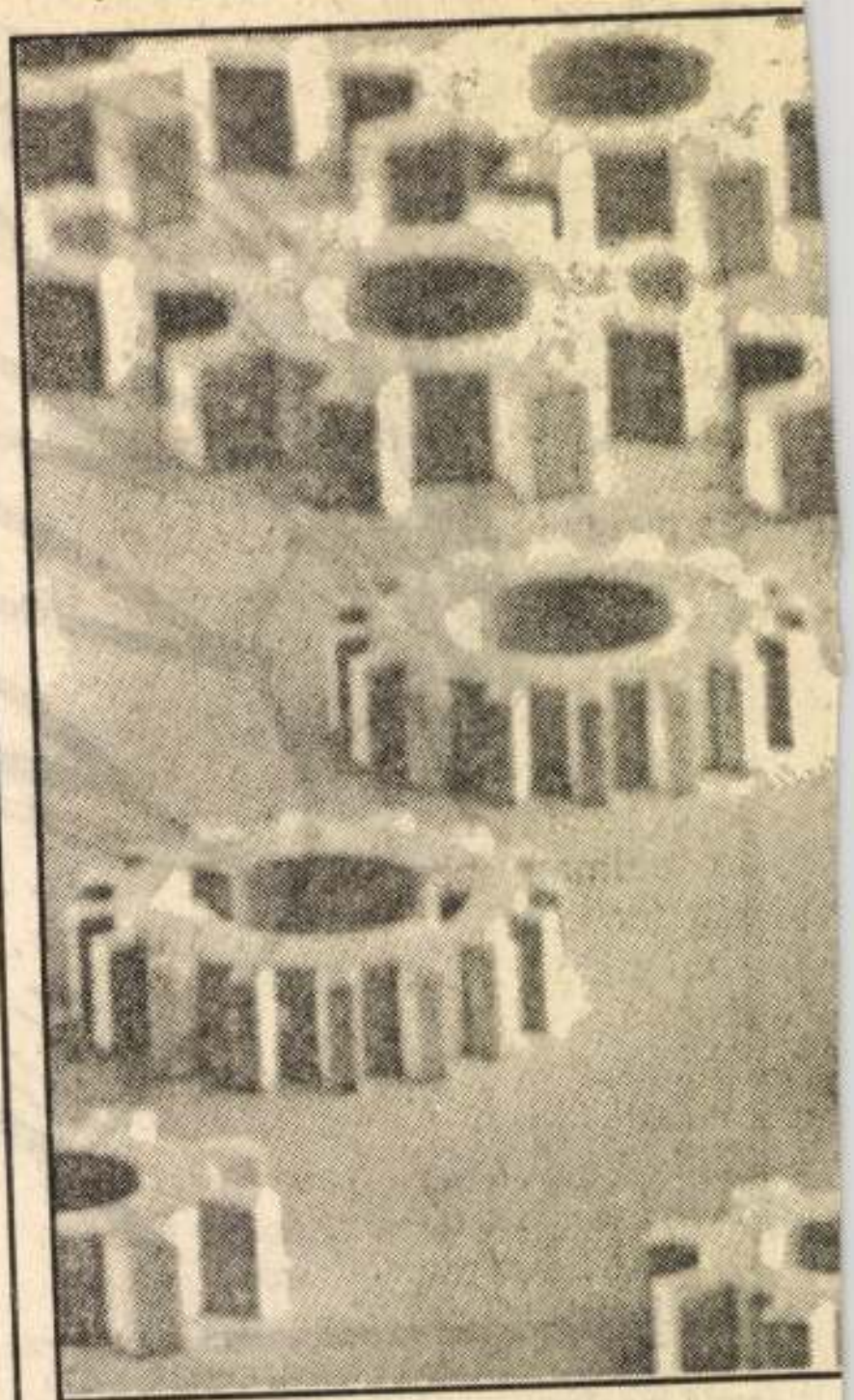

Úli lehet

valami mással kísérletezik, csípősen gúnyolja az osztrákokat kalmár vállalkozásaikért. Bőrönddel érkezett Salzburgból a francia vándor, kirakva a kamera elé a Mozart-kuglikat, waflikat, nadrágtartókat, trikókat és egyéb csecsebecséket, az ízléstelenség vásárát, mintha itt mindez nem is léteznék.

és énekesekre, nem tud[illegible]

Így lett szegényebb Párizs megint egy nagy élménnyel, éppen azokban a hetekben, amidőn Mozart az istene, és amidőn az igéretek szerint egy teljes éven át talán még a vízcsapból is *A kis éji zene* meg a *Jupiter szimfónia* fog csörgedezni.

VÁRKONYI TIBOR

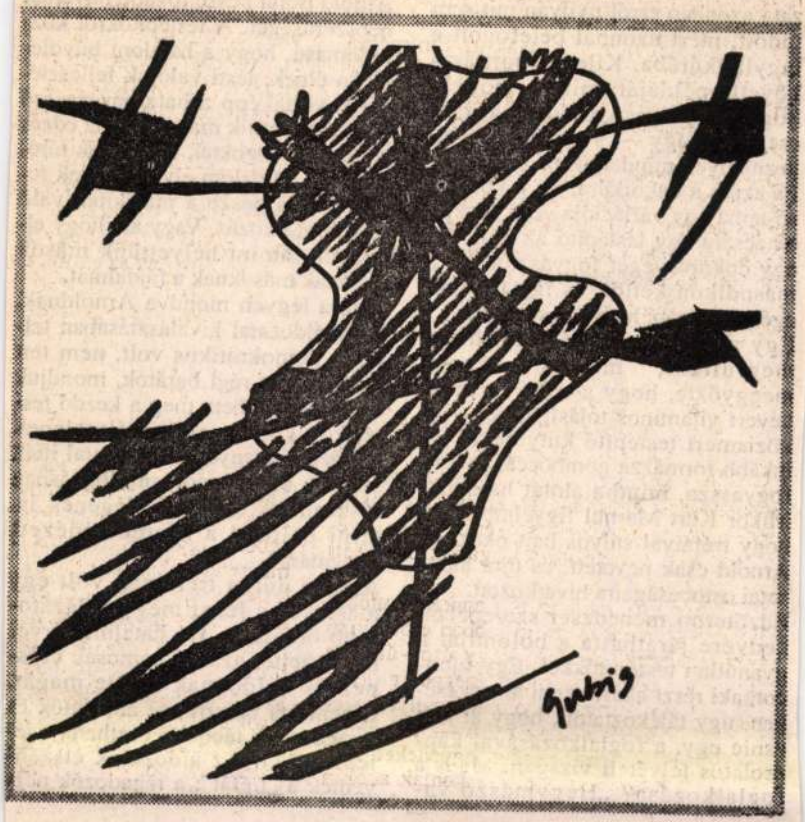

Arnold (

...en testépítő tudja, hogy a folyadék gátolja az izomzat definiálódását: annyi vízhajtót szednek a nagyobb versenyek előtt, hogy nem egy közülük ott rókázik a színfalak mögött — ilyen kellemetlen mellékhatása van a túlzásba vitt vízhajtásnak. Arnold jámbor áldozata azonban erről nyílván mit sem tudott, mert azonnal belefogott a fagylaltkúrába. Kilenc sporttársa követte példáját, mikor rájöttek, hogy az isteni Arnold tanácsára cselekszik így — s viselték következményeit mind a tízen.

És aztán a cukorkúra. Ez a korábbi só-téma egy variációja volt: Arnold tanácsára egy testépítő az első nap egy cukorsüveget fogyasztott el, a másodikon kettőt, és így tovább, egészen a napi harminc süvegig.

Egy másik testépítő kicsi híján megfulladt, miután Arnold meggyőzte, hogy a sima krémmé kevert vitaminos tojásfehérjét — a közismert testépítő kutyulékot — inkább formázza gombóccá, és úgy fogyassza, mintha almát harapna. Mikor Kurt Marnul figyelmeztette, hogy tréfáival súlyos bajt okozhat, Arnold csak nevetett, és újra áldozatai ostobaságaira hivatkozott.

Edzőtermi menedzser szerepében kedvére járathatta a bolondját a gyanútlan testépítőkkel. Egy újoncot, aki részt akart venni az edzéseken, úgy tájékoztatott, hogy át kell esnie egy, a foglalkozásával kapcsolatos felvételi vizsgán. Mi is a foglalkozása? „Hegymászó vagyok", felelte a jelölt. „Jó. Akkor az a felvételi vizsgád, hogy kimégy az ablakon, és lemászol a járdára." A konditerem az első emeleten volt. És a derék hegymászó zokszó nélkül végrehajtotta a feladatot.

Arnold tréfái pesze tovább növelték népszerűségét. A testépítőkről köztudomású, hogy a hatalom bűvöletében élnek; testi valójuk fejlesztésével voltaképp a hatalom, az erő illúzióját vetítik magukba. Az edzés során hozzászoktak fájdalmak tűréséhez. A fájdalom elviselésének fonák oldala pesze a másiknak való fájdalom-okozás. Vagy az, hogy elnézzük, amint helyettünk mások okozzák másoknak a fájdalmat.

Javára legyen mondva Arnoldnak, hogy áldozatai kiválasztásában teljesen demokratikus volt, nem tett különbséget régi barátok, mondjuk egy Hans Gobetz meg a kezdő testépítők között, akik esélytelenek minden versenyen, és áhítattal itták szavait; és ugyanolyan elbánásban részesültek teljesen idegenek is, mint például a föntebb idézett hegymászó.

Arnold dúrva tréfáinak volt egy másik, úgy lehet még gyalázatosabb öröme is. Ha hatalmát érvényesíthette, azáltal nemcsak erősnek és boldognak érezte magát, hanem két táborra, az áldozatok és a ragadozók táborára oszthatta a jelenlévőket. Az áldozatok elszenvedték a „tréfát"; a ragadozók néz-

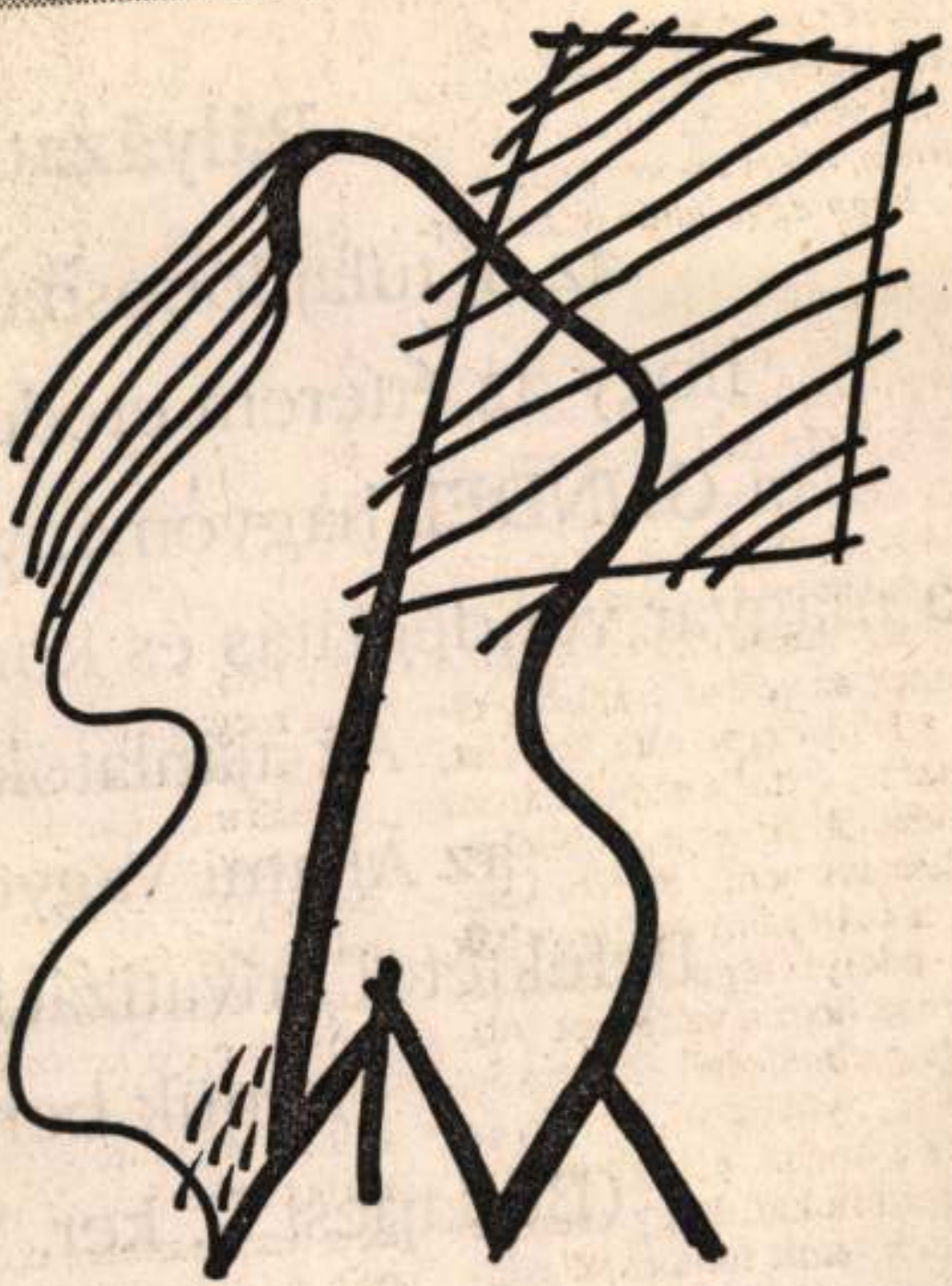

mint apport jelleme

Pályázati feltétel

az új tulajdonosnak biztosít
hogy az étterem eredeti jellegé
a **GUNDEL** hagyományok fényé
a magyar vendéglátás és konyhaműv
Az ajánlatokat írásba
az Állami Vagyonügynöl
Befektetői Privatizációs Igazg
kérjük benyújtani
(Budapest V. ker. Vígadó u

1991. március 8-ig

pasok milyen tragikus arhyalatotta
kölcsönöznek arcunknak. negyedik rés

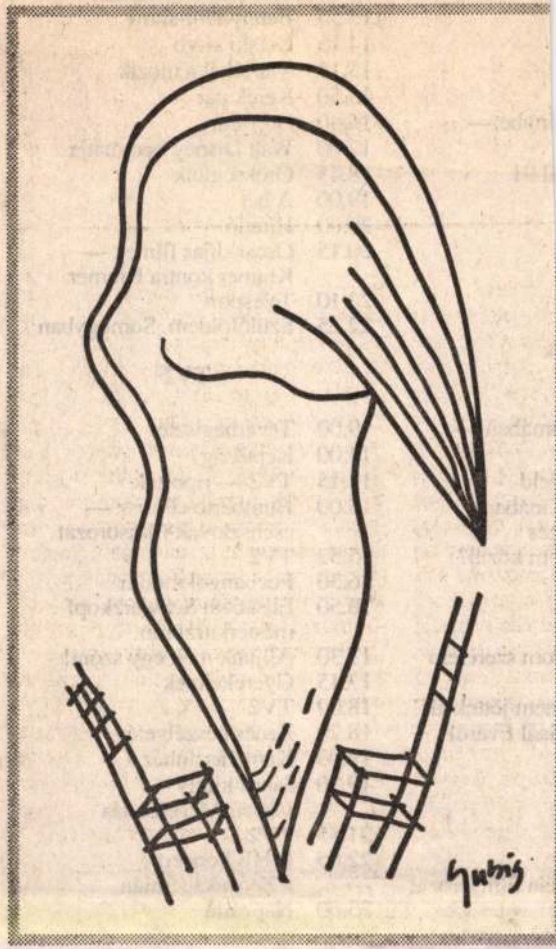

10.55	DVSC—Ilgran (Norvégia) női kézilabda KEK
13.55	Benny Hill-show
14.15	Északi sí-vb
15.15	Muzsikál a mozik
15.50	Kerék pár
16.40	Örömhír
17.00	Walt Disney bemutatja
18.45	Örökségünk
19.00	A hét
20.00	Híradó
20.15	Oscar-díjas filmek — Kramer kontra Kramer
22.10	Telesport
22.25	Szülőföldem, Somogyban

TV2

9.00	Tévémagiszter
14.00	Képújság
14.15	TV2 — riportok
15.00	Humberto cirkusz — csehszlovák filmsorozat
15.52	TV2
16.30	Foci angol módra
16.50	Elisabeth Schwarzkopf mesterkurzusán
17.30	Álljunk meg egy szóra!
17.45	Gyerekeknek
18.09	TV2
18.20	Zenés beszélgetés
19.00	Kamaraszínház
19.20	János király — várszínházi előadás
21.55	TV2
22.05	MHB koncert a Zeneakadémián
23.00	Napzárta

VONAL, REND, HIÁNY: Gubis Mihály képei és versei

Képeslapterv 1. 1989

Aki azt gondolja, hogy a Rejtve legutóbbi számai azért budapesti és dunántúli művészeket mutattak be, mert szűkebb hazánkban, Békés megyében már nem találhatók értékvédő koncepciójának megfelelő alkotók, téved.

A már eddig lehozott két csabai művész *Vágréti János* és *Liptáták Pál*, valamint a már elhunyt kétegyházi *Eyas Kovács József* mellett akadnak fiatal alkotók is, akik szintén a korak megfelelő, az egyetemes értékrend szerint mérhető műveket teremtenek.

***Gubis Mihály* grafikus, festő, performer, szobrász vizuális munkáit hazánkon kívül már több országban ismerik, de még itt Békéscsabán is kevesen tudják róla, hogy verseket kreál. Ma két képeslapterve és *dr. Hann Ferenc* művészettörténész Gubis tárgyalkotó művészetéről írt sorai mellett a békéscsabai képzőművész verseit is közzétesszük.**

BMZ

Miért ne láthatnánk egy irreálisan szűkülő utcát, mely akár Pireuszban is lehetne; egy utcát, mely a tenger felé soványodik; a piszkoskék víz előtt egy vonat suhan át (mint egy Chirico- vagy Paizs Goebel-képen), a kiégett keretű ablakokból különös figurák könyökölnek ki, beazonosítani őket csak bennfentesek tudhatják. Az utca közepén kis kerekes kocsin egy vesszőből font zászlót tol át a komoly tekintetű Gubis Mihály; egy zászlót, melyet olyan szél lobogtat, ami nem fúj. (Ef Zámbó István edvinista filozófus manifesztuma 1970-ből.)

Gubis pályája Békéscsabán indult (ma ugyanott és Szentendrén dolgozik).

Nevét az indulás éveiben elsősorban alkalmazott grafikái tették ismertté, majd már mint a Békéscsabai Műhely laza alkotóközösségének (egyik alapító) tagja, szeriális grafikákkal kezdett jelentkezni, elsősorban hazai kiállításokon. Ebben a pályaszakaszban a ma már elsősorban festőként számon tartott művész tehát inkább még grafikus. Akkori lapjai elárulják rokonszenvét a Fajó, Mengyán, Bak Imre (kisebb részben Csiky Tibor) által képviselt kemény geometrikus vonulat iránt. A Gubis-grafikák (később táblaképek) leglényegesebb mozzanata a **VONAL**, mely esetében a nyolcvanas évek első harmadában kezd funkciót váltani. A korábbi nyomatokon gyakorta jelent meg a négyzetháló, ennek kockáiban ívek, átlók, változva, fejlődve, dúsulva vagy éppen elfogyva. Ezek az opuszok tisztaságukkal, képletszerűségükkel, logikusságukkal a megteremtett **REND** esztétikumát hordozták. A vonal már itt sem vállalt dekoratív szerepet, hiszen önmagát valósította meg „csupán"; nem „keretezett" organikus formát.

A festő újabb munkáin a vonal jelből jelentéshordozóvá vált, s így szerepe a műben gyökeresen megváltozott. A művészben felerősödött a közlésvágy. A vonal elveszti építőkocka funkcióját, feladja geometrikus karakterét, „felpuhul", hajlik, szalagszerű lesz, már nem grafikus, hanem festői, viselkedik, helyzeteket láttat, akár sorsok manifesztálódnak általa, humanizálódik tehát. Fontossá válik a gesztus, egy az informelre jellemző attitűd (nevezetesen: a csaknem nonfiguratív vonallal tartalmas gondolatok közölhetők). A legtöbb vásznon a mű tárgya egy kontúr. E körvonalak viszont az akadémikus szabályok szerint valamit el kellene különíteni a környezettől. Gubis Mihály körvonalai a **HIÁNY**-t különítik el: talán egy lenyúzott, kiterített állatbőrt (ami önmagában is a hiány), egy széttárt karú, lábú ember hiányát (akit talán valamilyen baleset folytán rajzoltak körül az aszfalton).

E baljós, tragédiák emlékét őrző „ábra" (körülkerített lenyomat) magára vállalja tehát a drámát, a dráma ott sem lévő áldozatának jelenlétét. Miután az eseménynél egy fázissal későbbi állapotot rögzít, az időtlenségbe emeli át a szereplőt s a históriát egyaránt.

A festő egyik főművén (Triptichon, 1987.) csaknem didaktikusan érteti meg mindezt a szemlélővel. A két szélső „táblán" a képmező széléig kinyúló kereszt, rajtuk a két latort jelképező testnyom-kontúr, közepén egy ikonszerű formában megjelenő kisebb kereszt, indulatokat, érzelmeket közvetítő firkaszerű gesztussal fedve. Nyilvánvaló a művész szándéka: a formai, megjelenítésbeli elválasztás-kiemelés találkozik a szakrális emelkedettséggel.

Gubis Mihály piktúráját nem nagyon jellemzi az ennyire allúziómentes előadásmód, ám mivel viszonylag kevés motívumot használ, az interpretáció nem okozhat különösebb nehézséget. Gondoljunk csak egy pillanatra Goethére, szabadon értelmezve két sorát, melyet a kitűnő Werner Hofmann idéz a Struktúraelemzés kérdései című dolgozatában:

„Semmi sincs belül vagy kívül
mert mi belül, az van kívül."

Azért egy komoly festő is lehet derűs.

Én most elképzelem Gubis Mihályt egy mediterrán tengerparton. A háttérben kifeszítve egy nagy vászna, kék sátrakkal – melyek tulajdonképpen vidáman égre meredő női melleket formáznak –; arrébb egy vesszőkből szerkesztett plasztika (Nessy, 1987.) S egyszer csak átsétál a képen a felhőtlen tekintetű festő. Kis kerekes kocsin egy ágakból font zászlót tol maga előtt. Egy zászlót, melyet olyan szél lobogtat, ami nem is fúj.

Hann Ferenc

REJTVE

E. A.: BAJI MIKLÓS ZOLTÁN MŰVÉSZETI ROVATA

Befőtt képek

Tartósított
Megecetesedett
Túlérett
Bedöglött
Kesere(dett)
Penészes gond.
Aszalt,mint az
egyhetes terv

Utazom

Utazom
az úton
babákkal találkozom
forgás
a boton
Rongy paraványra
felfűzve
várom
az idegent, hogy
barátkozzon
magával
Engem elidegenítsen,
ne építsen.
Hazudni kell
magamnak
hogy elhiggyem.

Durva forgácsot

Durva forgácsot
Bencének
a Műteremből

Képeslapterv 2. 1989

FALUTÉVÉ MAGAZIN

Vasárnap reggel ismét kukorékol a KAKAS 6.40-kor, a Tv 1-en.

A tervezett témák: Bankok a vidékért, azaz összeállítás az agrár-pénzügyekről; Agrárvilág – a magazin sorozata; Áruk és árak, akciók és szolgáltatások a Kakashálózatból; Dunántúli Krónika 7 percben; Lelkifröccs a türelemről; Kakas-lakodalom Borsod-Abaúj-Zemplén megyében; Megint nyomoz a Faluzsaru; László-köszöntő; Megígértük, küldjük a nótát.

Szerkesztő-műsorvezető: Práger György.

FALUTÉVÉ

Hétfő reggel ismét kukorékol a KAKAS 6.05-kor, a TV 1-en

A tervezett témák: Rendkívüli adótipp: nyakunkon a nyugtaadás; A vidéki közgazdák közérzete; Hatvani Expo – másodszorra; Bököknyi bírkózók – felnőttmódon serdülőkorban; Ma estétől képtelen Falutévé a Juventuson; Meghívó Kecelre; Levente és Irén köszöntő.

Szerkesztő és műsorvezető: Práger György.

Az MS TV mai műsora

8.00 Az ATV VÍKEND műsora: Műsorismertetés; 8.05 Mese gyerekeknek; 8.35 TOTO-TIPP-MIX – telefonos játék; 8.45 Autózzunk!; 8.50 Kapásjelző horgászoknak; 9.00 ATV-film: Győzzön az igazság (am. kalandfilm, fsz: Chuck Norris); 10.15 VÍKEND – Szandi, Viki és barátai; 11.35 Pop-Rock lexikon; 11.55 László Atya öt perce.

A Lencsési-lakótelep nézőinek 12.00-től, a belvárosban 19.00-től: A TV 4 2. műsora: Music TV 4. Könnyűzenei műsor, Trans World International, A bosszúálló gép (am. film), R-GO-híradó, Trans World International; 16.00–18.00 Műsorszünet; 18.00 MS TV-magazin; 19.00 A Lencsésilakótelepen „KABALA" előző napi műsor közvetítése; 23.00 MS TV-rádió; 8.00 Műsorzárás.

Két ofszetgépmestert és két montírozót felveszünk.

Érdeklődni a (66) 441-610, 322-032 telefonszámon, 8–16 óráig, vagy személyesen: Napi Délkelet, Békéscsaba, Gyulai út 2., titkárságon lehet.

VÁSÁRNAPTÁR

Június 27., vasárnap: Agyagosszergény bv, Baglad bv, Battonya oák, Belsősárd bv, **Békéscsaba av**, Csorna av, Debrecen av, Folyás bv, Győr av, Gyirmót bv, Szentiván bv, Hatvan av, Hódmezővásárhely av, Jánoshida bv, Jászárokszállás bv, Jászjákóhalma oák, Jászkisér oák, Kaposvár av, Kengyel bv, Kistelek av, mg, Kisújszállás av, Lenti av, Miskolc av, Nagykáta oák, Nagykőrös oák, Nagyrécse bv, Nyíregyháza av, Ózd av, Pacsa bv, Pécs oák, av, Polgár-Folyás bv, Pásztó av, Pusztacsalád bv, Pusztamagyaród bv, Rábacsanak bv, Surd bv, Sümeg bv, Kiskundorozsma ok, Szeged av, Szolnok av, Tamási oák, av, Tápiógyörgye oák, Tiszabő oák, Zalacséb bv, Zalaszentgrót av.

Június 28., hétfő: Martonvásár oák, Pér oák, Tiszacsege oák.

Rövidítések: oák – országos állat- és kirakóvásár; ok – országos kirakóvásár; oá – országos állatvásár, av – autóvásár, bv – búcsúvásár, mg – mezőgazdasági gépek vására.

Anyakönyv

Békéscsaba

Házasságkötések: Szekereczés Terézia Edina és Gura Zoltán, Sebestyén Mária és Vidovenyecz Zoltán, Horváth Mária (Mezőberény) és Juhász Sándor (Mezőberény), Rácz Ella (Mezőberény) és Flóra Gyula Antal (Békés), Bartó Ildikó (Mezőberény) és Gál Attila (Mezőberény), Tóth Ágnes (Békéscsaba) és Tóth Attila László (Gyula), Kolarovszki Andrea (Békés) és Rózsavölgyi György (Békés).

Születések: Pelyva László Imre és Kovács Katalin Judit leánya, Katalin Dóra; Medovarszki László és Stefkovics Szilvia leánya, Bianka; Klimaj Pál Henreik és Alt Ildikó fia, Pál Viktor; Szabó Dénes és Hidvégi Gyöngyi leánya, Mariann; Such Mihály és Pauló Anikó Éva leánya, Krisztina; Szémán András és Kovács Ágnes fia, Márk; Takács Ferenc és Szikszai Mária leánya, Barbara; Sípos Attila és Páhi Krisztina fia, Krisztián Attila; Tapasztó János és Krizsán Ágnes fia, Csaba; Rechel Roland és Kovács Erika leánya, Bettina; Sinka Zsolt Pál és Rácz Ildikó Gyöngyi fia, Dániel Péter; Vári Ferenc és Hetényi Emőke fia, Barnabás (Kondoros); Gyebnár Tibor és Mracskó Magdolna fia, Tibor (Végegyháza); Szakács István és Horvát Mariann Ágnes fia, Ákos (Szarvas); Hőgye András és Szabó Erika fia, András (Békés); Samu István és Betkó Gyöngyi leánya, Nóra (Almáskamarás); Horváth Ferenc és Varga Éva fia, Ferenc (Békés); Bányai Zoltán és Zsigmond Tímea leánya, Kitti (Doboz); Lédig Zoltán László és Szűcs Julianna Mária fia, Tamás (Mezőberény) Leszkó Pál és Zsjak Gyöngyi leánya, Nikolett (Kétsoprony), Szöllősi Bálint és Somogyi Anikó fia, Bálint Róbert (Dévaványa).

Halálesetek: Oláh Balázs (1943, Újkígyós), Krnák János (1913, Kondoros).

PÉNZRE VAN SZÜKSÉGE?
BEFEKTETNI KÍVÁN?

Van megoldás!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy irodánk megkezdte tőke-, gépkocsi-, ingatlanközvetítő tevékenységét.

Ha tőkére van szüksége, vagy befektetni kíván, venni vagy eladni akar, keressen fel bennünket Békéscsabán, a Szabadság téren.

TÓTH ÉS TÁRSAI

Békéscsaba, Szabadság tér 11–17. II. 17. sz.
Telefon: 447-247/153.

X. BÉKÉSCSABAI NEMZETKÖZI BÁBFESZTIVÁL

26-án:

13.30 órától: Utcai bábkészítés és látványosságok a Jókai Színház előtt.

15 órától: Ünnepélyes megnyitó a Jókai Színházban.

Közreműködik: a Napsugár Bábegyüttes, a Ciróka Bábszínház és a Csodamalom Bábszínház.

19 órától: Lenkefi Konrád bábtervező iparművész kiállításának megnyitója a meseházban.

20.30 órától: A Nyulambulam együttes Ludas Matyi című előadása a meseház udvarán.

27-én:

8.00 órától: Bábkészítés az ifjúsági ház előtti ligetben.

10.00 órától: Az ifjúsági házban: a Hura Bábszínház (Kassa, Szlovákia) és a Puck Bábszínház (Kolozsvár, Románia) előadása.

15 órától: A Guliver Bábszínház (Galatz, Románia), a Bania Luka Bábszínház (Bielsko-Biala, Lengyelország), a Nelly Bábszínházi Társulata (Kentucky, USA) előadása a Jókai Színházban.

19.30 órától: Népművészeti est az iskolacentrumban.

28-án:

15 órától: Bemutatkozik a Marionett Bábszínpad és a Stan Parker Bábszínháza a művelődési központban.

20 órától: A Kolozsvári Opera Balettegyüttesének vendégjátéka a Jókai Színházban.

22 órától: Éjszakai bábozás az iskolacentrumban.

29-én:

8.00 órától: Bábkészítés az ifjúsági ház előtti ligetben.

10 órától: A Prospero Bábegyüttes, a Kabóca Bábstúdió bemutatója az ifjúsági házban.

16 órától: Charlot Lemoine Velo bábszínháza az ifjúsági házban.

22 órától: Éjszakai bábozás az iskolacentrumban.

30-án:

8.00 órától: Utcai bábkészítés és egyéb látványosságok a Jókai Színház előtt.

10 órától: Záróünnepség. A békéscsabai Napsugár Bábegyüttes előadása a Jókai Színházban.

Értesítjük kedves vásárlóinkat, hogy

MEGGYSZEDÉSI AKCIÓT

szervezünk.

Akció helye: **KAMUT, GYÜMÖLCSÖS**

Időpont: 1993. június 26, 27, július 3–4, szombat, vasárnap, június 28-tól hétköznap reggel 1/2 8-tól 15 óráig.

Fajta: Pándy (befőzési célra) 25 Ft/kg
Cigány- 20 Ft/kg.

Béke Mg. és Szolgáltató Szövetkezet, Kamut.

Merre jár a traffipax?

Ma 5.30 és 14.00 óra között Békéscsabán és környékén, délután 13.30-tól 22.00 óráig Orosházán és környékén, holnap 5.30 és 14.00 óra között Szarvason és környékén, délután 13.30-tól 22.00 óráig Békéscsabán és környékén figyelik a forgalmat a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság traffipaxos kocsijai.

A „műsorváltozás" jogát a rendőr-főkapitányság fenntartja.

Békés-tarhosi Zenei Napok

A Békés-tarhosi Zenei Napok rendezvénysorozatának programja:

Június 26–27-én szombat-vasárnap **Citerások Országos Találkozója Tarhoson a Zenepavilonban.**

Június 29-én 19 órától Békésen a Református műemlék templomban **a sepsiszentgyörgyi Cantus Firmus vegyeskarának hangversenye.**

Vezényel: **László Attila**.

ÁRAMSZÜNET

A Dél-magyarországi Áramszolgáltató Rt. Békéscsabai Üzemigazgatósága értesíti Békéscsaba lakosságát, hogy hálózatépítés és -karbantartás miatt az alábbi helyeken és időpontokban az áramszolgáltatás szünetel:

június 28-án, hétfőn 10-től 12 óráig

június 30-án, szerdán 9-től 14 óráig

Gerla egész területén és a Dobozi–Gyulai összekötő út mentén.

A hálózati berendezéseket a kikapcsolás idején is feszültség alatt állónak kell tekinteni, azok érintése és megközelítése életveszélyes!

Kisfeszültségű hálózatok üzembehelyezése történik a következő helyeken: Gerla Magvető utca, **június 30-án**, Békéscsaba József Attila utca, **július 1-jén**, Gyula Eleki úti zártkertek, **július 2-án**.

A létesítményeken elhelyezett tárgyak érintése életveszélyes és tilos!

MNB-valutaárfolyamok

Pénznem	vételi	eladási
	árfolyam	
	1 egységre, forintban	
Angol font	134,31	137,11
Francia frank	15,90	16,18
Német márka	53,57	54,53
Osztrák schilling (100)	761,78	775,38
Svájci frank	60,37	61,45
USA-dollár	91,22	92,78
ECU	104,71	106,67

Békés Megyei Jókai Színház

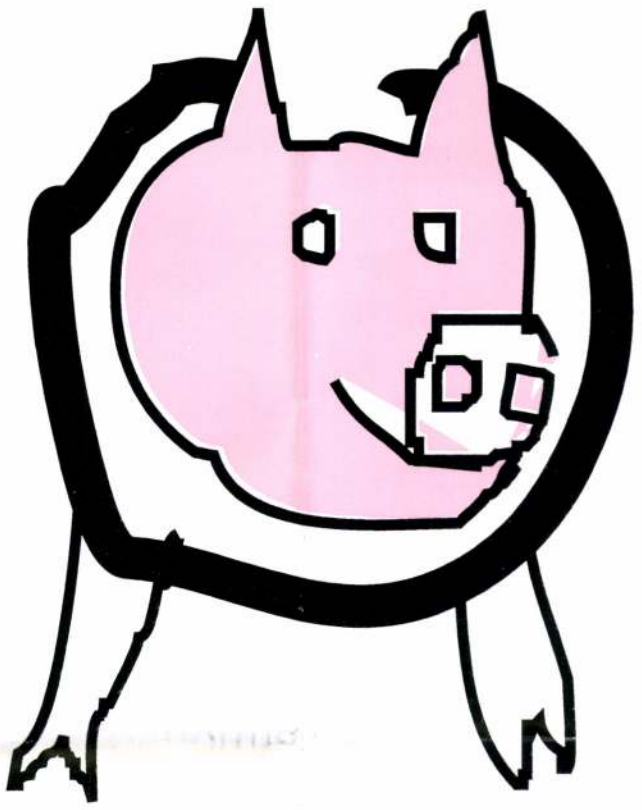

'95

ORIENS

BÉKÉSCSABA 1995

DISZNÓK KÖZÉ

Nemzetközi Modern Kultúra Fesztivál
Into The Pigs International Modern Culture Festival
Békéscsaba, 1995. április 7.

– 19 órakor a színház előtti utcarészen a debreceni központú ODRaDEK akusztikus akciózenekar koncertje
– 19.45-kor a színház előcsarnokában Gubis Mihály Európán kívül is ismert képzőművész performance-a, ezt követően a színház Vigadó Galériájában Baudhuin Simon belga, Mail Art-os művész és Palkó Tibor festőművész kiállításának megnyitása
– 20.30-kor a színház nagytermében divatbemutató, extrém, egyedi tervezésű ruhákból, Illés Katalin iparművész munkáiból
– 21 órakor Kovács István, Vasad Rótház, Derkovits ösztöndíjas papírszobrász és performer produkciója
– 21.30-kor Dóra Attila szaxofon szólója
– 22 órakor az est sztárvendége, a neoista Isten, Monty Canstin, a NEW YORK-i LOWER EAST SIDE vezére, popsztár, forradalmár az MTV music televízióból is ismert "hardénekes"
– 22.30-tól THEATRE OPAL K.O. zenei performance
– 22.30-tól "Disznók közé" BMZ akciódrámájának ősbemutatója Gergely László rendezésében

Az est folyamán sor kerül Kőrösi Norbert BMX-világbajnok és barátai bemutatójára is

Támogatóink:

– Nemzeti Kulturális Alap
– Gyomai KNER Nyomda Rt., Gyomaendrőd
– WOLF Szerencsejáték Kft., Szeged
– Profit Piac, Békéscsaba
– FONT-os Dekorműhely, Békéscsaba
– M-Plast, Békéscsaba
– DEWA Kft., Békéscsaba
– Dekorműhely, Békéscsaba
– Jamina Rt., Békéscsaba
– Békés Megyei Nap
– Locomotiv Rádió, Békéscsaba
– Kazamata Studio Disco, Békés
– Rádió Box, Gyula
– Békés Print Nyomdaipari Kft., Békés
– Oriens '95, Magyar Alkotóművészek Egyesülete
– KNER NYOMDA RT., Békéscsaba
– KO-VA Print Bt., Békéscsaba
– FIUME Hotel, Békéscsaba
– Gubis Mihály grafikus művész, Békéscsaba
– Rekline Studió, Gyomaendrőd
– Rózsafa Disco Bár, Békéscsaba
– UNICON Rt., Békéscsaba
– Autó Brill, Békéscsaba
– Róna Rádió, Békéscsaba
– Rádió FBI, Békéscsaba
– Simon Fiala Kereskedés, Békés
– Körös Print Pack Kft., Békéscsaba
– Békéscsaba Megyei Jogú Város Kulturális Bizottsága
– TYPOGRAFIKA Kft., Békéscsaba
– TURUL Cipő, Gyomaendrőd
– FONT-os Bt., Békéscsaba
– PARTIUM Kft., Békéscsaba
– B+P Computer, Orosháza
– Duna Holding Békéscsaba Kft., Békéscsaba
– BÉKÖT Rt., Békéscsaba
– Raichle Sport, Gyomaendrőd
– Start Rádió, Békéscsaba
– Alföld Rádió, Orosháza
– Csaba TV Bt., Békéscsaba
– NYÚL Bt., Doboz

GUBIS Mihaj

GYŐRFFY Sándor

S & D No.3.
szitanyomat/silk-screen/
Siebdruck
48x74 cm, 1986

Autodidakta, 1975 óta foglalkozik képzőművészettel, 1977 óta tagja a Vajda Lajos Stúdiónak, 1983 óta a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának. Társalapítója az ART-EL művészeti csoportnak, mely 1979-1984 között létezett, filmeket készített és performanceket mutatott be. Eddig 12 önálló kiállítása volt, és kb. 50 csoportos kiállításon vett részt.

A fontosabbak:

1977-81: Vajda Lajos Stúdió kiállításai

1982: "World Art Post" Budapest, Fészek Klub

1983: Budapest, Bercsényi Klub

1984: Miskolc, Fotógaléria "Magyarország a tied lehet"

Budapest, Fiatal Művészek Klubja

1985: I. Országos Grafikai Tárlat, Nagykőrös

Fiatal Képzőművészek Stúdiója kiállítása, Budapest, Ernst Múzeum

Nemzetközi Grafikai Biennálé, Várna

Nemzetközi Grafikai Biennálé, Ljubljana

"International Experimental Art" Budapest

"Day Art" Budapest

1986: Kaposvári Galéria

Art Fair, Stockholm,Svédország

Sopron, Festőterem

Máltinranta Kultúrközpont, Tampere, Finnország

"Fészek" Művészklub, Budapest

Self-taught artist. Deals with arts from 1975 on. Member of the Vajda Lajos Studio from 1977 on, member of the Young Artists' Studio from 1983 on. Founded with others the "ART-EL" group, they made films and performances between 1979 and 1984.

Had 12 individual exhibitions and about 50 collective ones.

Main exhibitions:

1977-81 Annuals of the Vajda Lajos Studio, Szentendre

1982 World Art Post, "Fészek" Art Club, Budapest

1983 Bercsényi Students' Hostel, Budapest

1984 Photo Gallery, Miskolc

"Hungary can be yours", Young Artists' Club, Budapest

1985 1st National Exhibition of Graphic Art, Nagykőrös

Ernst Museum, Budapest

International Biennial of Graphic Art, Varna

International Biennial of Graphic Art, Liubiana

"International Experimental Art", Budapest

"Day Art", Budapest

1986 Gallery of Kaposvár

Art Fair, Stockholm, Sweden

Painting Room, Sopron

Máltinranta Art Centre, Tampere, Finland

"Fészek" Art Club, Budapest

Autodidakt, beschäftigt sich seit 1975 mit bildender Kunst. Ist seit 1977 Mitglied des Lajos Vajda-Studios und seit 1983 des Studios Junger Bildender Künstler. Mitbegründer der Gruppe ART-EL, die von 1979-1984 bestand und Filme herstellte sowie Performancen vorführte. Zeigte sein Wirken bisher in 12 selbständigen und ca. 50 Gruppenausstellungen.

Die wichtigeren:

1977-81: Ausstellungen des Vajda Lajos Studios

1982: Budapest, "World Art Post", "Fészek" Künstlerklub

1983: Budapest, Bercsényi Klub

1984: Miskolc, Fotógaléria

"Ungarn kann Dein sein" Budapest, FMK

1985: Nagykőrös, I. Graphische Landesausstellung

Budapest, Ernst Múzeum

Varna, Internationale Graphische Biennale

Ljubljana, Internationale Graphische Biennale

Budapest, "International Experimental Art"

Budapest, "Day Art"

1986: Stadtgalerie, Kaposvár

Stockholm, Art Fair

Sopron, Gemäldesaal

Tampere /Finnland/, Máltinranta Kunstzentrum

Budapest, "Fészek" Künstlerklub

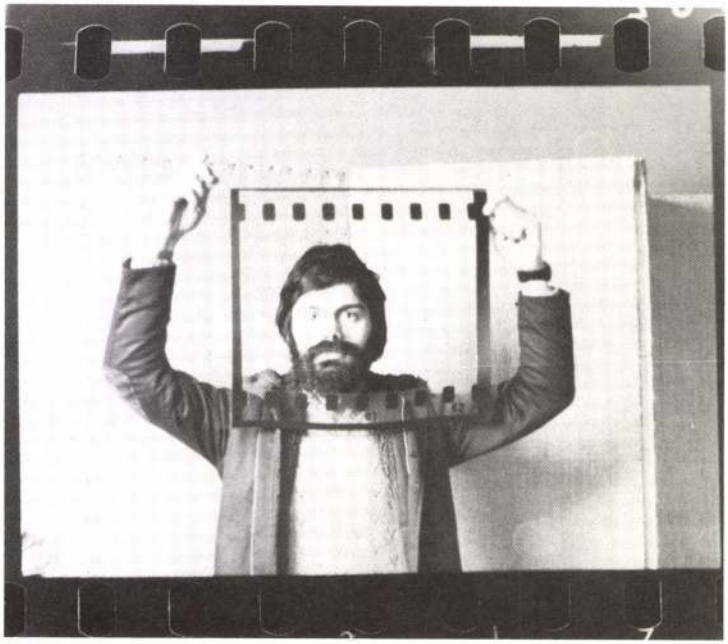

GUBIS Mihály

Főbb kiállítások:

1980: Krakkói Grafikai Biennálé

1981: Kisgrafikai Biennálé, 1802 mm

1979, 1983: Plakát Biennálé, Lahti

1981, 1983, 1985: Országos Grafikai Biennálé, Miskolc

1984: Vajda Lajos Stúdió

1985: Kultúrális Centrum, Rotterdam

Gyulai Vár

Main exhibitions:

1979 Poster Biennal, Lahti

1980 Biennial of Graphic Art, Cracow

1981 Biennial of Small-sized Drawings, Lodz

National Biennial of Graphic Art, Miskolc

1983 Poster Biennial, Lahti

1984 Vajda Lajos Studio, Szentendre

1985 Cultural Centre, Rotterdam

Castle of Gyula

Wichtigere Ausstellungen:

1980: Krakauer Graphische Biennale

1981: Kleingraphische Biennale, 1802 mm

1979, 1983: Plakatbiennale, Lahti

1981, 1983, 1985: Graphische Landesbiennale, Miskolc

1984: Lajos Vajda-Studio

1985: Rotterdam, Kulturzentrum

Burg von Gyula

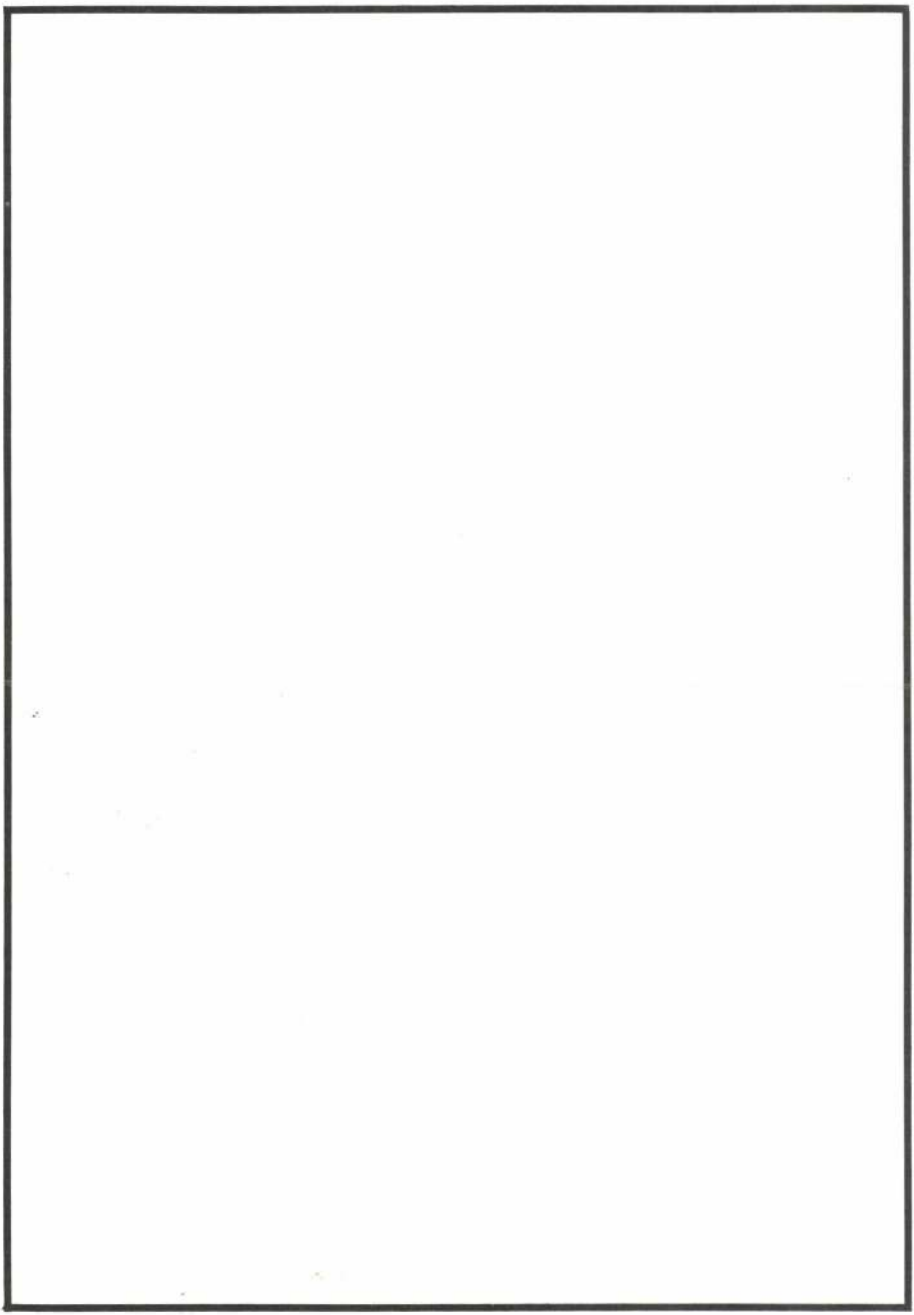

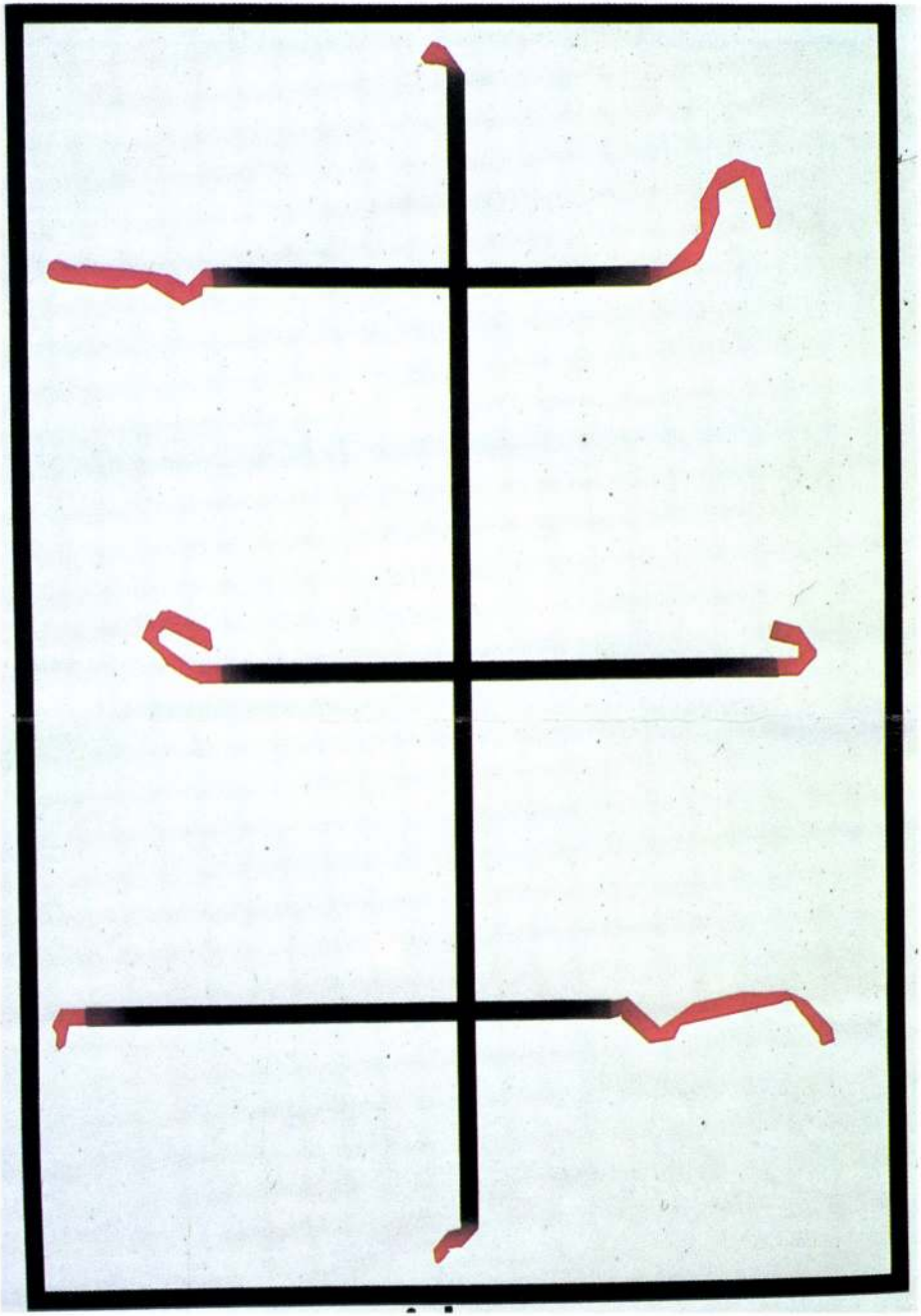

Idea/Idea/Idee
textil/textile/Textil
140x230 cm, 1985

Gulyás ~~János~~ Mihály

Új Vegyes Szalonka, 1986

Teljesen ki vagyok borulva/Im at the End of my Tether/Ich habe völlig die Nerven verloren

szitanyomat/silk-screen/Siebdruck

60x80 cm, 1985

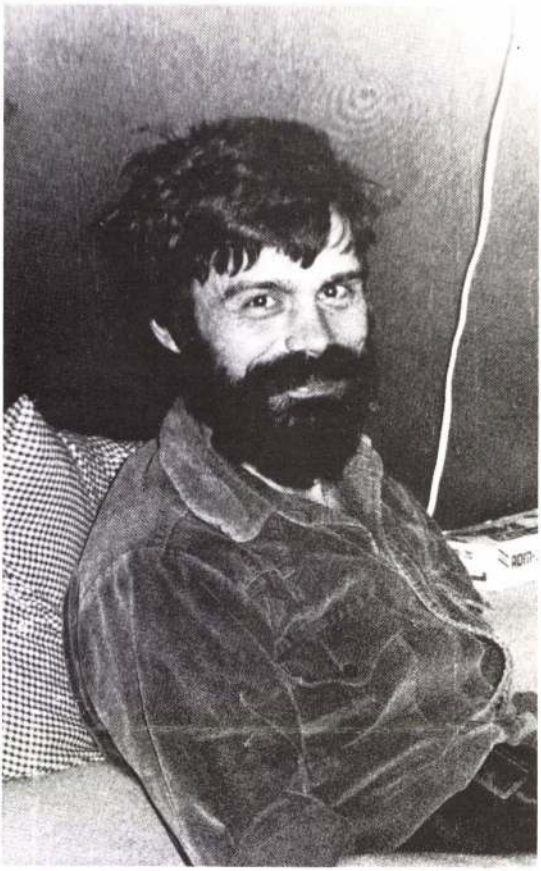

GUBIS Mihály

1948, Békéscsaba

Lakcím/Address/Adresse:
H-5600 Békéscsaba, Berzsenyi u. 5.
Műterem/Studio/Atelier:
H-5600 Békéscsaba, Berzsenyi u. 17.

Gubis Mihály

Békéscsaba,
Berzsenyi Dániel u. 5. 5600

1948-ban született Békéscsabán.
Autodidakta képzőművész, nyomdász képesítése van.
Szakmai fejlődését szakkörök és művésztelepek segítették. Jelenleg reklámgrafikusként dolgozik.
Rendszeresen részt vett a Békéscsabai Országos Grafikai Művésztelep, és a Békés Megyei Fiatalok Alkotók Köre (FAK) munkájában.
Tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának és a Vajda Lajos Stúdiónak. Kapcsolatban állt a Budapesti Műhely (Közös Műhely) csoporttal.
A Békéscsabai Műhely alapító tagja.

Önálló kiállításai:

1978 Békéscsabai Műhely kiállítása, (Ignácz Annával, Trombitás Tamással, Lonovics Lászlóval), JATE Klub, Szeged, Vármúzeum, Gyula
1980 Jókai Színház, Békéscsaba
1982 Az „Én Műhelyem", Munkácsy Mihály Múzeum. Békéscsaba
1984 Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
Békéscsabai Kórház, Békéscsaba

1985 Művelődési Ház, Gyula
Rotterdam (Hollandia)
1985 Gyulai vár, Gyula
1986 Textilek a természetben, Erdőkiállítás, Gyula
1987 Agrártudományi Egyetem, Szarvas
Erdőkiállítás, Hargita (Románia)

1984 born in Békéscsaba
Autodidact, a printer by profession.
He elaborated his artistic talent in artists' colonies and professional circles.
At present he is working as a graphic designer.
Took part in the activity of the Graphic Artists' Colony, Békéscsaba and the FAK, the Young Artists' Group of Békés County.
Member of the Art Fund of the Hungarian People's Republic and the Lajos Vajda Studio.
He was associated with the Budapest Workshop (Collective Workshop) Group.
Founding member of the Békéscsaba Workshop.

One-man shows:

1978 Békéscsaba Workshop exhibition, JATE Club, Szeged Castle Museum, Gyula (with Anna Ignácz, Tamás Trombitás, László Lonovics)
1980 Jókai Theatre, Békéscsaba
1982 "My workshop", Mihály Munkácsy Museum, Békéscsaba
1984 Lajos Vajda Studio, Szentendre
Hospital, Békéscsaba
1985 Cultural Centre, Gyula
Rotterdam
Castle Museum, Gyula
1986 Textiles in nature, Forest exhibition, Gyula
1987 Agricultural University, Szarvas
Forest exhibition, Hargita, Rumania

1

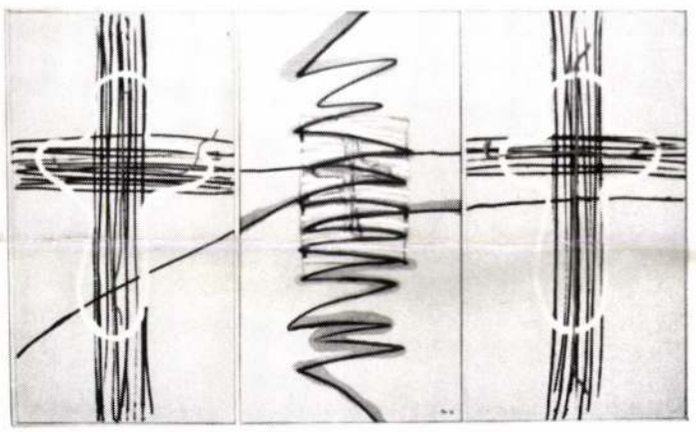

2

3

1. **Szemcseppek,** plexi, trágya, víz, fotó, fa, 180×55×100 cm – részlet, 1983

2. **Famosó,** szitanyomat, 40×60 cm, 1983.

3. **Reggeli a szabadban (részlet),** rajz, 70×100 cm, 1983.

1. **Eyedrops,** 1983
– detail, plexiglass, manure, water, photo, wood
180×55×100 cm

2. **Tree-Washer,** 1983
silkscreen, 40×60 cm

3. **Open-Air Breakfast,** 1983
drawing, 70×100 cm

2

3

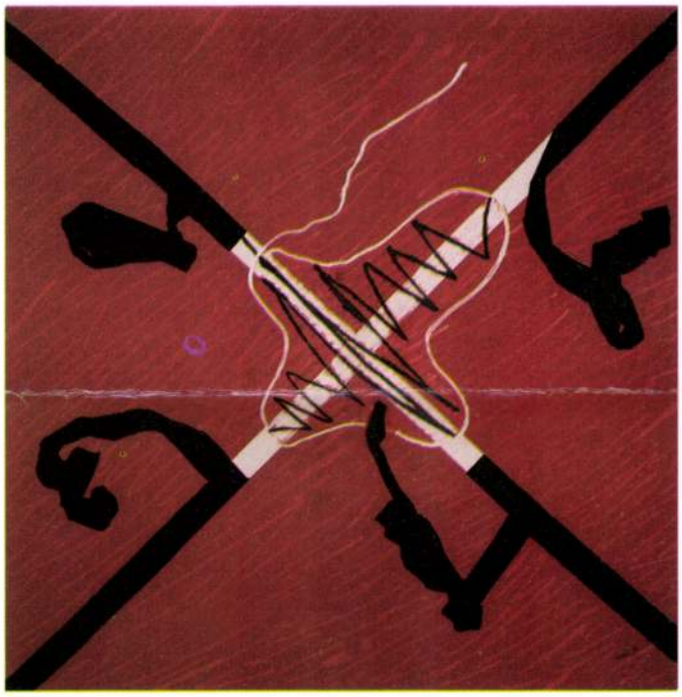

1. **Triptichon,** akril, vászon, (3x) 80×45 cm, 1987.

2. **Organikus kereszt,** akril, vászon, 100×70 cm, 1987.

3. **História,** akril, vászon, 130×120 cm, 1987.

1. **Triptych,** 1987
acrylic on canvas, 80×45 cm (three pieces)

2. **Organic Cross,** 1987
acrylic on canvas, 100×70 cm

3. **History,** 1987
acrylic on canvas, 130×120 cm

György Csaba (Borgó)

Nagybörzsöny,
Petőfi Sándor u. 15. 2634

1950-ben született Marosvásárhelyen.
1980-ban végzett a kolozsvári Képzőművészeti Főiskola festő szakán.
1984–86 között tagja volt a Maros Megyei Fiatal Képzőművészek Stúdiója vezetőségének.
1986 óta él Magyarországon.
Tagja a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapjának.

Önálló kiállításai:
1974 Székelykeresztúr
1976 Marosvásárhely
1984 Vác
1985 Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
Kortárs Művészeti Fórum, Almássy téri Szabadidő Központ, Budapest
1986 Marosvásárhely

1950 born in Marosvásárhely
1980 graduates from the Faculty of Painting at he Academy of Fine Arts, Kolozsvár
1984–86 works as a leader of the Young Artists' Studio, in Maros County
1986 moved to Hungary
member of the Art Fund of the Hungarian People's Republic

One-man shows:
1974 Székelykeresztúr
1976 Marosvásárhely
1984 Vác
1985 Lajos Vajda Studio, Szentendre
Forum of contemporary art, Cultural Centre Almássy Tér, Budapest
1986 Marosvásárhely

1

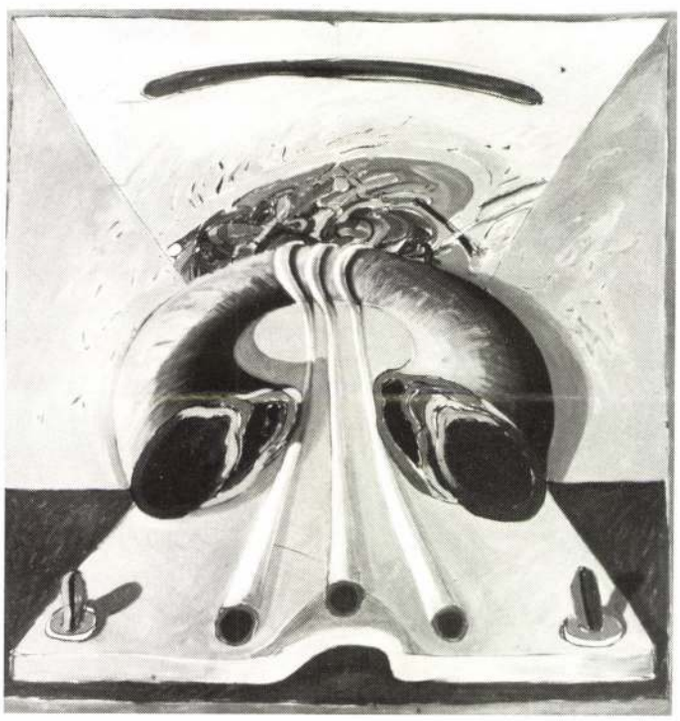

KISS ZOLTÁN FELVÉTELE

ben. „Hazám, ha-
', Gőzmozdony, Sze-
égünk titkai, Volt egy-
gy Élővíz-csatorna, Az
ödés története, Az élet
tovább – csak néhány
z ötletesen feldolgo-
makörökből, amelyek
sak értő feldolgozás-
le egyéni módon je-
meg a kiállítást
lő előtt. A 24 téma
et alkotva – mégis
világként – jelenik
irdetve a könyvtáros
szépségét, humánu-
kutatómunkára való
ot és a kezdeményeze-
éget egyaránt.

talin tudósított.

FAK-tárlat az emeleten

Széri-Varga Géza, Gubis Mihály, Lonovics László, Vollmuth Frigyes, Udvardy Anikó, Szereday Ilona, Váradi Zoltán – a nevek külön-külön jól ismertek, ám az már keveseknek rémlik (s nem a legifjabb generáció tagjainak!), hogy tulajdonosaik valaha egy alkotói csoporthoz tartoztak, amit úgy hívtak: FAK. A Fiatal Alkotók Köre képzőművészeti ágának képviselői jelentkeztek tegnap délután – kamaratárlat keretében – a könyvtár emeleti folyosóján, a képzőművészeti bemutatók immár hagyományos helyszínén. Akadt, aki vadonatúj munkával, más még a nyolcvanas évek elején készült alkotással jelentkezett. Láthattunk bábfesztiválos plakátot és már régóta közteret díszítő szobor makettjét.

Mányoki Endre kritikus, az egykori Mozgó Világ szerkesztője – a hagyományokat felrúgva – egy esszével nyitotta meg a kiállítást, gondolatébresztő mondatokat formálva az alkotás folyamatáról. Mint mondta: „alkotó szellem csak kétfajta létezik: aki megváltoztatja az életünket és aki segít nekünk élni".

Csillagos kelmék

Hogyan nyilvánul meg a versekben az ember és a kozmosz kapcsolata? – többek közt erről beszélt *Kiss Anna* költőnő tegnap délután a könyvtárban. „Csillagos kelmék lógnak az égből" – ezt a címet kapta a program. A bensőséges hangulatú találkozó során szó esett az idő és a halál nemlétéről, az értelmiség szerepéről, Kiss Anna legújabb – a Tevan által kiadott – kötetéről is.

SZEGHALOM

Kiállítás

O. F.

A Szeghalmi Sárréti Romák Érdekvédelmi Szervezete rendezésében „Romák a Sárréten" címmel szeptember 21-én a Sárréti Múzeum Tildy utcai kiállítótermében kiállítás nyílik. A cigányság életét bemutató fotótárlatot *dr. Bencsik János*, a Tokaji Múzeum igazgatója nyitja meg. A megnyitót követően fellép a Sárrét Gyöngye cigányfolklór-együttes.

MEZŐHEGYES

Véradás

Szeptember 19-én, kedden 8 és 12 óra között rendkívüli véradást tartanak a mezőhegyesi József Attila Általános Művelődési Központban.

Mától: terrárium

Mától tekinthető meg Békésen a városi művelődési köz rium Természetvédelmi, Oktatási-nevelési Központ terrá mészethű környezetben bemutató kiállítás szervezői a t jobb megismerésére kívánják sarkallni a látogatókat. A ponta 9-től 18 óráig tekinthető meg

BMZ
ART & MÉDIA
5630 Békés, Széchenyi tér 2.
HUNGARY

„ÁLDOZATI ÉDEN-KEGYHELY"

Intervénális csatlakozás Monty Cantsinhoz, a Neoizmus programjához

Fiatal Művészek Klubja (FMK) Budapest, Andrássy út 112.
Fővédnök: [(BMZ)N. ⊕Ⓐ A.[B.]]

PROGRAM:
1995. augusztus 2. 17 óra:
FEHÉR KIÁLLÍTÓ: BMZ „Áldozati Éden-kegyhely" című térberendezés és performance.
Megnyitja: BOHÁR ANDRÁS, művészettörténész, esztéta, filozófus
FEKETE KIÁLLÍTÓ: Boldog Gusztáv performance fotói.
Megnyitja: Dr. MEZEI OTTÓ művészettörténész.
PRESSZÓ GALÉRIA: NEO LEOPOLD fiatal költőnő rajzainak és verseinek bemutatása.
Megnyitja: DÓRA ATTILA kortárs zenész.

A tárlatok augusztus 28-ig látogathatók.

Performancok, koncertek: (belépő: 200-Ft)

- KOVÁCS ISTVÁN (Budapest, Vasad, Rétház) performance
- DÓRA ATTILA (Budapest) Szaxofonszóló
- GUBIS MIHÁLY (Békéscsaba) performance
- KŐRÖSI NORBERT BMX világbajnok (Orosháza) rituális BMX átiratok
- OPÁL SZÍNHÁZ (Budapest) szakrális zenei performance
- PINTÉR GYULA (Budapest) kortárs zene
- ODRaDEK (Debrecen) koncert
- Jugoszláviai Igaz Tudósok (Budapest) koncert

GUBIS Mihály

GUBIS MIHÁLY kiállítása ma délután öt órakor nyílik meg a Művésztelepi Galériában (Szentendre, Bogdányi u. 51.). A tárlat június 9-ig látogatható.

A KOSSUTH LAJOS GIMNÁZIUM LEÁNYKARÁNAK hanglemezbemutató koncertje május 4-én délután hat órakor lesz a ceglédi Sportcsarnokban. Szólót énekel Béres Judit, Fölföldi Rózsa, Márton Mária és Takács Judit. Zongorán közreműködik Perneczky Jánosné, vezényel Soltészné Lédeczi Judit. A hangverseny helyszínén a CD-lemez megvásárolható.

BOZSIK YVETTE és társulata május 5-én, 9-én és 13-án mutatja be Bartók-estjét a budapesti Katona József Színházban (V., Petőfi S. u. 6.). A két portréra készült Bozsik-koreográfiát Fekete Hedvig és Péntek Kata táncolja. A csodálatos mandarinban a lányt a koreográfusnő, a Mandarint pedig Boubacar Samb szenegáli-francia színész formálja meg. A Bartók-est díszlettervezője Khell Zsolt. A jelmezek Berzsenyi Krisztina munkái.

Magyar Nemzet 1996. V. 3.

22.55 Jégkorong-VB 0.55 MC – Magyarok cselekedetei

DUNA TV

8.00–12.00 Képes krónika 12.00 Lapozó 12.20 A 77. (ism.) 13.00 Váltó 13.40 Esti kérdés 13.55 Hubertus 14.15 Rekviem Granadáért 15.05 A hegyek világa 15.30 A viasz és a méz birodalmában 15.50 Elveszett paradicsom – magyar játékfilm 17.25 Mese

Alkotótábor Szerencsen

A hagyományos szerencsi képzőművészeti alkotótábort idén július 7–21. között rendezik meg a város önkormányzatának támogatásával. Művészeti vezetője *Fajó* János, az egyes szekciók irányítói: Fajó János és *Baska* József festőművész, *Sturm* Orsolya kerámiaművész, *Kollányi* Gyula fotóművész, *Gulyás* Gyula szobrászművész és *Kéri* Ádám képzőművész (grafika). A részvételi díj 17 500 Ft,

Fonyi fények

Történt, hogy Gubis Mihály festő- és grafikusművész egyszer vett egy faluszéli, boszorkányos házat Fónyon. Azzal a nem titkolt szándékkal tette ezt, hogy elvonuljon a világtól, s a néhányszáz lakosú zempléni falucska festői környezetében nyugodtan rajzolgasson, festegessen, elmélkedjék. Egy napon rányitott valaki, majd jött még egy és még egy barát... Aztán ágyakat kellett szerezni, kenyeret, vásznat, festéket, s íme, megszületett a Gubis-féle fonyi alkotótábor.

Gubucz Katalin

– Elmentünk lakni az erdőbe; a falu utolsó házába, amely éppen a 13-as számot viseli...

– Ezek szerint boszorkányos dolgokat műveltetek ott ezen a nyáron?

– Mindenki azt csinált, amit akart. Először is festettünk, rajzoltunk, faragtunk, írtunk, mint az őrültek. Aztán rengeteget dumáltunk, szalonnát sütöttünk, bütyköltünk a házon. Meg azon mesterkedtünk, hogy a falu felébredjen Csipkerózsika-álmából.

– Művésztelep, mint mesebeli királyfi?

– Így is lehet mondani. Egyszerű és nagyon szegény emberek laknak Fónyon, a legtöbbnek munkája sincs. Eleinte afféle csodabogárnak tartottak – néha még ma is megkapom, hogy „gyüttment" vagyok –, de hét év alatt megszoktak, elfogadtak a barátaimmal együtt. Még segítenek is! Ez a falu igazán megérdemli, hogy kapjon tőlünk valamit. A nyáron mindeki otthagyott egy munkát, ebből modern gyűjtemény létrehozását tervezzük. Az épületet a falu adja, a belevalót pedig mi, a Kertalja művésztelep résztvevői. Én felajánlottam egy köztéri szobrot is, amely széket ábrázol...

– Kiket hívtál meg a nyáron?

– Olyan alkotókat, akik egyúttal a barátaim. Mindenki – sajnos – nem tudott eljönni, de aki rászánta azt a tíz napot, jól érezte magát. A Pataki-csoportból, Békéscsabáról, Finnországból érkeztek művészek. Volt, aki sírva ment el...

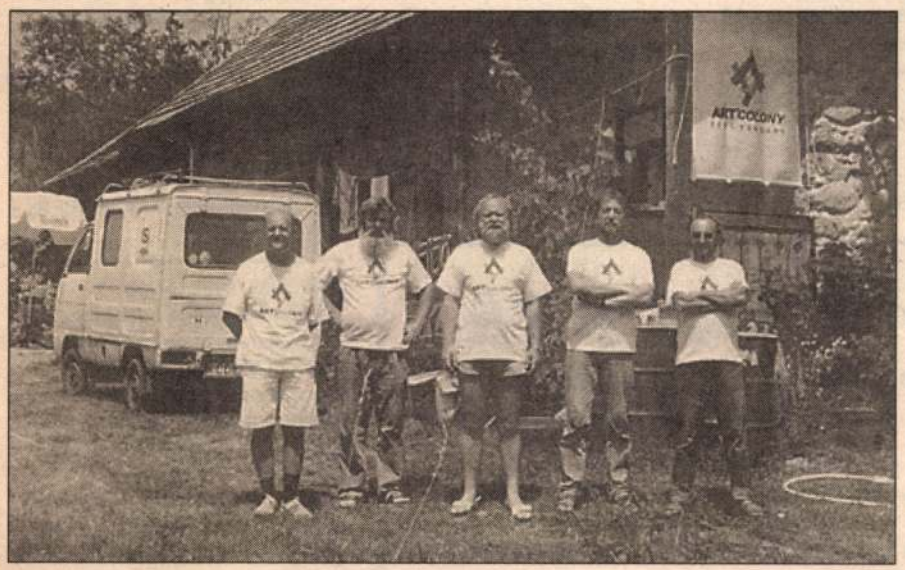

Öt művész, egyenpólóban – a fonyi ház udvarán

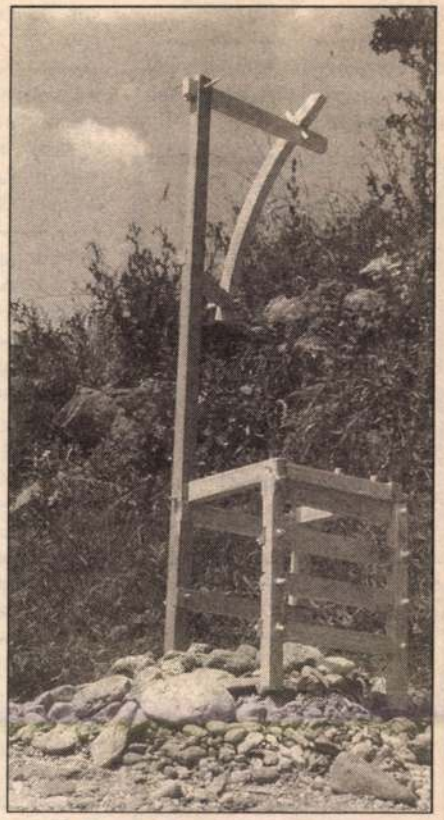

A Szék a falu főterére kerül majd

– Ezek szerint jövőre is lesz fónyi művésztelep?

– Lesz, annak ellenére, hogy akadtak gondjaim a szervezéssel – és persze a pénzzel. Ha nem botlok egy csomó segítőkész emberbe, nagy bajban lettem volna. Akadt, aki ágyat adott, más 16 kenyeret, fél oldal szalonnát, diót, mézes mogyorót... A következő nyaratmár igyekszünk jobban megszervezni, együttműködve a Sárospataki Művésztelepel. Létrehozunk egy alapítványt is.

– Mi az, amire különösen szükség lenne?

– Rengeteg minden hiányzik még. Most például borzasztóan kellene egy közepes méretű láncfűrész. Ha valakinek volna fölösleges, kérem, hívjon fel a 447-643-as telefonszámon. Nagyon hálásak lennénk...

...lakás Békéscsabán a Gyulai úton eladó. Telefon: 322-242, délelőtt vagy 18 óra után.

Békéscsabán a Lencsési úti ltp.-en 1,5 szobás lakás eladó. Telefon: 456-802.

Jókai Színház

DÍSZLETFESTŐT keresünk.
Jelentkezni lehet a Jókai Színházban, Gnandt Jánosnál a 448-348-as telefonon.

Vállalkozók, figyelem!

A Kondorosi Takarmánykeverő Rt. *vállalkozókat keres termékei kiskereskedelmi értékesítésére.*

*

Bővebb felvilágosítás: 06 (66) 388-944-es telefonon, ***Bálintnétól.***

TAKEV
Kraftfutter-Meyer
KONDOROS

Belvárosban sarki, befejezés előtt álló, még változtatható kialakítású 90 négyzetméteres lakás, télikerttel eladó. Telefon: 459-778.

Közvetlenül a belvárosi iskola mellett irodának és üzletnek egyaránt alkalmas, 25 négyzetméteres vagy 50 négyzetméteres helyiség kiadó. Telefon: 459-778.

Békéscsabán vagy közvetlen környékén téglából készült kertes házat keresünk (lehet hétvégi ház is) minimum 50 négyzetméteres nagyságú legyen, 900 000 Ft-ig, esetleg ha nagyobb érték, havi törlesztéssel. Ajánlatokat hétköznap 326-888-as telefonra kérek, Pissné.

Tanya eladó a Lencsési úti lakóteleptől 2 km-re, egy hold földdel, ipari árammal és építési lehetőséggel. Telefon: 326-203.

Mezőmegyeren gazdálkodásra alkalmas 4000 négyzetméteres zártkert nagy gazdasági épülettel, hétvégi házzal eladó. Városi víz, villany, 2 db fúrott kút, garázs van. Érdeklődni a (66) 321-265-ös telefonon.

Vásárolnék a Lencsésin erkélyes, kétszobás, egyedi gázos lakást. Telefon: 457-614, hétköznap 18 órától, hétvégén egész nap.

Belvárosban a Bartók B. úton, VIII. emeleti másfél szobás, központi fűtéses, telefonos, vízórás lakás eladó. Érdeklődni napközben a 459-361, délután 17–19 nap.

Kétszobás, étkezős családi ház tetőtér-beépítési lehetőséggel eladó Békéscsaba VII. ker., Nyárfa u. 22. szám alatt. Megtekinthető 18 óra után.

Békésszentandráson a 44-es főút mellett telefonos családi ház eladó. Telefon: (66) 311-492.

Pusztaföldvár központjában szép kivitelezésű, kétszintes, pincézett kertes ház eladó, amely 2–3 családnak vagy vállalkozásra, üzleti célra alkalmas. Sok melléképülettel, 2 garázzsal, gyümölcsöskerttel, frekventált helyen. Érdeklődni: Pusztaföldvár, Táncsics u. 68. illetve a 34-es telefonon.

Összkomfortos kertes családi ház eladó. Érdeklődni: Tótkomlós, Fő u. 59.

Veszely csárda mellett a Pósteleki út bal partján, közvetlenül a csatorna mellett 800 négyzetméter nagyságú gyümölcsös a rajta lévő faházzal, villannyal eladó. Érdeklődni a Dr. Gyebnár–Dr. Domoki Ügyvédi Irodában, Békéscsaba, Wlassich sétány 7. I/3. Telefon: (66) 452-592.

Betegség miatt áron alul, sürgősen eladó kis tüzépnek is megfelelő mészoltó telep. 1000 négyzetméter önkormányzattól bérelt területen, teljes berendezéssel: mészoltógép, gépszín, irodai épület, raktár, 3 db 50 köbmétes

Elit TAPÉTA

Import, magyar és öntapadós tapéták
AKCIÓS ÁRON
amíg a készlet tart.
Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8.30–17.00 óráig, szombaton 8.30–12.30 óráig.
5600 Békéscsaba, Bartók B. út 14/1. Tel.: (66) 448-828.

Használt nyugati gumiabroncsok kaphatók. Békéscsaba, Szőlő u. 51. Telefon: 06 (60) 388-824.

Autólámpa. Bontott és új autólámpák kaphatók raktárról, illetve megrendelésre rövid határidőn belül. Autólámpabolt, Békéscsaba, Szőlő u. 51. Telefon: (60) 388-824.

VW Golf GL-es 1987-es évjáratú eladó. Érdeklődni a 448-858-as és a 06 (20) 438-795-ös telefonokon.

STEYER 280-as 1984-es évjáratú nyerges szerelvény, műszaki vizsgával, zöld kártyával, felszámolás miatt eladó. Érdeklődni: munkaidőben: Marcali, Vereczkei u. 50. szám alatt, telefon: (85) 313-057, este (85) 313-612.

K 700-as traktor eladó vagy más gépre elcserélhető. Telefon: (66) 382-259.

Társat keres

171/80/62 éves férfi keresi 45–50 év körüli, házias, minden szenvedélytől mentes hölgy ismeretségét. Ház, kocsi van. Házasságról is lehet szó. „Szeptemberi találkozás" jeligére a hirdetésfelvételre, Szabadság tér 1–3. szám alá.

Tartós kapcsolat reményében keresem szeretetre, megértésre vágyó barátnőmet 35 éves korig. 33/176/72 üzletember vagyok. Függetlenség nem feltétel. „Remény a boldogságra" jeligére a hirdetésfelvételre, Szabadság tér 1–3. szám alá.

160/60/60 éves, elvált férfi, rendezett anyagiakkal hozzá illő élettársat keres. Szerény, egyszerű, hozzám költözne, én minden káros szenvedélytől mentes vagyok. „Kalandorok ne írjanak" jeligére a hirdetésfelvételre, Szabadság tér 1–3. szám alá.

31/184, barna, jól szituált, intelligens, romantikus, optimista, mosolygós, káros szenvedélyektől

Gubis Mihály

1948-ban született Békéscsabán
Végzettség: érettségi
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika minden területe
Lakcím: 5600 Békéscsaba, Berzsenyi u. 5.

Gyárfás Gábor

1946-ban született Budapesten.
Végzettség: Iparművészeti Főiskola
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika minden területe
Lakcím: 1052 Budapest, Városház u. 3–5.

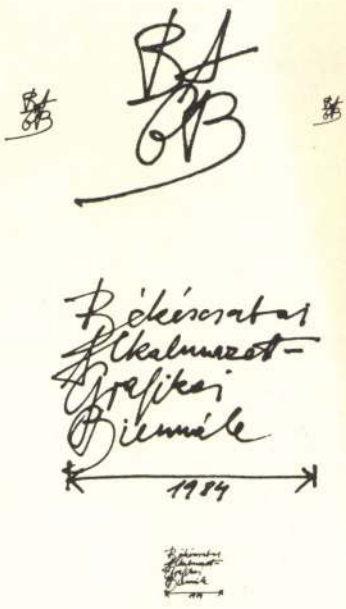

Az élet, a halál, a művészet

Útközben a Neckarkunst II. ösvényén

Kircheim/Neckar. 15 km a távolság Kircheimtől Mundelsheimig a folyóparton. Ezen az útvonalon két tucat művész állítja ki alkotásait, és teremti meg ezzel egy kirándulás hátterét, amely alapvető érzésekhez vezet.

Holger Geyer

A folyó, mint művészet és mögötte eredetiben, ahogy folyik: kilenc festő örökitette meg, ahogy a Neckart látja. Itt van a Neckarkunst II. kiállítás kezdete és vége, a szabadtéri kiállítás, amin művészek Ludwigsburg körzetből, valamint kollégáik Kínából, Olaszországból, Magyarországról és Izraelből vettek részt

Micsoda összevisszaság. Rovarok mindenütt, szúnyogok, lepkék, bogarak, előtte tyúkok, mögötte víz, és még egy kevés mindenből, ami még hozzátartozik: az élet, a halál, a művészet. Gondolatok. Viszik az embert, repülnek vele, eggyé válnak a szélben, amely a zászlók csapatát lengeti, amit Robert Bentz bietigheimi művész állított fel ezen a kapcsolatgazdag helyen. Kircheim am Neckar. Nem a világ közepe, még Ludwigsburg körzetében is inkább egy félreeső, határmenti területen fekszik, ahol a sváb föld lassan frank terűletté válik.

Mégsem véletlen, hogy a Neckarkunst II. nevű szobor- és képút itt kezdődik. A falu, a kultúra vonzásában meglátogatható egy hétvégén — májusi művészetnek is nevezték —, tökéletesen megfelel egy kirándulás kiindulópontjának, kikapcsolódást ígér annak, aki biciklivel vagy gyalog kicsit hátat akar fordítani a mostani izgalmas futballnapoknak.

15 km az út a folyóparton Mundelsheimig, ahol a Neckarkunst véget ér, és ahol május 17-én meghalt Gubis Mihály, akinek a neve azóta elválaszthatatlanul összefügg az önkormányzat által szervezett szabadtéri kiállítással.

A halála története olyan tragédia, amilyet csak az élet tud irni. Egyik művésztársának szobra űtötte agyon a magyart, amikor az alkotócsarnokból akarták elszállítani. Az eldőlt és a védtelen emberre esett. Zavarodottan, tehetetlenül borzadt el mindenki, aki közvetlenül ott volt. Sok kívülálló sem talált szavakat, amikor a szerencsétlenségről hallott, és ez az állapot máig tart, mert egyszerűen nem kap levegőt, aki a körülményeket hallja.

Fekete alakok tekintenek a folyóra, kicsit úgy tűnik, mintha a gyászoló közösség jött volna össze...

Gubis Mihály hagyatéka : a szék Walheimben

Vigasz-e, hogy Gubis Mihály legalább egy hagyatékot itt hagyott?

Hatalmasan tör a felhők felé, a helyen, amit a kiállítás rendezőitől kapott, Walheim és az autóút között, a folyóparton, a község bejáratánál. Két durván megmunkált fatörzs tör létraként az ég felé.

A művész elképzelése szerint ez egy óriási szék

háttámlája. A széknek ugyan nincs űlőfelülete, mégis trón. Talán a Mindenható számára, aki a trón teremtőjét ilyen hirtelen magához szólította.

Maga Gubis Mihály a walheimi széket az egész világot átfogó programja részének tekintette. Minden földrészen, a két sarkot is beleértve akart egy ilyen széket felállítani, összesen hét darabot, 2012-ig.

»A szék« — írta Gubis — «kifogyhatatlanul gazdag szimbólum, nemzetközi, ugyanakkor a különböző nyelvek ellenére olyan tárgy, ami a különböző környezetekben a megértés egy formája lehet, és egy érzéssel telítődik, amit én a nemzetközi művészetem vizuális hordozójául választottam.«

Gubis a székeivel hálót akart a világ köré fonni, a szobrok csúcsai a Földet, mint a nagy kultúrák bölcsőjét hálózták volna be.

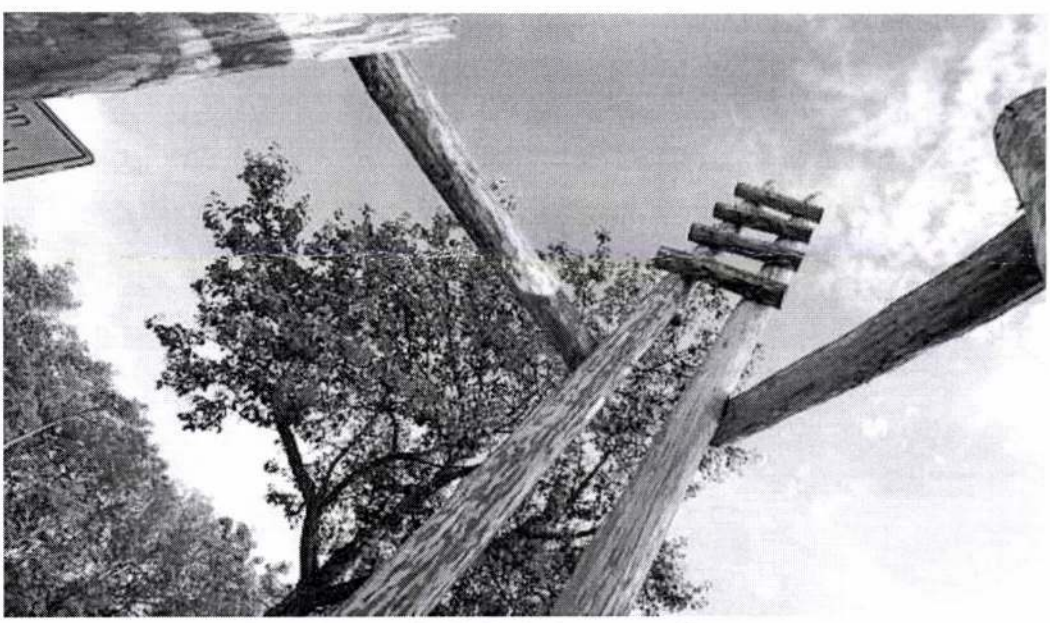

...Gubis Mihály halála után a szék Walheimben a tragikusan szerencsétlenül járt művész hagyatékává vált

Bevetésre kész hadsereg, lepkékből, bogarakból, szúnyogokból

A mű befejezetlen marad. Kollégái Ludwigsburg körzetből, Olaszországból, Kinából és Izraelből egy táblát helyeztek el Walheimben, a széknél: »Gubis Mihály emlékére« áll rajta, és: »Találtunk egy barátot, de örökre elveszítettük.«

5 km-rel tovább Kircheimben, a Neckarművészet kirándulás kezdetén Roland Bentz zászlai között egy fekete emlékeztet a szerencsétlenül járt barátra. Bentz spontán reagált a valóságos halálra, ami képletesen ott leng a művében, rovarok bevetésre kész hadseregének tűnik. Szabályos sorban állnak ott, a fákra fölakasztott

anyagra nyomtatva, a csúcsukon gallykorona, méltóságot mutat, mintha Jézus töviskoronája lenne.

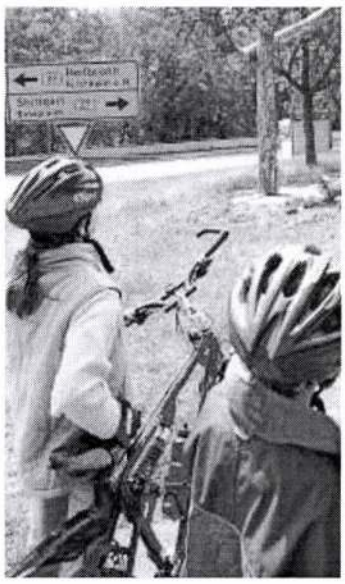

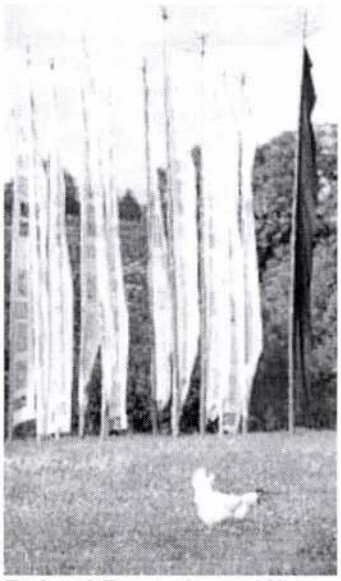

Roland Bentz is emléket állitott Gubisnak a zászlócsoportban

A terűlet is említésre méltó, amin a rovarzászlók állnak, egy rét, közvetlenül a víztisztító mellett, azon boldog baromfik ugrálnak, szaladgálhatnak, ha éppen nincs madárinfluenza-riadó.

Így lehet ehhez a műhöz sokféle értelmezést találni, ami már a művészeti kirándulás elején maradásra csábít.

Mégis tovább megyűnk, Walheimet és Gubis székét elhagyva, Besigheimbe, Kurt Tassotti *Olvadó csöpp*jei mellett, Hesigheim felé, ahol a sziklakertek várnak és egy szoborkvartett, ami harmonikusan illeszkedik a tájba.

A technika és a költészet keveréke, amit Dieter Kränzlein (Pleidesheim), Michaela Fischer (Austein), Shaul Sinai (Izrael) és David Fine (szintén Izrael) az út mellett fölállítottak.

Homokkő megmunkálva, vagy acéllal kombinálva a választott anyaga a két izraelinek. Ezzel szemben a helybeliek műve modern, szürke, de nem kevésbé dinamikus.

Egy pár lépéssel tovább Bernd Zimmer *Szélkapu*ja, ami olyan elektromosan néz ki, mintha egy plusz és mínusz sarok a hajóállomáson egymás mellett egymillió voltos fénysugarat árasztana.

Bernd Zimmer *Szélkapu*ja Hesigheimben

Energia és halál, magával ragadó és melegít az úton Hesigheim felé.

Ott beköltözött a művészet a zsilipbe, háromszorosan is.

A rakparton egy a levegőben megállt gyerekhinta, a ludwigsburgi Markus Merkle műve, amely pillanatfelvételszerűen hat, mintha valaki megállította volna az időt. A zsilipkamrákat ezzel szemben a kornwestheimi Sybille Möndel műve a feszültségből él, ami az absztrakt festészet és a technika építészeti monstruma között van. Végül is a másik végén Uli Gsell műve, mint egy kulcslyuk, amin titokban átnézve a távoli Mundelsheimet lehet felfedezni.

Ott a Käsberg-csarnoknál a kezdet és a vég, mert persze itt is lehet kezdeni a túrát, és Kircheim felé haladni.

Kilenc művész festett Mundelsheimben műüvegre. Nem csak a művekre, hanem a műveken keresztül is érdemes nézni, mert csak akkor látszanak a képek igazán, ha a háttérben folyó Neckart is hozzávesszük.

A helyi sakkegyesület által felállitott padokon lehet megpihenni. Három asztal áll előttük, összesen négy sakktáblával, különböző variációban.

Fekete és fehér nem csak a játékban együtt, ezen a gyönyörű délutánon, hanem egy pár is. Az asszony Szudánból, a férje Mundelsheimből, két közös gyerekkel, csodálatos harmóniában. Gubis Mihály biztosan örült volna, ha látja őket.

> *A kiállítás szobrai és képei októberig láthatók. A cikkben említett műveken kívül, ha Kircheimből Gemmrigheimen keresztül megyünk Besigheimbe, Gemmrigheimben egy pleidelsheimi művész, Jörg*

Failmezger Hordalékfa *című műve látható.*

MAGYARRA FORDÍTOTTA: SCHMIDT KATALIN (NÉMETORSZÁG)

Gubis Mihaly

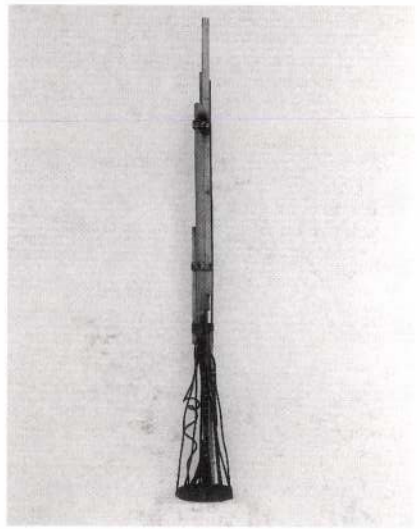

megnyilvánulások, Pósteleki Kastélyrom • Mokos József Emlékkiállítás, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • ORIENS, Kelet-európai Kultúrbörze, HATE-csarnok, Békéscsaba • Zsebperformance Fesztivál, Barátság Művelődési Központ, Százhalombatta • Anna Art 3, Performance Fesztivál, Szt. Anna-tó (Románia) • **1993** Szentendrei Malom-Alapítvány Kiállítása, Wertheim (Németország) • II. Budapest International Contemporary Prize Of Fine Arts, Közlekedési Múzeum, Budapest • Grafikák Szentendréről, Horváth-Lukács Galéria, Sopron • II. Nemzetközi Grafikai Biennálé Győr, Vastuskós Ház, Győr • CSALÁNLEVES III., Művészeti megnyilvánulások, Pósteleki Kastélyrom • I. Nemzetközi Grafikai Biennálé, Maastricht (Hollandia) • XII. Debreceni Országos Nyári Tárlat, Aranybika Szálló, Debrecen • Válogatás A Szentendrei Ferenczy Múzeum Kortárs Képzőművészeti Gyűjteményéből, Erdei Ferenc Művelődési Központ, Kecskemét; Wertheim; Budatétényi Galéria, Budapest • International Printart Biennale, Várna (Bulgária) • Contemporary Printart Member's Work, Nagoya With Hungary (Japán) • ZONA EUROPA DE EST, Festival de performance, Museul De Arta, Timisoara (Románia) • Anna Art 4, Performance Fesztivál, Szt. Anna-tó (Románia) • "ÜBER GRENZEN", Válogatás

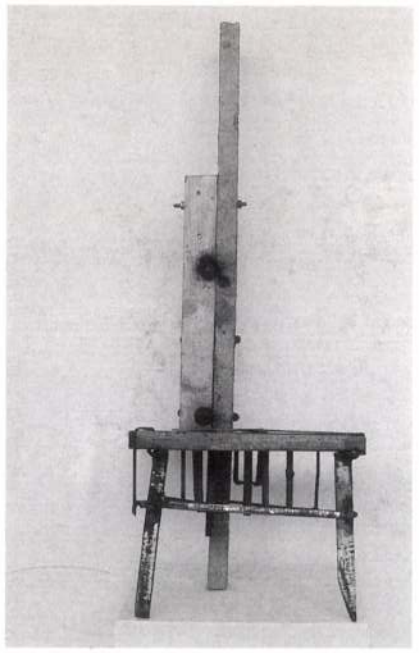

a Szentendrei Ferenczy Múzeum, a Műhely Galéria és az Artéria Galéria kortárs gyűjteményéből, Galerie Contact, Böblingen (Németország) • XVII. Országos Grafikai Biennálé, Miskolci Galéria, Miskolc • Grafikai Körkép, Újpest Galéria, Budapest • 94 EVENT IN THE EAST, Vlastivedné Múzeum, Trebisov (Szlovákia) • **1994** MÉDIUM 3, Harmadik Nemzetközi Kortárs Képzőművészeti Kiállítás, Sepsiszentgyörgy • IX. Országos Tervezőgrafikai Biennálé, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • Országos Színesnyomat Grafikai Kiállítás '94, Szekszárd, Művészetek Háza • Kisgrafika, Újpest Galéria, Budapest • Kolor W Grafice 1 Miedzynarodowe Triennale Grafiki Torun 94 (Lengyelország) • Kisgrafikai Biennálé, Osaka (Japán) • Vallomások a vonalról, Vigadó Galéria, Budapest • **1995** ORIENS '95, II. Kelet-közép-európai Kulturális Találkozó, Jókai Színház, Békéscsaba • "ÁLDOZATI ÉDEN-KEGYHEGY", Intervénális csatlakozás Monty Cantsinhoz, a Neoizmus progrmajához, Fiatal Művészek Klubja, Budapest, performance-ok

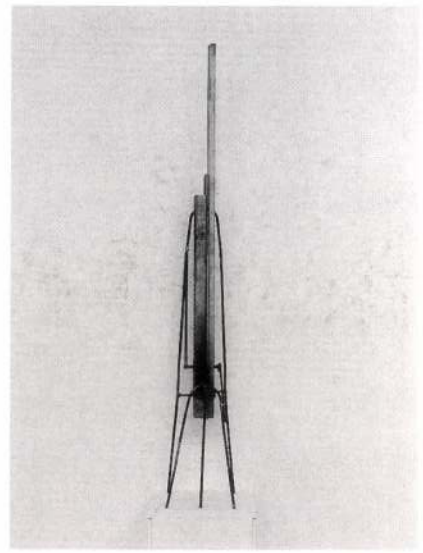

IRODALOM/BIBLIOGRAPHY

V. Kiss Margit: Alkalmazott Grafikai Művésztelep Békéscsabán, Művészet, **1980**/11. 5-7. o. **FAK LAPOK**, A Békés Megyei Fiatal Alkotók Köre Gyomai Alkotótáborának Kiadványa, (a Gyomai Híradó melléklete), **1981**. augusztus 31., in.: Gubis Mihály versei és illusztrációja. **Bak Imre**: Gubis Mihály, katalógus-előszó, mappa-katalógus, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba, **1982**. június 24 – július 31. **Hann Ferenc**: Gubis Mihály, katalógus-előszó, mappa-katalógus, Vajda Lajos Stúdió Szentendre, **1984**. július 8 – 31. **P. Szabó Ernő**: Geometrikus törekvések a hetvenes években, Művészet, **1986**/6. 6-11. o., in.: 10. o. **Hann Ferenc**: Új Vegyes, katalógus-előszó, Vajda Lajos Stúdió 1986, Szentendrei Képtár, Szentendre, **1986**. július, katalógus, szerkesztette: H.F.. **Sarusi Mihály**: A vonalszaggató Gubis Mihály zászlajára, mappa-katalógus, **1986**. **Ibos Éva**: Gubis-Sarusi/Szarvas, Népújság, **1987**. április 24. **Carmen Runonen**: Unkarilaistaiteilijan postikortteja Suomesta, Länsi-Savo, Perjantaina, marraskuun 27. päivänä **1987**. **Novotny Tihamér**: A vonal: maga az ember, Gubis Mihály művészetéről, Művészet, **1987**/11-12. 20-22. o. **Deim Pál**: Három Fiatal békéscsabai képzőművész, Új Auróra, **1988**/1. 33-39. o. **Novotny Tihamér**: Előszó a "SZAFT" kiállításhoz, in.: "SZAFT" – A Vajda Lajos Stúdió és meghívott barátaik közös kiállítása, Ernst Múzeum, Budapest, **1988**. február 19 – március 13., katalógus, szerkesztette: N.T., in.: 4., 8., 22., 23. o. **Cs. Tóth János**: Viharsarki tárlatok, Művészet, **1990**/2. 48-49. o. **Chikán Bálint**: Gubis Mihály, A Magyar Hírlap Kulturális Magazinja, **1991**. február 9., in.: Magyar Hírlap. **UNICORNIS** – A szentendrei Vajda Lajos Stúdió (VLS) és a Marosvásárhelyi Műhely (MAMŰ) közös kiállítása és kiadványa, Vigadó Galéria, Budapest, **1991**. március 1 – 24., (...), katalógus, szerkesztette: Novotny Tihamér, in.: 25., 39., 43., 50., 51., 54., 57., 61., 62., 108-111. o. **Hann Ferenc**: Gubis Mihály, katalógus-előszó, Gubis Mihály és Baji Miklós Zoltán közös kiállítása, **1991**. március 29., mappa-katalógus. **Banner Zoltán**: Játék – életre halálra, Békés Megyei Hírlap, **1991**. április. **Hann Ferenc**: Gubis Mihály, katalógus-előszó, in.: Aknay-Gubis-Kéri-Somogyi, **1991**. Szigetszentmiklós, Érd, Ráckeve, Ócsa, katalógus. **Megalakul a "MASE"**, Békés 7, A Színes Szuperinfó hetilapja, **1991**. 1. évfolyam 12. szám, 16-17. o. **Cs. Tóth János**: Legjobb leves a csalánleves, Új Művészet, **1992**/5. 59-60. o. **Baji Miklós Zoltán**: Anna Art 3, az Anna-tónál III. rész, Napi Délkelet, **1992**. augusztus 6. **B. M. Z.**: Gubis és a Block Szentendrén, Napi Délkelet, **1992**. augusztus 17., 8. o. **Ibos Éva**: A grafikán innen, a reklámon túl – a békéscsabai alkalmazott grafikai művészetelepről –, Juss, **1992**/4. 33-39. o. **Angyalcsinálók performance Dokumentációs füzet**, kiadta: BMZ Art-Média, szerkesztette és a fotókat meggrafikázta: Gubis Mihály + G. M. versei, **1992-1993**. **Cs. Tóth János**: Csalánozás másodszor is, Pósteleki, 1992. augusztus, Új Művészet, **1993**/3. 67-68. o. **Hann Ferenc**: VONAL, REND, HIÁNY: Gubis Mihály képei és versei, Napi Délkelet, **1993**. június 26., 8. o. **Éltes Enikő**: "Az volt az érzésem, valaminek történnie kell...", AnnaArt-1993, Romániai Magyar Szó, **1993**. **Cs. Tóth János**: Alternatív Alkotók Édenkertje Pósteleken – Csalánleves II., Bárka, **1993**/1. 77-78. o. **HINDULAT** – Közhely Értékű Napilap, számítógépen szerkesztett ön-újság 20 számozott példányban, szerkesztette: Gubis Mihály, **1994**. **Bohár András**: Disznók közé – Nemzetközi Modern Kultúra Fesztivál, Új Művészet, **1995**/11-12. 83-84. o. **ORIENS '95 Békéscsaba MANIFESTÁCIÓ**, művészeti újság, szerkesztette: Szilágyi András, in.: Gubis Mihály 8., 12. o., **1995**. **Cs. Tóth János**: Fa és fém, Csaba és Fóny, Heti Mérleg, **1996**. április 11. 3. o.

GUBIS MIHÁLY
Vasfaszobrok/Iron-wooden sculptures
Művészeti Galéria/Artists' Gallery Showroom
Szentendre, Bogdányi u. 51.
A kiállítás megtekinthető
1996. május 3-tól június 9-ig
The exhibition is open
from May 3 to June 9, 1996.

A katalógust szerkesztette, információs anyagát összeállította és a kiállítást rendezte:
Novotny Tihamér
Angol fordítás: Juhászné Szepesi Beatrix
Fotók: Novotny Tihamér
Készült a Mester Nyomdában
A kiadásért felel: Soós Sándor, A Pest Megyei Múzeumok Igazgatója

A katalógust támogatták: Vajda Lajos Stúdió Kulturális Egyesület és a Nemzeti Kulturális Alap
This catalogue was sponsored by: Vajda Lajos Studio Cultural Society and National Cultural Fund

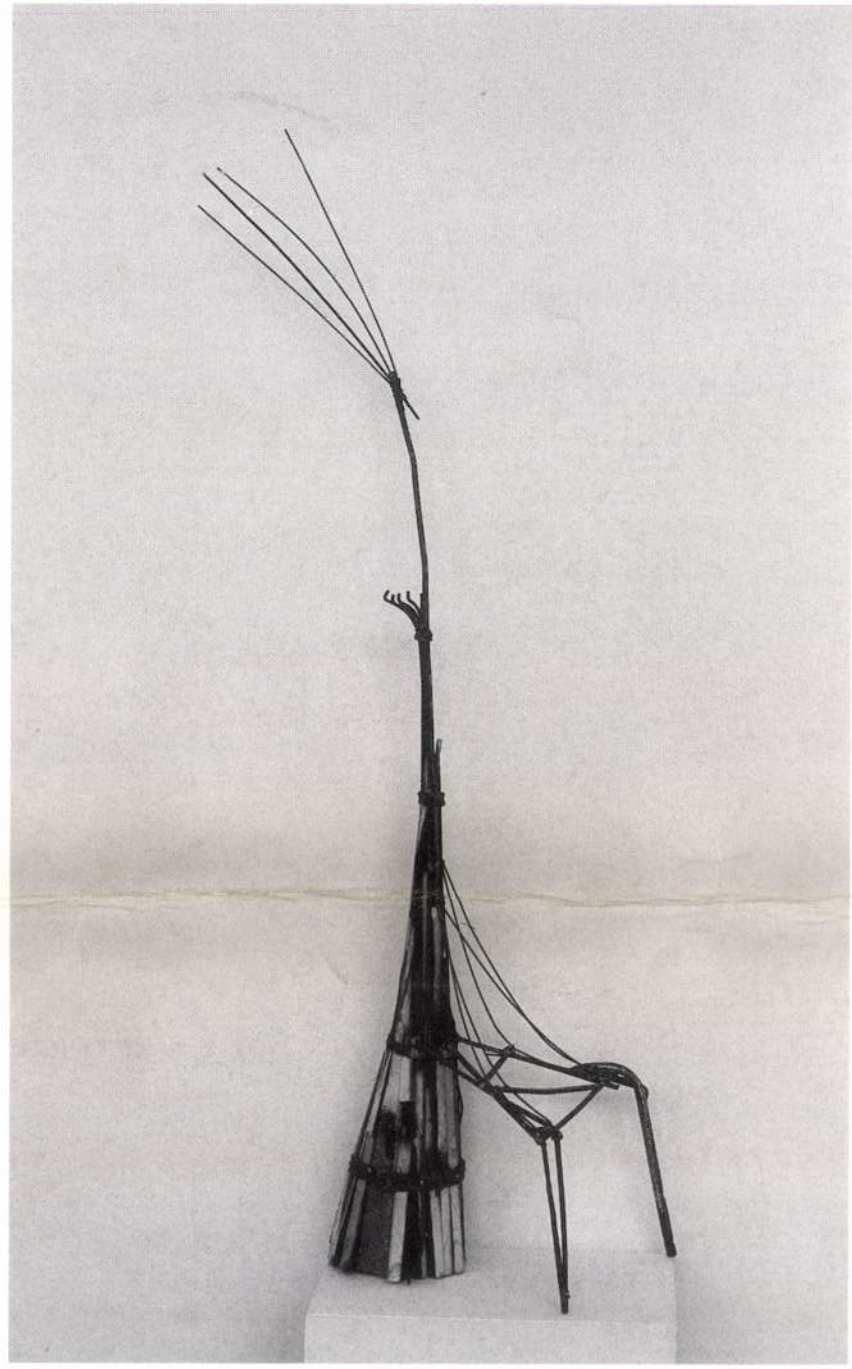

GUBIS MIHÁLY

MŰVÉSZTELEPI GALÉRIA
SZENTENDRE

GUBIS MIHÁLY
5600 Békéscsaba, Irányi D. u. 4-6.
Tel.: 06-66 447-643

1948. április 4., Békéscsaba. Szülei textilmunkások. Gyermekkorában operatőr, majd fotós szeretne lenni. A beat-korszak s főleg Bob Dylan igen erős hatást gyakorolnak rá, ő is zenél és dalszövegeket ír. **1967** Érettségi után magasnyomó gépmesterként a KNER Nyomdában dolgozik, de kilép munkahelyéről, mert nem engedik el a Mártélyi Művésztelepre. Mayerhoffer Miklós barátja révén megismerkedik Moholy-Nagy László munkásságával, a Bauhaus nézeteivel és művészeti eredményeivel. **1968** Másodszor is ellátogat a Mártélyi Művésztelepre, ahol Fodor József és Hézső Ferenc tanítják őt. Békéscsabán Mokos József szakkörébe jár, s itt többek között találkozik Bereznai Péterrel is, a későbbi Vajda Lajos Stúdió egyik tagjával. **1969-70** között Budapesten tartózkodik. A Gutenberg- és a Vasas-szakkörben készül a főiskolai felvételire. Tanárai közül Xantus Gyulára emlékezik legszívesebben. Kétszer próbálkozik, de nem jut be a Képzőművészeti Főiskolára. Visszaösszegző jellegű kiállítását a Munkácsy Mihály Múzeum "kamaratermében". **1984-85** Önálló kiállítással mutatkozik be a szentendrei Vajda Lajos Stúdió Pinceműhelyében (textilfestmények); deklaráltan VLS-tag lesz. Ettől fogva részt vesz a VLS

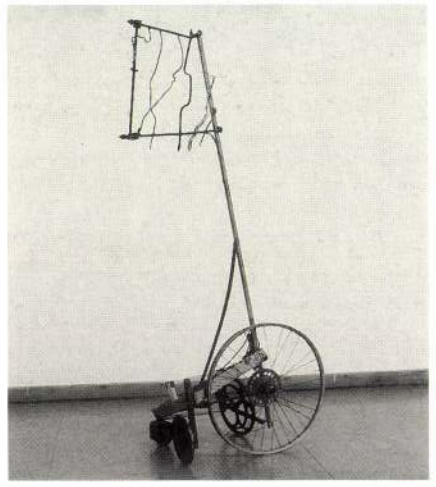

minden jelentősebb megmozdulásán (Új Vegyes, 1986; "SZAFT", 1988; UNICORNIS, 1991 stb.). Két hollandiai "tanulmányút" és kiállítás (In memoriam Bartók Béla, lógatott-lebegtetett textilzászlók). Elkészíti első injekcióstűvel festett "textilgrafikáit". **1986** Svédország: alkotólehetőség az itt élő Takács Lajos jóvoltából Bereznai Péterrel (Layota Art Stúdió). **1987** "Erdőkiállítás" Erdélyben a Hargitán (Románia): "földgrafikák", "föld- és botszobrok". Hasonló tájművészeti alkotások a finnországi Mikkeliben. **1988-89** Kialakul hat alapelemre épülő, rendkívül expresszív, változatos és kreatív formavilága, illetve szimbólumrendszere (vonal, kereszt, zászló, szék, kocsi, sátor v. mell). **1991-95** Tovább ápolja erdélyi kapcsolatait (MÉDIUM 2, Szt. Anna-tói Performance-napok stb.). Bekapcsolódik a Baji Miklós Zoltán (B. M. Z.) által elindított CSALÁNLEVES III. c. akcionista-intermediális művészeti eseménysorozatba. Új szimbolikus motívumra lel, a nagykabátra. Verseket közöl. **1994-95** Aknay Jánossal, Hann Ferenccel, Kéri Mihállyal, Penyaska Lászlóval, Puha Ferenccel és Somogyi Györggyel megalakítják az ún. PATAK Csoportot.

megy Békéscsabára: raktárosként, díszítőfestőként és kellékesként dolgozik a Jókai Színháznál. **1971-73** Katona Zalaegerszegen: a hadosztály nyomdájában könyvkötőként, szedőként és gépmesterként dolgozik. A szolgálat előtt és alatt egy-egy alkalommal ellátogat a Hajdúnánási Művésztelepre, ahol Bíró Lajos korrigál, s innen néha átruccan a Tokaji Amatőr Képzőművészeti Táborba is. **1974** A Magyar Hirdető békéscsabai részlegénél dolgozik. Lehetősége adódik, hogy az akkori NDK-ban egy tanulmányút során elsajátítsa az iparszerű szitanyomás technikáját. Egy "Szabadtéri Templomdombi Tárlat" kapcsán megismerkedik a szentendrei Vajda Lajos Stúdióval. **1975** Elkészül a MEZŐGÉP Vállalat grafikai feladatkörű szitagépe, ahol lehetőséget kap kreatív reklámgrafikai munkák kivitelezésére; ezzel beindul a békéscsabai Országos Grafikai Művésztelep, amelynek mindvégig tevékeny szervezője és résztvevője marad. **1976** Nagy hatással van rá a geometrikus-konstruktivista stílusban alkotó Budapesti Műhely Közösségének (Bak Imre, Fajó János, Hencze Tamás, Keserű Ilona, Nádler István, Mengyán András) békéscsabai kiállítása. Ennek mintájára négyen megalakítják a Békéscsabai Műhelyt (Gubis Mihály, Ignácz Anna, Lonovics László, Trombitás Tamás) s ezt követően Fajó János meghívja őket a Józsefvárosi Kiállítóterembe (Budapest). **1977** A Békéscsabai Műhellyel részt vesznek Fajó "multiplikációs programjában": festett fém-, hajlított-hegesztett lemez- és plexi szobrokat készítenek. **1978** Megalakítják a költőket, képzőművészeket, fotósokat, színészeket stb. tömörítő Békés Megyei Fiatal Alkotók Körét, az ún. FAK-ot. A FAK Képzőművészeti szekciója (Gubis Mihály, Ignácz Anna, Kállai Júlia, Mayerhoffer Miklós, Oroján István, Romváry Etelka, Tiszai József, Trombitás Tamás, Udvardi Anikó, Varga Géza és Wollmutt Frigyes) közös szitamappát ad ki. **1979** A Lahti Biennálén keresztül kapcsolatba kerül Finnországgal. Felveszik a Művészeti Alapba. **1981** Első finnországi "tanulmányút". **1982** "Az Én Műhelyem" címmel megnyitja konstruktív alkotásainak (festmények, grafikák, gyűrt hálósfilmek, hajlított alumíniumszobrok, diaporáma-vetítés, fényszobrászat)

DÍJAK/AWARDS

1978 Az Országos Alkotó Ifjúság pályázat III. díja. **1991** Az Év Legjobb Plakátjai: a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja. **1992** A TÉR – VIII. Országos Tervezőgrafikai Biennálé: a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja. **1993** Kisgrafika: a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díja.

MŰVEK KÖZGYŰJTEMÉNYEKBEN/
WORKS IN PUBLIC COLLECTIONS

Békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum
Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága –
Ferenczy Múzeum, Szentendre
Dunaújvárosi Modern Művészetért Közalapítvány

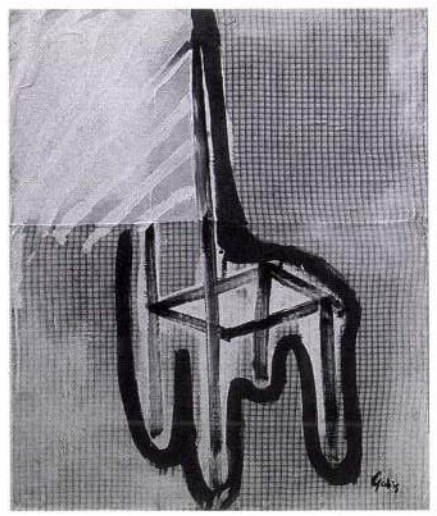

MIHÁLY GUBIS
5600 Békéscsaba, Irányi D. u. 4-6.
Phone: 06-66-447-643

1948 born on 4 April, Békéscsaba. His parents worked for a textile factory. As a child, he wanted to become a cameraman or a photographer. He was much influenced by the beat movement and Bob Dylan. He also played music and wrote texts for songs. **1967** Having finished the secondary school he worked for KNER Printing Office as a typographer. However, he left his situation when he was not permitted to go to the Mártély Artists' Colony. Through the help of his friend, Miklós Mayerhoffer he got acquainted with László Moholy-Nagy's art, the ideas of Bauhaus and its artistic achievements. **1968** Visited the Mártély Artists' Colony for the second time, where József Fodor and Ferenc Hézső were his teachers. In Békéscsaba he attended József Mokos' circle. There did he meet – among others – Péter Bereznai, a member of the subsequent Vajda Lajos Studio. **1969-70** Was staying in Budapest. He was preparing for the entrance exam to the College, in the Gutenberg- and the Vasas-circle. His most beloved teacher was Gyula Xantus. He had tried twice but failed to get into the College of Fine Arts. Returning to Békéscsaba he worked as a storekeeper, a scene-painter and a property-man for the Jókai Theatre. **1971-73** Did military service in Zalaegerszeg: he was a binder, a type-setter as well as a press-man in the press of the division. Before and during the service he sometimes went to see the Hajdúnánás Artists' Colony, where Lajos Bíró corrected the works. From there he occasionally made a short trip to the Tokaj Amateur Fine Arts Camp as well.

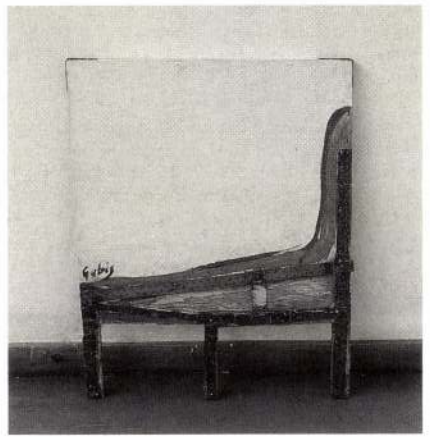

1974 Worked for the Békéscsaba Department of the Hungarian Advertising Company. During a study trip to the Democratic Republic of Germany he had a possibility to learn the technique of industrial screen-printing. On the occasion of an "Open-Air Exhibition on the Church-Hill" he got acqainted with the Vajda Lajos Studio in Szentendre. **1975** The screenprinting machine of the MEZŐGÉP Company having been made he was commissioned to produce creative poster designs. Thus the National Graphic Artists' Colony of Békéscsaba, of which he remained an active organizer and a participant up to the end, started. **1976** He was much influenced by the exhibition of the community of the Budapesti Műhely (Budapest Workshop) working in geometric-constructivist style. Its members are: Imre Bak, János Fajó, Tamás Hencze, Ilona Keserű, István Nádler and András Mengyán. Following their model four artists – Mihály Gubis, Anna Ignácz, László Lonovics and Tamás Trombitás – established the Békéscsaba Workshop. Subsequently János Fajó invited them to the Józsefváros Exhibition Hall (Budapest). **1977** The Békéscsaba Workshop took part in Fajó's "multiplication program": they produced sculptures made of painted metal, bent-welded plate and plexi. **1978** They established the Circle of Young Artists of Békés County, the so-called FAK. The Fine Arts section of FAK including Mihály Gubis, Anna Ignácz, Júlia Kállai, Miklós Mayerhoffer, István Oroján, Etelka Romváry, József Tiszai, Tamás Trombitás, Anikó Udvardi, Géza Varga and Frigyes Wollmutt published a collective map of screenprints. **1979** Through the Lahti Biennal he got into connection with Finland. He was admitted to the Art Fund. **1981** His first study trip to Finland. **1982** He opened his first retrospective show titled "My Workshop" (paintings, drawings, creased net-films, bent aluminium sculptures, diaporama-projection, light-sculpture) of his constructive works in the chamber hall of the Munkácsy Mihály Museum. **1984-85** He had an individual show in the Cellar Workshop of the Vajda Lajos Studio of Szentendre. He became a regular member of VLS. From this time on he has taken part in each important event of VLS (Új Vegyes, 1986; "SZAFT", 1988; UNICORNIS, 1991

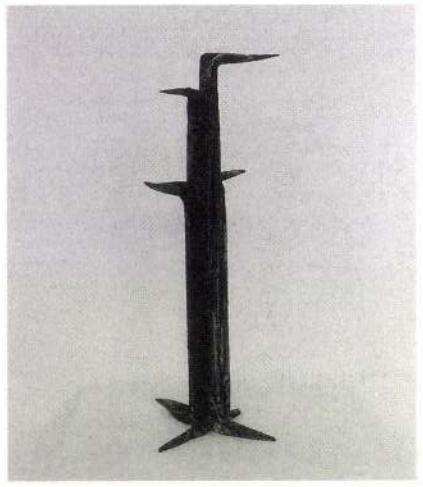

stb.). He had two study trips to Holland as well as an exhibition there (In memoriam Béla Bartók, hung-and-hovered textile flags). He made his first "textile-graphics" with the help of a hypodermic syringe. **1986** Sweden: a possibility of creation for him and Péter Bereznai through the help of Lajos Takács living there (Layota Art Studio). **1987** "Forest-Exhibition" on the Hargita, Transylvania (Romania): "earth-graphics", "earth- and stick-sculptures". He presented similar land-art works at Mikkeli, Finland. **1988-89** His expressive, changeable and creative world of forms as well as his system of symbols (line, cross, flag, chair, cart, tent or breast) have been formed based on six basic elements. **1991-95** He is maintaining his connections with Transylvania (MÉDIUM 2, Performance-days at St. Ann-Lake etc.); He joins the actionist-intermedial series of art events started by Zoltán Miklós Baji, titled CSALÁNLEVES III. (NEETLE SOUP). He has discovered a new symbolic motif: the overcoat. He published poems as well. **1994-95** He and János Aknay, Ferenc Hann, Mihály Kéri, László Penyaska, Ferenc Puha and György Somogyi established the so-called PATAK (STREAM) Group.

FONTOSABB ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK/
IMPORTANT SOLO SHOWS

1982 Az Én Műhelyem, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • **1984** Vajda Lajos Stúdió Pinceműhely, Szentendre • Gyulai Művelődési Köz-

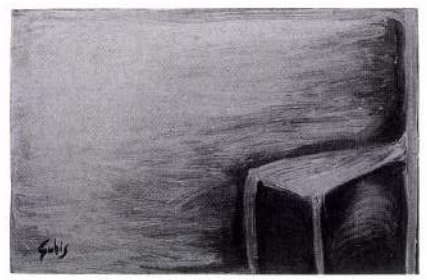

pont, Gyula • Dévaványai Művelődési Ház, Dévaványa • **1985** Gyulai Vár – Várszínház, Gyula • **1986** Erdőkiállítás, Gyulavárerdő • **1987** DATE Főiskola, Előcsarnok, Szarvas • Erdőkiállítás, Hargita (Románia) • Erdőkiállítás, Mikkeli (Finnország) • Aknay-Bereznai-Gubis, Művésztelepi Galéria, Szentendre • **1989** Vihar Galéria, Jantyik Mátyás Múzeum, Békés • "Tégla" Közösségi Ház, Békéscsaba • **1990** "Hé-Hé Galéria", Ifjúsági Ház, Békéscsaba • **1991** Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba, Baji Miklós Zoltánnal közös kiállítás •Szigetszentmiklósi Városi Könyvtár, Szigetszentmiklós; Ács Károly Művelődési Központ, Ráckeve, Aknay Jánossal, Kéri Mihállyal és Somogyi Györggyel közös kiállítás • NAGYKABÁT, Lencsési Közösségi Ház, Békéscsaba •

1992 Aktív Art Galéria, Szentendre • Torony Galéria, (Fax Art kiállítás), Sepsiszentgyörgy (Románia) • **1993** Csók István Galéria, Budapest • Corvina Galéria (Csíkszeredai Könyvárúház), Csíkszereda (Románia) • **1994** Patak Csoport, Sárospatak, Aknay Jánossal, Puha Ferenccel és Somogyi Györggyel közös kiállítás • **1995** Barátság Művelődési Központ, Százhalombatta • Patak Csoport, Öreghegyi és Felsővárosi Közösségi Ház, Aknay Jánossal, Kéri Mihállyal, Penyaska Lászlóval, Puha Ferenccel és Somogyi Györggyel közös kiállítás • **1996** VASFASZOBROK, Művésztelepi Galéria, Szentendre

FONTOSABB CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK/
IMPORTANT COLLECTIVE SHOWS

1976 Országos Grafikai Művésztelep, KNER Nyomda, Békéscsaba • **1977** Sympozionok a Rába Művekben, a KNER Nyomdában, a Zománcipari Művekben (ZIM), Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest • Fémplasztikai Szimpozion, Városi Tanács udvara, Békéscsaba • **1978** Békéscsabai Műhely, JATE Klub, Szeged; Vármúzeum, Gyula • Tíz Éves Szimpozion Mozgalmunk, Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest • I. Alkalmazott Grafikai Biennálé, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • FAK kiállítás, (Békés Megyei Fiatal Alkotók Köre), Fiatal Művészek Klubja, Budapest • Alkotó Ifjúság Képzőművészeti Kiállítás, Történeti Múzeum, Budapest • **1979** Poszter Biennálé, Lahti (Finnország) • XIX. Alföldi Tárlat, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • Alkalmazott Gra-

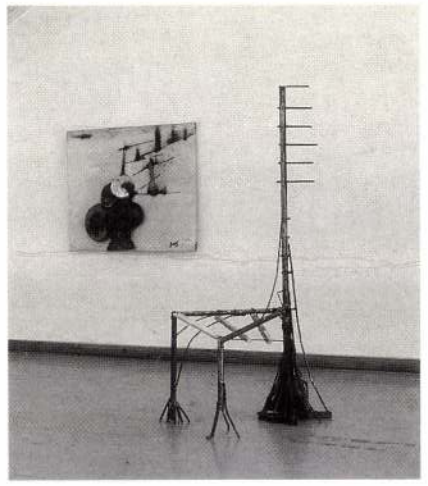

fikai Művésztelep, KNER Nyomda, Békéscsaba • **1980** Krakkói Grafikai Biennálé, Krakkó (Lengyelország) • II. Alkalmazott Grafikai Biennálé, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • FAK kiállítás, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • **1981** XXI. Alföldi Tárlat, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • Kisgrafikai Kiállítás, Poznan (Lengyelország) • Békéscsabai Képzőművészek Kiállítása, Arad (Románia) • XI. Országos Grafikai Biennálé, Miskolci Galéria, Miskolc • **1982** Országos Képzőművészeti Kiállítás '82, Műcsarnok, Budapest • XXII. Délalföldi Tárlat, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely • FAK kiállítás, Bartók Béla Művelődési Központ, Szeged • I. Debreceni Országos Nyári Tárlat, Debrecen • III. Alkalmazott Grafikai Biennálé, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • VII. Balatoni Kisgrafikai Biennálé, Tihanyi Múzeum, Tihany • **1983** XXIII. Alföldi Tárlat, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • I. Szegedi Táblakép-Festészeti Biennálé, Móra Ferenc Múzeum, Szeged • Poszter Biennálé, Lahti (Finnország) • Mai Magyar Grafika és Rajzművészet, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest • XII. Országos Grafikai Biennálé, Miskolci Galéria, Miskolc • **1984** IV. Alkalmazott Grafikai Biennálé, Békéscsaba, Munkácsy Mihály Múzeum • XXIV. Délalföldi Tárlat, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely • Alkalmazott Grafikai Művésztelep Békéscsaba kiállítása a Jókai Klubban, Budapest • Országos Képzőművészeti Kiállítás '84, Műcsarnok, Budapest • **1985** XXV. Alföldi Tárlat, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • XIII. Országos Grafikai Biennálé, Miskolci Galéria, Miskolc • **1986** A Szín, 5. Országos Alkalmazott Grafikai Művésztelep, Munkácsy Mihály Múzeum, Békéscsaba • XXVI. Délalföldi Tárlat, Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely • Új Vegyes, Vajda Lajos Stúdió, Szentendrei Képtár, Szentendre • **1987** Hoescht Kultúrpalota, Frankfurt am Main (Németország) • Békéscsabai Képzőművészek Kiállítása, Zrenjanin (Jugoszlávia) • Szentendrei Tárlat '87, Szentendrei Képtár, Szentendre • Szentendrei Fiatal Képzőművészek Kiállítása, Finta Múzeum, Túrkeve • "Szabad-Téri"

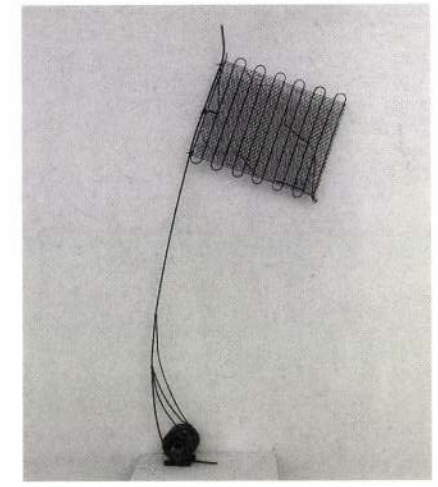

Tárlat a Vajda Pincében, Vajda Lajos Stúdió Pinceműhely, Szentendre • **1988** Transsylvania, Vajda Lajos stúdió Pinceműhely, Szentendre • "SZAFT" – A Vajda Lajos Stúdió és meghívott barátaik közös kiállítása, Ernst Múzeum, Budapest; Győri Műcsarnok, Győr; Uitz Terem, Dunaújváros • II. Dombóvári Művésztelep, Dombóvári Galéria, Dombóvár • **1990** SZAFT 2, KLTE Aulája, Debrecen • A Vajda Lajos Stúdió Kiállítása Sepsiszentgyörgyön (Románia) • Békéscsabai Képzőművészek Kiállítása, Arad (Románia) • **1991** UNICORNIS – A Vajda Lajos Stúdió (VLS) és a Marosvásárhelyi Műhely (MAMŰ) közös kiállítása, Vigadó Galéria, Budapest; Miskolci Galéria, Miskolc; Gödöllői Galéria, Gödöllő; Uitz Terem, Dunaújváros • Erotika A Kortárs Magyar Grafikában, Árkád Galéria, Budapest • XVI. Országos Grafikai Biennálé, Miskolci Galéria, Miskolc • Válogatás A Szentendrei Ferenczy Múzeum Festészeti Gyűjteményéből,

Csongrád galéria, Csongrád • Grafikai Műtermek, Csontváry Galéria, Budapest • MÉDIUM 2, Második Nemzetközi Kortárs Művészeti Kiállítás, Sepsiszentgyörgy (Románia) • CSALÁNLEVES, Művészeti esemény, Pósteleki Kastélyrom • I. Poszter Biennálé, Mexikó • Az Év Legjobb Plakátjai, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest • Poszter Biennálé, Lahti (Finnország) • **1992** A TÉR, VIII. Országos Tervező Grafikai Biennálé, Munkácsy

Gubis Mihály

ÉS. 1996. szept. 13.

Mozi-film

ő

alvadori (a francia
ntősebbjei) szíve-
zal, hogy mi is lett
ól? Kifejezetten a
ek vehetjük, hogy
a férfiak a teljes
ére jutottak. Kép-
agukat és család-
omoly kapcsolata-
mlástól, s az erek-
a megy.
tság hordoz vala-
en az elmacsóso-
. Így van ez fil-
vel is: a Francois
ócskával s home-
ne Depardieu fo-
án megpróbálják
t. S ez legalább
t a jövőt látni. A
dvesek, segítőké-
... Csak mintha a
aló szükség hiá-
g fordítva a hely-
kezőjét mutatja.
— a filmben szó-
éhezésbe. Érde-
sz kedvünk telén
mégis elrőhögi
Tragédiánk is in-
t fenséges.
zott empátiával
t azért mondom,
n, holott a róla
itika súlyosan el-
jdnem nem néz-
gy a filmkritiku-

kisbaba reggeli-
Semmihasznák)

WEHNER TIBOR: **Köztér**

Fony széke

Minden bizonnyal Joseph Kosuth 1965-ös *Egy és három szék* című, valóságos székből, a szék fotójából és a szék fogalmi leírásából konstruált munkája minősíthető a legújabbkori művészeti ülőalkalmatosság-idézések egyik gyújtópontjának: a mű megalkotását, bemutatását követően ez a tárgy mint önálló, vagy különböző kapcsolatokban alkalmazott médium a modern művészetben fényes karriert futott be. A kortárs magyar művészet közelmúlt évtizedeiben is megannyi emlékezetes alkotás elemeként vagy főszereplőjeként jelent meg a szék: említhetnénk akár Schaár Erzsébet kisplasztikáit, vagy Jovánovics György *Mennyezetszorító szerkezetét,* hivatkozhatnánk Lois Viktor dicsfénnyel övezett Trónusára és gégecsövekből összeállított íróasztalszékére, Swierkiewicz Róbert tükörlap-felületekkel ékesített *A művész székére*, és szólhatnánk Várnai Gyulának a dunaújvárosi szoborparkban álló, fával társalkodó, nyújtott lábú, az elérhetetlenségek szférájába magasodó vasszékéről.

Ehhez a vázlatosan megidézett műsorozathoz kapcsolódik pillanatnyi, utolsó láncszemként az augusztus utolsó napjaiban Fonyban felállított és felavatott Gubis Mihály-alkotta *Szék*. A művész a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei, alig néhányszáz lelkes község kráterszerű főterén durva fagerendákból ácsolta, illesztette össze a mintegy hat méteres magasságba emelkedő, fenségesen hatalmas szék-plasztikáját. A szobormű mellett fakadó forrás vize a széklábakat körülfogva csörgedezik tova.

A művész távolról, Békéscsabáról érkezett a zempléni hegyek lábához.

Gubis Mihályt a középnemzedék alkotójaként aposztrofálhatnánk — a negyvenes éveit tapossa —, ha bármely generációhoz csatlakozott, vagy csatlakoztatható volna. Évtizedek óta a dél-alföldi városban dolgozik, s a nagy távolság ellenére a legszorosabb szálak, szellemi-művészeti kapcsolatok az ez idén „százesztendős" szentendrei Vajda Lajos Stúdióhoz fűzik. Mint e művészcsoportosulás legtöbb tagja, ő is autodidakta, illetve az amatőr sorból profi, hivatásossá emelkedett művész, aki a grafika, a festészet és nem hagyományos ágazatok (akció, happening) felől érkezett a monumentális szobrászathoz. Akár az elődök és a kortársak, Gubis is felismerte, hogy a szék — amely a hatalom ősi szimbóluma, az államiság évezredes jelképe, egyszersmind a mindennapok megszokott, oly nagy változatosságban létező tárgya — ugyanúgy mindent kifejezhet, elmesélhet, megtestesíthet, mint egy emberalak, vagy egy elvont, absztrakt forma. Egy szék is lehet szomorú vagy vidám, összpontosíthat tragikus és fenséges tartalmakat, megszólaltathat életérzéseket. Gubis Mihály jelszerűvé redukált, jelképi erejűvé érlelt, s ugyanakkor dús emocionális tartamokkal átlényegített széke mintha egy kétségbeesett, megtépázott lény lenne, mintha segítséget kérő, magányosan bolyongó zászlóshajóként hánykolódna. Talán a reményvesztés és a remény megnyílásának együttes emlékmonumentuma ez a Gubis-mű, amelynek szépsége legelsősorban abban rejlik, hogy az értelmezési lehetőség megannyi útját felkínálja a szemlélőnek, a befogadónak. A Gubis-szék vibráló, már-már szétzilált, nyitott szerkezetével izgalmas tér-játékokat szervezve épül a hegyek által közrefogott, gyönyörű fekvésű község épületei közé.

Jelentős dolgokat jelez, ha egy kis település szoborállítással kezd foglalatoskodni, és nagyon fontos következtetések fogalmazhatók meg, ha a szoborállítási szándékokat nem konkrét vagy áttételes politikai okok, hanem kizárólagosan művészeti, esztétikai szempontok vezérlik. Gubis Mihály fonyi szék[illegible] felállítása azt tanúsítja, h[illegible] zösség számára ner[illegible] hanem a múlt és [illegible] s hogy a körny[illegible] berendezés[illegible] jesített i[illegible] közpo[illegible] eg[illegible]

KOLTAI TAMÁS:

A miniszter csónak érkezik

Mármint a Bodeni tavon, a Bregenzi Ünnepi Játékok Fidelio-előadásában. Pontosabban motorcsónakon. Nem mintha ez volna az egyetlen lehetséges megoldás. De ne vágjunk a dolgok elébe.

Az elmúlt nyáron *Salzburg*ban is, *Bregenz*ben is műsoron volt a *Fidelio*. A két szomszéd fesztivál nem kedveli egymást, rivalizálásukban állítólag még az is szerepet játszik, melyik évben melyiket nyitja meg az államelnök. Klestil az idén Bregenzbe ment. A Bodeni tavon, úgy hírlik, kevesebb a vihar, mint a salzburgi csúcsokon.

A „szabadító operák" gyöngyét bitang nehéz előadni. A zeneértők általában hajbakapnak azon, hogy *Beethoven* elég egységesen kezelte-e zenei anyagát, zökkenőmentesen emelkedett-e át a börtön kispolgári világából az emberiséget átkaroló eszmék szférájába. Némelyek vitatják, ha nem is a zene, de a zenedráma minőségét, a daljátékszerű indítást és a prózai „átkötéseket", viszont akad jeles szakember, aki a beszélt részeket egyenesen a zenei jellemzés szerves részének tekinti. Nincs vita Leonora (alias Fidelio) szólamának megpróbáltatásairól. Annál inkább a színpadi megjelenítés időszerűsítéséről. Német rendezők a közelmúltig kizárólag a koncentrációs tábort részesítették előnyben mint a darab politikai és börtönviszonyainak érzékeltetésére leginkább alkalmas helyszínt.

A bregenzi tószínpad a tünde látványosság színhelye. A vízre épült díszlet börtönszigetet ábrázol. Blokkházak sora liftezik tetszés szerint föl-le, belátni a lakásokba, a lakosság tesz-vesz, takarít, televíziót néz, kikönyököl az ablakon, bámulja az utcán sétálókat. Akik között időnként föltűnik néhány sötét öltönyös smasszer, pórázon vezetett dobermanokkal. Hogy tudjuk, hol vagyunk. Közben a nyitánytól kezdve az előadás legvégéig gyászruhás helybéliek vonulnak egymástól tízméteres távolságra, fekete dobozokat tartva maguk előtt, amelyekről nem tudni, urnák-e vagy micsodák. Elég hamar gyanítható, hogy a néma tüntetők (?) a politikai foglyok hozzátartozói. A foglyok egy erődítményszerű modern If várában sínylődnek, amely a színpad fölé magasodik. A komputerizált börtön előfalát Jaquino, a „kapus" távirányítóval nyitja ki, a düböröghve fölkúszó redőny mögött egyszemélyes, villanyégővel vakítóra világított celláikban széken ülnek a koncepciós perek áldozatai. A börtönfelügyelőség toronyban székel a tó fölött, Pizarrónak elektronikus vezérlőasztala van, belső televíziós láncon utasítja Jaquinót, aki a börtönőr Rocco konyhakertjének végébe állított hatalmas képernyőn, bogárhátú, sárga Volkswagenja mellől követi följebbvalóját, mi több, párbeszédbe is elegyedik vele, csak úgy, bele a levegőbe, elektronikus szerkentyű nélkül.

A nyalánkságoknak ez mindössze csekély része. A rendező *David Pountney* modernista őrületében hetethavat öszehord. A valóságos és illuzionált terek, realitás és vízió következetlen viszonya totálisan szétzilálja a darab belső rendszerét. A nyitány alatt egy fölnagyított cellában — ez valószínűleg képzelgés — Leonora hirtelen fölugrik Florestan mellől, gyors m
hosszú haját, és
most határozott
letről. A valóságo
ebből a cellából
Rocco és Leonor
tőről, középen
absztrakt térben
cellát, majd az u
delt sírt ásni a k
nesen a saláták,
póréhagymák kö
„Fideliónak" gyer
virtuális cellába,
tát. Csak melléke
a szomjazó rabna
szített, jókora ez
vizet. Azt megkér
évezred szuperbö
szerekkel körülv
ért kell saját kezű
nia az eltünteter
szetesen illetlens
től Beethoven
még egy „norma
összeomlana.

Kérdés, hogy
látványosságban
ges-e a zene. Azé
csi Filharmoniku
szabadtéri hang
ta, azért a masi
dával határos m
rik, azért *Evelyn*
ja győzi a szóla
benne „éthosz"
dok bürokrata P
a képernyő: ha
naponta látunk
zióban. A lényeg
A szó szoros ért
ter jöttére petár
kéták írják föl a
égalité, fraterni
zsorettek masír

KÁROLYI CSABA:

Ervin másik

A „PATAK" Művésztelep alapító okmányát négy művész és egy művészettörténész fogalmazta meg 1994 nyarán, Somogyi György festőművész műtermében Szigetszentmiklóson, közel Budapesthez, a Csepel-sziget derekán.

Az alapítók az INSULA csoport és a nagy múltú, szentendrei Vajda Lajos Stúdió tagjai, akik egymással szorosabb, vagy lazább baráti kapcsolatban állnak. A képzőművészetet etikus cselekedetnek tekintik, melyet a szakmai színvonal hitelesít.

A „PATAK" Művésztelep tagjai a stilusdivatoktól független szuverén művészi gondolat szellemében kívánnak dolgozni, ahogyan ezt lassan két évtizedes művészi pályájuk során mindig is tették.

A pályaképek meglehetősen eltérőek. Jelentős performance művész, lírai konstruktív, organikus-geometrikus és lírai absztrakt festő is fellelhető soraikban, azonban valamennyien úgy gondolják, hogy progreszszív művészek, akik nem lemásolni, hanem teremteni szeretnének. Ilyen formán átlépik a formális kategóriák határát, bizonyítva egyúttal, hogy csak jó és kommersz művészet, hiteles és hiteltelen művészet, magas érték és merkantil értéktelenség az amiről beszélni érdemes.

A „PATAK" Művésztelep tagjainak zöme gyakorló /vagy alkalmi/ pedagógus. Praxisuk a falusi, kisvárosi általános iskoláktól, honi nemzetközi művésztelepektől európai egyetemekig terjed.

Csupán a véletlen hozta, hogy a Japánban, Svédországban, Németországban, Görögországban, Olaszországban, Franciaországban és másutt bemutatkozott művészközösség művészetet pártoló magánemberek jóvoltából egy Sárospataktól néhány kilométerre lévő tanyán /Dorkótanya/ talált nyári otthonra, ahol a közeli jövőben remélhetően fontos művek születnek majd.

*

A „PATAK" Művésztelep tagjai:

AKNAY JÁNOS festőművész
/ Nyíregyháza, 1949./
Szentendre, Álmos u. 2. 2000.
Tel.: 06-26-316-001
A szentendrei Vajda Lajos Stúdió alapító tagja /1972/.
1971-től kiállító művész.
1975-1994-ig a Zebegényi Szőnyi István Képzőművészeti Szabadiskola festőtanára volt.
1987-1994-ig a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének Pest megyei művészeti titkára.
1986-tól tagja az ART.ÉRIA alkotóközösségnek Szentendrén.

GUBIS MIHÁLY festőművész
/ Békéscsaba, 1948./
Békéscsaba, Irányi D. u. 4. 5600.
Tel.: 06-66-447-643
Autodidakta festő és grafikus. Alkalmazott grafikai munkája is jelentős.
1980-tól vesz részt a szentendrei Vajda Lajos Stúdió munkájában.
Határainkon túl is jól ismert performer.

PUHA FERENC festőművész
/ Szigetcsép, 1951./
Szigetszentmiklós, Bajcsy-Zs. u. 39. 2310.
1988-ban diplomázott a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán.
Hosszabb ideig rajztanárként működött; jelenleg „szabadúszó".
Alapító tagja az INSULA /=Sziget/ csoportnak.
Alkalmazott grafikusként, illusztrátorként is ismert.

GUBIS MIHÁLY

SOMOGYI GYÖRGY festőművész
/ Karcag, 1946./
Szigetszentmiklós, Kazinczy köz 6. 2310.
1984-ben diplomázott a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán. Gyakorló rajzpedagógus. Az INSULA Csoport alapító tagja, a „PATAK" Művésztelep organizátora, vezetője. Hosszú ideig Pest környékén mint rajz szaktanácsadó működött. Mai napig is számos diák-képzőművészeti tábor szervezője, tanára.

DR. HANN FERENC
művészettörténész
/ Nagybánya, 1944./
Szentendre, Szentlászlói u. 86. 2000.
Tel.: 06-16-310-244; Fax: 06-16-310-790
A szentendrei Ferenczy Múzeum tudományos titkára.
A Jászberényi Tanítóképző Főiskola után a szegedi József Attila Tudományegyetemen diplomázott 1971-ben.
1992-93-ban a hágai /Hollandia/ Képzőművészeti Főiskolán tartott előadásokat, mint vendégprofesszor.
12 kötete jelent meg; 17 országban publikált kisebb-nagyobb művészettörténeti írásokat. Jelenleg francia ösztöndíjasként a századelő magyar-francia képzőművészeti kapcsolatait kutatja Párizsban.

A művésztelep létrejöttét támogatták:

Tóth János, SZIGETHÚS BT.

Palásti István, PALÁSTI ÉS TÁRSA

Zenner Hungária
Kereskedelmi és Gyártó Kft.

Henczi és Társa Ingatlanközvetítő és Vagyonértékelő BT.

Császár József, Vízügyi főtanácsos

Császárné, Fekete Mariann

Taksony, Polgármesteri Hivatal

Városi Könyvtár, Szigetszentmiklós

Szántó Lajosné

Pátczai Istvánné

Péter Gyula

*

Tip: BI '94

A „PATAK" MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA

AKNAY JÁNOS

GUBIS MIHÁLY

PUHA FERENC

SOMOGYI GYÖRGY

DR. HANN FERENC

COMENIUS TANÍTÓKÉPZŐ FŐISKOLA
SÁROSPATAK, 1994. IX. 17 - X. 13.

GUBIS MIHÁLY

5. – 60. r.

Új Művészet 1992

akai politikai, vallási stb.), a művészi szándékra utaló részleteket, árulkodó elemeket is vizsgálat tárgyává kell tenni.

Megyeri esetében fájdalmasabbnak tűnhetett az a művészi magatartás, ami — mások szerint — a megélhetésért alakult át. A kész műveket és azoknak előzményeit vizsgálva azonban megállapítható, hogy ezek a szobrász számára elsősorban megoldandó plasztikai problémákat jelentettek.

Generációs keresztmetszetbe illesztve valóban igaz, hogy Megyeri nemzedékéből jóval kevesebben tudtak bekapcsolódni a magyar művészeti életbe, mint az előtte vagy az utána jövő generációk tagjai.[6]

Bár a művészettörténeti értékelést, sőt a pályatársak Megyeri Barnára vonatkozó ítéleteit is befolyásolta az életmű másik oldala, nevezetesen a köztéri alkotások és megbízások, rendszerint szó esett azonban Megyeri különös tárgyairól is. Sajnálatos, hogy sokan elfelejtették: Megyeri egészen haláláig foglalkozott absztrakt kompozícióival. Visszaemlékezésekből tudjuk, hogy még a kávéházi papírszalvéta is művészi anyaggá vált számára. Korai halála akadályozta meg abban, hogy a vázlatokban, tervekben, sőt a pályázatok alkalmával is felhasznált for-

MDK

Gubisch Alajos építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1906. aug. 29.
5. l.

MDK

Gubisch Alajos építész

Vállalk. Közl. 1908. szept. 9. 3. 1.

Magánép. eng. Bpen.

Hazajön az ember,

- Hát a kisfiam

Sir az asszony:

- Jaj, istenem,

- Ne sirjál kedv

elkészitetted

MDK

Gubisch Alajos építész

Magánép. eng. Építő Ipar, 1910. jul. 10. 287. l.

MDK

Gubisch Alajos építész

Magánép. eng. Építő Ipar, 1910. jul.10. 287. l.

Gubisch Tamás, ötvös. A XVI. század második felében Nagyszebenben működött. 1566-ban czéhmesteri tisztet viselt.

Ballagi Aladár: Brassai ötvösök és ötvösművek. *Arch. Ért.* 1890. 390. l. — *Deák Farkas:* A kolozsvári ötvöslegények strikeja. Budapest, 1886. 10. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1021

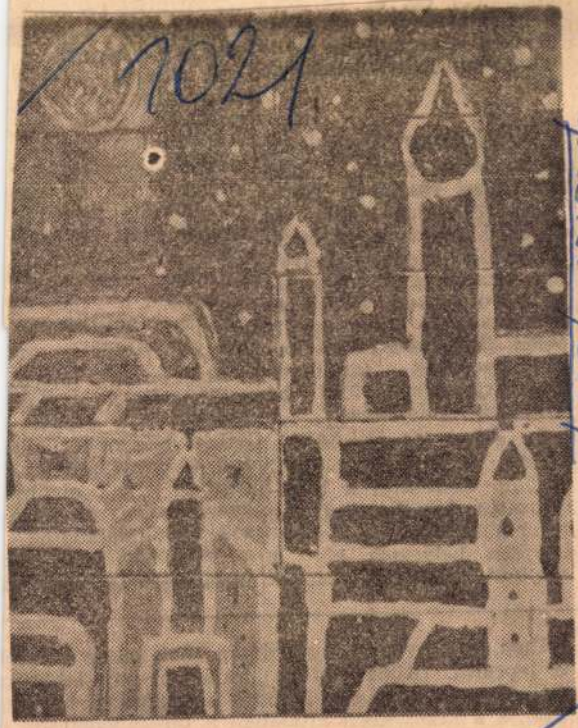

Gubisi József

Gubisi József: Tornyok

tesen szolgálja a fekete hajú gyerekek tanulását. 1965 októberétől tölti be jelenlegi rendeltetését.

Ez évben 28 tanuló látogatja az írni és olvasni próbáló elsősöktől a felsőtagozatos ötödikesekig. Az utóbbiakat csak a közelmúltban helyezték ide a központi iskolából. Tizen-

get biztosítaná.

Amikor ott jártam meghozták a járási egészségügyi csoport dékát. Huszonkét klot rág — ennyi telt az é lyamán a cigányi gyermekeire. A peda sok úgy hálálkodtak az alig pár száz fo juttatásért is, hogy a

liában, s a nyugati újságokban több cikke megje a lepráról. Útjait mindig „hajóstop"-pal, tehát p nélkül tette meg a különböző nemzetiségű teherh kon, s a kikötőkben általában a misszionáriusok é cserkészek által fenntartott olcsó fogadókban élt.

Most az egyik etiópiai lepratelpet szándékozott keresni. Süveges László nem vehette fel a hajó

Gubitz

MDK

fametsző

Nádasi Pál: Az Universitas Nyomdája.
Magyar Grafika 1928. 58.o.

M. D. K.

Gubitzer Ferenc.

Rajzok a kollegium kertjéről.

1799-ből.

Pesti pionírok levéltára.

Mojzer Miklós: Architectura civilis
Művészet 1958. VI. é. f. 2-3. sz.
116. l.

Gubisch Tamás

ötvös

L.

Szendrey-Szentmányi

610. l.

Buják.

Az előtérben balra mere
várral, mig jobbra a fa alatt
tett puskával. A háttérben hegy
mértani ábrák kötik le figyelmi
datszalagon:

BVIAK.

fölül jobra: 44.
alól középütt: x.
és a lap hátán a Fünffte Aufga

Rm., mér. a rl. 17.4: 1

44-9

GUBO, Anton, pozsonyi könüvesszéd

A. G. Maurergesell, 18 hónapos fia meghalt.
(1808, 485 A)

Pressburger Zeitung
(Genthon)

Guc Antal.

8 órai Ujság.
1930. XII. 21., 6.
(: Kritika :)

Gucci, Santi

Báthory István
sírcmlékre
1636

l. Lechner Jenő

A krakói Wawel
és renaissance mű-
cmlékei. 10. l.
Bp. 1914.

Gucci, Santi

(Santi Gucci)
iąż irva
firenzei szobrász

Báthory István
lengyel király sirem-
léke Krakóban a
Wawel kápolnájában

Repr
Huszár magyl lengyel
40. l. u.
Keppel

iteléül:

tó.

Gucci, Santi

Báthory István nádor
Lengyelország királyainak
(1575 – 86) síremléke
a krakói székesegyházban.
renaissance stílusban
Repr.

Kopera, Dr Feliks =

A nobráisat Lengyelország-
ban. Magyar Művészet
1928. 218, 220. l.

Gucci Santi Fiorentino

szül: 1535. körül † 1600 körül

Báthory István
lengyel király udvarában
élt

Báthory István arcképe
festését a krakói
székesegyházban 1595-ből

Repr. és leírva

Komornicki

485. l.

GUCCI, Santi szobrán

Vágbentérce, Balassa Zsigmond és neje síremlékei

Mikó Müvtöjt.Ért. 1988 3-4 122, 124

: Sofia : Revue publiée par la
e la Presse. Textes en français et

-9
-4

Izkustvoto : Sofia : Institut za
nie pri Bulgarskata Akademija na
mmaires en bulgare, russe, français.
strielle.

ier I974

Izkustvoto.

olyoirat : Wien. Edité en allemand

-6

: Bilan de la vie sociale et artisti-
est : Réd. Lajos Kassak - textes en
hongrois.

-4-5

sta Müveszeti es Tarsadalmi folyoirat-

Gučetić Pál (Pavao), dalmát festő. A XVIII. század elején Raguzában született. A mellett, hogy lelkész volt, foglalkozott a festészettel is és többnyire arczképeket készített. Olaszországi utazása alkalmával nagy mennyiségű rézmetszetet, rajzot és nehány festményt gyűjtött össze s ezek alapján tanult rajzolni és festeni. Művei közül legjobbnak tartják barátjának, Staja Benkanak képmását.

Kukuljević-Sakcinski, Ivan: Slovnik umjetnikah jugoslavenskih. Zagreb, 1858—1860. III. l.

Működvelő
niemand

Gučetić Pál (Paravo)

dalmát festő

L.

Szudrey-Szentiványi

610. l.

Bujják.

Az előtérben balra mer
jén a várral, mig jobbra a fa
eresztett puskával. A háttérb
fölött mértani ábrák kötik le
begő mondatszalagon:

BVIAK.

és fölül balra: 35.

Rm., mér. a rl. 17.4:

92-92-13.

MDK

Guchich Jenő

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileumá alkalmából kiállitást rend. a Műcsarnokban. Művével résztvett a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Guckler Hedvig

Bucsu Szegeden

N.Szal. kiáll. 1927. jun. 12. 1.

MDK

Guckler Hedvig (festőművész)

Tanyarészlete szerepel a szegedi képzőművészek a Móra Ferenc Múzeum képtárában rendezett kiállításán.

Szelesi Zoltán: A szegedi képzőművészek kiállítása.
Tiszatáj, Szeged, 1957. nov. [3.l.]

MDK

Guckler Hedvig

Paraszt szoba
Hallstatti részlet
Leány könyvvel

N. Szal. tavaszi kiáll. 1929. jun.

7 l.

MDK

Guckler Hedwig

Szt.Imre találkozása.

Árpadházi Szentek Modern Egyházművészeti Kiállításának Katalogusa.Bpest.1930.Aug. Nemzeti Szalon.

65 GUCKLER HEDWIG
Szt. Imre találkozása 500.–

Nemzeti Szalon
Árpádh szentek kiáll. 1930 aug

Gucker Hedvig

festő

Gmundeni utca

Of. Leány könyvvel

Kunyhó vízf?

Mimka után "

Utcarész "

Szeged 1936.

Guckler Hedvig

Festő Szeged

Bortodmegyei szoba

vizf.

Sziklakápolna, vizf.

Szeged 1937

191/1934.

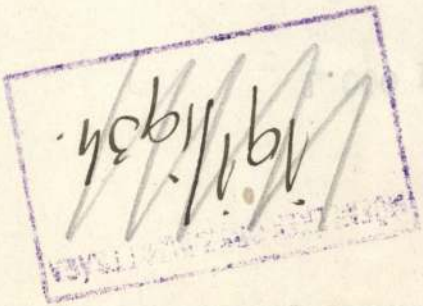

élyok c. mü elszámolása:

1.000 példány

95 pld.
53 "
332 "
121 " = 601 "

Eladva: 399 példán

Guckler Hedvig

szegedi festő

Borsodmegyei szoba

of.

Szikla kápolna,

vízf

Szeged 1937/6.

Guckler Hedvig

Szeged
Vitéz ul.

Alsóváros ünnepe
Tájkép
Parasztszoba
Patak partján

Szeged XXX

dögr.

Európa

flum. könyv, lapterjesztő és könyvkiadó

R. T.

Budapest V

Guckler Hedvig

festő Szegeden

Egy vízfestményével vett részt az alábbi kiállításon.

Délmagyarország

1937 dec. 5.

(V.: Szegedi képzőművészek kiállítása a muzeumban.)

von
Alwin
Schultz.

Gruckler Hedwig

1914/15 – 1917/19

Ferképzomfoiskèvk

87. e.

(Cherchel), mely utóbbi kettő mellett a nagy valószínuség szól. *Wegde.*

ALLA PRIMA (olasz, a. m. először), az olajfestésnek az az eljárása, midőn a festő a palettán kikevert és egyszerre odarakott színfoltokkal fest, ellentétben a réteges festéssel, amely egymás fölött több, egymást kiegészítő festékréteget alkalmaz.

ALLÉE VERTE, a kertművészetben széles, középen pázsitozott fasor. Egyik legszebb példája Versaillesban van.

ALLEGRAIN (ejtsd: *allögren*), *Christophe-Gabriel*, francia szobrász, szül. Párizs 1710, megh. 1795. Művészcsaládból származik, de ő maga kortársai között csak másodhelyet foglal el. Még főműveinél is (Fürdőző nő, A meglepett Diana, mindkettő a Louvreban) zavarólag hat az a modoros édeskésség, amelyet sohasem birt leküzdeni. Sógora, *Pigalle* révén bejutott az Akadémiába (1751), amelynek 1783-ban rektora lett.

ALLEGRI, *Antonio*, l. *Correggio*.

ALLIO, *Donato Felice*, olasz származású osztrák építész, szül. 1690 körül, megh. 1780 (?). Fischer von Erlach tanítványa, 1730 körül Bécs legkiválóbb építészeinek egyike. Főműve a szaléziánus apácák bécsi temploma (1730). Tőle való Klosterneuburg újjáépítési terve.

ALLORI, 1. *Alessandro*, olasz festő, szül. Firenze 1535, megh. u. o. 1607, mestere és nevelőapja A. Bronzino volt, akinek nevét is viselte (szignatúráiban is). Tipikus manirista. Freskói firenzei templomokban (S. Annunziata). Arcképeket is festett (Bianca Capello freskóarcképe, Uffizi, Firenze).

Gückler Hedvig

akvarellfestő

Szeged

irod

7

NémedySzeged 419 l.

Guckler Károly

erdőmérnök alkotta meg a század elején a főváros legszebb kilátóútját (ma Guckler Károly út)

Szombathy Viktor: Turistaházak.
Budapest, 1969. II. n. 30-31. l.

30. l.

D Gnesák Kálmán

1916 — tól
a typographia
művezetője

Érmisk. 1930.
78. l.

Guczi ötvös

Kolozsvári ötvösök 1700-1848. Jakab Elek. Oklevéltár. Kolozsvár tört. II. és III. kötetéhez. II.k. Bp. 1883, 730 l.

Guczogi György, építész

Pályázok, 1986.

Puhl Antal: „Ahol az építész munkatársaim nincsenek megnevezve, ott – különböző felállásban – Guczogi György, Geremcsér László, Tahy Árpád, Stempel Jan, Viszlai József építészek és Anda Emília iparművészeti főiskolás építész voltak."

Magyar Építőművészet, 1987. 4–5 szám, 89-old.

Guczogi György, építén

L: Egyed Zoltán

46-48

Tinta Józs ef: A, Központi Váltó és Hitelbank RT.

Magyar Építőművészet Bp. 1983

83/3

Guczogi György, építés

L. Puhl Antal

– Mesterisholák

Magyar Építőművészet, 1 Bp. 1983

28

83/5

Guczogi György, építész, (Lakótelv) 1. Folytatás.

Megyei Könyvtár, Salgótarján. Építész: Finta József, Guczogi György és Paulin Pál (Lakótelv)

1. A könytár alakuló könyvezete. (repr.)

2. Helyszínrajz

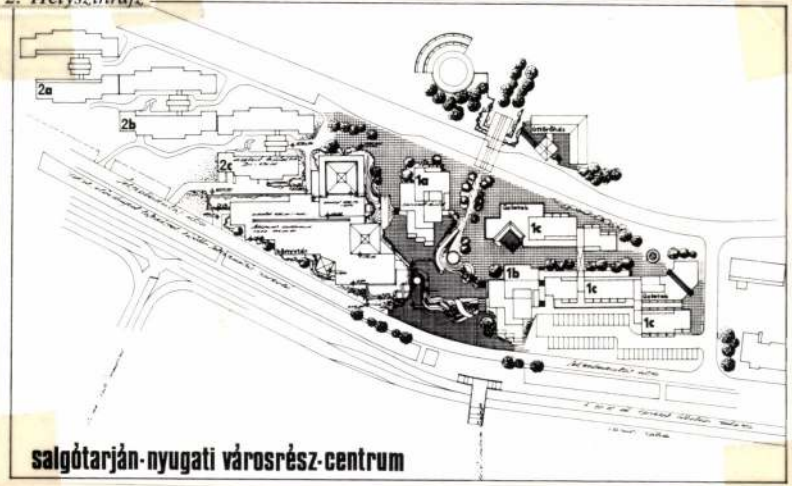

2

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 74-

Guczogi György, építész /Lakótevő/ 2.) Folytatás.

Megyei Könyvtár, Salgótarján. Építész: Finta József, Guczogi György és Paulich Pál /Lakótevő/.

3. Földszinti alaprajz. /repr./
4. Bejárat /repr./
5. Nézet a dombról. /repr./ 5. Nézet a dombról
6. Emeleti alaprajz. /repr./
1. a „mesetorony" részlete. /repr./
3. a könyvtár és a város. /repr./
4. a bejárati csarnok fdülvilágítója. /repr./

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 74-75-76-77. old.

Guczogi György, építész (Lakótelv). 3.) Folytatás.

Megyei Könyvtár, Salgótarján. Építész: Finta József, Guczogi György és Paulin Pál, (Lakótelv).

2 Metszet.

Magyar Építőművészet 1988, 4-5., 76-old.

Guczogi György, építész | Lakótero | 4.) Folytatás

Megyei Könyvtár, Salgótarján, Építész: Finta József, Guczogi György és Paulin Pál | Lakótero

5. Galéria lépcső, részlet | repr. |
6. Gyerekkönyvtár és olvasó | repr. |
2. Patakparti részlet. | repr. |
3. Északi homlokzat. | repr. |
5. Homlokzatrészlet a hegy felől nézve. | repr. |
6. Galéria, a felülvilágító részlete | repr. |
7. —"—, részlet | repr. |
8. —"—, lépcső | repr. |
9. Aula, részlet | repr. |
10. felülvilágítók. | repr. |

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5, ~~77-78~~-79-old.

GUBIS MIHÁLY

Gubis Mihály székkorszaka

A művész: Gubis Mihály, a kiállítást megnyitó dr. Cs. Tóth János művészeti író két szék között BARTOLF ÁGNES FELVÉTELE

– *Gubis Mihály* ízig-vérig csabai művész – mondta *dr. Cs. Tóth János* művészeti író tegnap délután a Pallasz Galériában, ahol Gubis Mihály A szék című kiállítását nyitotta meg. – És azért az, mert tudja ki az a Gyuri pincér. Ha viszont megnézzük az itt kiállított Gubis-képeket, ezeken nincsen csabai motívum, mégis érződik belőlük a csabai kötődés, a csabaiság. A művész életútja néhány mozzanatának felidézése után, alkotói korszakairól szólt a megnyitó, majd így fejeződött be: – A művész legutóbbi korszaka Fonyban kezdődött, itt talált rá a szék szimbolikájára. A szék, mint fogalom egyjelentésű, mint forma sokszínű és soksíkú. Az első a Fony Széke szobor például gémeskút és templom is egyben. A gubisi életműben új korszak kezdődött – zárta megnyitószavait dr. Cs. Tóth János.

Gubis Mihály kiállítása a Pallasz Galériában, a Békéscsaba, Trefort utca 2/1. száma alatti Pallasz Áruház emeletén tekinthető meg, az áruház nyitvatartási idejében.

J. M.

Békés-Megyei Nap
1998. 08. 08.

írást, tanácsot is adva, hogy miként járjanak el ilyen esetekben a szülők. Természetesen helyet kaptak a Hírmondóban az aktuális hírek, s nem marad el az utolsó oldalról a megszokott keresztrejtvény sem. **DAL**

fia Márkó Román (Kondoros), Szabó Attila és Szűcs Mariann fia Tamás (Szeghalom), Domokos Zoltán és Tarr Erzsébet leánya Bella (Békés).

a Fegyveres Erők Klubja

Mivel a felújítás tovább már nem várathatott magára, annak bekerülési költségeit az üzemeltetők előlegezték meg. Tekintettel arra, hogy városképileg is fontos épületről van szó, elképzeléseinket egyeztettük Katsányi Pállal, az önkormányzat munkatársával és úgy fogtunk hozzá a munkához.

– A külső tatarozás egy folyamat első lépése – tette hozzá Szántó Sándor –, a felújítás a belső termekkel folytatódik, olyan ütemben, ahogy az anyagi lehetőségek engedik. **J. M.**

Nemcsak az épület homlokzatát, hanem belső előterét is rendbe hozták, amit később a belső termek felújítása követ

NYÁRI ATTILA FELVÉTELE

Guczogi György, építész (Lakótérof). 5.) Folytatás.

Megyei Könyvtár, Salgótarján, Építész: Finta József, Guczogi György, és Paulin Pál, (Lakótérof).

1. Főbejárat. (Részlet).

1.

Magyar Építőművészet, 1988., 4-5., 78-old.

1/.

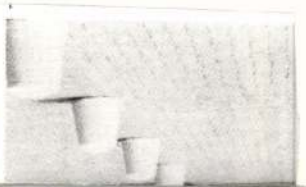

Guczogi György, építész (vége 6.) Folytatás

Magyar Könyvtár, Salgótarján, Építész: Finta József, Guczogi György és Paulin Pál, (Lakotéro)

4. Keleti homlokzat.

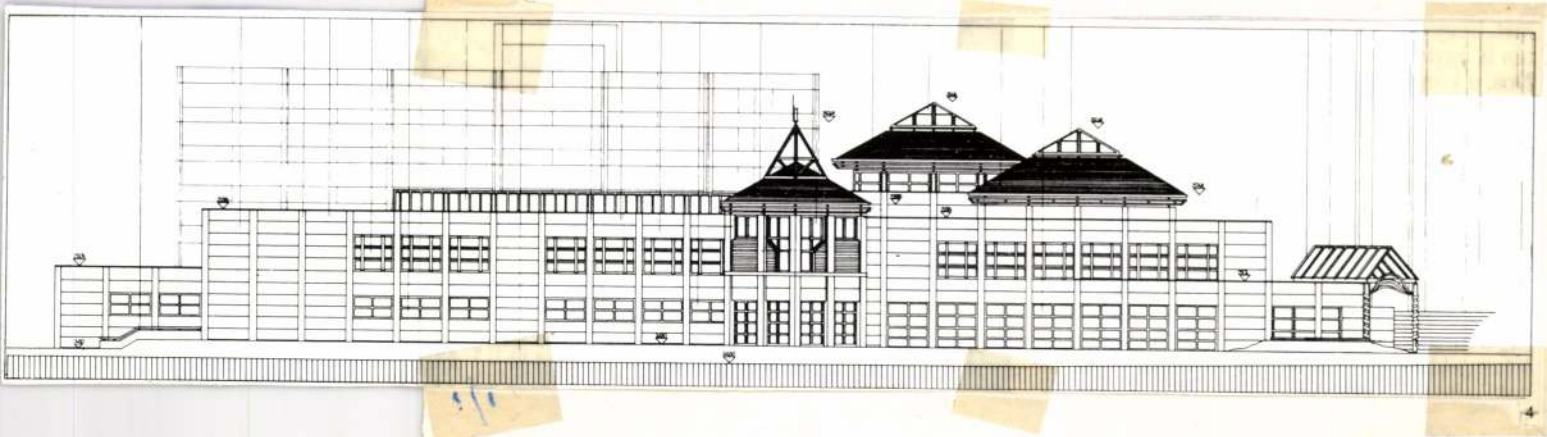

Magyar Építőművésnet, 1988., 4-5., 78-old.

Guszogi György, építész.

Csepel Csillagtelep rendezési és építészeti tanulmányterve. Terepályázat 1986.

1. Javaslatok az „A" típus bővítésére. Az „A" típushoz tartozó telkek szélessége 15 m, hosszúsága 30- és 45 m. Között változik a maximális 35%-os beépítéshez még 71 m² beépíthető, a legkisebb telekméret esetében is. Az „A" típus csepeli alaprajza. (repr.)

2. „B" típus bővítése – alaprajz, homlokzat. Ebből a típusból csak 4. db ~~telek~~ készült, a telek max. 35%-os a meglévő épületeken kívül még 79.7 m² lenne beépíthető. Az itt ábrázolt bővítések: I. lépcsőben 38.5 m²-es, II. lépcsőben 77,0 m²-es bruttó beépítést javasol. Meglévő állapot rajza. (repr.)

3. „C" típus bővítés – alaprajz, homlokzat. Első lépcsőben 35 m², a második lépcsőben kb. mégegyszer ekkora terület beépítését javasol. Meglévő állapot rajza (repr.)

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 93-old.

Guczogi György építész

Térvysalyárat: Enes, Közösségi Ház. Építészek: Fekete Antal, Guczogi György, Posgay Eszter.

Helyszínrajz: 1. könyvtár, 2. nagyterem, 3. javasolt intézmény-terület, 4. vegyes forgalmi út, 5. a park javasolt bővítése. (repr.)

Északi homlokzat,
Metszet az előcsarnokon át Észak felé
-"- a nagytermen át -"- -"-
Déli homlokzat
(repr.)

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 74-old.

Guczoghy György, építész

Gyula Szabadságtér és hőrnyéke rendezése, 1984-85. Terepályázat.

Hallgatók – mester munkacsoportok:

Fekete Antal és Guczoghy György – Roth János.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 14-old.

Guczogi György, építész

a MÉSZ Mesteriskolája VIII. ciklusának hallgatói:

Guczogi György (1956 Szombathely) BME Építészmérnöki kar, 1980.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 2-old.

Gucrogi Gyan épitén

PALETTA

PIERRE BOULEZ francia zeneszerző és karmester hetvenötödik születésnapja tiszteletére ad koncertet holnap este fél nyolctól a Componsemble Együttes Serei Zsolt vezényletével a Francia Intézetben (I. kerület, Fő utca 17.). Műsoron Pierre Boulez, Jenei Zoltán és László Tihanyi művei.

A BARSA MŰTÁRGYKAPTÁR (III. kerület, Hajógyár utca 2/A) Naftalin és Lovagtermében Játék a kastélyban címmel Kinder Surprise kiállítás, az Emeleti Istálló és Karámban az Alkotó Szellemiség Tárgyiasítása a Tojás című kortárs képzőművészeti kiállítás látható. A Kamarateremben Terebessy L. Föld Vízköpők és Egetlengetők című tárlata előzetes telefonos bejelentkezés alapján látogatható (388-7375). A képen Terebessy L. Föld Szellemi tojószék című alkotása látható.

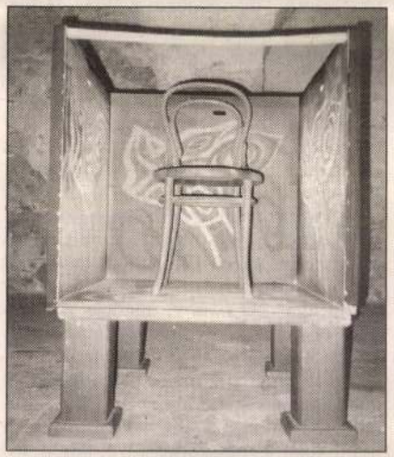

SZÍNHÁZMŰSOR

Budapest Bábszínház: A legkisebb boszorkány (10). **Budapest Bábszínház Játszó-tér:** A varázsfuvola (3). **Holdvilág Kamaraszínház:** Kígyók völgye (8). **Játékszín:** Édes bosszú (7). **Kamra:** Kabaré – elvágyódás két részben (8). **Lézerszínház:** Vangelis 3D (fél 8). **Madách Stúdió:** A fejedelem (fél 8). **Madách Kamara:** Kettős játszma (7). **Radnóti Színház:** Ványa bácsi (7). **Szkéné Színház:** Női vonal: Föld-Anya-föld (8). **Vígszínház:** A Karamazov testvérek (7). **Pesti Színház:** Tóték (7). **Zeneakadémia:** Snétberger Ferenc (gitár) hangversenye (fél 8).

Faliképek textilből, tűvel

A houstoni világkiállításra is eljutottak a magyar foltvarró munkái

Takarók, párnák, tányéralátétek, faliképek, asztalterítők különböző színű és mintázatú anyagdarabokból – ez a patchwork, magyarul foltvarrás. A Szentendrén élő Bihari Zsóka igazi mestere a műfajnak: munkáival számos hazai és külhoni tárlatra eljutott már. Még a houstoni világkiállításra is.

Bihari Zsóka maximalista a kézimunkában is FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

A páva fején aranyszállal hímzett aranykorona, fehér selyemnyakán apró szemű kék üveggyöngy, farktollain sötét gyöngyökkel körülvarrt féldrágakövek a pávaszemek. És mivel a páva csak két esetben, reggel és udvarláskor terjeszti ki farktollait legyezőszerűen, a kép címe: A páva ébredése. Fél lába még a paplan alatt van – egy régi ágynemű huzatára készítette el a madár képét *Bihari Zsóka.* A padláson találta az anyagot, akárcsak a vert csipkét. A lánya menyasszonyi ruhájának csipkéit is felhasználta, meg a hajdani szekrénycsíkcsipkéket, amelyekkel a polcokat díszítették a régiek. Plasztikus alapozás a paplanhuzatra a madáralak alá a cirmos fehér mintázat.

Olyan a patchwork, magyarul foltvarrás, mint a festészet, csak itt nem olajjal, temperával, vízfestékkel dolgozik az ember. Hanem textillel. Bihari Zsóka polcán két méter szélességben a plafonig érnek az egymásra rakott dobozok; húzza elő az egyiket, mutatja a csomagokba kötött tarka anyagokat. A jó minőségű kartonok Amerikából származnak (így árulják őket a boltban, felvágva, csoportosítva, átszalagozva), mert a magyar textilipar tönkrement, a hazai anyagok szín- és mintavilága szegényes. Az egyik csomagban pettyesek különböző árnyalatokban, a másik adag karácsonyi, a harmadik csak kékfestőből áll (ez magyar termék).

A kész munkák pedig: nagy takaró hajtogatott csillagmintákkal, kis gyermektakaró, ablakaiban pingvinek, kitömött szív apró selyemrózsával. Nem is volt még ismert Magyarországon a foltvarrás, amikor azt Bihari Zsóka már kitalálta. Készített ajándékba valakinek egy díszpárnát tizenöt éve, és olyan ötlete támadt, hogy különböző anyagdarabokból állítja össze. Aztán egy időre abbamaradt a dolog.

Valamikor, nyugdíjba menetele után Zsóka szeme megakadt a szentendrei művelődési központ jógatanfolyamát hirdető plakáton. Járt a kultúrházba jógázni, és egyik alkalommal a nyitott ajtón át asszonyokat vett észre, akik az asztaloknál nagy ügybuzgalommal hajoltak valami fölé. Csipkét vertek. Akárcsak kislánykorában, otthon Tápiószecsőn, ahol egyszer az iskolából jövet belesett egy parasztudvarba. Matyóblúzokat hímeztek az asszonyok, Zsóka is kapott egy blúzujjat, vigye haza kihímezni. Csakhogy amikor elvágta a fonalszálat, véletlenül belemetszett a selyembe is. Talán ha ez a malőr nem történik, más irányt vesz az élete – az eset évtizedekre vette el a kedvét a kézimunkázástól.

A jóga és a csipkeverés után jött a patchwork. A kivitelezéssel a legbonyolultabb technika esetén is maximum egy-két hét alatt kész van, hanem a koncepció! Több hónapba, netán évekbe kerülhet, amíg a belső kép megszületik. Itt van például a régi kedves kolléga, Somodi László festőművész-tanár triptichonja: három részre tagolt mezőben folyóélágazás – Bihari Zsóka textildarabokból szeretné megcsinálni.

A könyvekből ellesett technikákat variálja saját ízlése szerint Bihari Zsóka. Kaffa Fassett stílusa a leghíresebb: az angol úriember csíkokat, kockákat illeszt egymás mellé – az eredmény valóságos geometrikus szín- és formaorgia. Így készült Zsóka pingvines takarója, azzal a különbséggel, hogy ő a négyszögek közepébe madárfigurákat illesztett. Aztán itt a japán hajtogatott technika, amely a textilt mintegy „origamizza", ami a franciák háromdimenziós munkáit illeti: ők vattával bélelik, steppelik az anyagot. A tűzés, azaz a quiltezés nagy aprólékosságot igényel: akadnak, akiknek egy inchen (két és fél centiméteren) akár tizennégyhez is türelmük van. (A kész munka annál értékesebb, minél több quilt van egy-egy rövid szakaszon.)

Zsóka felnőtt lánya, Enikő kezdetben csodálkozott, mire való ez a sok pepecselés. Aztán, amikor családi életével kapcsolatban Zsóka túladagolta a jó tanácsokat, fölmerült benne: talán mégis jobb, ha az édesanyja kézimunkázik. Újabban pedig szöget ütött a fejébe, mennyire megnyugtatja Zsókát a foltvarrás. Lehet, hogy ő is megpróbálja.

Rados Virág

Merlin – angol nyelven is

Az előző évad sikere nyomán a Merlin Színház november 14-én újraindítja angol nyelvű sorozatát, ezúttal hat előadást láthat majd a közönség angol anyanyelvű színészekkel – tájékoztatta a színház az *MTI-t.*

A sorozat első darabja Shakespeare Szentivánéji álom című vígjátéka lesz, amelynek különös értelmezésű, csak férfiszereplőket felvonultató előadását november 14. és 19. között láthatják az érdeklődők.

Ezt Anthony Shaffer A mesterdetektív című darabja követi *Keszég László* rendezésében december 12-től 17-ig. A főszerepeket *Robin Dalglish* és *Jon Fenner* játssza majd. A mesterdetektívet magyar nyelven is bemutatják *Jordán Tamás* és *Mácsai Pál* főszereplésével.

A február 6. és 11. között színre kerülő I Love You című burleszk a fekete-fehér némafilmek világát idéző Némaszínház sorozathoz is kapcsolódik, és a Marx fivérek filmjeire jellemző humorral várja a nézőket.

Molnár Ferenc Az ördög című darabját március 13-tól hat estén keresztül játsszák angol nyelven.

Áprilisban *Gerry Mulgrew* skót rendező viszi színre Patric Marber Closer című művét.

A sorozatot az Angliában nagy sikert aratott Paper Walls című darab magyarországi bemutatója zárja május 22-től, ugyancsak hat estén át.

A színház az előadásokra nemcsak külföldieket, hanem angolul jól beszélő magyar nézőket és nyelvtanulókat is vár.

A sorozatra jegyeket vagy kedvezményes bérletet az érdeklődők a Merlin Színház jegypénztárában, az V. kerületi Gerlóczy utca 4. szám alatt vásárolhatnak.

A Szophoklész árnya című darabot mutatja be vasárnap este fél nyolckor a Merlin Színház. A darab dramaturgiai kísérlet, tizenhat szerző – kortárs és klasszikus drámaírók – műveit használták fel az új műhöz. A produkció rendezője: *Erős Judit,* a szereplők: *Parti Nóra, Huszár Zsolt, Gombás Judit* és *Zsolnai Ferenc.*

Az illeszkedés magasiskolája

A tervezőknek nehéz leckét kellett megoldaniuk: a Raiffeisen Bank a Belváros egyik legkényesebb pontján áll

Nem létezik olyan kritikai tevékenység, amely nélkülözheti a választott tárggyal kapcsolatos alapvető és tisztázott fogalmakat, kategóriákat. A szakmai közbeszédben részt vevők számára ismert zsargont, amelynek kifejezései mögött nagy horderejű, jelentős szellemi teljesítményekkel igazolt, fajsúlyos elméletek állnak. Nos, a magyar építészetkritika ezekkel a fogalmakkal – kevés kivételtől eltekintve – nem rendelkezik. Ezért aztán minden egyes kritikai írás egyszeri kísérlet. Eseti nekirugaszkodás az egyes házak megszületését előre meghatározó gondolatok megértése, az elkészült épület leírása érdekében, valamint azért, hogy a megvalósult művet szembesítse az eredeti elgondolásokkal, az egész kapcsán pedig a józan gyakorlatiasság – mélyebbre ásva pedig –, az aktuális esztétikai vagy filozófiai elméletek szempontjaival.

Egy szó. Egyetlen szó azért mégiscsak létezik. Olyan bűvszó, amelyet mindenki ismer, s noha igazi tartalma még nincs kibontva igazán, leleplező módon jellemzi a közgondolkodás egyoldalúságát, kishitűségét. Ez a szó: az ILLESZKEDÉS.

„Az új ház szépen illeszkedik a régiek közé." „A modern építészet legnagyobb hibája, hogy nehezen illeszkedik a szép régi házak sorába." Ilyen típusú kritikával (vagyis kritizáló szóval, fogalommal) illetjük többnyire az új házakat, amelyekről véleményt alkotunk. E szóhasználatban pedig egyértelműen megbújik az az általános elvárás, hogy a kortárs építészet fogadja csak el, majd igazodásával hagyja háborítatlanul a már meglévő, történeti és esztétikai értékekkel egyaránt bíró környezetét. Ez a szemlélet mindaddig érvényben lesz minálunk, amíg saját jelenünket a rendszerint magasra értékelt múlt eredményei fölé, azokkal legalábbis azonos rangra nem helyezzük. Magunkat, korunkat, kollektív és egyéni teljesítményünket nem tartjuk jobbnak, szebb

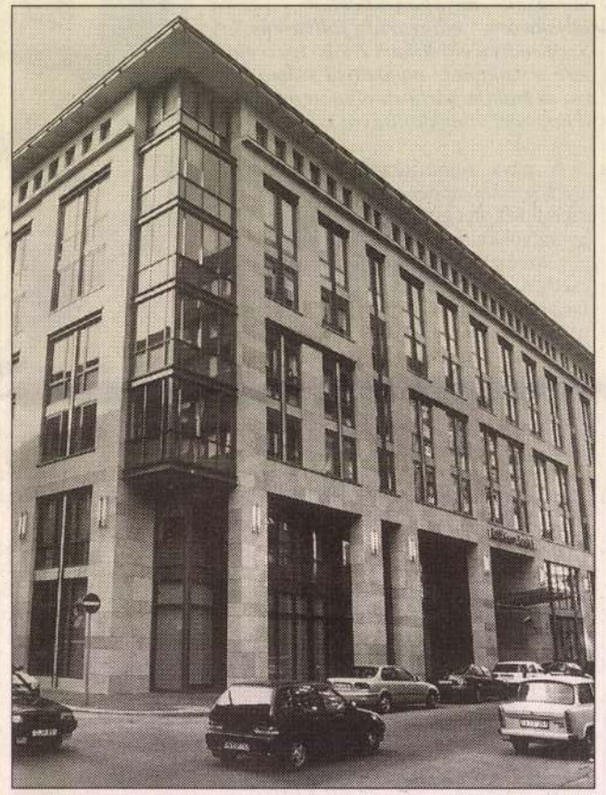

Régi és új ötvöződik a Széchenyi rakpart és az Akadémia utca közötti tömbben FOTÓK: GÁRDI BALÁZS

Erőteljesen eltérő jellegű házakról lévén szó, Guczogi feladata itt a vizuális káosz eluralkodása helyett a feszültségek megnyugtatása volt. Háza közvetlenül a nagy múltú Akadémia-palota mögött helyezkedik el, melyet korának hatalmas tekintélyű porosz építésze, August Stüler 1862–1864 között neoreneszánsz stílben alkotott. Szemben vele a száz évvel ké-

Duna-parti homlokzata miatt – az öntudatos és büszke modern építészet ünnepe volt. Bizonyítéka, hogy mai (értsd: a hatvanas évek eleji) anyagokkal, korszerű építészetesztétikával, szerkezeti rendszerrel lehet olyan épületet emelni, amely nem kénytelen historizáló formákkal vegyülni a környék eklektikus épületei közé. Negyven éve Molnár és Mühlbacher

lasztási lehetőségét jócskán korlátozták a műemlékvédelem korunk építészetére vonatkozó, hivatalosan is kishitű szempontjai. A bank Akadémia és Arany János utcai találkozásának modern sarokbeépítése előírásosan az épület Duna-parti, történeti tömbjéhez igazodó, illeszkedő formát kellett kapjon. Ha a régi homlokzat egy az egyben elképzelt folytatása a XXI. század hajnalán már nem valósít-

így a hazai szocreál néhány invenciózusabb tervezőjének megoldásaiban is. Így talált egymásra modern és klasszikus, továbbá a harmincas évek francia, belga középület-architektúrájában. Nem tehetett másként Guczogi sem. Háza ezért némi birodalmias ízt kapott. A Dunához közeli tömb hagyományos emeletkiosztása, valamint a mai elvárásoknak megfelelő belső sarki tömb osztása közötti ellentmondás szintén nem kerülhetett a homlokzatra. Olyan megoldást kellett találnia, amely a ház homlokfalán elkendőzi a belső szinteltolódásokat. Az Astoriánál álló Kelet–Nyugat központ (Zalavári Lajos, 1992) vagy a körúti Generali Biztosító (Szántó Tibor–Dobozi Miklós–Baliga Kornél, 1994) épületein, a budai Medve utcában emelt CIB Bank (Bihari László–Skrabski Gyöngyi, 1995) üveggránit homlokzatán már alaposan megismerhettük ezt a megoldást: gránit- vagy márványfalak között – akárha ablakok lennének – jókora üvegsíkok feszülnek. Egy-egy ilyen felület mögött azonban több szint is meghúzódik.

Guczogi bankja mégis kiemelkedik a többi példa közül. Elfogadott, választott „stílusa" visszalépés ugyan a modern építészet akár negyven esztendeje is érvényes elveihez képest, mégis ha az illeszkedés feladatára vállalkozott, azt a problémát az említett korábbi megoldásoknál gazdagabban, kulturáltabban, kifinomultabban bontotta ki. Jó választás volt a homlokzat sárgásszürke köve, amely tónusbeli átvezetést alkot az Akadémia és a túlsó szomszéd betonszürke falai közt. A felület fénye viszont a szemközti gránitház csillogására mára ugyan megkopott, de reménybeli eleganciájára felel.

A bank belseje azonban szomorúbb képet mutat. Amit Guczogi és munkatársai nagyvonalú megoldásokban fölvezettek, a corporate identity szellemében eljáró belsőépítész lerántott a porba. Az elő-

Praktiker

A boldogság díszletei

Guczogi György, építén

L: Kocsis József

– Mesterskolán

Magyar Építőművészet 1 Bp. 1983

20

83/5

Guczogi György, [ ]

L: Finta József

–: Heti ojánlat

4

Új Tükör, B p., 1986. felb. 2.

XXIII/5

GUC2061 György építész

MÉmip. 1998. 3-4. 91. ill

Ð Gudenus József

Árverési Csarnok aukció Lat.

36. sz. 1927 febr.
37. sz. 1927 márc.
38 sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz. 127. dec.
41. nem szerepel

T. 2982.

EUXINUS hodie MARE NIGRUM-ig ter-
felirata:

n Ländern
IEN, SIEBENBÜRGEN, MOLDAU, WALLACHEU

d Constantinopel.

6.9 cm.

194-91-27.

Gude János MDK

Chiem tava

Mücsarnok 1877. dec. 16.

D Gudényi Mihály

farekas

l

Közlezrktáll

1395 l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Gudics József
Aristophanes "Béke" illusztráció, ecsetrajz
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955. junius, 24 l.

Madonna a kis Jézussal
Fa, tempera, 60×42 cm.
Restaurálta Nikássy Lajos 1934.

BOSTULLO, A
Templom belseje
Vászon, olaj, 45×35 cm.

BOTTICELLI, SANDRO (firenzei festő, 1444—1510) KÖVETŐJE
Madonna a kis Jézussal és két angyallal (70. kép)
Fa, tempera, 75·5×52·5 cm.
A Bertinelli gyüjteményből.
Restaurálta Endrődi Sebestyén 1915. — Rényi 13. l. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885. 761. l. — Maszlaghy II., 55. szám. — Gerevich PA, 231. l. (Botticelli modora. Amico di Sandro?) — Berti Toesca 954. l. (Francesco Botticini.) — Van Marle, XII., 1931., 268. l. (Botticelli iskolája.)

BRESCIAI ISKOLA, XVI. század
Pietà
Vászon, olaj, 58×46 cm.
Az Ipolyi gyüjteményből.
Gerevich PA, 236. l. (Bresciai iskola, Moretto köre.) — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 67. szám.

Szent Ferenc álma
Vászon, olaj, 98×84·5 cm.

Kulon világban, Kulon időben.

Sulyok Miklós

GUDICS JÓZSEF

Gudics József (Budapest, 1929 – Firenze, 1973) neve ismeretlen Magyarországon, mind a szakmai, mind a laikus közvélemény előtt. Én magam 1993-ban, a római Magyar Akadémia művészeti titkáraként hallottam először a nevét, Szörényi László akkori római magyar nagykövet hívta föl rá a figyelmemet, ő sürgette a Gudics-kiállítás megrendezését, az életmű feldolgozását. A tőle kapott kezdő lökés után jóindulattal segítette Gudiccsal való foglalkozásomat Kelemen János, a római Magyar Akadémia igazgatója és Hajnóczi Gábor, az Akadémia igazgatóhelyettese; majd Csorba László, az Akadémia tudományos igazgatója, aki a 2001-re tervezett Gudics-kiállítás anyagi feltételeit a millenniumi pályázat útján megteremtette. Munkám azonban nem valósulhatott volna meg Gudics József özvegyének, Carla Calastrininak a segítsége nélkül, aki anyagilag és szellemileg egyaránt nagylelkűen támogatta kutatásomat.

A tragikusan fiatalon elhunyt Gudics József nevét – eltekintve Boros Géza 1997-es *Emlékművek '56-nak* című könyvétől – 1956 óta egy valaki írta le: Borsos Miklós. *Visszanéztem félutamból* című memoárjában elbeszéli, hogy egy olaszországi útja alkalmával Sienában véletlenül összefutott Gudiccsal, aki főiskolás évei alatt és azután is, be-bejárogatott hozzá a Főiskolára és kimondatlanul is mesterének tekintette őt. Borsos egyébként rendkívül elismerően szól Gudics 1967-es romolai feszületéről, egyenesen Donatello és Michelangelo műveihez hasonlítja a kis Firenze melletti falu templomában található munkát.

Gudics József 1929. szeptember 26-án született Budapesten, családjának földbirtokai voltak Pest megyében, ipari üzeme a fővárosban. Az államosítás és kollektivizálás során a családot minden tulajdonától megfosztják. 1949-ben végzi el az Iparművészeti Főiskola grafikus szakát. Ekkor alakul ki szoros kapcsolata Kádár Zoltánnal, akitől művészettörténetet tanul. A diploma és 1956-os kivándorlása közötti időszakban könyv-, tankönyv-, és folyóirat-illusztrációval foglalkozik. Abból az időből csupán néhány vázlat és műtárgy reprodukció maradt fenn, amelyekből mindössze arra következtethetünk, hogy a kísérletek időszaka ez számára, számottevő eredmény nélkül. Realista portrék, tájképek, egészen pontosan ezek reprodukciói maradtak fönn ebből az időből. Akkori barátai között találjuk Csernus Tibort, Kondor Lajost, Szinte Gábort.

Gudics tevékenyen részt vesz a magyar forradalomban, meg is sérül, ezért 1956. november 24-én Ausztriába menekül. Kismartonnál lépi át a határt, innen kalandos körülmények között Bécsbe megy, ahol a Nemzetközi Vöröskereszt szállásán tölt néhány napot, s megszerzi a menekültigazolványt. Az Olasz Vöröskereszt elfogadja kérelmét, hogy tanulmányait Olaszországban folytathassa, s december 1-én magyar menekültek egy csoportjával Olaszországba viszik, itt politikai menekült státuszt és politikai menedékjogot kap. Egy Bologna melletti kis hegyi falu, Ca' di Landino magyar menekülteket ellátó táborában helyezik el, ahonnan 1957. január 4-én érkezik Firenzébe. Beiratkozik az Accademia di Belle Arti szobrász szakára, ahol 1960-ban végez. Mint ismeretes, Olaszország más európai országokhoz hasonlóan, komoly állami segítséget nyújtott a magyar forradalom menekültjeinek, de számos civil és magánember is felajánlotta segítségét a menekültek elhelyezéséhez.

Így látta vendégül Gudicsot firenzei lakásában Piero Grossi márki 1957 januárjától júniusig, majd 1958 októberétől 1959 májusáig, és hasonlóképpen tölthetett 1957 júniusától novemberig hat hónapot ötödmagával a világhírű író, Ignazio Silone meghívására Forióban, Ischia szigetén, a Kultúra Szabadsága Egyesület (Associazione Liberta della Cultura) vendégeként. Itt már vele volt két menekült magyar művésztársa, Révai Edit és Szinte Gábor festőművészek. (Révai ma is Firenzében él, míg Szinte később családi okokból hazatért.) Az itt töltött hónapok a szabad és intenzív munka lehetőségével ajándékozták meg Gudicsot, aki nem tétlenkedik a paradicsomi környezetben, amint ezt a hagyatékban fennmaradt fényképek és a következő év márciusában, a firenzei Palazzo Strozzibeli Galleria La Strozzinában bemutatott huszonegy mű is tanúsítja. Magyar vonatkozása okán figyelemre méltó, hogy a kiállítás katalógusának bevezetőjét egy Corrado Tumiati nevű orvos írja, mint mondja, a magyar művészek kérésére, s elbeszéli, 1914 nyarán a velencei elmegyógyintézetben dolgozott, ahová közvetlenül a háború kitörése után szállították be Gulácsy Lajost. A több hónapos kezelés során Tumiati összebarátkozott a festővel, aki nyugodtabb időszakaiban festett is néhány pasztellképet a kórház kertjéről, ezek közül egyet az orvos meg is őrzött.

Ischiáról visszatérve Gudics beleveti magát tanulmányaiba, jegyzetei és tanulmánygyűjteménye bizonyítják, hogy becsületesen végigtanulmányozza az európai művészet történetét. „Szakdolgozatát" az Arnolfo di Cambionak tulajdonított bolsenai oltárcibóriumról írja. A főiskolán mestere az akadémikus Lorenzo Berti, tőle hamar átpártol a szabadabb és modernebb felfogású Pericle Fazzini szobrászművészhez, akivel igazi mester-tanítvány kapcsolatban dolgozik évekig. Fazzini figuratív, expresszív-monumentális formálása nem áll távol Gudicstól, közvetlen hatás mégsem mutatható ki műveiben, talán leginkább az 1968-as *Don Quijote* drámai nyersessége vezethető vissza Fazzini művészetének tanulságaira.

Gudics egyszerű menekültként, szegényen, egyetlen fillér és bármiféle társadalmi kapcsolat vagy patrónus nélkül, az olasz nyelvet is akkor tanulva kezdi újra életét az emigrációban. Tehetsége, nyitott szelleme és társaságkedvelő természete azonban hozzásegíti, hogy gyorsan beilleszkedjen új hazájába, s már 1960-tól kezdve tanári állást kap Firenzében, a XII. Pius nevét viselő, amerikai tulajdonban lévő Graduate School of Fine Artsban, ahol alakrajzot és művészeti anatómiát tanít. Hamarosan számos iparművészeti megrendelésre tesz szert, s ezt a tevékenységet azután élete végéig folytatja, lényegében ez biztosítja megélhetését. 1962-ben megnősül, és házat épít a Firenze környéki dombvidéken, egy La Romola nevű kis faluban, s itt él haláláig. Fémmunkákat, fémdomborításokat készít firenzei luxusszállodák részére, lakberendezési tárgyakat tervez és kivitelez magán megrendelők számára, ipari formatervezőként dolgozik a Toszkánában oly jelentős kerámia iparban, számos tervét – edények, vázák, kiegészítők – évtizedekig gyártják. Kidolgoz egy technológiát a fémtárgyak üregeibe fújt üveg fúvásához, amelyre az ipari szabadalmat is megszerzi. Készít síremlékszobrokat és bronz dombormű emléktáblát, előbbieket a piemonti Droneróban egy magyar származású hajóflotta-tulajdonos, Lehel József családi kriptája számára, utóbbit 1966-ban, a magyar forradalom tizedik évfordulóján az abruzzói Capestranóban, az olaszországi magyar diákszövetség felkérésére. (Ezt Boros Géza is említi *Emlékművek '56-nak* című könyvében.) Ezt a tevékenységét azonban, *horribile dictu*, maga Gudics is másodlagosnak tekintette autonóm művészeti alkotásai mögött.

1966-ban szobrászati kísérleteihez újfajta műanyagot vásárol, amely két komponensből összeállítva lehetővé teszi számára, hogy gyorsan a bronz hatását keltő plasztikákat hozzon létre. A műanyag azonban rákkeltőnek bizonyul, az oldószert csak védőfelszerelésben lett volna szabad használni, s Gudics leukémiát kap, ami hét év szenvedés után a halálát okozza.

Nehéz és kevéssé gyümölcsöző volna Gudics munkásságát pusztán időrendi sorrendben vagy műfajok szerint bemutatni. Művészetének egyik jellemzője, hogy a témák, a problémák vezetik gondolkodását, a műfajok másodlagos szerepet játszanak, anélkül, hogy erőszakot tenne rajtuk. Szabadon

közlekedik a grafika, a festészet, a szobrászat, az anyagok és technikák között, miközben ugyanazokat a témákat dolgozza fel újra és újra. Áttekintésemben támaszkodom Gudics özvegyének, Carla Calastrininak a gondolataira, aki érzékeny szemlélőként érvényes szempontot talált Gudics művészetének megértéséhez. Ő csoportosította Gudics műveit a fő témák, az emberi test, a torzó, a fej nélküli akt, a befelé forduló test, a labirintus, a lebegő alakok és a bezárt szobrászi tér témái szerint.

Első olaszországi kiállításán, 1958-ban, az említett firenzei Galleria La Stozzinában realista műveket, rézdomborításokat, terrakottákat, és tusrajzokat állít ki, az ischiai hónapok termését. A klasszicizáló, talán Borsos Miklós hatására visszavezethető, realista felfogásból – melyet a magyaros téma, lásd *Pásztor, Pásztorfej* is átszínez – indul Gudics művészi útja, s az első mozdulat, amely az eltávolodás szándékát jelzi, megdöbbentően radikális: maga csonkítja meg *Pásztor* című szobrát, torzót formál belőle (*Pásztortorzó*), mintegy egyszerre megtagadva és a maga számára megújítva a borsosi örökséget.

Egyéni útja a bezárt formák, a szenvedés expresszív kifejezésének kutatása irányába indul, művészete azonban antropocentrikus marad, mindvégig az emberi alak a mű magja, ez hordozza a kép fő történését, ebből indítja az absztrakciót, s bármennyire is eltávolodni látszik az antropomorf formától, munkáinak alapfeszültsége minden esetben a szenvedésnek kitett emberi alakból születik. Nem követ irányzatokat, az egyetlen név Francis Baconé, amely művészetének alapjellemzőjével, a radikális pesszimizmussal formailag is rokonítható, s Gudics valóban rajong az angol festőért. A fej nélküli akttól a lebegő alakok felé lép tovább, ezeket vagy meghatározatlan űrben helyezi el, vagy létüket megfoghatatlanul szorító, irracionálisan nyomasztó perspektívában. Ez a téma sem korlátozódik egyetlen műfajra, technikára, egyaránt megjelenik tusrajzként, tempera festményként és kisplasztika alakjában.

Gudics legkülönösebb, legegyénibb művészeti ideája a belső, vagy bezárt tér és tömeg megalkotásának kísérlete a szobrászatban. Az ötlet paradox, de éppen ezért izgalmas, s Gudics ezekhez a kísérleteihez vásárolta a már említett, végzetes műanyagot.

Külön említést érdemel a lakóhelye, a Firenze melletti kis falu, La Romola plébániatemploma számára készített, művészetében társtalanul álló cseresznye- és kőrisfa feszülete, amelyről Borsos Miklós szuperlatívuszokban szólt. Gudics református családból származott, de maga nem volt vallásos, mégis igazi művészi erővel és hittel volt képes megtalálni a cseresznyefarönkben a Megváltó testét és szellemét. A Krisztus-test rendkívüli expresszivitással jeleníti meg a halál és a feltámadás transzcendens drámáját, a visszafogott szobrászi formálás az itt elengedhetetlen alázatról tanúskodik, a test mögött meglebbenő drapéria mesterien sejteti a feltámadás ember rációval nem felfogható, mégis visszavonhatatlan valóságát.

Különös, hogy Gudics, akinek az iparművészetben komoly megrendelői voltak, magánéletében is gazdag kapcsolatrendszert épített ki, egzisztenciális gondok nem kínozták, a művészeti életben magányos maradt.

Tudjuk, hogy Firenze akkor nem tartozott a modern szellemű városok közé, tekintetbe kell azonban vennünk egy művészettörténeti szempontból látszólag másodlagos tényt is. Az 56-os magyar forradalom a nyugat-európai baloldal pártjaiban valóságos földcsuszamlást okozott, különösen az Olasz Kommunista Pártból léptek ki sokan, látván a magyar lakosság lázadását, majd a felkelés eltiprását. Ezzel egyidejűleg azonban erős volt még a Palmiro Togliatti vezette sztálinista szárny is, amely nem kis támogatást élvezett a baloldali szavazók körében. Így aztán a Magyarországról érkező politikai menekülteket egyfelől szimpátiával, másfelől gyanakvással fogadták, a munkáshatalom és a Szovjetunió ellenségeit látták bennük. Gudics nem politizált, társadalmi kapcsolatait mégis befolyásolta, ki áll szóba vele és ki nem. Például az említett Ignazio Silone, aki a magyar művészeket Ischiára meghívta, maga is renegát kommunista volt, aki éles vitában állott Togliattival. Élete végén

egy firenzei magyar fogorvos barátja, Jónás Ferenc rábeszélésének engedve, Gudics belépett a szabadkőművesek társaságába (Grande Oriente d'Italia, Palazzo Giustiniani) ez azonban már nem befolyásolta számottevően pályáját.

Az olasz, illetve a firenzei művészeti életbe, a kortársak tanúsága szerint, nem integrálódott, s bár tizenöt kiállítást rendezett, ugyanennyi újságcikk jelent meg róla, művészileg mégis magányos alkotónak ismerték. Corrado Marsan kritikus foglalkozott vele komolyan, főként Labirintusok (*I labirinti*) című 1970-ben kiadott, öt munkát tartalmazó, ötvenpéldányos szita-mappájáról írt, amely összefoglalja művészetének témáit.

A művészetét tápláló egzisztenciális alapélmények: a második világháború és az azt követő időszak szorongása, a magyarországi sztálinizmus, a magyar forradalom bukása, majd az ennek nyomán fellépő kétségbeesés és kilátástalanság, amivel esetében az emigráció számkivetettsége párosult. Élet és művészet gyakran kifürkészhetetlen módon kapcsolódik egymáshoz. Gudics mintha kettős lélekkel élte volna le firenzei életét: magánéleti és anyagi sikerei társaságkedvelő, derűs természete a legkisebb mértékben sem szűrődött át művészetébe, amelyben az egzisztencializmus pesszimista éleslátásával vizsgálta a világot, és nem sok jót talált benne.

Gudics József

Gudics József graf

Bp 1929 szept 26

Ypsilon Fürth 1948

Král 1948 és 1953 plakát

Král

14		15		16		17
folyó évi téritmény		mult évi téritmény		Kifizetendő összeg		Az átvételt elismerő aláirása
P	f	P	f	P	f	
				944,91	kr	
				767,67	kr	
				292,92	kr	

GFIATAL MAGYARORSZÁG

1948 szeptember 28.

93

Pihenő

(Gudics József)

Gudics József

Fény és árnyék

A Duganbao című sanghai lap jelentése szerint az utóbbi két hónapban 346 diákot tartóztattak le [illegible] egyetemi bizottság"

Az U
és a töm

Gudics József

Illusztráció Apullaius Aranyszamár, toll

Nyári Napló. Ernst Múz. 1954. jul. 7 1.

Gudics József, szobrász

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Muz. 1955. jun.

Gudics József, grafikus

Fiatal Képző- és Iparművészek kiáll. Ernst Mus. 1955. jun.

Gudics József

Táncolók, réz

Fiatal Képzőművészek és Iparmüvészek kiállitása

Ernst Muzeum, 1955. június, 26 l.

61. kép. *Ligeti Ant*

772. l. — Maszlaghy II., 368. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Gere-

Jung, avagy a Megtépázott Tekintély

E bálványkorban a képromboló mindig számíthat közönségsikerre. Dühös pogány gyönyöre kiváltképp arra nézve ragadós, aki kénytelen volt a profán szentképek rátukmált igézetében élni. Mindig lenyűgözve nézünk oda, ahol a tisztító hevületű tiszteletlenség buzogányát lengeti: hátha ismét egy hamisbálványt sikerült bordán biccenteni?

Hamis bálvány-e Carl Jung, az individuálpszichológiának egy személyben Allahja és Mohamedje, aki nyolcvankét esztendejének s eddig többé-kevésbé kikezdetlen tudományos tekintélyének ormairól új, tömör kis kötetben fordul a világhoz az individualista értékek védelmében? Maga a könyv, a *Feltártatlan én*, az egyén küldetését hangsúlyozza az emberevő kollektívákkal, a nemlétező, de a fantomteremtők képzeletének ereje által valódi szörnnyé terebélyesedő állammal, a tömegemberben óhatatlanul felacsargó dúvad-indulatokkal szemben, s a vallás igazi lényegében, az egyénileg átélt kereszténységben jelöli meg az egyetlen menekvést az egyébként elháríthatatlan, gombnyomásra működő atomhalál elől. Semmi, amit a könyv mond, nem különösen új, de nem lehet eleget ismételni. Csaknem mindent, amit a könyv mond, nyugodt — vagyis inkább nyugtalan — lélekkel írhatunk alá. A kisebbfajta babértépegető vihar főként akörül támadt, amit a könyv elhallgat. Így Jung mindannyiunk által átérzett szent haraggal döntögeti a tömegeszmény kommunista Molochját, mely milliókat nyelt el és igázott le. Ugyanakkor könnyed tapintattal siklik el a tömegeszmény náci Molochja felett, mely más milliókat nyelt el és igázott le. Ez a diszkréció nem véletlen, gyökerei messzire nyúlnak vissza. A vita feltárta a *Feltártalan én* szerzőjének különös tévelygéseit önnön eszmevilága kelepcéi közt. E tévelygésekről a többség keveset tudott, a tájékozott kisebbség sokat hallgatott. Miért? Többek között, mert tapsoló közönségnek lenni a képromboláshoz kevesebb erkölcsi bátorságot igénylő feladat, mint képrombolónak lenni.

A megítélés kontroverziája e szellemi pátriárka új művét ihlette profétálásnak láttatja egyik méltatójával, míg egyik méltatlankodó bírálóját ilyen kijelentésre fakasztja: „Gondos elolvasás után, hiába keresek egyetlen bekezdést is, mely — akár eszmei mondanivalójának, akár előadásmódjának eredetisége révén — feljogosítaná dr. Jungot e kinyilatkoztatás megtételére." Miből ered az alapvető ellentét, mely két avatott tábor ítéletét ily élesen szembeállítja? Az adott esetben elsősorban Jung személyéből. Semmiféle képrombolás nem kisebbítheti Jung érdemét az elemző lélektan szemléleti reformja s a tudathasadásos állapotok mélyreható kutatása terén, sem pedig átfogó termékenyítő hatását a pszichológia módszertanára, mely a freudizmus néhány dogmatikus zsákutcájának reakciójaként jelentkezett. De e tudatos ellenáramlat ma már jólismert intellektuális csapdákat is rejt Jung terjeszkedő hajlamú gondolkodása számára. Iskolaalapítása, a maga készséges katekumenus gyülekezetével, mindinkább az egyházszakadás jellegét ölti, s látható feje, a szakadárpápa, szemlátomást egyre csalhatatlanabbá válik. Mire alakja a tanítása bekerül a *William Clissold* világá-ba, melybe H. G. Wells a még ifjú század valamennyi gondolatáramát iparkodott mindenestül belegyömöszölni, Jung már telivér eszmetáltosi testtartással terpeszkedik át a lélektan tartományából a filozófia mammutbirodalmába, egyforma tekintélyt követelve a kinai vallás misztikájáról és az emberi világ jövőjéről vallott nézeteinek. Jung pszichológiája kétségtelenül eredeti. Jung filozófiája már nem oly kétségtelenül eredeti s itt-ott veszedelmes torzulásokba csúszik. De Wells és kora ott űl térde körül s az egyűgyű hívő tátottszájú áhítatával issza az igét. Mennyire ismerjük ma már ezt az elmefolyamatot, mely a gondolkodót gondolata mámorában saját tévedhetetlensége falai közé zárja s ebből az állapotból kifelé a káprázat minden váladékát eleve törvényerőre emeli, az automatikus terméket téve meg úrnak a tudatos termelő felett! Ez a baljós miszticizmus, mely hatalommal párosulva a diktátort ülteti nyakunkba, Jungot a „fajvédelmi pszichológia" hóbortjának és Hitler mitikus csodálatának ingoványába sodorta. Jung az egyedi ember szuverénitásának nevében szól, a tömegember vezérkereső ösztöne ellen, tehát éppen e végzetes misztikus ellen. Úgy látszik, a személyiség mindkét vége, a szertelen individualizmus éppúgy, mint a végletes kollektivizmus, egyaránt a szolgaságra nyílik. Hol a keskeny mesgye a felségjogát féltő szellem számára? Ennek épp Jung lett volna a megmondhatója, kinél az osztott személyiség problematikáját senki nem ismeri jobban. De ő már kitántorgott az egyik oldalon. Ki fogja a rókafogta csukát a csukafogta róka szájából kivenni?

H. T.

A DIE WELTWOCHE

című tekintélyes svájci lap munkatársa, Colin Lawson nemrégiben látogatóban járt Budapesten. Az élesszemű újságírónak mindenekelőtt az tűnt fel, hogy Magyarországon alig nevetnek az emberek. „A világ talán legmosolytalanabb népét láttam — írja Colin Lawson — a legzsúfoltabb vendéglőben sem hallottam lármát, az emberek természetellenesen halk beszélgetése légyzümmögésre emlékeztetett. A félelmetes ÁVÓ ismét teljes létszámmal dolgozik; nincsen külön egyenruhája, a sorkatonaság uniformisát viseli, ezenkívül, mintegy ötezer ávós jár civilruhában a lakosság között. A mai magyar mentalitás valamiképpen azokra az utcai plakátokra emlékeztet, melyek a halálos balesetektől óvják a járókelőket. Mintha minden ember — a kommunistákat is beleértve — a letartóztatás láthatadan jegyét hordozná, ezzel a felírással: ‚Vigyázz! Veled is megtörténhet!' A csepeli félszigeten, ahol egykor a szabadságharcosok végsőkig kitartó ellenállásának voltam szemtanúja, ma mintegy 4000 politikai foglyot őriznek, a tököli koncentrációstáborban. Tudomásom szerint, valamennyi koncentrációstábor közül a tököli a legborzalmasabb. Nem tudtam megközelíteni, a fegyveres őrök elkergettek. Egy budapesti diplomata ezt mondotta nekem: ‚A húsztól ötvenig terjedő korosztályban alig akad olyan férfi, akit az utóbbi 18 hónapban legalább egyszer nem tartóztattak le. Igaz, legtöbbjüket a kihallgatás után szabadonengedték, de értheti félnek attól, hogy ismét letartóztatják őket.' A félelem uralja az országot. Az emberek alig mernek egymás szemébe nézni. Az ideggyógyintézetek zsúfolásig megteltek. Az öngyilkosok száma félelmetesen megnövekedett" . . .

André Gorz: Az áruló

Seuil kiadó, Páris, 1958.

Hajdan a prózaíró a személytelenség fekete kámzsájába burkolózott. De az utolsó két évszázad idején Fieldingtől Flaubert-en, Joyce-on, Proust-on át eljutottunk a mai analitikus regényig, melyben az író, többnyire formális névváltoztatással önmagát ábrázolja. És most jelentkezik egy harminckét éves egzisztencialista, André Gorz névre hallgat, akinek eleinte csupán a műve létezik, a mű szerzője még nem él, jobban mondva nincs még joga az *ember* névre: csak az élő szöveg áramlása hozza létre a hiteles személyt, aki végre minden képmutatás nélkül egyesszám első személyben hallatja szavát.

Kövessük végig az útján. Gorz voltaképpen egy kopár szobában élő, obskurus bölcselő: a világgal épp hogy napi zabpehely-adagja kapcsolja össze; aprólékosan vegytisztított gondolatai önnön tengelyük körül pörögnek, önmagukért. Ez az elvont ember személyte'en elméletek tégláiból akarja felrakni az egyetemesség kupoláját. Reménytelenül vergődik a jelen, múlt és jövő hármas szorításában. Többesszám első személyben szól, a „mi" is azt érzékelteti, hogy egy láthatatlan, zárt világot képvisel, melyet egyes egyedül a szikár gondolat légtornájával közelíthet meg. Marxista eszközökkel vizsgálja a lélektant és lélektani eszközökkel elemzi a marxizmust. Eredmény: a lélektant meg lehet világítani a marxizmus történelmi és erkölcsi kutatósugarával, de a marxizmust aligha lehet pszichoanalizálni, legfeljebb Marxot és a marxistákat, tehát — mormolja magában — az objektív vizsgálódás az elsődleges, a szubjektív csak ennek nyomában jöhet. De, édes istenem, mit vizsgáljon, ez a kérdés: mert elmélet plusz elmélet szorozva: elmélet mínusz elmélet, egyenlő: szürke anyag; semmi, füst. Reménytelenségében rádöbben, hogy valami kézzelfogható, élő testet kell belleszteni a teória fogójába. Önmagát! hogy végre meglássa, miképpen jutott el André Gorz a hibavaló szellemi önfertőzés mélyére.

Könyvének második része *őrőluk* szól, akiknek objektív hatására ő szubjektíve megtagadta a világot. Osztrák anyától és zsidó apától származó félvérként élte serdülő éveit az Anschluss idején. Mindenütt: az iskolában, az utcán, a játszótársai között gyanakodva kezelték s előbb-utóbb kiközösítették. A fojtogató politikai légkör megfertőzte a családi életet is. Gorz önmagában nem találhatott védelemre, megtagadta hát magát. Önkinzáshoz, fullasztó testedzéshez, szédítő szellemi gyakorlatokhoz folyamodott. Szüntelenül más akart lenni; zsidó létére katolikus, sőt náci is, ha tehette volna, csakhogy beleolvadhasson valami erős, magasabbrendű rendszerbe, ahol az *áruló* segítségével cselekedhet: „az áruló megtagadja saját társadalmát, szembehelyez vele egy másik társadalmat, melyet szívébe zár — mivel ez az utóbbi tagadja az előbbit —, szellemileg csatlakozik hozzá, de ennek a csatlakozásnak sosem kell valódi próbát kiállnia az idegen társadalomban, hiszen az áruló a valóságban a maga társadalmában él".

A zsidóüldözések idején Svájcban húzódik meg, rászakad a magány, a teljes elidegenedés — a szónak filozófiai értelmében is. Újabb menedéket a francia kultúrában keres. Mindent tagad most már, de a logika azt követeli, hogy a puszta tagadás értelmét is tagadja. S miközben tetszeleg az üldözött szerepében, végére jár a gátlásainak: rájön, hogy írtózik az azonosítástól, attól a szereptől, melyet a társadalom tulajdonít neki s amelynek az ő valódi énjéhez semmi köze sincs.

Gorz a háború után találkozik Sartre-ral. Csodálja az egzisztencialista papát, de nem ért mindenben egyet vele. Sartre figyelmezteti, hogy túlságosan lenézi a valóságot. Gorz nemsokára már az emberekhez való viszonyának vizsgálatával próbálja megszerkeszteni a valóság ábráját. Elménye megrendítő! Mikor szeretőjét a elméletileg szereti, nem elvontan, tételesen magyarázza, hanem őszintén és becsületesen kitart mellette, létrejön az első kapocs a sehonnai és az élő világ között. A *te* című harmadik részben megállapítja: „Csak a filozófus halad az egésztől a rész felé, gyakorlatilag a magunk bérkéből kell elindulnunk az egyetemes elérésére."

És ekkor André Gorz, harminckét éves egzisztencialista, aki megtalálta a világtól való elidegenedésének okát, az alapgátlást, egyszóval megismerte önmagát, tudásával jogot formálhat az egyesszám első személyre. Nyugodtan mondhatja, hogy *én*. De újjászületett-e igazából? „A kör most bezárul — mondja. — Írásos formában gondoltam önmagamról, gondolatom végcélja a szöveg volt s ez is igazolja elsődleges választásomat, azt: hogy az azonosítástól való borzalom vitt az írásra. A gondolat maga nem változtathatott a választáson, csupán résztvehetett ennek következményeiben." A múltat nem törölheti el, hiszen ezzel együtt a múlt termékét, saját magát is el kellene pusztítania.

Gorz itt már Sartre tanítását teszi magáévá, melyet dióhéjban így lehetne összefoglalni: Elméleti vonatkozásban hiteles emberré válni; a legőszintébb önvizsgálat után számot vetni erőnkkel s ehhez az egyéni erőhöz mérten vállalni a közös felelősségből. Gyakorlatilag pedig harcolni minden olyan társadalmi rendszer ellen, amelyben az ember elidegenítése és szolgasorba alázása elkerülhetetlen.

Gorz tehát megjárta útját a múltban és győzedelmesen tért vissza. Az olvasót nem is annyira az eredmény, mint a kutatás izgalma ragadja magával. Az a szinte eszelős harc, melyet ez a mindenhová tartozó és mindenünnen kiközösített értelmiségi vív a szellemi szabadulásért. Munkája nem irodalmi alkotás, a széppróza csak akkor siet a filozófia segítségére, amikor az analitikus gondolatnak élő, tapintható valóságba kell harapnia. Mégis alakot teremt, ahogy pillanatról pillanatra, lépésről lépésre árulja el önmagát, akinél rokonszenvesebb árulót még sohasem láttam, hiszen szánalom nélkül vádol minden rosszat, minden embertelent.

Karátson Endre

Monsieur Hulot

Jacques Tati a mai francia filmművészet egyik vezető alakja s talán legérdekesebb egyénisége. Nemcsak a közönség kedvence; műveit már a filmtörténet tartja számon. A kritika a legnagyobbak nevét idézi vele kapcsolatban: hol Max Linderét, hol René Clairét. Az összevetésből nem marad ki persze Charlin sem: ha közismert hősük — az ormótlan bakancsban hacsázó, sétapálcás, szánnivaló, de néha váratlanul gonosz Charlot és a szögletes, elmaradhatatlan pipájával cipője sarkához veregető Monsieur Hulot — s olykor szemléletük még annyira különböző is, mindkettőjük művészetének közös a gyökere: a pantomim. Tati is music-hall-okban kezdi pályafutását ifjúkori sportemlékeiből felépített paródiákkal. Az egykori elsőosztályú rugbyzőt, a zenés mulatók mimesét, a csodálatos Colette jelfedezettjét a stúdió és a vászon csak mintegy évtizede hódította meg magának.

Nagy sikerét és népszerűségét három filmmel érte el. Tati, a szóvegkönyv-író, rendező és színész a legszigorúbb komikus: semmiféle engedményt nem tesz az olcsó hatásvadászatnak. Egy-egy művét évekig érleli magában, minden jelenetet, minden képet különös gonddal szerkeszt meg. Mindeddig sikerült függetlennek maradnia az üzlet érdekeitől, a humort futószalagon gyártó tucattermeléstől.

Táncoló, ugráló kisgyerek szalad egy döcögő komédiáskocsi után... Ezzel a képpel kezdődik első filmje, az „Ünnepnap" (Jour de fete, 1949.). Tati itt azt a hangot ütötte meg, mely később is állandó motívuma: a derűét és a poézisét. S ha itt, egy falusi ünnepnap zarka forgatagában, François-nak, a postásnak csetlés-botlásában még a vidámság cintányérjai harsognak is erősebben, — következő filmjében, a „Hulot úr vakációjá"-ban (Les Vacances de M. Hulot, 1953.) a humoros ötleteken, a komédiázáson át egyre jobban kihallik a fürdőidény-végi tengerpart lírája és keserűvés melankóliája.

A nyaralás végén vozoga kocsijával elguruló M. Hulot visszatér a „Bácsikám"-ban (Mon Oncle, 1958.). Egy öreg városnegyedben, régi jó zegzugos ház padlásszobájában lakik. Mindenki ismeri, mindenki szereti, a házmesterné éppúgy, mint az utcaseprő vagy a sarki bisztró törzsközönsége. Ebből a tétlenkedésből, kedélyes és szemléldődő életmódból akarja nővére, Arpel úr neje kiragadni. Arpelék a rideg prakticitásban élnek, automatagépek, televízió, hipermodern bútorok között. A férji egy plasztikáru-gyárat igazgat, az asszony csak a gombnyomásos konyhával, a fotocellás garázzsal, a hivalkodó vendéglátással törődik, a kisfiuk pedig unatkozik ebben a sivár börtönben. Ekkor jön a Bácsikám, a család kicsit lenézett tagja, aki a kis Arpel-gyereknek jelfedi a kószálás, a városvégi mező, a lacikonyhák, a kerékpár, az ártatlan csinytevés örömeit.

Hulot komikus figura, galibát galibára halmoz, de ugyanakkor varázsló is. Alakja a félmúltból feleljtődött itt: a társadalom peremén él, mint kedvenc kóbor kutyái és csatangoló kis barátai, de megőrizte kedélyét, emberi derűjét, ötletességét a rohanás és a robotgépek világában.

Végül is a film a modern élet szatirájává nő, mintegy húsz év távlatából felel a Clair: A nous la liberté és a Chaplin Modern idői tűltakozó szavára.

Tati ezt a kicsendülő lírai-filozófiai tanulságot pusztán vizuális eszközökkel közvetíti. Semmi moralizáló okoskodás, de még csak szelleméskedő bemondás sincs nála. Előző filmjeihez hasonlóan szinte teljesen mellőzi a párbeszédet, a zenéből és a zörejekből csak itt-ott hallatszik ki egy-egy banális mondattöredék. Ellenben következetes realizmussal mindent megfigyel, mindent ábrázol, s nem riad vissza attól sem, hogy szereplőinek jellemző gesztusát annyiszor ismételje, ahányszor csak a vásznon megjelennek. Néha talán túlságosan is a részletek foglalják el: egy rövidebbre szorított és biztosabb vonalvezetésű történet még egységesebb és könnyedebb művet eredményezett volna.

Cannes Tati munkáját így is méltányolta: a zsüri külön díjával tüntette ki.

A. P.

Három fiatal magyar művész kiállítása Firenzében

A firenzei Strozzi-palota modern képzőművészeti galériájában, a „La Strozzina"-ban nemrégiben három fiatal magyar művész mutatkozott be: Gudics József szobrász-, Révai Edit és Szinte Gábor festőművész. Az olasz lapok meleg szavakkal értékelték a három magyar művész számukra szokatlan, de színvonalas munkáit.

Mindhárman 1956 októbere után hagyták el Magyarországot és Olaszországban telepedtek le. Érdeklődési köröket a hazai mesterek hatása szabja meg (Bernáth, Szőnyi, Medgyessy), míg új környezetük inkább a tematikában jelentkezik.

A kiállításon Szinte Gábor művészetét látjuk legérettebbnek. Az utóbbi években nevét Budapesten is a legtehetségesebb fiatal festők között említették, s műveivel csaknem valamennyi országos kiállításon résztvett. A fiataloknak úgynevezett „bernáthos" iskolájához tartozott. Új munkáit frissebbnek, felszabadultabb szelleműnek érezzük, az ábrázolt motívumokat szabadabb szemlélettel festőibben ragadja meg. Ez technikájára is hatott: erőteljesebb, dúsabb lett, ecsetkezelése pedig kötetlenebb. Szinte Gábor egyéni stílusát keresi, de szándékában még nem jutott megnyugtató eredményre. Jelenleg az 1927-es Bernáth-képek hatását érezzük művészetén. Kiállított anyagának értékét inkább a festői előadás minőségében, mint újdonságában és egyéni mondanivalójában látjuk.

Révai Edit képei is az egyéni festői nyelvet keresik, azzal a különbséggel, hogy Révai Edit művein — az erősebben hangsúlyozott körvonalakban és szerkezeti jellegben — a Kmetty és Barcsay mesterek mellett töltött tanulóévek hatása mutatkozik. Egyénisége, nőies temperamentuma teljesebb kifejezést talált kisméretű monotípiáin, mint olajfestményein. Ezeken a képecskéken a természeti motívumnak nem a naturális mását, hanem elvont hangulatát érzékelteti; szabadon, gazdag teltséggel, csorduló bársonyos színekkel.

Gudics József szobrai közül az R. E.-ről készített színes-mázas terrakotta portrét tartjuk legéretebbnek. Nemcsak jó karakterábrázolás, hanem szobrászilag is szerencsésen megoldott fej. A művész az arc csontszerkezetéből teremtett érdekes szoborszerű fejkonstrukciót. Gudics domborított bronzlemez-szobrain Medgyessy Ferenc hatása tükröződik. Megérti Medgyessy művészetének problematikáját mind emberi, mind művészi tartalmában, de ez a problematika voltaképpen nem Gudicsé, s Medgyessy megoldotta már. A domborított lemeztechnika egyébként is ötvösművészeti műfaj, a szobrászatba a modern absztrakcióval került; párisi, londoni, New York-i galériákban nem egy íléves, igen dekoratív hatású példáját láthatjuk. De ha valaki ezzel a technikával a természetelvű szobrászat területén az öntött szobor hatását keresi — miként Gudics —, művészi kísérlete aligha lehet sikeres, mindenkép „anyagszerűtlen", még akkor is, ha tudjuk, hogy a bronzöntés költségei magasak s fiatal művésznek az öntés csaknem megfizethetetlen.

Mégha el is mondottuk észrevételeinket, örömmel állapítjuk meg, hogy a három művész firenzei kiállítása mindenkép a magyar képzőművészet jó hírnevét szolgálta.

(ge.)

GUDICS József rotrán

Gudics József, grafikus

D Dh

A tartalomhoz jól illeszkedő illusztrációkat kénített Bajomi Lázár Endre könyvéhez. Különösen sikerült a színes borítólap.

Szilágyi Lilla: Bajomi Lázár Endre: Holnap kifutnak a hajók

185.l

A Könyv,

[Könyvbarát], bp. 1955. december

V/12

08

MDK

Gudics József

Plakátmüvészeti Kiállitás Ernst Muzeum 1953.
Kat.

MOK

Gudics József

Táncolók /dombormü/ vörösréz 31x68 cm

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 42.l.

G u d i c s J ó z s e f

Budapest 1929.szpt.26.-Firenze 1973.febr.22.

Mint grafikus szerzett oklevelet a bp-i képzőművészeti főiskolán, 1956-ban került Firenzébe. 1960-ban megkapta a firenzei Szépművészeti Akadémia szobrászati diplomáját és még abban az évben szobrászatot kezdett tanitani a Villa Schifanoiában levő Graduate School of Fine Artsban. - Nem tartozott áramlatokhoz, csoportokhoz és csak azt volt hajlandó elkésziteni, amit átérzett, Az utolsó évek során bronzba öntött labirintusaiban és labirintus festményeiben az egész modern világ aggodalma utkeresése érezhető. Az asszisi muzeumban van egy Dolgozó Krisztus szobra. A Firenze-Romola-i plebániatemplomban pedig Lebegő Krisztus-a. Rézből kalapált Ikaruszáról több tanulmány jelent meg. Könyveket illusztrált, sok épitészeti dekorációt tervezett. 1972-ben faragott egy Szt. István és egy Szt. Erzsébet szobrot. Sok egyéni kiállitást rendezett és még több kollektiv kiállitáson vett részt. Hivták Párisba, Amerikába, meghalt.

Katolikus Szemle Róma

Gudics József

MDK.

Gudics József szobrász

"Táncolók/dombormű/" /vörösrez/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1955. 42.1.

Gyulai József

Csoportkiállításon szerepelt Firenzében.

Orizzonti, Roma 1966. nov. 13.

Gudics József MDK

Táncolók, dombormű, vörösréz

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

GUDICS JÓZSEF

Aristophanes „Béke" illusztráció ecsetrajz

Táncolók – rézi

Fiatal népzőművészek és iparművészek kiáll 1955.

N. .....

56° Anno

L'ECO DELLA STAMPA

(L'Argo della Stampa: 1912 - L'Informatore della Stampa: 1947)

UFFICIO DI RITAGLI DA GIORNALI E RIVISTE
FONDATO NEL 1901 - C.C.I.A. MILANO N. 77394

Direttori: Umberto e Ignazio Frugiuele

VIA GIUSEPPE COMPAGNONI, 28

MILANO

Telefono 723.333

Casella Postale 3549 - Telegr.: Ecostampa - Milano
Conto Corrente Postale 3/2674

LEGGASI A TERGO

LEGGASI A

L'AVVENIRE d'ITALIA - Bologna

1021 Gudics Jozsef

5 DIC. 1967

da Firenze

Il nuovo Crocifisso alla R

Il Cardinale Arcivescovo Ermenegildo Florit
rato nella chiesa parrocchiale di S. Maria
un artistico Crocifisso ligneo, opera del
ungherese prof. Jozsef Gudics.

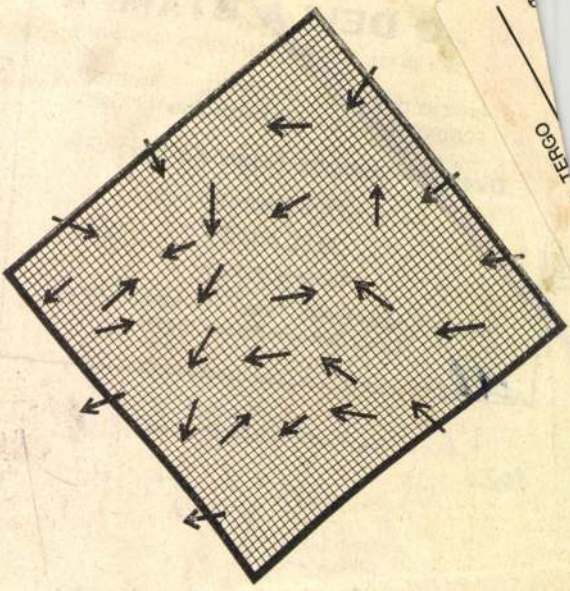

Per l'automazione dei servizi amministrativi

MACCHINE
CONTABILI
OLIVETTI

omola

ha inaugu-
lla Romola
o scultore

l'emigrazione. Sempre sul secondo altra puntata di « Ieri e oggi ». Questa serie ripresenta immagini del passato televisivo attingendo ai diversi programmi e soffermandosi in particolare sulle riprese interessanti determinati interpreti. Una messa in onda rievocativa che potrebbe essere, con maggior successo, trasmessa in prima serata. Questa puntata si occupa di Giorgio Gaber, di Gloria Christian e di Franca Valeri.

Cand.

Robert Ryan si sacrifica per Shakespeare

LONDRA, 4 — Robert Ryan ha rinunciato a girare un film, per avere il piacere di interpretare una commedia di Shakespeare, a Nottingham, in Inghilterra. Egli percepisce solo 20 mila lire alla settimana, mentre al cinema guadagna una cifra almeno 500 volte superiore.

Gudics József MDK

Illusztráció-vázlatok Csehov-novellákhoz, toll

Mücsarnok 1954. V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kirimi

Gudics József grafirem

Múvelt Nép, 1954 jul. 25. 4. old.

MDK

Gudics József, festö, graf.

Illusztráció-vázlatok Csehov -novellákhoz. Toll.

Mücs.-V.M.Képzm.K[1]áll.1954.dec.-1955.jan.Kat. 2o.l.

MDK

Gudics József

Résztvett az Ernst Múzeumban rend. Plakátművészeti kiállitáson 1953-ban.

Plakátművészeti kiáll. 1953. Kat.

Gudlén Mátyás
asztalos
1774-ben háztulaj-
donos Aradon
Lakatos Arad
II. k. 224. l.

Gudmann János

kolozsvári könyvkötő

1802-ben 7 Rft.

adót fizet.

Horepei János:

Az erdélyi könyvkötészet és nyomdászat történetéhez.

Erdélyi Múzeum

1942. 479. l.

Jóna Guðvarðardóttir

Magyar iparművészet az
ezredforduló n 2003
10 S.l.

s is the following:

nisolone was hydroxylated with the Δ^1-
omyces roseochromogenus in a 100
Pilot Plant. After completion of
e was isolated from one tenth of the
oconversion of prednisolone with Δ1-
myces roseochromogenus the mycelia
ne separated mycelia were stirred with
n. The filtrates were combined and
ee times. The combined extracts were
The 16α-hydroxy-prednisolone was
n at room temperature, then at 0–5°C.

M.D.K.

GUEDIG Miklós

(1779–86) a holicsi gyár fojánsztestője
ettől kezdve kemény cseréptestő

Csányi 1954. 26.,

Keramikus MKT

GUDVARDARD JONA

Born 1949.
Studies: Icelandic College of Art and Crafts 1971-1975
Member of: The Society of Icelandic Ceramic Artists. The Foundation of the Hungarian Peoples Republic, Europa 24 International Artist Association.

Exhibitions:
1985 Hafnarborg Hafnarfjörour Iceland
1986 Boglárlelle, Hungary
1987 Groznjan, Yugoslavia
1987 Tihany, Hungary
1988 József Attila Culture Centre, Budapest
1988 Durer Gallery, Budapest

Group Exhibitions:
1981 Icelandic Design Denmark
1982 Kjarvalsstaoir Reykjavik
1984 From Island
1985 Finland, Denmark, Norway, Sweden and Iceland
1985 Brobuggarna Arabia Gallery Helsinki, Finnland
1984-92 International Ceramic Studio Kecskemét, Hungary
1990 Budapest, Paris, Moscow and Poland, The Actuality of the European Ceramic
1992 Auxerre, Hagueau, France, Madrid, Spain, Linz, Austria and Budapest, Hungary, Europa 24, Szombathely
1993 The European Community Exhibition Budapest and Szekszárd, Hungary

Works in Collections:
The Hungarian State. The Art and Culture Centre of Hafnarfjörour, Iceland and private collections.

Scholarship and Awards:
1984 Stipendium from the Icelandic Cultural Fund
1984 Stipendium from the International Ceramic Studio in Kecskemét, Hungary
1990 Winner together with János Probstner of competition for to design outdoor artwork for the SOS Children Village in Kecskemét, Hungary
1992 Six month scholarship from the European Community

Symposium:
1984 Brobyggarna Aland Island
1985 The International Ceramic Studio
1988 International Salt Glaze Symposium, Kecskemét

Güeding Miklós

pajzsfestő

Holics

1779–86

Csánji 1954

26-l.

Gueding (Queding
es Gedein) Nicolaus

Feinmaler XVIII. Jh

l.

Schirek Holitsch

105. l.

78073

GUEILL, Augustin, pozsonyi könüves-
segéd

A. G., Maurergesell, † 30 éves korában, 1812 márc.
17. (1812, 357 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Guel Hans

körmöci éremvésö

II. és III. Ferdinándra vo-
natkozó érmei a Déri
múzeumban

Sör Veretö 282. l.

Guerard festő

Weiss D. vézm

nincs céd 2

Ludovika császárné és királyné archipe fentiektől –

Repr –

Zichy Szech

51. l

D Guerard Nicolas

rajzolo

l.

Hadtört Közl

1910. 606. l.

607. l.

621. l.

Guercino ?

festménye az egri Vármuzeumban. /:XVII. sz.
első fele:/ Reprodukció.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.

Magyarország műemlékei topográfiája VIII.
Budapest 1972.

1631

Ø

Guerin

misc
ced

Bene Ferenc dr.
emlékérme. Jelzése
Guerin pinx – Barre
sculp. 1824. Kerek
vert ezüm, bronz.

Faludi Géza dr

Magyar orvosok ugabb
emlékérmei.
Numizm. Közl.
1924–25. 25. l.

Budapest

VIII. Üllői út

Iparművészeti Múzeum

Műemlékek Orsz. Bizottsága

Guerin, Pierre Narcisse
(1744-1833)

„Le Paresseux" Litografia 29,5 x 20,5 cm
J. l. j. P. G. Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 51. Képaukció katalógus, Bp. 1980. május

D Guerard H

Pulszky Ferenc:

Vállon alól, négynyolczad jobbra. Hátrafésült haja hosszú, bajusza rövid, legye kicsiny s arcza leberetvált. Ingének gallérja lehajtott, nyakkendője csokorra van kötve, mellénye magas s kabátjának hajtókája széles. Telirata alól balra két sorban:

„à mon ami Charles Pulszky
H. Guerard 9 Août 1885"

Rézkara, ~~az alak~~ nagysága az alaknak 15—, s a rézlapnak 31.5 : 19.7

Metszette: Guerard H. 1885.

Ltsza 325.

Guerl Ulrik, ötvös. A XV. század végén s a XVI. elején Pozsonyban élt, hol 1492-ben nyert polgárjogot. 1501-ben neve egy végrendeleten szerepel.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 105. l. — *Ortvay Tivadar:* Pozsony város tört. Pozsony, 1900. II. k. III. r. 111. l. — 1903. II. k. IV. r. 241—242. l.

Guerl Ulrik, pozsonyi ötvös V. 105.

Muz. és Kst. Ert.

Guerl, Ulrik

9. GUERL ULRIK. *(Ulrich Guerl Goldschmied).* **1492—1501.**

1492-ben *Ulrich Guerl goltschmid* polgárjogi illetékét lefizeti.

1501-ben *Maister Ulrich goltschmidt* nevét egy végrendelet említi.

Mihalík

Háromszár cv.

M. Kot. Ést

1911. 105. l.

helyesen válogatva s szembeállítva más korok és nemzetek hasonló emlékeivel, gipszmásolatokban mutatja be. 1879 június 11-én és július 12-én Jules Ferry közoktatási miniszterhez emlékiratot terjesztett be, melyben ily irányú múzeum programmját dolgozta ki, kérve annak a nemzetközi kiállítás után üresen hagyott Trocadéroban való létesítését. A miniszter ugyanazon év november 4-én a Történeti Emlékek Bizottságához (Commission des monuments historiques) intézett rendeletében a palotának Páris felé néző keleti szárnyát átengedte az alakítandó történeti gipszmúzeum céljaira. A gipszek első sorozatának készítése és fölállítása két esztendőt vett igénybe, a múzeumot 1882 május 20-án nyitották meg. Az első sorozat magvát a franczia csúcsives katedrálisok szobrászata tette ki. Viollet-le-Duc nem érhette meg a múzeum teljes kiépítését. De még tanúja lehetett, miként revelálódott a közönség előtt az annakelőtte félreismert franczia gotikus szobrászat. Az új értékmegállapítást a tudomány is sietett sanctionálni. A nagy mester elméleti és gyakorlati buzdításai hatalmas tudományos iskola létrejöttét eredményezték,

Guerl Ulrik

ötvös

L.

Szmarny – Szentiványi

610. l.

Borostyánkő.

A magas hegy tetején lát
darak röpködnek, mig tövében a
kus templom tornya válik ki. Az
melyet két alak követ. Felirata

balra: BOROSTYÁN-K
A Vár.
jobbra: BERNSTEIN
Das Schlos

alól középütt: Druck v. Reiffer

Kny., alányomással, mér.

31-93-1

GUDOVICS Vera

m e g h í v ó

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

A „Tavaszi szél" című kiállításra szeretettel várjuk
Önt és kedves Barátait
2004. április 14-én 17 órára a Duna Galériába.

A kiállítás megtekinthető:
április 14-től 24-ig, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

DUNA GALÉRIA
Budapest XIII., Pannónia u. 95.

Kiállítást megnyítja:
dr. FELEDI BALÁZS művészettörténész

GUDOVICS Vera

Budapest XIII., Pannónia u. 95.

m e g h í v ó

Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány

Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

A „Tavaszi szél" című kiállításra szeretettel várjuk
Önt és kedves Barátait
2004. április 14-én 17 órára a Duna Galériába.

A kiállítás megtekinthető:
április 14-től 24-ig, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

DUNA GALÉRIA

Kiállítást megnyítja:
dr. FELEDI BALÁZS művészettörténész

Gudovica Vena

Új Tlvr. 2001. 12. p. 42.

- a 2,3,4 vállalkozási formák esetén: a mutatószámo
vállalkozás esetén a tárgyévre vonatkozó üzleti ter
álló gazdálkodási adatokat éves szintre kell vetíten
- egyéni vállalkozás esetén a mutatószámokat a Sze
alapján kell meghatározni és a besorolást megjelöl

Az igénylő neve(M):_____

Az igénylő székhelye, irszám: ☐☐☐☐ tele

cím:_____utca_
_____hrsz

Az igénylő telephelye**, irszám: ☐☐☐☐ tele

cím:_____utca_
_____hrsz

Az igénylő postai címe**, irszám: ☐☐☐☐ tele

cím:_____utca_

***(A telephely és a postai cím csak abban az esetber*

GUDOVICS VERA
HEGYVIDÉK:
2000.11.23.

Egy fiatal tehetség képei

A közelmúltban egy tehetséges fiatal festőművész kapott bemutatkozási lehetőséget a Polgármesteri Hivatal Folyosógaléériájában. *Gudovics Vera* képeit elsősorban gazdag színvilág és néhol erőteljes dinamizmus jellemzi. Alkotásaiból sugárzik a természet szeretete. Tájképeibe szervesen beépül az ember. Van úgy, hogy ez egy harmonikus akt, vagy templom formájában ölt testet, máskor azonban rideg villanyoszlopok képében tűnik elénk. Gudovics Vera szerint a világ színessége mögött rengeteg furcsaság is rejlik. Dekoratív műveiben ezt próbálja a maga teljességében megfesteni. Az orosz születésű művésznő ifjú kora ellenére már több országban töltött hosszabb-rövidebb időt. Festészeti tudását a moszkvai Képzőművészeti Főiskolán Jevgenij Tretyakovtól sajátította el. Ezen időszakról műveiben számtalan jellegzetesen orosz motívum árulkodik. A diploma megszerzése után két esztendeig Prágában, majd hat hónapig Ausztriában lakott. Három éve Budapesten él. Tavaly óta a Békásmegyeri Képzőművészeti Stúdióban alkot. A mostani volt a harmadik önálló kiállítása, melyet *Mikó Gergely* alpolgármester köszöntője után jelenlegi mestere, *Szentgyörgyi József* festőművész nyitott meg.

A művész és két alkotása

FOTÓ: JANZSÓ TAMÁS

J. T.

…házközségek
…3.00-ig az ELTE
…épületében.
…ány Péter sétány 1/A)
…ének 2000., a magyar
…államiságnak 1000.
…ból rendezik meg.
…askai László bíboros,
…t dr. Orbán Viktor,
…miniszterelnöke.
…ő öltözetben (black tie)
…rhatára: 14. életév.
…phatók:
…László Plébánián
…na u. 15/A),
…s Szíve Plébánián
…saba u. 5.),
…zterci Plébánián
…imfy u. 9.).
… a büfét is tartalmazza)
…int egy tálca sütemény.

tartunk
TEILHARD DE CHARDIN
gazdag életművéből
A nooszféra globalizáció?
Mise a világ felett
A jó és rossz viszonya
Önt is szívesen látjuk a vasárnap 16–18 óráig tartó beszélgetéseken
2000. március 5-én, 19-én és április 2-án
Címünk: 1122 Csaba u. 5., földszinti toronyszoba

Irodalmi délután

A Budahegyvidéki Evangélikus Egyházközség irodalmi délutánt szervez

2000. március 5-én, vasárnap 17 órától.

A háromrészesre tervezett Ady-sorozat első programjának címe:

Ady Endre költői indulása.

Irodalmi vezető:
Fábián Gyula irodalomtörténész
Cím: 1126 Budapest, Tartsay Vilmos u. 11.

MDK.

Guglemino Valeria

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1967 jan. 31.

Guesz János (Hans), éremvésző. A XVII. század első felében Körmöczön működött. Igen sok műve ismeretes, melyek közül kiválnak Fleisch György (1609), Wendenstein János (1628) és Roth v. Rothenfels körmöczbányai kamaragrófok emlékérmei, II. Ferdinánd koronázási tallérja, III. Ferdinánd és neje arczképével ellátott nehány érem, továbbá több Krisztus- és talizmánérem. Siglája: H. G. (Hans Guesz.)

Czobor Béla dr. és Szalay Imre: Magyarország történeti emlékei az ezredéves országos kiállításon. Budapest—Bécs, 1903. II. k. 428. l. — *Gohl Ödön:* Adalék a Krisztus-érmekhez. *Arch. Ért.* 1901. 235—236. l. — *U. az:* Budapest emlékérmei. (Kuzsinszky: Budapest régiségei. Budapest, 1906. IX.) 174. l. — *Katalog* der Münzen und Medaillen Stempelsammlung des k. k. Hauptmünzamtes in Wien. 1901. — *Numizmatikai Közlöny.* 1903. 102. l. — 1905. 69. l. — *Ráth György:* Az iparművészet könyve. Budapest, 1902. I. 290—293. l.

Guesz János (Hans)

éremvéső

L.

Szuidrey - Szentiványi

610-1.

T. 4551.

letek között az úton látjuk
Esterházy a fraknói várból
nczick gondozására bizott,
Felirata:

3 cm.

GUET, Hans

1634

Husár L.: Személy. ermel. Bp. 1999.

30. Nr. 105.

49. Nr. 192, 193, 194

130 Nr. 555.

nis suae ad Superiora approba-

m. 1762. november 6., decem-
gy évvel korábbra keltezi a kép
szetesen nem lehet kizárni.
költséghez, amelyet az árvaház
ozzá.
i. m. 1770. július. Közli: *Barcza*

. m. 1770. május. Közli: *Barcza*

m. 1775-ben jegyzi fel (29. lap)
ményekre vonatkozó adatokat.
stris S. Emericus, a sinistris S.

égén restauráltatta. A munkát

n. 29. lap. Közli: *Barcza* 1943, i.

ól készített helyszínrajz: Magyar
valamint a város 1838-1839. évi
o, amely a kőszegi Jurisics Mik-

talmas tűzvész, amely nem csu-
grongálta az erődítésrendszert
m. 43.
argón a kőműves neve mellett
bel, ami arra utal, hogy a tető-
ves mester szignálta egyébként
OL Térképtár, T/86. Jezsuita

43.) – 30 ablakot említ, Barcza
akot lehessen kelet felé vágni."

GLLET, HANS
KÖRMÖCI ÉREMVÉSIVÖK

M. VILČEKOVÁ-KERMARTOVÁ:
KREMNICKÉ MEDAILÉRSTVO 16.
A 17. STOROČIA

ARS 4. 1970, 1-2. 32., 201-103

Guet

Zörmécí származású pénzverdei vésnök. — Neve emlétve —

Huszár Lajos: Ut György érmés
Magyar Történeti Múzeum Bp. 1940
20. old

GUET JÁNOS, éremvésnök

---

rothenfelsi Roth Hermann, megh. 1654. 1619-1649 körmöci kamarai könyvelő. 1649-től kamarai pénztáros, kamaragróf és a selmeci főkamaragrófi hiv. adminisztrátora. -75.-Címeres bárca, 1629, Guettől. -Av: Felirat, 3 rés es cimer sisakkal. Rev: Felirat, 1629. -Ezüst, 27.5 mm. 6 gr. 19-20. old.

SZIGETI ISTVAN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1. old.

AZ ÉREM, IX. évf. BP. 1940. jan-dec.

GUET JÁNOS, éremvésnök

Kaiser Mátyás, selmeci bányapolgár. 1628-ban városi szertár kezelő, 1635 városbíró. -82.-Arcképes érem 1636, Guettő Av: Felirat, szakállas mellkép j. magyaros ruha. -Rev: Felirat, 12 sorban. "1636". -Ezüst, 42.5, 44 mm. 24.40 gr. 21.old. Kép.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1. old.

AZ ÉREM, IX. évf. Bp. 1940. jan-dec.

Guet János

1618–1627 éremvésnök,
1627–1638 főéremvésnök,
1638-tól városi tanácsos
Körmöcön

l.

Az Érem 1940. 4, 6. l.

GUETT *János*, éremvésző. * Körmöcbánya 1590 körül. † u. o. 1641. 1618-tól működött mint bélyegmetsző a körmöci pénzverdében. 1630. u. o. főéremvésővé nevezték ki. Számos műve fennmaradt a bécsi pénzverde gyüjteményében.

K. gy. I. 424 l

Bresciai mester a XVI. szaiadbo

A lábmosás:

Egy koczkakövekkel
köntösének ujait felgy
mossa. Krisztus fele
kerek tálban tartja. Péte
tol látható. Krisztu
pénzes zacskót tartja
Körül. A háttérben k

Fresco
vászon
A szt Cassiano

~~Brescia XVI. szá~~

Ltha: 1311

219

4625
25
1156 25

246/95: i

91 jkv.

296.

Güett, Johann

1639 ei 1640.-ben tanácstag. Meghalt 1641-ben

Huszár Sajós: Érem-vésőkre vonatkozó adatok a körmöcbányai városi levéltárból. Numizm. Közl. 1947-48. 51. l.

52. l

A Müemlékek Országos Bi

gától leszámolásra felv

2210·71
Herman 223·6
Wagner 300·
2734

Budapest, 1915. augusztu

előleg részletek 18·14
1000·—
1192·57
223·60
300·—
2734·31

2716·17
18·14
2734·31

Guet, Hans

Körmöcbánya 1618 † 1641.

ívód

Hu Prmagyérem 64–66 l. VI. t

39, 49.

Sok érmet készített Körmöcbányom: II. Ferdinánd 1618, II. Ferdinánd és Eleonora 1622 és 1627, Wendenstein János felsőmagyarországi kamaragróf 1627 és 1628. Roth Hermann alkamaragróf 1628, 1629, 1632, III. Ferdinánd és Mária 1633, 1648 stb

stb

A végfeges feldolgozásnál,

ha az éremleírások közöltetnek, okv. felhasználandó

Iskolai könyvtárakat pártoló Központi
egyesület (olasz). V. 15.

Güet Hans

irod

Hu Pr magyerém

VI. tabla

Guet, Hans

1618–1641

laid okv.

Hu Primagyerém

39. l. 49. l. 64–
66. l.

Életrajz, rok
nincs felsorolva.

Guett (Guet) Hans

Obermünzeisenschneider der Münzstätte Kremnitz. Entstammte einer alten Kremnitzer Familie und war wahrscheinlich ein Enkel des am 23. Novemb. 1570 verstorbenen Kremnitzer Bürgers Erasmus Guet. Gestorben 1641.

1618. H. G. wird zum Eisensenker zu Kremnitz ernannt.

1630. Obereisenschneider zu Kremnitz.

1638. wird G. in den kleinen Stadtrath gewählt. zu Kremnitz.

Számos müve a Stempelsammlungban.

Katmünzen IV. 1251. l.

Kecskeméti Városi Múzeum és
Könyvtár fejlődése 1910-ben

V. 176.

Gůet Hans

körmöci éremvéro

l.

Numizm. Kőrl

1927 – 28. 115. 1.

Jelezve lent balra: Peske Géza, München 1882. Az O. M. Képzőművészeti Társulat nyereménytárgya, 1884.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 849. l. — Maszlaghy II., 456. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 98. l. — Gerevich PA, 253. l. — Lepold—Lippay 57. l.

ROSKOVICS IGNÁC (1854—1915)

Kupolafreskóterv

(52 cm. átmérő.)

Boltozati freskóterv

(43 cm. átmérő.)
1901-ben készült.

SCHMITT JÓZSEF (működött 1804—1854 között)

Pyrker érsek arcképe

Vászon, olaj, 62×48 cm.
Jelezve jobbra lent: Schmitt 1831.

SZENTGYÖRGYI JÁNOS (1793—1860)

Virág-csendélet (63. kép)

Ovális, vászon, olaj, 110×84 cm.
Jelezve jobbra lenn: Joan Szentgyörgyi pinxit.
Simor prímás vásárolta, 1876.

Esztergom, 1876-os évf., 47. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új

Guet, Hans

körmöci sémvéső

l.

Nunnizm. Közl

1929–30. 70. l.

Gůet Hans

Körmöci cremvelő

l.

Num. Közl

1942. 60. l.

GUET JÁNOS, éremvésnök

ÉRMEI: Wendenstein Jánosról 1627, 16[illegible]8-ban
Roth Hermannról 1629, 1632, /1649/-ben
br. Dietrichstein Gáborról 1634-ben
Höflinger Ehrenreichről /16[illegible]2/, 1636, 1643/-ban
Kaiser Mátyásról 1636-ban
6.old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉRME, IX.évf. BP. 1940. Jan-dec.

GUET JÁNOS, éremvésnök

---

imbolckheimi Höflinger Ehrenreich/Henrik?/. Besztercebá-
nyai bányapolgár, kamarai pénztáros. Szül. 1590. megh. 1648.
78.-Jelmondatos érem év nélk. Guettől. Av: Felirat, 4 részes
cimer 2 sisak.-Rev: Felirat,-45 mm; arany 15 dukát 52 gr.
ezüst, 30.40 gr. 20.old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old.

AZ ÉREM, IX.évf. Bp. 1940. Jan-dec.

GUET JÁNOS, éremvésnök

---

imbolckheimi Höflinger Ehrenreich/Henrik?/. Besztercebá-
nai bányapolgár, kamarai pénztáros. Szül. 1590-megh. 1648.
80.-Jelmohdatos érem, év nélk. 1632 Guettől.-Av: Felirat,
4 részes ovál cimer sisak, mezőben: H-G. Hans Guet.-Rev: Fe
Felirat.-ólom, 45,46 mm. 20. old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1. old.

AZ ÉREM, IX. évf. Bp. 1940. Jan-dec.

HANS GUET, éremművész

405.-III.FERDINÁND és Mária/neje/.--E/.FER.III.D:G.HV.
BO.DAL.CR.SCLA.REX.-Kor.mellkép j.vért,fodros gallér,
Lant-H.G.--H/.MARIA.D:G:HVN:B.REG.INF.HISP.AR.AV.-1633
Mellkép b.főkötő,díszes ruha,fodros gallér.-1633.44 mm.
Arany/34,66 gr./,ezüst/24,45 gr./,vert.Guet müve.34.old
Kép 71.old

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1600-ig 1.történeti érmek.2.ujkor, 1526-1657.-

Magy.Éremgyüjtők Egyesülete kiad. 5.csoport,10.szám Bp. 1973.

HANS GUET, éremmüvész

372.-II.FERDINÁND és ELEONORA.--E/.FERDINAND.D:G:R:T:
I:S:A:GE:H:B:REX.-Mellkép j.babérkoszorú,vért,fodros
gallér.Aranygy.r.-Lent.H.G.1633.---H/.ELEONORA.D:G:R:I:
H:B:REG:DV.M.-Mellkép b.főkötő,díszes ruha,fodros gallé
1633.-37 mm.ezüst/19,70 gr./.-vert.Guet müve.-29.old.
Kép. 65.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5.csoport, 10.sz.
Bp. 1973

HANS GUET, éremmüvész

372.-II.FERDINÁND és ELEONÓRA.--E/.+FERDINAND.D:G:R:I:
S:A:GE:H:B:REX.Mellkép j.babérkoszorú,vért,fodros gallér
Aranygy.r.-Lent.H.G.1633.--H/.ELEONORA.D:G: R: I:H:B:REG
DV.M.-Mellkép b.főkötő,diszes ruha,fodros gallér.--1633.
37 mm.ezüst/19,70 gr./.-vert. Guet müve.29.oldFekete repr
65.old

HUSZAR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5.csoport, 10.sz.
Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

388.-III.FERDINÁND.--E/.FERDINAND.D:G.R.I.S.A.G.H.B.REX Mellkép j.babérkoszorú,vért,fodros gallér.Aranygy.r. Lnt H.G.---H/..SALVATOR.MVNDI.1634.-Krisztus képej.glória két oldalt héber betük/Aleph-Isaj=Jézus/.Balról HG.-1634. ovális 34-42 mm.ezüst/--vert.Guet müve.-31.old. Fekete repr.68.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973.

HANS GUET, éremművész

390.-III.FERDINÁND.-E/.FERDINAND III.D:G.RO:-I.S.AVG.GE HV.BOH.REX.Mellkép j.babérkoszorú,vért,csipkés gallér,Ar Aranygy.r.--H/.PIETATE ET-IVSTITIA.-Sugaras felhőből ki nyuló kéz mérleget tart,előtte keresztben kard,jogar, kétoldalt magy.cseh címer.Lent 1639.--16.9.43 mm.ezüst /29,20 gr./.vert.-Guest müve.32.old. Kép 69.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973.

HANS GUET, éremmüvész

391.-III.FERDINÁND.-E/.FERDINAND III.D:G.RO:-.I.S.AVG.GE GE.HV.BOH.REX.Mellkép j.babérkoszorú,vért,csipkés gallér.Aranygy.r.-Lent.H.G.--H/.PIETATE ET-IVSTITIA.éSugaras felhőből kinyuló kéz mérleget tart,előttekeresztben kard jogar,kétoldalt magy és cseh cimer..Lent 1648.--1648.46 mm.arany,ezüst, vert.-Guet müve. 32.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973.

HANS GUET, éremmüvész

392.-III.FERDINÁND.-E/.+FER.III.D:G:HV:BO:DAL:CR:SCLA: REX.Kor.mellkép j.vért,fodros gallér.Lent.-H.G.--H/.PIE TATE ET IVSTITIA.Sugaras felhőből kinyuló kéz mérleget tart,előtte keresztben kard,jogar,kétoldalt magy,cseh cimer.-Lent 1648.--1648.42 mm.ezüst./30,47 gr./.vert. Guet müve. 32.old. Fekete repr.69.old.

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadasa. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973.

HANS GUET, éremművész

392.-III.FERDINÁND.--L/.FER.III.D:G:HV:BO:DAL:CR:SCLA:
REX.-Kor.mellkép j.vért,fodros gallér.Lent .H.G.--H/.
PIETATE ET IVSTITIA.Sugaras felhőből kinyúló kéz mérle
get tart,előtte kard,jogar keresztben.kétoldalt magy.
cseh cimer.-Lent 1648.-1648.42 mm.ezüst/30,47 gr./.
vert.-Guet müve. 32.old. Kép .69.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadasa. 5.csoport, 10.sz.
Bp. 1973

HANS GUET, éremmüvész

395.-III.FERDINÁND/bányászott ezüstből készült érem/. E/.FERDINAND.III.D:G.RO-.I.S.AVG.GE.HV.BOH.REX.-Sugaras nap éremkép.--H/.FATA REVIVISCVNT FOELICI SIDERE:ET OFFERT+/E MINERIS FERDINANDE TVIS TERRA HVNGARA FRVCTVS Sugaras félhold éremkép.-1648.43 mm.ezüst/26,28 gr./ vert.-32.old. Fekete repr. 69.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadasa. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1972

HANS GUET, éremmüvész

395.-III.FERDINÁND/bányászott ezüstből készült érem/. E/.FERDINAND.III.D:G.RO.I.S.AVG.GE.CE.HV.BOH.REX.Sugaras nap éremkép.--H/.FATA REVIVISCVNT FOELICI SIDERE:ET OFFERT+/E MINERIS FERDINANDAE TVIS TERRA HVNGARA FRVCTVS. Sugaras félhold éremkép.-1648.43 mm.ezüst/26,28 gr./. vert.-32.old. Kép. 69.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 197-

HANS GUET, éremmüvész

402.-III.FERDINÁND.--E/.+FER.III.D:G:HV:BO:DAL:CR:SCLA:
REX.-K r,mellkép j.vért,fodros gallér.Aranygy.r.Lnt: H.
G.---H/.Középen ovális kétrészü magy.cimer HVNGARIAE kö
körirat..Körül 9 tartományi cimer.B-D-C-S-R-S-G-I-C-be
tükkel.-É.n.-43.5 mm.ezüst/41,53;24,35 gr./.vert.Guet
müve.-33.old.

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a leg-
régebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5.csoport, 10.sz.
Bp. 197

HANS GUET, éremmüvész

405.-III.FERDINÁND.és Mária/neje/.-E/.FER.III.D:G:HV:
BO:DAL:GR:SCLA:REX.-Kor.mellkép j.vért,fodros gallér,
Lent.H.G.--H/.MARIA.D:G:HVN:B.REG.INF.HISP.AR.AV.-1633
Mellkép b.főkötő,diszes ruha,fodros gallér.-1633.-44 mm
arany/34,66 gr./ezüst/24,45 gr./.vert.Guet müve.34.old
Fekete repr.71.old

HUSZAR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégebbi időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.kiadása. 5.csoport, 10.sz.
Bp. 197-

HANS GUET, éremmüvész

367.-II.FERDINÁND,//regensburgi birod.gyülés,de az érem körmöci veret/.-E/.+FERDINAND.D:G:R:I:S:A:GE:H:B:REX.Mel Mellkép j.babérkoszorú,vért,fodros gallér.Lemt.H.G.1633 H/.Középen korona alatt a kétfejü sas,mellén osztrák-burgundi cimer,oldalt.16633.Körül a 7 választófejedelem cimere és.KB-.P.-.S.-.B.-.T.-.C.-.M.--1633.-38 mm. ezüwt/20,3 gr./.ólom,,vert.-Guet müve.-28.old.

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I . Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. Kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

371.-II.FERDINÁND és ELEONORA/második neje+1655/.--E/. FERDINAND-D.G.RO.I.S.AVG-.GER.HVN.BOH.RX.A körirat betü: közt Madonna és magy.cimer.Mellkép j.babérkoszorú,vért fodros gallér.Aranygy.r.--H/.ELEONORA.D:G.IMP:GER.H:B:R REG:D:M:1627:Kor.mellkép,b.diszes csipkés ruha.-1627. 45 mm.ezüst/27,26 gr./vert. -Guet müve. 28.old.-Fekete repr.64.old

HUSZAR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Újkor. 1526-1657.

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

369.-II.FERDINÁND/koronázás/.--E/.FER.II.D.G.R.I.S.A.GE H.B.REX.Mellkép j.babérkoszorú,véert,fodros gallér,előtte felhőből kinyúló kéz koronát tart és szalagon LEGITIME CERTANTIBVS.Lent.H.G.---H/.Középen ovális kétrészü magy.cimer HVNGARIAE körirat.Körül 9 cimer B-D -C-S-R-S-G-L-C- betükkel.--É.n./1618/.-42 mm.ezüst/61,82;23.79 gr./.-ón, vert. Guet müve. 28.old. Kép. 64.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1657.

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

405.-III.FERDINÁND.--E/FERDINAND.III.D:G.RO:-.I.S.AVG. GE.HV.BOH.REX.Babérkoszorús mellkép j.hegyes szakáll, vértes csipkés gallér.Fent szárnyas angyalfej.Lent HG. H/.Középen kétrészü ovális magy.cimer HVNGARIAE körirat Körül 9 tartományi cimerB-D-C-S-R-S-G-L-C-betükkel.-É.n. 43.5 mm.arany/34,73 gr./,ezüst/45,41;36,74;28,30=16,72 gr./.vert.Guet müve. 33.old. Kép. 70.old

IUHÁR LAJOS:A rédi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. Kiadása, 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

390.-III.FERDINÁND.-E/.FERDINAND.III.D:G.RO:-IuSuAVG.GE HV.BOH.REX.-Mellkép j.babérkoszorú,vért,csipkés gallér, Aranygy.r.--H/.PIETEATE ET-IVSTITIA.-Sugaras felhőből kinyúló kéz mérleget tart,előtte keresztben kard,jogar kétoldalt magy.és cseh cimer.Lent 1639.--~~Hxx~~ 1639.- 43 mm.ezüst./29,20 gr./.vert.-Guet müve.-32.old.Fekete repr.69.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1657.

A Magy.Éremgyujtők Egy, kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

870.-II.FERDINÁND és Mária/Első neje+1616/.--E/.FER.II. D.G.R.I.S.A.GE.H.R.Rex.Mellkép j.babérkoszorú,vért fodros gallér.Előtte felhőből,kinyúló kéz koronát tart és szalagon .LEGITIME.CERTANTIBVS.Lent.H.G.---H/.+MARIA.D: G:HVN:B.REG.INF.HISP.AR.AV.1633.-Mellkép b.diszes ruha, fodros gallér,fülbevaló.-1633.-43 mm.ezüst./30,04 gr,/ vert. Guet müve. 28.old

HUSZÁR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor. 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadasa. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

39?.-III.FERDINAND,/bányászott ezüstből vert érem/. E/.FERDINAND.III.D?G.RO.?I.S?AVG.GE HV.BOH.REX..Mell pék j.babérkoszorú,vért,csipkés gallér.Aranygy.r.Fent szárnyas angyalfej.Lent.H.G.--H/.FATA REVIVISCVNT FOE LICI SIDERE:ET OFFERT+/E MINERIS FERNANDE TVIS HVNGARA FRVCTVS+Sugaras nap.Lent 1648.-1648.44 mm.ezüst/34,98 gr./.vert.-Guet müve.-32.old. ~~Rakatexraprxx~~ VTERRA

HUSZÁR LAJOS:A rédi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadasa, 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

394,-III.FERDINÁND.-F/Bányászott ezüstből vert érem/, E/.FERDINAND.III.D:G.RO:-.AVG.CE.HV.BOH.REX..Mellkép j. babérkoszorú,vért,csipkés gallér.Aranygy.r.-Fent szárnyas angyalfej,Lent.H.G.--H/.FATA REVIVISCVNT FOELICI SIDERE ET OFFERT+/E MINERIS FERNANDE TVIS TERRA HVNGARA FRVC-TVS.Sugaras félhold.Lent 1648.--1658.43.5.ezüst/35,05 gr, vert,-Guet műve.-32.old. ~~Kép 63.old~~

HUSZÁR LAJOS:A rédi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadása, 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

403.-III.FERDINÁND.-E/.FERDINAND.III.D:G.RO:-.I.S.AVG.
GE.HV.BOH.REX.Babérkoszorús mellkép j.hegyes szakáll,vér
tes,csipkés gallér,fent szarnyas angyalfej.-Lent.HG.--É
H/.Középen kétrészü ovális magy.cimer HVNGARIAE körirat
Körül 9 tartományi cimer B-D-C-S-R-S-G-L-C.-betükkel-É.n
43 mm.arany/34,73 gr./,ezüst/45,41;36,74;28,30;16,72 gr.
vert.Guet müve.-33.old. Fekete repr. 70.old

IUSZÁR LAJOS:A rédi magy.emlékérmek katalógusa a leg-
régibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy. kiadása, 5.csoport, 10.sz.
Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

371.-II.FERDINÁND és ELEONORA/második neje+1655/.-E/. FERDINAND-D.G.RO.I.S.AVG-.GER.HVN.BOH.RX.A körirat betü: közt Madonna és magy.cimer.Mellkép j.babérkoszorú,vért, fodros gallér.Aranygy.r.---H/.ELEONORA.D:G.IMP:GER.H:B: REG:D:M:1627:Kor.mellkép b.diszes csipkés ruha.1627.- 45 mm.Ezüst/27,26 gr./,vert.Guet müve.- 28.old. Kép. 64.old

HUSZAR LAJOS:A régi magy. emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1800-ig. I. Ujkor. 1526-1657.

A Magy.Éremgyüjtők Egy, kiadása. 5.csoport, 10.sz. Bp. 1973

HANS GUET, éremművész

369.-II.FERDINÁND/koronázás/.-E/..FER.II.D.G.R.I.S.A.GE. H.B.REX.Mellkép,j.babérkoszorú,vért,fodros gallér,előtt felhőből kinyuló kéz koronát tart és szalagon.LEGITIME. CERTANTIBVS.Lent aH.G.--H/.Középen ovális kétrészü magy. cimer HVNGARIAE körirattal.Körül 9 cimer B-D-C-S-R-S-G-L-C-betükkel.-É.n.-/1618/. 2 mm.egüst/61,82;23,79 gr./. ón, vert.Guet müve.-28.old. Fekete repr.64.old

HUSZÁR LAJOS: A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig. I. Ujkor, 1526-1637.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.Kiadása, 5.csoport, 10,sz. Bp. 1973

GUET JÁNOS, éremvésnök

Kaiser Mátyás, selmeci bányapolgár. 1628-ban városi szertár kezelő, 1635 városbiró.-82.-Arcképes érem 1636. Guettől.-AvI Felirat, szakállas mellkép, magyaros ruha.-Rev: Felirat, 12 sorban, "1636".-Ezüst, 42.5, 44 mm. 24.40 gr,. Fekete repr. 21.old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old.

AZ ÉREM, IX.évf. Bp. 1940. Jan-dec.

GUET JÁNOS és MALER KERESZTÉLY, éremvésnökök

ÉRMÜK: Höflinger EhrenreichRől /1632/, 1636, /1643/-ban
6.old.

SZIGETI ISTVAN: Régi körmöcbanyai személyi érmek 1.ol

AZ ÉRME, IX.évf. 1940. jan-dec.

GUET JÁNOS, főéremvésnök

1618-1627 éremvésnök, 1627-1638 főéremvésnök, 1638-tól városi tanácsos Körmöcön. Személyi érmeken kívül készített még Salvatorérméeket, emlékérmeket II. Ferdinánd ról és Eleonóráról, III. Ferdimándról. 4.old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉREM, IX.évf. Bp. 1940. jan-dec.

GUET JÁNOS, éremvésnök

---

rothenfelsi Roth Hermann. Megh. 1654. 1619-1649 körmöci kamarai könyvelő. 1649-től kamarai pénztáros, kamaragróf, a selmeci főkamaragrófi hivatal adminisztrátora. -76.-6.-Oval Salvatorérem. 1632, Guettől. Av: Felirat, 2 cimer egymásmellett sisakkal, lent: 1.6.3.2.-Rev: Felirat, balranéző Krisztus mellkép.-Ezüst, oval, 35+39, 36+40, 37+42mm. 16.45, 18.80, 19, 24.20, 27.40, 32.15, gr. ze utóbbi 4 mm vastag. 19-20. old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai személyi érmek 1. old

AZ ÉRME, IX. évf. BP. 1940. jan-dec

GUET JÁNOS, éremvésnök

---

báró Dietrichstein Gábor, országtanácsos, Karinthia örökös pohárnoka. 1633-tól a bányavárosok főkamaragrófja Selmecen. -77.-Oval arcképes érem, 1634, Guettől. Av: Felirat, szakállas mellkép j. csipkegallér. -Rev: Felirat, koronás cimerpajzs 2 vincellérkés, fülezett keretdisz, lent 16-34 és HG. Hans Guet. -Ezüst, oval, 36.5+44 mm. 30, 30. 70 gr. 20. old.

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmöcbányai [illegible] érmek 1. old

AZ ÉREM, IX. évf, BP. 1940. jan-dec

GUET JÁNOS ,éremvésnök

---

ennsleiteni/ennshütgeni?/és brandenburgi Wendenstein János.Kamarai tan.1622-től főkamaragróf a bányavárosokban/ /Selmecen/megh.1628.74.-Oval arcképes érem,1628Guett.l. Av:Felirat,szakállsa mellkép j.Magyaros öltözet,szárnyas angyalfej.-Rev:Felirat,1628,2 sisakkal díszes címer,lent "H.G."Hanns Guet.-Oval,35+43 mm.arany 9 dukát,ezüst, 24.85 gr. 19.old.

SZIGETI ISTVÁN:Régi körmöcbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉREM, IX.évf, BP. 1940. jan-dec

GUET JÁNOS, éremvésnök

imbolckheimi Höflinger Ehrenreich/Henrik?/.Besztercebá-
nai bányapolgár, kamarai pénztáros. Szül. 1590-megh. 1648.
79.-Címeres érem év.nélk. 1632. Guettól. Av: Felirat, 2 sisa
kal díszes 4 részes címer.-Rev: Felirat, feleség, 4 részes
címer sisak, szarvas, lent: H-G. Hans Guet.-44,45,46 mm. aran
10 dukát 35 gr. ezüst, 39.05 gr. Fekete repr. 20.11d.

SZIGETI ISTVÁN: Régi kormeobányai személyi érmek 1.old

AZ ÉRME, IX. évf. BP. 1940. jan-dec

GUET JÁNOS, éremvésnök

Kaiser Mátyás, selmeci bányapolgár. 1628-ban városi szertár kezelő. 1630-ban 1635-ben városbiró. -83.-Arcképes érem 1636, Guettől. -Av: Felirat, szakállas mellkép j. magyaros ruhában. -Rev: Felirat, " GMTHBE ANNO 1636", 2 részes cimer sisakkal. -Ezüst, 41.5, 44 mm, 20.50, 34.50 gr. 21.old

SZIGETI ISTVÁN: Régi kormóbányai személyi érmek 1.old

AZ ÉREM, IX. évf. BP. 1940. Januáec

GUET JÁNOS ,éremvésnök

---

ennsleiteni/ennshütteni?/és brandenburgi Wendenstein Já
nos.Kamarai tan.1622-től főkamaragróf a bányavárosokban,
/Selmecen/megh.1628.-73.-Cimeres bárca 1627Guettől.Av:
Felirat,Két sisakkal diszes cimer.Rev:Felirat,"ANNO E§"
1627 DEN 5 SEPTEMBRIS"ülő Szüz Maria.-23 mm.arany 1 duka
át,ezüst 3.30 gr. 19.old.

SZIGETI ISTVÁN:Régi körmöcbanyai személyi érmek 1.old

AZ ÉRME, IX. évf. BP. 1940. jan-dec

GUET JÁNOS, éremvésnök

---

imbolckheimi Höflinger Ehrenreich/Henrik?/. Besztercebá-
nyai bányapolgár, kamarai pénztáros. Szül. 1590. megh. 1648.
79.-Cimeres érem, év nélk. 1632, Guettől. Av: Felirat, 2 sisak
kal díszes 4 részes cimer.-Rev: Felirat, Feleség, 4 részes
cimer sisak, szarvas, lent: H-G. Hans Guet.-44, 45, 46, mm.
arany 10 dukát 35 gr. Ezüst, 39.05 gr. 20.old. Kég

SZIGETI ISTVÁN: Régi körmocbanyai személyi érmek 1.old

AZ ÉRME, IX. évf. BP. 1940. jan-dec

HANS GUET, éremmüvész

388.-III.FERDINÁND.--E/.FERDINAND.D:G.R.I.S.A.G.H.B.REX. Lent H.G.---H/.SALVATOR.MVNDI.1634.-Kristus képe j.glória kétoldalt héber betük/Aleph Isaj=Jézus/.Balról HG.1634.ovális 34-42 mm.ezüst.,vert.Guet müve.31.old.Kép. 68.old

HUSZAR LAJOS:A régi magy.emlékérmek katalógusa a legrégibb időktől 1850-ig.

A Magy.Éremgyüjtők Egy.Kiadása. 5.csoport, 10.sz. bp. 1975

M.D.K.

Fr. Guigel, festő

aláírása olvasható azon a Pálffy Miklós portrén, melyet a Szépművészeti Muzeum 1958-ban vásárolt. Ez a művészneve eddig ismeretlen volt.

A Szépművészeti Muzeum 1958-ban

Bulletin du Musée National Hongrois des Beaux Arts. 1959. No.14. 98.old.

Gugel Ferenc

Kerepel a Kézmüvészeti Múzeum XVII. és XVIII. n-i magyar festészet c. kiállításán

Vigilia, 1962, 1 sz, 53 old.

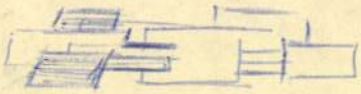

M. D. K.

GUGGENBICHLER szobrász

XVII–XVIII. sz.

Felső-Ausztria legnagyobb barokk szobrásza

Eszláry 100–101.

Ø

Guggenthaler,

Georg

ács

l.

Csat – Frey Öst Kunstt

XXIV.k

59. 60. l.

Gyüjt

A hely neve	A tárgy megnevezése
Eger,	Fékeseggház, Ereklyetartó

Gugh Zoltán, festő

Szekszárdon, kedden megnyílt a klubpressában Falussy Csaba, Sörös Pál és Gugh Zoltán mini tárlata.

Tolnamegyei Népújság, 1978. jan. 19.

Gugi László

/Salgotarján/ Fintor

Népmüvelés 1975/1/37

MDK

Gugi Sándor

Cs. Horváth Tiborral képregénnyé dolgozta fel Wells: A láthatatlan ember c. művét.

Wells: A láthatatlan ember.
Magyar Ifjúság, Bp. 1957. Első közlemény: 28. sz. [6. l.]; utolsó közlemény: 47. sz. [9. l.].

MDK

Gugi Sándor

készítette a Szolovjov regénye nyomán készült „A csendháborító" című folytatásos képregény rajzait.

A csendháborító.
Első közlemény:
Magyar Ifjúság, Bp. 1958. 26. sz. [7. l.]

E

Gugi Sándor

középiskolai rajztanári
oklevelet kapott
1940-ben

Ferképzőmfoiskvk

1939-41.175.l.

Gugi Sándor

grafikus

l.

Szabad Művész

1948. 268. l.

ve. A kötet összeállítása — ez utóbbi rész
lékek Orsz. Bizottsága akkori előadójának
n hagyhatjuk említés nélkül Szentiványi
tára közreműködését, az ilyen természetű
ban.

ékek, barokk, klasszicizmus; bazilika. —

egyék.
k.
yéke.

ehet, egy-egy műemlékileg kiemelkedő

Ø Gugi Sándor

rajztanárjelölt

l. Ferkápzomfoisk vk

1939-41. 145. l.

i eredeti nyugtát is számlát a MOB. mellett vennak és a MOB. terjesz-tésjes közölt. négy minimum dolgoz-ó, 10 m. augusztusban 21. G. S.

293 szám.

19

Műemlékek Ors

Tárgy:

Gm. Irodalmi Tanács 4'500 Ft.-
ról elszámolást kér.

A bead

Mellékl

Egyúttal

Előirat

Utóirat

Másolta

Gugi Sándor

1.

Ferk. pzomfoisk. vk

1939-41. 177 l.

Magyarország műemlékei. II. kötet. Bp. 1906., 286. l. — Lepold—Homor 73. l. — Gerevich PA, 198. l. — Egyházműv. kiáll. 1930., 368. szám. — Lepold—Lippay 38. l. — Lepold Katalógus 61. sz.

BÖJTHE MIKLÓS MELLKERESZTJE,

arany, gyémántokkal, szélén zománcos domború állatalakokkal, hátlapján ágyazott zománcos díszszel.

Mag. 7·5 cm.

Magyar munka, 1635 körül.

Böjthe Miklós esztergomi kanonok (1631—1640) birtokából. — Először az 1654. évi leltárban.

Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 190. és 224. l. — Cs-r-i.: Magyar műipar és történeti kiállítás. AÉ, X., 1876., 156. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1496. szám. — I. A.: Magyar mű- és történeti emlékek kiállítása. Századok, X., 1876., 512. l. — A műipari és történelmi kiállításból. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 519. l. — Dankó 83—84. l. (Képe XX. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 363. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 197. l. — Tört. Főcsoport, 1207. szám. — Czobor—Szalay II., 311. l. (Képe LV. tábla.) — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 97. l. —

Gyugi Sándor

I. é,

áll. tanf.

Ferk'pzomfoisk'vk

1935-36. 69. l.

to mely a f. ér elje óta lépe
a megvalósítás
~~hosszú~~ stadiumba,

24—73. Divald graf. műint.

Gugi Sándor
Jessö

III. Nagynombat u.
25

MKSz 1947

Gyagi Sándor

II. éves fest. szakos hallg.

Képzm. Főisk. Erk

1936/37. 731.

Ferkipzomfoisk vk

mdk

Angi

rajza, reprodukció a 21. lapon

Marosi Andor: Hol volt? Hol nem volt így?
Egy ismeretterjesztő előadó visszontagságai
Népművelés 1960, 8 sz. 21. l

Gyagi Sándor, grafikus MDk

Rajzai. Repr.

V.T.: Ebéd az első helyen

23-24.

Család és iskola, Bp. 1961. február

KÖNYVTÁR

Gugi Sándor, grafikus 1904

Dolgozott a jannári számla.

–: E számunk munkatársai 27 l.

Család és iskola, bp. 1961. jannár

KÖNYVBARÁT

Gugi Sándor, grafikus MDk

A decemberi szám egyik rajzolója.

-: Ez számunk munkatársai 27.1

Család és iskola, Bp. 1961. december

Gugi Sándor, grafikus MDK

A novemberi szám munkatársa

-ik számunk munkatársai

27.1.

Család és iskola, Bu. 1961. november

MÜEML Ekvedelem

Gugi Sándor, grafikus

M. Dk

Közre-működött a szeptemberi számban.

— : E számunk munkatársai

27. l

Család és iskola, bp. 1961. szeptember

~~MŰEMLÉKvédelem~~

MDK

Gyepi Sándor, grafikus

Rajz.

Repr

—: Ötven évvel ezelőtt 8.

CSALÁD és iskola, br. 1968. november XIX/11

MDK

Gugi Sándor, grafikus

Rajzolt [-ebbe a számba-] néhány
meg nem jelölt illusztrációt.

— : [számunk munkatársai 35. l.

GYERMEKÜNK, Bp. 1969. január XX/1

MDK

CSALÁD és iskola!

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajta. Repr

P. Gy.: A bírószágról 25

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1964. december XV/12

Gugi Sándor, grafikus 7 Dk

Rajza.

Repr.

Drahos Sándor: Központi fűtés - szerelők 24.

Család és iskola, Bp. 1963, március.

Gugi Sándor, grafikus

MDK

Három rajz.

Rep I

Drahos Sándor: Az élelmiszerbolti eladó

32-33.

Család és iskola, Bp. 1966. november XVII/11

Gugi Sándor, grafikus

Rajz.

Repr

K. G.: A dzsessz a nevelésben

25

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1966. február XVII/2

Gugi Sándor, grafikus MDG

Két rajz.

Repr.

Bakonyiné Vince Ágnes: Játszótáctak 14-15

CSALÁD és ISKOLA, Bp. 1966. február XVII/2.

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajzai.

Repr.

Kovács Imre: Ki és hogyan lehet Littörő
Varutas 12–13

CSALÁD és ISKOLA, Bp. 1966. március XVII/3

Gugi Sándor, grafikus

MKD

Rajz.

Repr

Máthé Pálné: Gond: a körepes 13

CSALÁD és ISKOLA, Bp. 1967. febr.. XVIII/2

MDK

Gugi Sándor, grafikus

Rajzai. Repr.

— : Orvosság, gyufa, villany, gáz ... 16

Család és iskola, bp. 1968. június XIX/6.

Gugi Sándor, grafikus

MDK

Rajz.

Repr.

Mikes György: Gyűjtők

15

Család és iskola, Bp. 1968. március

XIX/3

MDK

Gugi Sándor, grafikus

Rajzai.

Reja.

Peterdi Pál: „... Az nép liget erdő ...“

17–19

Család és iskola, Bp. 1968. március

XIX/3

MDK

Gugi Sándor

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

INDEX

Gugi Sándor, grafikus MBh

Rajz.

Repr.

— : Mihez kezd a gyerek, ha már nem játszik? 17.

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1966. április XVII/4

Gugi Sándor, grafikus MSK

Σ szám munkatársa

— : Σ számunk munkatársai

35

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1966. szeptember XVII/9.

Gugi Sándor, grafikus MDH

Két rajza.

Repr.

Vándor György: Öt percig napontta 26

CSALÁD és ISKOLA, sz. 1966. május XVII/5

Gugi [Sándor], grafikus MBG

Két rajz.

Repr.

Gy. K.: A nyár gyümölcsei 24-25

ČSALÁD és ISKOLA, Bp. 1966. június XVII/6

Gugi Sándor, grafikus

Rajza. Repr.

Péntek Gyula: A világba nyíló kis ablak 23

Család és iskola, bp. 1965. január XVI/1

Gugi Sándor, grafikus

MBK

Rajza. Repr.

S. Nagy Gabriella: Diadalmas pedagógia

23

Család és iskola, Bp. 1965. február XVI/2

Gugi Sándor, grafikus 0 1024

Rajza: Repr.

Nemzetközi Nőnap. 1965.

Bertolt Brecht: Bölnödalok c. versciklusától 5.

Család és iskola, dec. 1965. február XVI/2

Gugi Sándor, grafikus [illegible]

Dolgozott a márciusi nálunk.

—: [nálunk munkatársai

Hátsó - belső - borító
(35)

Család és iskola, bp. 1965. március XVI/3

Gugi Sándor, grafikus MDK

Két rajza.

Rep.

V.T.: A fémöntők

24-25.

Család és iskola, bp. 1962. november

Gugi Sándor, grafikus

MDk

Rajzai.

Repr.

Gadó György gyűjtése: Hírek a nagyvilágból

10.

Család s'iskola, bp. 1962. november

Gugi Sándor, grafikus MDG

Három rajza.

Repr

— : Tanaszi séta

14-15

Család és iskola, Bp. 1963 március

Gugi Sándor, graf. kus

MDK

Rapa.

Repr

Fekete Antal. Zola és az eszmegő 40

Család és iskola, Bp. 1963. március

Gugi Sándor, grafikus MDK

A februári szám munkatársa

– : Σ számunk munkatársai – 27.

Csoklád és iskola, Dn. 1963. február

Gugi Sándor, grafikus MDK

A januári szám munkatársa

– : Ez számunk munkatársai 27.

Család és iskola, bn. 1963. január

Gugi Sándor, grafikus MDG

Rajzokat kérített e számba.

— : E számunk munkatársai 35

CSALÁD és ISKOLA, 1964. november XV/11

Gugi Sándor, grafikus 7 Dh

Közreműködött az októberi számban.

-: E számunk munkatársai 27. l.

Család és iskola, 1961. október

05

~~MŰEMLÉKvédelem~~

Gugi Sándor, grafikus

M Dk

Rajza.

Repr.

— : Műszaki forgalom

25.l.

Család és iskola, bp. 1962. május

Gugi Sándor, grafikus M Dk

3 rajza.

Repr.

Kun Anna: Egy nap Örnentmiklóson 4. l.

Család és iskola, Bp. 1962. május

Gugi Sándor, grafikus M Dk

Rajza.

Repr.

— : Helsinki felé
Tizenkét ország 5. l.

Család és iskola. Bp. 1962. július

Gugi Sándor, grafikus MDG

Rajz.

Repr

Világszerte

K. : „A magyarok a szabadban ....."

30.

Család és iskola, bp. 1965. december XVI./12

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajz.

Repr.

Balogh István: Húszforintos riport 21.

Család és iskola, bp. 1965. szeptember XVI/9

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajzai. Repr.

Korokmay István: Régi Kollégiumok
20-21

Balád és iskola, bp. 1965. november XVI./11

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V, Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Gugi Sándor

CSALÁD ÉS ISKOLA

1965 FEB

1021

Nemzetközi Nőnap 1965

GUGI SÁNDOR rajza

Fiam, nem áltatott anyád, hogy egészen
különleges leszel s magasra törsz.
De azért sem nevelt föl keservesen, szegényen,
hogy egyszer szögesdróton függj s vízért üvölts.

Fiam, azzal tarts, aki hozzád hasonló
s porrá hull a múlt s jelen.
Te, fiam, meg én s minden hozzánk hasonló
tartsunk össze, hogy e mindig újjá bomló
világon kétféle ember többé már ne legyen.

(Részlet BERTOLT BRECHT 1932-ben írt Wiegenlieder — Bölcsődalok — című versciklusából.)
Fordította: EÖRY ATTILA

féltékenyen nézi, hanem arra kí vánja képessé tenni a fiatalab bat, hogy nála magasabbra emel kedjék, s a fiatalabb nemzedék nek nem avval kell megbizony. tani a maga erejét, hogy szembefordul az idősebbel, hanem hogy azon az úton halad tovább, amelyet az apák nyitottak meg előtte. Ez jut kifejezésre szervezetileg is abban a szoros kapcsolatban, amely az ifjúsági szövetséget a kommunisták pártjához fűzi. És ebben az elvtársi viszonyban a szülők és a nevelők köré az idősebb kommunisták hosszú sorai tömörülnek, akik az otthon és az iskola falain túl hömpölygő élet változatos eshetőségei között mutatnak példát és adnak gyakorlati útbaigazítást a helytállásra, s ami nem kevésbé jelentős, a kollektíván belül a fiatalok maguk is növekvő tudatossággal vállalnak részt egymás nevelésében.

De ha így van, hol mutatkozik még probléma a nemzedékek egymáshoz való viszonyában? Ha az olvasó érdeklődésére és a szerkesztőség türelmére számíthatok, szívesen visszatérek legközelebb erre a kérdésre.

Haza... Az otthon... szobában a két kicsi gy maradt belőle, ebben a r hónapja sodort a véletle dott ebben a nehéz ver nyomomban. — — — Ez mert hiszen itt lakom, a ben, a betolakodóra mélt így tudom, most többet je jöttem volna ide, nehezer — — — Rengeteg változa zeli az iszonyat, hogy alig

(Részlet DARVAS JÓZSEF Vár

A magyarországi születéss

A központi Statisztikai Hivatal, illetve a Népességtudományi Kutató Csoport demográfusai megvizsgálták

európai rangsorola 1962 óta a legutol

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1965 APR

CSALÁD ÉS ISKOLA

Gugi Sándor

1021

ANYÁK NAPJA 1965

GUGI SÁNDOR rajza

Köszöntjük az édesanyákat!

JÓ VILÁGÍ

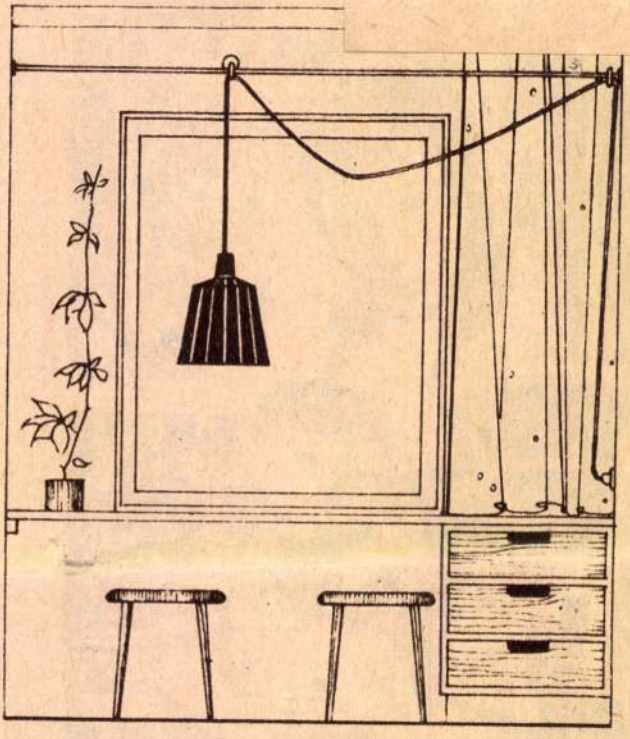

Szűk lakásban
dést) képezhetj
le mozgatható

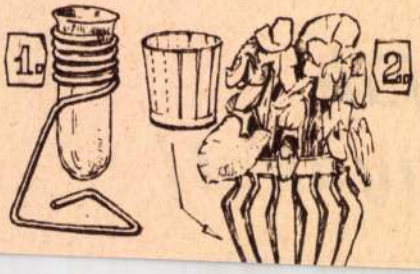

Tavaszhírn

borítású huzal még csinosabb
szi.

2. Pohárba is tehetünk ga
gabb csokrot, de ha a gyerek
ret barkácsolni, készítsen felü
vágott peremű fényes konzerv
bozból hosszanti bevagdosás
hajlítgatott borítót. Így máris

Gugi Sándor, grafikus MDG

Rajz.

Repr.

Dr. Szívós Anna: Szabadítás a betegség zabságából 22-23

XV/8.

Család és iskola, bp. 1964. augusztus

Gugi Sándor, grafikus

MDSH

Rap. Repr

Molnár Gfellner Lászlóné: Ahol emberré válnak 6

Család és iskola, bp. 1964. július XV/7

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rap.

Repr

Világszerte

(V. Ö.): „A szülők zavarban vannak ...“

8–9

Család és iskola, bp. 1964. október XV/10

MDK

Gugi Sándor, grafikus

Rajz.

Repr.

Havas Ottóné: Hogyan ismerkedjünk a szakmákkal? 33

CSALÁD és ISKOLA, Bp. 1967. nov. XVIII./11

Gugi Sándor, grafikus

Munkatárs.

– : Z számunk munkatársai 35

[Hátsó - belső - borító]

Család és iskola, bp. 1964. szeptember XV/9

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rapa.

Rep.

Molnár Huréf: Megszöktek 7.

Család és iskola, Sp. 1965. augusztus XVI/8

M DK

Gugi Sándor, grafikus

Rajzai.

Repr.

T. : Zirci jegyzőkönyv 8-9.1.

Család és iskola, bp. 1962. június

Gugi Sándor, grafikus

MDk

3 rajza.

Repr.

Kun Anna: Egy nap Örnent miklóson

4.

Család és iskola, Bp. 1962. április

Gugi Sándor, grafikus M DK

Illusztrátora és számunk.

–: E számunk munkatársai 27 l

Család és iskola, bp. 1962. március

Gugi Sándor, grafikus ↗ Dk

Illusztrálta e számot.

–: E számunk munkatársai 27. l.

Család s iskola, bu. 1962. febr.

Gugi Sándor, grafikus

MDK

A januári szám munkatársa.

– : E számunk munkatársai

2.7.1

Család s' iskola, Bp. 1962. január.

mdk.

Gugi Sándor

rajzai az 5. sz 4. és 5. lapján
(reprodukciók)

1. Egy ismeretterjesztő valtomásai
Nepmuvelés 1960. 5. sz. 4–5. lap.

mdk

Gugi Sándor

rajza

„Egyiptomi sötétség terjengett a művelődési otthon igazgatójának szeme előtt"

Nyomtatás, 1961. 11. sz. 7. l

mdk

Gugi Sándor

rajza:

Az előadások megtartására a legkiválobb
"Szakembereket kérjük fel"

Népnuvelés, 1961. 10. sz 15. l.

Mak.

Gyi Sandor

rajza:

„Bot volt a kezében, pedagógia levelezőjével üzőtt vele"

Népművelés, 1961, 7. sz 12. l

MDK

Gugi Sándor rajzai

Készítette a Vettem 3 gombot című tréfás sorozat rajzait. (repr.)

Nádor Jenő: Vettem 3 gombot.

Nők lapja, Bp. 1957. június 20. [18-19.l.]

MOK

Gugi Sándor

készítette a Mi történt a Hecsedli utca 16-ban? című tréfás képsorozat rajzait. (repr.)

Mi történt a Hecsedli utca 16-ban?

Nők Lapja, Bp. 1957. február 7. [20-21. l.]

Gugi Sándor, grafikus M Dk

Rajzai ramnak a
jannári számban.

— : E számunk munkatársai 35

Család és iskola, Bp. 1964. január XV/1.

Gugi Sándor, grafikus

M DG

Hat rajza.

Repr.

Tiboldi Tibor: Ünnü tanul

8–9. l.

Család és iskola, Bp. 1964. február XV/2

Gugi Sándor, grafikus NDK

Rajz. Repr.

Vándor György: Egy olasz iskolában 29.

Család és iskola, Bp. 1964. február XV/2

Gugi [Sándor], grafikus MDK.

Rajz, 1959.

Repr.

—: Péter és Zóska 13. l.

Család és Iskola, bp. 1959. január X/1. sz.

Gugi [Sándor], grafikus MOK

Illusztrációk.
Rajz, 1959. Repr.

Finály Olga: Ballada
5. l.

Család és Iskola, Bp. 1959. február X/2. k.

Gugi [Sándor,], grafikus Dok

Illusztráció

Rajz, 1959. Repr.

Kerékgyártó Imre: Felnőtték és gyerekek

9. l

Család és Iskola, Gy. 1959 március X/3. sz

Gugi [Sándor], grafikus D Dh.

Illusztráció. Rajz. Repr.

Rimbaud: Kenyérlesők 19. l.

Család és Iskola, Bp. 1959. február X/2. évf.

Gugi [Sándor], grafikus D Dk

1. Két rajza
Illusztráció : Repr.

2. Rajz, 1959. Repr.

1. Bárdos Gyula: Ragaszkodás 5. l
2. Dr Vigyázó Györgyné: Vissza megyek a szakmámba 7-8-9 l.

Család és Iskola, Gy. 1959. május X/5 h

Yugi Sándor, grafikus 17 Dk

Rajz. Repr.

Móricz Zsigmond: A stipendium 4. l.

Család és Iskola, Bp. 1959. június X/6.

Gugi [Sándor], grafikus

MDK

Illusztráció. Repr.

Dr. Gergely Károlyné: Igazi fiúk

5. l

Család és Iskola, bp. 1959. September

X/9.

Gugi Sándor, grafikus MOK

Mikszáth átdolgozott novellájába készített öt rajzot.

Repr.

Mikszáth kálmán nyomán: A császár vére 19. l

Család és Iskola, Bp. 1959. augusztus X/8. n

Gugi Sándor, grafikus MOK

Illusztráció. Repr.

Gergely Márta: Gereblyézés 4. l

Család és Iskola, Bp. 1959. október X/10

Gugi Sándor, grafikus

MDK

Rajza elbenélésben.

Repr.

Thury Zsuzsa: Öt karácsony

2-3. l

Család és Iskola, bp. 1959. december

X/12

04

Gugi Sándor, grafikus

A Két Aszlányi könyvhöz „hozzájuk illő, mulatságos képeket rajzolt"!

Szombathy Viktor: Kalandos vakáció
Az Északi Park felfedezése
Két Aszlányi-könyv 44-45. l.

KÖNYVBARÁT.

Bp. 1957. augusztus VII/3

Gugi Sándor, grafikus MDK

Illusztrációi jelentek meg a folyóiratban.

–: E számunk munkatársai 27 l

Család és iskola. Dpr. 1960. október XI/10

Gugi László, grafikus MOk

Rajz. Repr.

Dr. Gergely Károlyné: „A kirándulás az iskolán jó dolog, mert ....“ 18. f

Család és iskola, Bp. 1960. augusztus XI/8.

Gugi Sándor, grafikus M ok

Rajzai.

Repr.

V.T.: Óbuda az első helyen 23-24. l

Család és iskola, bp. 1961. február XII/2

Gugi Sándor, grafikus B. Ok

A folyóirat munkatársa.

–: E számunk munkatársai 27 l

Család és iskola, Bp. 1961. január XII/1

Gugi Sándor, grafikus M Dk

Rajz.

Repr.

Gyenes Zoltán: Lányok és fiúk más = más
oldalról 18.l

Család és iskola, bp. 1960. július XI/7

Gugi Sándor, grafikus

B 04

Házom rajza.

Repr.

Tersánszky J. Jenő: Jó tanuló – rossz tanuló

11–12. l

Család és Iskola, bp. 1960. július

XI/7.

Gugi Sándor, grafikus MDG

Rajz.

Repr.

Wagner Vera: Mivel szórakozzon a gyerek?

4.l

Család és iskola, Bp. 1960. június XI/6.

Gugi Sándor, grafikus

MOK

Rajz.

Repr.

Kerékgyártó Imre: Rólunk s önmagunkról 3.C

Család s iskola, Bp. 1960. május XI/5.

Gugi Sándor, grafikus 17 Dk

Rajz

Repr.

Kántor Zsuzsa: Papírszalvéták 6.1

Család és iskola, Bp. 1960. március XI/3.

Gugi Sándor, grafikus 1904

Rajzoczkák.

Repr.

Jenyves György: Sárospatak 14-15.

Család és iskola, Sp. 1960. január XI/1

Gugi Sándor, grafikus

Rajz.

Repr.

[Tordai Lenke]: ... de a földrajz körül is lehet találkozni! 9.l

Család és iskola, Gy. 1960. január XI/1.

Gugi [Sándor], grafikus TDH

Illusztráció.

Rajz. Repr.

Sólyom László: „A más gyereke az én gyerekem is

3-4-5. l

Család és Iskola, Bp. 1959. november X/11

Gugi Sándor, grafikus MDK

A decemberi szám munkatársa.

– : E számunk munkatársai 27.

Család és iskola, bp. 1962. december.

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajzai: Repr.

— : 6" mondta 2.

Család és iskola, bp. 1963. október XIV/10

ESTI HIRLAP

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajzai. Repr

Alaksza Tamás: A gyerekek és a munkakedv
12 – 13

Család és iskola, Bp. 1963. szeptember XIV/9

EESTI HIRLAP

Gugi Sándor, grafikus MDK

Két rajza.

Repr.

Sörös Lenke: A nyári munka mérlege 13.

Család és iskola, bp. 1963. augusztus XIV/8.

Gugi Sándor, grafikus MDK

A júliusi számba dolgozott.

– : E számunk munkatársai 27.

Család s' iskola, br. 1963. július

Sugi Sándor, grafikus M Dh

Négy rajza.

Repr.

D. Gy.: 6" mondta 2.(

Család és iskola, Bp. 1963. május XIV/5.

Gugi [Sándor], grafikus MOK

Illusztráció.

Repr.

W. Petrolay Margit: Osiute szó 4-5. l.

Család és Iskola, Bp. 1958. október IX/10

Gugi [Sándor], grafikus MDh

Illusztrációk elbeszélésben.

Repr.

Horváth József: Új ház

4-5-6. l.

Család és Iskola, Bp. 1954, június

V/6 ka

Gugi Sándor, grafikus

Illusztrációk. Repr.

B.: Az új fiú 5. l.
Székely Zsuzsa: Az első lopás 7-8. l.

Szabadi Iskola, Bp. 1958. december IX/12.

Gugi [Sándor], grafikus

MOK

Illusztrációk

Repr.

a)

– Még mindig...

(Gyermekbarát, 1926 aug. 28-i számából 5. l

b) –: Vigyázzunk, a gyermekek mindent szószerint értelmeznek (3 rajz) 7. l

Szabad és Iskola, Bp. 1958. november IX/11.

Gugi Sándor, grafikus M Dk

A júniusi számba dolgozott.

–: E számunk munkatársai

27

Család és iskola, bp. 1963. június XIV/6.

Gugi Sándor, grafikus MDh

Rajzot kérített e számba.

– : E számunk munkatársai 27.

Család és iskola, Dp. 1963. április XIV/4.

Gugi Sándor, grafikus

M Dk

Rajza. Repr.

Rónaszegi Miklós: 6 mondta

2.

Család és iskola, bn. 1963. december

XIV/12

Gugi Sándor, grafikus MDK

Dolgozott a novemberi számba.

–: { számunk munkatársai 27

Család és iskola, bp. 1963. november XIV/11.

Gregi Sándor, grafikus

MDk

Három rajza.

Repr.

Dr. Megyeri Ferenc: A gyermek és a sport

25-26

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1965. május

XVI/5

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajz.

Repr

— : Anyák napja 1965

Köszöntjük az édesanyákat!

17. l.

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1965. április XVI/4

Gugi Sándor, grafikus

MDK

Három rajza. Repr.

Támadi Gábor: A kertészkedés, a fürész, a takarítás... 26

XVI/6

CSALÁD és ISKOLA Bp. 1965. június

Gyugi László, grafikus

MDK

Rajza.

Repr.

Francisc Munteanu: Tripa apja

15.

CSALÁD és ISKOLA 1Dp. 1965. június XVI/6.

Gugi Sándor, grafikus 704

Rajza.

Repr.

Zágon István: Budai operettek 2

Családi iskola, 1964. március XV/3.

Gugi Sándor, grafikus MDK

Rajzai jelentek meg a
májusi számban.

—: E' számunk munkatársai 35

CSALÁD és ISKOLA, Bu. 1964. május XV/5.

Gugi Sándor, grafikus MDK

Két rajza. Repr.

Volly István: Muzsikusdiák – csere Csehszlo-
vákiát 13.

CSALÁD és ISKOLA, bp. 1964. június XV/6

Gugi Sándor, grafikus

MDh

Három rajza

F. Rácz Kálmán: Bácsi, kérem, hány óra? 2 i.

lád és iskola, Bp. 1962. September

Gugi Sándor, grafikus MDK

Két rajza. Repr.

Bárány Tamás: Gőndes vasárnap délután 20-21. l.

Család és iskola, Bp. 1962. október

M.D.K.

G.S.

Fametszete Sziget 1566.évi ostromáról.1578.Domenico Zenoi metszetének németalföldi leegyszerüsitett másolata.10.kép.Fekete repr.

Papp László:SzigetvárA VI-XVII.századi erősség rendszere és ábrazolásai.233.o.

A Janus Pannonius Múz.Évkönyve,1965
Pécs,1966

Gugi Sándor

Rajz,
(nepr.)

Magyar Ifjúság, 1944. dec. 24.

M.D.K.

Gugger Matild

Filcből készült virágcsokor és szobadiszitésre alkalmas állatok rajza, valamint posztóvirágokkal diszitett ~~diszparna~~/terve szerepel a kézimunka mellékletben. kéztáska/

Szinházi Élet. Bp. 1933. ápr. 3o.- május 6. XXIII. évf. ~~évf~~. 19. sz. kézimunkamelléklet.

M.D.K.

Gugger Matild

Diszpárna terve a lap kézimunka mellékletében. "Modernvonalu" rajz.

Szinházi Élet. Bp. 1933. ápr. 9-15 XXIII. évf. 16. sz. Kézimunkamelléklet.

Gyulavári Katalin

M.D.K

A Szegedi Tervező Vállalat helyiségében harci tárlaton vettünk részt.

.-.

Délmagyarország 1969 jul.23.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MTA

Guglielmi
hirneves bécsi mester,

Korabinszky 1786.évi lexikonja emliti, hogy az Edlinger-házban G. nevezetes látnivalót nyujt stukkóival.
Sokkal méltóbb hirnevéhez a Zichy-Meskó palota lépcsőházának stukkói.

Csatkai Endre dr.: A soproni szobrászat. Magyar Művészet. 1926. 535-536.l.

Guglielmi,festő

Hires bécsi festő.Sopronban Edlinger Vilmos borkereskedőnek a Móricz Zsigmond u.2.sz.alatti házának léposőházát és harom más helyiségét festette ki ,177- ban R.E.gróf leirása szerint.Olaszmódra épült,faragott kapuval,stukkós kapualjjal,szebros,vázás léposőházzal. 262.old

Csatkai Endre: Kis adalékok a"Semegyi-ház"múltjához 262.old.

Soproni Szemle.Hel-tört.Folyóirat.23.évf.1969 Sopron

Kupelwieser Leopold, festő, 1796-1862

Guglielmi bécsi festőről M.D.L.

G.E. von R. utazó levele nevint (1773 körül) a soproni Edlinger házi freskóit festette.

Csatkai Endre: Idegenek a régi Sopron
Sopron 1938, 18

M.D.K

GUGLIELMI Gregorio festő
1714 – 1773

Sopron Edlinger ház, memnyezetképek

Garas XVIII. 17. 44, 98, 104, 194. 221. l.

M. D. K.

GUGLIELMI festő

Bécsi festő

Sopron. Sonnoggi-ház freskói

Csat. Sopron 41. l.

GUGLIELMI, Gregorio festő

Mo-i munkásságáról

Garas Klára: A soproni Edlinger
kút és Gregorio Guglielmi. = Csatkai eml.
1996 165–186. p. Ill

Langen, S. v.: Die Fresken von
Gregorio Guglielmi. Diss. München, 1994

la) 284
vm

227, 435, 515

plom) 202; 391-393. kép

Guglinger Farkas

nem érenvivéső

hanem prefektus

l. Huszár lapok

közlése

Huszárkörmöci

5. l. 6. l.

37. l.

Numizm. közl

1927-28

kny.

...n Großh. Generallandesarchiv.

	photomech. und gewöhnl. Platte mit 1 Abzug.	jeder weitere Abzug.
	15. —	3. 50.
	10. —	2. 50.
	8. —	1. 80
	6. —	1. 50
	...	...

Gügliniger Farkas

l.

Numizm. Közl.

1927-28. 122. l.

nem érvényes

101

1924., 47. l. — Kieslinger: Mittelalterliche Bildwerke 1200—1440. Belvedere, 1927., 57—58. l. — Genthon: Magyar művészek Ausztriában a mohácsi vészig. Bp. 1927., 27—28. l. (Képe III. táblán.) — Kieslinger, Franz: Ausstellung mittelalterlicher religiöser Plastik aus Österreich

Güglinger Farkas

~~Fueszl Kristof~~

Körmöci érenwéső
l ásd okv.

Numizm. Közl
1927-28. 122. l.

124. l. jegyzet

Thundl Achatz
Roll Farkas és
Guglinger Farkas
nevei alatt
szereplő érmeket
fenti készítette.

103

NÉMET SZOBRÁSZ 1490 körül
Ecce homo
Polikrom fadombormű, 64×55 cm.

NÉMET SZOBRÁSZ 1490 körül
Mária halála
Fa, 44×54 cm.
Az 1905-ös tűzvész alkalmából megrongálódott.

MAGYAR SZOBRÁSZ

Guglinger-Farkas

Czobor-Szalay II. k. 21. t.

Hunyadi Mátyás emlékérme
Guglinger Farkastól Körmöcz-
bányán 1542. (Ezüst.)

zony, a mely Magyarország és
fel van derítve. Ez a viszony
ság állattenyésztésének roppant
melyek mindenkoron a magyar
vszeríteni, hogy marháikat Bécs-
sson.
redetű marha, 15,019 birka. Bécs
észültek; de a hajtók mákón

Később a juhászság kü
A királyi adományozáso
is járt. Így már Szt István király
király — 1085-ben — a veszpr
meg is vannak nevezve.

Az ú. n. folklorisztikus
kifejlődve; a diszítési hajlam é
igen változatos mint duda, czit

A korai szervezettséget
fel van említve a jószág itatóhe

Igen korai a legelők ado
adományát, mely a szentbenede
norum — helységét, 72 ekényi
juhok, ökrök, lovak számára.

A mi itt le van jegyezv
talán nem tévedek, a midőn felt
kutatását, ennek figyelemremélt
bebizonyítani. Megjegyzendő kü
kiket e mű bevezetése névleg s
bemutatott szerszám, egyáltalábá

Már érintettem azokat

Guglinger Farkas (Volfgangus), éremvéső. A XVI. század elején Styriában született. Az 1530-as években a körmöczi pénzverdéhez került éremvésői minőségben, s ugyanott utóbb a praefectusi tisztet töltötte be. 1542-ben Mátyás emlékére készített egy czímeres érmet, az első hazai emlékérmet, hasonlóképen az ő művei a II. Lajos koronázására készült arany- és ezüstérmek.

Czobor Béla dr. és Szalay Imre: Magyarország történeti emlékei az ezredéves országos kiállításon. Budapest—Bécs, 1903. II. 428. l. — *Ráth György:* Az iparművészet könyve. Budapest, 1902. I. 286, 289. l. — *T. Gy. dr.:* A magyarországi bánya- és kamaratisztek emlékérmei. *Arch. Közl.* XIV. k. 1886. 96. l.

Guglinger Farkas (Volfgangus)

éremvéső

L.

Szendrey - Szentiványi

610.1.

T. 4552.

ületek között elhaladó úton
et herczeg Esterházy a fraknói

t a Ferenczieк gondozására bizott,
. A háttérben hegyek látszanak.

4.3 cm.

M.D.K.

Guglinger Farkas /Volfgangus Guglinger/

Harsányi Pál művében rámutat arra, hogy II. Lajos korában, valamint az utána következő időszakban a mohácsi vész milyen mély hatással volt az éremművészetre. Hivatkozik többek között II. Lajos megkoronázásának emlékére Guglinger Farkas által 1544-ben készitett éremváltozatokra.

2.b/ H./ ábra, alul az éremverő művész nevének kezdőbetüivel.

A művész kezdőbetüi a 2.a/ H./ és a 2.c/ H./ ábrák köriratán szerepelnek.

Harsányi Pál: II. Lajos és a mohácsi csata emlékérmeinken. Kny. a "Mohács" c. Emlékkönyv-ből. Bp. 1926. /ábrák melléklete a 2. és 3. lap között/ 1., 2. l.

12

Gugyerás Géza, ötvös, 194o. végbizonyítványt nyert

Iparművészeti Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.
33 l.

észe enyhén előreugrik, igy
dik. A torony a középrizalit
rkánytól megszakitva és a pár-
tva a templomtest fölé.
en keretnélküli, mélyenülő,
rizalittól jobbra és balra,
ról két-két simalábazatu fal-
et szélességben teljesen kitöltve,
ökkel párádva. Ezekhez csonka,
eten körbefutó párkány csatla-
ányzik. A tornyot gyengén ta-
ló részre. Az alsó rész nyugati
pillérrel szegélyezett, egyenes
ldalon/ és ~~forditott~~ óraives

M.D.V.

Gyugyerás Géza

Ipari formatervező

Részt vett a tárlaton.

Kocsogh Ákos: Ipari művészet

Művészet, 1969. május – 42 kep.

Gugyerás Géza, ipari formaterv

4. Orsz. iparm. kiáll. Műcs. 1959.

MDE

Gugyerás Géza

ipari formaterv

4. Orsz. Iparmüv. kiáll. Mücs. 1959. dec.

MDK

Gugyerás Géza

Gugyerás Géza / ipari formaterv/ résztvett a IV.Orszg.Iparm.Kiall.-on.

IV.Országos Iparművészeti Kiállitás.Műcsarno Budapest 1959 Dec. 18 - 1960. Jan.31. Kat.

Gugyerás Géza formatervező M.D.K.

Szemcsevizsgáló készülék 1959. repr.

Kivitelező: Szerszámgépfejlesztő Intézet.

Ipari művészet Bp. 1960.

MDK

Gugyerás Géza, ötv.zom.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.l.

Gugyerás Géza ipari formatervező M.D.K.

Keményfém bevonópisztoly 1958 repr.

Kivitelező: Fúrógépgyár

Ipari művészet Bp. 1960.

Gugyerás Géza M.D.K.

FC-100 tip szupercentrifuga,repr.

Kivitelező: Zuglói Gépgyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Gugyerás Géza formatervező

M.D.K.

Szikrafurógép 1959. repr.

Kivitelező: Furógépgyár.

Ipari művészet Bp. 1960.

Gugyerás Géza

tervezte az L sz 49 es laboratoriumi

xá centrifugát 1958ban/Zuglói gépgyár/

Ernyei Gyula:az ipari forma története Magyaror

szágon Akadémiai Kiadó 1974 old.

51

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SEP 27
Magyar Ifjúság

Gugi Sándor

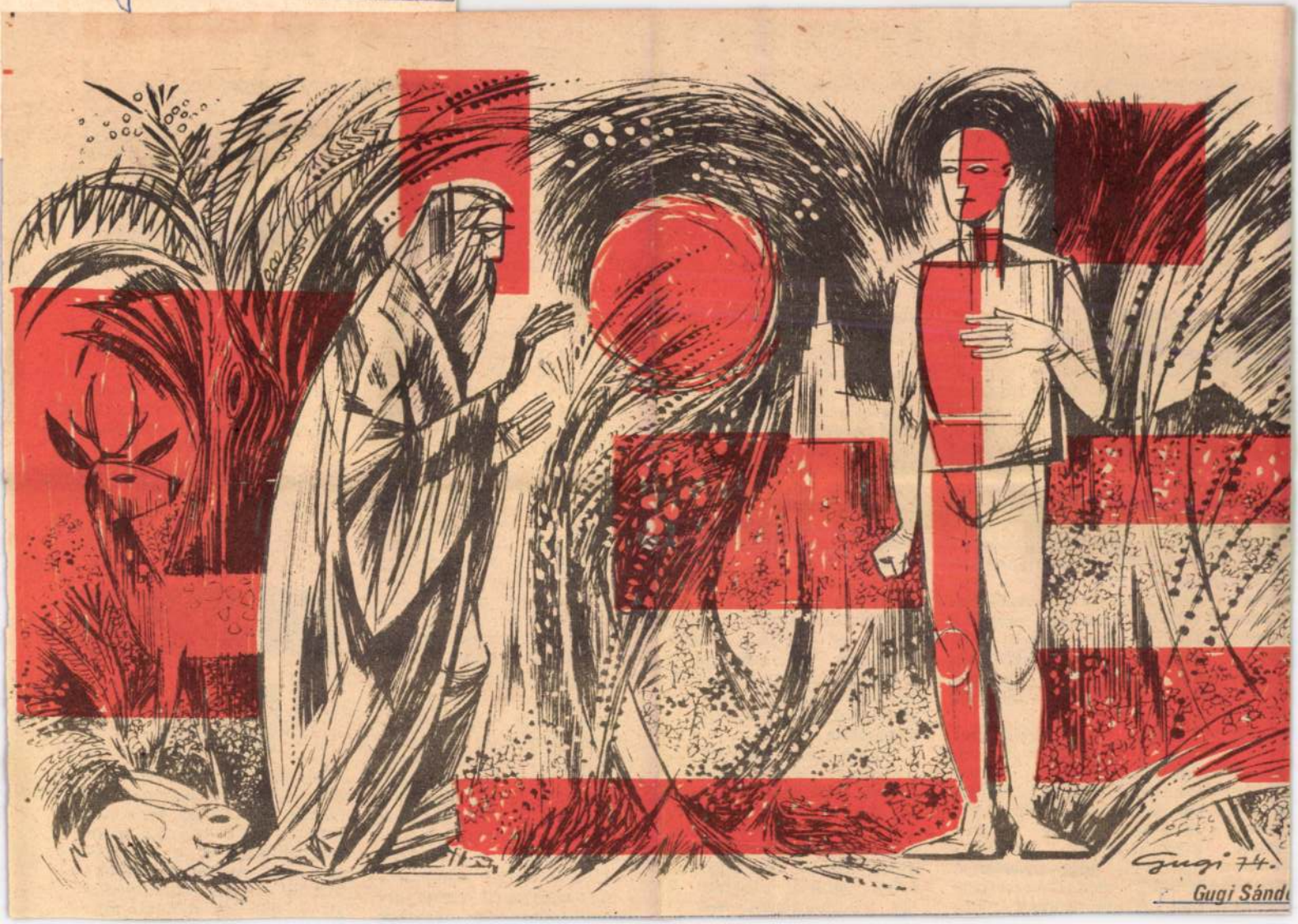

t is kaptak.
nég tavaly is
attam zsen-
iségi hangjá-
obnyire sike-
l. A forrás
amar elapadt
i kapcsolat
nemesedett
unkakapcso-
irók alig-alig
séget rádió-
ik kiélésére.
ntmondásos-
ogy a leg-
en ötnél ke-
gi, ráadásul
átékot hall-
egyike sem
sze valame-
ő tehetség

valószínű,
ztóinség va-
pció követ-
án a rádió-
ti Művészeti
ik drámai
Csakhogy
ifjúságnak
vénysorozat
oblémá vál-

mentumjátékot is eredményezhetett volna.

De megmaradhatott volna *Palotai Boris* a mások életébe való „illetéktelen" beavatkozás drámai kifejtése mellett. Az ebben rejlő művészi lehetőségeket éppen a közelmúltban bizonyította a 2. műsorban sugárzott *Panfilov-film*, a *Kezdet*. Ez is benne volt az alapötletben, hiszen maga *Palotai Boris* írta: „A *Próbafelvétel* hősnője kis gyári munkáslány, aki megszédült az alkalmi szereplés től s csodára várva igyekszik beilleszkedni a kulisszák titokzatos világába, mely olyan jövőbe repíti, ahol saját autón jár a képzeletbe."

Eddigi írásai alapján feljogosítva érzem magam annak feltételezésére, hogy *Palotai Boris* ezt a kettős lehetőséget kívánta valahogy egybe ötvözni. A művelet közben azonban valahol valamit elvételt és így eredményként sem az ez az első; 1598-ban készült, s az olasz népi színjáték, a commedia dell'arte tipikus figuráit, jellegzetes fordulatait vonultatja fel; a póruljárt öreg szoknyavadász Pantalonét, az öntelt Dottorét s — a műfaj örök törvénye szerint — a csatából győztesen kikerülő fiatal szerelmeseket. Szöveg és zene egyforma fontosságát kívánta hangsúlyozni az a nagyszerű megoldás, hogy míg a kórus az eredeti olasz szöveget énekelte, két prózai szereplő, *Drahota Andrea* és *Kozák András* tolmácsolták a történteket.

A magyar fordítás — *Fodor Ákos* munkája — külön figyelmet érdemel; megható lírai vallomások, vaskos népi humor, szellemes „félrefordítások", szándékos nyelvbotlások bámulatos gyorsaságú váltásai teszik a fordítást önálló irodalmi élménnyé.

Az egyszarvú című archaizált darabnak nemcsak sén kívül bájos megjelenésével, kitűnő színpadi játékával, annyira meglepő volt, hogy a koncertszerű előadáson színpadi eszközök nélkül is hiánytalanul életre keltette szerepe minden színét és árnyalatát. Pál Tamás ezt a művet is lendületesen, stílusosan vezényelte.

Korda Ágnes

FILM

A Pendragon legenda

Mi köze lehetett egy magyar irodalomtudósnak és írónak az 1930-as évek közepén a XVII. századi angol misztikusokhoz, a kísértetek járta walesi kastélyokhoz és a krimi izgalmasságú — ma úgy mondanánk:

1021 Gugyerás Géza

A formatervező

SZIM
SZERSZÁMGÉPIPARI MŰVEK
BUDAPEST

A SZIM megalakulásakor emblématervezési pályázatot hirdettek. Gugyerás Géza, a SZIMFI grafikusa négy munkával vett részt, százszázalékos sikerrel.

— 1940-ben ötvösként végeztem a képzőművészeti főiskolán. Műszaki vonalon kezdtem dolgozni, részletszerkesztő voltam Csepelen, a hadiüzemben, ez felmentést jelentett a katonaság alól. A háború után a Lampart Műveknél, a mostani Esztergagépgyárban, szintén részletszerkesztőként tevékenykedtem, de közben már grafikai munkákkal is foglalkoztam.

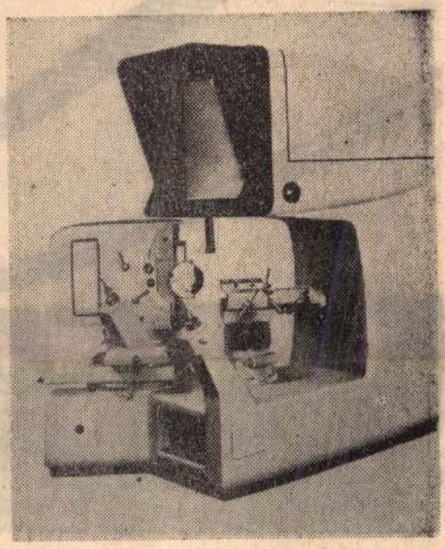

A kedvenc a KOP 160-as

— A negyvenes évek végén építették a SZIMFI elődjét, a Mintagépgyárat, a magyar szerszámgépipar fejlesztése érdekében. Itt helyezkedtem el, és már formatervezői munkával is megbíztak.

— Az intézet az Iparművészeti Vállalat formatervező irodájának adja meg a rendelést, a munkaelosztó bizottság pedig rendszerint engem választ a feladat elvégzésére. Az első gépem egy vízszintes tengelyű fogköszörűgép volt, a nevére már nem emlékszem. Az ötvenes évek elején egyébként inkább a tömeggyártás elve érvényesült. Az volt a lényeg, hogy működjön a gép. Később már eladásra is gyártottunk, külső kiképzésben is fel kellett vennünk külfölddel a versenyt. Első nagyobb munkám a függőleges és vízszintes síkköszörűgépek tervezése.

— Miután a tervező működési szempontból, elvileg kialakítja a gépet, kapcsolódom be én az „építkezésbe". Ezután párhuzamos munka folyik, vázlatterv alapján bemutatom a konstruktőröknek elképzelésemet. Később megkiadványok fedőlapjainak tervezésével, rajzolásával és színbontási munkáival foglalkozom.

— A hivatali feladatokon kívül otthon kisplasztikákat készítek, festegetek. Ötvösmunkákkal főiskolás koromban külföldi kiállításokon is részt vettem, ma már csak tervezek, kellő felszerelésem, meg időm sincsen elképzeléseim megvalósításához. Három évig tanítottam az úgynevezett amerikai retust. Rendkívül idegölő munka. Ecsettel és szórópisztollyal kell dolgozni, az árnyalati hibák megszüntetése, a nem kívánatos részek lefedése vagy kiemelése a cél.

— Sikerek? Az említett emblémapályázaton kívül 1958-ban megnyertem a gépipar legszebb terméke pályázatot. Nemcsak az első, de a második és a harmadik díjat is én kaptam, azonkívül szerepeltem a VI. országos iparművészeti kiállításon.

Beszélgetés közben külföldi prospektusokat nézegettünk, ami a formatervezést illeti, itt már szépen előretörtünk.

— A legszebb gépeket az olaszok, az angolok és svájciak tervezik. Nekem a legkedvesebb gépem a KOP—160-as optikai alakköszörű és a most készülő finomfúrógépcsalád.

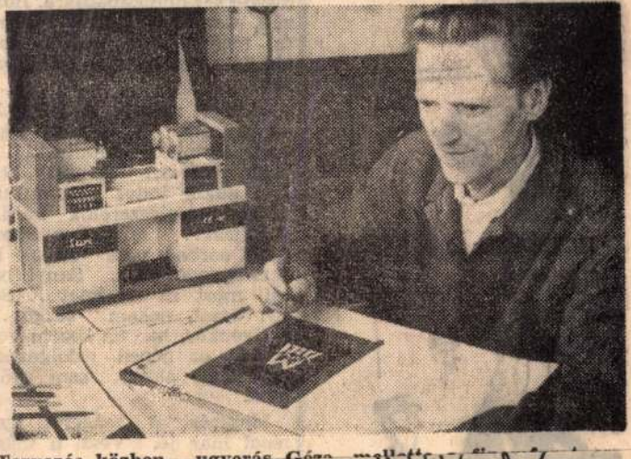

— És mennyi a garanciá[ja a]
kedves lányra?

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szerszámgépipar
1964. jul 20

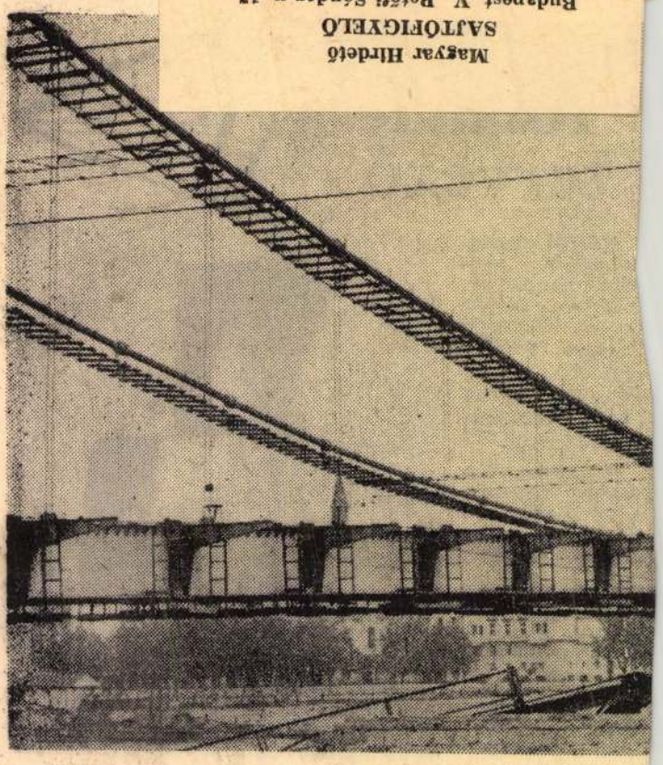

Pillantás a hídra

Humor

— Mancika, az istenért, nehogy levetkőzzön! Nem fűtöttem.

HEYMANN: ARCKÉPED

Miért

Úgy mutatták be az Esztergomi Marógépgyárban, mint a szerelvénykészítő műhely illesztőesztergályosát.

Kollár Sándor ma már a gyár egyik legrégibb oszlopos tagja. Ő így mondja: „Még a tőkés világ maradványa vagyok".

— Amikor 1937-ben dolgozni kezdtem az üzemben, én voltam az egyetlen érettségizett szakmunkás — mondotta sebesen, s egy újabb tengelyt helyezett be a gépbe. — Érettségizett ember voltam ugyan, de valahogy nem vágytam máshová, szerettem a szakmámat...

Amilyen gyorsan ömlik

a szájából a szó, ugyanolyan sebesen mozognak az ujjai. Az egész beszélgetés alatt egyetlen pillanatra sem hagyta abba a munkát. Egyik tengelyt a másik után rakta be, szedte ki a gépből finomítás után. Közben egy kis papírkartonon négy apró, gyűrűszerű alkatrészt tett le az egyik diszpécser munkapadjára. Hozzák, viszik a munkát, papír és megrendelés nélkül. Kollár Sándornak nem lehet panasza...

— Most még csak hagyján — mondta. — Hónap vége van. Ilyenkor mindenki a végkikészítésen dolgozik. Nálam akkor indul a tumultus, amikor az előszerelők kezdik a hajrát... Olyankor éppen hogy sorban nem állnak az esztergapadnál... Sanyi bácsi, most az enyémet... Sanyi bácsi, nekem sürgős... S ilyenkor, ha tíz kezem volna és öt gépen dolgoznék egyszerre, akkor sem győzném.

Megméri a tengelyt. Igen most már jó. Veszi a másikat, hogy lecsiszolja arról is ami felesleges, néhány század vagy tized millimétert, amit a tengelygyártó esztergályos korábban ráhagyott.

— Látja, ez is érthetetlen előttem. Miért nem jók ezek a tengelyek? Miért kell a legtöbbnél utána esztergálni? Amikor ezeknek a ...

Gulyr szobrász

A tornai Szt. Jakab tpl. főoltását a boroszlói Ciborium formája szerint Ivántól 1730-ban.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

393.old.

Θ Guhl (?)

Jesuö XIX. n.

l.

Biró Bonch. 194. l.

Gůhr János

Ötv.

l.

Kőmagyötvj

963. sz.

963 Nr. 929 **GUHR** Johannes Guhr, ca 1850—.
a) Tallérból készült kanál. — ~~Löffel m. Taler (Österreich 1716.)~~
Dr. Winkler Kálmánné, Bp.

Nr. 930 *b)* Tajtékpipa foglalata. — *Fassung einer Meerschaumpfeife.*
Kolbenhayer Vilma, Késmárk — *Kesmark.*

964 Nr. 932? **Guhr** Ugyanaz. — *Derselbe.*
Ugyanaz, mint 963*b)*, ugyanott. — *Dasselbe wie 963b), daselbst.*

Münzlöffel.
Meister.
Kurzer.

Franz Szablya Frischauf.

Judge August Szalay, an amateur of old things was one of the first to deal with the subject of Hungarian gingerbread forms. He travelled, in the sixties of the last century, in the whole country and went even over to Austria in order to study this old trade. The course he took in his researches was quite right, for, as it results of the name given to gingerbread by all the cookery books: Nuremberg gingerbread, it was the renowned art of gingerbread-bakers of the city of Nuremberg, which influenced our Hungarian artisans. He collected more than hundred of those forms, mostly dating from the XVIIth and XVIIIth centuries. The period of the most artful forms for gingerbread however was the XVIIth century.

Medalist art, roused to new life in the great art of Pisanello, took on, while practised by the Germans, the ruder shapes caracteristic for wood-carving. Now german medals during the XVIIth century strongly impressed hungarian medalist art; there were working masters of german origin in Körmöczbánya and Joachimsthal.

The medals struck in Körmöczbánya partly wore images of kings and other personalities, their greatest group, however, has religious subjects. The wooden forms of the gingerbread figures were mostly direct or indirect imitations of such medals of personal or religious references. The names of the masters who carved the forms are unknown, the forms themselves however are often of highly artistic value.

MDK

Guhrauer,szobrász

szép portréval szerepel.

Pipics Zoltán dr.:A képzőművészek egyesületének jubileumi kiállitása. -Műcsarnok-. U.M. 1934 dec.8. 21.l.

Guhrauer Frigyes szobrász

Női arcmás

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Műcsarnok.

Guhrauer Frigyes szobrász

Tanulmányfej

Fiatal Müvészek Kiállitása katalógusa 1933.
Mücsarnok.

Guhrauer Frigyes festőművész

Antonio

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Millenarnok 1934.

Guhrauer Frigyes

MDK

Tanulmányfej, gipsz

Műcsarnok 1933 Piatel művészek kiáll.

Gubrauer Bridges

Tamilmänyfel, Stipes

Guhrauer Frigyes MDK

Női arcmás, gipsz

Mücsarnok 1933 Fiatal müvészek kiállitása

Guinevere Briggs

Not grooms, pipes

Guhrauer Frigyes

MDK

Igarus, gipsz

Műcsarnok 1934 Téli kiállitás

Guhrauer Frigyes.

Jaschik Álmos tanítványa.

Az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat palotájában mjelik meg Jaschik Álmos tanár növendékeinek kiállítása, melyen ötvösművei és zobrai szerepelnek.

Magyarság, 1927. ápr. 24.

Guhrauer

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Akt

Magyarság
1934.I.14.

Gyuhrauer Frigyes

Jaschik Álmos tanítványa, részt vett az iskola 1925. dec. kiállításán.

Meghívó.

Gemälde, Kunstgegenstä

ZWEI GRÄ
NACHLÄ

sowie aus herrschaftli
Privatbe

PÁZMÁNY-EGYE
KER. KORI RÉG
ÉS
MŰVÉSZETTÖ
INTÉZE

BUDAPEST
ERNST-MÚZEUM KIADÁSA, V

Gühraner Frigges

Szobrász

Műcs. kiáll, 1933 tól

Pipics 113. l.

Sárospatak, vár

II, III

Gühraner Friges

~~Műcs. kiáll, tól~~
Pipics 62. l.

A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárából

kölcsönvettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	czím, rész	darab-szám	alak	kötés	

Kelt 1.....

Határidő 1.....

Hivatalos jegyzet:.....

Sajátkezü aláirás: .....

Állás: .....

Lakás: .....

Guhrauer Frigyes

szobrász Műcsarnok

1933. szept. Fiatal művészek

kiáll. - 100, 121,

Taufej gips

Női arcmás

1934 dec - 1935 jan. jub

Antonio

Guhrauer Frigges

nobrán

vül. 1908. márc. 25. Bpest

l.

Ki-Kicsoda?

274. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság elnöke

Dr. Szentiványi Gyula urnak
VI ker Irena u. 41

Igen tisztelt Doktor úr!

Elutazásom megakadájosta a gyors választ.
Életrajzi adatain röviden következőek
1908-ban III 25-én Budapesten születtem,
középiskola után 1927 ben 28 ig Münchenben
az "Academie der Bildenden Künste" ben
Prof. Herman ~~Hahn~~ Hahn alat tanúltam.
1929 ben Romaba mentem ahol az Accademia
di Belle Arti Diplómáját 1932-33 évben
megszerezten ez alat az idő alatt 3 izben
sikeressen kiállítottam, és Prof. Lupi Emeriglio
és Prof. Zanelli Angeló műtermében dolgoztam
Itthon úgy a Műcsarnokban mint a
Nemzeti Szalonban jó kritikával
szintén kiállítottam.
Ez lenne a teljes életrajz röviden
elnézését kéren a rövidség miatt de
felgyülemlet levelezésem megakadájon
egy ~~detaile~~ detailirozott Életrajz
megfogalmazásában.

Teljes tiszteletel
hive Gührauer Frigyes
szobrász

aschik álmoznál is!

Luhr aus Triest
Hofr.

Guhrauer Frigyes

Alkotásával szerepel a Magy.Képzőművészek Egyesületének kiáll.-án.

Ujság, 934.XII.8.

Guhrauer Frigyes

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.

Érdekes Ikarus-a

Pesti Hirlap
1934.1.14.

Guhrauer Frigyes

szobrász

Téli Tárlat - Mücsarnokban - Először szerepel a Mücsarnok kiállitásán a fiatal szobrász Ikarus cimü figyelemreméltó kompoziciójával.

Guhrauer

Szobormüve a Műcsarnok kiállitásán.

Est, 933. IX. 10.

Guhraner

Szobormúvel szerepelt a fiatalok kiállitásán a Műcsarnokban.

Függetlenség, 933. IX. 10.

Gühauer Frigyes

Szobormüvével szerepelt a "Fiatal Müvészek Kiállitásá"-n a Mücsarnokban.

M.933.IX.10.

Guhrauer Frigyes

Mellszoborral szerepelt a Műcsarnok kiáll.-én.

P.H.933.IX.10.

Gubacsner Frigyes

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

M. H. 1933. IV. 16.

Gülvárer Frigyes

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

EK. 1933. IV. 16.

Guhrauer Frigyes

Szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

PH. 1933. IV. 16.

Gulbranson Frigyes

szerepelt a Nemzeti Szalon tavaszi tárlatán.

M. 1933. IV. 16.

MDK

Guhrauer Frigyes

Női arcmás, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

17 l.

MDK

Guhrauer Frigyes

Tanulmányfej, gipsz

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

16 l.

MDK

Guhrauer Frigyes

Jascik Almos tanitványa.Kiallitason vett részt az Ipmüv.Társ.helyiségében,melyet Jaschik rendezett.

Képzőművészet.

Ujsag 1927,ápr.24. 17 l.

MDK

Guhrauer Frigyes

Jaschik Almos növendéke, munkájával szerepelt az árumüvészeti kiállitáson, melyet Jaschik növendékeinek munkáiból rendezett.

(e.a.): Árumüvészeti kiállitás.

Ujság, 1927.ápr.24.

MDK

Guhrauer Frigyes

A kiállitáson résztvett.

Jaschik Álmos tanitványainak szünidei munkáiból rendezett kiállitás.1925.dec.Epest.

Guhrauer Frigyes MDK

Antonio

Mücsarnok 1934. dec. 1935 jan.
Jubileumi kiállitás

Patak Jenő

A Guichard előbb Mayer féle mütermet megvette Borsos és odaköltözik a Füvészkertből.

Fővárosi Lapok 1870.I.IV.22.358.old.

D Guido da Como

olasz szobrász

l.

Gerevichromándoriemel

183. l.

Osillán XVII. n. X. 196.

Guido (sic!)

Cuido Réni festőművész
Madonna.Olajf.
Tintoretto kopia.Olajf
Krisztus.Olajf.
Képkiállitás Nyitrán. 1916

k köszöntöt és Elnökünk néhány
szeretném a faügyet néhány napon

s értesitését,mikor küldhetünk a
lő hive

GUIDONI,Giorgio.1600 körül Pápa megerősitésén dolgozott./A.N.B./

Maggiorotti,436.

GUIENOTTI, Francesco

1685

Fralai - Scalà 1999. 167 - 168. No 67 No 68 No 69

Francesco Quiepotti

modenai rézmetsző műve: 1685 és 1686-ban
jelent meg: „Eger látképe" címen.

Voit Pál szk.: Heves megye műemlékei II.
kötet. Magyarország műemléki topográfiája
VIII. kötet. Budapest, 1972.

461

Guicciotti, Francesco M.D.K.

modenai rézmetsző, a XVII. sz. végén működött. Ercole Scalanar Magyarországról írt és Velencében kiadott könyvében szerepel Buda és Pest látképéről készített 14.3 × 20.6 cm méretű rézmetszete.

Rózsa György: Budapest régi látképei /1493-1800/

Bp.1963. 128-129. old. XLIX. t

GUI DEMETER
festőművész

Balogh József:
Gui Demeter visszatérése.

Művelődés, XXXV. évf. 1.sz. 1982. jan.
30.old., képpel.

Guianotti Fr Guianotus F.

Bécs és környéke:

A középtérben a Kis Duna ~~sa~~ mellett „Wienn" térrajzban van feltüntetve s a várost „Leopoldstatt" s „Hernals" felől a törökök ostromolják, kik Cara Mustafa vezérlete alatt „Simmering" s „Schönbrunn" továbbá „Hitldorff" és „Jetlsdorff" között foglaltak állást. E térképen, mely a „Corneyburg" és „Maurbach" továbbá az „Entzerdorff" és a „Laxenburg" közti területet ábrázolja, a felső jobb sarokban ezt olvassuk:

„Castrametatio

Turcarum Exercitus ante Viennam anno Christi

1683

Franciscus Guianotus Delineauit Mutine

Expensis Demetrij Digni, forma Mutine – Ann:

Sal: 1684."

Rézkarcz, méretei a vonalkeretnek 21.9 : 25.6 sa réz lapnak 22.3 : 26.2

Metszette: Guianotus F.

L'Vngheria Compendiata dal Sig. Co: Ercole Scala. In Modona 1686. pag 96.

Lsfra T. 4145

66/93 № 21

Eszék. T.4154.

Az előtérben a DRAVA FIVME innenső partján van a város, melytől jobbra híd vezet, a háttérben pedig a környékbeli hegyek látszanak, tövükben Dárdával. A Dráván egy vitorlás hajó köti le figyelmünket. Felirata a lebegő mondatszalagon:

IL FAMOSO PONTE D´ESSEK

magyarázó szövegének kezdete: A. Fortezza di Essek és befejeztése: H. Braccio del Fiume Draua
jelzése: Franciscus Guinottus Mutinensis Sculpsit.

Rm., mér. a rl.14: 20.2 cm.

Scala: L´Ungheria compendiata Modena 1685.

66-93-30.

Guianotti Fr

rézmetsző 17. sz.

Scala, Ercole Conte:

Modena 1685

L'Ungheria Compendiata.

m. várak 20 metszettel és városok illusztr.

(Dedicata all'... di Francesco II. D'Este duca di Modena...).

—

In Modena, Nella Stamperia di Demetrio Degni. 1685. Con Licenza de' Superiori.

—

Fr. Guianotti (Guienotti, Guinotti) metszetei.

(Guianotus) 20 metszet.

Scala, E. Ste:

L' Vngheria Compendiata, 1685:

1.

„Leopoldus I.

Dei gratia Romanorum Imperator semper Avgvstvs."

(Föliras alól, szalagon az osztrák czímerrel közepén megszakítva két sorban).

Mellkép. Az arcz szemközt néz, kissé balra fordulva; fején babérkoszorú.

Alól balra: „Ad Instansa di Demettio Degni in Modona." Jobbra: „Franc. Gucnotti Fecit Mut."

Méretei 14·4: 20·2 cm.

F. Gucnotti metszete.

Scala, E. C^re^:

L' Vngheria Compendiata, 1685.

19.

„Posonia"

Látkép. Közepen a város, jobbra fenn a vár; elöl a Duna a szigettel, egyik ágán híddal, másikban csolnakkal.

Felmagyarázat alol kettős sorokban: „A. La citta. B. La Fortezza one conservasi a Corona d' Vngheria. C. Tempio degl: Vngheri. D. Chiesa delli Cattolici. E. Li Capuccini. F. Palazzo del Palatino. G. Porta di Vienna. H. Dambio Fiume.

Méretei 20 : 13·7 cm.

Scala, E. Cte:

L'Ungheria compendiata, 1685:

23.

Érsekújv.

„Naihaisel"

Látkép. Közepén a vár, víz, töltések közt, 4 hiddal. A dombos háttérből város képe látszik.

Felmagyarázat alól kettős sorokban: „A. Fiume Nitra. B. Molino. C. Citta Episcopale di Nitria. D. Ponte del Fiume. E. Magazni. F. Marassi. G. Porta verso Austria. H. Porta bé Monti".

Méretei 20.5: 14.5 cm.

Scala, E. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
29.

„Fileck"

Látkép. Elöl az Ipoly folyó, mögötte lassan emelkedve a hegy, oldalában elszórtan házcsoportokkal; fent a város, balra és jobbra a vár és az ~~erőd~~ várkastély.

Jelmagyarázat alól kettős sorokban: „A. Torkexxa. B. La Citta'. C. Il Castello. D. Borgo della Citta. E. Chiesa de Capuccini. F. Ipol, Fiume. G. Monti verso Agria. H. Lazzaretto."

Méretei 20·2 : 14·5 cm.

Scala, É. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
35.

„Varadino"

Látkép. A város balra, az erőd jobbra.
Jelmagyarázat alól: „A. La Fortezza. B. La Città.
C. Borghi. D. Keres Fiume".

Méretei 20: 13·7 cm.

Scala, E. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
39.

„Gyula"

Láttép, ostrommal. Közepén a város, árokkal, fallal, melynek lőrésein elől ágyúznak, négy házcsoporttal, közepén a nagy Mecsettel. Körül elszórtan ágyúk, sátrak, zászlóaljak, melyek közül kettő jobbról és balról a várba tódul.

Felmagyarázat alól kettő sorokban: „La Gran Moschea Chora Sa Maria. B. Arsenale della Citta. C. Tempio di S. Giouanni. D. Caualleria comandata dal Generale di Carlestot. E. Squadroni del Gen. Lesle. F. Fiume dalla pe sup- della Piazza."

Méretei 20·4: 14·4 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria Compendiata, 1685:

43.

„Temesvar."

Látkép. A vár a közepében jobbra, töltéssel, árokkal, fallal erősítve; a város többi része balra, kissé hátrább, templommal. A háttér hegyvidék. A levegőben vadludak repülnek.

Felmagyarázat lent: „A. Il Castello. B. La Fortezza. C. Il Borgo. D. Molini. E. la Palude. F. Temes fiume."

Méretei 20·2 : 13·5 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria Compendiata, 1685: 47.

Eger.

„Agria o Erla".

Látkép. A vár a hegyen balra, a város, szintén fallal erősítve, jobbra a völgyben terül el, kettő osztja az Eger („Agria") folyó, melyen négy híd olvasható meg. A hatter dombvidék, előtte, középen távoli város körvonalaival.

Felmagyarázat alól kettős sorban: „A. Il Castello o Fortezza. B. Agria Fiume. C. La Città. D. La Catredale. E. Palazzo del Magistrato. F. La Gran Moschea. G. Borghi nuovi. H. Piazza ove si fà il mercato."

Méretei 20·2: 14 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria Compendiata, 1685:
51.

„Zolnok"

Látkép. A város jobbra, a vár balra, mindkettő fallal, a körülvezetett Tiszával és Zagyvával, balról kis szigettel, egy-egy mecsettel s öszesen öt hiddal, a középtérben van. A háttér dombvidék. Elöl romok.

Jelmagyarázat lent: „ A. La Citta, B. La fortezza. C. Li Molini. D. Porta dell' Acqua. E. Fiume Zagywa. F. Tcissa fiume. G. Magazzini. H. Borghi anlichi.

Méretei 20·2: 14 cm.

Scala, E. Ote:

L'Ungheria compendiata:

55.

K.

„Comora"

Látkép. A vár, fallal, jobbra; a város, csak balról félkörű fallal, balra, a középhatárban van. Elől a Duna, jerdén áthidalva hajóhiddal; balra sziget-rész, jobbra, az innenső parton, erőd. A hátér hegyvidék.

Jelmagyarázat alól kettős sorokban: „A. Cittadina o Castello. B. La Fortezza. C. Torre delle guardie. D. Tempio degli Ungheri. E. Chiesa degli Alemani. F. H. Danubio. G. Ponte di Barche. H. Fortino. I. Isola di Schut."

Méretei 20·4: 14·5 cm.

Scala, E. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
59.

„Giavarino"

Látkép. A vár a közepében, előtte a Duna, jobbra hátul híddal s a Rába torkolatával. A hátsó hegyoldék, jobbról a második hegyen Gy. Szt. Márton Koronalaival.

Elmagyarázat alól kettős sorokban: „A. Chiesa Todescha. B. Chiesa Vngara. C. La Rocca. D. Il Borgo. E. Il Fiume Rab. F. Il Danubio. G. L'Isola Schut. H. La Fortezza di S Martino. I. La Torre col Gallo. K. L'Isola di Coppi. L. La Porta di Vienna."

Méretei 20·2: 14 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria Compendiata, 1685:
63.

Esztergom

„Gran."

Látkép. Közepén a Duna, szigettel, hajóhiddal; jobbról Esztergom - vizivaros a parton, fölötte a vár. E mögött hátúl Szt. Tamás körvonalai látszanak; balra lent pedig Párkány.

Felmagyarázat lent, kettős sorokban: „A. Danubio Fiume. B. Fiume Gran. C. Barkam Fortezza. E. La Fortezza. F. Forte di S. Tomaso. G. La Gran Torre. H. La Dogana."

Méretei 20·2: 14 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria compendiata, 1685.

67.

„Vicegrad"

Látkép. Elöl balra a Duna, jobbra a régi vár romjai; mögötte balra a város, jobbra a hegyen a vár.

Elmagyarázat alól, kétsö sorokban: „A. La Fortezza. B. La Città. C. Borghi vecchi. D. Fiume Danubio. E. Monti verso Vaccia. F. Forte antico, dirupato." Továbbá: „In Modona. Nella Stampa del Degni."

Méretei 20·2 : 14·3 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria Compendiata, 1685.

6q.

„Buda, o. Offen"

Látkép. Balról Pest, jobbról Buda, köztük a Dunán hajóhiddal, a Margitsziget egy részével.

Jelmagyarázat, alól, kettő sorokban: „A. Buda, ó Offen. B. Il Castello. C. Pesth nell' Vngheria Superiore. D. Borghi nuovi. E. Ghetto degli Hebrei. F. Li Bagni Caldi. G. Danubio Fiume. H. Monte di S. Gerardo. I. Sepolture de' Turchi. K. Isola di S. Andrea."

Méretei 20·2 : 14 cm.

Scala, E. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
73.

K.

„Canissa"

Látkép. A város vízben, töltéssel, fallal s balról híddal, a középterében. Mögötte hegyek.

Felmagyarázat lent, kettős sorokban: A. Borgo della Città. B. Monti verso Schiauonia. C. Ponte del Fiume. D. Parte di Serinuar. E. Fiume Canissa. F. Marassi. G. Tempio di S. Pietro. H. Parte verso Posega ed Alba Reale.

Méretei 20·2: 14·3 cm.

Scala, E. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685.
75.

Sz.-Fehérvár.

„Alba Reale".

Látkép. Mocsaras rétségen, középütt a város. A hátter hegyvidék.

Felmagyarázat alól hármas sorokban: „A. La Cattredale. B. Retzenstadt ó Borgo esteriore. C. Città dell' Isola. D. Gemestadt o Borgo esteriore. E. Palazzo Reale. F. Borghi interiori. G. Saruiz fiume. H. Vaczon. I. Palude. K. Porta detta Palotta. L. Porta detta Ozner. M. Sepolture de Turchi.

Méretei 20·2: 14·5 cm.

Scala, E. Cte:

L'Vngheria Compendiata, 1685.

77.

SZ-vár

„Sighet."

Láttkép. A vár itt négy részből áll, melyeket három czölöphid köt össze, a negyedik hid az újvárosrészt (az elsőt, balról) a vízáraxföldel. Előtt az Almás folyó, hátul a Horvátország felőli hegyek láthatók.

Jelmagyarázat alól kétfelé sorokban: „A. La Fortezza. B. Il Castello. C. La Città vecchia. D. La Città nuova. E. Paludi e laghi. F. Fiume Alm. G. Monti verso Croatia. H. Ponte per cui si passa in Terra ferma."

Méretei 20·2 : 14·4 cm.

Scala, E. Cte:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
81.

„Il famoso ponte d'Essek"

Láttkép. A vár elől, balra; mögötte jobbra húzódva a híd, mely megszakítja a Dráva folyását: „DRAVA — FIVME." A háttér hegyvidék, jobbra Darda („Tarda"), balra más két város körvonalaival.

Jelmagyarázat lent, kettős sorokban: „A. Fortezza di Essek. B. Ponte lungo passi 8565 e. largo .... (olvashatlan). C. Borghi nuovi. D. Il Forte di Tarda. E. Serdinelle per guardia del Ponte. F. Scala per scendere nelle Palude. G. La gran Palude. H. Braccio del Fiume Drava."

Továbbá: „Franciscus Quinottus Mutinensis Sculpsit."

Méretei 20 : 14 cm.

F. Qui(a)nottus metszete

Scala, E. Ate :

L. Vngheria Compendiata :

85.

„Belgrad"

Látkép. Elöl a Duna szigettel, három hajóval és egy csónakkal ; jobbra a Szava torkolata. A város a középtérben. A hátér hegyvidék.

Jelmagyarázat lent, kettős sorokban: „A. Danubio. B. Moschea del Castello. C. Castello. D. Zeran Villagio. E. Citta. F. Dogana. G. Fiume Sava. H. Borgo."

Méretei: 20·4 : 14·5 cm.

Scala, E. Ste:
L'Vngheria Compendiata, 1685:
88.

(Bécs és környéke).

1683.

Alaprajz, lát- és térlép. Eből közepen Bécs alaprajza, benne „Wienn" fóliirat. Körülötte a török sátortábor. A térlép tájolatilag van rajzrolva, a városok falvak nev szerint való megjelölésével.

Jelmagyarázata A – Z. alatt a szöveg 88. lapján.

A lap czime a felsö jobb sarokban, hat sorban:

„Castrametatio Turcarum Exercitus ante Viennam anno Christi 1683. Franciscus Guianotus Delineavit Mutinę. Expensis Demetrij Digni, forma Mutinę – Ann: Sal: 1684.

Méretei 26: 22 cm.

F. Guianottus metszete.

GUILLAUME, Emil szobrász

francia szobrász, művét magyar MNB előtt állt felavatták a magyar nemzetnek

PÓTÓ János: Emlékművek, politika, közgondolkodás. Bp. : MTA Törttud.Int., 1990

- Magyar fájdalom c. szobra - 31-32 p. ei ill, 69. p.

D Giuliano, Giovanni

I

Wag Dej

192. P.

HELYSÉG

BUDAPEST.

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Festm

KOR

ŐRZÉSI HELYISÉG

MÉRET

TULAJDONOS

br. Hatvany Ferenc.

TÁRGY

5 kép (az „Alvó nő" - u kívül

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS) :

FÉNYKÉP, RAJZ

ANTON GUILLEMARD, IN PRAG, /1760-1812/, vésnök

Franz Stuckhardt rokona. Emlékérme:-1810, 39 mm. ezüst 15.55 gr.-E/. Lebegő Genius alatt a földgömb egy része országhatárokkal: BÖHMEN MEHREN GALIUIEN ÖSTERREICH UN GARN BUKOWINA országnevekkel/v.ö. az 1808 évi naptár-~~[illegible]~~/.-H/. O JAHR/MIT DEM OELZWEIG IN DER ÉREM HÁTLAPJÁVAL/---HAND/SEY UNS GESEGNET/IN/VATER LAND/1810. 359.old.

SZIGETI ISTVÁN: Kalendárium az érmeken 354.old.

AZ ÉREM, Közlemények az éremgyűjtés köréből. XXII. évf. -------1966. 37-38. szám. Bp.

Ø Guillarmond,
Jules – Jacot

svájci festő
magyarországi tájé-
kokat és népi jelenteket
festek.

Hel Ervin: Die Schweiz
und Ungarn. Sonntags-
blatt der Basler Nach-
richten. 1947, febr. 9.

A Műemlékek Országos T.
Bizottságának
Budapest.

Igen nagy hálára kötelezett a M. Bizottság, midőn 576/1906. sz. kegyes értesítése szerint a pécsi cubiculum képeiről való fényképi felvételek másolatait számomra megrendelni méltóztatott.

Mihelyt a fényképeket kézhez veszem, kötelességemnek fogom ismerni a 4 korona díjat a fényképésznek megtériteni.

Mély tisztelettel
Pécs, 1906, deczember 17-én

alázatos szolgája
Dr. Szőnyi Ottó
jogtanár.

Guilleaume Emile

debreceni szobra

l.

Csobán Hajduvm

169. l.

Mohammed, III-ik, török szultán tábora

Eger alatt 1596-ban (részletes)

III. 120.

Guillaume

bronzszobra, mely a megcsonkított Magyarországot szimbolizálja. Rothermere lord ajándéka Debrecen városának. A Déri Múzeum anyagába sorolva.

Jelzés: 1932. 25. l.

3.

4.

Guillaume Emil

francia nobrai

l.

Liber Bp nobrai

416.l. 417.l.

418, 419.l.

Guillaume Emile

Byert. magyar fájdalom
szobra, Szabadság-tér

Liber Byert szobrai

416.

Napoleon udvarából származó *empire,* amely Bécsen keresztül szivárgott hozzánk és itt helyi jelleget nyert. A magyarországi empire, szemben a klasszicizáló monumentális emlékekkel, a szerényebb formák és igények szolgálatában állott. Ide kapcsolhatjuk a berendező művészetet, de elsősorban a magyar kúriáknak és udvarházaknak a földdel és a környezettel testvérien összeforrt stílusát. Hódítási területe a vidék: a dominiumok, a nemesi birtokok és ezek urainak békés és büszke világa. A neoklasszicizmus és empire között helyezhetnők el a század első felében emelt vidéki középületek, vármegye és városházak sajátos stíljét, melyek arányaikban és nagyrészt formakincsükben is az előbbi áramlathoz tartoznak, viszont a magyar városképbe, a magyar úrivilág lelkébe oly megértéssel illeszkednek be, mintha

Guillaume Emile

párizsi szobrász

irod. U. 3499.

Labori Miklós: A magyar fájdalom szobra, Rothermere lord

MŰEMLE ... 1930 ápr. 3. D.

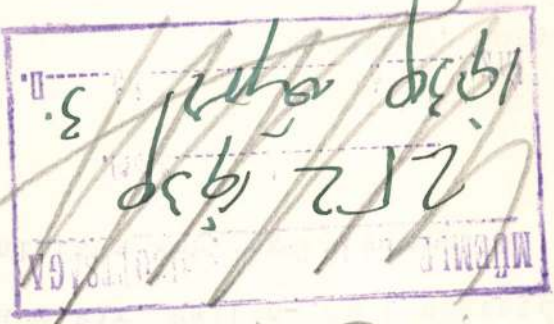

ajándéka Párizsban elkészült, képekkel.

Elötanulmányai szobán Budapesten járt a francia szobrász

milyen lap? mikor?

A m.kir. vallás- és közoktatásü
alatt a keb. számvevőség VII. o

Utasitom, hogy a
taljon ki a református lelkészi
abaujalpári müemléki jellegü re
hez való hozzájárulás fejében 1
Budapest, 1939. március hó 17.-é
Ybl Ervin s.k. miniszteri tanács

A hivatalos másolat hiteléü

Guillaume Emil

francia zobrazit

l. Medvey 113. l.

1978-909-11
Gépész.

126. Kulcstartó-keret.

1 darab háromszögü franczia-kulcstartó keret kétszer ötös fogtartóval.
Méretei: alól 56.5 cm.
Becsértéke.....12 K

Házi készitmény.

Guileaum Emil
francia szobrász

Szobor — Kassának

Több napilap ismeretlen forrásból azt a hirt közölte, hogy Budapest székesfőváros Rothermere lord ajándékát, Guilleaume Emil „Magyar Fájdalom" cimü szobrát Kassa városának adományozta.

Illetékes helyről nyert tájékoztatás szerint, ez a hir tévedésen alapszik, mert a főváros Dózsa Farkas András „Magyar Feltámadás" cimü szobrát adományozta a visszacsatolás emlékére Rákóczi ősi városának. Ez a szobor 1934-től 1939-ig hirdette a Szabadság-téren a magyar feltámadás reményét. A magyar Felvidék egy részének felszabadulásával megindult a magyar feltámadás hajnalhasadása .Ennek emlékét fogja hirdetni ezután Kassán a „Magyar Feltámadás" szobra, mig a Szabadság-téren üresen maradó szobortalpazaton müvészi formában meg fogják örökiteni a történteket.

Nemzeti Ujság
1939. jan. 26.

IRODALMI REMEKMŰVEK

Fillérekért

30-90 %-os

árleszállítás január 25-től február 10-ig

M.D.K.

Guilleaume ? francia nobrás

alkotása a Palatinus strandfürdő oszlopos bejárata előt napfényben fürdő női aktot ábrázoló nobor.

[Nagy tudtam, hogy Csorba csinálta, Bné]

Róna Tibor: Budapesti kirándulóhelyek

Bp. /1960/. Panoráma, /Magyarország irásban és képben 1.köt./

209. old.

Müvészek 1919-1945

E. Guillaamme szobrász /francia; Magyar Fájdalom szobra/

Pesti Hirlap 1932 LIV okt

5. 4 o.

A Magyar Fájdalom szobrának stb.

Müvészek 1919-1945

E. Guilleaume szobrász /francia/
A Magyar Fájdalom szobra /Budapest/

Pesti Hirlap 1932 LIV okt

4. 5 o.

Lord Rothermere stb.

Emile Guilleaume

francia szobrász női akt szobrát helyez-
ték 1945 után a Palatinus strandfürdő
bejárata elött.

Merza László, Mernát György, Erdei Fe-
renc stb.: Budapest Lexikon, Budapest
1973. 1335 l

Guillaume Emile - Oscar (1867- ?)

„Felszabadulás" Bronz 37 cm

(Kard törött)

Kikiáltási ár: 15000 ft.

BÁV 52.Képaukció katalógus Bp.1980.szeptember

MDK

Guilleaume , Emile

francia szobrász

női akt a Palatinus strandfürdő előtt.

14/2/6 142.old.

Székely László /szerk / : Budapesti zsebkalauz.

Bp. 1959.

Guillaume , Émile MDK

francia szobrász

"Női akt" Margitsziget. 1932-ben állitották fel
1948-ban mai helyén.
más néven:
"A magyar fájdalom szobra"

30.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

"Magyar fájdalom szobra."

[redacted] a Szabadságtéren.

készitette Emile Guilleume.

Katol.Szemle.1931.I.48-55.l.

Körplasztika. A Magyar Fájdalom szobra, Guillaume

Pesti Hirlap. 1932. okt. 4. 5

Lord Rothermere képviseleteti magát a Magyar Fájdalom szobrának leleplezésén

MDK

A karácsonyi kiállitás kitüntettjei.

Guilleaumme Margit szovőnő

Magyar Iparmüvészet 1899. 88-89.o.

Guilleaume Margit

d.

Denes Jenő
Körösfő Kriesch
Aladár
Bp. 1939. 75. l.

1230

1230—1231. Giovanni

Sz. Vercelliben 1477 (?)-ben.

1230. *Judás csókja*

E kép azt a jelenetet terét a papi fejedelmeknek e a kardokkal és dorongokkal előtt Jézust elárulja. Az elő a dicsfénynyel körülvett Jéz csókol. Jobbról két vitéz társai a háttérből előre kany pedig azokat a vértbe öltöz a kik az elfogás érdekében kit csókol meg?

Fa, méretei 36·4 : 61·8 c 1895 július 4-én E. Costantinit moltatott 1895 augusztus 31-é nézve lásd az 54347–95 és a sz. min. előadmányi ívet. — A november 28-iki 4561 (635–9 373 eln. sz. leirat (464–901)

Jegyzet. L. az 1896-iki la — Preisliste № 123.

Vét. 1895

Giljom Margit

A Céhbeliek 1918. évi kiállításán ki voltak állítva Toldi, Virágok I. és Virágok II., e. könyvei meghatot a gödöllő szövő-iskolában Nagy Sándor tervei után készített és Svéd szövés c. könyvei, meghat Körösfői K. Aladár tervezett.

Biblioteca Nazionale, Firenze III. 50

Gilgóni Margit

l. Cehbeliek II. kiáll
1918

Nemzeti Szalon

Gödöllői szövő-
iskola.

ászata.

rta Nagy Zoltán dr

Guilleaume Maigot

Elsőnek Kovalszky egy régi alkalmazottja Guilleaume Maigot irányította a gödöllői műhelyben a szövést.

Keserü Katalin: Művésztelepek, csoportosulások.
Művészet, 1975. december - 10. oldal.

GUILLEAUME Margit

4. 18. Nemetelemérből Zöltözött Gödöllőre s tanította Undi Carlát és Jolánt a háziipari szövés technikájára

---

Új Művészet 1992

Patak Jenő

Guillaumet francia festő/19.sz./ "Szántó beduinok"c.fetményét,mely a Képzőművészeti Társulat vegyes kiállitásán szerepelt ,-megemliti a cikk irója.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.27.264.old.

GUIELMETTI, Peter, kőfaragósegéd
Pozsonyban

P. G, Steinmetzgeselle, † 26 éves korában, Pozsony, 1847 márc. 14. (1847, 280l)

Freiburger Zeitung
(Genthan)

Guinottus Fr., ,metszö MDK

ki "L'Hungeria compendiata dal Sig. Conte Ercole Scala" c. Modenában Degninál 1685-ben megjelent munkához tizennyolc metszetet készitett különbözö magyar várakról.

Schoen Arnold: Vélemónye az 1915-ben megjelent Magy. képzömüvészek lexikona-ról.
Könvtári Szemle.1915.ápr.-aug. 165:69.1.

Guiott, Franciscus

1624-25-ben működött Kassán

mint Bethlen Gábor építője (architector i.h. fundator) és ott a város bástyáit erősítette.

Magyarországi reneszánsz és barokk
Akadémiai Kiadó Bp.1975.

178.old.

M.D.K.

Gulovszky József
festő

Az eperjesi Rembrandt kiállításon
művei szerepeltek.

Rózsa György: Rembrandt-kiállítás Eperjesen
(Művészet, 1964. május – 44 kép.)

Guits K

ötvös

Grör

Ismeretes 1767.

Tatai muzeum

Ind.

~~Jeczenye h. n. III. 214.~~

MDK

Guitz Ignác, festö

1760 aug.táján az elkészült Szt.Flórián kápolna toronykeresztjét aranyozza meg.

Müller:Flórián Kápolna. c/ei. 1936. 4o.sz.dolg.4-84.l. Müvtört.és Kerrég. Int.

MDK

Guitz Ignác, budai festö

számlája az 176o,61 és 63 évben teljesitett aranyozási és festési munkáról.

Schoen Arnold:A budai szent Anna-templom. 2o9-21o.l.

?

GULÁCSY Horváth György

a Bp. IX. ker. Corvin-köz

1956-os emlék kérítője.

Leleplave 1990. XI. 4. - Pongrácz Gergely

nkor az oltáron van. Használatá-
ehetetlen. Áldó keresztnek is
a kereszttel kezében áldja
t kultusza a keleti egyházban
erős. A viszonylag vissza -
házak /örmények, koptok/ a
tikává oldott formájának szám-
Az ortodox egyházban hasz-
egjelt legzetesebb tipus a
ázban használatos formánál

Gulácsy

Veress Pál kiállítása
az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet 1986. 1.30.

MDK

Gulácsy

neve emlitve

Kátai Mihály kiáll. Mednyánszky-terem, 1966.okt.

Gulácsy

néhány nép. műve dr. Völgyessy extergomi gyűjteményében van.

Géo-Charles: Egy francia költő jegyzetei a magyar művészetről. Magyar Művészet. 1949. 16. évf. 2-sz. 68. l.

Gulácsy

Résztvesz az Ernst Museum
Kiállításán

Oelmacher Anna Magyar Hivérnek
1896–1945.
Magyar Nemzet, Jg. 1969. sep 26.

Sulácsy

Emlékre

Dévényi Imre: Mórffy Ostán levele a
nyelvet könnyvésénél
Művészet, Bp. 1964. aug. 10. l.

MDK.

Gujdár József

Fotókiállitási hir

Esti Hirlap 1967 juli.6.

Gyűdér József

Fotókiállítási bir

Bati Hirlap 1967 juli.6.

Gujerth Ferencz, építőmester. Bethlen Gábor szolgálatában állott s 1628-ban alighanem ő építette, illetőleg alakította át a fejedelem kassai palotáit.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek. *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye.* 1904. 82. l.

Gujerth Ferenc

építőmester

azonos Gujoth

de Montcourt-val

Hozzáértőnek

látszó bejegyzés

lexikonom valamely

lévő példányában!

~~1088. Francesco dà Tolentino:~~

1088 Krisztus levétele ~~a keresztfán~~ „(

Olyképen van ábrázolva, hogy a

(cop

kereszthez ~~[illegible]~~ támaszto
kezével Krisztus jobbját, bal
ja, melylyel ~~Krisztus~~ Megváltó testét k
Nikodémus megy fölfelé, hogy a
Krisztus jobbján Gesmas és bal
hér kendő takarja; a kereszt
kötéllel ~~kötöttek~~ össze. ~~Disma~~

kezeiket, a melyek

vetvék át

kötötték

Fresco, méretei ~~66~~ 68: ~~49.~~ 112
Vétetett 1893: XI. 21-é
Elszámoltatott 1894: XI
Az elszámolásra nézve 1
1894: VI. 19-én Szalay
járultak.

904: IV. 25.

Az előtérben balról

, ki

1893

Gujerth Ferenc

építőmester

L.
Szudrey-Szentiványi
610. l.

T. 3990.

at, melynek bástyáin őrtor-
i közül a mecsetek válnak ki,
ülnek a földön és dudálnak. Fe-
nely fölött két mértani ábra

gab olvasható.

.2 cm.

Gujerth Ferenc, építőmester M.D.K.

neve 1628-ban fordul elő a kassai városi jegyzőkönyvekben, amikor Bethlen fejedelem, készülő háborúja céljából naponként építkezésekre fog, melyekhez a város 507 frt. értékben 169.000 téglát ad.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 82. old.

MDK

Gujerth Ferenc, ép.mester

(Kassa)

fundator ,Bethlen a királyi házon is épittett, s
a löcsei házat s más házakat feleségе Brandenburgi Katalin kedvéért, melyeknek mestere G.lehetett. 1628-ban volt emlitve neve. 1624-ben a fejedelem az eröditések épitését is szorgalmazza.

Kemény Lajos: Kassai épitömesterek. Renaissance korszak. MMKE Közl. 1904 évf. 82.1. 28. kötet 3. füz.

Lyuktics János

Győr 1751–1756.

l.

Jankó Ötvös-apródok

9. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Gůktics, Johann

ötvöslegeiny

Győrben Crinnes

Jains Mihálynál ta-

mult, aki 1756-ban

Habaditotta fel.

Jankógyöri ötv 20. l.

Gulácsy Béla

6 elemi, 1 iparrajz
9 hónap, jeles eredm.
tanár Csízik Gyula
Iparrajziskola 1895

Ernst aukc. 18. sz
Villa kertt el, pasz

1928 nov. 39.
Virágos park (1917)
pasz

---

137 Gulács (Beregvm)
Jandtól 8 km
vasut mics
Ref. templom
Barokkos torony
gőzkus tám pillérekkel
a templom test barok
formája, semmit-
mondó. Épült
1911.

Nyirsègi utam 1938

70. Gulács, ev. ref. fatorony.
1733. „Habet campanilae ligneum." (O. L.; C. P. D. A. 1733. jún. 18. No. 1.)

(Beseg m.)

Domfalp.

Innigſte mit einander verbunden zeigt, u
Künſte das bequemſte Darſtellungsmateri
oder durch photochemiſche Reproductio
Kunſtzweigen möglich iſt, wiedergeben
iſt uns bereits während der Vorbereitun
des Stoffes und zur Illuſtration der Darſt
Unterſtützung in dieſer Hinſicht dankbar

Das Geſammtbild der vervielfält
Schaffen des Holzſchnittes, des Kupfer
druckes in den vornehmſten Kunſtländ
werden aber auch die erwähnten photoc
und die Phototypie mit ihren verſchiede
Berückſichtigung zu finden haben, weil
auch auf den Gang der vervielfältige
Einleitung ſoll zunächſt über die Geſc
XIX. Jahrhunderts eine gedrängte Üb
Schilderung des Zuſtandes der Gegenw
ſchnitt an der Spitze, den photochemiſc
wir, läſst ſich von dem weitverzweigt
Reproductionsarten ein klares, von jed
Es wird möglich ſein, ſowohl die techni
ſich gründenden Stilgeſetze zu erörtern,
der Dinge herbeigeführt haben und d

Gulács Ferenc, szobrász

L: Koszta R.

Pálréti Ágoston. Két szport. 72-80

Új Auróra, Békéscsaba, 1981. ápr. 1981/1.

M. Gulácsi Ilona, festőművész

a „Fiatal Orosházi Festők Köre" - hez 1972-75-ben újabb fiatalok csatlakoztak: Tóth Bálint, F. Varga Mária, Hevesi Tibor, Öze István és M. Gulácsi Ilona, - és a csoport felvette az „Orosházi Festők Csoportja" elnevezést: M. Gulácsi Ivén képei úti- és művésztelepi élményekből születtek, ehhez a pasztellt választja. „Tokaji utcavészlet" - „Neszebár" c. l. említve.

Born Miklósné: Jubileumi tárlat Orosházná~~k~~n.

Békés Megyei Népújság, 1983. szept. 24. 5. old.

GULÁCSY Béla építész M.É.K.

mint főmunkatárs

Budapest és környéke általános rendezési terve

Szerző: Perényi Imre, Preisich Gábor, Heim Ernő

Társte vező: Be czik András, Brenner János, Jancsó Vi
Vilmos, Dr. Prinz Gyula

Főmunkatárs: Horváth Sándor, Dr. Kovácsházy Frigyes,
Dr. Szbaó Dezs, Turczer László

H elyesbetés

Magyar Építőművészet 1962/2. 64.1.

Gulácsy Béla, építő

L: Borbíró Virgil

korompay gy. Az 1930-as és 40-es évek
városépítése Lazóulban 10-12

Magyar
Építőművészet Bp. 1983 83/2

GULÁCSY BÉLA /

„Budapest városegészségügyi problémái". c. fejezet

Budapest Városrendezési problémái Szerk. Preisich Gábor
Bp. 1963. /Mérnöki Továbbkép ző Intézet előadássorozata/

95-127

Gulácsy Béla

MDK

Délutáni szórakozás, pasztell

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Gulácsy Béla, 2o.sz.

Villa kerttel, paszt.

Ernst Muz. 18. auk. 1921. dec.

55 l.

Gedóczy József festő
1897-1963

Jobb 175 fillér

Rákoskeresztur

Sikabonyi hivta (hat) fel FI

a c. lapjára. Ld. 624.sz.

éb költemények c. Bp. [1927.]

l-kötetről van szó. FL nem irt

- az OSzK könyv-, hirlap-, kézirat-

a és rendezte a Magyar Nemzeti Muzeum

ásához.

Gulácsy Klára, gyermekrajzoló

Debreceni.
Jutalmat kapott.

– : János vitéz – gyermekrajzok 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. jül. 4.

GULÁCSY-HORVÁTH Zsolt

10. 77. debreceni emlékműpályázat

Új Művészet 1992

MDK

Gulácsy Ignác

F.A.E: A csepeli dolgozók képzm. kiáll. Szabad Nép 1949. jan. 11.

Gulácsy István festő M.D.K.

müveit a következő napokon árverezik

Nagy képvásárlási kedv az őszi IV. aukción

Magyar Nemzet 1961. október 5. 3.l.

GULÁCSY Horváth Tsolt

1956-os mártir emlékmuveiről

Boros Géza = Kritika 1994/10

35.

).

.

ségei 1867-ig Eger 1975. 191-193.o.

0

Gulácsy Irén

Pálffyné
irónő
festeinel is foglal-
kozott

Lásd

Pálffyné Gulácsy
Irén alatt.

441. *Gyürky Pálné sz. Ba*

Derékig, kissé jobbraford
tojásdad medaillonban van ábr
kájának fürtjei vállaira omla
szeme kék. Világoskék ruhá
csipkefodrok diszítik.

Vászon, méretei 70 : 55 cm.
tett 1892 január 2-án özv. Szirn
(13–892). — Kifizettetett 1892 fe
tott 1892 deczember 1-jén (189–89
hagyta az 1893 január 18-iki 12

Kifüggesztésére vonatkozó ada
retlen festő : Gyürky Pálné, sz. Ba

Gulácsy - Horváth Zsolt

Hatvani Galéria kitüntető emlékérem

Magyar Nemzet 1985. VI. 25.

GULÁCSY-HORVÁTH Zsolt archívuma

Liget Szanatórium falán, Ady emléktábla

2000. január 27.

Uslb 2000 jan. 29. 36. ill

ockhingerre még: *TJKV mutatók*, pas-
3, 57., 62., 74.; *Sonkoly* 1994, 128.
n csak szabálytalan tengelykiosztásuk
tozatban, az utcai fal mögött kialakí-

Ferences u. 6. számú ház műemléki
).
JPM Képzőművészeti Osztály, Majo-

ɔm gyakran összekeveri a Vármegye-
Az általunk ismert források alapján
1., 659., passim.) úgy ítéljük, hogy a
ín, inkább a jómódú szenátornak,
sak egy, a városfal mellett meghúzó-

Gosztonyi 1944, 21., 38.; *Dercsényi* –

ítor sok ingatlan- és pénzügylete mi-

tól esküdt, 1728-29-ben pedig bíró –
zék tanúsága szerint a virilisták közé

Jelentkezési lap

Név: .....

Beosztás: .....

Munkahely és címe: .....

.....

Telefon: ..... E-mail: .....

Az V. tájtörténeti konferencián kívánok részt venni. ❑ előadással, ❑ poszterrel, illetve ❑ jelenlétemmel

Az előadásom/poszterem címe: .....

.....

	július 1.	július 2.	július 3.
Ebéd 1.200Ft/nap	❑	❑	❑
Vacsora 1.000 Ft/nap	❑	❑	❑

zetkímélő Agrokémiáért Alapítvány Kereskedelmi és Hitelbank Rt 10200964-20216283 sz. számlaszámára kérjük átutalni!

Szállás a Liget Kempingben két ágyas szobákban és 4 ágyas apartman faházakban.

A konferencia Szervező Bizottságának címe:

Szent István Egyetem Munkatudományi Intézet
Dr. Horváth József tudományos munkatárs
2100 Gödöllő Páter Károly u. 1.
Telefon: 28 522 000/2047, 20 310 9559
Fax: 28-522913,
E-mail: jhorvath@gikk.szie.hu, vagy
kornyalap@gikk.szie.hu

KÜLFÖLD

Bradford – Anglia (UK)
Prehistoric Ceramics Research Group &
The Prehistoric Society Joint Conference/
Őrségészeti Kerámia Kutató Csoport konferenciája
Helyszíne: University of Bradford, Prehistoric Ceramics Research Group, Dept. of Archaeological Sciences
Időpontja: 2004. október 22–24.

Fő témája: Az őskori kerámia kutatásának jelene
Az előadásokat az alábbi e-mail címen várják:
a.m.gibson1@bradford.ac.uk
Charles C. Kolb, Senior Program Officer
National Endowment for the Humanities Division of Preservation and Access, Room 411
1100 Pennsylvania Avenue, NW Washington, DC 20506. ckolb@neh.gov

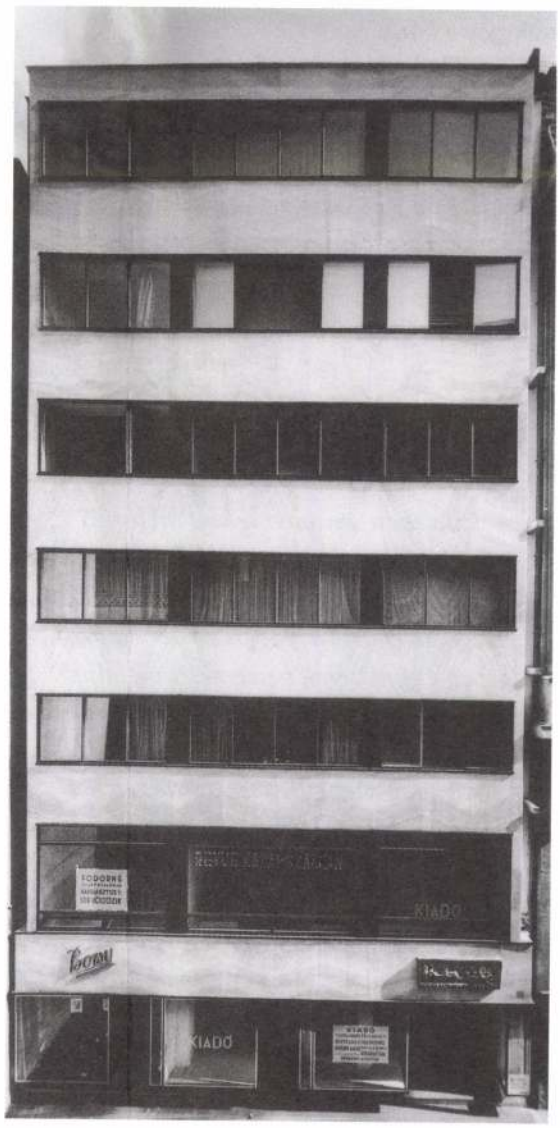

Bérház. Bp. V. Régiposta u. 13. Utcai homlokzat

Műtárgyvédelem, restaurálás

NORVÉGIA

The International Course on Wood Conservation Technology / Fa restaurálás-konzerválási technológiák nemzetközi kurzusa

Oslo

2004. május 24 – július 2

Az ICCROM és az UNESCO szervezésében rendezett hathetes tanfolyam célja az elméleti és gyakorlati módszerek megismertetése a fatárgyak konzerválásának területén.

Szervezők: ICCROM, Norvégia Kulturális Örökség Igazgatósága (Roksatikvaren), A Norvég Műszaki Egyetem, és a Kulturális Örökség Norvég Kutatóintézete.

Jelentkezés az alábbi címen:

International Course on Wood Conservation Technology c/o NIKU
PO Box 736 Sentrum
N–0105 Oslo, Norway
Bővebb információ Tone Marie Olstad: 011-47 23 35 50 26 tone.olstad@niku.no avagy Eir Grytli 011-47 73 59 50 88 eir.grytli@ark.ntnu.no

A Szép Mesterségek Restaurátor Kft.

üzletében minden igényt kielégítő porfestéket (pigmentet) kedvező áron arányozó és restaurátor anyagokat és eszközöket árusít. Megrendelés alapján gépek és műszerek beszerzését vállaljuk. Az új anyagokról és technológiákról széleskörű tájékoztatást nyújtunk. Nagyobb mennyiségű vásárlás esetén árengedményt adunk.

Cím: Budapest VIII. Baross u. 41.
(bejárat a Mária utca felől)
Tel./Fax: 267-46-32
Nyitvatartás: 9-17 óráig

MÁLTA

Hagar Qim és a Mnajdra Heritage park fejlesztése

A Máltai Kultuszminisztérium (The Maltese Ministry for Youth and the Arts) nemzetközi dizájn pályázatot írt ki Málta kulturális örökségének bemutatására.
A legértékesebbek Hagar Qim és Mnajdra őskori megalit szentélyei, amelyek 1992 óta szerepelnek az UNESCO világörökségének listáján.
A nyílt és név nélkül leadott pályázatot az Építészek Nemzetközi Szövetsége hirdette meg (UIA).
A negyven hektárnyi területre az alábbi témában várják a pályázókat:

- Látogatói centrum, turisták, egyetemisták és kutatók tájékoztatási központja
- A környezet és a megközelítés megtervezése az egész területen
- A szentélyek megóvása és restaurálása, konzerválása

Információ és regisztráció:

Malcolm Borg, Professional and Technical Advisor
Ministry for Youth and the Arts
Hagar Qim and Mnajdra International Competition
158 Cavalier House, Old Mint Street, Valetta (Malta)
Tel.: (356) 21 25 53 53, fax: (356) 21 24 10 32
e-mail: malcolm.borg@gov.mt
internet: http://www.mya.gov.mt/

Nemzetközi kapcsolatok

LONDON

Mese, vízió, álom a magyar művészetben 1903–1918

Az Ernst Múzeum kiállítása

2003. november 12. – 2004. január 18-ig tekinthető meg a londoni Freud Museumban az a kiállítás, melynek keretén belül négy, Nagy-Britannia 19. századi művészetében gyökerező és Freud tudományos munkáival kapcsolatba hozható, de egyéni hangú művész, *Lesznai Anna, Csontváry Kosztka Tivadar, Gulácsy Lajos* és *Sassy Attila* munkásságából adunk ízelítőt.

A kiállítás része a nagy-britanniai magyar kulturális évadnak, 2004-ben a Budapesti Tavaszi Fesztivál idején pedig az Ernst Múzeumban mutatkozik be a magyarországi köz- és magángyűjteményekből válogatott anyag.

A kiállítást kísérő képes katalógusban magyar szerzők tanulmányai olvashatók a kiállított művek művészeti, művészettörténeti és pszichológiai vonatkozásairól.

Lesznai Anna paraszti művészetből eredő, írott és képi mesevilágát, a víziókat rajzoló Sassy Attila ópium-álmait, a mítoszok realitását, szellemi és fizikai energiák összefüggését kutató Csontváry Kosztka Tivadar egy festményét és a sajátos művészi emlékezés útján a múltat újraélő és külön világot teremtő Gulácsy „festett álmait" mutatjuk be ezen a kiállításon.

Részletesebben a „magyar preraffaelitát", Gulácsy Lajos festőt ismerheti meg a közönség, akinek első nagy, gyűjteményes kiállítását az Ernst Múzeumban rendezték 1922-ben.

ICOM HÍREK

Elnöki levél

Jacques Perot úr minden ICOM tagnak szóló újévi jókívánságai mellett felhívja a figyelmet a 2004-es szöuli kongresszusra, melynek központi témája a szellemi örökség megőrzése.

To all members of ICOM,

As 2004 opens, I would like first of all to offer you my warmest wishes for a very happy new year. May the year now dawning bring each and every one of you all the satisfactions you hope for in your personal and professional lives. May it be an exceptional year for you, the activities you undertake and the museums to which you give so much. May 2004 also be an excellent and a particularly successful and rewarding year for our organisation.

There is every reason to suppose that it will be. For ICOM, the big event of 2004 will be Seoul. We were able to see for ourselves how enthusiastically and efficiently our Korean colleagues are preparing for ICOM's great triennial gathering. In addition to the important theme of intangible heritage which we will be meeting to discuss, for many of us this will be an opportunity to discover a rich heritage which our Korean colleagues are looking forward to sharing with all ICOM members.

Remember, 2004 means Seoul!

Jacques Perot
President of ICOM

Az ICOM elnökének levele teljes terjedelmében az alábbi honlapon olvasható:
http://www.ace.hu/icom/perotlevel.html

Molnár Farkas lakása. Nappali-dolgozószoba

ICOMOS HÍREK

Felhívás

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság 2004. május 22. és 28. között nemzetközi konferenciát rendez a Velencei Karta elfogadásának 40. évfordulója alkalmából.

Az előzetes program és jelentkezési lap letölthető az ICOMOS honlapjáról: www.icomos.hu (Ugyanezek az információk megtalálhatók a www.kultturist.hu honlapon is.)

Tekintettel arra, hogy **a kedvezményes részvételi díj befizetési határideje 2004. február 15-e,** ezúton kérjük fel az érdeklődőket a jelentkezésre.

Név, munkahely, beosztás, vállalt előadás vagy poszter címe/témája, ICOMOS-tag-e.

VELENCEI KARTA 1964 – 2004 – 2044?
Nemzetközi tudományos konferencia

Budapest – Pécs
2004. május 22–28.

1964. májusának néhány napja piros betűs ünnep a műemlékvédelem történetében. Ekkor tartották Velencében, San Giorgio szigetén a műemlékvédelemmel foglalkozó építészek és szakemberek II. nemzetközi kongresszusát. Elhatározták az ICOMOS megalakításának szükségességét és – ami ennél is fontosabb – megalkották, és a világ közkincsévé tették a Nemzetközi Kartát a Műemlékek és Építészeti Együttesek Konzerválására és Restaurálására, azaz a Velencei Kartát.

2004

Gulácsy Lujz

Az azóta eltelt időszakban a Velencei Karta a műemlék-helyreállítási munkák legfontosabb iránymutató dokumentumává vált. Sokan és sokat vitatták útmutatásait, sokféleképpen értelmezték, de a műemlékvédelem világszerte hű maradt hozzá. Az azóta készült nemzetközi dokumentumok, így a Történeti Kertek Kartája, a Történeti Városok Kartája, a Narai Dokumentum a Hitelességről, vagy a Krakkó 2000 Karta és mások, mind a Velencei Kartán alapulnak, azt egészítik ki vagy teszik pontosabbá.

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága – Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, Baranya Megye Önkormányzata, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal közreműködésével – szinte napra pontosan 40 esztendővel a velencei kongresszus után, 2004. május 22-28. között nemzetközi konferenciát rendez egyrészt főhajtásként az elődök és művük előtt, másrészt azzal a céllal, hogy a XXI. század műemléki helyreállítása számára ismételten értelmezze a Velencei Kartát és keressen választ azokra a kérdésekre, amiket négy évtized a szakemberek elé állított.

Sirály klubház. Lépcső

A konferencia Budapesten kezdődik és Pécsett folytatódik és fejeződik be. Mind a két város világörökségi helyszín, így méltó keretet tud biztosítani a tanácskozásnak. A konferencia nyelve: angol-francia-magyar, szinkrontolmácsolással.

Előadások, poszterek

Az előadások időtartama vetítéssel együtt 15 perc lehet. A szervezők előzetes egyeztetés alapján minden technikai berendezést az előadó rendelkezésére bocsátanak. Terv szerint 2004. május 25-én, 26-án összesen 30 előadásra kerül sor. Valamennyi el nem fogadott előadás poszteren való bemutatására, illetve csak poszter kihelyezésére is lehetőséget kínálunk.

Az 1964-es velencei kongresszushoz hasonlóan szekcióülésekre nem kerül sor.

Az előadások vázlatait (20 sorban) angolul, franciául, vagy magyarul 2004. február 15-ig kell megküldeni az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottságához. (Levélcím: 1535 Budapest, Pf. 721. T/F: 06-1-212-7615, e-mail: secretariat@icomos.hu)

A szervezők az előadások elfogadásáról 2004. március 15-ig értesítést küldenek.

Közhasznú információk

KÖH HÍREK

2004. január 12-én megtartotta alakuló ülését az új Ásatási Bizottság. Az új bizottságot a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal elnöke hívta össze a feltárásra jogosult intézmények személyi javaslatai és a Régészeti Bizottság véleménye alapján, amelyet ezúton is köszönünk.

A bizottság tagjai 2004-2005-ben:

- *dr. Benkő Elek* (MTA Régészeti Intézet)
- *dr. Biczó Piroska* (Magyar Nemzeti Múzeum)
- *dr. Borhy László* (ELTE Régészettudományi Intézet)
- *dr. Müller Róbert* (Balatoni Múzeum)
- *dr. Raczky Pál* (ELTE Régészettudományi Intézet)
- *dr. Szatmári Imre* (Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága)
- *Székely Kinga* (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természetvédelmi Hivatal Barlangtani és Földtani Osztály)
- *dr. Torma István* (MTA Régészeti Intézet)
- *dr. Zsidi Paula* (Budapesti Történeti Múzeum).

A bizottság megerősítette *dr. Torma István*t elnöki pozíciójában.

G ULÁCSI HORVÁTH Zsolt

„Piros a vér a pesti utcán"

Egy vers visszatérése

1956. október 29-én a rádió 16 óra 41 perckor kezdődő, *A magyar írók szólnak* című műsorában elhangzott egy vers, a *Piros a vér a pesti utcán*, a költő, *Tamási* Lajos előadásában. A többi mű egy részét is maguk a szerzők olvasták fel. A vers november 2-án megjelent az *Irodalmi Újságban*, aztán még több lapban is. Néhány nap alatt híressé lett.

Aztán néhány hónap múlva hírhedtté. A költő, Tamási Lajos — korábban az írószövetség párttitkára, majd 1956-ban elnökségi tagja — hosszú időre kiszorult az irodalomból.

Harmincnégy év telt azóta. Tamási Lajos csendes budai lakásában a vers keletkezésének történetét próbáljuk rekonstruálni.

Kire lőnek?

— Az ember emlékezete olyan, hogy van, amit kristálytisztán megőriz. 25-én volt az a parlamenti vérengzés. Én az írószövetségben voltam, és oda jöttek be fiatal filmrendezők és hozták a hírt, hogy mik történtek. Megdöbbentünk, mert akkorra már mintha megcsendesedett volna; *Nagy* Imre volt a miniszterelnök, a levegőben volt *Gerő* leváltása — és hirtelen fölrázta a várost ez a vérengzés. Az volt a célunk, hogy odamegyünk a Parlamenthez megnézni, mert az ember elborzadt a hírektől. Nem volt közlekedés, és én a Margit híd felé keveredtem. Gondoltam egyet, nem megyek én sehova — hazamegyek. És zakatolt bennem ez a rémületes hír, amit hallottunk. Odaérek a Margit híd pesti hídfőjéhez s jön a Parlament felől egy BKV-s ember. Félig egyenruha, félig civil. Útjavító munkás lehetett, ihatott is valamit, a beszédtempóján éreztem. És hozzám csatlakozott. Megkérdezte, mit szól hozzá, kire lőnek ezek? Ezt hajtogatta. Egészen a hídig jött velem. Fölgyalogoltam a Moszkva térre, merthogy Zugligetben laktunk. Bár közlekedés nem volt, de a mi 28-as buszunk derekasan állta a sarat és Zugligetbe ment egyenesen. A verset tulajdonképpen ott írtam meg.

— *A buszon?*

— Igen. A fejemben. Megyünk Zugliget felé a busszal, és az zakatolt bennem, amit az a kisöreg mondott nekem. Ott fogalmazódott meg a versnek egyik alapzet kereste, hogy kire tekintsen, benne találta meg azt, akire hallgatni lehet. Ott vagyok a Parlamentben, és jön egy küldöttség. Egyetemisták voltak. Valaki fölismert engem, és mondja, hogy menjek velük, mert Nagy elvtárs várja őket. Bementünk egy kisebb terembe. Öt-hat percet várakozunk, nyüzsgés az egész épületben, egyszer csak jön Nagy Imre. Akkor láttam utoljára így közelről. Egy gondterhelt, gondverte férfi jött be, aki már napok óta nem aludt. Nagyon határozott léptekkel jött.

— Mindenki csak vele akar beszélni, mindenki őt keresi. Mindenki ragaszkodik hozzá, hogy önmagát vele hitelesítse. Bejött és lekezelt mindenkivel. Leült, elsorolták a követeléseket. Rendkívül imponált nekem a válasza. „Én arra kértem önöket, fiatalokat, hogy rendet tartsanak. Ha bíznak bennem és a kormányban, legyen rend. Ne lövöldözzenek összevissza." Röviden és nagyon határozottan válaszolt. Úgy éreztem, hogy a jelenlevőknek ez imponált. Itt éreztem azt, hogy néha jelentős személyiségek is vannak a történelemben. A tömegek szavát még kell hallani valakinek, meg kell érteni és szerint cselekedni.

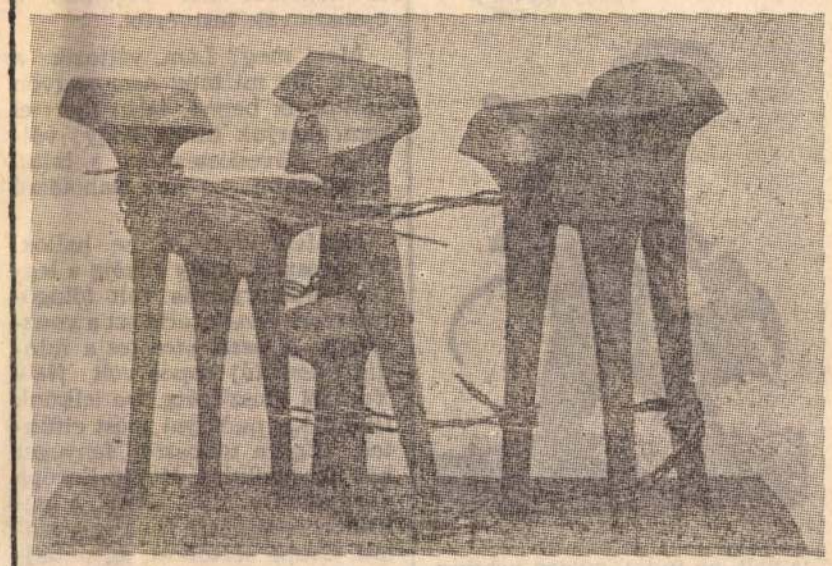

Gulácsi Horváth Zsolt emlékműterve
(A Történelmi Igazságtétel Bizottság pályázatának anyagából)

— Mindenki azt mondja, hogy ő tudja, hogy mi történt, mindenki azt mondja, hogy ő tudja, hogy mi történik, mindenki azt mondja, hogy ő tudja, hogy mi történjen. Mindenki azt mondja, hogy ő tudja, hogy mi történjen, mindenki azt mondja, hogy ő tudja, hogy mi történjen, mindenki azt mondja, hogy ő tudja, hogy mi történjen,

ZENEI JEGYZETEK

Gyászmise és Haláltánc

LAMBERTO GARDELLI ezúttal is azt nyújtotta lelkes és hálás közönségének, amit az várt tőle: felsőfokú művészi produkciót. A Rádió oratóriumsorozatának első estjén *Verdi Rekviem*jét szólaltatta meg a Kongresszusi Központban az MRT Szimfonikus Zenekara és Énekkara a kiváló maestro irányításával. A magas színvonalú előadás áhítatát, bensőségét és puritán kifejezésmódját ennek a nagy muzsikusnak átélése és alázata valósította meg; Gardelli őszintesége és tévedhetetlen ízlése távol tartotta a mű megszólaltatását minden külsőségtől, színpadias hatástól, de egyúttal megóvta az interpretációt attól is, hogy elaprózódjék a részletek megformálása közben. Egységes és meggyőző volt ez a gyászmise, lenyűgöző és hatalmas.

Az együttes tökéletesen kidolgozott produkcióját *Kincses* Veronika, *Hamari* Júlia, *Daróczy* Tamás és *Polgár* László mélyen átélt, ihletett szólói ékesítették.

ÜNNEPI HANGVERSENYT adott a *Nemzeti Zenede* fennállásának százötvenedik évfordulója alkalmából az intézmény szimfonikus zenekara a Zeneakadémián. A műsor maga is ékesszólóan jellemezte a nagy múltú konzervatórium elhivatottságát, zenei életünkben másfél élvszázada betöltött funkcióját: a mindenkori magyar zene előadási hagyományainak ápolását. *Erkel Ünnepi nyitánya*, *Bartók Magyar képek* című — korábbi zongoradarabjaiból zenekarra áthangszerelt — összeállítása, valamint *Weiner* 1931-ből való *Szvitje* (op. 18): megannyi ritka becsű remekmű, amely *Szabó* Tibor avatott vezényletével mind technikai, mind zenei szempontból kiválónak nevezhető előadásban hangzott fel. Hangszeres utánpótlásunk minősége felől nyugodtak lehetünk.

Különleges eseménye volt ennek az értékes hangversenynek *Kemenes* András szereplése *Liszt* Haláltáncának szólistájaként. Ez a nem mindennapos adottságokkal rendelkező fiatal művész az idei évtől már a Zenede (hadd nevezzem így, régi, patinás nevén a Zeneművészeti Főiskola „budapesti tagozatát", amely elnevezés amúgy is fából vaskarika!) tanára. Pályájának további emelkedését nem nehéz megjövendölni. Nem csupán a nehézséget nem ismerő hangszeres biztonság, még csak nem is a szuverén zeneiség emeli Kemenes András jeles pályatársai fölé. Amire fel kell figyelnie hallgatójának, az az egyéniség valóban eget kérő megnyilatkozása: minden hang mögött ott érezhető ő maga, mondanivalója van és ez a mondanivaló lebilincselően érdekes, jelentős. Ebben a zongorázásban még a szünetek is lélegzetelállítóan izgalmasak, feszültséget keltők, ezt a művészt nem ragadják boszorkányos gyorsaságú ujjai öncélú üresjáratokra, közhelyekre, másoktól ellesett fogásokra! A *Haláltánc* — Liszt démoni látomássorozata, amelyet a *Dies irae* gregorián dallamának témájára írt változatokban formált meg — méltó előadójára leltünk Kemenes Andrásban. Ez a fiatal művész már nem „ígéret": legmerészebb reményeinket is valóra váltotta.

Pándi Marianne

ANYANYELVÜNK

Mi csinálunk?

Bizony, ezt is, azt is *csinálunk*, amit korábban egyéb igékkel szoktunk elintézni. Manapság a *csinál* ige látványos térhódítása már-már veszélyezteti sokáig nélkülözhetetlennek tartott *probléma* szavunknak népszerűségét. Nem nehéz pár példát elkapnunk a rádióból. Pl. *Carelli Gábor* kedvelt sorozataiban is gyakran hallhattuk, hogy ezt vagy azt az előadást *Toscaninival csináltuk*. Többen vérszemet kaptak tőle a hazai művész-

Újabban a munkát is *csinálják*, nem pedig *végzik*. Íme: Valaki „hosszú évek óta *csinálja* a szakszervezeti munkát", másvalaki pedig „húsz éve csinálja ezt a hivatást". — „Társadalmi munkában *csinálják* az ilyen feladatokat" hirdetik büszkén. (Abba most ne kössünk talán bele, hogy feladatokat nem lehet csinálni.) — „Ők értékelik azt a munkát, amit mi *csinálunk* — hangzik a hivatalos megállapítás. Némely

Ketten, vendégek

A láthatatlan jelmez

CSUPA EZÜST, CSILLÁMLÓ ruhám esztendők óta a szekrényben lóg, porosodik. Nincs szükségem estélyire. Voltaképpen a premierekre felvehetném, szeretem is megtisztelni az ünnepet: a színházi estét azzal, hogy másképp fessek, mint a hajszában. Mégis rendszerint beérem sima fekete szoknyával s blúzzal, nem akarom *túl*öltözni a nézők többségét. A múltkorjában mégis hosszasan meditáltam, mit vegyek fel. No nem, most sem úgy döntöttem, hogy kiöltözködöm. Éppen az okozott fejfájást, hogy nem találtam olyan holmit, amely elég szerény, elég észrevétlen lenne. Hétköznap volt, sőt, délelőtt, az alkalom pedig egy *demonstráció* — félreértés ne essék, nem tüntetés, hanem egy társulat műhelymunkájának bemutatója. Az ilyen pedig nem a szokásos publikumot csábítja. Rendezzék akár patinás színházépületben, vagy — mint ezúttal — egy művelődési házban. Zömmel fiatalokat vonzott, s a fiatalságuk stílusához csökönyösen ragaszkodó harmincasokat-negyveneseket, akik nemre való tekintet nélkül, leginkább nadrágot hordanak, sportcipőt, pólókat. Akárhogy iparkodtam, közülük mégiscsak kirítottam, ahogy kitűnt a nézők közül például a Katona József színháziak kis csapata is, a gazdagabb országok üzleti kínálatát tükröző, bár hanyag eleganciával.

Mások is kitűntek. Nem úgy, mint mi, akik a gyűröttséget legfeljebb gyűrt anyagokkal mímeljük, s ki-ki már a szeme alján felsejlő szarkalábakkal. Éppen ellenkezőleg, kevésbé polgárinak látszottak, pedig ők sem tizen-huszon évesek. Fülbevalójuk, varkocsuk után talán már nem fordulna meg az utca embere, legfeljebb azon csóválná a fejét, hogy az alig begombolt ingből, az elnyúlt, összement holmik alól itt-ott kivillan a pucér bőrük. De különösen a szemsugaruktól nem szabadulhatott az ember. Áthatóvolt ez a pillantás, úgy érintett meg, hogy tüstént megbéklyózott, pedig csak súrolt, s ha továbbsiklott, mást ejtett foglyul. Hogy azután mindannyiunkat maga felé vonzzon. Hamar gyanítottam, mi több: meg is bizonyosodtam arról, ők nem nézők, ők az *Odin Színház* művészei. A székeket gondosan összehúzták, úgy, hogy a közönség soraihoz pontosan illeszkedjenek. Együtt szinte kört alkottunk, s e közös lánc közepén, mindenképpen figyelmünk

hord, amelynek széles a karimája, szinte imbolyog a feje tetején, s alig lát ki alóla. A vállát tartja mereven, kissé előrehúzva. Alighanem köpeny, selyemköpeny van rajta, amely fél, hogy egy óvatlan mozdulatra lecsusszan. A karja, a dereka, sőt a hangja is más-más kelléket, jelmezt idéz fel. S ekkor a cipőt, a kalapot, a köpenyt, s mind a többit egyszerre felölti. Lám, egy különös lény járkál torz fenséggel — talpig láthatatlan díszöltözetben. Ha látnám e pompát, kevésbé látnám az embert.

AZT AZ ÖREGASSZONYT viszont ismertem. Egy kórteremben láttam először őt — vagy mást —, még gyermekkoromban. Nehezen tápászkodott fel az ágyról, gond volt gyógyszerért, pohár vízért is mennie. S ha elhuppant, merev tagjai mókásan kalimpáltak az égre, kínlódott, sehogysem tudott felállni. Akinek a nagyanyja volt, az tudja, milyen nehezen zökkent le otthon is a fotelba, milyen sokáig, már-már az örökkévalóságig fészkelődött benne. Mocorog, felgyűrődött ingét húzkodja, ide-oda gyömöszöli a kispárnát. Sehogy sem tud megnyugodni. El kellene érnie a kapcsolóját az állólámpának, az megbillen, előről, hát, egyelőre feladja. Inkább megkezdi esti foglalatosságait: a cipőlevétel akrobatikus

Hét végi levél

KEDVES MAPKOBUR,

olvasom az újságban, hogy nagy keleti szomszédunknál most már nemcsak a cukor, a szappan, a kenyér, vagy a cigaretta a *hiánycikk* (egyébként utálom ezt a szót), s nemcsak a krumpli, melyet most nagy dirrel-durral a moszkvai értelmiség szed ki a földből, valamint az eredetileg talán puccsra odavezényelt elit katonaság, de hiányzik a kellő számú gumibot is, olyannyira, hogy Csita városában maguk a rendőrök álltak be a gyártásra.

Más (szerencsésebb) korokban az ilyen híradás: jó vicc. Nevetni lehet rajta. Ám *ekkora* nyomorúságon már senkinek nincs kedve humorizálni. A birodalmak ez ideig mindig el voltak látva kellő mennyiségű spanyolcsizmával, béklyóval meg körömtépő fogóval. Gumibottal is. Ha valahol kifogyott volna, a tartományok segítették egymást. 1956 után, ha emlékezetem nem csal, mi is kaptunk két vagonnal a csehszlovák testvértől.

Most meg? Lám, változik a világ. De mi még nem nagyon változunk benne, talán mert el sem akarjuk hinni, hogy változik. Következésképp a csitai rendőrökön se mer hahotázni senki.

Másféle vicceket se hallok. Fővárosunk, mely sokáig a legfőbb humorforrás volt földgolyónkon, elveszítette ezt a vonzerejét. A *pesti vicc* (ez a mindig *ellenálló*) kapós volt New Yorktól Moszkváig. De lelkünk finom kis nadályai most eltűntek. Egyre többször fenyeget hát a vértolulás. Közép-Európa vérnyomása, mint látjuk, a legkisebb rezzenésre is az égig szalad. Csupa sértődött, agyonhajszolt, ideges ember; ráfagy az arcokra a bőr. Nevetni? Legfeljebb, ha kárörömből. S ha körbenézel, másutt sincs mosoly. Szomszédainktól a képes híradó kisebb-nagyobb dühös csoportokat mutat; legutóbb kettős keresztes zászlókat rázó tömeget láttam, mely a legszívesebben vízbe fojtotta volna, képpen *félrehúzódó ország*, melyet e védekező reflex miatt nem lehet csodálni, hiszen egyetlen évszázadban ennyi vereséget és katasztrófát másképp hogyan viselne el? Nem ért sokat a jelen Magyarországából, aki ezt az apátiát nem érti, kedves Mapkobur. S az se, aki úgy véli, ezt szépen hangzó jelszavakkal, vagy (s ettől óvjon az ég!) embercsoportokat egymás ellen fordító eszmékkel föl lehet számolni. Igazi közérdeklődés majd akkor fog mutatkozni, szerte e hazában, ha lesz miért érdeklődni. Ha érdemes lesz felhagyni a passzivitással. Ha egyszer majd olyan *gyakorlat* mutatkozik végre, mely kicsinek és nagynak legalább a *szebben élni* lehetőségét megcsillantja.

De ettől a mai praxis, érthetetlen parlamenti vitázgatásaival, még távol áll. Megy az idő, és alig történik valami. Néhány hét vagy hónap persze semmiség, de legalább lehetne *érteni* falun s városon, mi készül. Egyelőre azonban csak indulatok ellenszenves gomolygását látni. Sértettséget, melldöngetést, alkalmanként primitív demagógiát. Egymást szaglászó bizalmatlanságot. Rossz kedélyt, s véletlenül se egy mosolyt, tisztességes kézrázást. Van viszont égnek emelt tekintet, szem- és köpönyegforgatás, bombaszt, vád és ellenvád, önreklám, kutakodó fajszemlélet, felfortyanó kivagyiság, alantas feltételezés, sőt néha még olyan farok is akad, mely szeretné megcsóválni a kutyát. *Ez is* következmény, természetesen; nemzedékek óta nincs lehetőség normális demokráciára. Nincs is még igazából kapcsolat a hallgatagnak látszó tömeg és a politizáló elit között. Ebben a helyzetben viszont nem csodálkozhatunk azón, hogy habzik a felszín és csöndes a mély. És ez feltehetően így is marad mindaddig, amíg az összevissza államosított Magyarország legfőbb dilemmáját nem sikerül megoldani: vagyis, hogy a politika végre elváljék a gazdaságtól.

Nápkab, 2000 I. 29.

BU

Ady-emléktábla a Liget falán

Ady Endre halálának 81. évfordulója alkalmából csütörtökön avatták fel a Vér és Arany Baráti Társaság emléktábláját Budapesten, a költő halálának helyszínén, a volt Liget Szanatórium falán. A rendezvényen *Farkas György* VI. kerületi polgármester és *Bartis Ferenc* erdélyi író méltatta a kezdeményezést. A táblát *Hegedűs Lóránt* református püspök áldotta meg.

Az ünnepségen a baráti társaság képviseletében *Ady Endréné,* a költő unokatestvérének a felesége elmondta: Ady Endrét 1919. január 12-én szállították be a Benczúr utcai egykori egészségügyi intézménybe, ahol a költő január 27-én hunyt el.

Emlékeztetett arra, hogy a mára magántulajdonba került ház falán korábban már volt Ady-emléktábla, az azonban néhány évvel ezelőtt eltűnt.

A most felavatott, aranybetűs márványtáblán Ady Endre bronz arcmása látható, amely *Gulácsy-Horváth Zsolt* szobrászművész alkotása, pályázati forrásokból és felajánlásokból készült el. A közeljövőben az egykori szanatóriumban Ady-emlékszobát is nyitnak

P. A.

GULÁCSY-HORVÁTH Zsolt szobrász

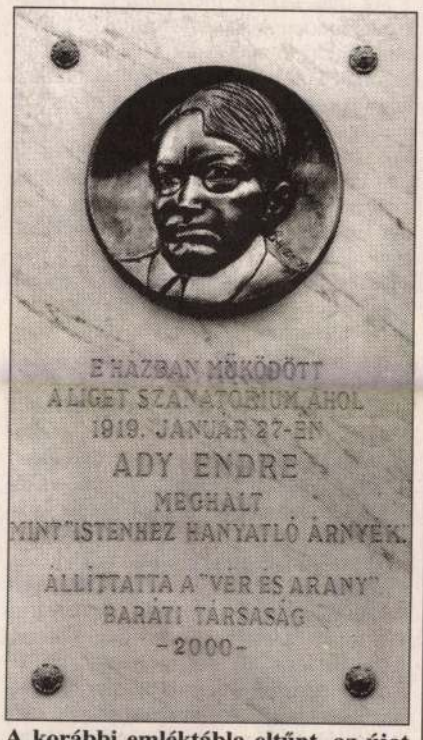

A korábbi emléktábla eltűnt, az újat közadakozásból és pályázaton nyert pénzekből állította a Vér és Arany Baráti Társaság

Kicsi

A Főkert m
üvegházába
és szépen fe
cég munkat
tetik ki a v
árvácskából
szíti majd a
valy, a fővár
kevesebb pé
virágokra, n

MI

Javában csep
másképp: ka
resztúri úti
tervezi, hogy
március 15-
tereire, park
kat is neveln
rabot, bár az
látszik.

Több nagys
ka azonban n
marad. A fő
ugyanis tíz sz
irányoz elő
mint tavaly. I
lásra, virágra
másra csak n
jut, ha a kép
hagyják jóvá.

A Főpolgár
zetvédelmi üg
vezetőjétől, *Ra*
tuk: valóban k
csolni is ritká
nóczi a kedvez
még bízik abb
gokkal fizetni
egyensúlyért.

A nagy buda
kat gondozó F
kert) Rt. Keresz
ötszáz négyze
más dísznövény
árvácska és más
tavaszt.

A virágokat
majd elültetni.
ren, a Bem tér
tőfi téren és
kozhatunk maj
több helyen. A
Clark Ádám t
királyné szobr
zsa térre ugyan
suth térre hétez
romezer, a Jász
tizennégyezer,
négy és fél eze

lemvasút

e a jövője káprázatos lehet

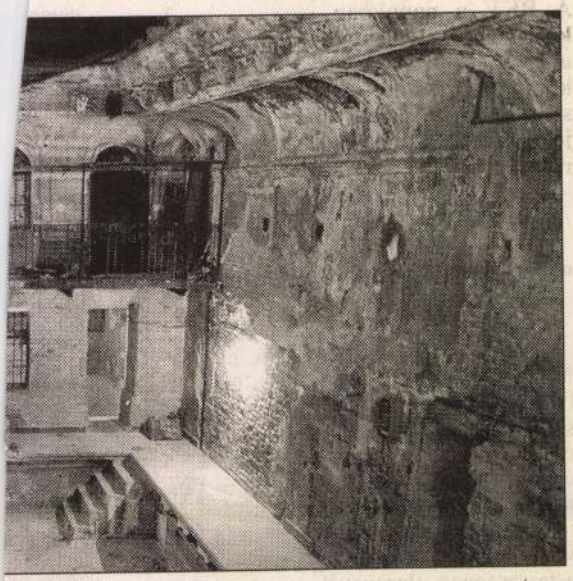

KOVÁCS BENCE FELVÉTELE

előtér akkora, omás, ugyan- nem olyan le-

körútra néző e szerint ezek llodaviszony- tos, hogy két- gos budapesti dók – és egy- telével semmi poros, sittes ol még irdatlan lafonban és a ok művei, vi- igazgató; azért hassák, milyen Nagyon jó álla- ellenére csak a ce marad majd rik belőle, és új elyükre.

csinos, század- körútra. Nyilván majd a rezgés- getelés; most vi- nindenhol, ezért nehéz elképzel- ugati menedzser

– legalábbis ah- mely a hátsó fer- són vár minket. nden ajtó kitárva; orra be kell lökni elék ropog tal-

kisebb pihenőt legelső generá- ifttel. A hátsó : köszönhetően , így megakad a után: TAYLOR. ami excentrikus át szobát tartott talán még vicce- Hogy a szocialis- táblára miért épp er foglalkozását,

nők kényeztetnének naphosszat, teljesen ingyen. Erről azonban szó sincs: a rideg falak üvöltik a hideget, a betört ablak előtt háló óvja az udvart a leeső törmelékdaraboktól, a háttérben pedig a körúti nagy bejárat látszik, még ki is lehet kukucskálni az autókra.

– Nem lesz ez mindig ilyen – veszi észre az igazgatónő az arcomra kiülő rémületet. – Lefedjük az udvart, a másikkal együtt, a legfelső szintnél üvegtetővel. Alatta kellemes átriumot alakítunk ki, kávézóval, szökőkúttal, mindennel, ami kell. Nagyon kellemes, igazi nagyvilági helyet teremtünk majd.

Az más. Akkor mehetünk is. Visszakommandózunk az első frontra, és tenyerünket dörzsölve várjuk a csemegét: az uszodát. Már jó előre beizzítottak minket, hogy a medencét mindenképpen le kell meózni. Mackós külsejű házmester vezet le a szomszédos körúti ház pincéjébe.

– Bármilyen furcsa is, a ház eredetileg a Royalhoz tartozott – tudjuk meg Petényi Emőkétől. – Itt lakott a személyzet. Egy ideje már civilek a bérlők, de a pincében, illetve a földszint magasságában még mindig a Royal uszodája van. Nagyon elhanyagolt, de gyönyörű. Majd meglátják.

Felgyújtják a villanyt. Igazi mesevilág tárul fel, vízzáró betonozással. Szemben Salvador Dalí látványvilágát idéző vízkő, a falakon százéves csempe nyomai.

– Igazi békebeli munka. Ezt még akarattal sem lehet leverni, csak darabokban – lapogatja meg a házmester a falakat.

A plafonnál befelé görbülő falak faragványai rossz állapotban vannak, itt-ott alá kellett dúcolni az átjárókat, a felszivárgó víz miatt másfél méter vastag sóderrel feltölteni a padlót – de még így is sejthető, sok pénzből micsoda környezetet lehet kialakítani. A Gresham-palota és a Rudas-fürdő hangulati kevereke jöhetne létre a Nagykörúton.

A Corinthia szállodalánc pedig nem fukarkodik tervekkel. Lehet, hogy beépítik az épület melletti két üres telket is, a volt mozi[illegible]faragnák bálteremmé,

Az első ökológiai katasztrófa

Műfák a sivatagban

LEVANTE DÉLI VIDÉKEIN virágzó közösségek omlottak össze mintegy 8000 évvel ezelőtt. A mai Izraelnek, Jordániának és Szíria déli részének megfelelő területen a közösségek gyors felbomlását klimatikus hatásoknak tulajdonították, a csapadék csökkenésének. Nemrég amerikai kutatóknak sikerült kimutatni, hogy *az összeomlás az embernek a környezetébe való radikális beavatkozása miatt következett be*. Kipusztították az erdőket. A legtöbb fát a mészégetéshez használták fel. Északabbra gipszet használtak, ennek előállításához kevesebb fűtőanyag kell, ezek a közösségek fennmaradtak. Az i. e. VII. évezredi házakon kimutatható, ahogyan fogyott a fa, egyre kisebb és kisebb fagerendákat használtak fel az építkezésekhez, míg végül már nem is volt gerenda, csak a falak tartották a tetőt. A környezet károsodását fokozták a kecskenyájak, megették a rügyeket, a bokrokat, a fiatal fákat, így lehetetlenné tették az újraerdősítést. A meredek hegyoldalakon gyorsan lepusztult a termőtalaj, lehetetlenné vált a mezőgazdasági termelés, a korábban virágzó közösségek összeomlottak.

A történelem előtti népek a mai Törökország területén kisebb éghajlati változásokat okoztak. A múlt megismerését lehetővé tevő információk egy tó mélyén rejtőztek. A tófenéken leülepedett, egymásra rakódott virágpor tartalmú rétegek elemzéséből lehetett kiolvasni, hogy mintegy 2500 évvel ezelőtt a fenyőfák fokozatosan eltűntek, megjelent a gabonatermesztés és az olaj-, mandula- és geszenyefák.

Mexikó középső vidékein is több ezer évvel ezelőtt kezdődött meg a „természet átalakítása". Itt is a tavak üledékének elemzése segített a rég történt események rekonstruálásában. Már 3500 évvel ezelőtt nagy területeken termesztettek Közép-Mexikóban kukoricát. *A radiokarbon kormeghatározás segítségével kimutatták, hogy az első ökológiai katasztrófa mintegy 2300 évvel ezelőtt következett be.* A földművelés, a lakóhelyek lombokról harcos nép költözött a tó környékére s rövidesen nekilátott az időközben regenerálódott erdők égetésének, környezetpusztító tevékenységük több száz évig tartott. Egyre több adat mutat arra, hogy *a közép-amerikai városállamok összeomlásában, a hatalmi központok állandó vándorlásában a környezetpusztításnak, a tavak körüli termőterületek tönkretételének meghatározó szerepe volt.*

Helényi Tibor rajza

HASONLÓ PÉLDÁKAT még Földünk sok pontjáról, a történelem különböző időszakaiból válogathatnánk. Ezek a példák friss kutatási eredmények, ezért emeltük ki őket, és mert arra vallanak, hogy *az embernek a környezetére gyakorolt hatása már a történelem előtti időkben is rendkívül erősen visszahatott az emberi élet lehetőségeire*. Ennek felismerésére viszont csak a közelmúltban vált képessé az emberiség. S annak átgondolására is, *hogyan lehetne az okozott károkat legalább részben helyrehozni*. A kiirtott erdő

Alba kiindulópontja az a természeti tény, miszerint a csapadék a hideg és a meleg levegő találkozásakor keletkezik. Nincs más teendő, mint alacsony hőmérsékletű levegőforrást teremteni a sivatagban, erre szolgálnak a fák. *A hideg sivatagi éjszakákon magukba szívják a felületükre lecsapódott nedvességet, majd a nappali meleg időben lassan elpárologtatják, így lehűtik a levegőt*. Sokéves kutatómunka után Alba hét–tíz méter magas pálmafákat tervezett, alapanyaguk *puliuretán-* és *fenol*hab.

A törzs [illegible] nél nagy nyomással *poliuretánt* préselnek be. A hab a lyukakon át kijut a talajba, s mire harminc percen belül megszilárdul, a húsz méter hosszú gyökerek is kialakulnak. A levelek a pálmafák koronáját utánozzák, ez a leghatékonyabb forma a harmat összegyűjtésére, majd a párologtatásra. A természet a legjobb tervező – tartja a műfa kidolgozója.

A KÍSÉRLETEK SORÁN a mesterséges fa összegyűjtötte és magában tartotta az éjszakai haramtból és fagyból eredő nedvességet. Hajnaltól egyre erősebben párologtatott, este, a hőmérséklet csökkenésével egyidejűleg nyelte el a nedvességet és párologtatott. A kísérletek szerint a szélsőséges napi hőmérséklet-ingadozás (akár +70 és -5 Celsius fok között) hatására a műfák elegendő nedvességet tároltak ahhoz, hogy nappal lehűthessék a levegőt és ezzel megteremtsék a csapadékképződés feltételeit. Milliószámra kellene ezeket a fákat elültetni, és néhány éven belül a tengerparti sávokon képződő felhők mélyen bejutnának a szárazföld fölé, végül a sivatag felett hullatnák ki nedvességtartalmukat, esne az eső. *A természeti változás megindulásával megkezdődhet az igazi fák telepítése és tíz éven belül erdősíthetővé válik a sivatag*. A módszer előnye, hogy kezdetben nem igényel valódi fákat és nincs szükség öntözésre.

Líbia harminc-negyvenezer műfát tervez elültetni, Marokkó, Algéria és Mauritánia is érdeklődik. Ha a mesterséges erdők képesek lesznek a tervezett hatást elérni, egész Észak-Afrika, de még Spanyolország is jótékony klimatikus változásokkal számolhat. Kritikus szakértők szerint a Líbia által tervezett akció, negyvenezer fa elültetése, csak csepp a tengerben, érdemi hatást talán negyvenmillió műfa elültetése válthat ki.

A hagyományos fásítási akciók egyik állandóan visszatérő problémája, hogy a fákat kivágják és tüzelőnek használják. A műfa tüzelőnek nem

Olcsóbban, hatékonyabban

Kísérleti lézerek

A fizika ünnepi napjai zajlottak a közelmúltban, *az Eötvös Loránd Fizikai Társaság megalakulásának századik évfordulója alkalmából*. E rendezvénysorozat részeként tartanak ma tudományos ülést a Budapesti Műszaki Egyetemen *a hazai kvantumelektronikai kutatások legújabb eredményeiről*. A szimpóziumot az MTA lézerfizikai szakcsoportja szervezi, valamennyi, lézerfizikával foglalkozó elméleti és ipari kutatócsoport részvételével.

A rendezvény egyik fő szervezőjét, *Kroó* Norbert akadémikust kérdeztük: *hol tart ez a tudományág hazánkban?*

– A magyar fizikusok ezen a területen elismerten a világ élvonalába tartoznak. A kutatási eredményeink jellegzetessége az, hogy igyekszünk azon a területen felvenni a versenyt, ahol nem vagyunk hátrányban, azaz az eredeti problémamegoldás, egyedi látásmód terén. Azt ugyanis tudjuk, hogy az anyagi ráfordítások területén úgysem lehetünk versenyképesek. *Így kutatásaink elsősorban a miniatürizálás, a nagyobb hatásfokú és olcsóbb lézerek előállítását célozzák.*

– Ilyenekről számolunk be a csütörtöki tudományos ülésen is. Bemutatunk például egy olyan, különösen jó minőségű lézernyalábot előállító rendszert, amely *a fénynyaláb fókuszálásával kiszűri a levegő inhomogenitásából adódó torzítást*. Eredetileg az Egyesült Államokban és a Szovjetunióban dolgozták ki ennek a „javító rendszernek" a működési elvét, mi azonban magába a lézerkészülékbe építettük be, s ezáltal olcsóbb, működési jellemzőiben jobb és kisebb méretű lézerkészüléket állítottunk elő.

– Egy régebbi beszélgetésünkben professzor úr említett néhány új, orvosi lézerek kifejlesztésére irányuló kísérletet is.

– Ezek a berendezések már majdnem készen vannak. Külön érdekességük, hogy olyan hullámtartományban működnek, amelyeket eddig nem alkalmaztak a lézerfizikában. Így a három mikronos tartományban – amelyet a víz elnyel, a vér azonban nem – működő lézerünkkel lehetőség nyílik az érintésmentes vérvételre, a másfél mikronos hullámhossz pedig alkalmas a vérzések elállítására.

– Az említettek a szilárdtestlézerek csoportjába tartoznak. Van-e újdonság a gázlézerek terén?

– Nagy fejlődés várható az üveges katódú lézereknél. Ezek alkalmasak az *ibolyántúli hullámhossztartományban* sugárzó lézerek működtetésére, s várhatóan sokkal olcsóbbak lesznek a hagyományos lézereknél. Egyelőre még csak a kísérletek kezdetén vagyunk az *extrém nagy teljesítményű lézerek* kifejlesztésében, amelyek rendkívül rövid impulzusokban hatnak, óriási energiával.

– Kiemelnék még egy érdekes területet, a folyadék-, illetve a folyadékban oldódó festéklézerek témáját. A szegedi József Attila Tudományegyetemen dolgozó akadémiai kutatócsoport tagjai értek el világraszóló eredményeket a nagyon rövid impulzusú festéklézerek fizikájának megértésével kapcsolatban.

– A fejlődés tendenciáiból látszik, hogy ezeknek a lézereknek is nagy szerepük lesz az elkövetkezendő időkben.

(m. é.)

Ing az inga...

Az elmúlt napokban sokszor és sok helyütt olvashattuk Eötvös Loránd nevét, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat megalakulásának századik évfordulóját ünneplő rendezvények sokasá- [illegible] kutatók, No-

A Panoráma különkiadása

Kamaszok a vészbíróság előtt

A Panoráma és a Kapu szerkesztősége 70 éve zárolt, a mai napig titokban tartott bírósági és katonai dokumentumokra lelt, amelyek először derítenek fényt azokra az '56 utáni szégyenletes ítéletekre, amikor Kádár vérbíróságai kamaszgyermekek százait vetették 5–10 évre törvénytelenül börtönbe. E titkos okmányok és kordokumentumok feltárása lehetővé tette, hogy megszólaljanak az egykori elítéltek és végre lelepleződjék a 13–14 éves ártatlan gyermekek elleni bűntett és bosszú. Az ötvenperces megrázó dokumentumfilmet ma este 20.55-kor sugározza a Tv 1.

■ **Az antifasiszta nemzeti egységtörekvések** bátor hívei ötven éve, 1941. november 1-jén tömegtüntetésen fejezték ki a háború elleni tiltakozásukat. Most november 1-jén (pénteken), délután 15.00 órakor ismét találkozóra hívjuk honfitársainkat, hogy elhelyezzük koszorúinkat Kossuth és Táncsics sírjánál. Ők a korszerű Magyarország híveinek első reformkorától az 1848–49-es forradalom és szabadságharc küzdelmén át az önkény és a kiegyezés korában is, mindhalálig híven képviselték a haza függetlenségének és haladásának célkitűzéseit. Gyülekezés november 1-jén, 14.30-kor a Kerepesi temető bejáratánál. Majd Táncsics Mihály sírjának megkoszorúzása után a Kossuth-mauzóleumnál tartunk koszorúzási emlékünnepséget. Kossuth Alapítvány, Kossuth Szövetség, Magyar Ellenállók, Antifasiszták Szövetsége.

■ **A Vígszínház** igazgatósága értesíti a kedves közönséget, hogy Igó Éva betegsége miatt november 3-án, vasárnap a Vígszínházban a Körmagyar helyett A padlás kerül színre. A megváltott jegyek érvényesek vagy legkésőbb november 8-ig visszaválthatók. Igó Éva szerepét A padlásban Hullan Zsuzsa, a veszprémi Petőfi Színház művésznője játssza.

■ **Balsai István** igazságügyi miniszter szerdán a Heves megyei Kálban felavatta az első és a második világháborúban elesettek közmunkával és közadakozásból helyreállított sírkertjét. A temetőben 161, névvel ellátott sírkereszt jelzi az elesett káli katonák nyughelyét, s 9 sírban ismeretlen katonák nyugszanak. A sírkert avatását szentmise vezette be, s az elesett katonákat megillető díszsortűzzel zárult.

■ **A nemzetközi PEN** 1991. november 2–8. között rendezi meg világkongresszusát Bécsben. A kongresszus témája: a szabadság új struktúrái – az irodalom mint diagnózis és terápia. Magyarországot Hubay Miklós író, Tóth Éva külügyi titkár, Tornai József költő, Györffy László író képviselik. Erdélyt több mint tíz író és költő képviseli, többek között Gálfalvi Zsolt, Kántor Lajos, Szász János, Markó Béla, Lászlóffy Aladár.

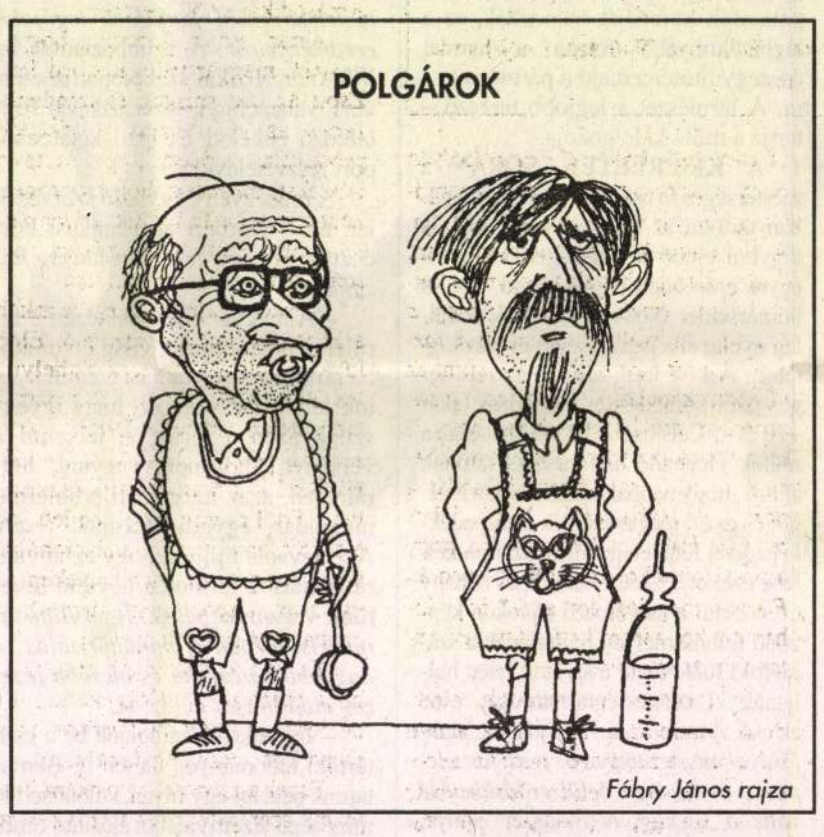

Fábry János rajza

Ismét NAP-kelte november 1-jén (pénteken), 6.00–9.00 között. A reggeli információs magazin a Tv 2 műsorában hírekkel, vallási rovattal, kulturális magazinnal, sporttal, külföldi jelentésekkel és számítógépes játékkal. Tervezett témák: Magyar szatelit? – Sajtószeminárium Tihanyban – Megtorlás vagy igazságtétel? – A Kinn, padon: Zétényi Zsolt és Takács Péter MDF-képviselők – Ausztráliában jártak: Lezsák Sándor, Gyarmati Dezső – Ki miből tanít? Tankönyvreformálás: dr.

reggel

Nézze a Reggelt holnap reggel 6.00 és 8.30 között a Tv 1-en! A tervezett tartalomból: Vendégségben: a Szomszédok. A kettős állampolgárságról, azaz menekültek Magyarországon. Mi lesz veled, budapesti tömegközlekedés. Szereti ön Bellinit? A tévédoktor, dr. Lavicska Kálmán az egész adás alatt hívható a 122-9415-ös telefonszámon! Növényvédelmi tanácsok. Égre néző. Címlapon – avagy amiről beszélnek. Továbbá hazai és külföldi hírekkel, időjárás-jelentéssel, sporttudósítások-

Széchenyi-szobrokat avattak

(MTI) A gróf *Széchenyi* István születésének 200. évfordulója alkalmából rendezett országos megemlékezések keretében szerdán a Miskolci Akadémiai Bizottság székházában felavatták a „legnagyobb magyar" mellszobrát, *Gulácsy-Horváth* Zsolt szobrászművész alkotását. Ünnepi beszédet *Kosáry* Domokos, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke mondott.

Ugyancsak Szerdán Marcaliban felavatták gróf Széchenyi István mellszobrát, ezt követően pedig emlékülést tartottak. A még Széchenyi életében alkotott szobor eredetije Döblingben látható. Most felavatott pontos másolatát Hans Gasser osztrák művész készítette.

Versengő próbaszámokkal

(MTI) Gyakorlatban is „megversenyeztette" a zalaegerszegi önkormányzat a tervezett városi hetilap megjelentetésére beadott pályázatok gazdáit. Két betéti társaság és egy alapítvány indult az újság szerkesztési-kiadási jogáért úgy, hogy szerdán mindegyiküknek egy-egy – 500 példányos – próbaszámot kellett eljuttatniuk a képviselőtestület ülésére. A „20 000", az „Egerszegi krónika" és a „Heti Egerszeg" címet viselő három lap közül november elején választják ki a városatyák a megjelenésre érdemeset, amelyet az önkormányzat mint lapalapító hárommillió forinttal támogat a jövő évben. Az esélyegyenlőséget elősegítve mindhárom mutatványszám elkészítéséhez 50-50 ezer forinttal járultak hozzá.

■ **Hegel-díj egy amerikai filozófusnak.** Stuttgartban kedden Donald Davidson amerikai filozófusnak ítélték oda a háromévenként kiosztásra kerülő Hegel-díjat. A 20 000 márka jutalommal együtt járó díjat a szellemtudományok fejlesztése terén különös érdemeket szerzett személyiségeknek adják. A 74 éves Davidson Springfieldben (Massachusetts állam) született és jelenleg a kaliforniai Berkeleyben él. A természetes nyelvek kiváló tudományos

Kárpótlás – postán gyorsabb

(MTI) Az elmúlt hét végéig 140 ezren nyújtották be igényüket kárpótlásért, összesen mintegy 400 ezer vagyontárgy után. Az Országos Kárpótlási és Kárrendezési Hivatal elnöke, Sepsey Tamás az MTI érdeklődésére szerdán arra hívta fel a figyelmet, hogy miután az Országgyűlés december 16-áig meghosszabbította az igénybejelentés határidejét, ezért nem érdemes az elkövetkező napokban megrohamozni a megyei hivatalokat. A sorban állás elkerülésére az a legjobb módszer, ha a jogosultak postán adják fel igénybejelentésüket.

Az elnök tudomása szerint a Pénzügyminisztérium november 30-áig benyújtja a parlamentnek a kárpótlásra jogosultak által nagyon várt, az életjáradékról szóló törvény tervezetét.

Az igénybejelentési határidő meghosszabbítása egyébként nem jelenti azt, hogy a kárpótlási jegyeket is másfél hónappal később adják csak ki. Viszont a szövetkezetek később kapják meg az értesítést arról, hogy területükre hány aranykoronaértékben jelentettek be kárigényt, azaz a földárverések megkezdésében bizonyos csúszás várható.

Solymosiék azt állítják:

Félelmükben vallottak

(MTI) A Pest Megyei Bíróságon szerdán az elsőrendű vádlott további kihallgatásával folytatódott *Solymosi* Attila és négy társa ellen – *Bukszár* Tibor rendőr főtörzsőrmester sérelmére 1988. november 4-én elkövetett emberölés és más bűncselekmények miatt – indult bűnügy, harmadszori elsőfokú bírósági tárgyalása.

A bizonyítási eljárás keretében dr. *Miszori* László bíró ismertette Solymosi Attilával az 1988. november 5-én, 8-án és 25-én jegyzőkönyvekbe foglalt vallomásainak főbb részeit. A vádlott az első alkalommal tagadta a bűncselekmény elkövetését, a második esetben részletes beismerő vallomást tett, harmadszor pedig módosította az előzőekben elmondottakat. Ekkor úgy nyilatkozott, tudta a sértettről, hogy rendőr, és ennek ismeretében ütötte meg őt, majd lőtte le.

A bíróság Solymosi Attila meghallgatása során főleg a november 25-én felvett jegyzőkönyvbe rögzített vallomásra volt figyelemmel, mert – a védő bejelentése és a tények szerint – a vádlott rendőrségi kihallgatásain ekkor volt jelen először a törvényi előírásoknak megfelelően a védő és az akkor még fiatalkorú gyanúsított törvényes képviselője, az édesapja. Solymosi Attila a bíró kérdéseire többek között elmondta: a saira terhelő vallomásokat tett". A bírónak és a tárgyaláson részt vevőknek feltűnt, Solymosi Attila általában jól tudta felidézni a bűncselekmény elkövetésekor történteket, de az ügy megítélése szempontjából fontos részletekre – mint mondta – ma már nem tud visszaemlékezni. Ugyanakkor az egyik leglényegesebb kérdésre határozottan kijelentette: a 47-es villamoson nem tudta, hogy a sértett rendőr volt, az események során egyáltalán nem látta annak szolgálati igazolványát. Félelmükben vallottak a rendőrségen.

Az ebédszünet után mintegy fél óra elteltével Solymosi Attila – miután kérésére tanácskozott a védőjével – bejelentette a bíróságnak: nem kíván további vallomást tenni. Nem tudja elmondani azt, amit akkor gondolt és érzett. A bíró figyelmeztette a vádlottat: a vallomástétel megtagadása nem akadálya az eljárás folytatásának, majd a továbbiakban ismertette a vádlott korábbi vallomásait. Ezt követően a bíróság megkezdte *Döme* Sándor IV. rendű vádlott meghallgatását, aki korábban visszavonta valamennyi vallomását. A bíróság előtt kijelentette: a sértett nem mondott semmit sem a villamoson, nem tudta róla, hogy rendőr. A rendőrségen azért tett önmagára és társaira is beismerő vallomást, mert félt a bántalmazásol-

A meghívón:
Gulácsy Lajos: Ady a Liget Szanatóriumban
papír, ceruza, 397x212 mm
J.j.l.: Gulácsy
Közölve a MA 1918-as évfolyamában Ceruzarajz címen.

Gulácsy

MŰVÉSZETEK HÁZA
PÉCS

Tisztelettel meghívjuk

2002. április 15-én, hétfőn délután 4 órára

a Művészetek Háza Martyn Ferenc Tetőtéri Galériájába
(Pécs, Széchenyi tér 7-8.)

REJTETT KINCSEK XI.
Életművek egy magángyűjteményből II.

Gulácsy Lajos

A kiállítást

ROCKENBAUER Zoltán

a Nemzeti Kulturális Örökség
minisztere nyitja meg.

Támogató:

Nemzeti Kulturális Alapprogram
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTÉRIUMA

NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAM

A kiállítás május 3-ig látogatható naponta 12-17 óráig.
Szombaton és vasárnap zárva.

GULÁCSY kapd

Óvatosan váltsunk csatornát!

Manilában egy hétéves fiú hidegvérrel agyonlőtte a szobalányt, amiért az nem kért engedélyt ahhoz, hogy arról a tévécsatornáról, amelyen a fiú a „Robocop" című filmet nézte, átváltson egy másikra, amelyen éppen egy „szappan-operát" játszottak.

„Néztem a filmet és ő (a 21 éves szobalány, Eliabeth Edosor) átkapcsolt a 9-es csatornára. Nem szeretek ilyen limonádé műsort nézni" — felelte a rendőrök kérdéseire a fiú, aki egyáltalán nem mutatott felindulást, amikor az egyetlen fejlövéssel leterített leány holttestét látta. Amint a szobalány átkapcsolta a tévékészüléket, ő apja íróasztalához lépett, kivette annak fiókjából a 22 milliméteres Magnum revolvert és lelőtte a lányt.

Megbánást csak annyiban mutatott, hogy kijelentette a rendőrségen: „Sajnálom. Megígérem, hogy sohasem fogom újból megtenni".

A rendőrség közlése szerint jogtalan fegyvertartás és vétkes hanyagság révén elkövetett emberölés címén emelnek vádat a fiú üzletember apja ellen, akinek már lejárt a fegyvertartási engedélye.

Kérünk egy mosolyt

Használat előtt felrázandó

Nővérke a fekvőbeteghez:

— Hármaska, legyen szíves keljen fel és ugráljon egy kicsit!

— De miért?

— Elfelejtettem az orvosságot fölrázni, mielőtt beadtam.

A varratok

A rendkívül nyugtalan páciens operáció előtt rettenetesen kimeríti környezetét különböző aggályaival: baj ne történjék az altatással; nehogy benne felejtsék a kést; biztos legyen a diagnózis...

— Asszonyom, mielőtt hozzákezdenék a műtéthez, szeretnék valamit tisztázni. A varratokat fehér vagy színes fonállal parancsolja?

Pardon

A kismama ébredezik szülés után. Egy pillanatra a kezébe adják gyermekét és a nővérke jelenti:

— A boldog apa odakint áll egy csokor virággal. Beengedhetem?

— Isten ments! — kiált fel a kismama. — Minden percben megérkezhet a férjem!

Filmcsillagok jelmezei árverésen

Vivien Leigh kesztyűje az „Elfújta a szél" című filmklasszikusból 33 350 dollárért, Errol Flynn jelmeze a „Blood Kapitányból" 31 050 dollárért kelt el egy jelmezárverésen, a rendező cég minden várakozását felülmúlva.

Az Errol Flynn viselte ereklye hozta a legnagyobb meglepetést. Az árverési cég a művész filmbéli kellékeiért valaha kínált legmagasabb összeget kapta, noha előzőleg mindössze 5-7 ezer dollárt remélt a nevezetes ruhaegyüttesért — jelentette a Reuter.

Az est legnagyobb csalódását Chaplin „A diktátor"-ban viselt katonazubbonya okozta azzal, hogy a várt 15-20 ezer dollár helyett csak 10 925 dollárért talált gazdára. „A muzsika hangja" című musicalben szereplő gyerekek ruhadarabjai 1500—2500 dollár bevételt várva kerültek kalapács alá. A nem kis meglepetésre értük adott 19 550 és Julie Andrews ruhájára áldozott 12 650 dollár a legemlékezetesebb filmek közé juttatta a Trapp család megzenésített történetét. Magángyűjtők kollekciójába került még Clark Gable heringcsontos zakója és haditengerész-zubbonya szintén „Az elfújta a szél" című filmből.

Alföldi Napló

Az Alföldi Napló október 13-ai adásának tartalmából: A Hármas-Körös lágy ölelésében, Kunszentmártontól 11 kilométerre van egy csöndes község — Öcsöd. Nem hiszem, hogy akad itt közrendű ember, aki megmondhatója: mióta létezik a szülőfaluja, mikor lett a neve Ecsedből Öcsöd?... Öcsöd története — az újrakezdések históriája... Tán-talán egy új fejezet első bekezdéseit írják az öcsödi emberek mostanság?!...

Erkel-szobor a Dürer Teremben

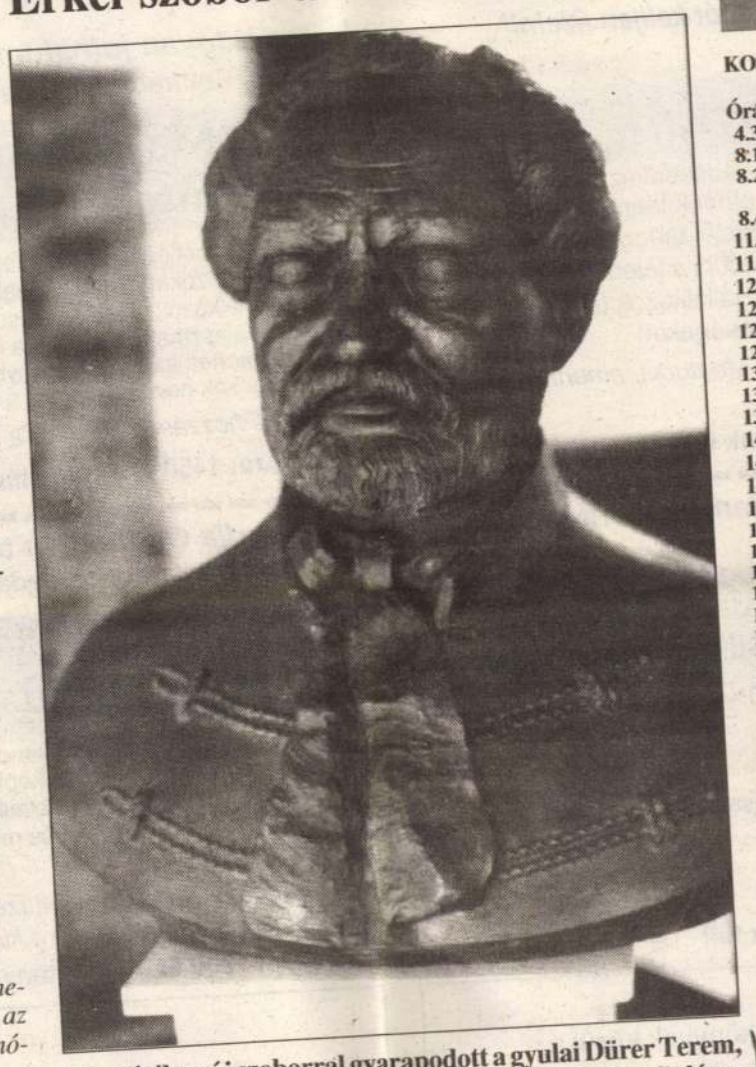

Nemrégiben új szoborral gyarapodott a gyulai Dürer Terem, igaz csak átmeneti időre. A fiatal budapesti szobrász, Gulácsy Horváth Zsolt Erkel-szobrával a kiállítóterem bejáratánál találkozhatnak a látogatók. A szobrot Erkel Ferenc halálának 100. évfordulója alkalmából, a Dürer Társaság által rendezendő nemzetközi ex libris-kiállítás tiszteletére adta kölcsön a művész

FOTÓ: KOVÁCS ERZSÉBET

Az emu karrierje Amerikában

Amerikában egyre többen látnak üzletet abban, hogy egy olyan madarat vásároljanak maguknak, amelynek két agyveleje van ugyan, de az állatkutatók eddigi ismeretei szerint vajmi keveset tud kezdeni velük. A farmerek ennek ellenére fényes jövőt jósolnak neki: bőrruházatként vagy szépítőszerként feldolgozva, illetve sonka, szalámi és steak formájában.

Az emuról, az ausztrálok nemzeti madaráról van szó, amely rangban az Amerikában őshonos szarvasmarhát is megelőzheti idővel. Húsa a marháéra emlékeztet, de kevesebb a kalória és a koleszterin benne, mint a pulykában. Ráadásul nem tesz kopárrá hatalmas legelőket, mint a tehén. Kertben is lehet tartani, született jámborsága vagy egyszerűen ostobasága folytán nem agresszív és kalandvágyó, mint például rokona, a strucc.

Mindezen előnyöknek köszönhetően az Egyesült Államokban folyamatosan növekszik az emufarmok száma, mégpedig annak ellenére, hogy az amerikai hatóságok egyelőre nem engedélyezik a madár húsának feldolgozását. A barbecue-hoz vagy a sült kolbászhoz szükséges emuhúst tehát továbbra is Ausztráliából kell beszerezni. Az amerikai farmerek mégsem sajnálják a pénzt az ausztrál nemzeti madárra.

Ez pedig egészen tekintélyes summa. Egyetlen év alatt egy csibe ára 1500-ról 5000 dollárra nőtt. Néhány éve még 650 dollárt adtak egy párért, ez ma már 35—45 000 dollárra rúg. Az emuvásárlás tehát nem is rossz befektetés. A kereslet pedig óriási: könnyedén el lehet adni belőlük évente több ezer darabot.

Hogy mennyi mindenre lehet használni az emut, abból egy Renóban rendezett (Nevada állam) fesztivál adott ízelítőt a minap. Egy bőrzakó ára itt 500 dollár volt, egy női kosztüm pedig 1200 dollárt kóstált. Mellény, öv, nyakkendő, levéltárca, bizsu — az emu minderre alkalmas. A madárból készült tonic pedig bársonyossá teszi az arcbőrt.

Az ínyencek viszont még tartózkodóak az emuhússal szemben: meglehetősen ízetlennek találják, amin csak egy jó fűszeres mártás segít.

Ma – holnap...

...és holnapután is ebben a rovatunkban szeretnénk közzétenni minden(!) megyei kulturális rendezvény előzetesét. Ha tehát a megyében bárhonnan megkapjuk a hírt, akkor olvasóink megtudhatják, hogy milyen kulturális programok közül válogathatnak a következő napokban. Reméljük, hogy Biharugrától Tótkomlósig és Mezőkovácsházától Füzesgyarmatig élnek a lehetőséggel a különböző intézmények, szervezetek vagy vállalkozók.

Október 13.

Békéscsaba. — Tarján Tamás ma tart előadást 16 órától a Diáktanyán.

Október 15.

Békéscsaba. — Baji Miklós Zoltán filmvetítése az alternatív művészetekről 15-én, pénteken 15 órától lesz a Diáktanyán.

Mai műsor

KOSSUTH RÁDIÓ

Óránként: hírek, időjárás, útközben
4.30: Reggeli krónika
8.10: Törvénykönyv
8.20: Műsorismertetés, programajánlat
8.40: Napközben
11.05: Rigórádió
11.35: Levelek egy percben
12.00: Déli krónika
12.30: Ki nyer ma?
12.40: Falurádió
12.50: Külpolitikai figyelő
13.05: Vendég a háznál
13.15: Olga Erdeli hárfázik
13.30: A református egyház félórája
14.05: Klasszikusok mindenkinek
14.55: Első közlés
15.05: A Határok nélkül naplója
15.55: Cégér
16.00: Délutáni krónika
16.10: Mindennapi gazdaság
16.20: Zenefórum
17.05: Hírvidék
18.00: Esti krónika
18.30: Ráadás
19.05: Sportvilág
19.30: Jó éjszakát, gyerekek!
19.40: Összeállította: Végh Antal
20.05: Népzenei emlékeim
20.30: Határok nélkül
21.05: Világstúdió
22.00: Késő esti krónika
22.30: Terítéken
23.05: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek

PETŐFI RÁDIÓ

4.30: Hajnali kalendárium
6.03: Reggeli csúcs
7.40: Sportreggel
8.05: Ezt hallgattuk anno...
8.50: Eurokalauz
9.00: Hírek, időjárás
9.03: Zöld telefon: 138-8082
9.10: Zene-szó
10.55: Gordiusz plusz
11.00: Hírek, időjárás
11.03: Családi persely
11.15: Szív küldi...
12.00: Nóták
13.00: Hírpercek
13.10: Derűre is derű
13.35: A Petőfi válaszol
13.45: Időjárás- és vízállásjelentés
14.00: Pihenőidő
Benne:
15.00: Hírek, időjárás
17.00: Hírek, időjárás
17.05: Kölyökrádió
17.32: Ziccer
18.30: Eurokalauz
19.00: Hírek, időjárás
19.05: Rockújság
19.59: Rádiószínház
21.00: Hírpercek
21.10: Offenbach operettjeiből
22.05: Négyszer húsz év
23.00: Hírek, időjárás
23.03: Sporthíradó
23.10: Máról holnapra — éjfél előtt
0.15—4.20: Máról holnapra — éjfél után
4.03—4.20: Csárdásmuzsika

BARTÓK RÁDIÓ

6.00: Muzsikáló reggel
9.05: Pódium
10.00: Hírek, időjárás
10.05: Aluljárók. Sors-játék
10.57: Operaslágerek
11.40: Népdalkórusok, hangszerszólók
12.00: Hírek, időjárás
12.05: Hangverseny délidőben
13.34: Fúvószenekari hangverseny a 6-os stúdióban
14.00: Hírek, időjárás
14.05: En francais
14.20: Moszkva—Petuski
15.08: Barokk muzsika
16.00: Hírek, időjárás
16.05: Weber operáiból
17.00: Metronóm
17.50: Most olvastam
18.00: Hírek, időjárás
18.05: A magyar zene évszázadai
19.35: A Magyar Rádió Gyermekkórusa angol szerzők műveiből énekel
20.00: Hírek, időjárás
20.05: Halhatatlan magyar vers
20.20: Szimfonikus zene
22.00: Hírek, időjárás
22.05: Operabérlet. Erkel: Bánk bán
23.00: Világhangköltészeti Revue
23.30: Steve Gadd együttese játszik
24.00: Hírek, időjárás
0.05: Századunk zenéjéből

TV1

6.03: Műsorismertetés
6.05: Falutévé — géptippel, munkaügyi tippel, növénydoktorral
6.25: Határtól határig
6.35: Üzlet
6.45: Híradó
7.00—9.00: Napkelte
9.00—12.00: Napközi
Benne:
9.30: Anyagias világ
10.30: A gyermekkor és a remény vonata
11.30: Játék
12.00: Déli harangszó
Déli egyenleg
12.12: Irodalom. Nemes Nagy Ágnes: Lila fecske
12.32: Sugárzás és sugárzásvédelem
12.47: Sorstársak
13.02: Segítség!
13.17: Képújság
15.58: Műsorismertetés
16.00: Híradó
16.10: Nemzeti értékeink
16.25: Hatalom és szenvedély
17.15: Csak ha ugatok
17.25: Kultúra és politika
18.00: Öveges professzor: Legkedvesebb kísérleteim
18.25: Zenelánc
18.35: Bűvös hatos
19.00: „Maradjatok meg szeretetemben!..."
19.07: Jó éjszakát kíván a Disney!
19.30: Híradó
20.00: Telesport
20.15: Európa messze van
21.15: Családi kör. Albérlet Cinkotán
22.10: Magyarok
22.55: Híradó
23.00: BBC-híradó

TV2

16.15: Műsorajánlat
16.18: Időjárás
16.20: Gyerekeknek
17.01: Állatolimpia
17.05: Elektor kalandor
17.10: Telespanol
17.25: Hármas csatorna
18.00: Délutáni egyenleg
18.10: Körzeti híradók
18.23: Körzeti magazin
19.00: Időjárás
19.10: Kisfilmek a nagyvilágból
20.30: Európai Színházak Budapesten
20.50: Marica újra Münchenben
21.25: Mindent vagy semmit!
22.00: Esti egyenleg
22.20: Időjárás
22.25: Felkínálom

DUNA TV

16.00: Hírek, műsorismertetés
16.05: Évforduló
16.10: Szűcs Mara házassága
17.40: Évmilliók emlékei
18.15: Muráliák
18.30: Mesesarok
18.45: Dunahíradó
19.00: A kis herceg — IV/1.
19.55: Gazdakör
20.25: Hajdúk
21.40: Évforduló
21.45: Hírösszefoglaló

MSTV, Békéscsaba
A belvárosban

18.00: Szív Tv 1. műsora látható
Benne: Baba-Mama torna; Gyermekek képernyője; Különjárat; Beszélgetés az Expóról I.; Halló! Utazás! SZÍV-KVÍZ; Seiko-Shop; Egészségmagazin
22.00: Szív Tv 2. műsora látható
A Lencsésin
19.00: Szív Tv 2. műsora látható
Benne: Aerobik; Gyermekek képernyője; TOP 10; Beszélgetések az Expóról II.; Seiko-Shop; Szív Tv-Mozi: Bársonyos álmok (sz., am.) — Csak felnőtteknek! Búvárok az Adrián

Csaba TV

A Csaba Tv műsora Békéscsabán, a belvárosban, a Kazinczy- és a Lencsési úti lakótelepen október 13-án, ma 17.30 órától látható. A tartalomból: Torna Ónodi Henriettával; A MÁV konferenciavonata Békéscsabán; Átjáróajtót avattak a Jókai Színház és a Fiume Szálló között; Diákönkormányzat a város élén; Elhunyt Koszta Rozália festőművész; Bemutató a Jókai Színházban; Sajtóbemutató a St. Johannes Kávéházban; Sportpercek; Kulturális programajánlat; Szlovák nyelvű hírek.

Ismétlések: október 14-én, csütörtökön 9 órától Békéscsabán, a belvárosban és a Kazinczy-lakótelepen (9.30-tól HTV '30-mozifilm: A kölcsönkért kastély); október 15-én, pénteken 19 órától Békésen; 16-án, szombaton 14 órától Gyulán, a Paradicsom lakótelepen (14.30-tól játékfilm).

Színház

1993. október 13-án, szerdán 19 órakor

JÉZUSFARAGÓ EMBER
József A.-bérlet

Moziműsor

BÉKÉSCSABA, PHAEDRA 4-kor: Báj-báj, Loksi! (sz., m.), 6 és 8-kor: Haláli fegyver 1. (sz., am.). **BÉKÉSCSABA, PHAEDRA KAMARATEREM** 7 és 9-kor: Szárnyas fejvadász (sz., am.). **GYULA, PETŐFI** 6 és 8-kor: Jurassic park (sz., am.)*. **MAGYARBÁNHEGYES, KOSSUTH** 6-kor: Idétlen időkig (m. b., sz., am.). **MEZŐKOVÁCSHÁZA, TORONÁL** 7-kor: Interceptor (sz., am.). **OROSHÁZA, SZIVÁRVÁNY** fél 6 és fél 8-kor: Nyom nélkül (sz., am.)*. **SZARVAS, TURUL** 7-kor: Az utolsó mohikán (sz., am.)*.

Legális adótrükkök, hogy Önnek kevesebb adót kelljen fizetni!
A Contractor Kft. kiadásában megjelent az

Adó-Mentő '93 című könyv,

mely tartalmazza a tárgyévi adómentességeket és adókedvezményeket, valamint az adókímélő eljárásokat. Lehetővé szeretnénk tenni, hogy Ön úgy spóroljon adót, hogy ne kelljen egy későbbi büntetéstől tartania, ismerje jogait és alkalmazza azokat! Könyvünk segít eligazodni a jelenleg hatályos adórendszer buktatóiban, segítséget nyújt, hogy a vállalkozók (egyéni, illetve társas) megtalálják a ,,takarékos" adófizetési lehetőségeket!

,,Exkluzív" fejezete igazi meglepetés! Mi lehet az? Megtudja, amennyiben megvásárolja könyvünket!

Ára: 1200 Ft + áfa, utánvételi díjat nem számítunk fel!

A pénzt nem elég megszerezni, megtartani is tudni kell!
A Contractor Kft. kiadásában megjelent az

Adóparadicsom –
Hogyan alakítsunk adómentes vállalkozást! című könyv.

Bizonyára az idén még az Ön vállalkozása is élvezi az 50%-os adókedvezményt.
De gondolkozott már azon, mi lesz jövőre?
Hiszen vége a kedvezményezett időszaknak!
Adóspórolásra egyetlen lehetősége van:
létre kell hozni egy úgynevezett offshore céget, ami legálisan működtethető!
De tudja-e, hogy fogjon hozzá?
Mik az előnyei, hátrányai?
Könyvünkben minden kérdésre megtalálja a választ!

Ára: 1200 Ft + áfa, utánvételi díjat nem számítunk fel!

MEGRENDELEM

a Contractor Kft. gondozásában megjelenő könyvek közül a

..... című, valamint a
..... című, és még a
..... című is.

Az extrakedvezmény miatt megrendelem mind a négy könyvet.
A megrendelés értéke ..... Ft. A fenti összeget a könyv(ek) átvételekor fizetem.
Név: .....
Cím: ..... ir. szám ..... város
..... utca ..... házszám.
.....
aláírás (ügyintéző neve) olvashatóan.

Megrendelését az alábbi címre küldje: Népújság Kft., 5601 Békéscsaba, pf. 111.

Hogyan juthatunk pénzhez, tőkéhez?
A Contractor Kft. kiadásában megjelent a

Magyarországi hitellehetőségekről hitelesen című könyv.

Hiánypótló, mindenki számára közérthető könyvünk részletesen ismerteti mindazokat a hitelforrásokat, amelyek napjainkban igénybe vehetőek mind a vállalkozók, mind a lakosság részéről. Könyvünk segítségével mindenki kiválaszthatja a számára legkedvezőbb hitelfeltételi lehetőségeket, hiszen ismerteti az összes igénybe vehető hitelfajtát (több mint 30 fajtát), a hitelt adó bankok neveit, valamint a hitelkérelemhez szükséges feltételek módozatait.

Mi hozzásegítjük Önt a legmegfelelőbb hitel felvételéhez!

Ára: 1450 Ft + áfa, utánvételi díjat nem számítunk fel!

Tudja Ön, hogy a tb-járulék egy része megspórolható?
A Contractor Kft. kiadásában megjelent a

Törvényes kiskapuk és a társadalombiztosítás című könyv.

,,Változó világunkban állandóan változnak a gazdálkodási szabályok, s így a vállalkozók egyszerűen képtelenek nyomon követni az új rendeleteket, szabályokat." Ennek értelmében sokszor nem is tudják, hogy mik a jogaik, mit csinálnak szabályosan és mit nem, s bizony gyakran besétálnak az ,,adózás csapdáiba".

A könyv alapvető célkitűzése, hogy a vállalkozók ne csak a szabályokat ismerjék meg, hanem a kiskapukat is!

Ára: 1200 Ft + áfa, utánvételi díjat nem számítunk fel!

Extrakedvezmény!

Amennyiben a 4 könyvet egyszerre rendeli meg, úgy az Öné lehet

4000 Ft + áfa összegért.

BÉKÉSCSABA ÉS KÖRNYÉKE AGRÁRIPARI KERESKEDŐHÁZ RT. (BAGE Kereskedőház Rt.), Békéscsaba.

Alma	18 Ft/kg
Burgonya	21 Ft/kg
Hagyma	24 Ft/kg

Akció

a BAGE Kereskedőház Rt. Kétegyházi úti műszaki telepén!
Békéscsaba, Kereki u. 1. *(A Kétegyházi út és a gyulai vasút kereszteződésénél.)*

UGYANITT SZÁRÍTOTT, MORZSOLT KUKORICA FELVÁSÁRLÁSA! ÁR MEGEGYEZÉS SZERINT!

Nyitva tartás: **hétfőtől csütörtökig 7—15 óráig, pénteken 7—13 óráig.** *Telefon:* ***(66) 441-645.***

AZ ENDRŐD ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET

meghirdeti eladásra

az alábbi ingatlant:

— **Gyomaendrődön** a főút mentén (Bajcsy-Zs. u. 103. szám alatti) 1286 m² területű telket. Beépítetlen, bekerített telek (villany, víz, gáz, út).

Vállalkozás céljára is alkalmas.

Érdeklődni lehet az
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet (Gyomaendrőd, Fő u. 1/1.) üzletági osztályán:
(67) 386-881, (67) 386-543.

Kedves szülők és leendő szülők,
FIGYELEM!

Október 14—18-áig ***a békési*** **Bababoltban**
gyerekkocsik, járókák, etetőszékek, biztonsági kocsiülések, fürdetőállványok, kiságyak, bébikompok, gyermekcipők, gyermekcsizmák és számos egyéb bébi- és gyermekáru **kedvezményes vásárát** tartjuk.

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8—18 óráig, szombaton 8—12.30 óráig.

***Cím:* Békés, Széchenyi tér 2.**

HIRDETMÉNY!

Értesítjük Tisztelt Ügyfeleinket, hogy a Gádoros és Vidéke Takarékszövetkezet **1993. október 27-étől** a következő betétek **kamatát emeli.**

Betéttípus	Évi bruttó kamatláb 1993. október 27-étől
Látra szóló betét	11,5%
Egy évre lekötött betét	15,0%
Takaréklevél betét 1 év elteltével	16,0%
Lakás célú betétek	
1—5 év között	15,0%
5 év elteltével	16,0%

A többi betét kamata változatlan.

Egyben tájékoztatjuk a lakosságot, hogy takarékszövetkezetünk ***a világtakarékossági nap*** *jegyében* ***1993. október 27-én ünnepi nyitva tartást*** *tart.*

Ezen a napon kávéval, ajándékkal kedveskedünk a ***betétet elhelyezőknek.***

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK EGYSÉGEINKBEN:

Gádoros, Nagy u. 54/A.
Gerendás, Kossuth u. 22.
Telekgerendás, Ady u. 16/A.
Orosháza, Rákóczi u. 4.
Nagyszénás, Hősök u. 2.
Csorvás, Rákóczi u. 8.

TAKARÉKSZÖVETKEZET IGAZGATÓSÁGA

Kapcsolat a világ elektronikájához!

SZAKÜZLETEINK SZÉLES VÁLASZTÉKBAN KÍNÁLJÁK:
— hazai és külföldi típusú színes televíziók alkatrészeit (képcsöveket, sorkimenőket, sokszorozókat)
— videorekorderekhez és lejátszókhoz (fejeket, szíjkészleteket, nyomógörgőket)
— hifi- és audiokészülékekhez (fejeket, motorokat, gumiszíjakat, közlőkereket)
— integrált áramköröket, tranzisztorokat, csatlakozókat, kábeleket, antennaszerelési anyagokat.

EGYÉB SZOLGÁLTATÁSAINK:
— viszonteladóknak árkedvezmény
— postai gyorsszolgálat
— televíziók és videók javítása
— antennaszerelés, szaktanácsadás.

Üzleteink a megye 2 városában várják Önöket!

BÉKÉSCSABA, Bartók Béla út 23. (Lepény P. utca felől.) Telefon: 447-442.

ELECTRIC

BÉKÉS, Rákóczi u. 1. sz. Telefon/fax: 341-650.

FIAT

AUTÓSZALON
Békéscsaba, Gyóni G. u. 17.

ÚJ FIAT TEMPRA
Átölel a biztonsága!

Kedvező részlet- és lízinglehetőség, flottakedvezmény!

AUTÓ-BRILL KFT., FIAT AUTÓSZALON, Békéscsaba, Gyóni G. u. 17. sz. Telefon/fax: (66) 450-622. NYITVA: HÉTKÖZNAP 9—17 ÓRÁIG.

Gulácsy-Horváth Zsolt szolrán

Úgy szerette Isten a világot...

Mióta ember az ember, mindig kíváncsi volt önmagára. Önmagát is vizsgálgatta belülre figyeléssel, s embertársaihoz való viszonyán is sokat töprengett. Végh György Kíváncsiság című verse leleplező erejű: „Jó volna egyszer más ember szemével — / megnézni-látni kívülről önmagam: / mert érdekelne, hogy ki és miféle / az, akié a szájam és hajam, / hogy ki az, ki a szívem birtokolja, / aki használja lábam és kezem, / ki minden szervem elkoptatja sorra, / aki feléli lassan életem? / Vajon tudnék-e lenni jó barátja / Irigyelném-e titkon életét?/Mit váltana ki belőlem halála? Örülnék-e, vagy könnyet ejtenék? / Jó volna egyszer más ember szívével / érezni ezt halálos komolyan. / Jó volna egyszer más ember szemével / pártatlanul megnézni önmagam."

A Biblia elsődleges üzenete az, hogy az ember akkor érti meg teljesen önmagát, ha az Istennel való viszonya felől közelíti meg önnön titkát. Az ószövetségi időszak még semmit sem tudott a Szentháromságról, de azt állította, hogy Isten teljesen különbözik a világtól, s hogy ennek a Teremtőnek a képmása az ember. Mózestől vett olvasmányrészletünk azt mutatja, hogy Isten kiléte iránt az üdvtörténet első szakaszában is kitapintható volt az érzék: már akkor átlátták Isten végtelen szabadságát, végtelen hatalmát és létteljességét. Amikor az Úr elvonul Mózes és a nép előtt, ez hangzik el: „Az Úr irgalmas és könyörülő Isten, hosszan tűrő, kegyelemben és hűségben gazdag." Őt lehet kérni, hogy adjon kegyelmet, bűnbocsánatot, — de teljesen független az embertől. Neki nincs szüksége társra és a vele kötött szövetségre, hogy megőrizze tulajdonságait. Ellenkezőleg:

Izrael az, mely át kell hogy adja magát a felsorolt tulajdonságokban jelentkező Istennek. Mózes ezért így beszél a nép nevében: „Ha kegyelmet találtam szemedben, Uram, akkor a mi Urunk vonuljon velünk. Bár keménynyakú nép ez, mégis bocsásd meg bűneinket, és fogadj el minket örökségedül".

A Pál apostoltól vett szentlecke imádságos köszöntés formájában tartalmazza annak az újszövetségi hitnek az alapját, amelynek lényege, hogy a láthatatlan Isten úgy nyilatkoztatta ki Atyaságát, hogy elküldte a Fiút, majd a Szentlelket, — mégpedig partnere, az ember megváltásáért.

Így az ember önértelmezése is más dimenzióba helyeződött: ha a második isteni személynek, a megtestesült Fiúnak a Lélekben átadja magát, akkor társra, közösségre talál már földi életében, s eljuthat a lét forrásához, a személyes Istenhez, az Atyához. A megtestesülés által valóban a világ részese lett a Szentháromság titkának, sőt annak létteljességébe, az isteni életbe is behatolhat. Pál köszöntésében Jézus kegyelméből indul ki, hiszen ez a kiindulópontja Isten önfeltárásának. Ám utána a Szentlélek közösségét említi, aki a háromságos Istenen belül, s Isten és ember személyes viszonyában is az egység létrehozója. Ennyi mindent tartalmaz a liturgikus használatba is átment páli üdvözlés: „Urunk Jézus Krisztus kegyelme, Isten szeretete és a Szentlélek közössége legyen mindnyájatokkal!"

Az evangéliumi szakasz az isteni szeretet mértékét tárja föl. Az ember, a teremtmény, ha tudott is volna Isten teljes belső kilétéről, nem merte volna soha feltételezni, hogy Isten egyszülött Fiát, kimondott önmagát elküldje, azaz a bűnösökért kiszolgáltassa. Kiszolgáltassa egészen a kereszthalálig. A kereszt valósága — mely emberileg a legnagyobb ostobaságnak tűnik. — Pontosan Jézus áldozata tartalmazza a legnagyobb megdicsőülést: a Fiú az Atya végtelen kölcsönös szeretetét mutatja be, s Jézus szeretete, önmaga odaadásában, az áldozatban teljesedik be. Tehát az Atya és a Fiú szeretete, mindent átfogó szeretete, az áldozatban válik eggyé, azaz a Lélekben, „hogy üdvözüljön a világ". Csak aki kizárja magát ebből a végtelen szeretetből, csak az nem részesülhet az isteni életből, hiszen „úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örök élete legyen".

Szentháromság vasárnapján azt a „mysterium absolutumot" ünnepeljük imádva, aki kinyilatkoztatásával nemcsak feltárta önmagát, nemcsak bepillantást engedett az embernek a titokba, hanem önmaga létteljességébe meg is hívta az embert, az ő képére és hasonlatosságára teremtett lényt. Így azt önmaga iránt kíváncsiskodó ember értést és erőt is kapott: minél jobban megismeri és követi Jézust, annál inkább megérti önmagát. Ha másokért áldozattá válunk, nem elveszítjük önmagunkat, hanem sokszorosan megtaláljuk. Mert a lét isteni mintája szerint élve juthatunk el önmagunk megértésére és birtoklására.

Tarjányi Zoltán

RÓNAY LÁSZLÓ:

„Háromságban örök egy"

Üldögéltünk a felejthetetlen, drága Matyi bácsival a sekrestyében. Éppen reggelizett. Szép komótosan katonákra vagdalta a kenyeret és a szalonnát. Egy katonát nekem, egyet magának. Közben mesélt, mesélt megállíthatatlanul, szavai nyomán szinte tapinthatóan vált valósággá a múlt, rég látott kedves arcok merültek fel, elhomályosult történetek kaptak új értelmet.

Akkor lépett be a sekrestyébe az a zaklatott férfi, akit korábban gyakran láttam könyvtárakban fóliánsok fölé görnyedve, jegyzetek halmát készítve: A templomigazgatót kereste. Hol volt az már? Szentmiséje végeztével beteghez indult, aztán temetnie kellett, elmerült a lelkek orvoslásában, remény sem volt megtalálni. „Mit tehetünk?" — kérdezte Matyi bácsi a bicskáját törölgetve. — „Segíthetünk valamiben?"

Az ismeretlen ismerős meglehetősen zaklatottan adta elő mondanivalóját, melynek lényege az volt, hogy komoly értelmezési nehézségei merültek fel a Szentháromsággal kapcsolatban. Nagyjából, de kevésbé ironikusan ugyanazt mondta el, amit Goethe írt: „Háromszor egy az egy — ez a boszorkány-egyszeregy".

Matyi bácsi rendkívüli figyelemmel hallgatta az előadást, majd a végszóhoz csatlakozott.

„Nem tudja megszólítani a Szentháromságot? Azt mondja, nem?" „Nem!" — az ismeretlen ezt szinte kiáltotta.

Matyi bácsi tűnődve nézett a levegőbe, majd szó nélkül a térdeplőhöz lépett, térdre ereszkedett, s imába merült.

Hallgattunk. Teltek a percek.

„Most mit csinál?" — látogatónk kérdőn tekintett rám, s fejével az imádkozó felé mutogatott.

„Imádkozik "

„Jó-jó! De nekem ki fog válaszolni?"

Így telt el még néhány perc, aztán Matyi bácsi keresztet vetett, fölállt, a derűsen hozzánk lépett.

„Megvilágosodott?" — a kérdésben jó adag irónia rezgett.

„Meg." Ezt Matyi bácsi nagyon komolyan, szinte eltökélten mondta.

„És? Tudja végre, hogyan kell megszólítani a Szentháromságot?"

„Tudom. Azt tettem. Azt teszem mindennap. Imádkozom a Jóistenhez, adjon erőt. Fiához, hogy segítsen vinni a keresztemet. A Lélekhez, hogy fújja rám kegyelmét. Ennyi."

Kintről gyerekek zsivaja hallatszott, a sekrestye hűvös félhomályában pedig egy légy dalolta énekét.

„Csak ennyi?"

Matyi bácsi bólintott. Hajtogatni kezdte a szalvétáját, s huncutul rámkacsintott. Az volt a nézésében, nem kell mindenen fennakadni. Imádkozni kell. A Szentháromságban megmutatkozó örök egyhez.

Újraevangelizálás Magyarországon

Az engesztelés jegyében...

Szentatyánk magyarországi beszédeiből világosan érződött a pápa mélységes együttérzése a magyar nép sorsával. Krisztus helytartója pontosan tudja, milyen súlyos örökség nyomja sokat szenvedett népünk vállát vallási, erkölcsi és gazdasági tekintetben egyaránt. A jövőbe vetett reményét fejezte ki, amikor biztatva jelölte meg a feladatot: a szeretet civilizációjának építését. A magyar egyház ezen az úton reménykedhet a megújulásban, ily módon integrálódhat Európa újraevangelizálásába. A lehetőség nyitott, hiszen a durva politikai akadályok elhárultak végre.

Ehhez a feladathoz — figyelmeztetett Róma püspöke — lelkipásztori programra van szükség. Átgondolt, világos, pontosan körülhatárolt és nemzetre szabott lelkipásztori programra. A hazai és nemzetközi katolikus sajtó sokszor említi az újraevangelizálás szükségességét. A tavalyi szinódus megjelölte ugyan a főbb irányvonalakat, mondhatni meghúzta a fontosabb kontúrokat, de az egyes egyházak tennivalóinak felmérése és a már említett lelkipásztori program kidolgozása a helyi egyházakra hárul.

Hosszú távú, országra szóló lelkipásztori program összeállítása rendkívül súlyos és felelősségteljes feladat. A magyar egyház jövője múlhat ezen. Éppen ezért a tennivalók körültekintő megjelölése, s azok teljesítése egyaránt felelőssége és feladata a főpásztoroknak, a papságnak és a világi híveknek.

Természetesen az újraevangelizálás is a régi alapokra épülhet. A merőben megváltozott körülmények és értékrend azonban nagyon megnehezíti a munkát. Ráadásul csorbítatlanul, megalkuvás és kompromisszumok nélkül kell hirdetnünk Krisztus Evangéliumát. A mai kor embere már alig kapja fel a fejét valamilyen újdonságra, elfelejtett lelkesedni is. Ebben a világban új lelkületű apostolokat nevelni, s Jézusnak új híveket szerezni majdnem lehetetlen vállalkozás. Ráadásul a munkát megnehezíti a széles körben uralkodó torz istenfogalom, az információözön és a zsúfolt életvitel.

⁜

Talán szokatlanul hangzik, az első lépést helyzetünk diagnosztizálásában és a helyes propagandában jelölném meg. Ha ismerjük a pontos diagnózist, az orvoslás módját is könnyebb megtalálni. Sokat hallunk a hitélet vigasztalan statisztikai adatairól, az egyre kilátástalanabb jövőről, Európa elvallástalanodásáról. Történnek tiszteletre méltó próbálkozások és útkeresési kísérletek. Az okokat és a lehetséges megoldásokat is keresik hozzáértő emberek. Egy dolog azonban mintha elkerülné figyelmünket. Korunk legsúlyosabb betegségéről van szó. Arról ugyanis, hogy *kevés az imádkozó ember.*

Első hallásra egyszerűnek tűnhet a fenti megállapítás. Mondhatná valaki, ebben semmi új nincs. Ha kevés a hit, egyre többen fordulnak el az Istentől. Ez bár sajnálatos, de természetes jelenség. Igen, ám — s ebben látom a problémát — a kevés imádságról, annak következményeiről, *a probléma tudatosításáról s a megoldásról alig esik szó.* Ahol ugyanis kevés az imádkozó ember, ott kevés az áldozat, ott pusztul a hit, ott tanyát ver a sátán, ott felütheti fejét a tömeges elkárhozás veszélye. Megszívlelendő módon beszél erről mons. Corrado Balducci, a neves egyházi demonológus: „Sose tévesszük szem elől, hogy minél inkább eltávolodunk Istentől, annál tágabb teret engedünk az ördögnek, mígnem olyanynyira hozzászegődünk, hogy már-már a 'hasonmásaivá' válunk... az ördög egyre makacsabbul, mind mélyrehatóban azon munkálkodik, hogy elfordítsa az embert Istentől, és távol tartsa tőle..." II. János Pál 1986. aug. 13-án pedig így nyilatkozott: „...az emberiség történetében jelen van a sátán, és ez a jelenlét egyre jobban felerősödik, ahogy az ember és a társadalom mindinkább eltávolodik Istentől." Az elszemélytelenedett ember pedig — írja Balducci — egyre nehezebben tud ellenállni a sátán befolyásának. Ennek pedig nagyon fájdalmas következménye, hogy az a családi fészek, ahol nincs imádkozó ember, de jelen van a bűn, végleg a sátán tanyájává válhat. A riasztó eredmény pedig egyéni, családi és társadalmi tekintetben is mérhető. Ez az, amit mindenképpen tudatosítani kell híveinkben.

⁜

A megoldást mindenképpen a szervezett és egységes fellépésben látom. *Ha kevés az imádkozó ember, akkor mindenkit meg kell imádkoztatni, aki csak hajlandó erre. Egyszóval: Magyarországon sürgetően meg kell szervezni az engesztelést!*

A kérdés országos tudatosítása, teológiai és pasztorációs kifejtése, az egyéni lelkiismeret megszólítása — tehát egyfajta mozgósítás — biztosíthatná a megfelelő lélektani körülményeket. Maradék híveinket az elmúlt negyven év kipróbálta. Hitünk érdekében sokan komoly munkára is vállalkoznak. Éppen ez a vállalkozó kedv biztosít egy mentőövet a mai egyház számára.

A hagyományos lelkipásztori módszerek minden időben megőrzik ugyan létjogosultságukat, de az újraevangelizáláshoz biztosan nem elegendőek. Nagyon fontos kihasználni a társadalmi változással járó újabb lehetőségeket is. Így pl. a tömegkommunikáció minden eszközét, a megújulási mozgalmak támogatását, az *engesztelő közösségek* felkarolását, lelki táplálását, országos koordinálását, a lelkiségi irodalom széles körű terjesztését, stb. Manapság az evangelizációra kellene a legtöbb figyelmet és anyagi áldozatot fordítani. Ezek a szempontok képezhetnék a már említett lelkipásztori koncepció vázát.

A kínálkozó módszertani lehetőségek közül *különös hangsúllyal emelem ki az engesztelő közösségeket.* Az országban legalább két-háromszáz engesztelő közösség imádkozik, s vállal rendszeresen kemény böjtöt a lelkek megmentéséért. Sokan virrasztással kötik össze imádságaikat. *A közösségek nagy része spontán szerveződött. Több egyházközségben lelkipásztori irányítás alatt állnak.* Tapasztalataim szerint az engesztelő közösségek tagjai a lelki életnek meglepő magaslataira jutnak el: Ezek az emberek igazi apostolokká, Istent kereső és Istent imádó, a lelkek üdvéért felelősséget érző keresztényekké formálódnak. Az engesztelő közösségek tagjai már az újraevangelizálás szellemében élnek, s a szeretet civilizációjának felépítésén fáradoznak. Számukra természetes, hogy az élet apró és nagy dolgaiban egyaránt jelen van az Isten. Tudatosan keresik az Istent, s hálásak, ha egy-egy jó lelki könyvet a kezükbe adunk.

⁜

Meg merem kockáztatni: *az újraevangelizálás legígéretesebb lelkipásztori lehetősége az engesztelő közösségek megszervezése az egész országban.* Minden egyházközségben létezik néhány ember, olyan életképes mag, amely lelkipásztori jóváhagyással és útmutatással meg tudja szervezni az engesztelő közösséget, melynek tagjai apostoli munkára, kitartó példaadásra képesek. Nem kell félni a kezdeti nehézségektől, hiszen a sátán minden közösséget megrostál. Az Isten ügyét azonban úgysem lehet megakadályozni. A lelkipásztornak nem szükséges az összejöveteleken részt venniük, de biztatni, támogatni, élni kell hagyni ezeket a közösségeket. A lelki vezetés nagyon fontos.

Nem gondolom, hogy az engesztelő közösségek létrehozásával egy csapásra megtelnek templomaink. Azt azonban állítom, hogy az engesztelő közösségek gyarapodásával növekedni fog azok száma, akik lassan imádságos, apostoli lelkületűvé formálódnak, és betöltik a kovász szerepét. Így pedig teljes joggal remélhető, hogy ez az egyre gyarapodó kovász előbb-utóbb az egész tésztát megkeleszti.

Az itt elmondottak gondolatok csupán. Nagyon sok munkát igényel majd egy olyan lelkipásztori program kidolgozása, amelyben egyformán szerepet kap minden kérdés, minden szempont, s amely érvényes lesz valamennyi egyházközségre. Amíg ezt kézbe nem kapjuk, feltétlenül ajánlatos lenne az egész országban engesztelő közösségek létrehozása és támogatása. Egyelőre úttörésnek számít ez a munka, ezért fáradsággal és szenvedéssel is járhat, de a kitartás nagyon sok öröm forrása is lesz. Nem szabad soha feledni: az egyházban mindig az imádkozó áldozatot vállalni tudó ember teheti a legtöbbet. Lelkeket menthet ugyanis az örök élet számára. Minden egyéb ezután következik.

Antalóczi Lajos
plébános

Örömhír

Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen. Isten nem azért küldte Fiát a világba, hogy elítélje a világot, hanem hogy üdvözüljön általa a világ. Aki hisz benne, azt nem ítéli el, de aki nem hisz, azt már elítélte, mert nem hitt Isten egyszülött Fiában.

(Jn 3, 16-18)

Hírek

EMLÉKTÁBLA AVATTÁS AZ ISTENI SZERETET LEÁNYAI TÁRSULAT TISZTELETÉRE

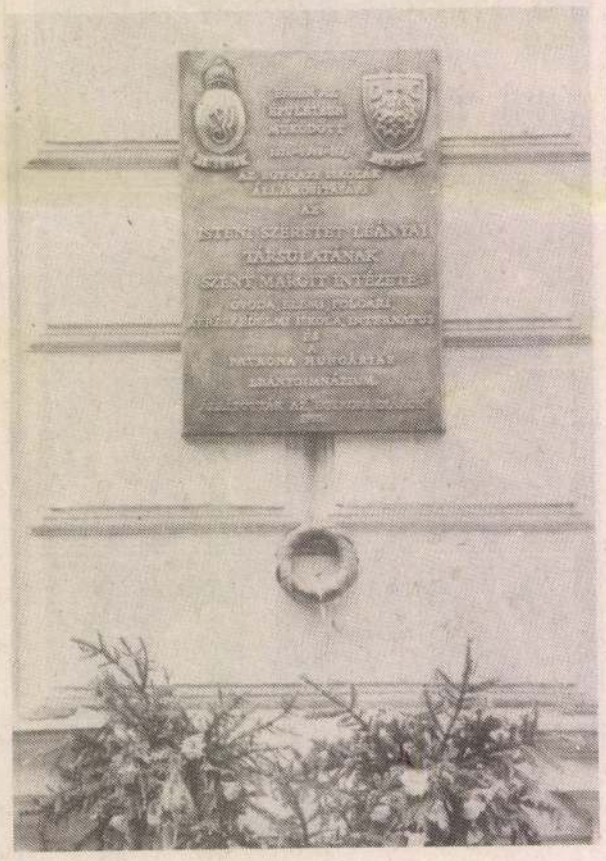

Május 22-én az egykori iskolaépület falán, ahol jelenleg a Patrona Hungariae leánygimnázium működik az egykori diákok kezdeményezésére Gulácsy-Horváth Zsolt szobrászművész készítette emléktáblát avattak fel. Ezt koszorúzták meg a Margit intézet volt óvodásai, elemistái, polgári, kereskedelmi iskolásai és gimnazistái. Az intézetet alapító szerzetesrend nem kérte vissza az épületet, csak azt kérték, táblát helyezhessenek el falán. Szerették volna megörökíteni azt a nyolc évtizedes, áldozatos munkát, amelyet a magyar leánynevelésben tett a Lechner Franciska bajor szerzetesnő alapította rend a Knézich utcában, illetve elődjében a Ráday utcai Mária Intézetben.

TÖMEGTÁJÉKOZTATÁSI ESZKÖZÖK VILÁGNAPJA

Május 23-án tartották meg a tömegtájékoztatási eszközök 27. világnapját, amelynek idei témája: „A hang- és videokazetták a kultúra és a lelkiismeret alakításában".

Ezzel kapcsolatban John Foley érsek, a Pápai Tömegtájékoztatási Tanács elnöke május 20-án tartott előadást a lisszaboni katolikus egyetemen: „Új kor hajnala: a médiumok kihívása az egyház számára Európában és a világon" címmel. A médiumok sokszor nem értékelik eléggé a vallási indítékok hatóerejét, pedig ezek befolyása és a vallásszabadság vágya nélkül a tömegtájékoztatási eszközök nehezen magyarázhatják meg a Közép- és Kelet-Európában végbement változásokat — mondotta Foley érsek. Viszont azt is el kell ismerni, hogy néha az egyház is érzéketlen a médiumok igényei iránt, holott azok érdekeset, újat és igazi emberi értékeket kívánnak bemutatni. Az egyháznak joga van ahhoz, hogy médiumokon keresztül vallási híreket sugározhasson és megfelelő idővel rendelkezzék sajátosan vallási programok számára. Joga van továbbá ahhoz is, hogy saját tömegtájékoztatási eszközei legyenek. A vallásos médiumok hasznosak a társadalom, az egyén és az egyház számára. Az egyház tulajdonában lévő médiumok néha a legnépszerűbbek, műsoraikkal gyakran kiegészítik azt, ami hiányzik az egyéb tömegtájékoztatási eszközök programjából — hangoztatta Foley érsek.

A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG KITÜNTETÉSE

A németországi Kerpen város által alapított Adolph Kolping díjjal tüntették ki a Magyar Kolping Szövetséget. Ezzel a szövetségnek a diktatúra összeomlása utáni időszakban kifejtett építő tevékenységét kívánták elismerni, hangoztatta *Peter Müller*, Adolph Kolping szülővárosának polgármestere, amikor tízezer márka összeggel együtt járó díjat átnyújtotta *Korinek László*nak, a magyar országos szövetség elnökének.

A Magyar Kolping Szövetség aktívan részt vesz az ország demokratikus építésében és a keresztény alapokon nyugvó, megújuló szellemiség terjesztésében. Kerpen polgármestere külön kiemelte a szövetségnek a magyar ifjúság oktatásában és nevelésében kifejtett tevékenységét.

Joseh Hosp, az augsburgi Kolping Szövetség egyházmegyei prézese háromszázezer márkát bocsátott a magyar szervezet rendelkezésére, a Balaton mellett a Kolping-családok számára tervezett nyaralók felépítésének támogatására.

Magyarországon a Kolping Szövetségnek háromezer tagja van, akik több mint ötven helyi csoportot alkotnak. A szövetség keretein kívül, főként fiatalok szakmai képzésével foglalkoznak. Az elmúlt évben 2300-an vettek részt ilyen jellegű oktatásban.

A lengyel egyházmegyék átrendezése 1992-ben

II. János Pál pápa a „TOTUS TUUS Poloniae Populus" kezdetű, 1992. március 25-én kelt bullával gyökeresen megváltoztatta a lengyel egyházmegyei határokat. Tizenhárom új egyházmegyét hozott létre, megváltoztatta négy egyházmegye nevét, átalakította az eddigi öt egyháztartomány szerkezetét (Gniezno, Krakkó, Poznan, Varsó és Wroclaw), és létrehozott nyolc új egyháztartományt: Przemysl, Szczecin-Kamien, Gdansk, Warmia, Czestochowa, Bialystok, Katowice és Lublin néven.

A személyi változások ugyanennek az átrendezésnek a jegyében történtek: a Szentatya érsek-metropolitai rangra emelt 9 megyéspüspököt és a közvetlenül a Szentszék alá rendelte a lodzi püspököt, kinevezett 18 új megyéspüspököt, három segédpüspököt, áthelyezett 14 segédpüspököt. Érdekes megfigyelni, hogy a prímási cím a gnieznói érseki széktől ugyan független, de nem Szent Adalbert gnieznói sírjának őrzője (custosa) címétől, aki továbbra is *Józef Glemp*, Varsó érseke.

Lengyelország lakossága: 38.180.000, melyből 95 % katolikus. A megújult hierarchia létszáma: 114 püspök, ebből 14 érsek, 27 megyéspüspök, 58 segédpüspök és 15 nyugdíjas püspök. Öt egyháztartomány helyett immáron tizenhárom létezik, az eddigi huszonhét egyházmegyéből negyvenet alakított ki a pápai bulla.

A cél az volt, hogy a történelmileg kialakult határokat a mai élet követelményeinek megfelelően jelöljék ki, hogy az egyes püspöki székhelyek könnyebben megközelíthetők legyenek, hogy a túl naggyá növekedett egyházmegyéket átalakítsák a II. Vatikáni zsinat tanításának megfelelően is: „A zsinat tehát úgy dönt az egyházmegyék határairól, hogy amennyiben a lelkek java ezt kívánja, minél előbb kerüljön sor azok körültekintő felülvizsgálatára: lehet szó az egyházmegyék felosztásáról, széttagolásáról, egyesítéséről, határaik megváltoztatásáról, alkalmasabb püspöki székhely kijelöléséről, vagy végül — főképp nagyobb városokat magukba foglaló egyházmegyék esetében — azok új belső elrendezéséről („Christus Dominus" — Határozat a püspökök lelkipásztori hivatásáról, 22.)

Az egyes lengyel egyháztartományok tehát ma a következők (a gondolatjel után a hozzátartozó szuffraganeus egyházmegyék):

1.) Gniezno — Wloclawek

2.) Kraków — Kielce, Tarnow, Bielsko-Zywiec.

3.) Poznan— Kalisz,

4.) Varsó — Varsó-Prága (új püspöki székhely!), Lowicz, Plock, továbbá: ukrán-bizánci szertartású egyházmegye és a keleti (örmény) szertartású ordinariátus,

5.) Wroclaw — Legnica,

6.) Przemysl — Zamojsk-Lubaczów, Rzeszów

7.) Szczecin — Zielona Góra-Gorzów, Koszalin-Kolobrzeg,

8.) Gdansk — Pelplin, Torun,

9.) Warmia (székhelye:Olsztyn) — Elblag, Elck,

10.) Bialystok — Lomzyn, Drohiczyn,

11.) Czestochowa (új érseki székhelyként) — Sosnowiec, Radorm.

12.) Katowice — Opole, Gliwice.

13.) Lublin — Sandomierz, Siedlce.

14.) Lódz

15.) Tábori lelkészség, illetve ordinariátus

Alapelvként állapították meg: az egyházmegye területe ne haladja meg a tízezer négyzetkilométert, a lakosság létszáma az egymilliót. A huszonkét korábbi egyházmegyéből csak egyetlenegy maradt a régi határok között (Szczecin-Kamien), az összes többit érintette a változás. Varsó főváros a Visztula mentén két részre, két új egyházmegyére lett szétosztva (Varsó és Varsó-Praga).

A lengyel egyház első alkalommal 968-ban kapott püspököt — „Polonia cepit habere episcopum" — idézi a Szentatya az átrendezés kapcsán a Lengyel Püspöki Karhoz írt levelének kezdő sorában a krónikás feljegyzését — Jordan püspök személyében, aki valószínűleg Poznanban, a Nagylengyel fejedelmi székhelyen lakott. 1000-ben — hazánkhoz hasonlóan — korszakos jelentőségű esemény történt: Szent Adalbert sírjánál. Gnieznoban találkozott Merész Boleszláv lengyel fejedelem III. Ottó császárral és II. Szilveszter pápa legátusával. Ez alkalommal Gniezno székhellyel Lengyelország érsekséget kapott.

A lengyel történelem során gyakran változott az államhatár, így az egyházszervezet is. Századunkban 1925-ben volt a jelenlegihez hasonló, átfogó változtatás, az első világháborúban újjászületett Lengyelország határain belül, illetve a második világháború utáni gyökeres változásokat követően a nyugati területek egyházi újjászervezése 1972-ben történt meg, de akkor a keleti területeket még nem lehetett érinteni.

Amint a Lengyel Püspöki Kar körlevelében olvashatjuk, az új változások a lengyel püspökök egyhangú beleegyezésével, az apostoli nunciatúrával való együttműködés jegyében történnek, felhasználva a kegyelem új ajándékát, melynek neve: szabadság.

Somorjai Ádám Róma

Hamburg érseki központ

Kada Lajos bonni nuncius a németországi egyházmegyei átalakításról

Nuncius Úr, Németországban új egyházmegyei határokat alakítanak ki. Ez nyilván összefügg a politikai egyesítéssel. Mi a változások lényege?

— A volt NDK-ban létezett egyházi struktura, igaz, nem egyházmegyéknek, hanem apostoli adminisztratúráknak nevezték. A Szentszék nem alakított ki végleges egyházmegyei szerkezetet, ameddig Németország nem egyesült. Nem akarta ugyanis annak látszatát kelteni, mintha elfogadná az ország politikai kettéosztásának tényét. A keleti részeken ma nincs egyéb tennivaló, mint a meglévő adminisztratúrákat változatlan formában egyházmegyékké nyilvánítani.

Létrehoznak-e új egyházmegyét is?

— Németország északi részén Hamburg érseki rangot kap. Amikor közöltem ezt a város protestáns főpolgármesterével, így kommentálta a bejelentést: boldog, hogy visszatérnek az 1800-as évekhez, amikor Hamburg érsekség volt. Egyetlen „feltétele" van, tette hozzá nevetve, terjedjen az érsekség az Északi-sarkig.

Milyen szempontok indokolták ezt a döntést?

— Legfontosabb a pasztorális szempont. Az ország északi része korábban Osnabrückhöz tartozott.

Az egyházmegye legkeletibb része, Schwerin ötszáz kilométerre feküdt a püspöki központtól, így a pásztor igen nehezen tudta elérni a rábízott nyájat.

Ezen változtat a hamburgi egyházmegye létrejötte. A Szentszék kívánsága az volt: az érsekség kialakításánál a pasztorális szempontok uralkodjanak.

Milyen ütemben folyik az átalakítás?

— A tervek végrehajtásánál figyelembe kell venni, hogy Németország föderalisztikus állam, s különböző konkordátumok érvényesek az egyes tartományokban. Az úgynevezett Reichskonkordat tizenegyedik fejezete előírja: ha olyan egyházmegyét vagy egyházi provinciát alakítanak ki, amely túlterjed az egyes tartományok határain, akkor a szövetségi kormánynak meg kell kérnie a tartományi kormányok beleegyezését. Ez igen lassan halad. Úgy gondolom, Magyarországon hamarabb létrejönnek az új egyházmegyék, bármennyire sürgette volna is a Szentszék a németországi átalakítást. Örülni fogok, ha idén megtörténik.

Az Egyetemi Lelkészségről

Év végi tapasztalatcserére és jövőtervezésre jöttek össze május 19-én mindazok a lelkipásztorok, hitoktatók és diákság képviselői, akik magukénak érzik a fővárosban tanuló egyetemista és főiskolás ifjúság hitéletének gondját. Több mint tíz pap és tíz világi munkatárs adott számot a budapesti egyetemeken és főiskolákon létrejött katolikus csoportok tevékenységéről. Szinte mindnyájan elmondták: örülnének, ha többen érdeklődnének. Az is igaz viszont, hogy sokan a lakóhelyük szerinti plébániák életében, vagy valamelyik mozgalom, katolikus ifjúsági szervezet munkájában vesznek részt. Az egyetemeken és főiskolákon szerveződő csoportokra ezért elsősorban a fővárosban tanuló vidékiek figyelmét szeretnék felhívni — akik közül sokan máig nem tudnak arról, hogy ilyenek vannak...

Az egyetemisták — és a hasonló korú fiatalok — közül ugyanakkor nem kevesen keresik fel a Pesti Barnabás utca 1. alatt már második éve működő kápolnát, és vesznek részt az egyetemi lelkészség által szervezett programokon.

Az egyetemisták hétköznapi miséi, valamint a vasárnap esti 7 órai szentmisék június 30-ig folytatódnak, majd az új tanév kezdetével ismét elkezdődnek. A korábbi programokon túl szeptembertől minden hónap első szerdáján érdekesnek ígérkező előadásokat szerveznek a hit, a társadalom, az erkölcs, az irodalom és a zene kérdéseiről.

A továbbiakban is készülnek nagy közös találkozásokra: Veni Sancte (szeptember 19-én este 7 órakor), lesz virrasztás, hamvazószerdai közös bűnbánat, majd Te Deum.

Az Egyetemi Lelkészség örömmel támogatja az ifjúság önszerveződéssel létrejövő tagozatait, klubjait, sajtó- és propagandatevékenységét. Céljuk, hogy ezek minél többeket mozgósítsanak, ugyanakkor őrizzék és erősítsék a katolikus fiatalok krisztusi egységét. „Közösségben Krisztussal és egymással" — ezt a célt szolgálják a nyári találkozások és táborok.

Pákozdi István
egyetemi lelkész

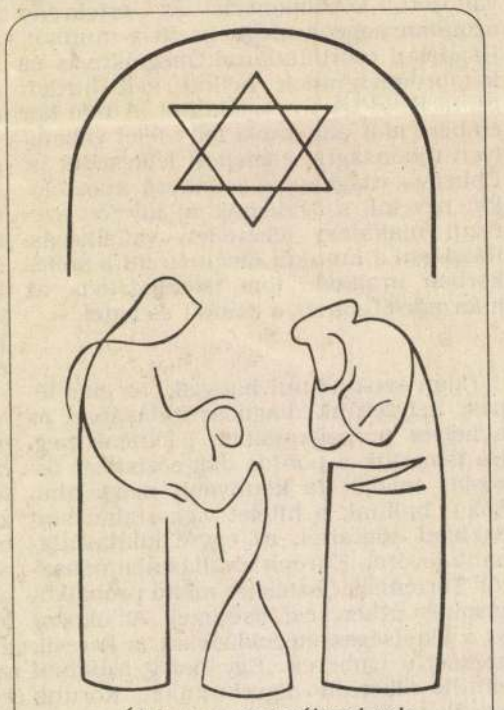

„Áldott a te méhednek gyümölcse Jézus, *akit te Szent Szűz a templomban bemutattál.*"

ALULEXPONÁLT BABFŐZELÉK

Emlékezés Gujdár Józsefre

„...egy légy szállt a szemgolyómra. És ezt én láttam, ahogy a szemgolyómon mászkál és kapirgál, aztán elröpül. Szerettem volna megismételni, de nem úgy, hogy a szemgolyómra száll, hanem úgy, hogy kamerával. Mintha az szállna a szemgolyómra. Hanyatt fektettem a Gujdárt, a nyakába raktam a kamerát, és mondtam, hogy várjon. És ez ott feküdt két-három napig, de a légy az csak körözött a szobában. Aztán ráröpült a kamerára. Akkor a Gujdár ráindult, de elröpült a légy, és én elkezdtem a Gujdárral veszekedni, hogy nekem nem az kell, hogy elröpül, hanem hogy ráröpül. És föl is kell venni ezt a snittet. Hogy ráröpül a szemgolyómra egy légy."

(Szirtes András álma. részlet a *Napló* című filmből)

GUJDÁR JÓZSEF • fotó: Fitz Péter

Gujdár József 1939 február 20-án született Kispesten. Meghalt 1986-ban szívelégtelensében, miután korábban már átesett egy infarktuson. Elsősorban makrooperatőrként ismerik.

A Mester utcai Fáy András Gimnáziumban tanul, az ott működő fotószakosztályban kezd el dolgozni. Sikertelen felvételi vizsgákat tesz a bölcsészkarra, majd a Színház- és Filmművészeti Főiskolára. A Filmgyárban helyezkedik el, ahol segédmunkásként, azután világosítóként, később segédoperatőrként dolgozik. 1958-ban játszik *A Harangok Rómába mentek* című filmben Jancsónál. 1959-ben kirúgják a Filmgyárból, de fél év után visszaveszik, és mint makrooperatőr dolgozik a MAFILM pasaréti telepén. A hatvanas évek elején öt évet dolgozik Vadász János mellett. Többek között munkatársa a *Nyitány* című filmnek, amelyet Arany Pálmával díjaznak a Cannes-i Filmfesztiválon.

1970-ben készül el *Studium* című filmje, máig legendás darabja a magyar kísérleti filmezésnek, amelyhez Penderecki Hirosima című kompozícióját használja fel. A *Studium* 1970-ben elnyeri a Tours-i fesztivál Nagydíját. Gujdár rendezői díjat nyer vele Bordeaux-ban, részt vesz a drezdai filmfesztiválon, dicsérő oklevelet kap Triesztben a Fantasztikus Filmek Fesztiválján, amit akkor rendeznek meg első ízben. 1970 májusában elnyeri a XI. Miskolci Filmfesztiválon a mozifilmek kategóriájának díját. 20-30, főként biológiai témájú, oktatófilmet készít, melyek közül legsikeresebb a *Penész*, amivel részt vesz a XIII. Miskolci Filmfesztiválon. Ez idő tájt fotószakkört is vezet. Számos játékfilmrendezővel dolgozik együtt makrooperatőrként, talán a Huszárik Zoltánnal, Zolnay Pállal és Tóth Jánossal való együttműködése a legfontosabb. Rófusz Ferenc, Oscar-díjas animációs filmes, *Gravitáció* és *Holtpont* című filmjeinek ő volt az operatőre. Kivételes képi hatást ért el azzal, hogy fényképezőgép optikákat használt a filmkamerában.

*

(Gujdár József monológja és a Gujdár-Szirtes interjú a *Napló* című filmből)

Napló. július 6.

– Azt emlegettem az előbb, hogy a vizuális dolgok, attól hogy rájuk nézünk, és mert hogy konkrétak, azt az érzetet keltik bennünk, mintha mindent tudnánk róluk.

Napló. július 6. folytatás.

– Az akartam még hozzáfűzni, hogy azért közben gondolkoztam, és letisztultak a dolgok. Az igazság az, hogy egy jól elkészített babfőzelék és egy jól elkészített film között alig van különbség. Például a dolog egyszerűsége, de a szakács számára ez mindegy.
– Kész, ennyit akartam mondani.
Szirtes András:
– Ennyit akart mondani.
Gujdár:
– Várjál, hátha akarok még valamit mondani. Cizelláljunk.
– Szóval, vannak azért ilyen aprócska differenciák, hogy a babfőzeléket babból készítik el, a filmet meg filmszalagra exponálják. De a dolog alkotófolyamatát tekintve alig van különbség. Szerintem, az egész alulexponált, nem?

(mármint a közben felvett filmanyag A.I.)

Szirtes:
– Alulexponált.
Gujdár:
– Alulexponált babfőzelék. Kolbásszal.
Szirtes:
– Van még valami?
Gujdár:
– Semmi. Elsüllyedtem a saját filozófiámban.
Szirtes:
– Akkor én föltennék néhány kérdést.
Gujdár:
– Halljam.
Szirtes:
– Kifutott.

*

Szirtes András monológjai Gujdárról. 1994. január 10. délelőtt. Lépcsős borozó a volt Révai Dezső utcában, a filmgyárhoz közel.

(a mesteréről)

„A fotókat, amiket adok, a *Studium* című filmjéből fotóztattam ki, ami Cinemascope, tehát a legszélesebbvásznú film. Egy gyertyáról szól, és nyert vele Tours-ban, Franciaországban 1970-ben a rövidfilmfesztiválon egy nagydíjat. Penderecki-zenét használt hozzá, és nem látunk mást, csak egy gyertyát, ahogy végigég. Elejétől a végéig. És olyan mikro- és makrotechnikával fényképezte az egészet, ami egész egyedülálló volt abban az időben. A Vadász bácsinak volt az asszisztense akkoriban mint segédoperatőr, aki a *Nyitány* című filmet csinálta. Arról szól, ahogy egy csirke kikel a tojásból. Azt hiszem az Egmont-nyitányt használták alá zenének. Ott tanulta meg a filmszakmának ezt a mikrofényképezési makro-részét. Rendes proli gyerek volt a Józsi, kispesti srác, a Wekerle-telepen élt. Fiatalon került a Filmgyárba, és alulról kezdte a szakmát. Fotózással már foglalkozott. Világosító volt hosszú ideig. Botrányai voltak rendesen, mert igazi kültelki csávó volt. Szeretett verekedni, inni, linkeskedni, mindenféle balhéban benne volt, de nagyon szerette a szakmáját. Azt hiszem, ő volt azon kevesek egyike, aki a filmkészítést az alapvető elemektől kezdve, tehát az emulzió készítésétől kezdve, végig megtanulta, elsajátította. Nagyon jót tett neki, hogy a Vadász bácsi mellé került, mert ő biológus is volt, orvos is és mikroszkópfényképész. Ezáltal a Józsi elleshette a mikroszkopikus fényképezést mint szakmát, aminek nem volt soha iskolája itt Magyarországon. Olyan jól elsajátította ezt, hogy amikor a Vadász bácsi nyugdíjba ment, akkor a Gujdár Józsit kérték meg mindig, ha speciális közelfelvételekre volt szükség a magyar filmekben, légyen az játékfilm, oktatófilm, rendeltfilm, vagy dokumentumfilm. Hogy a legfrissebb filmeket soroljam, amiket a közönség is ismer, itt van például, a *Szindbád*, a Huszárik filmje, amiben ő csinálta az összes közelfelvételt; levest, különböző húsokat, ételeket, mindenfélét, amitől úgy elcsöppen az ember nyála. Dolgozott a Tóth Jánóval is. Például, az *Aréna* című filmben ő szedte ki a közeli kockákat, a fejkinagyításokat egy népstadionbéli focimeccsnél. Dolgozott a Zolnay Pállal, Bódy Gáborral. És tulajdonképpen, minden filmes, filmrendező úgy használta, hogy ő az a speciális ember, aki minden technikai trükköt, ami ilyen közelfelvételekben lehetséges, meg tud oldani.

Én úgy ismerkedtem meg vele, hogy a Filmgyárban voltam villanyszerelő. Pasaréten, a pasaréti telepen pingpongoztunk a vetítőteremben, amikor éppen nem volt vetítés. Ő is bejött a kis oldaltáskájával. Állandóan fotótáskát hordott magával, amiben nem volt mindig fényképezőgép, de szerette hordani. Abban voltak a cuccai. Elkezdtünk pingpongozni. aztán kiderült, hogy ő is szeret motorozni meg én is. Elkezdtünk együtt motort szerelni, motorozni. Közben mondtam neki, hogy csináltam egy pár amatőrfilmet, megmutatnám. Megnézte. Akkor elkezdtünk kicsit beszélgetni fotóról, filmről, és valószínűleg szimpatikus volt neki az a fajta lendület, ahogy én belevágtam a filmezésbe. Úgyhogy tulajdonképpen olyan barátok voltunk, hogy ő maga mellé vett engem. Nem dolgoztunk együtt, arról szó sem volt, hanem az összes munkáját végigstatisztáltam. Inkább lelkierőt adtam neki ahhoz, hogy végig tudja csinálni, mert bizony eléggé belefáradt abba a tortúrába, amit a különböző táviratok érkezése meg a filmes határidők jelentettek neki. Emellett

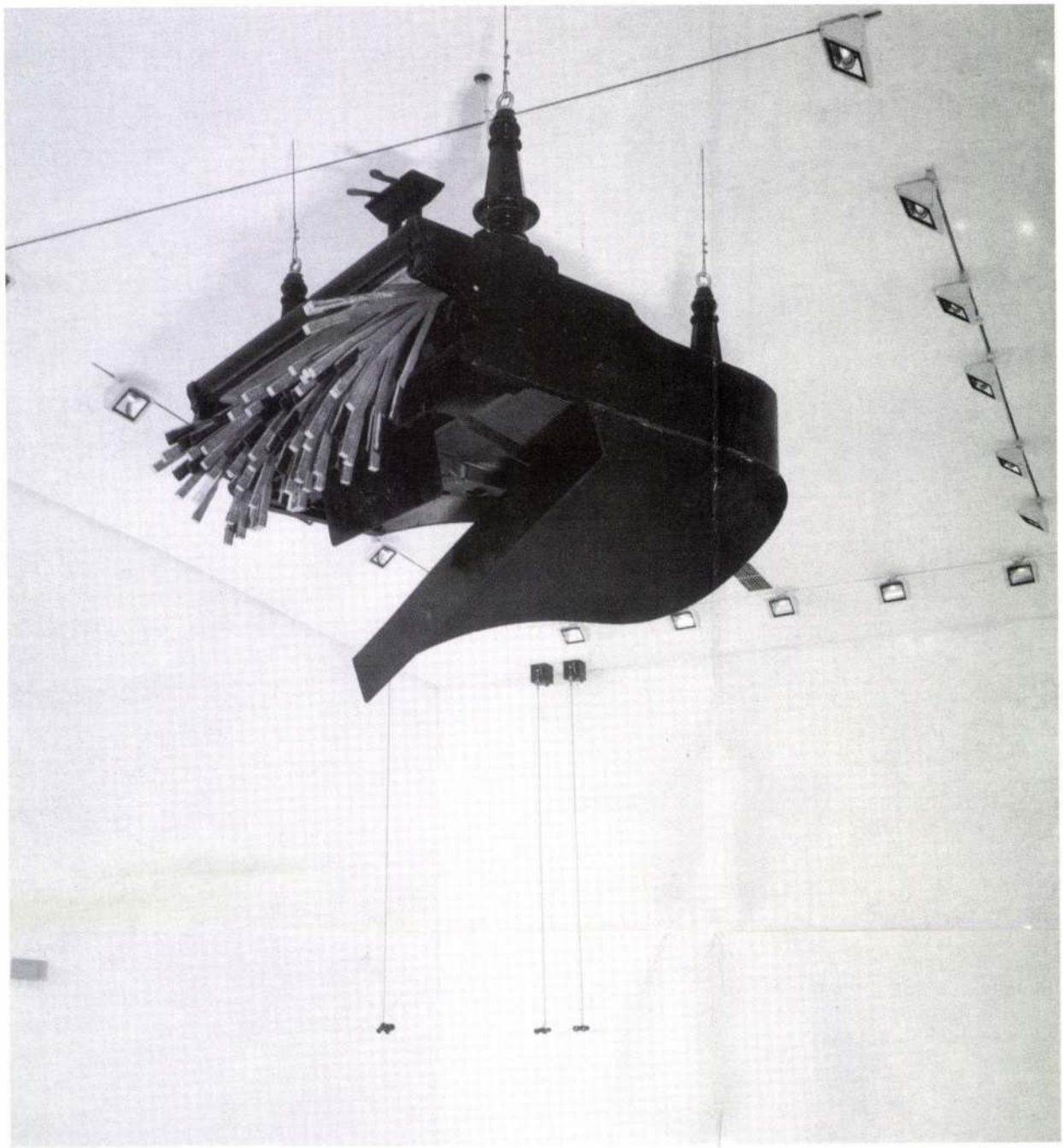

REBECCA HORN: Concert for Anarchy

REBECCA HORN: Ceruzamaszk, 1972

tást. Vagyis az *ideológia* is ott kísért ezekben az alkotásokban. Hadd tegyem hozzá: nem tolakodóan, s többnyire diszkréten a háttérben marad. De azért nehéz nem érzékelni. Ettől jellegzetesen németek számomra ezek a művek – még azok is, amelyek nem Németországban születtek. Bár a kiállított szobrok és installációk vitathatatlanul erős érzéki hatással rendelkeznek, az érzéki élvezetet mintha valami állandóan megrontaná. A *szándék* és az *akarat* néha látványosan előtérbe tolakszik (például a *Foglyul ejtett porosz menyasszony* esetében: hegyes karókra feltűzött női cipők – kissé emlékeztetve a levágott fejekből készült kerítésre), máskor szinte teljesen hiányzik (különösen a madarakat megidéző művek esetében). De a néző reflektálóképessége minden esetben próbára van téve.

A kiállítás egésze ennek ellenére alapvetően jó érzéssel tölti el a látogatót. Ezt azért hangsúlyozom, mert az alkalmazott motívumok többségének kifejezetten kellemetlen, taszító a hatása. Acéltűk, amelyeknek nyilvánvalóan sebeket kell ejteniük; kórházi ágyak, amelyek a leginkább egy elfekvő intézetnek vagy zárt osztálynak a képzetét keltik (s persze – Németországban vagyunk! – nem lehet nem gondolni Beuys hasonló szellemben készült, bár vitathatatlanul bonyolultabb installációira); üvegcserepek, amelyek egy már lezajlott balesetre vagy katasztrófára emlékeztetnek; vér, higany, vizelet, elektromos feszültség, stb. S mindehhez hadd tegyem hozzá a hibátlanul működő elektronikus szerkezeteket, óraműveket, amelyeket alapos keresgélés után némelyik mű mögött (vagy magában a műben) fel lehet fedezni: praktikus rendeltetésük háttérbe szorul a halott sterilitás benyomásához képest.

Hadd ismételjem meg: e motívumok *együttese* végső soron nem okoz kellemetlen hatást. Ha a néző túljutott az első akadályon, s nem cövekel le a művek nyilvánvaló ideológikus rétegénél, akkor élvezni kezdi a kiállítást. Felfedezi a látszólag összeegyeztethetetlen anyagok érintkezéséből születő különös szépséget, örül az egyes részletek céltalanságának, sőt még a vitathatatlan erotikát is észreveszi, ami a maguktól mozgó, megelevenedő halott tárgyakból sugárzik. Egyszóval rátalál mindarra, aminek Rebecca Horn akcióiban mindig is átütő ereje volt, s ami ezúttal is gondoskodik arról, hogy a reflexió páncéljával körülvett alkotások ne csak a reflektálóképesség számára legyenek elevenek.

A kiállítás előző állomáshelyei: Solomon R. Guggenheim Museum, New York, Van Abbe Museum, Eindhoven

FÖLDÉNYI F. LÁSZLÓ

elleshettem tőle a szakma olyan elemeit, amelyeket nem tanítanak sehol. Ahogy ő a Vadász bácsitól. Tizenkét év volt közöttünk a korkülönbség... Egyébként, negyvenhét éves korában halt meg, azután, hogy már szivinfarktusa is volt. Akkor éppen Kanadában voltam. 1986-ban.

Agyonhajszolta magát, az tény. Napi három csomag erős Symphoniát szívott. Megivott egy vödör kávét, amit speciális módon készített el. Visszatartotta a vízcsap alá a kávéfőző gép alját, hogy lehűtse hirtelen a bent lévő gőzt. Igy duplaerős, kemény kávét csinált, amiből megivott reggel rögtön két adaggal. Az italt sem vetette meg. Azt nem mondanám, hogy alkoholista volt, de iszákosnak mondható. És bizony bevörösborozgattunk sokszor. Ráadásul, akkor dolgozott mindig, amikor nyugalom volt a filmgyárban. Hiszen bent lakott. A pasaréti filmgyárban, a Kós Karcsi által tervezett vagy annak a stílusában épített háznak a tetőrészében alakított ki neki a Népszerű-tudományos Stúdió egy makroműtermet, ott lakott. Hogy nyugodtan tudjon dolgozni, az éjszakát választotta munkára. Napközben csak lötyögött, de ahhoz, hogy állandóan éjszakázzon, szüksége volt mindenféle spannungra. Úgyhogy eléggé hajszolt életet élt. Sokat csajozott, bár monogám típus volt. Jobban szeretett szerelmesnek lenni. Igazi bohém volt a maga módján a hatvanas-hetvenes években.

Nem véletlen, hogy pont ilyen bohém barátai voltak, például Huszárik, Hajnóczy, Császár István. Ebben a körben mozgott szívesen.

Nagyon sok képzőművészeti filmes elképzelése volt. A Huszárikkal együtt is, meg egyedül is. Zseniális ötletei voltak, amelyek valóban a vizuális kultúrában éltek. Tehát nem irodalmi értékű filmek voltak. Ahogy mondta is nekem mindig: filmiró nem vagyok, filmkészítő vagyok.

Például, azt mondta: ha leülsz egy egyszer egy méteres helyre a természetben, az olyan gazdagsággal rendelkezik, hogy ha előveszel egy kis órás lupét, abból egy fantasztikus filmet lehet csinálni. Csak sajnos, a *Stúdium*, a gyertyafilm után annyira elfogytak az energiái, hiszen sokan kihasználták őt, hogy bedolgozzon egy-egy filmbe, hogy képtelen volt újra önálló filmet csinálni. Inkább az ötletei voltak zseniálisak, amiket ha megvalósított volna, akkor valószínű, hogy ma a filmművészet története már világviszonylatban is gazdagabb lenne."

(a közös munkáról)

„Dolgoztunk közösen is. Úgy értem, hogy nekem volt néhány őrült ötletem. Nagyon kevés pénzből kellett csinálni a filmeket, a BBS csurrantott-cseppentett valamit. Mikor a *Hajnal* című filmemet csináltam, kerestem valami olyan objektumot, ami megfelelő módon reprezentálna egy revolúciós folyamatot. Akkor ő kitalálta, hogy mi lenne, ha egy pohár vizet elkezdenénk fölforralni egy jénai üvegben, és a buborékok működését filmeznénk le? Annak a fázisait, ahogy fölforr a víz. Csináltunk néhány próbát, és úgy tűnt, jól fog működni. Józsival akkor éppen a Kuruclesi úton laktunk egy pincében, úgyhogy ott kezdte el forgatni az

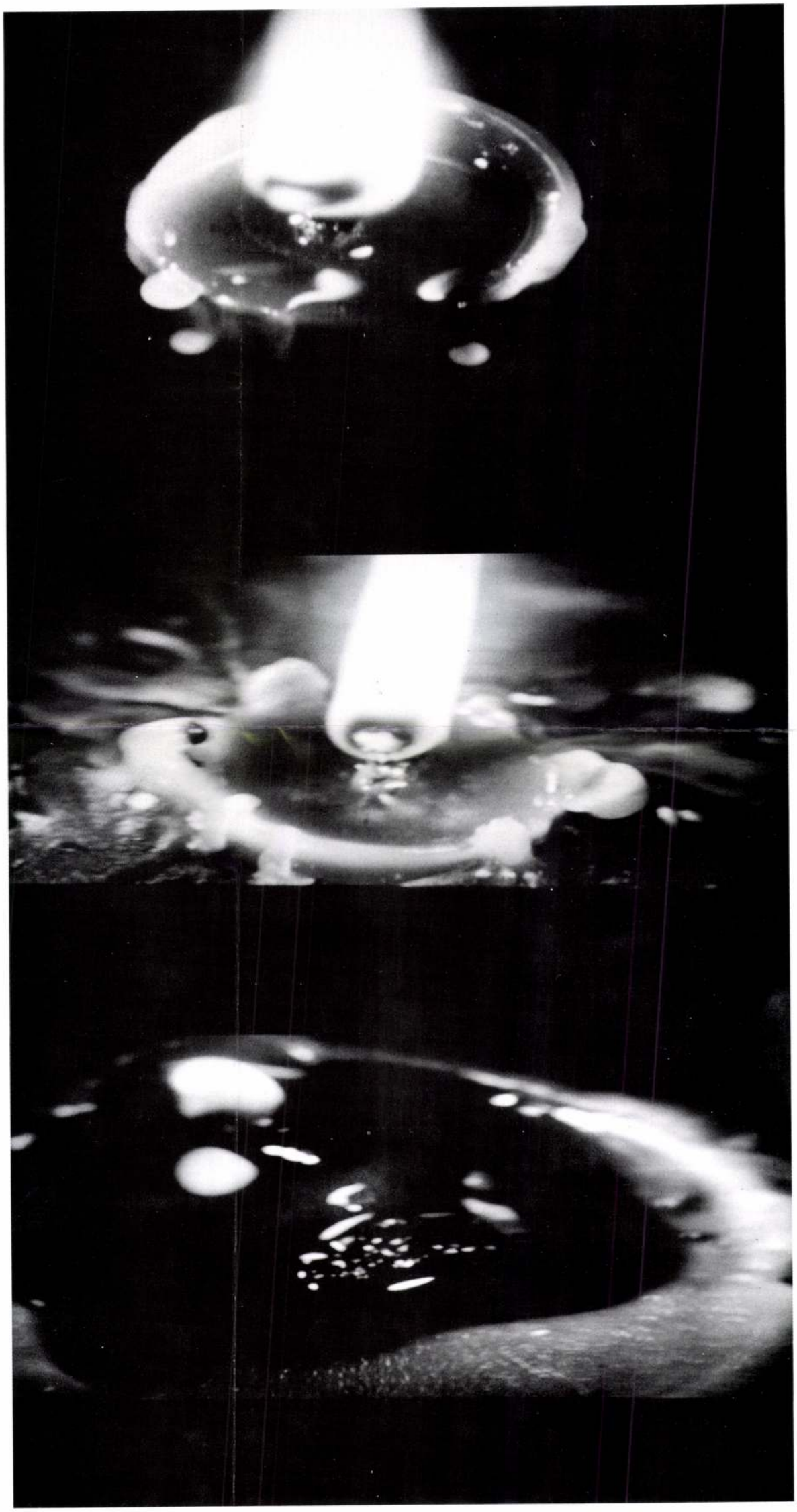

anyagot. Én is csináltam felvételeket, de az enyémek olyan rosszul sikerültek, hogy szinte alig lehetett látni valamit. Nem értettem annyira a szakmához, mint ő. Akkor éppen szerelmes volt, és nem volt igazán kedve dolgozni, de amikor meglátta az én elrontott musztereimet, olyan dühbe gurult, hogy két éjszaka alatt leforgatta ennek a buborékrésznek tehát a *Hajnal* középrészének, a hetven százalékát. Úgy felbosszantotta, hogy szakmailag ennyire nem értek a dologhoz, miután mellette voltam már hosszú ideje.

Későbbi filmekben is segített nekem. Első játékfilmemben, a *Pronuma bolyok történetében* csinálta például az egyik legszebb jelenetet. Ahol egy rézgyűrű salétromsavban föloldódik, és fölforr. Olyan, mint egy világvége, pedig egy gyufacímke méretű területen fényképezte. Beteg is volt utána három napig szegény, mert a salétromsav gőzei az arcába és a garatra lecsapódtak.

A *Lenz* című filmet is együtt kezdtük, csak ott azt mondta, az előkészítésre kellene egy bizonyos összeg, hogy végigjárjuk azokat a helyeket, és kipróbáljuk azokat az elképzeléseket, amiket halványan tudtam, hogy lássuk, hogyan néznek ki. Ő mindig az anyaghoz kötődött. Azt mondta, hogy az írott anyag csak egy apropó arra, hogy az ember megtalálja a mozgás filmen lévő törvényszerűségeit. Összevesztem vele, mert olyan kevés pénzt kaptam, ami a terepszemlére, helyszínkeresésre lett volna csak elég, és azt mondtam, hogy ne haragudj, de ebből kell megcsinálnom az egész filmet. Ő ezt a dolgot nem vállalta. Azt a fajta kínszenvedést, ami ezzel járt aztán három éven keresztül. Amivel teljes mértékig egyetértek most már, de akkor nagyon fiatal, durva és energikus ember voltam, és azt mondtam, ha nem bírod szuflával, akkor ne csináld.

Nem vesztünk össze, csak eltávolodtunk egymástól. Aminek az is oka volt, hogy ő, miután meghalt az édesapja, visszaköltözött a Wekerletelepre, és ott rendezkedett be. Én meg továbbra is a filmgyárban laktam, szinte folytatva az ő életét. És hát, egy kicsit másfelé mentek az útjaink. Akkor már éltem a magam életét. A magam családi életét. A magam ritmusával és a magam filmjeivel. Amikor befejeztem a Lenzet 86-ban, kimentem Amerikába. És mikor visszajöttem, hallottam, hogy meghalt. A szívével.

Ezek voltak a közös munkáink, de valójában nem is a közös munkák miatt voltunk barátok, sőt, amiatt talán nem is lettünk volna azok. Inkább közös szellemben éltük meg a világot. Tehát a közös bulik, motorozások, csajozások, ivászatok, fotózások, dühöngések a filmgyáron, a filmeseken inkább összekötöttek minket. Inkább igazi, emberi barátságnak volt mondható a kapcsolatunk, mint szakmai együvé tartozásnak.

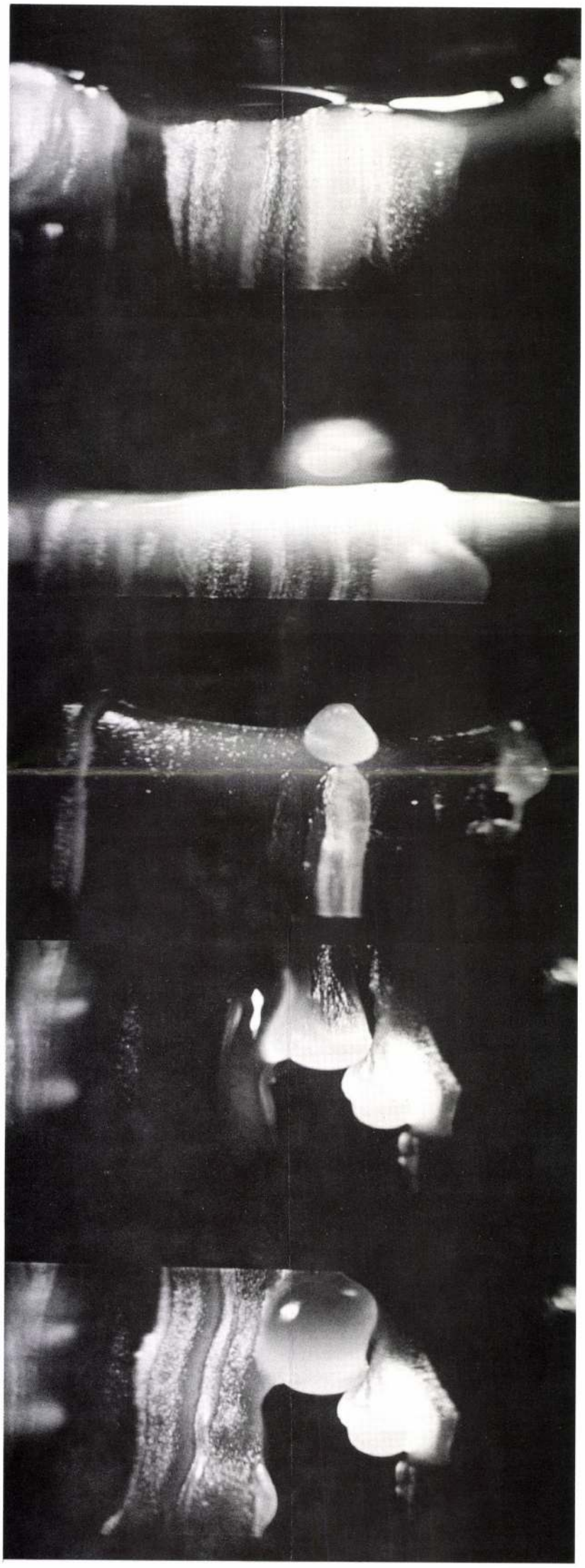

GUJDÁR JÓZSEF : Studium • fotók: Bölcskey Miklós

Csak azért tartom őt, részben, a mesteremnek, mert abból, amit tudok, legalább az egyharmadot tőle tudom. Utána vettem magamnak én is a fáradtságot, és megtanultam a kiroszkópos fényképezést, csak nem akartam ugyanabba a zsákutcába kerülni, mint ő, hogy elkönyveljenek a filmes szakmában engem is, mint a fogasról leakasztható makrofényképészt."

(a művészetről)

„Ennek a riportnak a kapcsán keresgéltem a *Napló* című filmemben, amit még tíz évvel ezelőtt forgattam, bizonyos anyagokat, mert akkor sokat voltunk együtt, és óhatatlan volt, hogy vele is forgassak. Találtam is egy kis tekercset, aminek perszer a hangminősége nem túl jó, meg alul is van exponálva, az lett a címe, hogy „Alulexponált babfőzelék" vagy valami ilyesmi. És, nem véletlen, ezt a címet ő adta. Mert azt mondta, hogy tulajdonképpen filmet csinálni, az ugyanolyan, mint főzni egy jó kaját. Meg kell csinálni tisztességesen. Mondjuk, a babfőzelékhez bab kell, a filmkészítéshez meg film és kamera. Tehát tulajdonképpen csak egy másik processzus, de ha tisztességgel csinálja az ember, akkor azt is ugyanolyan rendesen meg kell főzni, ki kell főzni, elő kell hívni, és meg kell csinálni.

Egyébként, tőle tanultam azt a kifejezést, hogy a művészet magatartás. A világhoz való viszony. Ezt mindig mondta. Azt mondta, próbálj lemenni a közértbe, vásárolni egy kiló kenyeret, és kiderül, hogy milyen a viszonyod a világhoz, meg a kenyérhez. Az a művészet, hogy azt a kenyeret úgy vásárold meg, hogy azzal örömet okozhass a másiknak. Hiszen, ha éhes vagy a művészetre, ugyanúgy éhes vagy arra is, hogy ezt megedd. A művészet magatartásbéli volta nagyon kevés embernél jelentkezett abban az időszakban. Tulajdonképpen eléggé egyedülálló személyiség volt, mert azokban az időkben, a hatvanas – hetvenes években, sőt már az ötvenes évek közepétől kezdve, a művészet inkább az ideológia reprezentációja volt. Legalábbis, csak azok kaptak pénzt, akik megfelelő módon reprezentálták az ideológiát. Most nem kívánom elmondani a kálváriáját a kommunista társadalomban, amiben élnie kellett, mert nagyon sok ilyen történetet lehetne még találni, és most tulajdonképpen mindenki ezt csinálja.

Inkább azt mondanám, hogyha talán csökevényesen is, de ebben az egy filmjében, ami megmaradt, a Stúdiumban, észre lehet venni az ő anyaghoz való viszonyát és azt a fajta magatartást, ahogy elkészítette. Ezért mindenkinek javaslom, hogyha netántán a Toldi mozi kísérőfilmként a műsorára tűzné a Studiumot, tekintse meg."

ANTAL ISTVÁN

tok emléksirjánál.

b.l.

Emlékszobor a „legnagyobb magyar" emlékére

A budapesti Krisztinavárosi plébánia nevezetes hely. Márványtábla idézi az eseményt: Széchenyi István gróf itt fogadott örök hűséget Seilern Crescenciának. A Széchenyi Társaság, az I. kerületi önkormányzat és a plébánia emlékszobrot állíttatott a templom melletti parkban, hogy — mint Várhegyi István kanonok-plébános a szentmisén mondta —, rohanó világunkban figyelmeztessen bennünket — magyarságra, becsületre, hitre.

Bolberitz Pál szentbeszédében felidézte Széchenyi István alakját. Nem volt szent, mondotta. Vívódott önmagával, erényeiért küzdelmet kellett folytatnia. Igaz ellenben, hogy ebben hite nagy segítséget nyújtott neki, melyet nem a családból hozott, hiszen édesapja szabadkőműves volt.

Széchenyi István gróf türelmes, Istenre figyelő ember volt. Régi szerelmét csak annak özveggyé válása után vette feleségül. A „legnagyobb magyar" — emlékeztetett Bolberitz Pál — családszerető férfi volt. Tudta, hogy saját boldogsága nem szerezhető meg mások kárára; a család, a házasság fontos intézménye az Istent kereső üdvözülésnek. Aprópénzre váltotta hitét, föláldozta magát értünk — elkötelezett magyar volt, s e példát hagyományozta ránk.

Értékvesztett világunkban, a rohanó fővárosi forgatagban Gulácsy-Horváth Zsolt szobrászművész munkája jelként, figyelmeztetésként áll a parkban, félúton a gépkocsik rohanó világa és a templom meghitt csendje között.

(bókay)

GULÁCSY-HORVÁTH Zsolt

M Ember 1994. nov. 13

Lk 19, 41—44.

November 18. Péntek. Szent Péter és Pál bazilikák felszentelése. (Jenő, Noé.) — Jel 10, 8—11.; Lk 19, 45—48.

November 19. Szombat. Árpádházi Szent Erzsébet ünnepe. (Zsóka.) — Saját mise, olvasmányok: 1Jn 3, 14—18.; MT 13, 44—46.

November 20. ÉVKÖZI 34. VASÁRNAP. KRISZTUS KIRÁLY ÜNNEPE. (Fehér.) — *Igeliturgia*: I.: Dán 7, 13—14. — II.: Jel 1, 5—8. — Evangélium: Jn 18, 33b-37. — *Énekrend:* Ho 232. — 585. — 586. — 561. — Ho 232. — Ho 142. — Ho 280/B. vagy Christus vincit.

TALÁLKOZÓ

Az Érseki Katolikus Gimnázium volt diákjai november 17-én, csütörtökön du. 5 órai kezdettel tartják szokásos évi találkozójukat a Krisztus Király lelkészség templomában (Bp. II. Keleti Károly u. 39.), majd régi iskolájuk aulájában. Minden volt érsekistát szeretettel várnak.

A Márton Áron Kiadó Szellemi Műhelye következő összejövetelét november 18-án, pénteken, du. 5 órai kezdettel tartja a KDNP székházában (Bp. XII., Nagy Jenő u. 5.), az V. emeleti tanácsteremben. Napirend: 1./ Az Olasz Katolikus Püspöki Kar családi életre vonatkozó, átfogó új kiadványáról, mely most jelent meg magyarul Bíró László püspök tart előadást. 2./ Csiszár Mária: Mégis élsz, Barackvirág című dokumentumregényéről könyvismertetéssel egybekötött beszélgetés. Vendég: a nagysikerű kötet szerzője és Kovács István, orvos-pap. Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

Az egyházi énekkarok találkozója és közös éneklése november 20-án, Krisztus Király vasárnapján lesz az Árpádházi Szent Erzsébet templomban (Bp. VI. Rózsák tere). 16,30 órától egyházzenei bemutató Palestrina és Lassus műveiből, majd próba a közös éneklésre (Kodály: Magyar mise; Pange lingua (3 szólam); Bárdoss: Idők vezére; Halmos: Ecce sacerdos, Palestrina: Jesu, Rex admirabilis; Énekló Egyház 585 (Az Ó országa); 598 (Izleljétek és lássátok); 366 (Christus vincit). Az OMCE közgyűlését a közös éneklést megelőzően du. 3 órakor tartjuk a Rózsák terei rk. plébánia melletti iskolában. Előzetes énekkari próba lesz az Egyetemi templomban **november 8-án**, kedden este a 6 órai szentmise után. Szeretettel hívjuk az énekkarokat, szkólákat, egyházi énekeseket: az OMCE vezetősége.

kútba tekintek...” címmel Bibliodráma szemináriumot tartanak december 9—11-ig Tahiban. A szemináriumot Eisenbarth Krisztina vezeti, aki a Híd munkatársa. Hitoktatókat, teológiát tanulókat vagy már végzetteket várnak. Jelentkezni november 25-ig lehet. Költségek: 1.800,— Ft. Érkezés: 9-én 16 órától. Kezdés: december 9-én, pénteken este 6 órakor, befejezés 11-én, vasárnap du. 2 órakor. Jelentkezni lehet: Szív Lelkiségi Központ 2022 Tahi, Villasor 7—9. Telefon: (26) 387-162 vagy (26) 385-620.

Lelkigyakorlatok Leányfalun: December 19—23.: férfiak-nők, 4 nap (Temesi József SJ.); **December 27—30.:** pedagógusok, 3 nap (Gyimesi István piarista); **Január 3—7.:** férfiak — nők, 4 nap (Morlin Imre SJ.); **január 7—15.:** férfiak — nők, 8 nap (Vácz Jenő SJ.); **január 23—27.:** férfiak — nők, 4 nap (Osztie Zoltán); **február 6—10.:** egészségügyiek, 4 nap (András Imre SJ.); **február 13—16.:** orvosok, 3 nap (Brückner Ákos Előd S. O. Cist.); **február 20—23.:** férfiak — nők, 3 nap (Hevenesi János SJ.). Részvételi díj napi 700,— Ft, január 1-től 770, — Ft. A jelentkezők részletes tájékoztatást kapnak. Cím: 2016 Leányfalu, Móricz Zs. út 141. Tel.: (26) 323-212, **november közepétől 383-212.**

A Budai Margitosok Baráti Köre lelkigyakorlatot tart: 1995. március 24—27-ig Leányfalun. Előadó: Bolberitz Pál, a Pázmány Péter Hittudományi Egyetem dékánja. Jelentkezni lehet: Lápossy Tamásnénál a 135-1413-as telefonon.

KÖZLEMÉNYEK

A Szent Domonkos Rendi Kontemplatív Nővérek Rózsafüzér Királynéja Monostora elköltözött Nagylózsról. Új címük: 2711 Tápiószentmárton, Albertirsai út 1.

A Szobi Szent László Katolikus Gimnázium tájékozódó megbeszélést tart az 1995/96-os tanév iránt érdeklődő tanulóknak és szüleiknek november 26-án, de. 10 órától. Cím: Szent László Katolikus Gimnázium Szob, Árpád út 19.

A Magyar Piarista Diákszövetség Nagykanizsai Tagozatának megalapítása érdekében keresik azokat az öregdiákokat, akik szeretnének résztvenni a hagyományápoló és az új Piarista Iskolát segítő tevékenységben. Jelentkezéseket a Nagykanizsai Piarista Iskola címén (8800 Nagykanizsa, Petőfi u. 3/a.) vagy a (93) 312-582-es telefonon kérik, 14—22 óra között.

A Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat „Stella” üdülője szeretettel várja a pihenni vágyókat a Mátrában, Bagolyirtáson ez év októbertől és 1995-ben is, Karácsony és Újév között különösen egyedülélőket vagy család

A Sziklatemplomban nél) november minden órától fél 12 óráig régi erc mesterek orgonaművei hangzanak el. Közreműk orgonán, énekel: Apjok Á nyai István, Cséplő Csaba

A balassagyarmati F ban november 13-án, de Missa Calamanis, Adoramu

A Bárdos Lajos Társas versenye november 15-én, kor lesz a régi Zeneakadén marty u. 35.). Ekkor lesz a sok Országos találkozójána senye. Közreműködik: a h dos Lajos Gyermekkar, a c Vegyeskar,, valamint a tatal Kórus. Vezényel: Csikainé Kálmán és N. Lőrinczy Mar

Az ipolytölgyesi Szen ségügyi Gyermekotthon testi és szellemi fogyatéko jótékony célú hangversen Semmelweis Orvostudomá temében november 16-á órakor. Munia Zoltán oboar lóestjén közreműködik Ta Somogyvári Csilla (piccol (fuvola), Kelemen László (l bor (fagott), valamint a S ra, vezényel Tardy Lászl jas). Műsorismertető: Luk Rameau: Táncszvit, Viva seny, G-dúr kettősverse oboaverseny, Monteverd Bach; II. Brandenburgi seny fővédnöke: Göncz Miklós rektor, egyetemi t dás előtt egy órával a hel árakon válthatók. A ha Közművelődési Titkársá Takarékpénztár Rt., a Bf valamint a Lyra Alapítvár

BÚCS

A Vizafogói plébáni november 11-én, pénte Toursi Szent Márton ün lombúcsúját. Az ünnep beszédet Bolberitz Pál p **vember 13-án**, vasárna szentmisén és szentbe fael karmelita emléke Szent Márton templom

Az Erzsébetvárosi csújára, november 17- szentmisék keretében

le várják

keresni Budapesten

lagéletkoruk 15-ről 9-10 évre csökkent. A közúthálózat hómentesítésére 58 ezer tonna só áll raktáron az évről évre átlagosan felhasznált 60-70 ezer tonnából, ami a gyorsforgalmi utak és a főváros „fogyasztásával" együtt már jóval több mint 100 ezer tonnát jelent. Az enyhe idő miatt azonban nem kizárt, hogy idén a már felvásárolt készlet is több lesz a kelleténél, ahogy a téli munkák sem emésztik fel a szokásosnak mondható hárommilliárd forintot tavaszig. Az elmúlt években ugyanis november végén a hókotrók már javában rótták az utakat.

A 400 kilométernyi autópályát és autóutat üzemeltető három autópálya-társaság összevonásával a nyár végén megalakult Állami Autópálya Kezelő Zrt. idén utoljára veti be az egykori állami géppark még működő 15-25 éves járműveit. A társaság által üzemeltetett 1250 jármű között a régi típusokat jövőre új, Mercedes és Renault tehergépek váltják fel.

Kevésbé dicsekedhet télen használatos járműparkjával a főváros. Több mint 3000 kilométernyi útvonalán ma már csaknem 15 éves átlagéletkorú gépek döcögnek majd. Budapesten egyébként idén 1300 és 1500 forint között lehet majd keresni hólapátolással, ha egyszer eljön az ideje.

R. R.

Lefoglalták, mielőtt leütötték a bélyegritkaságot

A szombati budapesti Hungarofila-árverésen „látatlanban" kelt el 2,2 millió forintért a legnagyobb magyar bélyegritkaságok egyike, az úgynevezett Szigetvár-provizórium. A rendőrség ugyanis egy tulajdonosi vita miatt még az árverés előtt lefoglalta a múlt századi levelet.

Az 1870 júliusában Szigetváron feladott levelet egy bizonyos Stettner Ottó úrnak címezték, Daruvárra. A Stettner család leszármazottai a Hungarofila katalógusának címlapján felfedezték az elődnek szánt küldemény képét, és úgy gondolták, hogy a címzés alapján a tulajdonjog a családé. A jogvita eldöntése érdekében a rendőrség meglepő módon lefoglalta a dokumentumot: szerdán a budapesti rendőrök az árverőház vezetőjétől átvették a 753. számot viselő licittételt.

Mint *Visnyovszki Gábor* bélyegszakértőtől megtudtuk, egy pécsi gyűjtő korábban a Stettner család hagyatékából származó levélmennyiséget vásárolt, és arról később szakvéleményt kért. A nemzetközi hírű magyar szakember megállapította, hogy az ominózus levélen igazi bélyegkülönlegesség van. A szigetvári postamester egy díjjegyes (bélyeggel előnyomott) levélből „fogazta ki" a bélyegképet, amelyik az igazi bélyeghez a megtévesztésig hasonlít, és azt használta fel bérmentesítésre. Ebből a különlegességből, amelyet az osztrák filatelisták is nagy izgalommal tennének gyűjteményükbe, levélen alig néhány darab létezik. Az örökségvásárló gyűjtő most árverésre bocsátotta a talált kincset.

A ritka levelet távollétében is leütötték: leendő tulajdonosának azonban egyelőre várnia kell, amíg a birtokvita végére pont kerül. Egy bizonyos, az árverőház okkal léphet fel kártérítési igénnyel, hiszen a levél távollétében igazi licitre nem számíthatott. Az eladó és az ismeretlen (írásban) licitáló nyertes később hasonló eljárást kezdeményezhet, ha a család a tulajdonjogát hitelt érdemlően bizonyítani nem tudja.

S. K.

Lehoczki István

ROSSZ ERŐNLÉT

– Mozgás, mozgás, így akarsz te a lányod helyett gyesre menni?!

HÍREK

Egy londoni beruházási cég főnöke 2,25 millió font – csaknem egymilliárd magyar forint – jutalomban részesítette titkárnőjét 14 évi hűséges és hatékony szolgálataiért.

Odaadó teremtés lehet, aki ennyire megérdemli.

K. M. F.

MEGHALT HEMINGWAY FIA. Hetvenhat éves korában súlyos betegség következtében elhunyt Jack Hemingway, a világhírű író, Ernest Hemingway fia. Halálhírét szombaton közölték kórházi források. Jack Hemingway a második világháború veteránja volt, hat hónapot töltött német hadifogolytáborban, kitüntetést is kapott. Kapcsolatát apjával és vele kapcsolatos emlékeit 1986-ban megjelent Életem apámmal és nélküle című memoárjában dolgozta fel. *(MTI)*

VÖRÖSMARTY MIHÁLY MELLSZOBRÁT avatták fel szombaton a Fejér megyei Nadapon, abban a községben, ahol kétszáz évvel ezelőtt keresztvíz alá tartották a Szózat költőjét. A helység millenniumi parkjában, a költő születésének 200. évfordulójára felállított mellszobrot, Gulácsi Horváth Zsolt alkotását Fertő László, a Fejér Megyei Közgyűlés elnöke avatta fel. *(MTI)*

PERÚJÍTÁS folytán kedden másodszor is megkezdődik a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon a Cser Ágnes kontra Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP) munkaügyi per, amelyben az OEP egykori főigazgatója visszahelyezését és elmaradt járandóságait követeli. Cser Ágnest 1998 júliusában a Miniszterelnöki Hivatal azzal az indoklással mentette fel főigazgatói tisztéből, hogy ez a beosztás a társadalombiztosítási alapok átszervezése miatt megszűnt. *(MTI)*

ILLEGÁLIS BEVÁNDORLÓK. Az olasz rendőrség őrizetbe vett szombaton 120 illegális bevándorlót, akik motoros gumicsónakokon érkeztek az olasz csizma sarkára az éjszaka folyamán. A vélhetően Albánia felől becsempészett menekültek között kínaiak, törökországi kurdok és albánok vannak. Míg az albánokat hazazsuppolják, a kurdokat és kínaiakat befogadóállomásokon helyezik el arra az időre, amíg megvizsgálják, hogy jogosultak-e menekült státusra. *(AFP)*

HALÁLOS MUNKAHELYI BALESETET szenvedett a Mátrai Erőműben egy negyvenéves gépkezelő péntek délután. A vizsgálatok szerint a férfi eddig ismeretlen okok miatt beszorult a visontai keleti II. bánya külszíni fejtésén működő szállítószalagnál a görgők és a gumiheveder közé – a gép halálra sebezte. A baleset körülményeinek vizsgálata tovább folytatódik. *(Népszabadság)*

GÁZOLÁS A HATOSON. Szombat este háromnegyed nyolc körül Dunaföldvár külterületén egy helybeli gyalogos át akart menni a 6-os főközlekedési út túloldalára, amikor egy Paks felé közlekedő Passat személygépkocsi elütötte. A gyalogos a helyszínen életét vesztette. A rendőrség szakértők bevonásával vizsgálja a baleset körülményeit. *(Népszabadság)*

VESSZŐZÉS TELEFONÁLÁSÉRT. Egy szaúdi férfit húsz vesszőcsapásra ítélt a bíróság, mert egy belföldi repülőjáraton használta a mobiltelefonját. Az Al-Medina című lap értesülése szerint nem az illető kezdeményezte a hívást, ám fogadta és válaszolt is rá, látványosan fittyet hányva a polgári repülés biztonsági előírásaira, miszerint az utazás egész időtartama alatt tilos bármiféle távközlési eszköz használata. A férfit már a repülőtéren letartóztatta a rendőrség. *(MTI)*

ÓVODÁBA MENEKÜLT egy vaddisznó Németországban. A megrettent, halálosan fáradt állat a vadászok elől menekülve az Alsó-Szászországban lévő Alt Garge település egyik óvodájának raktárhelyiségében húzta meg magát, és pillanatokon belül elaludt. Amikor azonban az óvoda őrei egy vadász kíséretében felriasztották, egyetlen szökelléssel az ajtón kívül termett és épségben elérte a közeli erdőt. *(dpa)*

SZERETETPOSTA. Nagykarácsonyban advent első vasárnapjától ismét fogadja, és ünnepi bélyegzővel látja el a Nagykarácsonyon át címzéssel érkező küldeményeket a szeretetposta. A Fejér megyei helység nevében rejlő lehetőséget kihasználva a Magyar Posta öt éve vezette be ünnepi szolgáltatásként az üdvözletek, levelek, csomagok adventi bélyegzését. A Nagykarácsonyon át felirattal ellátott küldeményeknek a célba juttatási díját az idén 15 forintra emelte fel a posta. *(MTI)*

HALÁLOS VONATBALESET. Egy 27 éves tatai férfi életét vesztette szombat délután, miután kiesett a Budapestről Győr felé tartó gyorsvonatból Tata és Tatabánya között. A baleset körülményeinek vizsgálásakor a rendőrség megállapította, hogy az áldozat A. László tatai férfi volt. Az utasok a vonatot vészfékkel állították meg szombaton. A szerencsétlenség miatt az említett vonalon majdnem este nyolc óráig állt forgalom. Emiatt szombaton az esti órákban több vonat – köztük a Bécsbe, Párizsba és Berlinbe tartó nemzetközi szerelvények – kényszerült veszteglésre. *(MTI)*

IDŐJÁRÁS-JELENTÉS

MA

Budapest	Alföld	Dunántúl	É-Magyaro.
borult	ködös	ködös	változó
4 fok	2 fok	3 fok	4 fok

Várható hőmérséklet néhány városban

Athén	17 fok	borult
Bécs	7 fok	változó
Belgrád	8 fok	felhős
Berlin	10 fok	borult
Ljubljana	6 fok	borult
London	13 fok	esős
Madrid	13 fok	felhős
Moszkva	3 fok	borult
New York	7 fok	napos
Párizs	13 fok	szeles
Pozsony	6 fok	felhős
Prága	5 fok	változó
Róma	15 fok	változó
Zágráb	8 fok	változó
Graz	6 fok	borult
Besztercebánya	2 fok	ködös
Ungvár	2 fok	borult
Kolozsvár	5 fok	felhős
Csíkszereda	3 fok	borult
Ujvidék	7 fok	felhős
Eriesza	12 fok	változó

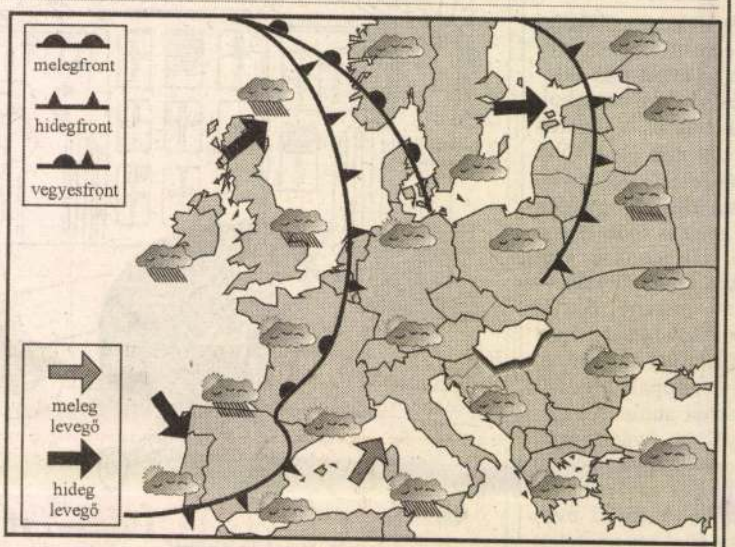

Készítette: OMSZ

Kasprowy-csúcs	(1991 m)	3cm
Sniezka	(1613 m)	folt
Lomnici-csúcs	(2633 m)	30 cm
Chopock	(1991 m)	4 cm
Semmering	(1322 m)	- cm
Predeal	(1090 m)	- cm
Zakopane	(857 m)	- cm
Rax	(1546 m)	- cm
Mariazell	(875 m)	- cm
Villach	(2140 m)	56 cm
Sonnblick	(3107 m)	205 cm
Tarvisio	(770 m)	- cm

A MA VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Európa egyre nagyobb részén válik napfényben szegénnyé, ködössé az időjárás. A frontok most a kontinens nyugati és északi peremét érintik, ott okoznak változékony időjárást. A hőmérséklet ennek ellenére a megszokott fölött alakul valamennyivel. Másutt a szárazföldön alig mozdul a levegő. Csöndes, őszi az idő. Az éjszakai köd nagyon sok helyen még napközben sem oszlik föl.

Orvosmeteorológia: fronthatás nem várható

	Napkelte	Napnyugta
Nyíregyháza	7.04	15.43
Budapest	**7.15**	**15.54**
Szombathely	7.25	16.04

Eszergom	4 fok
Nyíregyháza	6 fok
Békéscsaba	9 fok
Győr	7 fok
Miskolc	4 fok
Zalaegerszeg	6 fok
Sopron	7 fok
Debrecen	3 fok
Siófok	6 fok
Keszthely	5 fok

Országos előrejelzés (5 napos):	06-90-304-631
Faxbank info:	06-90-304-100
A szolgáltatás díja: 120 Ft+Áfa/perc	
Általános élőszavas: 240 Ft+Áfa/perc	06-90-504-001
Repülésmeteorológia	06-90-504-002

A HÉT VÁRHATÓ IDŐJÁRÁSA

Nem hoznak változást időjárásunkban a következő napok sem, hiszen a légkör állapota sem változik a kontinens fölött. Messze, északkeleten egyre hidegebb levegő halmozódik föl, a nyugati partokat pedig egymás után érik a frontok. A mi környékünket a nagy változások elkerülik. Ezért a talaj közelében egyre jobban megülepszik a nedves, nyirkos, és nap-nap után mind szennyezettebb levegő. A hőmérséklet alig ingadozik, csak a kevés napos helyen emelkedik nappal.

Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
Min:-1 Max:3	Min:-1 Max:3	Min:-1 Max:4	Min:-1 Max:4	Min:-1 Max:5
Kevés nap, párás idő	Köd és szitálás	Csöndes, párás idő	Felhő és köd	Sok köd, kevés nap

NÉPSZABADSÁG
Döntsön mellettünk!
És Öné. a Domino!
DOMINO
Westel a Kapcsolat

KOSSUTH RÁDIÓ

5.00 Reggeli Krónika
9.00 és minden órakor: hírek, időjárás
9.04 Napközben
11.04 Szonda
11.35 Márai Sándor: Napló 1984–1989
12.00 Déli Krónika
12.40 Ki nyer ma?
12.50 Törvényszék
13.05 Vendég a háznál
13.20 Az ungvári görög katolikus székesegy kórusa énekel
13.30 Krisztus közöttünk!
14.04 Klasszikusok mindenkinek
14.35 Tetten ért szavak
14.45 Közönségszolgálat
15.05 Szóljon hozzá!
15.55 Biztonsági öv
16.00 Délutáni Krónika

M 1

5.42 Hajnali gondolatok
5.45 Agrárvilág
6.00 Ma reggel
8.30 Ezredforduló
8.35 Mindent a szerelemé Brazil tévéfilmsorozat 41–42.
9.35 Naprakész magazin
12.00 Híradó délben
12.57 Millennium
13.00 Roma Magazin
13.25 Domovina. Szlovák nyelvű nemzetiségi magazin
14.00 Kántor. Történetek a híres nyomozókutyáról 5/3.
14.55 Kortársunk: Vörösmarty
15.50 Ezredforduló (ism.)
16.00 Magyar Ház – Palackposta
16.25 „Akit érettünk..."
16.35 „Szabadon tenyészik"
16.45 Maradj velünk!
16.55 A Kamerun-hegy árnyéka Sáfrány József dokumentumfilm-sorozat 7/3.
17.20 Kvartett
17.50 Alaphangok
18.00 Híradó hatkor
18.15 Miénk a vár... Cseh tévéfilmsorozat
19.15 Híradó este
19.50 Sporthírek
19.56 Millennium. Csortos Gyula
20.00 Millenniumi Mesék. Az ingázó Eötvös. Eötvös Loránd fizikus
20.30 112. Bűnügyi magazin
12.10 MMM – Mi? Mennyi? Miért? Az idő pénz
21.40 112 extra
22.00 Híradó este
22.10 Aktuális
22.30 Théma
22.40 Alaphangok (ism.)
22.50 Fogadóóra
23.20 TS. Bajnokok Ligája-magazin
0.10 Ezredforduló (ism.)

M 2

5.42 Hajnali gondolatok
5.45 Agrárvilág
6.00 Ma reggel
8.30 Delta
9.00 Rajongó
9.30 Századfordító magyarok. Weöres Sándor
10.00 Töredékek az északi partr
10.20 Nekem ne lenne hazám? Szabados Tamás honismeretei műsora
10.30 TV-klinika
11.00 A jövő Magyarországa
11.30 Erdély leírása: Udvarhely – Szék. Dokumentumfilm-sorozat
12.05 Boldog születésnapot! Német tévéfilmsorozat
12.50 Musica Historica
13.00 Parlamenti Napló
14.00 Közvetítés a parlament üléséről
16.00 Iskola utca. Heted7fő
17.30 Ugye, kicsit ismerős?
18.00 TS.

GUIN, Ernst Évtén

PALETTA

INTERNETRE kerültek két dunakeszi képzőművész alkotásai. A város honlapján elérhető virtuális Tónió-tárlaton az ismert grafikus számos karikatúrája tekinthető meg. Ugyanitt láthatók Vincze József azon fémmunkái, amelyeket az utóbbi évek legsikeresebb kiállításainak anyagából válogattak.

A KI MIT TUD? területi döntőjét május 5-én Monoron, a művelődési központban tartják. A szombat délután egy órakor kezdődő vetélkedőn az előselejtezőkből továbbjutott Nagykáta, Dabas és Monor környéki csoportok, személyek indulnak. A helyi Gemini Televízió élő adásban közvetíti a döntőt.

A MAGYAR ÍRÓSZÖVETSÉG tagjai közé fogadta a Nagymaroson élő Barna T. Attila költőt, a Híres Maros című havilap munkatársát. Barna T. Attila versei rendszeresen jelennek meg irodalmi lapokban, második kötete a közeljövőben lát napvilágot.

SZÍNHÁZMŰSOR

H: hétfő, K: kedd

Budapesti Kamaraszínház a Tivoliban: H: Amerikai Elektra (7 – zártkörű ea.). K: Amerikai Elektra (7). **Budapesti Kamaraszínház Ericsson Stúdió:** H: Életem, Zsóka! K: Szappanopera (7). **Budapesti Kamaraszínház Shure Stúdió:** H: Vasárnapi asszony (fél 8). K: Frankie és Johnny (fél 8). **Budaörsi Játékszín:** H: Ördög bújjék...! (7). **Budapest Bábszínház:** H: A legkisebb boszorkány (fél 11, 4). **Játékszín:** H: Olympia (7). K: A Manderley-ház asszonya (7). **József Attila Színház:** H: A Makrancos hölgy (7). **Katona József Színház:** H: A talizmán (7). K: „Művészet" (7). **Kamra:** H: Kabaré – elvágyódás két részben (8). K: Bakkhánsnők (7). **Lézerszínház:** H: Vangelis 3D (fél 8). **Madách Színház:** H: Chicago (7). **Madách Kamara Színház:** K: Nem ér a nevem... (7 – febr. 28-i jegyek érv.). **Magyar Színház:** H: La Mancha lovagja (7). K: My fair lady (6). **Magyar Állami Operaház:** H: Giselle (7). **Merlin Színház:** H: Don Quijote-variációk (6). **Merlin Kamaraterem:** H: Szókratész védőbeszéde (fél 8). K: Sóska, sültkrumpli (fél 8). **Thália Színház:** H: Ünnepelt hagyomány (6 – Fővárosi Cigányház ea.). **Thália Színház Új Stúdió:** H: Kacsa (fél 8). K: Szentek fecsegése (fél 8). **Thália Színház Régi Stúdió:** K: Megszállottak (7 – Krétakör Színház ea.). **Új Színház Stúdiószínpad:** H: Leonce és Léna (7). **Vígszínház:** H: Játszd újra, Sam! (7). K: Furcsa pár (7). **Pesti Színház:** H: A dzsungel könyve (7). K: Gyalog galopp (7).

Életigenlés felsőfokon, képekkel

Szilárd Klára – Claire Szilard műveinek kiállítása az Erdős Renée Házban

Sosem találkoztam még olyan fáradhatatlan, lankadatlanul derűs és tettre kész emberrel, mint Szilárd Klára. Pedig a mögötte lévő nyolc évtized tizednyi „élménye" is megnyomorítana másokat. De ő merészen lépdelt át halálos akadályokon, választott új hazát, teremtett egzisztenciát, miközben csak magára számíthatott.

„Hatalmas érzelmi töltésű életmű az övé" FOTÓ: DOMANICZKY TIVADAR

A világháború rettenetéből kalandos úton szabadult, képzőművészeti diplomát Genfben szerzett, Izraelben érett elismert festővé és templomi üvegablakok készítőjévé Szilárd Klára. Innen vezetett az útja Párizsba és Brazíliába, ahol 1985-ben az Év Festőművészének választotta a nemzeti televízió. Ekkor Clair Szilardként ismerte a világ. Old Jaffa-i lakása a kétszázötven éves arab házban nemcsak a képzőművészet otthona volt. Gyakran házi muzsikáltak itt az Izraeli Filharmonikusok, vendégként Doráti Antal, Starker János, és megfordult Igor Markevitch, valamint Rafael Kubelik is.

Aztán majd fél évszázad múltán Clair Szilardból ismét Szilárd Klára lett. 1990-ben a Vigadó rendezte meg első magyarországi kiállítását. Akkor még nem is sejtette, hogy nem várt fordulattal élete egy csapásra megváltozik. A vernisszázson nemcsak ifjúkori barátaival, diáktársaival találkozott, hanem első férjével is, akitől szinte még gyerekfejjel sodródott el az iszonyat éveiben. A sors megajándékozta egy kései szerelem elképzelhetetlen boldogságával. Két eltemetett férj után társa lett ismét a legelsőnek. A nagy sikerű tárlatról, ahová vendégként érkezett, vendégként tért vissza addigi otthonába. Döntése nem volt vitás, összepakolja az elmúlt ötven évet, és végleg hazatér, megőszült fejjel új életet kezdeni, sokadszorra immár. Damjanich utcai műtermébe áttelepítette addigi életének legfontosabb tárgyait, szívében az emlékeit, és kivételes szellemiségét. Dohnányi Ernő zongorája nála talált új otthonra, megteremtvén ezzel Budapesten is a rendszeres műtermi koncerteket. Rang volt ide meghívást kapni. A francia és a svéd nagykövetnek éppúgy, mint a régi és az új barátoknak, a pályatársaknak, akik közül különösen a fiatalokkal gyorsan talált közös hangot, s akik korelnökként tagnak hívták a Renée Művészeti Társaságba.

Festészete az újbóli boldogság, a derű és a harmónia színeivel gazdagodott. Hihetetlen alkotókedve újabb és újabb sorozatokat szült, nem hiányzott egyetlen pályázatról sem. Valósággal cikázott budapesti, szentendrei és párizsi műterme között, és örömmel újságolta a mindenütt nyomába szegődött sikert. Itthon a Jardin de Monceau ihlette világot tárta elénk, a művészetek fővárosába barázdált arcú békési parasztokat vitt portréin. S míg Hollókőn és Szombathelyen a sivatag méltóságát, a Holt-tenger varázslatos szépségét mutatta meg, a rangos szaklap, az Univers des Arts szentendrei kertjének szimbolikáját elemezte. „Hatalmas érzelmi töltésű, vakmerő és megújuló alkotóerővel teli életmű az övé, amely állandó felfedezőösztönének köszönhető. Képességei teljes birtokában még tartogat számunkra meglepetéseket, hogy megoszthassa velünk valós és álomutazásai során gyűjtött kincseit" – írta nemrég Nicole Lamothe legavatottabb francia kritikusa.

Bizonyság erre műveinek legújabb, gyűjteményes tárlata a százéves, patinás Erdős Renée Házban, ahol három szinten és a kertben mutatja be utóbbi éveinek hatvanhat alkotását.

Bayer Ilona

Jubilál az újpesti Ady | Születésnap

Francia ízlés szerint épült a Margit híd

Egyetlen átkelő már nem bírta el a világvárossá növekvő Budapest forgalmát

A Lánchíd építői álmukban sem gondolták volna, hogy a fővárosnak már húszegynéhány év múlva új hidakra lesz szüksége. A kereskedelem azonban olyan dinamikusan fejlődött, hogy mindennaposak lettek a forgalmi dugók, a teherszállítás pedig komolyan veszélyeztette a híd állagát. Az 1870-es törvényben elhatározott két új híd építését nem lehetett tovább halogatni, így miután a Lánchíd-társulat monopóliumát az állam kivásárolta – a szerződés szerint a Lánchídtól egy mérföldre nem lehetett hidat építeni – elhárult az összes akadály, és 1876. április 30-án átadták a forgalomnak Budapest második közúti hídját, melyet Szent Margitról neveztek el.

A budai Déli vasút indóházába, a mai Déli pályaudvarra érkező és a pesti oldalra tartó szállítmányok éppúgy a Lánchídon vonultak át, mint az Alföldről a Császári és Királyi Vasúti indóházba, vagyis a Nyugatiba érkező és Bécsbe, Triesztbe továbbinduló szállítmányok. 1871-ben csaknem tizenegymillió gyalogos és több mint egymillió szállító jármű, egészen pontosan 930 131 könnyű és 319 972 terhes szekér kelt át a Lánchídon, többek között 476 000 akó szeszes itallal. Áthajtottak még a hídon 18 694 felnőtt marhát és malacot, továbbá 45 401 fiatal és aprójószágot, s mindez a percenként átlagosan 35 személlyel és 5 kocsival hihetetlen forgalmat jelentett akkoriban. A Lánchíd nem is bírta a terhelést, bár a láncok és a pillérek erősek voltak, de a híd öntöttvas keresztgerendái közül több már eltört, cserélük halaszthatatlanná vált. Ez azonban azzal járt volna, hogy a két város közötti forgalmat hat teljes hétre leállítják. Sürgetővé vált tehát a törvényben megszavazott új híd építése.

De hol épüljön a híd? A térképre tekintve mindenki előtt világossá vált, hogy a két híd közül az egyiket a Lánchíd fölött, a másikat alatta kell megépíteni. A közvélemény egyértelműen a felsőnek mielőbbi a megépítését támogatta. Mellette szólt, hogy a Margit-sziget alsó csücskénél a Dunát átszelő híd úgyszólván közvetlen kapcsolatot teremthetett a két pályaudvar között. A Délibe tartó szekerek amúgy is hagyományosan, északról kerülték meg a Várhegyet, és a régi budai országutat használva a mai Moszkva tér helyén lévő Christen-féle téglavető mellett – olykor a Várhegy tövében lévő Vadember kocsmát érintve – érték el a Vérmezőt. Az óbudai gyáraknak és a Lipótvárosnak a túlparttal létrejövő összeköttetése mellett fontos szempont volt, hogy Pestnek és Budának összeköttetése lesz így a főváros kedvelt pihenőhelyével, a Margit-szigettel.

Előtte a folyam, az új híd,
Még rajta zászlók lengenek:
Ma szentelé fel a komoly hit
S vidám zenével körmenet
Nyeré „Szűz-Szent-Margit" nevet.

(Arany János: Híd-avatás 1877)

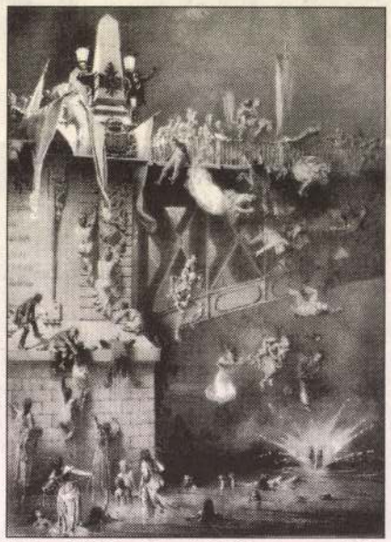

Zichy Mihály illusztrációja Arany Híd-avatás című balladájához, 1880 körül

1871 áprilisában a minisztérium kiírta a híd építésére a pályázatot, amelyen indulhattak közülük Európa vezető mérnöki irodáiból. Első körben a tizenkét tagú zsűri, közöttük Steindl Imrével és Reitter Ferenccel, kiválasztotta azt a tizenhetet, amely minden pályázati szempontnak megfelelt, majd leszűkítették ezt a legjobb hatra, míg végül felszállt a füst: a kereken egyezer darab tízfrankost Guin Ernő párizsi mérnök nyerte. Fontos különbség a mai pályázati gyakorlathoz képest, hogy a többi pályamunkát a minisztérium nem lenyúlta, hanem az arra érdemeseket megvásárolta.

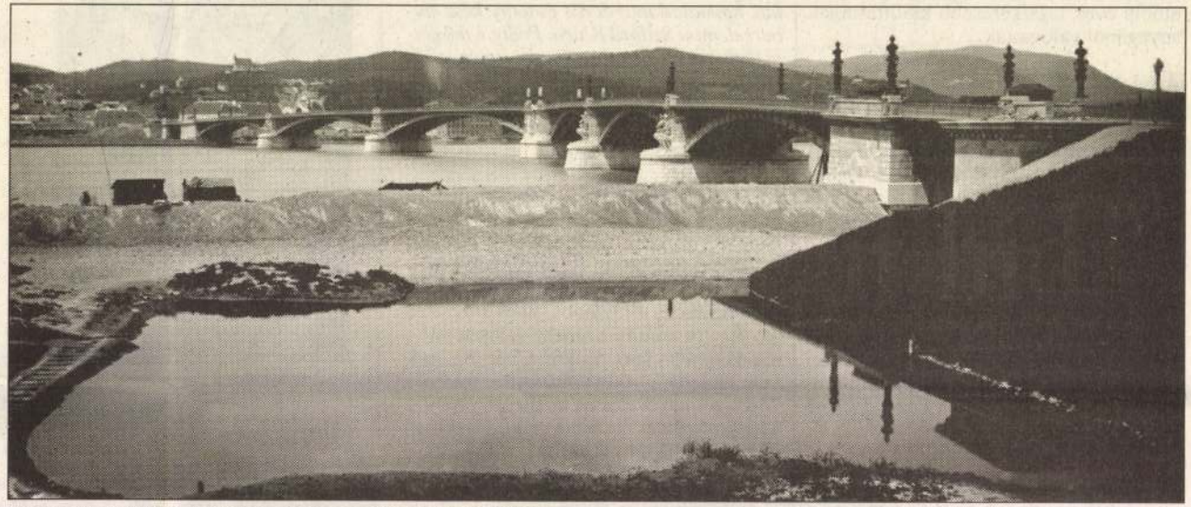

Ismeretlen fotós felvétele a Vasárnapi újságból (1876) FORRÁS: FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR BUDAPEST GYŰJTEMÉNY

tervek szerinti kiépítésére akarnak vállalkozni, és olyak is, kik csupán a híd tervezetének elkészítésére szorítkoznak".

A benyújtott terveknek alaprajzot, a szükséges hossz- és keresztszelvényeket, s mindenekelőtt költségvetést kellett tartalmazniuk. A híd eleve a mai tört vonalvezetéssel szerepelt a kiírásban, gyakorlatilag három részből állt, a Budát és Pestet a szigettel összekötő részből – melyeknek 156° 58' 28" szögben kellett egymással találkozniuk –, valamint a szigeti szárnyhídból.

A műszaki feltételek mellett „a hídterv készítésénél végre az is legyen irányadó, hogy e híd az ország fővárosában álland, hogy helyénél fogva a díszteljes Lánczhíddal szükségképp fog egybehasonlíttatni" Mindazonáltal a tervezőt a könnyelműségtől óva hozzátették: „egyébiránt az arra való törekvésben, hogy e híd nemcsak szilárd, hanem szép is legyen, nem szabad a szintén megkívánt takarékosságot szem elől téveszteni".

Az eredeti határidő október volt, ezt azonban decemberig meghosszabbították, aminek eredménye nem maradt el, a francia mesterek vezetésével, francia alapanyagból, francia díszítőelemekkel. A korabeli lapok azon álmélkodtak, hogy a cég Párizs környéki vashámorából az alapanyag úgy került Budapestre, hogy közben egyszer sem kellett átrakodni. A kandelábereket a híres Durene cég szállította, a ma már szintén hiányzó szobordíszek Thabard párizsi mester vésője alól kerültek ki. „A gyönyörű építmény minden részén szembetűnő a francia csín és ízlés" – harangozta be a híd-avatást a Magyarország és a Nagyvilág tudósítója.

Az 1876. április 30-i átadáson József főherceg mellett ott volt Péchy Tamás közmunka- és közlekedésügyi miniszter, Perczel Béla igazságügy-miniszter, Trefort Ágoston kultuszminiszter is. Ráth Károly főpolgármester természetesen az uralkodónak mondott először köszönetet. Arról beszélt: sokan luxusnak tartják, hogy Budapestnek két hídja is legyen, de az idő hamarosan bebizonyítja, hogy az új híd nem a luxus, hanem az ipar és kereskedelem útja lesz majd.

Szatucsek Zoltán

Amit mindenkinek tudnia kell

„A kuruzsló"

Irta: **dr. Müller Vilmos**

Olyan volt a községháza környéke, mintha boszorkánypört tárgyaltak volna. Az udvarban s az utcán kaszákkal, kapákkal, sarlókkal felfegyverzett parasztok vitatták meg izgatottan az esetet, benn pedig, a tanácsteremben, törvényt ült a bíró az esküdtekkel. Előtte, az asztalon, két égő gyertya, a gyertyák között feszület s ott volt a bűnjel is, amely az ördöngősség bírébe keveredett vádlott boszorkányos gyógyításaiban nagy szerepet játszott. A bűnjel: egy szivacsdarab volt. A freiwaldaui vajákos ezzel a szivaccsal mosta le a beteg testrészt, mire abból úgy elillant minden fájdalom, hogy nyilvánvaló: az ördög keze volt a dologban.

Két szuronyos csendőr a bíróság elé állította az ördög cimboráját. A félhomályos szobában kísérteties fényt vetett arcára a gyertyák lobogó lángja, ez az arc azonban csodálatosan nyugodt volt. A vádlottnak még a szempillája se rebbent meg, bár künn, a parasztok elég hangosan adtak kifejezést annak a véleményüknek, sőt kívánságuknak, hogy: „az ilyen embert elevenen kellene megégetni, mint a boszorkányokat." A vádlott nyugodt volt, bár többször érték tetten kuruzslás közben s egyszer bűvös szivacsát is elkobozták.

A bíró utasítására az egyik csendőr a szomszédos szobából jól öltözött úriembert vezetett a tanácsterembe. A bíróság azért hívta Freiwaldauba a bécsi urat, hogy vizsgálja meg a kuruzsló szivacsát, amelyet ők szinte érinteni sem mertek.

A bécsi úr: ismertnevű tudós, a bécsi udvari kancellária hivatalos küldöttje, a bíróság elé lépett, megérintette a feszületet, nehogy a szivacs esetleg megronthassa őt, feltette pápaszemét, elővette kését, kis darabokra vágta a szivacsot s az egyes darabokat nagyítólencséjével alaposan megvizsgálta. Elégedetlenül csóválta fejét s megismételte a vizsgálatot. Hiába. Akármilyen apró darabokra vágta is a szivacsot, akármilyen alaposan vette is szemügyre, nem sikerült azon semmi rendkívülit sem felfedeznie.

A vádlott szótlanul nézte a bécsi tudós tevékenykedését. Egyszerű paraszti ruha volt rajta, amelynek feketeségéből kivilágított a tiszta ing hófehérje. A lábán vasárnapi csizma, amelyet eddig csak templombamenetkor viselt. Még csak harminc esztendős volt s már az ördög cimborája, bár köztudomású, hogy az ördöggel barátkozni leginkább vénasszonyok szoktak.

— Bevallod, hogy mindenféle boszorkányságot követtél el ezzel a szivaccsal? — kérdezte a bíró, harsány hangon.

— Be én, — felelte a halotti csöndben a vádlott.

— Megígéred, hogy abbahagyod ördöngős mesterkedéseidet? — hangzott fenyegetően a második kérdés.

A fiatal paraszt egyik kezét a feszületre tette, másikat a szívére, belenézett a bíró szemébe s így szólt:

— Amíg az Úristen éltet, addig mindig folytatni fogom . . .

Az esküdtek dühösen ugrottak fel s a bíró is elvesztette türelmét. Már ki is mondta az ítéletet:

— Bűnösnek találtunk a kuruzslás bűnében és ezért bőjttel szigorított börtönre ítélünk. Szivacsodat itt tartjuk s elégetjük. Azért nem büntetünk ennél is keményebb büntetéssel, mert tekintettel vagyunk apádra, anyádra, öt testvéredre, mert tudjuk, hogy nemzetséged évszázadok óta él közöttünk s mert a szüleid derék, szorgalmas és jámbor parasztemberek.

A vádlottat elvezették . . .

Tizenhét esztendő mult el a tárgyalás óta. 1846-ot írtak. A freiwaldaui községházán ismét együtt ült a község esze: a bíró s a két esküdt és mellettük helyet foglalt a plébános is, ünnepi ornátusban.

Az asztalon, égő gyertyák közt, feszület. A községháza virágdíszben pompázott s egyik hintó a másik után állt meg a kapu előtt. Előkelő urak és hölgyek szálltak ki a kocsikból.

Messziről katonazene közeledett. A zenekart díszszázad követte s a díszszázad mögött, udvari parádés hintón, őfelsége Ferdinánd császár képviseletében Türkheim báró, a troppaui helytartó érkezett meg.

A császár képviselője elhaladt a díszszázad arcéle előtt, azután a tanácsterembe ment. A terem zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. A zöldasztal előtt, egyszerű fekete ruhában, ugyanaz a paraszt várakozott, akit 17 év előtt börtönre ítéltek.

Az ünnepség kezdetét vette. Előlépett Diepenbrock báró, a boroszlói hercegérsek és megáldotta az ünnepeltet. „A kuruzslót." Amikor az áldás elhangzott, megszólaltak a harangok, a díszszázad sortüzet adott, a zenekar rázendített a himnuszra s a császár küldötte odalépett a feketeruhás, parasztkülsejű férfiúhoz, arany medáliát tűzött a mellére s ünnepélyes hangon így szólt:

— Dicsőségesen uralkodó császárunk küldi ezt a kitüntetést áldásos munkálkodásodért.

A magyar fájdalom szobrának fölavatása a budapesti Szabadság-téren. A szobrot Guilleaume francia szobrász mintázta Rothermere lord megbizásából, aki rokonszenve jeléül ajándékozta ezt a bronzművet Magyarországnak Herczeg Ferenc ünnepi beszédét olvassa

Uj Idők 1932. 42. 7

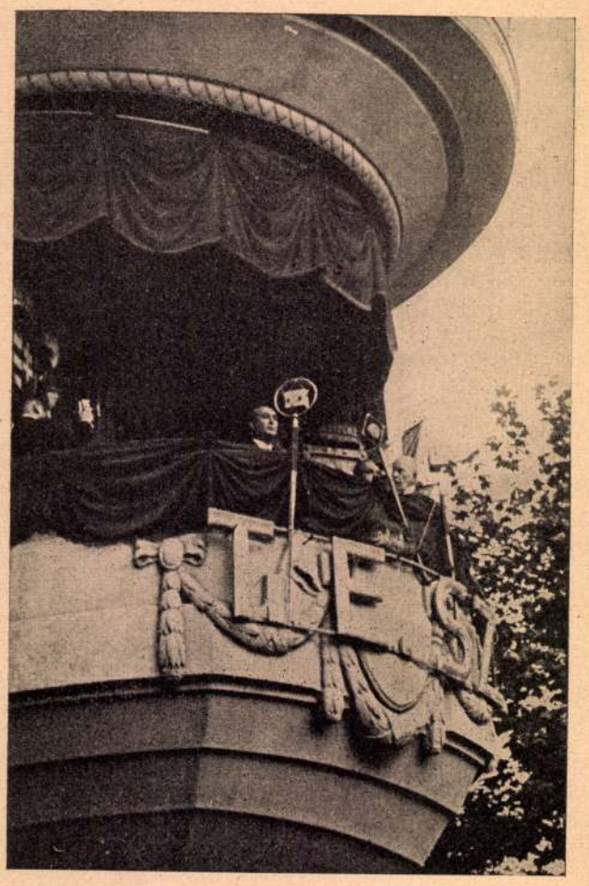

Gömbös Gyula a Tesz erkélyéről beszél
az Országház-téren összegyült tízezrekhez

Ugyanazért a munkásságért, amelyért 17 év előtt, a freiwaldaui bíróság bőjttel szigorított börtönnel büntette Vincenz Priessnitzet.

A börtöntől az arany érdemrendig hosszú és keserves volt az út.

Egykor azzal vádolták, hogy boszorkányport kever abba a vízbe, amellyel a betegeket gyógyítja. A boszorkánypornak köszönhető, hogy a lemosásoktól gyakran súlyos betegségek is elmulnak. Minthogy a vizet nem zárhatták el előle, elkobozták a szivacsot, amellyel a lemosásokat végezte. Hátha a szivacsot babonázta meg az ördög?

A freiwaldaui Priessnitz-múzeumban ma is látható az az ítélet, amely megtiltja Priessnitznek, hogy varázserejű szivacsát használja és láthatók a tárgyalás során összevagdalt szivacs apró darabkái is, amelyekben az ítélőszék tagjai hiába keresték az ördögöt.

Mi volt a freiwaldaui parasztorvos titka? Miért zarándokoltak hozzá a világ minden tájáról a betegek?

1838-ban, Kolozsvárott, tanulságos kis könyv jelent meg a gräfenbergi Priessnitz mester gyógyítási módjáról. Priessnitz akkoriban 39 éves volt, mindenütt tudták róla, hogy kuruzslásért börtönbüntetéssel sujtották, ez azonban, — mint a kolozsvári könyvecskéből kiderül — mit sem ártott hírnevének. A könyvecske ugyanis azt írja, hogy:

„Az elmult esztendőben 17 gróf és grófné kereste fel Priessnitzet, többnyire családostul; háromszor annyi báró, 7 tábornok a feleségével, 2 tábornagy, sok ezredes, egy miniszter, az udvari kancellária urai közül számosan, 14 doktor, az egyházi és polgári rend kiválóságai közül is többen fordultak hozzá és ezidőszerint ott tartózkodik nála a szász király és Miksa főherceg . . .“

Azután bölcs tanácsokat ad a könyvecske azoknak, akik Freiwaldauba akarnak utazni.

„Senki se vigyen magával díszes ruhákat, mert viselésükre ott nincs alkalom. Inkább olyan holmit vigyünk, amely kényelmünket szolgálja, például: lepedőket, asztalkendőket, használt vászonneműt, két pár papucsot, egy pár erős, vízhatlan csizmát s hálókabátot, amely különösen a zuhanyfürdő után tesz kitünő szolgálatot . . .“

A használt vászonneműre azért volt szükség, mert Priessnitz, amióta a szivacs használatától eltiltották, vászonrongyokkal dörzsölte le a betegeket.

Milyen volt vajjon száz esztendő előtt Priessnitz zuhanyfürdője?

Priessnitz a hegyoldal egy kiszögellő pontján boroshordókat állított fel s ezeket a boroshordókat éjszakánkint, legényei segítségével, telihordta vízzel. Reggel a betegek összegyűltek a hordók alatt, Priessnitz és legényei pedig órákon át vödrökből öntötték rájuk a hideg vizet. A betegek szorgalmasan jártak a „zuhany“ alá, akár esett, akár szél fútt, akár fagyott, akár havazott.

„Akadtak olyanok is, — írja a könyvecske — akik 6 fokos hidegben, 10—15 percig álltak a zuhany alatt, előzetesen azonban a jégben fejszével vágtak maguknak utat a zuhanyhoz. Hölgyeket is láttunk azok között, akik havazáskor zuhanyozni mentek. Arról viszont mit sem hallottunk, hogy közülök bárki is megfázott volna . . .“

Nagyot nézne Priessnitz, ha bevezetnék egy mai vízgyógyintézetbe! Nagyot nézne, ha látná, hogy nem kell óraszámra hordani a vizet a hegyre, hogy onnan vödrökből önthesse az ember a betegekre, hanem elég elfordítani egy emelőkart s úgy dől a víz a zuhanyból, mintha az ég kinemapadó csatornái öntenék, fáradt izmaink, kimerült idegeink felüdítésére.

Milyen boldog lenne, ha fürdőkádjaink mellett megpillanthatná kedvelt szivacsát!

Milyen büszke lenne, ha hallaná, hogy az egyetemek tudós professzorai hogyan méltatják a Priessnitz-borogatások rendkívüli gyógyító hatását! Még büszkébb lenne, ha látná azokat a százezreket, akik a strandfürdők vizében lubickolnak és azokat, akik elzarándokolnak a kis, sziléziai faluba, felkeresik az ő szülőházát és hálás szívvel tekintenek fel egy ércszoborra. A szobor egy parasztot ábrázol. A paraszt magasra emelt, hatalmas öntözőkannájából Isten legszebb ajándéka ömlik egy kőmedencébe: az éltető, rügyfakasztó, virágot tápláló, állatot, embert új életre keltő, kristálytiszta vízsugár.

Az emlékmű talapzatába egyetlen szót véstek csupán. Egy nevet, amely mellett se rang, se cím; egy nevet, amelyet nem király, nem hadvezér viselt, hanem csak egy egyszerű parasztember, Priessnitz. Nevét világszerte áldva emlegetik a lázbetegek, akik tüzes homlokukra szorítják az enyhet adó hideg borogatást s az aggódó édesanyák, akik lihegő, lázas gyermekeik melle, háta köré csavarják a freiwaldaui „kuruzsló“ nedves gyolcsát, amely csodát mível: meggyógyít.

---

* Ez a kis tanulmány: egyik fejezete annak a páratlanul érdekes könyvnek, amely dr. Müller Vilmos tollából, Csodatevők címmel e napokban hagyja el a sajtót, és amely tizenöt orvosi lángelme regényes életét mondja el nemmindennapi művészettel.

GUILLAUME, Emile

DOKUMENTUM

Ahogy az olvasók látták

Szolnokról kaptuk a következő levelet *Baranyi György* olvasónktól: „Örömmel vettem részt játékukban, melyet igen jó ötletnek tartok! Sajnos, legalaposabb kutatásaim során sem tudtam minden, a szoborral kapcsolatos kérdésre választ találni. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy szerintem a vidéki olvasók egy kicsit – mivel budapesti szoborról van szó – hátrányban voltak.) Megfejtésemet tulajdonképpen nem is a nyeremény, hanem a játék kedvéért küldöm be, ha már összegyűjtöttem a részleteket.

Az igaz barát

Tehát: a keresett szobor eredetileg a Szabadság téren állt... A címe: Magyar fájdalom szobra, s *Emile Guillaume* francia szobrász alkotása. Mint a talapzat felirata mutatja: az emlékművet a szenvedő magyar nemzetnek ajánlotta fel Magyarország igaz barátja, lord Viscount Rothermere. 1932-ben avatták fel, az avatóbeszédet *Herczeg Ferenc*, a Magyar Revíziós Liga (1927) elnöke mondta... Sajnos, nem sikerült felderítenem, hogy jelenleg hol áll, és azt sem, miből készülhetett... A 7. kérdésre sem tudtam meg a választ. (De még egyszer hangsúlyozom: a játék jó volt és érdekes, bár egy picit nehéz.) Mindenesetre további hasonló ötletekokat kívánok. Tisztelettel: Baranyi György."

Nincs szándékunkban minden levélre külön-külön válaszolni vagy véleményünket kifejteni, de ebben az esetben szükséges néhány megjegyezni-valót közölni.

hogy nagyon-nagyon közel járt a végeredményhez... De az igazi eredményt ön mondta ki: ... jó játék volt és érdekes..."

Másik olvasónk írja: „A szobor többféle néven is szerepel a kézikönyvekben... azonos fotóval...: Napozó női akt, Fésülködő nő, Napsugárban nyújtózó nő. Őszintén szólva megzavarodtam... Ettől függetlenül máskor is várom rejtvényüket." (*Kalapáthy Karolina*, Budapest).

A fenti vélemény megerősíti eredeti szándékunkat. Általánosságban kötelességünkké tesszi, hogy a művészetek területén is rendet teremtsünk végre. Felül kell vizsgálnunk újra mindent, mit az elmúlt évtizedek örökül hagyományoztak ránk. Másrészt, konkrétan: ezzel a szoborral is elkezdtük a dolgok „helyretevését". Az önök segítségével, aktív közreműködésükkel egy titkolt emlékműről lelebbentettük a feledtetés kényszerű leplét.

Jót játszottunk

Sikeres megfejtőnk, *Pintér Lászlóné*, írja Baj községből: „Izgalmas, sokáig érthetetlen volt a feladat, csak egy volt biztos, gyűjteni az újságot, venni, venni, majd összerakni. A tatai könyvtárban ki is bogarásztuk az alkotót, de semmi többet. Telefonok tucatjai... Végül is kibogozódott a titok, és jót játszottunk... A sok bosszúság ellenére jártam ott, ahol soha (Galéria). Megvettem mindig az Új Magyarországot és ami biztos siker: összeállítottam a szobrot. Ez is eredmény. Máskor is fogok ezért játszani!"

Újabb árulkodó sorok a kutatásról, *Horváth Zoltán* olvasónktól, Tatáról. „Se tollam, se írógépem, ezért ceruzával írom levelem és a válaszomat. Egy-két nap (szabadságot vettem ki) ráment, hogy kibogozzam ezt a nem könnyű feladatot (Margitsziget, Széchényi Könyvtár, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest Galéria, tatabányai könyvtár)... A lényeg az, hogy összeállt bennem a kép és mellékelhetem kutatásom eredményét... Elnézést a ceruzás levélért, de nagyon sietek, hogy megkapják időben..."

Köszönjük olvasóink, pályázóink aktív közreműködését a hatalmas kutatómunkában. Köszönjük ezt az emberközeli, baráti hangot, ami leveleikből kisugárzik. Mindnyájan tapasztalhattuk, hogy sok még a tennivaló, a tisztáznivaló feladatunk. S ha ezekbe a feladatokba sokan bekapcsolódhatunk, akár egy kis jó szándékkal, máris értelme volt a fáradozásnak.

Várjuk tisztelt olvasóink közreműködéseit a jövőben is szellemi rejtvénypályázatainkon!

Mindenképpen megéri!

JÁTÉK A SZOBROKKAL

AVAGY

EGY ÉVFORDULÓRA

Október 6.

„Szabad-e sírni a Kárpátok alatt?"
(Ady)

Az önkény és a zsarnokság ülte bosszútorát 1849. október 6-ának hajnalán, amikor az eltiport szabadság hőseinek kiömlött vérében tükrözte aranyló sugarait az ébredő nap. Megrémült attól, amit látott, és elszomorodott. Bánatában ólomszürke felhőbe burkolta magát és elfordította az arcát a síró Hungária földjéről. Esőkönnyeivel áztatta a földet. Siratta az áldozatos vértanúkat, a szenvedő országot, és a népét...

Az akkor kivégzett szerb származású hős magyar tábornok, Damjanich János utolsó éjszakáján így imádkozott:

„Oltalmazd meg Mindenható, az én különben is szerencsétlen hazámat... Áldd meg Aradot! Áldd meg a szegény, szerencsétlenségbe süllyedt Magyarországot!..."

Ezrek és ezrek siratták hősi halált halt, rabságba hurcolt vagy bujdosó szeretteiket, az újra rabigában szenvedő Hazát.

S mégsem törte gerincét a nemzet: daccal és hittel ismét talpra állt. Deák Ferenc, a „haza bölcse" testamentumként fogalmazta meg e szilárd hitet és jövőbe vetett bizalmat: „...mert a mit erő és hatalom elvesz, azt az idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják, de miről a nemzet, félve a szenvedéstől önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz s mindig kétséges."

Végül is a kiegyezés visszahozza '48 alaptörvényeit. A felemelkedés és felvirágzás sodrása magával ragadta a nemzetet. Ennek tetőpontján dördült el egy lövés Szarajevóban és – lángba borult a világ. Ezt követően az egész ország megkapta a mártírkoszorúját 1920. június 4-én Trianonban, melynek „áldá-sait" az egész térség minden népe ma is szenvedi.

Az önkény megint ítélkezett, a győzők rendet teremtettek belátásuk szerint, hatalmuk érdekében...

Szinte idecsengenek a nagy szlovák költő, Pavol Országh-Hviezdoslav sorai:

„S ha a pokol dühének vége lett,
valóban megvalósul majd a béke,
a gyűlölet magának lesz a fékje,
s biztonság lesz úr a fortély felett?"

S a második világégés után újra időszerű, máig szóló az áldozatok-vértanúk végtelen, s mára már hangtalan sikolya. Szívünkben éget, agyunkban kegyetlen emléket idéznek Hviezdoslav további szavai:

„S az áldozat-hekatombák, a sok
vérfolyó minden egyes völgytorokban,
e sebek, melyek mindegyike jobban
fáj, mint a kín, mit a sors kiszabott.
(...)
Hiszen hogyha! hogyha a nemzetek
mind megsiratnák sírjaik ezrét,
(...) s hinnék: el lehet
jutniuk e kín útján végül egy szép
aranykorba: s elhagyva bűne terhét,
mind megköszönné, mi ráméretett..."

Hiába volt végül is újra idegen elnyomás, új szabadságharcok szelleme diadalmaskodott, felvirradt végre az igazi szabadság, az igazi függetlenség ragyogó napja itt és körülöttünk, közel-távol. Kifosztva, megcsonkulva, lebénulva kellett életünket is újra és újra kezdenünk.

A magyar fájdalom hosszú századokon át él szívünkben, éreztük terhét, éreztük átkos súlyát, de hitünk, és életerőnk erősebbnek bizonyult: mégis él nemzet e hazán!

Emlékeznünk kell ma, e szomorú emléknapon, de egy sóhajjal továbbmegyünk.

A rejtvénypályázat helyes megfejtése

1. A keresett szobor jelenleg Balfon (fürdőhely Győr-Moson-Sopron megyében, a Fertő-tó közelében) található.
2. A szobor eredetileg Budapesten, az V. kerületben, a Szabadság tér déli oldalán állt a parkban, a Nemzeti Bank épületéhez közel. Innét távolították el a „felszabadulást" követően és a Palatinus fürdő elé helyezték a Margitszigetre, Csorba Géza hasonló szobra helyére, 1948-ban. Innét – a hasonmás szobor újrafaragása után – 1962-ben Balfra szállították és ott állították fel újra a fürdő előtt.
3. A keresett szobrot 60 évvel ezelőtt, 1932. október 6-án, a magyar történelem emlékezetes gyásznapján állították fel eredeti helyén.
4. A szobor készítője: Emile Guillaume francia szobrászművész.
5. Bronzból készült, 2,6 méter magas; talpazat: piszkeharaszti mészkő.
6. Az ajándékozó: Rothermere angol lord, „újságkirály", vállalat- és banktulajdonos a 30-as években, aki 1927-ben cikkében elítélte a trianoni békeszerződést és kijelentette, hogy a békeszerződések nem örök érvényűek. Az ajándékozott: Budapest székesfőváros.
7. A hasomás szobrot Csorba Géza készítette és 1937-ben állították fel a Palatinus strandfürdő elé „Napozó lány" néven. Ez a szobor az ostrom idején elpusztult, majd újrafaragták és 1962-ben állították fel ismét a fürdő elé. A szobrot mészkőből készítették.

Bemutatjuk az első helyezettet

Molnár Gézáné nyugdíjas tanítónő. Harminc éven keresztül a Meredek utcai általános iskolában oktatta a legkisebbeket, az elsősöket és a másodikosokat. Évek óta rendszeres rejtvényfejtő, játékos és – nyerő típus. Másfél évvel ezelőtt *Egri János* tévéfejtörőjében nyert első díjat, egy éve pedig – ugyancsak a fenti műsorban – az volt a jutalma, hogy két héten keresztül használhatott egy Chrisler gépkocsit. Néhány évvel ezelőtt a budapesti hobbiklubok versenyében harmadik lett.

Külön fejezetet érdemelne, hogy tizenöt éve gyűjti a parfümöket, az üres és teli üvegcséket, amelyeknek a száma ma már meghaladja a kétezeret.

– Gyerekkorom óta nagy gyűjtő vagyok – mondja –, csak időközben meg-megváltozott az érdeklődési területem. Most a parfümös üvegek rabja vagyok.

Férje, Molnár János nyugdíjas statikus.

A házaspár elmondta, hogy rendszeresen vásárolják az Új Magyarországot, de azért nem fizetik elő az újságot, mert a postaládájukból rendszeresen kilopják...

Gratulálunk Molnár Gézánénak és további sikeres játékot kívánunk!

A helyes megfejtők névsora

A **Játék a szobrokkal** elnevezésű, 1992. június 27-én indult pályázatunkra szeptember 15-éig 312 megfejtés érkezett. Közülük 24 volt értékelhető. Teljesen hibátlan, kiemelkedően jó és precíz megfejtést küldött be és ezzel az első díjat, az egyhetes, két személyre szóló ausztriai utazást **MOLNÁR GÉZÁNÉ** budapesti lakos nyerte.

Philips rádiómagnót nyertek: **Bozó István,** Tata; **Imre Julianna,** Budapest és **Molnár József**, Tatabánya.

2500 forintos Sharp számológépet kapnak: **Andorka Ferencné,** Tata; **Berczeli Ibolya,** Tata és **Seregi János,** Tatabánya.

800 forintos Sharp számológépet vehet át: **Balázs Jánosné,** Budapest; **Bencsik Ágnes,** Tata; **Cservenka Lajos,** Tatabánya; **Imre Károly** Budapest; **Kungl Rezsőné,** Tatabánya; **Pintér Lászlóné,** Baj; **Seregi Jánosné,** Tatabánya; és **Surányi Péter,** Budapest.

A Püski Kiadó könyveit nyerték: **Francsics Lászlóné,** Tatabánya; **Horváth Zoltán,** Tata; **Kelecsényi László,** Tata; **Mészáros Erzsébet**, Egyházaskesző; **Módis Julianna,** Budapest; **Seregi László** Tatabánya; **Sike József**, Budapest; **Sterczer Ödön** Tatabánya.

A műszaki cikkeket naponta 8 és 15 óra között a Hírlapkiadó Vállalat (Blaha Lujza tér 3.) félemeleten lévő raktárhelyiségében vehetik át, a könyveket postán küldjük el.

Gratulálunk a nyerteseknek.

KÁRPÓTLÁS

Termőföld-árverési hirdetmények

A Nógrád megyei Kárrendezési Hivatal **Szanda** községben, a **Lenin Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Szanda, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Szanda, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1992. november 12., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Őszandák	Lenin Mgtsz, Szanda	04/A	9 ha 2334 nm	szántó	153,97	
		04/B	3174 nm	erdő	0,76	
Dolinka, Alsórétek			15 ha 5190 nm	szántó	377,38	
Bokák		062/1	6 ha 7396 nm	szántó	100,17	
Rabotka		062/3	3 ha 4546 nm	gyep	9,67	
Rétek		0112/1	3335 nm	szántó	6,07	
Farkashegy		0205/1 A	2 ha 7964 nm	szántó	16,50	
		0205/1 B	1 ha 8876 nm	erdő	4,53	
		0205/C	7666 nm	gyep	0,46	
Jeneszteres		0207/4	1 ha 6691 nm	szántó	9,85	

A Nógrád megyei Kárrendezési Hivatal **Kazár** községben, a **Zöldmező Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Kazár, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Kazár, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1992. november 13., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Nagyárnyék	Zöldmező Mgtsz, Kazár	07/3	9 ha 0986 nm	erdő	17,29	
		017/1	1 ha 7676 nm	gyep	2,83	
		017/3 A	4476 nm	erdő	0,54	
		017/3 B	6 ha 2973 nm	gyep	26,45	
		017/3 C	3249 nm	erdő	0,39	
		020/1	21 ha 3850 nm	erdő	40,63	
		020/3 A	5 ha 9017 nm	erdő	11,21	
		020/3 B	1 ha 8165 nm	gyep	2,91	
Kertmegi lapos		096/A	2 ha 2392 nm	szántó	38,96	
		096 B	4690 nm	gyep	0,75	
Istenkútja		0116/2 A	13 ha 8029 nm	szántó	51,64	
		0116/2 B	9379 nm	erdő	1,13	
		0116/2 C	4965 nm	gyep	0,20	
		0116/2 D	16 ha 3332 nm	erdő	19,60	
		0116/2 F	7 ha 4650 nm	gyep	9,14	
		0116/2 G	4 ha 5011 nm	szántó	24,06	
		0116/2 H	8449 nm	szántó	7,60	
		0116/2 J	2536 nm	erdő	0,30	
Kazári rét (Rákóczi)		0150/A	1 ha 2806 nm	gyep	7,17	
		0150/B	7 ha 9406 nm	szántó	179,46	
		0150/C	1 ha 8239 nm	gyep	10,21	

A Nógrád megyei Kárrendezési Hivatal **Palotás** községben, a **Május 1. Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Palotás, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Palotás, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1992. november 16., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Korlát II.	Május 1. Mgtsz, Palotás	0134	10 ha 2201 nm	szántó	247,15	
		0139/3 A	59 ha 6885 nm	szántó	1361,48	
		0139/3 D	5112 nm	szántó	13,34	
		0139/5 A	53 ha 0274 nm	szántó	1233,58	
		0139/5 B	1 ha 6546 nm	gyep	23,00	

Dr. Medgyesi Péter s. k., hivatalvezető

A Pest megyei Kárrendezési Hivatal termőföld-árverési hirdetményeinek közzététele (1053 Budapest, Kecskeméti u. 10–12.)

A Pest megyei Kárrendezési Hivatal **Aszód** községben, a **Galgaparti Összefogás Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Galgamácsa, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Aszód, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1992. november 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
A/3 Bánya-föld	Galgaparti Összefogás Mgtsz, Galgamácsa	0100	2 ha 1740 nm	szántó	28,85	
A/3		0102/6/b	5 ha 4407 nm	erdő	26,66	
		0106/b	9531 nm	erdő	4,67	
A/3 Újhegy		0113	42 ha 8994 nm	szántó	645,30	
A/3 Messzelátó			0115/22	22 ha 3884 nm	szántó	515,72
A/3 Csapás, Preloha, Novina			0118/1/a	185 ha 9201 nm	szántó4661,13	
A/3		0118/1/b	1 ha 5379 nm	erdő	7,54	
		0118/1/c	2314 nm	erdő	1,13	

A Pest megyei Kárrendezési Hivatal **Hernád** községben, a **Március 15. Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Hernád, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Hernád, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1992. november 10., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Lacsni	Március 15. Mgtsz, Hernád	011/19-a	34 ha 0779 nm	szántó	214,69	
		011/19-b	4919 nm	rét	6,49	
		011/19-c	6385 nm	szántó	4,02	
		011/19-d	4061 nm	erdő	1,54	
		011/19-f	4168 nm	erdő	1,58	
Gyóni-sarok		015/16	7 ha 3680 nm	legelő	15,47	
		021/4-a	4 ha 4964 nm	erdő	17,09	
		021/4-b	40 ha 6261 nm	szántó	258,29	
		023/12	28 ha 4713 nm	szántó	212,17	
Fabók-Dormány		027/4	14 ha 9550 nm	szántó	166,00	
Forgács-tábla		035/21	93 ha 2401 nm	erdő	400,00	
Fajth-tábla		047/8	67 ha 1364 nm	erdő	261,00	
Arláth-tábla		052/8	38 ha 8219 nm	erdő	323,00	
Surman-tábla		062/1	61 ha 4217 nm	szántó	785,00	
Pergel-Fajth		065/100	7 ha 4775 nm	szántó	83,00	
		065/100	3 ha 0303 nm	erdő	13,00	
Svébis		069/22-a	10 ha 6166 nm	erdő	40,34	
		069/22-b	40 ha 7266 nm	szántó	451,76	
Major-mögött		072/21	19 ha 5495 nm	szántó	217,00	
Racskó-tanya		082/28	6 ha 5233 nm	erdő	40,00	
Rakita		090/14	9 ha 3694 nm	szántó	104,00	
		091-a	8 ha 3090 nm	erdő	54,84	
		092/13	8 ha 3537 nm	erdő	55,13	
		0100/30	22 ha 8744 nm	erdő	86,92	
		0103/38-a	10 ha 3603 nm	szántó	115,00	
Fülöp		0103/38-b	3 ha 1429 nm	erdő	11,94	
		0103/38-c	2 ha 4414 nm	erdő	9,28	
		0103/38-d	8632 nm	erdő	3,28	
Ripp-sziget		0104/24-a	9 ha 6997 nm	szántó	119,00	
Szeméttelep m.		0108/5-b	1 ha 7180 nm	erdő	7,00	
		0109/24-a	4 ha 7748 nm	szántó	53,00	
		0109/24-b	6993 nm	erdő	3,00	
Dörner-tábla		0120/3	18 ha 8027 nm	szántó	72,00	
		014/7	11 ha 0000 nm	erdő	57,20	
		014/11	3000 nm	szántó	4,68	
		017	1 ha 0674 nm	szántó	16,65	
		064	9 ha 1867 nm	szántó	159,72	
		079	2 ha 9879 nm	erdő	15,54	
		092/2	14 ha 3526 nm	rét	77,72	
			2 ha 1543 nm	szántó	57,61	
			144 ha 1073 nm	szántó	3856,38	
		0115/2	2 ha 7694 nm	rét	19,39	
		0163	29 ha 5725 nm	erdő	82,80	
		0166/5	5 ha 1324 nm	rét	42,88	
			4 ha 4077 nm	rét	15,43	
		0193	121 ha 3149 nm	szántó	2972,95	
		0202	3 ha 2113 nm	rét	39,56	
		0239/1	23 ha 0835 nm	erdő	87,28	
		0247/2	22 ha 5529 nm	gyümölcsös	580,34	
		0247/4	34 ha 6745 nm	szőlő	1451,07	
		0247/12	34 ha 0000 nm	szántó	225,00	
		0248	1460 nm	szántó	2,28	
			1385 nm	szántó	2,16	
			1431 nm	szántó	2,73	
			54 ha 2169 nm	szántó	1116,22	
			7 ha 2962 nm	rét	27,29	
			23 ha 7843 nm	erdő	104,08	
		0264	21 ha 9672 nm	szántó	221,91	
		0266	11 ha 7326 nm	szántó	185,84	
		0284/4	12 ha 7629 nm	szántó	354,81	
			16 ha 7768 nm	erdő	40,26	
		0286/2	1308 nm	szántó	3,64	
		0286/8	1798 nm	szántó	5,00	
		0286/11	6769 nm	szántó	18,82	
		0286/17	18 ha 5180 nm	szántó	467,90	
			2701 nm	rét	0,95	
			17 ha 9983 nm	erdő	93,59	
		0289	1 ha 7960 nm	szántó	62,50	
			6 ha 7479 nm	erdő	37,19	
		0291/1	5 ha 5965 nm	rét	122,90	
		0303	64 ha 1083 nm	szántó	1255,47	
		0355	3978 nm	szántó	3,47	
			1 ha 3477 nm	rét	4,72	
			3 ha 1352 nm	erdő	6,72	
		0357	2989 nm	erdő	1,55	
		0357/7	1 ha 2757 nm	szántó	11,10	
		0357/9	1 ha 8486 nm	szántó	16,08	
		0357/11	3449 nm	szántó	3,00	
		0357/13	3777 nm	szántó	3,29	
		0357/14	1780 nm	szántó	1,55	
		0405/6	4776 nm	erdő	2,48	
Zártkertek		2718	1 ha 0445 nm	szántó	9,09	
			0601 nm	erdő	0,10	
			1478 nm	szőlő	6,68	
		2788	0906 nm	szántó	1,73	
		2914	2421 nm	szántó	2,11	
		2988	1514 nm	szántó	1,32	
			0716 nm	erdő	0,17	
		3014	6675 nm	szántó	5,81	
		3015	2403 nm	szántó	2,09	
		3342	4658 nm	szántó	4,05	
		3343	5521 nm	szántó	4,80	
		3439/2	3586 nm	szántó	5,59	
			0550 nm	erdő	0,29	

Dr. Sztéray Mihály s. k., hivatalvezető

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal termőföld-árverési hirdetményeinek közzététele (7400 Kaposvár, Ezredév u. 12.)

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Taszár** községben, a **Kaposmente Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Baté, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Taszár, Széchenyi u. 9., ÁFÉSZ-terem
2. Az árverés ideje: 1992. november 3., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Taszár	Kaposmente Mgtsz, Baté	013 b	6 ha 7350 nm	szántó	130,48	
		07 a	13 ha 0090 nm	szántó	429,30	
		048/2-a-ból	31 ha	szántó	564,50	fm. j. elh. b. h. jog
		071/1 g	10 ha 3005 nm	gyep	196,74	távbesz. vezetékjog
		032/1-ből	2 ha 1100 nm	erdő	6,33	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Kaposhomok** községben, a **Kaposmente Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Baté, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Kaposhomok, kultúrház
2. Az árverés ideje: 1992. november 4., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kaposhomok	Kaposmente Mgtsz, Baté	049/1 a	10 ha 1949 nm	szántó		162,15
		042/10 j	7762 nm	erdő	2,17	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Hedrehely** községben, a **Dél-Zselic Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Hedrehely által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Hedrehely, Szabadság u. 74., Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1992. november 5., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Hedrehely	Dél-Zselic Mgtsz, Hedrehely	03 a	16 ha 0331 nm	szántó	316,30	földm. jel elh.
		b	9688 nm	erdő	2,52	bizt. jog
		08	9 ha 2732 nm	szántó	86,09	
		012 a	22 ha 8932 nm	szántó	382,80	
		b	5 ha 8090 nm	legelő	40,66	
		043	11 ha 1008 nm	szántó	212,03	
		040	24 ha 3988 nm	szántó	313,95	
		037	10 ha 1636 nm	szántó	114,20	
		067	5 ha 5818 nm	szántó	92,10	
		064	5 ha 6790 nm	szántó	119,80	
		061/1	5 ha 7519 nm	szántó	129,37	
		099 a	8 ha 8238 nm	legelő	68,77	
		b	6411 nm	erdő	0,77	
		d	6690 nm	erdő	2,54	
		069	12 ha 7330 nm	rét	133,97	
		066 a	23 ha 6436 nm	szántó	382,24	
		b	3855 nm	erdő	1,00	
		020	3 ha 6698 nm	erdő	9,54	
		013 a	6491 nm	erdő	1,69	
		b	1 ha 1470 nm	rét	29,94	
		c	6511 nm	erdő	2,47	
		015	4 ha 7894 nm	rét	125,00	
		018/1 a	2 ha 0488 nm	legelő	5,33	
		b	3 ha 5500 nm	rét	92,66	
		021	2 ha 7333 nm	rét	71,34	
		023	1 ha 5385 nm	rét	40,15	
		025	2 ha 3222 nm	rét	26,90	
		031	1 ha 3675 nm	legelő	9,57	
		032	6 ha 8657 nm	legelő	48,06	
		034	4 ha 8763 nm	legelő	34,13	
		039	10 ha 1226 nm	legelő	43,92	
		045	11 ha 1053 nm	legelő	28,87	
		045	9857 nm	legelő	2,56	
		049	4109 nm	legelő	1,07	
		051	3 ha 1220 nm	legelő	21,85	
		059	5 ha 8761 nm	legelő	15,28	
		057	5 ha 3932 nm	legelő	14,02	
		Hedrehely	f	18 ha 1237 nm	legelő	63,43
			h	5 ha 2381 nm	legelő	25,33
			k	3 ha 0382 nm	legelő	21,27
			m	3438 nm	szántó	5,67
			071 a	4 ha 3086 nm	legelő	15,08
			c	24 ha 9069 nm	legelő	115,17
			g	1 ha 4127 nm	szántó	14,69
			0120 a	36 ha 9798 nm	legelő	157,75
			c	6 ha 3852 nm	szántó	66,41
			f	10 ha 6531 nm	legelő	27,70
			h	4 ha 9680 nm	szántó	37,76

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Kőkút** községben, a **Dél-Zselic Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Hedrehely, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Kőkút, Petőfi u. 1., Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1992. november 9., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kőkút	Dél-Zselic Mgtsz, Hedrehely	045 a	31 ha 4874 nm	szántó	110,21	földm. jel elh. bizt.
		b	6140 nm	rét	4,67	haszn. jog
		c	3391 nm	erdő	0,41	
		d	2754 nm	erdő	0,33	
		f	1 ha 5129 nm	erdő	1,82	
		g	1679 nm	erdő	0,20	
		h	1 ha 6289 nm	erdő	1,95	
		j	2 ha 2905 nm	legelő	13,51	
		051 b	5 ha 1483 nm	legelő	18,02	
		c	3650 nm	legelő	1,28	
		d	6 ha 3060 nm	rét	47,93	
		f	1 ha 3247 nm	szántó	4,64	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Rinyaújlak** községben, a **Haladás Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Rinyaújlak, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Rinyaújlak, Kossuth u. 43., Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1992. november 10., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Rinyaújlak	Haladás Mgtsz, Rinyaújlak	0100/A	16 ha 2861 nm	szántó	106,43	
		0113/B	7 ha 3254 nm	szántó	91,57	
		0251	10 ha 9708 nm	szántó	190,89	
		0253	5 ha 6838 nm	szántó	121,37	
		0107	7 ha 3398 nm	erdő	27,87	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Szorosad** községben, a **Koppányvölgye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Szorosad, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Szorosad, Arany J. u. 11., Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1992. november 11., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Szorosad	Koppányvölgye Szorosad Mgtsz,	058	4 ha 8069 nm	szántó	55,28	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Törökkoppány** községben, a **Koppányvölgye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Szorosad, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Törökkoppány, Kossuth u. 66., Önkormányzati Hivatal.
2. Az árverés ideje: 1992. november 12., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Török-koppány	Koppány-völgye Mgtsz, Szorosad	051	24 ha 5431 nm	szántó	554,67	
		056/1	54 ha 2280 nm	szántó	541,50	
		066 a	103 ha 3109 nm	szántó	1496,41	
		b	1882 nm	erdő	0,26	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Kára** községben, a **Koppányvölgye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Szorosad, által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Kára, kultúrház
2. Az árverés ideje: 1992. november 13., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Kára	Koppányvölgye Mgtsz, Szorosad	013 a	3 ha 5319 nm	szántó	104,19	
		b	5880 nm	rét	8,17	
		031	3 ha 5675 nm	szántó	57,68	

A Somogy megyei Kárrendezési Hivatal **Somogyacsa** községben a **Koppányvölgye Mezőgazdasági Termelőszövetkezet** Szorosad által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Somogyacsa, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1992. november 16., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Somogyacsa	Koppány-völgye Mgtsz, Szorosad	0161	21 ha 8475 nm	szántó	251,25	
		0163	11 ha 6345 nm	szántó	139,70	
		0168/1	6801 nm	szántó	11,83	
		0168/3	4 ha 1271 nm	szántó	65,91	
		0170	5 ha 4364 nm	szántó	53,52	
		0172	6 ha 3311 nm	szántó	59,31	
		0174	3 ha 0370 nm	szántó	25,76	
		0175	5 ha 2112 nm	szántó	56,83	
		0177	3 ha 2025 nm	szántó	26,92	
		0182/1 a	2 ha 0318 nm	szántó	23,37	
		c	5 ha 3971 nm	szántó	46,78	
		0182/2	6 ha 8826 nm	szántó	155,55	
		0188	3 ha 2758 nm	rét	45,53	
		0190	1 ha 4789 nm	rét	20,56	

Dr. Matusik Walter s.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kárrendezés föld-árverési hirdetményeinek közzététele (4400 reszt u. 9.)

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kárrendeze községben, a **Bajcsy-Zs. Mezőgazdasági Term** kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Árverés helye: Csegöld, Művelődési Há
2. Árverés ideje: 1992. november 5., 10 ór
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Táblaszám	Tul.	Hrsz.	Terület	Műv. ág
Csegöld, Keresztsor Barátpuszta	Bajcsy-Zs. Mgtsz	015-ből	22 ha 6448 nm	szánt
		05	18 ha 7980 nm	szán
		033/1/B	3 ha 1080 nm	gyü
Császló, Ráctag Sűrűalja		0102/A	21 ha 7762 nm	s
		0112/2	16 ha 1024 nm	
		0112/4	3 ha 5431 nm	
		0114/A	21 ha 4957 nm	
		042/A	3 ha 6829 nm	
Gacsály		041/A	24 ha 2149 n	
		090	6306 nm	
		092/1/A	7574 nm	
Jánkmajtis		092/1/C	1 ha 3841	
		082/2/A	7 ha 4565	

Katalógustérv: Nagy Györgyné
Felelős kiadó: Moldvay Győző galériavezető
Borsodi Nyomda, 1984

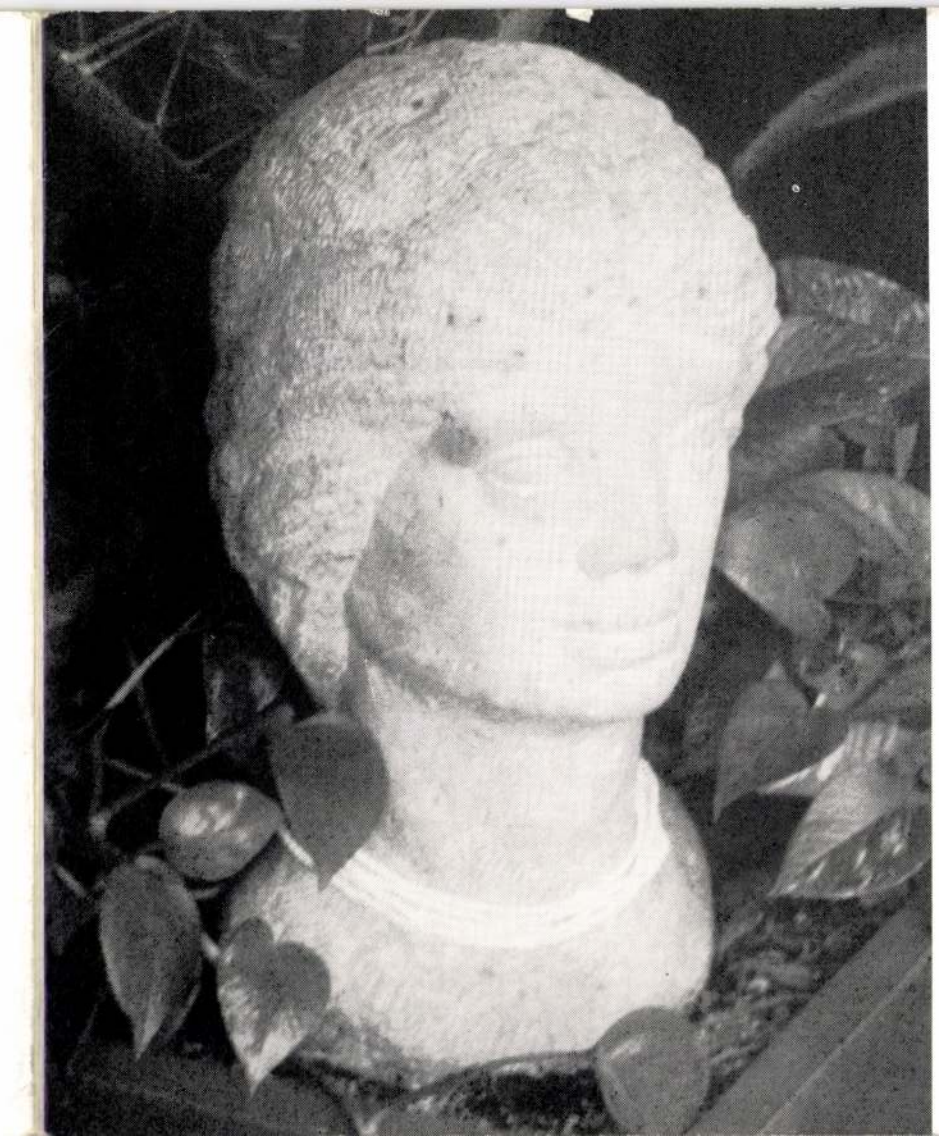

HATVANI GALÉRIA

GULÁCSY-HORVÁTH ZSOLT
szobrászművész

KIÁLLÍTÁSA

Nyitva:
1984. szeptember 20-tól október 14-ig
naponta
délelőtt 10—13, délután 14—18 óra között

